



RUKOVĚŤ

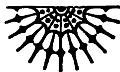
K PÍSEMNICTVÍ HUMANISTICKÉMU, ZVLÁŠTĚ BÁSNICKÉMU V ČECHÁCH A NA MORAVĚ VE STOLETÍ XVI.

SESTAVIL

ANT. TRUHLÁŘ,

C. K. VLÁD. RADA, ŘEDITEL C. K. AKADEMICKÉHO GYMNASIA V PRAZE V. V.

(I. SVAZEK.)



V PRAZE 1908.

NÁKLADEM ČESKÉ AKADEMIE CÍSAŘE FRANTIŠKA JOSEFA PRO VĚDY, SLOVESNOST A UMĚNÍ.

Tiskem Aloisa Wiesnera v Praze, knihtiskaře České Akademie císaře Františka Josefa pro vědy, slovesnost a umění.

Abel Michael z Frankfurtu nad Odrou, studoval v Lipsku; kolem r. 1567 učitel mladých šlechticů v Lubani (Lauban). R. 1583 stal se po Janu Ursinovi rektorem lat. školy v Jihlavě a setrval v postavení tom r. 1584. Pro pletky s ženskými dostal se do vězení a propuštěn byv, zdržoval se po nějaký čas v Praze. Zemřel v Řezně po r. 1591. Básník latinský dosti slavený (Poeta laureatus), o němž dí Kasp. Cunradus:

„Et gravis herois, elegis est suavis Abelus,
Carminibus certat Naso poeta tuis."

V Praze byl přítelem Tomáše Mitisa. Ke spisům jeho, jež uvádí Goedeke, Grundriss II² str. 105, čís. 109, náležejí:

1. Elegia ad Paulum Primum Prostannensem, castae eruditionis ac morum studiis iuvenem ornatissimum. Olomutii ex officina typographica Friderici Milichtaleri. Anno Domini 1587. — 4 l. ve 4°. (Klem.). Nevěsta Primova, zatím co ženich dlel na obchodní cestě v Benátkách, provdala se za jiného. Abel napsal za tou příčinou elegii s výstrahou: „Consolatio super defectu sponsae, scripta ad amicum Paulum Primum Prostannensem." —

2. „Catecheseos biblicae cl. v. dn. Thomae Mitis Lymusaei, Boiemorum poetae, commendatio" — 12 strof Alkajských v úvodě Mitisovy Catechese (1587).

3. Thomae Mitis Lymusaei poematis sacris — 7 strof Alkajských. — Veliká chvála. — V úvodě Mitisovy skladby Synopsis biblica lib. V. (1586.)

4. In obitum Thomae Mitis Pragae 1591. — Srv. Leopoldovu Kroniku Jihlavskou, vyd. Christ. d'Elvert (1861) p. 178 a 180. Týž: Geschichte u. Beschreibung v. Iglau (1850) p. 234.

Abies Jan, z Podskalí v Praze, žák. Napsal:

„In natalem reverendi viri sacerdotis Fabiani Rezek Straconiceni, administratoris ecclesiarum

1*

Boemicarum, praedicatoris ad aedem d. Nicolao sacram in Veteri Praga, Joannes Abies Subrupensis Pragenus f. Imprimebat Johannes Schuman 1591. — Fol. ve Sborníku Dobřenského č. 94. O Rezkovi viz Winter, Život církevní p. 182, 331 a j.

Ablomučanský **Štěpán** viz **Olomučanský.**

Abraham **Pavel** z Vodňan. R. 1609 jako žák školy Vodňanské, poskytl příspěvek k svatebním skladbám, vydaným ke cti Jana Mitisa Pražského, druhdy rektora školy místní.

Abraham **Petr** z Vodňan, žák školy domácí, súčastnil se týchž skladeb epithalamiem o 16 hex.

Acanthis (Stehlík) **Kašpar,** rodem z Plzně, chovanec kolleje jesuitské v semináři chudinském. Napsal r. 1587 k uctění promoce bakalářské:

1. „Victoria literaria dicata honestis ac eruditis adolescentibus, cum in caesareo Societatis Jesu collegio Pragae primam in artibus liberalibus ac philosophia lauream die 9. Februarii anno dn. 1587. consequerentur. Autore Casparo Acanthi, oratoriae facultatis in eodem collegio studioso ac domus pauperum alumno." Pragae, Mich. Peterle. 1587. — 16 l. ve 4°. (Klem., Strah.) Obšírná báseň (590 hex.) má o sobě nadpis:

„Victoria ex debellata barbarie reportata."

Předmětem jest obvyklé thema, zápas vědecké snahy s nevědomostí. Způsob allegorický; mluva květnatá, antickými ohlasy hojně vyzdobená. Začátek:

„Horrida magnanimi certamina promere Martis
Mens agit, aeternis vatum memoranda Camoenis.
At non res Asiae victas, non ardua Troiae
Pergama, non classes Agamemnoniasque phalangas,
Non hic sanguineis late spumantia rivis
Littora, non Danaum victricia proelia dicam . . .
Grandius his aliud molitur nostra Thalia;
Namque sibi iuvenum nullo concussa tumultu
Pectora conflictus dicendaque suscipit arma.

Na rozcestí mnohonásob zapleteném stojí hrad zdmi a hustým hájem obklíčený; pět věží po stranách a uprostřed, nejvýše vypíná se bašta s četnými okny s rozhledem na vše strany. To bývalo sídlo důvtipu, nyní sídlí tam „Barbaries". Sbor jinochů planoucích odvahou, chystá se ji vypuditi. Na odpor stavějí se příšery:

Stabat acerba Sitis, siccato pallida rictu . . .
Hinc malesuada Fames vastos displodit hiatus
Oris et oppositis morsus horrore minatur,
Praegrandesque sudes et vasti pondera saxi
Desuper acturam clamat, nisi moenibus omnes
Protinus absistant cessentque lacessere pugnam.

Z jiných stran hrozí Somnus, Ignavia, Torpor, Egestas a mezi nesčetným davem jiným sama Barbaries.

Přispěj, Kalliope, přispějte sestry Aonské, bych mohl řádně vylíčiti svedený boj.

Ut cava terribili sonitu strepuere per auras
Cornua, sublatis ad sidera vocibus omnes
Prosiliunt iunctisque invadunt moenia turmis.

Útok na hlavní věž. Barbaries svolává všecky zástupy.

Et primas vesana vias Dementia pleno
Agmine condensans firmabat milite portas.
Proxima terribili stetit Ignorantia trunco.

Dále Torpor, Frigus, Labor, Ignavia. Prudký zápas. Padnou Torpor a Dementia. Zuřivě dotírá Fames, za ní Sitis, tato klesá; Fames obklíčena a zabita. Útěk ostatních:

— crudelis ubique
Fit strages fluidaque natant in sanguine monstra.

Barbaries jediná uprchne. Kořist na hradě: změtená písmena, dobré mravy v žaláři, latina v těžkých řetězích, řečtina v kozel svázaná, ctnosti znešvařené, Pietas s rukama na zad spoutanýma. Vysvobození vězňů.

Barbaries v lesním úkrytě shromažďuje nové tlupy, troubíc na polnici. Dostavují se „Satyri Faunique feroces", Lusus, Licentia, Voluptas, Crapula, Ebrietas, Astus, Timor a jiní; vůdci jsou Licentia, Lusus, Libertas. Jinoši spatřivše nového nepřítele, ženou se do boje; vítězství kloní se na stranu barbarství. Pietas kvapí na nebesa a prosí Boha za přispění.

Dixit, et oranti Deus annuit; ocior ergo
Illa Noto Zephyroque volans et fulminis alis
Labitur et iuvenum medio super agmine fertur
Instigatque animos cunctis viresque ministrat.

Vůdcové nepřátelští zahynou; hrozná porážka; klesá Voluptas, posléze Ebrietas. Apollo s Musami vítězům přejí. Hostina slavná, při ní Musy posluhují.

Dant Musae manibus lymphas tonsisque per artem
Serica tergendo praebent mantilia villis.

Hrají na loutny a pějí písně. Facundia nektar podává.

Postquam pulsa fames epulis viresque refectae —

přikvapí Sapientia a vyzývá jinochy, by hledali ukryté v lese barbarství.

Hac una inventa veram sperate quietem.

Rozběhnou se a v lese vavřínovém na místě těžce dostupném stopy naleznou. Přístup k brlohu děsné příšery brání; boj s nimi; dvanáct jinochů (jmenují se kandidáti promovovaní) každý po netvoru zabije. Barbaries jest polapena, spoutána a odvlečena; na skřipci vyznává, kde poklady jsou ukryty. Vítězové shodí ji do propasti a kvapí upotřebiti nalezených pokladů t. j. vědomostí. Vše se jim podrobuje na zemi i v oblacích. Jsou dobrodinci lidstva. Skladba končí zvoláním:

„Vivat in aeternum lauro redimita iuventus."

2. Ve skladbách, vydaných ke cti nových mistrů jesuitských r. 1587, 30. Sept. od něho delší báseň řecká: „Ὁ τῆς σοφίας κρότος" — 37 hex. Cena nevelká. Srv. Carmina gratulatoria magistrům jes. 1587. 30. Sept. — Král v Gebauerových Rozpravách filologických 1898 str. 95. — O rodu Stehlíků v Plzni viz Jos. Strnada v Č. Č. M. 1889 p. 421 a násl.

Acanthis, Acanthides, Acanthido-Mitis Jakob, syn Pavla Akanthida Horažďějovského, kněze v Dřínově, narodil se ve Velké Polomi (Megalopolomaeus); r. 1603 (10. Jun.) stal se v Praze bakalářem a povolán byl do Dobrovice k řízení školy p. Henyka z Valdšteina. Obrátiv se potom k stavu duchovnímu, byl po otci knězem v Dřínově (1613) a od r. 1614 ve Skramnících. Po bitvě na Bílé Hoře zakoušel těžkého sužování od vojínův. R. 1623 odešel do vyhnanství. Po svém strýci Janu Mitisovi Horažďějovském, primasovi Velvarském, rozšířil své jméno příjmím „Mitis".

Vedle českých jeho skládání, vypočtených v Jirečkově Rukověti, jsou známy práce latinské.

1. Ke cti Henyka z Valdšteina na Dobrovici etc. disputace promoční z r. 1603: „Quaestio, n. artes humaniores ad virtutem et dignitatem homines evehant?" 159 hex., v Praze u J. Otthmara (Klem.).

2. Ara exequiis dn. Joannis Mitis Horazdiovini, civis ac primatis Velvariensium, věnovaná synům nebožtíkovým Janovi, Danielovi a Václavovi. V Praze tiskem Matěje Pardubského, 8 l. v 16° (Klem.).

3. Drobné příspěvky ve skladbách:

a) Nuptiis sacerdotis Victorini Mantinaei 1599, č. 6. — Mant. byl farář v Kralovicích a bral si sestru Akanthidovu Esteru.

b) Carmina gratulatoria, propemptica 1601 24. Jul., č. 13.

c) In natalem ... Venceslai Radnicii de Zezhorze, 1601, č. 5.
d) Sertum natali ... Henici a Valdsstein, 1604, č. 3.
e) Insignia prima philosophica ... Gabr. Suechino a Paumberga 1605, č. 3.
f) Heliades Jos., Justa exequialia Melchioris Danik de Vostrova 1607, č. 30.
g) In obitum Mathiae Hanyk a Nysdorf 1617, č. 4.
h) Birynus Joan., Fasciculus carminum 1619, č. 7. a 10.
i) Piis Manibus Sac. Sigismundi Criniti 1619, č. 3.
k) Piis Manibus Annae ... M. Martini Mylii Vodnani ... Coniugis 1621, č. 4. — Srv. Winter, Život a učení na partikulárních školách, str. 311, 593 a j.

Acanthis Jakob ze Slaného vyskýtá se ve skladbách vydaných r. 1598 na smrt Šimona Cerasina (Třešňáka) Litoměřického, děkana v Klatovech (carmina in obitum) a v epithalamiích Martina Galli (Havlíka), děkana ve Slaném r. 1600. (Festiva celebritas.)

Acanthis, Acanthides Pavel z Horaždějovic, duchovní správce v Dřínově, otec Jakuba Acanthido-Mitisa, tchán Viktorina Adami Manetínského. Daniel Cantoris věnoval mu r. 1602 svou skladbu „Navigatio Pauli Romam", k níž oslavné verše připojili Štěpán Peristerius Stříbrský a Pavel Stříhanovský.

Acestus Ondřej z Brandýsa (Brandensis), stal se bakalářem v Praze r. 1603 29. Apr.; r. 1604 v březnu byl konfirmován za správce školy v Rokycanech a r. 1606 v Rychnově nad Kněžnou (Dvorský, Paměti str. 203 a 306.) Přispěl ku skladbám, vydaným ke cti bakalářův Carmina gratulatoria, 1605 [16. Aug. a 13. Sept.], ku promoci Jiřího Tajovského z Kutné Hory, rektora školy u sv. Havla v Praze (1605, 21. Jun.) a k epithalamiím při sňatku Václ. Makovce, učitele zpěvu v Hradci Králové (Novis sponsis 1606).

Acestus Pavel, nejspíše bratr předešlého, Brandensis. Jsa žákem ve škole u sv. Jiljí, měl účastenství při epithalamiích, které školou byly vydány k oslavě druhého sňatku kancléře Staroměstského Šimona Humbergia z Humberku (Secundis nuptiis 1611, č. 3.).

Acicula (Jehlička) Jan, Klatovan, stal se r. 1595 13. Sept. bakalářem v Praze a vyučoval, pokud známo, v Jičíně (1597) a v Kostelci nad Labem (1599). Skládání jeho obsažena jsou v epithalamiích Baltaz. Bartholomaea klatovského (1594, Honori nuptiarum) a v epitaphiích bakaláře Petra Soukupa (Saucupiades) Zavlekovského, radního měšťana v Jičíně (1597, č. 7.).

Adalberti Jakob z Volyně měl účastenství při epithalamiích ke cti Jana Zhorského Kladrubana. (Primis nuptiis 1602, č. 4.)

Adalbertides Jan, rodem ze Sušice. Vzdělání došel na škole v Žatci, kdež otec jeho žil. Od r. 1608 uvádí se jako praeceptor v rodinách šlechtických, jmenovitě u Anny Žerotínské, rozené ze Štampachu na Liběchově a Oujezdě, a u rytíře Kašpara st. Belvice z Nostvic. R. 1609 stal se bakalářem university Pražské. Jako žák školy Žatecké měl účastenství při epicediích:

a) Mikol. Holárka Rakovnického, jenž zemřel r. 1606 na studiích v Žatci. (Naenia 1607.)

b) Valentina Bruncvíka, synáčka děkana Žateckého Zachar. Bruncvíka. (Immaturo obitui 1607.)

c) při oslavě narozenin děkana Bruncvíka (Cunis Zach. Brunc. Neoprageni 1607).

O sobě vydal:

1. „Acclamatio humilis natalis Jesu Christi theantropi, veri Dei et Mariae filii, concinnata carmine heroico ad annum 1609. Cui item accessere quaedam carmina, tum diversae materiae pro tempore oblatae. Pragae typis Pauli Sessii." 8 l. v 8° (Klem.). — Acclamatio (147 hex.) slaví narození Spasitelovo; částky ostatní týkají se většinou příznivců šlechtických, hlavně Kašpara staršího Belvice z Nostvic.

2. „Acclamatio in honorem natalitii festi Verbi Dei et hominis Immanuelis nostri Jesu Christi brevibus conscripta, et oratio physica in alma Academia Pragensi 25. Aug. Anno mundi 1609 publice pro gradu baccalaureatus sub determinatore M. Laurentio Benedicto Nudozierino habita ac ampliss. et prudentiss senatui reipubl. Melnicensis cis Albim sub exitum anni 1609 loco strenae consecrata." — Pragae typis Pauli Sessii. — 8 l. ve 4°. (Roudnice). — V první části uvažuje se význam narození Kristova a v druhé obsažena jest veršovaná disputace promoční, nadepsaná: „Encomium praestantissimi quinque sensuum exteriorum, visus."

Na konci připojeny jsou verše na oslavu Adalbertidovy hodnosti bakalářské:

„D. Joanni Adalbertidi Suticeno, strenuorum equitum d. Belvitiorum informatori, qui 25. Augusti an. 1609. ritu academico Pragae artium et philosophiae baccalaureus declarabatur et inaugurabatur, amoris et honoris ergo amici applaudebant."

Účastníci:

1. M. Pavlovecius a Kankovicz
2. Venc. Rokycanský
3. Venc. Šindlar
4. Joan. Snopecius
5. Elias Ritter
6. Christoph. Strzeczka
7. Christoph. Roilliart ab Urvil.

Adalbertus Adam, Vodňanský, stal se bakalářem v Praze r. 1609, 22. Sept. Thema jeho disputační bylo: „Cum pretio virtutem metiri non liceat, utrum per se magis quam auro et argento sit aestimanda?" — Přispěl k epitafiím Benigny, dcerušky Jiřího Hanuše, faráře na Zderaze u sv. Václava (Natalis ac obitus Benignulae 1607). R. 1610 vydal these disputační „Disquisitio physica de meteoris mediae regionis in aëre" (Daniel Sedesanus, 4 l. ve 4⁰), čísel jest 1—34, k tomu Corollaria I. II. (Klem.).

Adalbertus Tobiáš, rodem z Vodňan. R. 1609 dosáhnuv gradu bakalářského, spravoval školu u sv. Vojtěcha Většího v Praze. Thema disputační měl: „Musica an quicquam datum homini iucundius?" — V l. 1612—1614 byl rektorem školy Stříbrské a v téže asi době stal se magistrem. — Dal se ordinovati na kněze. R. 1617 byl duchovním správcem u sv. Klimenta na Novém Městě v Praze. Po bitvě Bělohorské žil v Perně až do švédské invase r. 1639. Srv. Jireček Ruk. II, 327 a ČČM. 1908, str. 123.

Přispěl k epithalamiím Jana Campana (Nuptiis 1612) a Daniele Algina, pastora ve Vraném (Connubiali sacro 1620) verši latinskými i českými. Campanus věnoval mu svou skladbu „Elegia de Christi nativitate" (1618).

Na oslavu jeho bakalářské hodnosti vydali přátelé:

„Primae laureae honesti ac eruditi iuvenis d. Thobiae Adalberti Vodniani, scholae Adalbertinae in Nova Praga rectoris vigilantiss... 19. Mai, anno 1609 acquisitatae applausus ab amicis scriptus. Pragae, typis Schumanianis." — 4 l. ve 4⁰. (Mus.).

Účastníci:

1. M. Laurent. Benedictus
2. M. Procop. Paeonius
3. M. Daniel Vratislavský
4. Frider. Kropilius
5. Elias Nysselus
6. Venc. Achilles.

Adamec Jindřich, Vysokomýtský, r. 1609 měšťan radní v Pardubicích. Marcius Joan. Prostějovský připsal mu část III. své skladby Triga poematum (1609).

Adami Jan, Tabořan, vychovatel mladých šlechticů na Červeném Újezdě, bakalář r. 1603 23. Sept., r. 1604 učitel u sv. Klimenta v Praze. Přispěl ke skladbám ke cti bakalářů (Carm. gratulatoria) r. 1605 21. Jun.

Adami Samuel ze Semechova, Litoměřičan, bakalář r. 1603 29. Apr.

Adami Václav z Kašovic (Cassovinus) u Sušice, bakalář r. 1603 23. Sept., r. 1605 přední správce školy v Pelhřimově (Dvorský,

Paměti o školách str. 261) a r. 1607 ve Vimberce (týž, str. 346). Měl účast při epithalamiích Jana Posthuma Rosického z Doubravy, magistra a měšťana na Novém Městě v Praze (Honori nuptiarum 1600) a Daniele Rubeculy, učitele v Litoměřících (Γαμήλιον r. 1602).

Adami Viktorin, Mantinaeus, **Manetínský**. — K zprávám v Jirečkově Rukověti dodáváme: Narodil se kol. r. 1565 v Manetíně; r. 1599 byl farářem v Kralovicích a oženil se s Esterou, dcerou Pavla Akanthidy Horaždějovského, kněze v Dřínově. Sňatek oslaven sbírkou básní:

„Nuptiis venerabilis viri, sacerdotis Victorini Mantinaei, verbi Dei et sacramentorum administri in pago Kralowic etc. sponsi et pudicissimae virginis Hesterae, filiolae r. viri S. Pauli Acanthidae Horazdovini, ecclesiastae apud Drzinovienses etc. sponsae, Drzinovii Nonis Julii An. 1599 celebratis. Pragae apud haeredem Schumanianum." 4 l. ve 4°. (Mus., Strah.)

Účastníci:

1. Joan. Campanus
2. Venc. Štětkovský
3. Georg. Galli
4. Mathias Carolides
7. Andreas Hlavsa
6. Jacob. Acanthida
7. Joan. Vorlický

R. 1618 měl synky Jana a Adama na škole Českobrodské (Cybulovský, Strena pro anno 1618). Zemřel v Žitavě r. 1645.

Adelfi Jan, rodem z Heřmanova Městce, býval chovancem bratrským v Prostějově (osm let jako pachole v čelednosti B. Blažeje) a stal se potom evangelickým duchovním, pastorem církve Prostějovské (1577 až 1583). R. 1577 zemřely mu dvě dítky, dceruška a synáček. S nepokojným Pavlem Kyrmezerem, děkanem Uhersko-Brodským, měl ostrý spor. R. 1583 z příčin náboženských byl uvězněn biskupem Olomouckým Stanislavem Pavlovským a propuštěn byv, usadil se v Brtnici, kdež zemřel r. 1593.

Jemu ke cti uveřejnili r. 1580 Jakob Sixtides, správce školy a Jan Kherner Plzeňský, učitel v Prostějově: „Carmina aliquot in honorem virtute et doctrina praestantis viri d. Joannis Adelphi Hermannomiesteceni, verbi divini in ecclesia Prostanensium ministri" (Klem.), kamž vedle skladatelů přispěli též Vít Ophthalmius a Mikol. Novillanius. Všichni chválí jeho neohroženost a přejí vítězství v zápasech s nevděčnými protivníky. — Polemiku jeho s Kyrmezerem „Ohlášení se proti psaní, jež slove Acta concordiae" a píseň „Jan Adelf, Kyrmezeře, vzkazuje ť Da pacem," vydal Jindř. Skopec ve Věstníku Král. Č. Spol. Nauk r. 1904 č. II. Znak Adelfův (ryba uprostřed vavřínového věnce kolem

šípu se vinoucí — jako bývá v tiscích Aldových — s písmeny K I A M. [= kněz Jan Ad. Měst.] a verši Jana Khernera [Epigramma in insignia... Johannis Adelphi Miesteceni, pastoris ecclesiae Brtnicensis 1590] spatřuje se ve sborníku Dobřenského (list 192) na Strahově. Srv. Jirečkovu Rukověť I., str. 4. — Zcela jiná osoba jest Jan Heřmanoměstecký, farář v Poděbradech a děkan v Rakovníce († 1579).

Aegidii Florian rodem ze Žlutic (Žluticenus) vzdělával se na škole v Litoměřicích vedením Václ. Rokycanského (1613—1615), potom stal se bakalářem v Praze (1616 10. Mart.) a jako rektor školy u sv. Štěpána Většího dosáhl hodnosti magisterské (1617). R. 1619 spravoval školu u sv. Jindřicha a téhož roku přešel na školu Žateckou.

Samostatně bylo jím vydáno:

1. „Elegia *ἀχαριστίαν* humanam continens, pro prima philosophiae laurea per clariss. et doctiss. virum dn. M. Nicolaum Albertum a Kamenek, linguae SS. in alma Academia Pragensi professorem et p. t. facultatis philosophicae d. decanum collata 10. Martii anno 1616 publice in collegio Carolino alias Magno recitata... Pragae typis Joan. Bohutsky de Hranicz." — 4 l. ve 4°. (Strah.). Skladba, provázená verši Campanovými, věnována jest Litoměřickým, děkanovi Jiřímu Sequenidovi, primatorovi Maxm. Hošťálkovi, lékaři Danieli Štyrkolskému a učiteli Václ. Rokycanskému a obsahuje v 97 dist. rozbor výroku Pindarova: *„Παλαιὰ χάρις εὕδει, ἀμνήμονες δὲ βροτοί."*

Učenost bývala v úctě a vážnosti, ale nyní vděku nedochází.

„Sed male nunc miseras artes haec saecula tractant,
Nulla datur Musis gratia, nullus honor . . .
Nulli pro meritis est usquam grata voluntas,
Sed summum toto regnat in orbe nefas . . .
Ingratos alis ipse canes catulosque luporum,
Qui lanient avido viscera dente tua." —

Všude plno zlotřilých Chamů, litých Neronů, Sullů, neřestných Katilinů. Všude bezbožnost, od níž vděčnosti nelze se nadíti. Zřejmě nastala doba, již předpověděl Pán:

Ultima perversi venient cum saecula mundi
Certaque quando orbis signa ruentis erunt:
Ingrati surgent homines vitaque profani
Expertes fidae laudis amicitiae.

2. „Assertio adventus filii Dei, domini et salvatoris nostri Jesu Christi, quae nativitatis eius tempore in historiis celebrata apparuerunt, pro Calend. Januariis sub finem anni ad metam properantis 1617. carminis genere heroico concinnata... Pragae typis Pauli Sessii 1617." 252 hexam. Od Campana 7 dist. doporučovacích. — 6 l. ve 4°. (Mus.) — Dvě části; v první uvádějí se různé příhody a návěští o blízkém příchodu

Páně svědčící; v druhé líčí se narození Páně dosti květnatě s používáním veršů Vergiliových; na př.:

„Nox erat et pleno fulgebant sidera coelo,
Cunctaque per terras optato animalia somno
Laxabant curas et corda oblita laborum,
Cum paradisiacis promissum semen in hortis,
Christus in has prodit sancta de virgine terras.
Tum quoque lucentis per amica silentia lunae
Pastores pecudum tenuit custodia in agris.
Ecce autem insolitus sublimi ex aethere fulgor,
Qualis, ubi obscuros tonitru perrupta corusco
Ignea rima micans percurrit lumine nimbos,
Improvisus adest, sua circum armenta bubulcos
Insomnes radiis vibrat flammantibus; illi
Attonitis trepidant animis et vertere terga
Conantur caecis ac se occultare latebris.
At vero excelso iuvenis delapsus Olympo
Astitit et verbis illos compellat amicis etc."

3. „*Ζητήματα* miscellanea ex philosophia practica selecta" (ex officina Joan. Stříbrský), these s obšírným výkladem za příčinou promoce magisterské r. 1617 21. Jun. (Klem.), připsané osadním u sv. Štěpána. Na titule 3 dist. od Campana.

4. Nox natalitia, qua Christus filius Dei ab aeterno, ex Deo patre ineffabiliter genitus et filius hominis in tempore ex virgine Maria ineffabiliter natus in carne manifestatus est: carmine heroico decurrente anno 1618 meditata (typ. Pauli Sessii) 6 l. ve 4°. Skladba lat. 80 hex. po levé straně s českým[1]) neumělým, ubohým překladem (66 dvojverší) na pravo. Také latina jest dosti nesprávna. I tento pokus věnován byl čelným 13 osadním u sv. Štěpána Většího. (Mus.)

Drobné skladby Ae-vy čtou se ve sbornících:

1. 1612. *Γαμήλιον*, k svatbě Václ. Žateckého, č. 10.
2. 1613. Uvae Lydomierzicenses Václ. Rokycanského, č. 7.
3. 1614. Parentalia, na smrt synáčka Cypriana Hortensia z Turové, č. 3.
4. 1614. Epithalamia Václ. Rambauzia Litoměřického (Felici coniugio), č. 5.
5. 1616. Exequiae Matyáše Colidia, č. 12.
6. 1616. Jana Trochopaea De origine Lunae, č. 4.
7. 1617. Epithalamia Jiřího Schultissia z Felsdorfu (Sacrum nuptiale), č. 12.
8. 1617. Epicedia Šimona Skály z Kolínce (In obitum), č. 7.
9. 1618. Epicedia Jana Václ. Cikady (Piis Manibus), č. 9.
10. 1618. Nuptiis Jana Malinovského z Hlavačova, č. 5.

---

[1]) Titul: „Vypsání noci, v kterouž Kristus Pán, syn boží od věčnosti, z Boha Otce nevypravitedlně zplozený a syn člověka v času z panny Marie nevypravitedlně narozený v těle lidském zjeviti se ráčil: v rytmy české při konci léta 1618 uvedené."

11. 1619. Nuptiis secundis Daniele Kalivody, č. 2.
12. 1619. Applausus honori nuptiarum Jana Kninského, č. 4.
13. 1619. Epithalamia M. Martina Aquily, č. 7.
14. 1619. Theses de bello Martina Galli, č. 4.
15. 1619. Jana Salicia Carmen natalitium M. Petro Fradelio, č. 1.
16. 1619. Colsinius Jiří Sermo ***Κλιμακτηρικῶν περί ἐτέων*** III. c.
17. 1619. Epicedion Jak. Kochana z Prachové (Luctus), č. 10.
18. 1619. Na smrt Alberta Jana Smiřického ze Smiřic (Lessus), č. 18.
19. Carmina gratulatoria bakal. 1616 8. Aug., č. 13; 1617 2. Mart. č. 10 a 4. Aug. č. 8; 1618 22. Mart. č. 10 a 9. Aug. č. 16; 1619 7. Mart. č. 17; 18. Apr. č. 13 a 22. Aug. č. 9.

Aegidii Mikoláš z Přeštic r. 1585 jako žák vysokých škol Pražských měl podíl při sbornících:

1. Carmina lugubria in mortem immaturam Joannis Codicilli Tulechovii, č. 7.
2. Carmina gratulatoria baccal. 1505, 31. Mai, č. 5.

Aerichalcus (Měděný) **Šebestian,** narodil se kol r. 1515 v Přešticích. Na popud svých strýců Jana z Javořice, příjmím Kulaty, bývalého professora a rektora universitního, a bratra jeho Beneše, faráře Soběslavského, děkana v Chýnově, vstoupil do studií a pro dokonalejší vzdělání odebral se na universitu ve Vittenberce, kdež r. 1540 vyskytá se zapsán jako „Sebastianus Miedienny a Przestitz Bohemus" (Menšík v ČČM. 1897, str. 253). Dosáhnuv hodnosti magisterské vrátil se r. 1544 do Prahy a podal senatu universitnímu za rektorátu M. Jana Hortensia žádost, aby byl přijat ve sbor professorský fakulty artistské (19. Jan. 1545). Jako mistr externí podrobil se podle předpisů Akademie zkušební disputaci před děkanem Řehořem Orinem z Chocemic a vykonav ji „učeně, výmluvně a ve všem uctivě", (2. Mart. r. 1545) stal se členem kolleje Velké. Solidní, rozsáhlé jeho vědění, povaha nad obyčej skromná a jednání vždy rozvážné získaly mu všeobecnou úctu a přízeň. R. 1548 většinou hlasů byl povolán za místoděkana fakulty po odstouplém M. Janu Šentygarovi z Chotěřiny a v říjnu t. r. svěřena mu jednohlasně hodnost děkanská i pro příští rok. Když r. 1550 Jan starší z Hodějova, místosudí král. Českého, chtěl při Akademii zříditi stolici pro výklad církevních básníků Sedulia, Aratora, Juvenca, Prudentia a Lactantia s ročním platem 16 kop míš., ale fakulta nabídku přijmouti váhala, poněvadž podmínky, jež stran volby se kladly, nebyly ve shodě se starými zvyklostmi universitními, jednáno bylo s Aerichalkem, aby v úkol řečený se uvázal. Aerichalcus byl ochoten, ale loyálně žádal fakultu za přivolení. Dne 11. Dec. 1550 obdržel licenci s výhradou, že čtení konati se smí jen soukromě a beze vší újmy výsad universitních (Mon. un. Prag, I., 2, p. 354 a III., p. 149—151). Též o pěstování řečtiny ve školách partiku-

lárních měl zásluhu; Codicill (Ordo studiorum 1586) výslovně uvádí, že vedle Mat. Collina on a Šentygar byli předními toho původci. Na samém sklonku života povolán byl od stavů za přísedícího konsistoře pod obojí; v působení jeho značné naděje se skládaly, avšak předčasně, neboť v noci dne 20. Nov. 1555 zemřel na morovou ránu ve Velké kolleji. Kolleji této, v níž byl seniorem, odkázal pohár stříbrný, vyzlacený a knihy vázané; také ostatních kollejí byl pamětliv. Pochován byl v kapli Betlemské. Nekrology jsou v pamětech universitních (Monum. I., 2, p. 362 a III., p. 151) a podle nich v Lupáčově kalendáři (Ephemeris ad 20. Nov. 1555). Pěkná epicedia napsali Mat. Collinus, Simon Proxenus (obě při Proxenově spise Series ducum 1556, č. 4. a 5.) a Jakob Srnec z Varvažova (Apophoreta, 1557, č. 12.). Zvláště rázovité jest epitaphium Collinovo:

„Sebastianus Aerichalcus oppido
In Praesticeno natus olim, nobilis
Magister artium, probatus exteris
Scholis et universitati patriae,
Vir eruditione paene solida
Morumque sanctitate quam rarissima,
Gravis, modestus, aequus, integer, pius,
Laboriosus, osor otii, sua
A matre Pragensi schola cum maximo
Luctu sepultus est in hoc sacro loco.
Qui sicut obtinebat inter incolas
Domus magistros Carolinae principem
Locum, laborat ceteros dum vincere
Simul docendo publice, simul stilo
Res prosequendo solitarie bonas
Et utiles ecclesiae nec non scholae,
Heu stratus atra peste cursu de suo
Aufertur et transfertur in Dei scholam,
Desiderabilis professorum gregi
Ecclesiaeque iudicumque coetui
In consistorio, quibus recens fuit
Adiunctus omnium trium iussu ordinum,
Christi sacratum sanguinem libentium."

Literární činnost Ae.-ova vyznačuje se důkladným vzděláním humanistickým i v obsahu i ve formě. Čistota a jasnost slohová, jakož i přesný rozvrh a logický postup myšlénkový jsou přední prací jeho zdobou. S oblibou obíral se, maje vzor na svém učiteli Vittenberském Melanthonovi, cvičbami řečnickými, jakož i rozborem a kommentováním klassiků, zvláště Terentia; školské hry dramatické měly v něm čelného zástupce, na něhož ještě po letech vzpomínáno. Když roku 1575 hrála se v Praze komoedie Frischlinova Rebeka, ozývala se obecná pochvala se vzpomínkou, že od smrti Aerichalkovy Praha neviděla tak znamenité komoedie. (Ungar-Balbin, Bohemia docta, II. p. 295, pozn. 285.) Tvrdilo se, že i sám skládal komoedie obsahu zbožného:

„Creditur et numeros paene absolvisse Θαλείας
Doctrinae solida cognitione piae.“

(z Varvažova Jak., Apophoreta 1557 č. 12.)[1]) Zběhlý byl i v hudbě, fysice a hvězdářství. Zbožnost, nelíčená skromnost a mravní bezúhonnost jeho obecně se velebí. Lupáč vypravuje, že mnoho prácí jeho zůstalo v rukopise (Ephem. l. c.). Tiskem vyšly:

1. Descriptiones affectuum, quae extant in libello d. Philippi Melanth. „De anima“ versibus heroicis comprehensae (Klem.), obšírná skladba o 792 hex. bez roku a místa tisku, v 14 kapitolách a s řeckým epigrammem na titulním listě. („Lectori“, 5. dist.; viz Král v Gebauerových Rozpravách filologických str. 88.), připsaná z vděčnosti strýcům Janovi Kulatovi z Javořice a Benešovi, faráři Soběslavskému. Kapitola 1. a 2. jsou úvodem celku: napřed podán obsah po způsobu Vergiliově (Georg.) a potom vyloženo, že dojmy stvořitelem do nitra lidského usazené bývaly čisté a neskalené, avšak po pádu prvních rodičů z původní dokonalosti zbyly jen stopy a žalostné trosky. Po úvodě, jenž zavírá se slovy:

„Haec mihi dicta semel, totum amplectentia scriptum
Sint, rerum seriem posthac ne scindere cogar.“

následují oddíly dle hlavního předmětu nadepsané: 3. Laetitia, 4. Spes (vsuta pěkná báje o Pandoře dle Hesioda, 5. Tristitia, 6. Metus seu timor, 7. Amor, 8. Ira, 9. Odium, 10. Pudor et verecundia, 11. Misericordia, 12. Invidia, 13. Zelus et zelotypia, 14. Ἐπιχαιρεκακία (škodolibost). Verše jsou plynné, mluva vkusná a ozdobná, podobenství dosti hojná, antických frasí a vůbec vzorů obratně a rozsáhle užíváno. Výklady fysiologické jsou ovšem nedokonalé. Místy připojují se mravokárné poznámky, ku př. v kap. 10. (Pudor et verecundia):

Tempore sed nostro, in peius quo cuncta feruntur,
Ut lapsura putes divulsi foedera mundi,
Absurdum multi Cynicorum dogma sequuntur,
Quos iuvat abiecta casti ratione pudoris
Dictis et factis nimium petulantibus uti.
Hoc est in primis vitio corrupta iuventus,
Quae non dedecori, si quicquam turpe loquatur,
Id sibi sed laudi ducit nec turpia vitat
Facta, sed ex illis quendam venatur honorem.“

Celek jest důkazem povahy ušlechtilé a nadání nevšedního. Právem hlásá Mat. Collinus v elogiu na počátku skladby Aerichalkovy položeném, že skytá se bohaté poučení, jež:

„dat non titulis nec inani voce Sebastus,
Virtute augustus dotibus atque suis.“

---

[1]) Zcela určitě věc tvrdí Wolkan, Geschichte der deutsch. Litteratur in Böhmen III., str. 380 a násl.

Báseň vznikla asi v r. 1546, jak souditi možno z dodatku na konci přitištěného:

2. „Carmen de eclipsi solis, quae fuit anno 1546 die 9. Junii. S. Ae. P." — 52 hex., s astrologickou předzvěstí nějaké bouře nebezpečné, neboť:

„Ipse suo nunquam est spoliatus lumine Titan,
Nec caeca roseas tinxit caligine bigas
Phoebe, quin etiam sint tristia multa secuta."

3. Argumenta in duas comoedias Terentii scripta a M. Sebastiano Praesticeno. Viennae ex officina typographica Joannis Carbonis. 1550. — 27 l. v 8⁰ mal. — V předmluvě uvádí, co bylo mu podnětem, že práci vydává. „Když před několika léty vykládal jsem chlapcům soukromě Terentia, sestavil jsem si stručně obsahy jednotlivých scen z Andrie a z Eunucha, aby lépe pochopiti se mohla i disposice textu i obsah. Byl jsem nejednou vyzýván, bych věc tiskem uveřejnil; nyní to činím hlavně za tím účelem, bych na to neb ono upozornil, co v pracích dosavadních bývá pomíjeno. O důležitosti Terentia není třeba se šířiti, ježto spisy jeho jsou obrazem lidského života a plné mnohonásobného poučení a moudrosti; ale soudného nazírání při výkladech jest potřebí a bedlivého pozoru, aby místa kluzká neurážela sluchu mládeže. Při náležité opatrnosti četba jistě bude s prospěchem; vždyť již Isokrates praví, že „videmus apiculas cuivis germini insidere, sed ex eo non nisi utilia colligere." Potom vykládá se o užitcích, kteréž z četby Terentia vyplývají hlavně na třech stranách: 1. „ut discamus mores et rationem totius vitae publicae ac privatae instituendae et gubernandae; 2. ut discamus in negotiis noscere diversitatem personarum, quae quidem diligentia est quaedam particula philosophiae; 3. proderit lectio ad eloquentiam, copiam dicendi ac puritatem orationis." — Protož „merito non tantum hortandi, sed etiam cogendi sunt adolescentes, ut Terentium cognoscant." Následují „Argumenta" podle aktů a scen, nejprv z Andrie a po té z Eunucha. Všude jest v popředí ráz naučný, ukazuje se k formálnímu dělení dle druhů řečnických, k disposici a charakteristice, a pilně upozorňuje se na vynikající sceny a místa. Na př. Andria akt I. sc. 2.: „Potest haec scena referri ad genus deliberativum; est enim ejus finis adhortatio; I., 5: Ad genus iudiciale haec scena pertinet; continet enim pulcherrimam et humanitatis plenissimam Pamphili querelam; II, 1.: In hac scena pulchra imago inconsulti et immoderati animi in rebus dubiis proponitur . . . Duae sunt autem partes huius scenae; in priori deliberat Carinus cum servo, quid sit in tali re sibi faciendum; in posteriori petit a Pamphilo, ut is, si nollet alienare animum a Philumena, saltem aliquot dies protrahat nuptiis; II., 2: Ut autem plus esset elegantiae in scena, addita est tertia persona, Charinus. Est autem hic illustris locus de consiliis, quae primo intuitu laeta, tractatu mollia, ut dicitur, exitu tristia

esse consueverunt." — Eunuchus, Argum.: „Superior comoedia est oeconomica. — Haec, quae Eunuchus inscribitur, est magis politica. Nam magna ex parte tractat ea, quae in rebus publicis eveniunt. Multos autem illustres locos continet, ex quibus doctrina vitae et moribus necessaria peti potest. In primis vero hic observandae sunt descriptiones harum personarum: Phaedriae, Thaidis, Thrasonis et Gnathonis. In Phaedria imago quaedam inconsulta et amentis amatoris proponitur. Sub persona Thaidis vita ac mores meretricii graphice ob oculos ponuntur, quos non tantum nosse, sed etiam vitare et exsecrari est vere salus adolescentibus. In Thrasone inanis iactantia multorum notatur. Tota enim vita est plena Thrasonum, qui ubique in templis, aulis et rebus publicis volunt regnare, magnifice de se sentiunt, sua narrant facinora, cum tamen pleni sint vanitatis, ineptiarum et stoliditatis, nec umbram quidem habeant illarum rerum, quas sibi adscribunt; III., 1.: Sicut antea poeta eleganter et ingeniose descripsit vitam ac mores parasitorum, ita quoque in hac scena describit mores et ingenia Thrasonum; IV., 7: Valde illustris et erudita est haec scena... Nullus Apelles verius et magis perspicue potuisset depingere Thrasonem, quam hic egregie praestitit Terentius; V., 9: Ut servetur decorum comoediae, in catastrophe debent omnia spectare ad laetum exitum."

K Argumentům připojena jest:

4. Oratio Annae ad Didonem, quae exstat libro IV. Aeneidos Vergilii, reddita paraphrastice. Provedení obšírné, ale všude průhledné. Řeč upravena jest podle obvyklých pravidel školních.

Následuje několik skladeb veršovaných:

a) Carmén de viola (56 hex.). Zima mizí, objevuje se příjemná zeleň na nivách, kvítky na povrch se derou. Z nejrannějších jest violka. Zdaž tím připomínati se má zázračná moc tvůrcova? Či violka, majíc kratičké trvání, vyrůstá tenkrát, když jest nejvzácnější? Myslím, že věc skrývá v sobě tajemství, jehož nelze vystihnouti člověku; vzniká ť kvítek právě v dobu, kdy Kristus nás vykoupil.

„Quidquid id est, illo, si non sententia fallit,
Non frustra tales nascuntur tempore flores."

b) De rubedine matutina ac vespertina (56 hex.) podává výklad zjevu, že ranní červánky bývají předzvěstí deště a večerní pěkného počasí. Barva červená vzniká z výparu země do výše. Ráno jest výpar ten shluklý v mraku vodnatém (nubes aquosa), v noci sraženém; odtud sprcha, dešť, když slunce vyjde. Na večer jest výpar suchý (nubes sicca) a ten v podobě rosy padá k zemi se sníživ.

c) Dvě následující čísla pocházejí od M. Jiřího Mosra, přítele Aerichalkova. V. t.

5. S Argumenty věcně souvisí předmluva ve spise Pavla Aquilinata Hradeckého „Elegantissimae colloquiorum formulae ex P. Terentii Comoediis selectae“ (1550) na listě 3*B* — 6*B* Aerichalkem položená. Vykládá důvody velmi jasně stilisovanými důležitost spisů Terentiových a chválí práci Aquilinatovu jako výborný návod k uhlazenosti a ryzosti v mluvě latinské a ku cvičení v překládání v jazyk český. „Ament ergo pueri et magni faciant Terentium, utpote qui et res maxime vitae necessarias proponat et optimus sit perspicuitatis in dicendo artifex etc.“

B) Drobné básně v **Hodějovského Farraginech**; jsou to:

1. Elegia (Farr. II., 110) — 19. dist., vyjadřuje lítost, že Hodějovský naň zapomíná.

2. De munere Venetiano (II., 179) — 18 dist., posílá dárek, jejž přinesl student z Vlaských Benátek.

3. De suo horto (II., 198) — 12 dist., zpráva o zaměstnání v zahradě strýcově.

4. De impedimento amicitiae (II., 208) — 17 dist.; delším mlčením vadne přátelství; u nás není třeba toho se obávati.

5. Idyllion de piscibus a Iove in coelum translatis (II., 252) — 53 hex.; pro ochranu Diony a Cupidina před Typhonem pojaty byly ryby ve znamení nebeská.

6. Votum (III., 161) — 15 hex.; přání k šťastné cestě na Borotín.

7. Epistola (IV., 711) — 62 hex.; raduje se z návratu Hodějovského; napomíná, by na nevděk si nestěžoval; to jest odvěký los vynikajících lidí.

8. Epistola (IV., 713) — 32 hex.; posílá verše v dárek novoroční.

9. Quod poemata sint cibus animi (II., 176) — 20 dist. Rád chce posílati básně; ale ne vždy Musám přeje Apollo.

10. Elegia (Apophoretum) (II., 164) — 25 dist. Nemůže častěji posílati verše, jsa školou zcela zaměstnán.

11. Epistola (IV., 712) — 19 hex.: povzbuzuje ku založení nadace pro čtení posvátných básníků; tím prospěje se nejlépe vlasti.

12. De fundatione lecturae (III., 172) — 8 dist.; vyzývá ku stálosti v pojatém úmyslu založiti nadaci.

13. De fundatione lectionis IV sacrorum poëtarum (II., 39) — 16 dist. — Slyšel jsem, že úmysl tvůj stran nadání se viklá; proto dojem jest tím bolestnější, neboť jsem toho neočekával. Pomni, že na tvé jednání mnoho lidí pohlíží. V brzku budou Letnice, tu byla by vhodná příležitost úmysl učiniti skutkem.

14. De lectura fundanda (III., 168; 169) — 7 a 4 dist. Rektor svolal mistry ku poradě; všichni souhlasili a rektor přijde věc oznámit. Žádá se za udání doby, kdy deputace by měla přijíti.

15. De Astraea, Ate et Litis (II., 174) — 23 dist. Allegorická narážka na spor o nadaci, vzniklý mezi Hodějovským a universitou.

16. Epitaphium M. Joannis Orphei, primo graece scriptum per Bohuslaum ab Hoddeiova, deinde in latinum carmen translatum (III., 87) — 8 dist.

17. List, ohlašující, že řecká báseň byla přeložena tak, jak obtíže dovolovaly (IV., 615) — 14 dist.

Všecky skladby jsou důkazem nelíčeného přátelství s Hodějovským a osvětlují dosti jasně vespolný poměr obou mužů.

C) Dodatky.

1. Elogium při skladbě Jana Balbína „Duo epithalamia (1550) — 13 hex. Dochází-li chvály ten, kdo veršem líčí krvavé boje a vzpoury, tím více uznání zasluhuje, kdo opěvá posvátný sňatek.

2. Předmluva „Studiosae iuventuti" v Mitisově sbírce „Liber primus sacrorum carminum" (1554), 4 listy. Obsahuje chválu vědeckých snah, zvláště básnictví, a tu před jinými skladeb rázu žalmického, zejména, když hudba (nápěv) jest připojena. Tak činí Mitis veden jsa pevným přesvědčením, že jako hudba beze slov, tak i báseň bez hudby ztrácí na půvabu.

3. „De ratione rei numariae et valore diversorum numismatum nec non mensurarum quaedam ex variis autoribus collecta" 1556 (bez místa). — 12 l. v 8⁰ mal. (C. k. dvorská knihovna ve Vídni.)

Jest pohrobní spisek Aerichalkův, vydaný Mat. Collinem, jenž na titulním listě o věci zprávu podává:

Matthaeus Collinus lectori.
Hoc opus ante suum non multo tempore funus
Autor collectum miserat ipse mihi,
Scilicet impletum daret ut censura duorum,
Quod minus unius posset obire labor.
Sed prius haec a me quam lecta fuere, sagittis
Phoebeis idem saucius occubuit,
Me pietas functi nec non intentio, scriptum
Quae dedit hoc, timidi pectoris esse vetant.
Ergo audax patriae communiter edo iuventae,
Edere mens quod ei, si superesset, erat."

O účelu a způsobu spisku Aerichalcus sám se vyjadřuje v listu Collinovi ze dne 9. Oct. 1555. Chtěl poskytnouti příruční pomůcku studujícím zvláště pro čtení Livia a Suetonia a pro porozumění mnoha místům Písma svatého. Za základ vzal Budaea, jenž ve spise „De asse et partibus eius" o minci a měně antické velmi obšírně a učeně, ale ku pochopení těžce, vykládá. —

Kompendium nově pořízené vede si zcela jednoduše, stručně a prakticky. Napřed uvádějí se názvy antických peněz a mincí, potom srovnává se platnost někdejší s valutou dnešní a posléz připojují se poznámky o měrách tekutin.

O spisku nad obyčej vzácném podává zprávu jediné Denis, Nachtrag zu Wiens Buchdruckergeschicht (1793) p. 68—69.

4. Dle zprávy Lupáčovy (Ephemeris ad XX. Novemb. 1555) napsal prý také „in Officia Ciceronis annotationes eruditas et alia non pauca, luce digna; ea tamen intra privatos parietes alicubi delitescunt." — Z věcí těch dosud nic nebylo objeveno.

Srv. Kalina, Nachrichten I., 30; II., 10; Voigt, Acta litteraria I., 52; 269; 323; Procházka, Miscellaneen p. 398; Monumenta universitatis Pragensis III, 151.

Agathon Jan z Prahy, jako sirotek studoval na universitě jsa posluchačem Mart. Bacháčka. R. 1596 v říjnu vyhlédnut byl za učitele v III. třídě klassí při Karlově akademii (Winter, Školy partik., str. 90.); r. 1602 připomíná se jako správce školy v Bělé (týž str. 210.); l. 1603 29. Apr. dosáhl bakalářství a stal se nejprv sukcentorem, potom hlavním kollegou při škole Vysokokostelské v Kutné Hoře. V květnu r. 1604 vzdal se učitelství a pojal za manželku vdovu Juditu Vodičkovou, čímž stal se sousedem na Horách. Od r. 1605 až do 1622 uvádí se jako dozorce škol. R. 1621 nově se oženil s Annou od Zygelův. R. 1626 uvádí se mezi sousedy od města zběhlými, jichž majetku cís. rychtář se ujal na poručení komory české (Bílek, Konfiskace, str. 1067).

Od něho jsou:

1. Elegia de gloriosa ascensione ad coelum filii Dei, Domini ac Salvatoris nostri Jesu Christi, ex historia evangelica desumpta. Pragae, in officina Annae Schumanianae 1595. — 4 l. ve 4°. (Klem., Strah.) Opatřena jest věnováním Bacháčkovi, Janu Libockému z Libé Hory a Václ. staršímu ze Závořic a vypisuje v 66 eleg. dist. rhetoricky, způsobem začátečnickým na nebe vstoupení Páně.

2. Carmen de gloriosa Christi a morte resurrectione, honori amplissimorum ac prudentiss. virorum Caesarei iudicis, consulis, senatorum notariorumque inclitae Urbis Palaeo-Pragae, d. tutorum suorum perpetuo colendorum adscriptum concinnatumque. Pragae, typis Venc. Marini a Genczicz 1598. 4 l. ve 4°. (Strah.) Obsahuje:

1. Insignia Pragae — 19 hex. pod znakem Prahy.
2. Věnování — 6 dist.
3. Carmen — 198 hex. Líčení stručné; nemírné napodobení Vergiliovy Aeneidy, zvláště v úvodě:

„Gesta virumque canam, superum qui missus ab oris
In mundum nostri causa damnataque venit
Limina, qui multum terris iactatus et Orco,
In genus humanum iustam genitoris ob iram,
Plus quoque qui Solymis passus, dum dogma sonaret
Inferretque patris cultum nostramque salutem
corrigeret . . . . ."
„Gens antiqua fuit quondam selecta supremo
Unica posthabitis aliis Hebraea Jehovae,
Promissi dives, sed moribus aspera cunctis.
Haec ubi completis Messiam viderat annis . . . . ."

Zachovala se nevděčně, ukřižovala Spasitele. Kristus vypustiv ducha sstoupil do pekel, potřel Satana a smrt; z mrtvých vstání. Příchod žen; Kristus v podobě mládence jim se zjevuje a k nim promlouvá. Závěrek způsobem modlitby.

3. Natalitia celebrantibus viris reverendis ac ornatiss. S. Vencesilao Stephano Thermaeno archidecano; Vencesilao Sixto Czaslavino senatori; Venc. Nemeti Chrudimeno et Vences. Sstietkovsky B. Brodeno civibus; Venc. Melissaeo Lunaeo, scholae Jacobaeae rectori: Georgio item Trzyska ac Iacobo Bzenecio patriciis urbis liberae ac metalliferae Guttenbergae etc ... gratulabatur Ioan. Agathonus Prahenus. Excudebat Daniel Sedesanus Anno 1603." 4. l. ve 4°. (Strah.) — Přání k narozeninám; připojena Anagrammata a Symbola každého z uvedených mužů.

Drobné skladby ve sbornících:

1. Carmina gratulatoria bakal. 1597. 16. Sept.
2. Prosphonisis Janu Christophorovi Čáslavskému k narozeninám synáčka Daniele (1603), č. 3.
3. Pessinius Cyprian, Gratulationes (1603) č. 5.
4. Hněvusický Adam, Nuptiis (1603) č. 2.
5. Piscis Jan, Nuptiis (1603) č. 2.
6. Syrus Georg., Epithalamia (1615) č. 10.
7. Bzenecký Jak., Piis Manibus (1617) č. 2.

Sňatek jeho s Juditou Vodičkovou oslavil Campanus ve sbírce Migma (1605) č. 18. Srv. Nováček, Listář k dějinám školství Kutnohorského, str. 81., pozn. a Hejnic, Doplňky, str. 68. atd.

Aglasinus **Adam**, syn Jana Vlašimského, zámožného měšťana v Českém Brodě,[1]) stal se bakalářem v Praze r. 1577. 21. Aug. a vyučoval nějaký čas u sv. Mikuláše na Starém Městě; asi r. 1579 se oženil, pojav za manželku Kateřinu Pargameníkovu, dceru živnostníka, s níž žil 15 let, usadiv se jako písař v Českém Brodě. R. 1600 byl již mrtev, neboť man-

[1]) Monumenta universit. Prag. I. 2 p. 425 tiskovým omylem uvádí se Adamus Aglasinus „Boemotrebovinus."

želka jeho ovdovělá provdává se toho roku za M. Josefa Heliada. Aglasin byl prý velmi výmluvný („eloquii fulgebat artibus"); dceru po něm Annu měl za manželku M. Jan Šonovský; druhou Kateřinu pojal Václ. Štětkovský, oba v Českém Brodě.

Agner Václav, měšťan v Prachaticích, správce důchodů na panství Helfenburském, patřícím obci Prachatické. Byl úředník neobyčejně svědomitý a nezištný, jemuž Cirrinus Bartol. věnoval epigramm (Cirrinus, Epigrammata 1607 č. 37.).

Agricola Jan, dvorní kazatel knížectví Těšínského, magister, napsal a vydal r. 1596 ke cti Samuele Radešínského z Radešovic skladbu: „Elegia de medio ac medii loci dignitate —" v 79 eleg. distiších. (Strah.) Od něho snad také pocházejí verše v Propemptikách mladých Slezanů, rytířů Mettichův („Hexastichon, cantilenae cuidam insertum", 1597), když s učitelem svým Janem Matyášem ze Sudetů odcházeli z university v Altorfě.

Agricola Jiří r. 1562 děkan v Českém Brodě, měl na základě žaloby Havla Gelasta vyšetřování u konsistoře pro novoty lutherské (Winter, Život církevní, str. 133; Pažout, Jednání a dopisy konsistoře pod obojí z let 1562—1570 str. 257 a násl.). V l. 1564—1567 byl arciděkanem v Hradci Králové a ustanoven s radním M. Štěpánem Kotoulem, předním písařem Janem Kotoulem Jezeřanským a Jiřím Budinským za inspektora škol nově organisovaných dle odkazu Jiřího Vavrouše. Mitis Tom. připsal jemu a druhým inspektorům skladbu na konci Naenií Vavroušových (Naeniae funebres in obitum Georgii Wabruschii (1565.)). Srv. Švenda Železný obraz Králové Hradce III., p. 176.

Agricola Martin z Jaroměřic na Moravě, dosáhl bakalářství v Praze r. 1609 28. Jul. (thema disput.: Insurgentibus fulmine, tonitru, fulgetro num campanarum clangor ciendus?) a magisterství r. 1610. 7. Apr. (th. disput.: „An scientia amitti possit, cum dicatur ἀμεταμελήτη) a současně stal se rektorem školy u sv. Jiljí. Potom usadil se v Čáslavi, zasedal v radě městské a připomíná se ještě r. 1645 v matrice kůru literatského (Nováček, Věstník Král. Sp. N. 1897, čís. XXI.). Od něho napsáno:

1. Exercitatio physica de motu. Pragae 1610.
2. Drobnosti ve sbornících:
   1. Rabinus Nic., Pro nuptiis, epithalam. 1610, č. 15.
   2. Morávek Matth., Lacrymae, epiced. 1610, č. 8.
   3. Marcocius Šimon, Secundis nuptiis, 1611, č. 2.
   4. Jamský Sixt, Hymenaeo, 1613, č. 7.
   5. Zarybnický Samuel, Τριτογάμοις, 1618, č. 5.

6. „Matricis epagogia," v čele Matriky literátů Čáslavských (Nováček l. c., str. 2.).

Agricola Melichar z Lubina v Lehnicku slezském, „philologus et poeta laureatus Caesarius", býval prorektorem gymnasia Rožmberského v Soběslavi, byv tam přiveden rektorem Michalem Gehlerem Zhořelským. Od něho mají drobné příspěvky publikace:

1. Acclamationes M. Nicolao Alberto a Kamenek (1612) č. 2.
2. Disputatio philosophica (quodlibet) Mich. Gehleri Gorlic. (1613) č. 3.
3. Budovec Venc., Circulus horologi lunaris et solaris (1616) I., 4.

Srv. Winter, Školy partikulární, str. 82 a Život na vysokých školách, str. 412.

Agricola Šebestian z Horšova, měšťan Pražský v osadě farní sv. Mikuláše na Starém Městě, rychtář císařský. Probošt zámecký Jindřich Skribonius z Horšova Týna odkázal mu vinici a peníze, ale jen pokud bude katolíkem. V radě městské byl za dlouhý čas „praesidium et columen" Jesuitův a věci katolické. Martin Galli Černovický připsal mu r. 1586 svou skladbu „De Christi passione". Srv. Winter, Školy partikulární, p. 49; Život církevní, str. 146.

Agricola Šebestian z Brtnice na Moravě, studoval na fakultě artistské v Praze, dosáhl bakalářství a byl kolem r. 1595 správcem choru u sv. Petra. R. 1596 obdržel místo učitele na škole v Poličce, ale za krátký čas vrátil se do Prahy k sv. Petru, stav se tam nástupcem po svém krajanu a příznivci Janu Brikcinovi Jevičském nejprve ve škole (1596) a po dvou letech i v úřadě písařském při mlýnech (1598). Zemřel r. 1599, 7. Jan. Přispěl ku pohřebním skladbám Jana Brikcina (Naenia Joan. Briccini Geviceni, 1598) č. 6.

Jemu na památku vydána r. 1599:

„Epitaphia Sebastiano Agricolae Brtniceno, optimo artium baccalaureo, iuveni doctissimo, 7. Jan. An. 99 vita functo. Pragae Typis haeredis Schumaniani. — 6 l. ve 4. — Účastníci:

1. Joan. Campanus
2. Zachar. Štyrský
3. Jacob Krupský
4. Nicol. Pelargus
5. Andr. Doctoris
6. David Römer
7. Georg. Chudecius
8. Joan. Prosdokonymus
9. Nicol. Hieremiae
10. Math. Felix
11. Andr. Veselský.

Ahenarius Jakob z Hradce Králové dosáhl r. 1534 na universitě v Praze hodnosti bakalářské a r. 1541 magisterské. Zabýval se vyučováním a měl se státi professorem na vysokých školách, avšak zemřel morem

v listopadu r. 1542. Čestná vzpomínka naň zachována v Pamětech universitních (I., 2, 328), kdež se praví, že „de doctrina Aristotelis optime sensit et non male meritus fuisset de schola Pragensi".

Ahenarius Jakob z Litoměřic, stal se bakalářem v Praze r. 1612 26. Sept. (thema disputační bylo: „Utrum omne consuetum pro lege habendum?"), a přispěl k epithalamiím Václava Pelarga Slanského (Connubiali sacro, 1614).

Achilles Henricus v družstvu básnickém Jana Hodějovského zastoupený ve Farraginech (III., str. 188, čís. 291) jedinou skladbou „Epigramma conciliatorium" (6 dist.), v níž prosí, aby verše jeho, ač jest dosud mlád („cum sim puer"), byly vlídně přijaty.

Achilles Jan starší z Berouna, po studiích v Praze byl 3 léta správcem školy v Chotěboři, r. 1569 zřízen byl na kněze ve Vittenberce a působil na Chrudimsku, potom v Pacově a Přibislavi. Kromě spisů českých (Jireček, Rukověť I., 5) složil epithalamium „Echo" k svatbě své dcery Doroty, již si bral kněz Jan Gelasinus Morašický (In nuptias 1593, č. 1.). Synové jeho byli Jan, Matěj a Václav. Srv. Vávra, Paměti Berouna str. 150. Buchwald, Wittenberger Ordiniertenbuch II., čís. 895.

Achilles Jan mladší, syn předešlého, byl r. 1592 chovancem kolleje Nazaretské. Napsal:

1. „Cento Vergilianus" do Epicedií Viléma z Rožmberka, vydaných Akademií Pražskou r. 1592.
2. Epithalamion do sbírky skladeb k oslavě sňatku Jana Gelasina (In nuptias, 1593 č. 9.).

Achilles Matěj, druhý syn kněze Jana, přispěl:

1. K epithalamiím Gelasinovým (1593 č. 8.) a
2. k epithalamiím Jiřího Benedikta Litoměřického (1598 č. 11.)

Achilles Václav, třetí syn kněze Jana, byl r. 1606 chovancem koleje Rečkovy a stal se r. 1607 bakalářem. R. 1608 dosazen byl za sukcentora v Turnově, r. 1609 měl místo v Chotěboři a v květnu téhož roku byl konfirmován za kollegu u sv. Vojtěcha v Praze; r. 1610 poslán byl do Soběslavě; r. 1612 byl správcem školy v Kouřimi. Napsal ke cti svého otce Jana a švagra Gelasina přání k narozeninám:

„In natalem reverendorum et eloquentissimorum virorum S. Joannis Achillis Veronaei et S. Joannis Gelasini Moraschiceni ... (epigramma)." Pragae typis Danielis Sedesani. 1606 — 4 l. ve 4⁰.

Mimo to měl účast při blahopřejných skladbách ke cti bakaláře Matěje Víta Chlumeckého (Primis honoribus 1609, č. 7.) a Tobiáše Adalberta Vodňanského (Primae laureae, 1609, č. 6.). — Srv. Winter, Školy partikulární str. 166, 181, 189; Dvorský. Paměti str. 406; Schulz, Z minulosti českého učitelstva v ČČM. 1899, str. 414, č. 42.

Ailberus Petr z Olešnice ve Slezsku, přišel v červenci r. 1611 na vyzvání Dr. Matyáše Hoë z Hoënecku z Lipska do Prahy a zaujal v listopadu t. r. místo prvního kollegy (primarius collega) na nové evangelické škole německé u sv. Salvatora na Starém Městě. Byl magister filosofie a činností veršovní získal si titul „poeta coronatus Caesareus". R. 1613 stal se pastorem v Bílé a r. 1616 v Schönfeldě u Míšně, kdež zemřel r. 1648.

Mimo spisy německé pocházejí od něho:

1. Centuria anagrammatum. Lipsko 1610.

2. V programmě nové školy německé „Publicatio et introductio scholae novae evangelicae Pragensis" (1612, Lipsko) tyto kusy:

   1. Programma invitatorium ad dedicationem novae scholae evangelicae Vetero-Pragae ad S. Salvatorem.
   2. Oratio panegyrica proceribus nationis Bohemogermanae Palaeopragensis.
   3. Ratio docendi ac discendi in singulis instituti paedagogii evangelici nationis Germanicae Palaeo Pragae classibus. — Srv. J. V. Novák, „Die Schulordnung des deutschen Gymnasium illustre bei St. Salvator in Prag (Altstadt)" Jahrbuch f. d. Geschichte des Protestantismus in Österreich 1906, str. 123 až 150. — Winter, Školy partikulární, str. 650—653.
   4. Gratiarum actio ad proceres.
   5. Epistola ad amplissimam facultatem philosophicam in Academia Pragensi, pro loco in eadem consequendo.

3. V epicediích Tom. Grenzera Krnovského (Epicedia, 1612 č. 9.): „Cygnea cantio defuncti, quam frequentissime cum liberis suis concinere est solitus," německá píseň „Christus, der ist mein Leben" — s latinským překladem. —

4. V epicediích Václ. Magrle ze Sobíšku mladšího (Amabili puero, 1612 č. 8.) lat. rýmovaná báseň s německým překladem.

5. V gratulacích bakaláři Mart. Anseridovi (Honori primae laureae 1613 č. 7.), 18 hex.

6. „Christo Sartatectae nostro sacr. Psalmus Davidicus CXXI. analysi logica, paraphrasi rhetorica et poetica elaboratus, dictis aliis biblicis et testimoniis patrum ad usum instructus . . . a M. Petro Ailbero Olsnitio Varisco, poeta coronato caesareo,

scholae Palaeopragensium Germanorum p. t. collega primario et Academiae ibid. adiuncto. Anno *Χριστογενείας* IVDICa terraM IesV (1613). Pragae typis Mathiae Pardubiceni." — 12 l. ve 4°. (Klem.)

7. Epos lugubre piis Manibus d. Joachimi Aichmanni Wittebergae cancellarii 1616 defuncti authore M. Petro Ailbero, Schoenfeldae verbi Dei ministro.

Srv. Voigt, Acta litteraria II., 191 a násl.; Winter, Školy partikulární, str. 98 a násl.; Dvorský, Paměti o školách, str. 512, čís. 694.

Alauda David, Klatovan, žák školy v Rokycanech, měl účastenství při epicediích dětí Václava Krocína Sušického, radního měšťana v Rokycanech (Epicedion ... liberis 1613 č. 13.).

Albertus Linhart ze Slavkova, sepsal:

1. „Liber Judith carmine heroico redditus." Pragae 1601.

2. „Dialogus continens institutionem hominis Christiani ad evadendum insidiosas daemonum obiectiones et desperationis laqueos a Ludovico Berotto olim compositus, nunc vero latinis et germanicis versibus redditus. Pragae, ex officina Othmariana. 1602. 6l. ve 4°. (Klem.)

Spisek věnován jest Oldřichovi Svatkovskému z Dobrohostě. Osoby dialogu: Aegrotus a Satanas. Celkem 63 dist. V levo text latinský, v pravo verše německé.

3. Carmen latinogermanicum docens, qua ratione conficiatur vitrum, et de quibus nos vasa vitrea admoneant. Pragae Ex Officina Othmariana 1603. — 4 l. ve 4°. — V levo disticha lat., v pravo německé rýmování.

Drobné příspěvky ve sbornících:

1. V epithalamiích Daniele Rubeculy Netolického (*Γαμήλιον*, 1602 č. 6.)
2. Na smrt Lidmily z Vozerovic, manželky Matěje Jizbického (In obitum, 1604 č. 6).
3. Na smrt Pavla Jizbice (Threni in obitum, 1607 č. 4.).

Albertus Veliký.

R. 1595 podporou p. Havla z Lobkovic Jesuité vydali spis:

„Alberti Magni Paradisus animae sive De virtutibus libellus. Accesserunt singulis capitibus piae orationes ad virtutes ipsas a Deo obtinendas ex Hispanico nunc primum redditae. Modus item

pie recinandi Rosarium Beatae Virginis ad finem. 1595. Pragae ex officina typographica Wenceslai Marini. — Str. XI. a 300 v 8°. (Mus.).

Albinus Alexander ze Strašic, žák školy Rakovnické. R. 1579 měl účastenství v epicediích na smrt děkana Jana Heřmanoměsteckého a r. 1585 v epithalamiích Václ. Krocína z Drahobejle mladšího.

Albinus Benjamin z Ledče studoval v Praze a stal se bakalářem r. 1546 14. Sept. Byl ve službách cís. rychtáře Staroměstského Pavla Žipanského z Dražice a vešed ve známost Jana Hodějovského hleděl dosíci jeho prostřednictvím místa písaře na hradě. Ve Farraginech jsou od něho dvě skladby, Elegia conciliatoria (II., l. 231.), v níž toužebně uchází se o přízeň a Epodon de mense Maio (IV., l. 233), kdež vybízí ku požívání krás přírodních. Jiná delší báseň (40 hex.), Hodějovského velebící, čte se v rkp. sborníku kapitulního O. 77 l. 226—227.

Albinus Jan Akron, překladatel z jazyka řeckého „Fabulí Ezopových", jež r. 1557 byly pojaty v proslulý sborník Prostějovský, upravený podle textu Jindřicha Steinhöwla a rozšířený o rozprávky Šebestiana Brandta. Překladatel dle vší pravděpodobnosti byl bakalářem v Praze na škole sv. Štěpána Velkého, kdež učinil svou závěť r. 1551. Rukopis dostal se skrze přátele (nejspíše skrze Pavla Aquilinata Vorličného) do rukou Kašpara Aorga v Prostějově a ten ve spolku s podnikavým impressorem olomúckým Janem Güntherem dav pořiditi hojnost nových dřevořezeb dílo nákladně vydal. Viz o tom nové vydání Ant. Truhláře „Jana Albína Ezopovy Fabule a Brantovy Rozprávky" v publ. České Akademie 1901 a České Museum filologické VI., str. 184—186.

Albinus Jan, Pražan, žák školy v Hradci Králové, zemřel 5. Jan. 1593. Spolužáci vydali na jeho památku sbírku žalozpěvů:

Naenia super honestum et eruditum Joannem Albini Pragenum, Hradecii cis Albim et Aquilam pie vita functum juxta et sepultum. Alumni scholae Hradecensium condiscipulo amantissimo memoriae ergo maerentes ponebant. Pragae, excudebat Joan. Schuman": — 12 l. ve 4°. (Mus.).

Účastníci:

1. Georg. Kochovecius
2. Matthias Mnissek
3. Venc. Diacheron
4. Jacob. Bzenecius
5. Petr. Cotaulius
6. Venc. Nemes
7. Joan. Sequenides

Albinus Jan, magister a professor v Lipsku, přispěl skladbou k epitafiím Petra Codicilla, vydaným Mart. Bacháčkem (1589 č. 4.).

Albinus Jan z Greifenberka, měšťan v radě Nového Města Pražského. Dal obnoviti hudební kůr v kostele Týnském. Sequenides Jan věnoval jemu a Abrah. Hrochovi svou „Paraphrasis psalmi XXII.“, ježto jsou prý oba:

„Musis deliciae, schclae patroni.“

Albinus Jiří, Sušický, r. 1614 žák školy na Zderaze a r. 1616 ve Stříbře; přispěl k epicediím Cypriana Hortensia mladš. (Parentalia 1614 č. 6.) a k epithalamiím Řeh. Reimicia, kněze v Rabšteině (Nuptiis 1616 č. 10.).

Albinus Josef z Písku, v l. 1618—1620 kněz církevní v Unhošti. Od něho jest příspěvek v epithalamiích Daniele Algina (Connubiali sacro, 1620 č. 6.). Byl důvěrný přítel Mart. Mylia Vodňanského.

Albinus Maxmilian Nosislavský, Moravan, bývalý učitel, potom měšťan v radě a od r. 1599 cís. rychtář v Berouně. Zemřel r. 1606 a mimo značný majetek zůstavil po sobě bohatou knihovnu. Viz: Vávra, O držbě knih v Berouně 1537—1609 v ČČM. 1891 str. 91. a Paměti Berouna str. 152.

Albinus Mikoláš viz: Alethinus.

Albinus Nikodem z Klatov, kněz v Rakovníce. Oslavoval povýšení na bakalářství Václ. Ripy Stankovského (Carm. gratul. bakal., 1601 13. Aug. č. 2.).

Albinus Pavel ze Dvora Králové, dosáhl bakalářství r. 1585. 31. Mai. za dekanátu Marka Bydžovského.

Albinus Samuel z Veissenblutu, Rakušan, důvěrný přítel básníka Jiřího Carolida, žil v Praze od r. 1597. Od něho:

„Oratio in funere nob. et praestantiss. viri domini Caroli Mielniczky a Carlsperga, civis patricii Novae Urbis Pragensis“ v Carolidových Parentaliích (1601) a verše:

1. na smrt manželky Carolidovy Salomeny (tamže)
2. na smrt mladého Jana Alberta Holického ze Šternberka (Exequiae, 1599 č. 10.).

Albus Jan, naroz. kol. r. 1520 v Klatovech, dosáhl v Praze r. 1545 bakalářství a usadiv se v Hradci Králové byl tam zprva druhým písařem,

potom měšťanem a od r. 1587 císařským rychtářem. Muž výmluvný, v jednání velmi obratný, za kterouž příčinou býval mnohokrát vysílán do Prahy na sněm a v jiných důležitostech. Zemřel r. 1590 1. Jun. a pochován u sv. Ducha. Epitaphium jeho podává Viktorin Rhacotomus, (Hradecii topographia 1596 č. 3.). Čestnou vzpomínku věnoval mu Petr Capella v epithalamiích Janu Raubalovi (In honorem nuptiarum, 1590). Vdova Dorota provdala se r. 1593 za bakaláře v Hradci Králové Jana Duchoslava. Viz Švenda, Hradec Králové k r. 1590, str. 175.

Alectorius Samuel z Batelova na Moravě stal se v Praze bakalářem r. 1616 8. Aug. (thema disputační „Utrum Pythonissa verum Samuelem an aliquam imaginariam illusionem Sauli exhibuerit?“) a magistrem r. 1617 20. Apr. (Quaestio: „An recte Elisaeus propheta pueros Bethleemiticos calvitiem sibi exprobrantes exsecratus fuerit?“). Byl správcem školy v Chrudimi a potom (1619) v Kutné Hoře, kdež vytrval až do zániku evangelické školy tamní (1623).

Vydal r. 1617 při své promoci magisterské:

„Generosae equitum trigae dnn. Petro, Joanni-Georgio, Bohuslao Czižovsky de Czižova, genitori cum filiis dulcissimo, dnn. ditionis Bateloviensis, Raczoviensis etc. haereditariis, literarum literatorumque Atlantibus, orationem hanc pro secundo in philosophia gradu assequendo 12. Calendas Maias Anno 1617 in Athenis Bohemorum recitatam in honoris augmentum, observantiae argumentum, gratitudinis monumentum dicat ac consecrat... Hradecii cis Albim, in officina typographica Martini Kleinwechteri. 1617.“ — 8 l. ve 4°. (Strah.) K tomu připojili verše blahopřejné:

1. M. J. Campanus
2. Thom. Fabricius
3. Petrus Jacobides
4. Dan. Spira
5. Victor. Tugurinus
6. Theod. Thaddaeus
7. Dan. Žlutický Zatec.

Po různu vydal:

1. V epithalamiích magistra Jiř. Syra Českobrodského (Epithalamia 1615 č. 15.).
2. K sňatku Jana Galerina (Sacrum thalamo, 1618 č. 13.).
3. K svatbě Mart. Aquily Chejnovského (Epithalamia 1619 č. 8.).
4. V gratulacích bakalářům 1619 7. Mart. (Carmina gratulatoria č. 15.). — 4 řecké dist. s lat. překladem.

Srv. Nováček, Listář, str. 155; Hejnic, str. 162.

Alesius Jan ze Žatce, oblíbený a učený bakalář, o němž praví jeho krajan Selinius, Descriptio pestilentiae (1582) při zmínce o smrti 6 magistrů v Žatci:

„Restat adhuc doctus consultor Alesius urbis,
Cui lauro doctum cinxit Apollo caput.
Civibus ille suis charus, temploque scholaeque,
Civibus et templo nam favet atque scholae."

Od něho jsou verše na Symbolum Jana Balbina, měšťana v Litoměřicích (1575). Tehdáž byl, jak se podobá, žákem školy Žatecké.

Alethinus Albinus (Havlíček) **Mikuláš**, naroz. asi r. 1540 v Kolíně na Zálabí, stal se r. 1564 bakalářem a r. 1565 mistrem Pražské akademie a jsa správcem školy u sv. Havla (1567) přijat byl mezi professory universitní. R. 1572 zvolen byl za děkana fakulty a r. 1573 po druhé. Nějaký čas byl druhým písařem na radnici Starého Města. R. 1576 oženil se s bohatou vdovou Dorotou Peklovou v Kolíně a po její smrti (1582) opět s Annou Pachtovou, vdovou po M. Janu Rosaciovi Sušickém (1584). V l. 1582—83 byl primatorem a posléze císařským rychtářem v Kolíně. Zemřel r. 1586, 17. Nov. (Vávra, Dějiny Kolína I., 205—206.)

Od něho jsou lat. epithalamia:

1. Jiřímu Rosinovi (1571 č. 3.).
2. Kašp. Menšíkovi Prachatickému (1574 č. 3.).
3. Havlu Zeidovi a Alžbětě Melantrichové (In nuptias 1578 č. 1.).
4. Janu Kanhovi z Veleslavína a Anežce z Radkova (In nuptias 1580 č. 5.). Mimo to:
5. Přání Pavlu Christianu z Koldína, když se vrátil s legace Vídeňské r. 1575 (Archiv Pražský, č. 1283, str. 289, Winter, Školy partikulární, str. 762).

Matouš Hosius Vysokomýtský připsal mu svou Ἀκρόστιχις de beneficiis Dei (1580).

Alethophilus Jiří z Hoštic, býval knězem u sv. Barbory v Hoře Kutné v l. 1600—1602. Chudecius Jiří věnoval mu verše k narozeninám (Sylvula, 1602 č. 9.). Dcera Lidmila provdala se za M. Matěje Prlíka Chlumeckého, pozdějšího kněze (1617).

Alexander Michal z Rapic (Crappicenus), stal se bakalářem v Praze r. 1614 6. Mart. po disputaci: „An peste grassante magistratus subditorum curam gerere debeat?" R. 1615 byl správcem školy v Německém Brodě a r. 1616 21. Apr. dosáhl magisterství. Thema disputační měl: „An qui liber est, legibus parere debeat?" Od něho jsou příspěvky:

1. V gratulacích bakalářům (Carm. gratulatoria bak. 1616 10. Mart.).
2. Elogium při skladbě Pavla Prussia Origo et ritus Bacchanaliorum 1615 č. 5.

3. V epithalamiích Jiřího Jandy Chotěšovského (Felici Hymenaeo, 1616 č. 10.).

4. V pohřebních skladbách Ondřeje Vermilia (Exequiae, 1622 č. 7.).

Alginus Daniel z Bober u Žacléře, byl r. 1606 žákem u sv. Petra na Poříčí v Praze, potom r. 1610 chovancem školy při chrámě Týnském a r. 1611 v kolleji Karlově. R. 1611 6. Sept. stal se bakalářem (th. disp.: „Philosopho an uxor ducenda?) a 1614 26. Sept. magistrem (th. disp.: „Serpentes et herbae noxiae an initio tales creatae?"). Pobyv nějaký čas v Domažlicích (1613) obdržel místo conrectora na škole Malostranské u sv. Mikuláše (1615); r. 1616 byl kazatelem v Klenči a oženil se s Annou Kaplánkovou z Domažlic. R. 1620 seděl na faře ve Vraném (jh. z. od Loun), a ovdověv pojal za choť Kateřinu Albinovou z Jenčova. Po bitvě Bělohorské opustil svou faru a tajil se u svého příbuzného Ondř. Vermilia v Strakonicích; avšak byl vypátrán a po dlouhém vězení biřicem z města vyveden (1624). Odešel do Sas, kdež žil v Perně, jsa v čilém styku se Samuelem Martiniem z Dražova. R. 1630 se Sasy vrátil se do Čech a zaujal na krátký čas bývalou svou faru ve Vraném. Žil v Němcích ještě r. 1638. (Srv. Jana Felína Rozebrání, vyd. Dr. Jos. Müller 1902, str. 131, pozn. 315.)

Z prací jeho tištěných jsou nám známy:

„Brevis commentariolus in sex Psalmos clariss. viri d. M. Joannis Campani etc. rhythmometricos, Ramea methodo illustratus. Pragae, typis Matthiae Pardubiceni." 1613. — 16 l. v 8⁰. (Klem.) U každého žalmu napřed hlavní jádro a potom rozbor jednotlivostí. Elogia připojili:

1. Mathias Georgines
2. Jacob. Jacobaeus
3. Victor. Moravecins

Celek jest připsán radě města Domažlic.

Po různu:

1. Epithalamia Mikul. Čecha Lounského (Plausus scholae Petrensis 1606 č. 13.).

2. Epithalamia Václ. Portitora (Sacra iugalia 1610, č. 6.).

3. Epithalamia Linharta Scevasta (Thalamis 1611, č. 16.).

4. Přání bakalářům (Carmina gratul. bak., 1611 23. Aug.; 1613, 8. Mart.; 1616, 10. Mai; 1616 8. Aug.).

5. Přání magistrům (Carm. grat. mag. 1615, 26. Mart. a 20. Sept.; 1616, 21. Apr.).

6. Elogium při Sictorově Mnemonicon Rochesanense (1615, č. 6.).

7. Chvála skladby Pavla Prussia Origo et ritus Bacchanaliorum, 1615, č. 3.

8. Na smrt Adama Lhotského (Parentalia 1615, č. 2.).

9. Epithalamia k sňatku Samuele Martinia z Dražova a Růženy Hippiovy (Sacrum thalamo 1615, č. 6.). Obšírné skládání.

10. Elogium při skladbě Jac. Jacobaea „Paean Christi theanthropiae" (1615, č. 2.).

11. Pochvala skladby Mikul. Paulina (Applausus natali 1615, č. 5.).

12. Doporučení skladby Mart. Galli (Viris artium peritis 1616).

13. Doporučení Programmat Bohusl. Jičínského (1616).

14. Exequiae Matěje Colidia (1616, č. 4.).

15. Elogium při Trochopaeově skladbě „De origine Lunae" (1616, č. 3.)

16. Přání k sňatku Ondř. Šartla (Vota devota 1616, č. 1.).

17. Pochvala řeči Jak. Včelína „Oratio de praesagiis astrologorum" (1616, č. 1.).

18. Pochvala skladby Jana Kninského „Oratio de στοργῇ parentum (1616).

19. K sňatku Václ. Narcissa (Συνᾳχάρματα 1618).

20. Chvála skládání Včelínova Currus Solis (1619).

21. Exequiae Ondř. Vermilia Strakonického (1622, č. 5.).

22. Chvála Sam. Martinia při jeho Obraně (1636, str. 464) a Induciích (1638, str. 49). Svědčí o těžké nevoli k Jednotě Bratrské, jež nazývá se „κακοδοξία Calviniana" [1]).

K oběma sňatkům Alginovým vydána byla epithalamia:

1. Sacro Hymenaeo reverendi et clariss. viri d. Danielis Algini Bobrovini, ecclesiastae Klenecensium sincerissimi sponsi et modestae honestaeque virginis Annae, prudentis et circumspecti dn. Victorini Kaplanek, civis Tustensis filiae sponsae, die ipsa D. Nicolao sacra, quae est 6. Decemb. 1616 amici consecrant et offerunt. Pragae, typis Mattiae Pardubiceni." — 4 l. ve 4°. — (Klem.)

Účastníci:

1. Paul. Crupius	5. Jan Prušek
2. Nicol. Spissius	6. Joan. Frailingk
3. Victor. Kherbitzer	7. Joan. Schnelsius
4. Georg. Vozicenus	8. Joan. Launský

Č. 5. a 6. obsahují verše české. Viz Winter, Život církevní str. 642.

2. „Connubiali sacro reverendi et orthodoxi theologi dn. M. Danielis Algini Bobrovini, pastoris ecclesiae Wranensium vigilantiss. sponsi, et pudicissimae lectissimaeque virgínis Catharinae ab obitu claris. viri dn. Maximiliani Albini de Genczova, civis Beronae meritissimi sponsae, dextro alite Beronae celebrato 28. Januarii Anno 1620, amici dextris tibiis applaudebant. Pragae, typis Pauli Sessii." — 6 l. ve 4°. (Strah.)

---

[1]) V otisku Müllerově, J. Felina Rozebrání, str. 253 jest nedopatření smysl rušící: „amantissimus" místo „amarissimus" (v orig. „amanrissimus"), t. j. rozhořčený odpůrce.

Účastníci:

1. Victor. Vrbenský
2. Sam. Martinius
3. Steph. Olomučanský
4. Thob. Adalbertus
5. Jacob. Jacobaeus
6. Jos. Albinus
7. Jos. Slovacius
8. Sam. Sabatecius
9. Jacob. Vczelinus
10. Joan. Faberius
11. Jerem. Vaňa.

Alphiticus Jan z Dobromilic (Dobřemilic) na Milevsku byl r. 1611 žákem u sv. Jakoba v Hoře Kutné a r. 1614 chovancem koleje královny Hedviky v Praze. R. 1615 4. Aug. stal se bakalářem; thema disputační měl: „Astronomiae praedictiones num verae?" Přispěl verši ku gratulacím bakalář. (Carmina gratul. bakal. 1614 1. Aug. č. 11.).

Alphiticus Jiří z Volyně, pastor v Klenovicích, snad otec předešlého. Colidius Melich. připsal jemu a jiným these ustanovené k disputaci školní u sv. Jakoba v Kutné Hoře (Theses ex octavo decalogi praecepto, 1611.).

Altersperger Přemysl, syn měšťana Staroměstského, disputoval za příčinou hodnosti bakalářské o thematě: „Capitaneus dedens civitatem civibus fame morientibus estne absolvendus?" (1611, 6. Sept.) Jiné disputace jeho byly téhož roku v kolleji Všech Svatých o králích Vratislavovi a Vladislavovi II. (Positiones polemico-historicae ex historia Vratislai [Vladislai secundi] Bohemiae regis et hunc secuti interregni erutae.). R. 1615 byl v Němcích na gymnasiu Kazimirovském v Koburce, kdež také měl disputaci rázu alchymicko-lékařského. Hodnosti magisterské došel v Praze r. 1615 26. Mart.; thema disputační bylo: „Terrae motus num sapienti sint formidandi?" Verši přispěl ke gratulacím na poctu bakaláře Martina Anseridy Rapického (Honori primae laureae 1613, č. 12.).

Altmann Matěj z Hostinného (de Arnova), radní měšťan v Hradci Králové. Nysselus Eliáš věnoval mu verše, když z Moravy se vrátil (Manipulus aestivalis 1613) a Jindřich Vadaš z Karlova připsal jemu a jiným svou bakalářskou disputaci (Oratio de aequali in rebus publicis praemiorum et poenarum distributione 1618).

Altomytenus Jan, Mýtský, z Vysokého Mýta, magister, byl r. 1566 rektorem školy v Hradci Králové, když nový řád na základě odkazu Jiřího Vavrouše tam se zaváděl. R. 1567 vzdal se učitelování a oženil se; r. 1577 byl s primatorem Cejpem vyslán do Prahy k jednání o rukojemství za císařovnu (Švenda k r. 1566 str. 177; 1567 str. 210; 1577 str. 16). Napsal:

1. Epigramma conciliatorium ve Farraginech III., p. 183, obsahující prosbu za přízeň a přijetí v družstvo Hodějovského.

2. Na smrt Jiřího Vavrouše (Naeniae, 1567) trojí epitafium.

Amarakus Matouš z Čáslavi jsa na universitě studentem, famulem, poslán byl r. 1609 za kollegu do Třebíče k žádosti správce Martina Kašpara Rhakopaea; r. 1610 stal se sukcentorem v Nymburce a r. 1611 byl správcem školy v Pardubicích. Bakalářství dosáhl r. 1614 1. Aug., jsa učitelem v Kolíně; thema disputační měl: „Graeci et Bohemi habentne ablativum?" R. 1616 potvrzen za rektora školy do Milevska.

Přispěl k epithalamiím Samuele Valessia Čáslavského (Felici connubio 1617, č. 9.).

Ambrosius Daniel z Pacova byl r. 1612 na universitě a měl tehdy účastenství při epicediích na smrt Mart. Bacháčka (Monumentum sempiternum 1612, I., č. 31.). Téhož roku dosáhl bakalářství disputovav o thematě „Num mitior sententia, quando subest causa, in poenis sequenda?" R. 1616 byl děkanem v Turnově, kdež mu správce školy Jan Proškovský věnoval verše na symbolum: „Semper Dei Auxilio Protegor." Po bitvě Bělohorské utekl se do Žitavy (Peschek, Exulant. p. 117).

Ambrosius (Ambrosiades) Jiří Kutnohorský, byl r. 1599 sukcentorem na škole v Mladé Boleslavi a přispěl skladbou k básním, vydaným na útěchu děkana Havla Gigenia, zarmouceného náhlým úmrtím dvou dítek (Epistola consolatoria 1599, č. 5.).

Ambrosius Kašpar z Hoštic (Hossticenus), stal se v Praze bakalářem r. 1605 21. Jun. za Chorina, a magistrem r. 1606 17. Aug. za Bacháčka. Jsa bakalářem řídil školu v Berouně, a když prohlášen byl za magistra, obdržel ve správu školu u sv. Jindřicha po Štěpánu Prunarovi, jenž na universitu byl povolán. R. 1608 odebral se do Polska k vyučování v rodině Stanislava Stadnického, vojvody ze Žmigrodu a na Lanczutu. Srv. Dvorský, Paměti, str. 303; Winter, Školy partikulární, str. 226.

Větší práce jeho jest:

„Sacratissimo et invictissimo monarchae Dei filio Domino Jesu Christo.... benedictionem, honorem, gloriam, potestatem aeternam..." Pragae, typis Pauli Sessii 1607. — 4 l. ve 4°. (Strah.) — Duše (anima) rozjímá o hanebném ukřižování a slavném vítězství Kristově (135 hex.).

Po různu uveřejnil:

1. Jako žák v Něm. Brodě básničku na smrt soudruha Jeronýma Padiasa Kouřimského (In obitum 1599, č. 6.).

2. V gratulacích bakalářům (Carm. gratul.) 1603, 16. Jul.; 1605, 25. Mai; 1607, 29. Mai; 1607, 26. Jun. (se vsutými verši řeckými); 1607, 17. Jul.

3. V přáních bakaláři Petru Fradeliovi, učiteli v Nymburce (Primae laureae 1607, č. 10.).

4. V přáních bakaláři Mikul. Spissiovi (Primae laureae 1607, č. 1.).

5. V přáních bakaláři Janu Colerovi, učiteli v Kolíně (Pax, 1607, č. 5; napodobení Horatiovy Ody I., 1).

6. V epithalamiích M. Jana Šonovského v Českém Brodě (Gratulatio 1607, č. 5.).

7. Na smrt Apoleny, matky Jindřicha Luteoly (Čížka) v Berouně (Somno divino 1607, č. 2.).

8. V epicediích Reginy Křečkové v Berouně, (1605, č. 4.).

8. Na smrt Benigny, dcerušky kněze Jiřího Hanuše (Natalis ac obitus 1607, č. 8.).

10. Na smrt Pavla z Jizbice (Threni 1607, č. 6.).

11. V exequiích Kateř. Haneciové v Něm. Brodě (Exequiae 1607, č. 8.).

Odchod Ambrožův do Polska r. 1608 provázel verši přítel Elias Nysselus (Manipulus frugum aestivalium I., 4).

Srv. též: Jireček v ČČM. 1883, str. 486.

Ambrosius Matěj (Ambrosiades) z Brandýsa, stal se bakalářem r. 1619, 22. Aug., disputovav o thematě: „Civi tempore infortunii respublica num deserenda?“ V pohřebních skladbách Matěje Hanyka z Nisdorfu (In obitum 1617, č. 10.) jest od něho veršovaný příspěvek.

Ambrosius Pavel (Ambrosides) z Pacova, přispěl k epithalamiím kněze Jana Gelasina Morašického (In nuptias 1593, č. 7.). R. 1600—1603 byl učitelem v Lounech (Sborník histor. kroužku 1901, str. 90.).

Ambrosius Šebestian (Ambrozy) od r. 1589—1602 pastor v Kežmarce na Slovensku, odkudž r. 1602 provázel na studie do Zhořelce mladé šlechtice Mariáše de Markusfalva. Vydal větší květnatou skladbu o dobytí Rábu r. 1598:

„Ad solennem miraculose recuperati Jaurini recordationem, quae quotannis in schola Gorlicensi celebrari et grata memoria repeti solet, carmen Sebastiani Ambrosii Hungaro-Scepusii, publice recitatum die 29. Martii Anno Christi 1602. Cui adiecta supplicatio ad Deum Opt. Max. pro defendenda contra immanitatem Turcicam Ungaria. Excusum Gorlicii typis Johannis Rhambae. — 14 l. ve 4°. (Mus.).

Napřed jsou elogia Ambrosiovi od magistrů Zhořelských Mart. Mylia, Eliáše Cüchlera, Fridr. Papy a Jana Falkenhaina, a od krajanů uherských Mikul. Tőkőlya, Štěpána Miscolcina a Štěp. Kegelia, po nichž následuje hlavní báseň „Jaurinum redivivum", 738 hex., frasemi a verši Vergiliovými vyzdobená. Začátek:

„Arma virosque canam, nuper qui numinis alti
Auxilio fisi Jaurinum haud milite multo
Threicio eripuere cani et totam urbis opum vim
Sub juga, sub leges divi misere Rodolphi."

V zemi uherské Mars oblíbil si nad jiné město Ráb:

„Quam Mavors fertur terris magis omnibus unam
Posthabita Roma coluisse; hic illius arma,
Hic pharethra, hic arcus . . . . ."

R. 1594 Turci zmocnili se Rábu zradou. Výprava císařských r. 1598. Pietas prosí Boha za přízeň, jako v Aeneidě Venus Jova:

„Olli subridens hominum servator et autor
Oscula libavit natae et dehinc talibus infit:
Parce metu, mea nata, manent immota tuorum
Fata tibi; cernes urbem promissaque Rabae
Moenia: tandem ibunt ad celsa Palatia coeli
Haeredes nostri, neque me sententia vertet."

Adolf ze Švarcenberka, hlavní vůdce, řídí útok. V noci „petarra" roztříští bránu. Dobytí města, útěk Turků, plesání křesťanů. Na konci připojeno:

a) „Votum pro recuperata Alba Regali A. C. 1601. mense Septembri."

b) Supplicatio ad Deum Opt. Max. pro defendenda contra immanitatem Turcicam Hungaria, a Daniele Fabino Epperiensi in academia Argentinensi conscripta."

Z drobných skladeb Ambrosiových známe:

1. Epigramma *ἐπιτάφιον* Petru Codicillovi (Codicilli Epitaphia 1589, č. 8.).

2. „In obitum viri praestantissimi dn. Gregorii Tribelii senioris v úvodě Mart. Mollera „Fleissige und andechtige Betrachtunge" (1595, Zhořel.). Tribelius býval majetníkem rudných dolů ve Smolníku; † 1595, 14. Mart.

3. Na rozloučenou příteli Štěpánu Kegeliovi Prešpurskému, když odcházel ze Zhořelce do Vittemberka (*Εὐφημίαι*) 1602. čís. 8.

4. Nábožné písně německé, z nichž jednu „Ach lieber Herre, Jesu Christ" přeložil do latiny Joan. Filickius. (Xenia, 1604), nade-

psav ji „De navicula Christi" Vrstevníci souhlasně vychvalují Ambrosia jako příznivce studujících.

Ambrosius **Štěpán** z Kladrub u Stříbra, byl r. 1599 správcem školy u sv. Mikuláše na Malé Straně v Praze a od října téhož roku rektorem v Chrudimi, r. 1606 v Táboře a posléze na škole Týnské, kdež zemřel r. 1609 7. Febr. R. 1599 vydal epicedia krajanu svému Valentinovi Strakonickému, písaři a syndikovi v Kladrubech (Justa exequialia, 1599), jenž náhle zemřel v Praze, byv vyslán na sněm jako zástupce obce a kláštera Pivoně. Viz: Strakonický Valentin. Srv. Dvorský, Paměti, str. 275 čís. 345 a str. 467 čís. 657. Winter, Vysoké školy str. 208.

Ambrosius **Václav** z Prachatic, zámožný měšťan v Domažlicích, učeným snahám příznivý. Býval bakalářem a správcem školy v Ronšperce; když se oženil, konal písařské služby u pánů ze Švamberka. Ovdověv, oženil se r. 1605 po druhé s bohatou vdovou Anežkou Podstatskou z Domažlic a stal se měšťanem. R. 1611 pojal třetí manželku Annu, dceru Václ. Chocenského, primatora v Domažlicích. K druhému a třetímu sňatku vydána epithalamia:

1. Faelici hymenaeo clariss. et ornatissimi viri domini Vencesilai Ambrosii Prachaticeni, civis Tustensis cum honesta et pudica matrona Agnete Podestat, cive ibidem, coniugale foedus anno 1605 7. Sept. feliciter ferienti. Pragae typis Schumanianis. (Klem.) — 4 l. ve 4°. —

Účastníci:

1. Ioan. Campanus
2. Laurent. Benedictus
3. Paul. Taffaeus
4. Jos. Columella
5. Christoph. Preumbdenus
6. Hieron. Bucananus
7. Ioan. Hippius.

2. Felici hymenaeo claris. et humanis. viri dn. Venceslai Ambrosii Prachaticeni, Tustae civis literati sponsi et honestissimae venustissimaeque virginis Annae, clar. et amplis. viri dn. Venceslai Choceni, primatis Tusten. filiae sponsae ad 12. Jul. An. 1611 amici et clientes lubentes meritoque applaudebant. Pragae typis Georgii Hanussii. 4 l. ve 4°. — (Klem.)

Účastníci:

1. Dan. Schaeneius
2. Ioan. Campanus
3. Procop. Poeonius
4. Luc. Bochaufius
5. Dav. Gallus
6. Ioan. Malinovský
7. Mart. Mylius.

Dle Campana (Funebria an. 1613) umřela tato manželka r. 1613, 23. Jul.

Také na smrt dítek z prvního manželství, Apoleny a Daniele, vyšla epicedia:

Obitus Apolenae et Danielis liberorum clariss. multarumque rerum experientia peritiss. dni. Vencesilai Ambrosii Prachaticeni, civis Tustensis, viri de republica bene meriti Musarumque fautoris et promotoris digniss. etc. — decantatus amicitiae et gratitudinis ergo. Pragae typis Matthiae Pardubiceni 1613. — 8 l. ve 4°. — (Klem., Mus.)

Účastníci:

1. Dav. Phoenix
2. Ioan. Thermanticus
3. Nicol. Rabinus
4. Dav. Slanský
5. Georg. Dvorzský
6. Matthias Posthumius
7. Raphael Jessenius
8. Matthaeus Lagaeus
9. Matthias Fragdnerius
10. Felix Pychmannus
11. Ioan. Herzmanský.

Podle příspěvků v č. 1—6. od Rakovničanů soudíme, že syn Daniel zemřel na studiích v Rakovníce.

Amelius (Achtznicht) Jiří, Moravan, r. 1518 zapsaný na vysoké škole v Bononii, kdež dosáhl hodnosti doktorské. R. 1521 četl mimořádně o právu římském na universitě ve Freiburce Brisgavském a r. 1522 stal se tamže řádným professorem. Byl čtyřikrát rektorem a těšil se obecné vážnosti. („cum ingenii et eloquentiae praestantia, tum vitae et morum probitate ornatissimus".) Zemřel na morovou ránu r. 1541 28. Oct. — Knod Gust., Deutsche Studenten in Bologna (1289—1562), Berlin 1899, str. 3—4.

Amerbach Vít z Vendingen v Bavořích, do r. 1543 professor university ve Vittemberce, zprva souhlasil s reformatory Lutherem a Melanchthonem, později však jim na odpor se stavěl a přešel do Ingolstadtu (Corpus reform., Melanchth. Epistolae, V., 231 a 860). Ve Vittemberce spřátelil se s českým humanistou Mat. Kolínem a vešel skrze něho ve známost s panem Janem Hodějovským, jemuž nad míru se zavděčil posláním básní latinských a věnováním díla „Enarratio librorum Ovidii de Tristibus" (1549). Hodějovský sám osobně poznal Amerbacha, když byl r. 1545 na radu Kolínovu zavezl synovce svého Bohuslava do Ingolstadtu, aby tam vedením Amerbachovým ve studiích pokračoval. Ze styků těch vznikly básně:

1. Ode de cruce. 6 strof sapfických, jako úvod ke skladbě Collinově „Simon Cyrenaeus" (1541).

2. Phalaecium na oslavu znaku Hodějovských ve Farraginech III., l. 274.

3. „Epigramma de aureis sibi missis et virtutis fructu" (Farrago III., l. 240).

Věnování Ovidia Hodějovskému Collinus velebí ve Farraginech III., l. 165 básní: „Commendatio exegesis Viti Amerpachii in Tristia Ovidii." — Srv. Jos. Jireček, Jan Hodějovský, str. 70, a Bohusl. Hodějovský v ČČM. 1884, str. 181—182.

Andreades (Andres) **Václav,** Strakoničan, chovanec u Jesuitů r. 1581, později měšťan a radní v Prachaticích, vynikající člen sboru literátského.

Od něho:

1. V gratulacích magistrům jesuitským 1581, 5. Jan. č. 7. „Musica", 8 strof Asklep.

2. „Monile emeritae virtutis sponso d. Joanni Icaro Straconicensi, cum sibi Brigidam nobilis viri dn. Edelmanni filiam matrimonio iungeret, oblatum a Venceslao Andreade Straconicensi, oratoriae facultatis studioso." — Fol. — (Sborník Dobřenského.)

Andreae Jan ze Sedlčan, stal se bakalářem v Praze r. 1577, 21. Aug. a magistrem r. 1579, 30. Sept., načež dosazen byl za rektora školy v Žatci, kdež předčasně zemřel r. 1582, 14. Aug. Zmínku o tom činí Jan Selinius v popise morové rány (Descriptio pestilentiae 1582) č. 3. „In obitum magistrorum sex . . ." Srov. Katzerowsky, Nekrologium der Stadt Saaz str. 43 za heslem „Sedesanus".

Andreae Šimon Polický byl v l. 1583—1585 správcem školy v Kouřimi; r. 1583, 25. Sept. dosáhl v Praze stupně bakalářskéhe. V postavení učitelském projevoval značné vzdělání a vedl si velmi čile a rozhodně, jak dokazují jeho listy radě města Kouřimi. Srv. Schulz, Z minulosti českého učitelstva v ČČM. 1899, str. 383 a násl., čís. 26—33.

Andreae Vavřinec, Polický, býval knězem v Kralovicích u Českého Brodu. Od něho pochází:

1. *Προςφώνησις* ad auspicatum adventum atque etiam in felicem inaugurationem haereditarii dominii omnium ditionum antiquissimae familiae Smirzicianae, inchoatam 15. Julii et consummatam 8. Augusti An. Dom. 1614 illustris ac generos. dn. dn. Alberti Johannis l. b. a Smirzicz in Rupibus, Duba et Costelecio ad Hercinios saltus etc. . . oblata et consecrata a Laurentio Andreae Policeno Kralovicensi et Paulo Stradalio Cutteno Aurzenovensi ministris V. D. Pragae typis Matthiae Pardubiceni." 4 l. ve 4⁰. (Mus.) — vítání pana Alberta Jana Smiřického ze Smiřic, když nastupoval ve správu panství. Společníkem při skladbě byl Pavel Strádal, farář v Uhřiněvsi.

2. V básních na smrt Albrechta Václava Smiřického (Carmina lugubria 1614) v odd. II. č. 1:

Threnodia, 58 dist.

Andreas Jakob z Chýše, pastor v Jesenici, vstoupil r. 1589 v manželství s Anežkou, dcerou po Baltazaru Lepulovi (Zajíčkovi) z Chýše. K sňatku vydána epithalamia:

„Gamilicon reverendo sacrisque literis exculto viro d. Jacobo Andreae Chyssaeno, vigilantiss. pastori ecclesiae Gesenicensis sponso, honestae et piae virgini Agneti, clarissimi viri d. Baltazari Lepuli, civis Chyssensis, vita functi filiae sponsae, felicis ominis nomine scripserunt. Typis mandabat Joan. Othmar (1589)." Fol. (Strah., sbor. Dobřenského čís. 203.)

Účastníci:

1. Ioan. Gregorius
2. Ioan. Pyczkonides
3. Sim. Gelenius.

Andrle Jan z Králové Dvora, r. 1607 stal se v rodišti svém písařem radním po Jak. Kuspidovi. Hieronymus Jos., Vota gratulatoria (1607) č. 12. doporoučí mu ochranu básnických snah.

Andrsstolczer Viktorin z Touškova nade Mží (podpisoval se „Andr. a Namze" t. j. na Mži), býval vychovatelem u Adama Mossaura z Valdova na Dobřejovicích a přispěl skladbou k epithalamiím Jana Menšíka z Menštejna, jež vydal Mossaur (Honori nuptiis 1591, č. 4.). R. 1593 2. Jun. stal se bakalářem v Praze.

Anemius (Větrovský) Jan z Mělníka, ordinován byl na kněze v Týně r. 1611, 20. Oct. Bratr jeho Šimon věnoval mu verše v Epigrammatech (1607, č. 9. a 17.).

Anemius (Větrovský) Šimon, Mělničan, bratr Janův, vzdělával se na škole v Lounech, vedením Mikul. Troila (do r. 1602), potom v Kutné Hoře u Václ. Melissaea[1]); na universitě měl učitele Bacháčka a Kampana. R. 1606, 20. Apr. potvrzen byl do Jičína za kollegu, a r. 1607 11. Apr. za předního správce tamže; asi od r. 1612 byl měšťanem, radním

[1]) Sám dí o tom („Studia", 1607, č. 25.):

Cunas Melnicium, mores Launense lycaeum,
Nosse Deum recte splendida Guttna dedit.
Corpus Vietrovsky format mentemque Troillus,
Inde Melissaeus sacrat utrumque Deo."

písařem a inspektorem školy. Zemřel kol. r. 1630. Srv. Dvorský, Paměti, str. 285, čís. 366 a str. 338, čís. 457; Menšík, Dějiny Jičína I. 1., str. 207.[1])

Anemius napsal:

1. „Studia observantiae, gratitudinis et amicitiae ad nobiles, reverendos et clarissimos viros, patronos, tutores, praeceptores, amicos etc. diversis temporibus scripta et nunc loco strenae huius imminentis anni post decimum sextum secularem septimi consecrata. Pragae, typis Pauli Sessii. 1607." — 12 l. v 8⁰. — (Mus.). Jest sbírka básní příležitostních, věnovaných jednak učitelům Bacháčkovi a Melissaeovi, jednak vážnějším osobám duchovním i světským v Jičíně a okolí, na Mělníce a j. Jsou to zejména děkanové Jiří Dikastus v Jičíně a Václ. Kozarius na Mělníce, Jiří Zabyllanius, farář na Starém Velíši, úředníci panští Mart. Bitner, sekretář Jana Rudolfa Trčky, Jan Hradecký, praefekt na Kumburce, primasové Daniel Hradecký v Jičíně, Václ. Ursinus na Mělníce, měšťané radní Jindřich Holický a Jan Hlavička v Jičíně, Havel Pořický konšel na Mělníce a j. Obsažena jsou i zvláštní data chronologická, založená způsobem hádanek na součtu číselném z událostí v biblí anebo v dějinách,[2]) kterýžto druh u nás byl zavedl a horlivě pěstoval David Crinitus (Fundationes et origines urbium, 1575), a ostré polemiky proti odpůrcům literárním.

2. „Epigrammata aliquot ad nobiles doctissimos et amplissimos viros, tutores, praeceptores et amicos observantiae et gratitudinis: item ad ingenuos iuvenes familiares dilectos amicitiae iocique ergo otii aestivi tempore anno 1607 scripta . . . Pragae imprimebat Paulus Sessius. Anno 1607." — 12 l. v 8⁰. (Klem., Mus.).

Ráz jest podobný, jako ve sbírce předešlé, avšak polemika literární silně se hlásí. Osoby jsou většinou úředníci vrchnostenští, zejména Jakob Žabonius na Velíši. V čele jest báseň Campanova, kdež radí se autorovi, jenž Campana prosil za ochranu proti jakémusi kritikovi, aby mlčením pominul dotěrných útoků, neboť „ad convicia nemo satius respondet, quam qui nil respondet". Přítel Žabonius v té příčině dí, že Archilochus na pomníku měl vyobrazené vosy, znamení jízlivosti; avšak Zoilus, jenž potupil básně Anemiovy, jiný bude míti znak:

„Archilochus vespas, stercora at ille feret."

---

[1]) Omylem dí se tam v pozn. 3., že Karolides, jenž na Anemia napsal epigram, jmenuje ho „Trudimundus, syndicus Giczinensis"; tak nazývá Karolides písaře „Tlačisvěta".

[2]) Na př. „Annus celebrati natalis Henrici Holicky":

Quot vicibus mundum fertur formasse Jehovah,
Annos quos egit Abraham,
Rex quot Adonisedech reges oppressit inique,
Moses quot annos vixerat atd." = 1606.

D r o b n é s k l a d b y:

1. V epicediích Susanny Pessinové (In obitum 1605, č. 9.).

2. V epicediích Jindř. Holického (Epicedion 1612) báseň č. 9. svědčící Václ. Pustiměřskému, rektoru školy v Jičíně: „Tumulo prioris et thalamo praesentis mariti."

Anna **královna,** manželka Ferdinanda I., zemřela 27. Jan. 1547. Smrti její želeno v Praze skladbami humanistickými, jež napsali:

1. Petrus R o y z i u s, Španěl, doktor práv, professor na universitě Jagellonské v Krakově:

„I n c l y t o Q u i r i t i u m r e g i F e r d i n a n d o i n d i v a e c o n i u g i s A n n a e o b i t u Petri Royzii Maurei Hispani Celtiberi iurisconsulti e p i t a p h i a × Excusum Pragae anno post Christum natum 1547 mense Februario, diebus Liberalibus." — 4 l. ve 4⁰. — Klement. — Jest asi věrný patisk stejnojmenné skladby vydané v Krakově r. 1547. Srv. Bronislav Kruczkiewicz Petri Royzii Maurei Carmina. Akad. Krakovská 1900 I., 131 a II., 309—315.

2. Joannes S c h e n t y g a r z Choteřiny:

„D e o b i t u p i i s s i m a e a c n o b i l i s s i m a e d o m i n a e, d. A n n a e, Hungariae Boemiaeque reginae serenissimae, potentissimi Romanorum, Hungariae Boemiaeque regis Ferdinandi coniugis charissimae c a r m e n f u n e b r e scriptum a Ma. Joanne Schentygaro Choterinate etc." × „Impressum Pragae in officina Joannis Colubri. Anno Domini 1547." — 8 l. v 8⁰. — Klement. — Jest sborníček, v nějž vedle Schentygara položili příspěvky:

a) M a t o u š C o l l i n u s:

α) „E l e g i a c o n s o l a t o r i a sub persona piissimae reginae Annae etc. ad august. regem Ferdinandum etc., scripta a Matthaeo Collino."

β) „E p i t a p h i u m sereniss. reginae Annae etc. Autore Matthaeo Collino."

γ) „A l i u d n o m i n e nobilis. d. J o a n n i s O p p i t h i i, alias Perzina etc. scriptum."

b) T o m á š M i t i s:

„I n t u m u l u m illustriss. d. d. A n n a e, Hungariae Bohemiaeque reginae etc., potentiss. Romanorum etc. regis Ferdinandi coniugis cariss. Thomas Mitis Nymburgenus."

3. H a n d s c h Georg., C h r o n o s t i c h a (Farrago III., 163) a S t u r m Bernhard (Eteosticha v Lupáčových Ephemeridách (ad d. 27. Jan.).

Viz Truhlář Ant. v Progr. akad. gymn. 1899, str. 12—14. a Zíbrt Bibliografie české historie III., p. 330—331, čís. 6883—6893.

Anserides Martin z Rapic (Crappicenus) byl vychovatelem mladého Karla Voračického z Paběnic a dosáhl bakalářství v Praze r. 1613 8. Mart. Thema disputační měl: An ventorum tempestas sub finem anni praeteriti, die infanticidii, fuerit naturalis vel prodigiosa?

K jeho promoci vydáno:

„Honori primae laureae virtute et eruditione ornatissimi viri iuvenis domini Martini Anseridis Crappiceni, pro tempore nobilis et rarae indolis adolescentuli Caroli Voraczicky de Pabienicz praeceptoris industrii, a nobili et clarissimo viro dn. M. Nicolao Alberto a Kamenek, facultatis philosophicae in vetusta Pragensi academia decano spectabilissimo, die 8. Martii an. 1613 honoris, moris et amoris ergo amici gratulabantur. Typis Danielis Sedesani." — 6 l. ve 7°. (Klem.).

Účastníci:

1. Mich. Gehlerus
2. Mich. Gebhardt
3. M. Iacob. Zabonius
4. M. Mart. Mylius
5. M. Ioan. Chocholius
6. M. Ioan. Turca
7. M. Petr. Ailberus
8. M. Andr. Knorrius
9. Georg. Bergerus
10. Venc. Kochan
11. Ambros. Rzenczovský
12. Przemysl Altersperger
13. Tobias Benedictus
14. Jarosl. Richter.

Příspěvky od něho jsou:

1. V epithalamiích Samuele Finckia z Kolburku (Ad nobilem etc. 1614, č. 7.).

2. V epithalamiích Jindř. Krupského, měšťana na Novém Městě v Praze (Primis nuptiis 1614, č. 9.).

Ansorgius Fridrich z Broumova, r. 1608 chovanec u Jesuitů v Praze. Příspěveček od něho, přání bakaláři Mikul. Kučerovi z Merklína, jest v gratulacích bakalářům Jesuitským (Carm. gratul. bak. 1608, 17. Apr.).

Anthyllion Martin ze Starého Města Pražského, přispěl imitací z Vergil. Aen. VI. ku přáním bakalářům (Carmina grat. baccal. 1619, 7. Mart., č. 22.).

Antonius Jiří, Slánský, syn Václ. Antoše, cís. rychtáře ve Slaném, kollega na škole u sv. Jindřicha v Praze, prohlášen byl za bakaláře r. 1609, 28. Jul., disputovav o thematě: „An difficilius sit depravatam rempublicam corrigere, quam ab initio novam constituere." Ke cti jeho vydali přátelé zvláštní carmina:

„Honesto eruditoque dn. Georgio Antonio Slanaeo, scholae Henricianae collegae, primam in philosophia lauream determi-

natore clariss. viro dn. M. Nicolao Troilo Hagiochorano, professore Acad. Pragens. 28. Jul. An. 1609 acquirenti amici applaudebant. Pragae typis Pauli Sessii." 4 l. ve 4°. (Klem. a Mus.)

Účastníci:

1. M. J. Campanus
2. M. Dan. Vratislavský
3. Frid. Kropilius
4. Luc. Bochaufius
5. Vikt. Cherbicerus
6. Georg. Soběhrd
7. Ioan. Proškovský
8. Calixt. Isacus
9. Adam. Smetana.

Apitius **Krištof**, z Porýní (Rhenensis), člen literární družiny Vídeňské (Sodalitas litteraria Viennensis Collegii z doby Konráda Celtisa. K jeho jménu víže se omylem humanistická družina Maierhovská (sodalitas litteraria Maierhoviana),[1]) kteráž počátkem XVI. stol. ustavila se v Olomouci. Známa jest od něho sapfická báseň o 10 strofách, velebící Maximiliana I. pro podporu snah humanistických; otiskl ji Celtis, *Ῥαψῳδία* (1505), a po něm Burckhard, De linguae latinae in Germania fatis (1721, II., p. 204) s nesprávným postupem strof. Týž nedostatek, rozmnožený hrubými chybami v textu, má i nejnovější otisk, jejž pořídil Dr. Karel Wotke,[2]) „Der Olmützer Bischof Stanislaus Thurzó" v Zeitschrift des Vereines für die Geschichte Mährens u. Schlesiens 1899, str. 364. Sr. Jos. Truhlář, Humanismus za krále Vladislava II., str. 127; Aschbach, Geschichte der Wiener Universität II., 247—249; Klüpfel, De vita et scriptis Conr. Celtis (1827) II., 116 pozn. *d.*)

Aquila Jan z Kozího Hrádku (a Caprino Castro), měšťan v Táboře. R. 1571 zemřela mu 15letá dcera Marta, pro jejíž ztrátu trvale zůstával zarmoucen; k útěše jeho vydal r. 1576 rektor školy Táborské M. Matyáš Gryll z Gryllova „Carmen consolatorium", připojiv spolu epitafia od přátel.

---

[1]) Viz o tom: Bauch, Zu Augustinus Olomucensis v Zeitschr. f. d. Geschichte Mähr. VIII., p. 132.

[2]) Strofy otištěny byly původně ve dvou sloupcích na dvou stranách; dlužno je řaditi takto

1.	2.
3.	4.
5.	6.
7.	8.
9.	10.

Vydavatelé otiskli strofy, jak jsou ve sloupcích za sebou; mají tudíž pořádek 1. 3. 5. 2. 4. 6. — 7. 9. 8. 10. Wotke mimo to vytiskl v předposlední strofě „pater ille Natum" místo „vatum", a ve strofě druhé „comitanti plectro" místo „comitante". Převzácný úplný exemplář Celtisovy Rhapsodie jest v Museu, byv tam koupen r. 1901.

Aquila Jan z Plavče, Pražan, syn Jiřího Bakaláře od Bílých orlů z domu na Dlážení u Horské brány. Studovàl ve Vittemberce, kdež r. 1540, 27. Febr. dosáhl bakalářství a r. 1543, 25. Jan. magisterství. Vrátiv se do Prahy přijat byl universitou, když vyhověl předepsaným podmínkám, ve společnost mistrů domácích; avšak prací učitelských téměř nebyl účasten, neboť oženil se s Annou Třemoskou z Předenic. R. 1550 byl konšelem na Novém Městě. S rodiči svými nežil v dobré vůli; po smrti otcově (1555) matka Anna zavětí z r. 1558 odkazuje veškeré jmění dceři Alžbětě a M. Jana „syna svého neposlušného, který se nade mnou sirou matkou zapomenul," odbývá 1 kopou. Odpor zdvižený proti kšaftu městská rada zamítla; Aquila počal se tudíž smlouvati se sestrou Alžbětou, kteráž proti vůli otcově se provdavši za Petra Petráska krušnými podmínkami v kšaftě otcově držení zděděného po matce domu měla stíženo, [1]) a prostřednictvím p. Viléma Muchka z Bukové, purkrabí Karlštejnského a Jana Hodějovského mladšího z Hodějova, úředníka slavné paměti králové J. M. při dskách zemských učinil narovnání a smlouvu, kterouž veškerá práva i spravedlnosti na domě na Dlážení postoupil sestře Alžbětě k jmění, držení a dědičnému vládnutí (1560).

R. 1556 Aquila koupil od Václava Podhradského z Vlčí Hory statek Krásnou Horu a držel jej asi do r. 1572. Zemřel brzo po r. 1587.

V oboru spisovatelském Aquila proslul hlavně latinskou komoedií:

„Toboeus. Comoedia sacra nova. Scripta ad decanum et magistros facultatis philosophicae in Academia Pragensi a M. Joanne Aquila a Plavcze, Anno Domini 1569. Excusa Pragae typis M. Danielis Adami a Veleslavino. 1587." — 6 archů v 8⁰. (Klem.)

Jest to dramatisovaná historie biblická o Tobiáši, upravená, jak se zdá, dle některého cizího vzoru, snad Wickramova. O provozování zmínku činí zápis universitní (Monum. univers. I., 2. p. 418), že „8. Augusti (1575) examen et proba patientiae, quam vulgo beaniam seu depositionem vocant, consensu facultatis celebrata in collegio Reczek, et actum drama comicum ex historia s. Tobiae, quod mag. Joannes Aquila a Plawcze boh. [2]) conscripsit et dom. praeposito collegioque Carolino dedicaverat" — a na základě té zprávy ustálila se domněnka, že hra byla sepsána česky; avšak text latinský, jedině zachovaný, nikde tomu nenasvědčuje. [3])

---

[1]) Otec ustanovil, že Petrásek do domu na Dlážení choditi nesmí; učiní-li tak přece, má dům býti prodán a stržený peníz obrátí se k záduší kostelnímu u sv. Jindřicha.

[2]) Značí patrně Bohemus, nikoli bohemice.

[3]) Srv. Jos. Krále pojednání Mistra Jana Campana Vodňanského komedie „Břetislav" v List. fil. 1892 p. 173., poznam. Nelze také mysliti, že při beanii byla by se provozovala hra česká. Vysoká škola tehdáž a dlouho potom držela se jen privilegované latiny a upotřebení jiné řeči bylo by dle obecného předsudku pokládala za snížení.

Hra skládá se z 5 aktů, rozdělených na sceny. Napřed položen úvod „ad decanum (tím byl r. 1569 M. Václ. Zelotin z Krásné Hory) et magistros professores facultatis philosophicae in Academia Pragensi," kdež tendence básníkova se vyjevuje; nic jiného prý neměl na zřeteli než oslavu jména Božího, zušlechtění mravů, prospěch vlasti a čest university. Následuje „Actor", jenž způsobem „prologu" morální ráz hry opět staví v popředí; snad najdou se Zoilové, kteří kárati budou obsah jako znevažování svatého Písma; avšak to byla by křivda, neboť skladatel z úmysla volil látku z bible, aby obecně šířila se známost posvátných dějů a aby podán byl mládeži vzor pravé lásky dětinné. Oplzlostí a kluzkostí, oblíbených u starých spisovatelů, nikde není.

„Terentianas hactenus probo fabulas,
Impuris quatenus carent lenociniis."

Soud mužů rozvážných jde skladateli nade všecko; na utrhače nedbá. Připojena jest charakteristika celkového děje a vypočteny osoby jednající (comoediae interlocutores).

Každé jednání opatřeno jest stručnou periochou; první:

„Quid actus iste, spectatores, continet,
Si paucis rem libet cognoscere: hinc senex
Toboeus egreditur in proscenium
Suas secum caecus ferens molestias.
Cui Tubal, nequam servus, fit obviam,
Satis impudenter obloquitur misero seni.
Dein Toboei uxor importunior
Mulierum mores immodestos exprimit.
Raguel postremo queritur miser ob filiam,
Ab Asmodeo septem mactatos viros."

Po argumentu počíná ihned hra nářkem starého Tobiáše a děj postupuje potom přesně dle bible, až k „Epilogu in corona":

„En, vobis, spectatores ornatissimi
Et cuiuscunque dignitatis caeteri,
Quam vobis, inquam, exhibuimus comoediam,
Fabellam non vanam nec aniles naenias,
Sed id, quod est sacris desumptum paginis,
In laudem aeterni patris atque gloriam,
In usum et commodum vitae mortalium —"

Závěrkem jest „Hymnus carmine Sapphico redditus a M. Georgio Thimaeo" [1]) (3 strofy, konec schází) vyjadřující prosbu, aby Bůh milostivě soudil naše provinění.

Komoedie Aquilova náleží ve skupinu školních her s látkou biblickou, jež napodobujíce v mluvě Terentia a Plauta pěstovali v Nizozemí hlavně

[1]) Georg. Thym (Klee) z Cvikova byl r. 1540 spolužákem Aquilovým ve Vittemberce; možno tudíž, že známost ona byla příčinou účastenství Thymova; ale také možno, že skladba přejata byla odjinud.

Guil. Gnaphaeus (Acolastus) a v Němcích Xystus Betulejus. [2]) Metrum jest iamb. senár, celkem 1962 verše; dle aktů: I. = 465 v.; II. 220; III. 685; IV. 324; V. 268. Rozbor takový, jako jest analysa Campanova Břetislava od Dr. Krále (Lfil. 1892), dosud nebyl proveden.

Z drobných prácí Aquilových jsou známy:

1. Ve Farrag. II. l. 108: „Elegia conciliatoria", kdež prosí Hodějovského za krátké slyšení, aby mohl si postěžovati na trampoty, jež ho v životě sužují:

„— huc me — vitae sors dura coegit,
Fortunae statio semper iniqua meae."

Spadá asi v dobu rozepří o dědictví.

2. „Epigramma" v úvodě k Mitisově sbírce „Liber primus Sacrorum carminum" (1554), obsahující nadšenou pochvalu básnické činnosti Mitisovy:

„Mitis in hoc scribendo poemate tantum
Praestitit, haud multi quod potuere patres." —

Sr. Archiv Pražský č. 2207.; Doerr, Der Adel der böhm. Kronländer p. 28., nr. 5; Jireček Jos., Jan Hodějovský, str. 71; Köstlin, Die Baccalaurei u. Magistri der Wittenberger philos. Facultät (1890) pag. 6. a 15.; Procházka, Miscellaneen p. 400.

Aquila Martin z Chýnova, r. 1615, 17. Febr. prohlášen byl v Praze bakalářem (th. disput.: „An rex a lege vel an lex a rege dependeat?") a r. 1619, 18. Apr. magistrem (th. disp.: „Paci insidiosae et ignominiosae an bellum iustum praeferendum?"). Jsa správcem školy v Rychnově n. Kn. povolán byl k řízení školy v Litomyšli, ale r. 1619 pro nepokoje válečné vrátil se do Rychnova a dav výhost učitelování oženil se se Susannou Pilařkou, vdovou po měšťanu a primatorovi v Rychnově. K sňatku vydali přátelé epithalamia:

„Epithalamia pro nuptiis doctrina clariss. eiusque comite humanitate praestantiss. viri iuvenis dn. M. Martini Aquilae Cheynovini, rectoris scholae Lytomislii digniss. sponsi et lectissimae honestissimaeque matronae ab obitu... d. Ioannis Pilarzii, olim civis et primatis Richnovii meritissimi viduae relictae, sponsae, celebratis 8. Octobris Anno 1619 ab amicis conscripta et consecrata Hradecii cis Albim, typis Martini Kleinwechteri." — 7 l. ve 4°. (Klem.).

Účastníci:

1. Ioan. Campanus
2. Petr. Fradelius
3. Tobias Cichoreus
4. Sigis. Tessicius

---

[2]) Srv. Goedeke, Grundriss II.[2] str. 132 a násl.

5. Georg. Nigrinus
6. Ioan. Galerinus
7. Flor. Aegidii
8. Sam. Alectorius
9. Andr. Stupanus
10. Henr. Vadassius
11. Ioan. Grinvaldus
12. Mart. Galli
13. Georg. Kruschwicz

Sám účastenství měl při epicediích Eliáše Šuda, administratora konsistoře pod obojí (Iusta funebria 1614, č. 15.).

Aquilinas (Vorličný) **Pavel** z Hradce Králové, vzdělával se na škole Žatecké, kterouž od r. 1542 řídil Václav Arpinus z Dorndorfu; r. 1546 27. Aug. v Praze dosáhl bakalářství (th. disputační: „An poëtae rebus publicis prosint nec ne?") a ustanoven byl učitelem u sv. Mikuláše na Malé Straně. Ve studiích byl podporován, jsa zcela nezámožný, Janem Damaškem, měšťanem radním v Hradci Králové; později těšil se přízni Jana Hodějovského z Hodějova, s nímž ho byl spolužák Tomáš Mitis seznámil. Z Prahy dostal se do Prostějova, kdež spolu se Šimonem Enniem na škole byl učitelem a velmi čilým pomocníkem při tiskárně Jana Günthera. Asi r. 1552 maje listy doporučovací vydal se na cestu do Vlaských Benátek, aby si opatřil od biskupa ordinaci na kněžství a vrátiv se r. 1553 zůstal v Prostějově, poslav do Prahy ke konsistoři pod obojí jen formáty. Byl rádcem pana Vojtěcha z Pernštejna při jeho reformačních pokusech a tolikéž p. Albrechta Černohorského z Boskovic a na Černé Hoře, nejvyššího sudí markrabství Moravského. Vlivem tohoto pána stal se kol. r. 1564 farářem v Kyjově. R. 1566 sebral a sestavil spolu s knězem Benediktem Ostrožským konfessí, jež měla býti pojítkem mezi utrakvisty a luterány. Snaha jeho zřejmě se nesla ku svornému spolužití, ale nepotkala se s úspěchem, jak o tom svědčí zvláště břitká polemika Jana Blahoslava (Gindely, Gesch. der böhm. Brüder II., 467—470.). Aquilinas zemřel asi r. 1567; aspoň zápis Vittemberských ordinací, jejž učinil r. 1570 Slezan Ondř. Modestin, (Buchwald, Wittenberger Ordinirtenbuch II., čís. 999) zmiňuje se o něm jako o nebožtíku.

Spisy jeho nám známé jsou:

A. Skladby ve Farraginech:

1. Elegia conciliatoria (II., pag. 111): vida zálibu Hodějovského v básních, posílá žalozpěvy na smrt královny Anny, jako své prvotiny poetické; dojdou-li laskavého přijetí, pokusí se o předměty jiné.

2. Epigramma de suis Musis (III., 151) — předkládá podruhé své verše. Mitis tuto zásilku provázel vřelou přímluvou (III., 150).

3. De aureo coronato (III., 152): jako jiní věnčívají víno, tak ty zlatem básníky poctíváš.

4. De dono pictarum ephemeridum (III., 152): boháči posílají v dar zlato a skvostné nádoby, chudí dobrou vůli dávají na jevo hliněnkami aneb ovocem načesaným; družina básníku hlásí se verši; i já posílám verš s minucí malovanou.

5. De convivio apud Traianum et de munere (III., 155—156.). Zmínka o pitce u básníka Trajana. Za poslaný nezasloužený dar dlouho bude nucen býti dlužníkem, ale přičiní se o splátku.

6. Epistola (IV., 611.): nedovedu vylíčiti, jak velice se mi líbí česká kniha mi darovaná (Konáčovo Hořekování Spravedlnosti, 1547); jes v ní tak chvalitebná lepota a úpravnost češtiny a tak příhodná naučení, že nemohlo se mi dostati daru vděčnějšího.

7. De Pythagorae decretis (II., 222): marně pátrám po příčině, proč jsem tebou byl nazván Pythagorovým následovníkem.

8. Carmen de coniugio (IV., 26): rozvažoval jsem o trudech stavu manželského. Tu se mi zjevila Musa a poučila, že manželství samo o sobě věc jest dobrá, avšak lehkomyslně a neprozřetelně uzavřeno byvši neštěstím se stává. Voliti jest moudře a nejvýš opatrně.

9. De synodo inter status regni et sacerdotes in arce Pragensi celebrata (III., 173): zmar a neúspěch sjezdu v prosinci 1549 zavinila pýcha a nadutost duchovenstva, lidu protivného jak zmije. Děje se to dopuštěním Božím, neboť zpupnost přesahuje všecky meze.

10. Elegia de Prostanna in marchionatu Moraviae (II., 183). Do Prostějova šťastně jsem dorazil se Šim. Enniem a žiji zde zcela spokojen; město jest výstavné, i mravy čestné velmi se mi líbí. Kéž by se mi vždy tak vedlo, jako nyní.

11. Elegia de carminum emolumento (II., 196): zvěst z Moravy o zaměstnání; nejvíce těší mne básně, v nichž vidím záruku trvalé pověsti:

„Omnia cum pereant, laudes per carmen adeptae
temporibus nullis interiisse solent."

12. De solis triplicati portento (II., 103); na list Hodějovského, že ukázalo se na obloze trojí slunce, vyslovuje se mínění že blízek jest den soudný, neboť plní se slova Kristova: Budou znamení na slunci a na měsíci.

13. De cessaturis calamitatibus patriae (II., 69); přemítal jsem v duchu nebezpečenství minulé doby. Čechie, někdy proslulá, nyní v bědném útisku byla by zmírala, kdyby milost králova nebyla jí šetřila. Usnul jsem; ve snách ukázal se mi krásný jinoch, Apollo, a výstrahu dával, abych poučen nehodou otčiny, varoval se bezbožnosti. Bůh uchlácholen hloučkem spravedlivých umírnil následky; vrátí se opět výhody; bude panovati opět mír; zbožnost bude provázena požehnáním, vymizí rána morová, spravedlnost a právo všude budou panovati. Vrátí se zlatý věk, jak býval za Saturna. To pověděv zmizel.

B. Ve sbornících:

1. Collinus Math., Duo epithalamia (1550) č. 5.:

„Carmen genethliacum, scriptum ad humanissimum virum d. Magistrum Vencesilaum Arpinum, civem Zatecensem Anno 1547." — 61 dist. — K narozeninám nejstaršího syna Arpinova Jana. — Rozmanité jsou záliby a snahy lidské; jedni baží po slávě, jiní po urozenosti, přemnozí po přízni mocných, často též po pohodlí a tělesných rozkošech. V pravdě šťastným zváti se může člověk bohabojný, jemuž nebe dopřálo choti dobré, věrné, starostlivé a něžné matky. Arpinovi dostalo se takového štěstí, manželka obdařila jej potomkem sličným, jenž bohdá bude výtečníkem, jako jest otec.

2. Ennius, Historia Esther (1550) č. 5:

„Nobili et clarissimo viro d. Iacobo Taurello Selestadino Alsatio, sacris apostolica et imperiali auctoritatib. notario pub." — 21 dist. — Chvála znaku uděleného Taurellovi za vynikající činnost. Jarý býk lesklé srsti s černýma rohoma a bujným okem předčí ve stádě jako Taurellus mezi vrstevníky.

3. De nuptiis Geloi (1551) č. 15:

„Epithalamion autore Paulo Aquilinate Hradeceno" — 108 dist. ke cti učeného Sigmunda Geloa z Tordy v Sedmihradech, jenž r. 1550 bral si v Prešově Eufemii, dceru Jiřího Vernhera, hejtmana na hradě Šaroši. Skládání dosti zdobné, ale rozvlečené a hyperbolicky nastrojené.

C. O sobě:

1. Epithalamion de nuptiis d. M. Venceslai Arpini et Catharinae, filiae ornatissimi viri M. Nicolai Artemisii, civis Zateceni. Addita est elegia de coniugibus aetate disparibus. Prostannae excudebat Ioannes Guntherus. Anno 1548." — 6 l. ve 4°. — (Mus. Strah.). Obsah:

a) Věnování. „Ad d. M. Vencesilaum Arpinum, praeceptorem suum." — 5 dist. Znaven prací školní a obtížnými starostmi popisuji jaks taks tvůj sňatek. Přijmiž věc laskavě; časem pokusím se přinésti dar cennější tobě i vlasti, kteréž obětovati vše jsem hotov.

b) Epithalamion. — 58 dist. Věnci růžovými zdobtež se skráně, reje zaváděj družina Phoebova; dostávať se zasloužené pocty Musám, odměnu důstojnou béře Arpinus, ctitel Phoeba a Mus — Arpinus, jemuž v učenosti nemá Čechie rovně. Otec nevěstin slavný řečník, matka ctná jako Penelope. Rodiště Žatec, proslulý zbožností, bohatstvím, přízní ku vědám: „Zaca,

Quae supra patrias urbes monumenta tuetur
Doctorum, lapsas restituitque scholas.
Quae iuvat Aonides, Boihemis paene perosas,
Quae servat fidei depereuntis opes. —

Má Arpinus, čeho si přál. Buďte šťastni!

c) D o d a t e k: „Elegia in coniuges aetate dispares, qui non propter eum finem, quem Deus coniugibus statuit, sed propter opes matrimonium contrahunt." — 57 dist. — Manželství věkem nerovné místo požehnání jen kletby přináší. [1])

2. „E l e g a n t i s s i m a e c o l l o q u i o r u m f o r m u l a e e x P. T e r e n t i i C o m o e d i i s s e l e c t a e a c i n B o h e m i c a m e t G e r m a n i c a m l i n g u a m v e r s a e i n u s u m p u e r o r u m. I t e m R e g u l a e q u a e d a m m o r u m h o n e s t e i n s t i t u e n d o r u m e x e o d e m a u t o r e e x c e r p t a e e t i n d i s t i c h a r e d a c t a e p e r P a u l u m A q u i l i n a t e m H r a d e c e n u m. Cum gratia et privilegio Sacrae Regiae Maiestatis. Anno 1550. × Prostannae Ioannes Gunthaerus excudebat." — 6 l. úvodu a arch A — X_6 = 188 str. v 8°. (Mus. Klem.)

Úvod obsahuje:

a) Skladbu Aquilinatovu „A d p u e r o s s u a e g e n t i s", 8 dist. Vyzývá, by vděčně přijata byla knížka původně Graphaeova, skrovná sice, ale dosahu velikého. Z nepatrných počátků vznikají účinky velké: z potůčku řeka, ze sazeničky strom mohutný.

b) Přípis věnovací: „Optimae spei pueris I o a n n i e t M a t t h a e o, f i l i o l i s d. S i m o n i s a N a d i e i o w, civis et notarii Prostannensis, discipulis suis Paulus Aqui. Hra. S. D." — Chtěje projeviti vděčnost a úctu laskavému otci Vašemu, zhotovil jsem tuto knihu za příčinou Vašeho vzdělání.

c) M. Š e b e s t i a n a A e r i c h a l k a promluva „P u e r i s l i b e r a l i u m a r t i u m s t u d i o s i s"; chválí hry Terentiovy a doporučuje práci Aquilinatovu.

d) Š i m o n a E n n i a K l a t o v s k é h o b á s e ň na pochvalu vzdělavatele mládeže Pavla Aquilinata.

Formulae jsou sbírka příhodných k rozmluvám obratů z komoedií Terentiových, upravená způsobem srovnávacím tak, že v sloupcích rovnoběžně podává se text latinský, český a německý. Veškera látka rozvržena jest ve dva oddíly; první zavírá rozmanité frase, vybrané z každé komoedie o sobě, při čemž původního pořádku i v jednáních i scenách se šetří, v druhém pak jsou položeny sentence, urovnané právě tak jako frase. Text latinský přejat jest doslovně z knihy flanderského filologa Cornelia Graphaea, jinak Schrywera (1482—1558) a to z vydání, jež pořízeno bylo ve Vídni kol. r. 1540; [2]) otisk Aquilinatův liší se jen tím, že vynechány jsou

[1]) V exempl. musejním nějaký učitel anebo žák doklady ze zkušenosti in margine připsal; ku př.: Dobře činíš, Vondřeji, že se panny Salomeny držíš atd.

[2]) „Ex Publ. Terentii Comoediis latinissimae colloquiorum formulae, ordine selectae, una cum eiusdem poetae insignioribus sententiis. Viennae Austriae in aedibus Ioannis Singrenii excusum (s. a.) — 45 l. v 8°. Dvorská knihovna sign. 31. M. 34.

při frasích číslice veršů, jež original připojuje. Avšak tendencí oba spisy se různí; Graphaeus měl účelem chlapce ve škole rychle cvičiti v čisté latině, bez napodobování mateřštiny:[1]) Aquilinas naproti tomu chtěl ke cviku připojiti také řádné porozumění a ukázati rozdíly mezi jazykem latinským a řečmi živými.[2]) — Překlad jest celkem obstojný, ale ovšem nebásnický, ježto i originál k tomu byl určen, by podporoval spíše zběhlost v hovoru než ve slohu vyšším.

Sentence v oddělení druhém mají na sobě spíše ráz mravních naučení, nežli stručných a jadrných pravd obecných. Výňatky bývají delší a nezřídka mezi sebou i souvislejší, jak toho postup vyučovací přirozeně žádal. Některá místa opakují se doslovně z oddílu prvního; jinak se obě části navzájem doplňují.[3])

Na posledním listě položeno jest ohlášení „ad Zoilum", že kniha vychází schválně v prosté úpravě, aby ušla zubům jízlivých trhanů; na knihy ozdobně složené dějí se útoky, prosté se pomíjejí.

3. „Regulae communes civilis vitae honeste instituendae ex comoediis Terentii excerptae et in disticha redactae per Paulum Aquilinatem Hradecenum. Quibus additi sunt rhythmi Boiemici, singuli singulas regulas continentes in usum pueritiae nostrae × Prostannae Ioannes Guntaerus excudebat Anno Domini 1550." — (5 archů A — E = 40 listů v 8⁰.) Tato obecná pravidla ku poctivým základům života pospolitého vydána byla o zvláštním titule a se zvláštní signaturou při spisku předcházejcím a tvoří k němu jaksi doplněk.

Napřed položen úvod s těmito kusy:

a) „M. Matthaeus Collinus lectoribus," proslov o 9 dist. Ačkoli písmo svaté poskytuje nejlepší návod k úpravě života a mravů, přece také spisy světské obsahují mnoho výtečných pravd a pokynů, jako zejména spisy Terentiovy. Perly z nich vybrané předkládá mládeži Aquilinas.

---

[1]) „Ut pueri statim a primis literarum elementis latinius loqui assuescerent. Solet enim rudis puerorum aetas difficile avelli ab imbibita materni idiomatis imitatione usque adeo, ut etiam aetate provectiores id vitii ita comitari soleat, ut omnis eorum oratio nonnihil maternae culinae redoleat. Eius rei causam ut partim a natura esse nemo dubitet, ita et a nobis nostra culpa bona ex parte proficisci certum est. Primum, vel quod docendi initio potius nostra, quae necessario idiotismum sapiunt, imitanda proponimus quam veterum idque optimorum scriptorum dicendi exempla, non parum siquidem interest, e fontene haurias an ex rivulis lacunisque. Deinde, quod ex inepte vernaculis inepte latina potius quam bene vernacula ex bene latinis facere consuevimus."

[2]) „Formulas . . . nostro vulgari sermone redditi, ut facilius intelligi intellectaeque edisci possent." Podobně Aerichalcus: „Formulas . . . Boemico sermone reddidit, ex qua re geminam pueri consequentur utilitatem, discent puritatem et elegantiam Latinae linguae et ad transferendum Latina scripta in Boemicam linguam assuescent."

[3]) Ukázky podány v Programmě akadem. gymnasia v Praze 1887, str. 13—15.

b) „Ornatissimo viro d. Ioanni Damasco, civi et senatori Hradecensi, amico ac patrono suo perpetua fide colendo, Paulus Aquilinas Hradecenus S. D. × E schola nostra Prostannensi primo die Martii Anno 1550" — 46 dist. — jest věnování s díkem za dobrodiní od pacholetství prokazovaná; při tom obrana děl Terentiových proti nespravedlivým výčitkám.

c) „Thomas Mitis Nymburgenus studiosae iuventuti," 8 dist. doporučuje knihu k pilnému studiu a chválí zásluhu spisovatelovu, jenž z děl Terentiových vhodně dovedl vybrati jádro.

Hlavní část, Regulae, obsahuje celkem 129 vět, roztříděných dle jednotlivých her, napřed ve znění původním a potom v četných variacích, k nimž volena forma elegického disticha (celkem 361 čís.). Na závěrku čteme pokaždé parafrasi českou v rýmovaným verších, obyčejně jedenáctislabičných (celkem 131 dvojverší).

Ze všeho patrno, že Aquilinas vedle věcného poučení chtěl také podati formální návod, jak možno bez obtíží, ba téměř hravě, na základě daného themata skládati disticha, když dosáhlo se již poněkud obratnosti v latině.[1])

Na závěrku jsou dvě básně latinské:

a) „Carmen de dignitate scholarum, scriptum a M. Matthaeo Collino a Choterina" — 19 dist. Právem pohlíží lid obecný s obdivem a úctou na chrám a forum jako na ustanovení božské; avšak základem církve i obce jsou školy; kéž tedy i řád kněžský i ti, kdož mají moc, spojenými silami starají se o jich udržení a rozkvět.

b) „Ad lectorem Paulus Aquilinas Hradecenus" — 6 dist. — Nepíši básní ze ziskuchtivosti, nýbrž abych prospěl útlé mládeži; toho-li dosáhnu, jsem spokojen.

4. Flawia Jozeffa O válce židovské knihy sedmery; k nimžto napřed život Jozeffuo, od něho samého sepsaney jest přidán. Proti Apionovi Knihy dwoje. O mučedlnictví Machabejských knihy jedny. Nyní teprv všeckny v čzeskau řeč z latinské přeloženy od Pavla Aquilina Hradeckého. 1553. × Vytištěna a dokonána jest kniha tato v městě Prostějově u Jana Günthera. Létha po narození Syna Božího tisícího pětistého padesátého třetího. Buď Bohu chvála." — Listů XXIV + 207 + 3 registrum, fol.

Na rubu titule jest báseň lat.:

„Paulus Aquilinas Hradecenus ad lectorem." — 8 dist. — Josefus předkládá se v rouše českém, jak nutkala k tomu nelíčená láska k vlasti. Naleznou se asi někteří, jimž nebude se líbiti taková snaha; ale to překladatele neodvrátí, aby i příště nevyhledával prospěchu otčiny své.

---

[1]) Srv. ukázky v progr. akadem. gymnasia 1887, str. 15—18; též u Voigta, Acta litteraria II., p. 323—325.

Překlad pořízený dosti lopotně a málo uhlazeně z latinského textu Rufinova připsán jest p. Vojtěchovi z Pernštejna a na Tovačově. Datum přípisu „v Prostějově, první neděli adventu Páně l. 1552." Částečný nový otisk, t. j. O boji židovském a Život Jozefův obstaral r. 1805 v Levoči v Uhrách kněz Ladislav Bartolomeides. Nové vydání zcela opravené a pozměněné jest od Frant. Sušila (Brno 1856).

5. „Orationes piae aliquot carmine elegiaco conscriptae a Paulo Aquilinate Hradeceno Boemo. Anno salutis 1555. Mense Decembri. × Impressum Viennae Austriae, in officina typographica Michaelis Zimmermanni. Anno Domini 1555." — 11 l. v 8° mal. (Dvor. knih.)

Ve spisku, na nějž náklad učinil literární přítel Aquilinatův Jakob Taurellus Schlettstadtský, sekretář biskupa Vídeňského Fridricha Nausey, rozeznávají se tři oddíly:

a) Přípis věnovací Taurellovi, 15 eleg. distich., datovaný „e schola nostra Prostannensi in vigilia divi Thomae apostoli Anno 1555." Příčinou, že Aquilinas po celý rok nepodal žádné ukázky ze své činnosti literární, jest lopotné zaměstnání školské a obecná nepřízeň obyvatelstva ku písemnictví. V Prostějově sotva čtyři mužové se nalézají, kteří podporují snahy vědecké a jimi se zabývají:

„In nostra videas etenim vix quattuor urbe,
Quos iuvit studiis invigilasse bonis." —

b) 13 modliteb Aquilinatových, v eleg. distiších, obsahu rozmanitého: Oratio pro regendis studiis, Veni Sancte Spiritus, Oratio in tentatione recitanda, in afflictione divini verbi ministrorum, pro magistratu, pro ministris ecclesiae, pro pace, ad Deum Patrem, benedictio mensae, gratiarum actio, pro ecclesia, peccatoris peccata sua agnoscentis (imitatio Psalmi CI.) a Psalmus CXVI. (Laudate Dominum omnes gentes etc.)

c) Přídavky M. Bartoloměje Reisachera, Korutanského, přítele a ctitele Taurellova, mathematika a lékaře, později professora a rektora na universitě Vídeňské, a to: „Oratio Dominica paraphrasticôs Sapphico carmine reddita", plynná parafrase Modlitby Páně, 33 strofy a téhož „Ad Sanctam Trinitatem pro pace oratio," 15 el. dist.

Na poslední stránce jest vyobrazen znak Taurellův s nadpisem:

„Haec praeclara tibi foelix insignia virtus,
Taurello, Ausonio rege volente tulit."[1])

6. „Dicta Graeciae sapientum interprete Erasmo Roterodamo. Eadem per Ausonium cum scholiis Erasmi. Item Mimi Publiani cum scholiis eiusdem denuo auctis et recognitis. Omnia Boiemico

[1]) Zmínku o vzácné této knížce činí pouze F. Koželuha ve Výroční zprávě vyšší reálky v Prostějově 1889, str. 12.

s e r m o n e r e d d i t a. — Olomucii, apud Ioannem Guntherum. 1558." [1]) — Jest opět dílko určené potřebám školským. Na rubu titule jest sapfická báseň: „P a u l u s A q u i l i n a s H r a d e c e n u s l e c t o r i" (4 str.), v níž staví se do popředí snaha naváděti k dobrým mravům a zaháněti surovost. Knížka sama dělí se ve dvě části; v první menší uvádějí se výroky sedmi mudrců řeckých, nejdřív prostě a potom v parafrasi básníka Ausonia; druhá větší obsahuje sbírku průpovědí dochovaných jménem mimografa Publilia Syra, vše dle redakce Erasma Roterodamského. Co řečeno po latinsku, pronáší se, nápisy a vysvětlivky vyjímaje, spolu překladem českým, prostomluvou dosti neuměle zhotoveným. Propovídek Syrových jest celkem 271; počínají písmenem A a zakončují částkou písmene O, právě též jako u Erasma. [2])

7. „C a t o n i s D i s t i c h a m o r a l i a c u m s c h o l i i s D. E r a s m i R o t e r o d a m i e t e n a r r a t i o n e B o i e m i c a P a u l i A q u i l i n a t i s H r a d e c e n i. O l o m u c i i a p u d I o a n n e m G u n t h e r u m 1558." [3]) Sbírka známých průpovědí a distich Katonových podává se tu po latinsku s překladem českým, průpovídek prosou a distich rýmovaným neumělým dvojverším; scholia a rozbor ponechány jsou jen po latinsku; připojena jest i „ordo constructionis", kdež každé slovo věty latinské po česku se vykládá. Po té stránce Aquilinas přidržoval se vzoru Jana Frisia Curišského (Ioan. Frisius Tigurinus, Catonis disticha r. 1551), jenž zase následoval francouzského příkladu Maturina Corderia. Praktická potřeba byla příčinou, že knížka rozšířila se neobyčejně. Napřed jest položena úvodní báseň Aquilinatova „A d s t u d i o s a m i u v e n t u t e m" (7 dist.). Jako muže krášlí jará síla, ženu vkusné roucho, tak jinocha zdobí ušlechtilý mrav; návod k němu skytá Musa Katonova. Potom následuje „Libellus elegantissims, qui inscribitur Cato, de praeceptis vitae communis, Erasmo Roterodamo castigatore et interprete." [4])

8. V o k a b u l á ř. N o m e n c l a t u r a r e r u m d o m e s t i c a r u m. E x P e t r o D a s y p o d i o, S e b a l d o H e y d e n e t I o a n n e P i n i c i a n o, i n u s u m s t u d i o s a e i u v e n t u t i s L a t i n a, B o e m i c a G e r m a n i c a q u e l i n g u a b r e v i t e r c o l l e c t a, i a m p o s t r e m o r e c o g n i t a. P a u l u s A q u i l i n a s H r a d e c e n u s.

Qui gestit voces Latiae cognoscere linguae,
    Quem Germana phrasis, quemve Bohema iuvat.
Hic legat in primis, quae sunt hoc scripta libello:
    His lectis facile caetera provenient.

---

[1]) Do r. 1599 otištěno ještě 11krát v Praze u Jiřího Melantricha a Jiř. Nigrina. Vydání spojeno bývá pravidelně s čís. následujícím, Katonovými distichy.

[2]) Ukázky podány v Programmě akad. gymn. 1887; str. 19—24.

[3]) Do r. 1581 otištěno ještě 10krát v Praze u Melantricha, Nigrina a Jiřího Jakobida Dačického.

[4]) Ukázky v Programmě akad. gymn. v Praze 1887, str. 25—28. Srv. též Voigt, Acta litteraria I., 149.

Olomucii, apud Ioannem Guntherum. 1560 — 5 archů (A—E) v 8°. (Mus.).

Knížka tato jest nové vydání dosud neznámé Vokabuláře, jejž r. 1550 v Praze byl obstaral nejspíše Collinus, u Jana Kantora Hada. Napřed jest úvodní báseň Seb. Heydena „Lectori" (7 dist.), kdež hájí se zásada, že potřeba doby vymáhá i nových slov, kterých Cicero nezná. Na konci jest distichon od J. S. (Joan. Sturma):

„Haec pueris scripsi, pueris prodesse volebam,
Quod si perficio, nil aliud cupio" —

a pochvalné verše Jana Roderica (Racka). Sestavovatel původní byl asi Heyden. Vokabulář obsahuje 34 skupiny slov dle materií; počíná oddílem: „De Deo, coelo et temporibus" a končí číslicemi „De numeris". Vydání Kollinovo zcela se shoduje, má však na dvou posledních listech připojenou ještě sbírku „formulí".

9. Modlitby pobožné z epištol a na evangelia celého roku. Od Pavla Aquilina Hradeckého. V Holomúci 1564. × Vytištěno v Holomúci u Jana Gúnthera." — Arch A—U v 8° m. — Připsáno pánu Albrechtovi Czernohorskému z Bozkovic a na Černé Hoře, nejvyššímu sudí margkrabství Moravského etc. od kněze Pavla Aquilina na ten čas učitele církve Kyjovské. V předmluvě věnovací, datované „z fary města Kyjova v pondělí památný svatých apoštolův Páně Filippa a Jakuba léta 1564," ostře brojí se proti tomu, „aby na modlitbách křesťanských někdo jiný měl býti vzýván než Bůh sám, neboť to jest Boha ze cti a slávy jeho loupiti, kteréž on žádnému propuojčiti nechce," a podává se zpráva, že „cožkoli v knize modliteb a díkův činění z epištol vybraných jest, ty sem všeckny z latinského jazyku v náš český přeložil, z evangelií pak učiněné na větším díle v českém jazyku našed velmi incorrecte sepsané podle milosti a daru od Pána Boha sobě propuojčeného sem opravil, některé též z latinského jazyku vyložil a některé sám složil," a pronáší se prosba, aby pan Albrecht práci předkládanou „jako nějaké prvotiní z vykonávání spisovatelova povolání církevního přijíti ráčil milostivě." Jednotlivé modlitby jsou opatřeny dřevořezbami valně podobnými dřevořezbám v Ezopových fabulích většinou dle evangelií; při památce M. Jana Husi jest podobizna mistrova. Na konci připojené jsou „Písně dvě o narození Pána Spasitele našeho Ježíše Krista, oddané pánu Václavovi staršímu Bzeneckému, hospodář. města Kyjova, za dar Nového léta 1564." Obě od Aquilinata, s notami.

10. „Confessio fidei et doctrinae Christianae a ministris Domini nostri Iesu Christi reformatorum coetuum sanctae eius ecclesiae in inclyto marchionatu Moraviae ex verbo Dei brevissime et simplicissime conscripta" — otištěna r. 1580 v Kyrmezerových „Acta Concordiae". V čele citát ze sv. Pavla:

„Rom. 10. Corde creditur ad iustitiam, ore fit confessio ad salutem." Potom 4 dist. s podpisem „A q u i l i n a s f."(ecit).

Sint unum, doceant unum, fateantur et unum,
Quicunque a Christi nomine nomen habent.
*P*astorum merito summus qui pastor haberis,
*A*uxiliare gregi, Christe benigne, tuo.
*V*erbi laeta tui ductus per pascua, totos
*L*iber ut a sectis transigat ille dies.
*V*t tua perpetuo celebrent benefacta fideles
*S*urgat et in laudes nostra Thaleια tuas."

V konfessi prohlašuje se: „Nos in reformatis Dei beneficio ecclesiis Marchionatus ex voluntate Dei per legitimam vocationem pastores et ministri constituti, ex communi nostro consensu et diligenti deliberatione necessitate ipsa ob importunas calumnias et iniquas detractiones adversariorum coacti hoc scripto confitemur . . ." (Mus.) — Český text v Archivě Bratrském IX., 139—145.

11. „G r a m m a t i c a P h i l i p p i M e l a n t h o n i s l a t i n a, i a m d e n u o r e c o g n i t a e t p l e r i s q u e i n l o c i s l o c u p l e t a t a. N u n c p r i m u m B o i e m i c o s e r m o n e i l l u s t r a t a p e r P a u l u m A q u i l i n a t e m H r a d e c e n u m. — Excusum Pragae per Georgium Melantrichum ab Aventino. Anno 1572." — Jest otisk staršího vydání, jež dle d'Elverta (Gesch. des Bücher- u. Steindruckes in Mähren 38) vyšlo v Olomouci r. 1567. Na titule jsou 4 dist. Aquilinatova, povzbuzující k pilnému studiu. V knize výklady české po straně i v textu jsou jen stručné a nemnohé, celkem málo podařené. Zpracování pozdějších v Praze vydávaných, jest několik.

12. P r a n o s t y k a l é t a 1551. Zmínka o ní v Blahoslavově Grammatice, vyd. Hradil a Jos. Jireček, str. 257. — Srv. Jireček, Rukověť I., 19—20; Koželuha, Paměti o školách Prostějovských v Progr. vyšší realky v Prostějově 1889; týž, Knihtiskařství v Prostějově, ibid. 1900; Navrátil, Glossy k dějinám moravského knihtisku v Čas. Mat. Mor. 1902; Winter, Školy partikulární, str. 533—535, 539, 543, 522.

Aquinas Ondřej z Radonic, býval žákem v Žatci a v Litoměřicích. R. 1618 měl podíl při skladbách k u s ň a t k u J a n a M a l i n o v s k é h o z Hlavačova se Zuzannou Hošťálkovou ze Žatce (Nuptiis) a taktéž r. 1620 p ř i s v a t b ě T o b i á š e D v o r s k é h o, primasa Novobydžovského (*Ἔπος εὐχωλαστικόν*, 7 řeckých a 16 lat. distich). Zemřel v exiliu r. 1632, 16. Dec., vykonav jako vychovatel mladého hrab. Benthama dvojí cestu do Vých. Indie. Srov. Pelzel, Geschichte der Böhmen 1782, p. 759.

Aquinus (V o d i č k a) Jan, Kralohradečan, stal se bakalářem v Praze r. 1611, 27. Sept. Thema jeho disputační bylo: „A n i n i m p e r i i s

transferendis fortuna quicquam aut vires humanae valeant?"

Aquinus (Vodička) Jiří z Horažďovic stal se r. 1568 bakalářem v Praze za Petra Codicilla a r. 1572 magistrem za Matěje Dvorského z Hájku (Mon. un. Prag. I., 2, 398, 410). Byv r. 1571 učitelem v Hradci Králové, pojal tam r. 1572 za manželku Kateřinu, dceru mag. Štěpána Kotaula, načež r. 1576 zaujal místo druhého, r. 1578 po Janu Kotaulovi prvního písaře radního a setrval v úřadě tom až do r. 1591, kdy na svou žádost byl s poděkováním ze závazku propuštěn. Nástupcem jeho stal se Václav Plácel z Elbinku. Patřil k nejváženějším měšťanům v Hradci Králové. S Martinem Cejpem z Peclinovce střídal se v primatorství a po jeho smrti r. 1599 sám byl ustanoven primasem. Zemřel u vysokém věku r. 1603, 14. Febr. a pochován byl u sv. Ducha. Na sněmu město několikrát zastupoval. Byl příznivec mužů učených a býval od nich často veleben; tak od Campana (Charites, 1600), Tobolecia (De sancto Georgio, 1599), Makovecia, Frencelia a j. Dcera Zuzanna provdala se r. 1606 za Lukáše Škornici Balbina; z manželství pošel známý spisovatel Bohuslav Balbín. Druhá dcera Marketa měla za manžela měšťana Hradeckého Jana Činvice z Libína. K svatbě Vodičkově s Kateřinou Kotaulovou r. 1572 vydána epithalamia:

„Epithalamia virtute et doctrina praestanti M. Georgio Wodiczka Horazdiovicio, et pudicae virgini Catarinae, filiae clarissimi viri d. Magistri Stephani Cotaulii, olim senatoris in inclyta Reginae Hradecia filiae, scripta ab amicis nomine felicis ominis. Pragae excudebat Georgius Nigrinus. Anno Domini 1572" — 8 l. ve 4⁰. —

Účastníci:

1. M. Petr Codicillus
2. M. Math. Molesynus
3. Ioan. Danielis
4. Venc. Placelius.

Svatba byla dne 16. Nov. 1572.

Srv. Švenda, Hradec Králové k l. 1578, 1591, 1601 a j.; Rybička, Balbínové z Vorličné v ČČM. 1871, str. 408, pozn. 24.

Aquinus (Vodička) **Václav**, z Horažďovic, bratr Jiřího, dosáhl v Praze bakalářství r. 1583, 23. Oct. a byl od sv. Jiří r. 1584 do sv. Havla r. 1586 správcem školy Vysokokostelské v Kutné Hoře; r. 1586 stal se písařem radním a r. 1588 oženil se s Dorotou, letitou vdovou po Adamovi Čechtickém, s níž neužil žádné spokojenosti. Zemřel r. 1593, 2. Mart. Byl dobrý učitel, výmluvný a znalý práv. Na smrt jeho vydána epitafia:

„Exequiae in obitum docti et optimi viri domini Wenceslai Aquini Horazdiovini, qui anno 93. die 2. Martii desiderio sui relicto mortuus est. Scriptae ab amicis. Pragae Typis M. Danielis Adami. Anno Sal. hum. 1593." — 6 l. ve 4⁰. —

Účastníci:

1. Ioan. Chorinus
2. Petrus Capella
3. Georg. Carolides
4. Ioan. Fabricius.

Srv. Nováček, Listář školství Kutnohorského, str. 37. pozn. — Winter, Školy partikulární, str. 332.

Arcadius Jakub z Českého Brodu, měl na studiích v Kutné Hoře r. 1601 účastenství při skladbách, jež oslavovaly řízením rektora Campana sňatek Pavla Prima Prostějovského s Dorotou Čechtickou (*Γαμικά*, 1601, č. 7.).

Arcadius (Brodský) Václav, znamenitý basista a měšťan v Litoměřicích, naroz. v Českém Brodě r. 1584, 5. Mart. Do škol chodil ve svém rodišti a v Praze r. 1609 stal se bakalářem; thema disputační měl: „An ex magistratu lucrum elici debeat?" R. 1608 s Pavlem Stránským povolán byl na školu v Litoměřicích, oženil se tam r. 1612 s bohatou vdovou Anežkou Ničkovskou a nabyv měšťanství zasedal v radě. Po bitvě Bělohorské odsouzen byl ku ztrátě $^2/_3$ majetku a zamýšlel odejíti do vyhnanství; manželka jeho jsouc ve víře pevna vystěhovala se předem do Pirny a zemřela tam r. 1629, manžel však v přesvědčení se zviklal a přestoupiv ke katolictví podržel statek. Po smrti prvé manželky oženil se podruhé s Eliškou Painhauerovou, ale v brzku zemřel byv utýrán r. 1632 vojáky do domu mu vloženými. Zůstavil po sobě v rukop. české paměti (Strahov). Od vrstevníků (Luteola Nicol., Thermenus Christ. David) bývá nazýván „musicus egregius, cantor acutissimus". Bratr jeho Daniel zemřel u něho na studiích v Litoměřicích r. 1613, 8. Oct. — Srv. Dlabač, Künstlerlexicon, p. 228 (Brodský); Lippert, Gesch. der Stadt Leitmeritz, pag. 508; Bílek, Dějiny konfiskací, str. 1120.

Arconatus Jeroným Slezan z Lemberku (Leorinus), nar. 1553, 27. Apr., zemřel ve Vídni 1599, 18. Jun. V l. 1593—1597 žil v Praze, jsa ve spojení s lat. básníky tehdejšími, jmenovitě s Jiřím Carolidem, Matyášem Borboniem, Bartholdem z Braitenberka, Janem Gryllem mladším a j. Život a činnost jeho nastínil a ze spisů ukázky podal Ferd. Menšík ve Věstníku král. České Společ. Nauk 1896, č. X. Tam i spisy samostatné jsou vypočteny. Jiný příspěvek s otiskem skladby „Jaurini descriptio" a jinými výňatky podal Vil. Saliger v program. německ. gymn. v Olomouci r. 1880, str. 33—40.

Dodáváme:

1. „Sacrae lacrymae in obitum serenissimae reginae Elisabethae, d. Maximiliani II. Rom. Imp. Augusti etc. archiducis Austriae etc. filiae, divi Caroli IX. Valesii, Francorum regis Christianissimi etc. relictae viduae . . . Fudit Hieronymus

Arconatus. SCM. etc. consilio bellico ab epistolis. Viennae Austriae Apud Leonhardum Formicam in Bursa Agni. Anno 1592." — 14 l. ve 4°. (Roud.)

2. Elogium na báseň Bartholda z Braitenberka, Bruxia v úvodě. „Epigramma in historiam Pontanam... Viennae Aust. Cal. Septemb. Anno 1593." —

3. „Epigramma pro Rudolphottocaro Georgii Calamini" — Pragae faciebat 20. Jan. An. 94. — v úvodě Calaminovy básně.

4. Elogium k básni Matyáše Borbonia „Caesares" (1595). Báseň tuto Arconatus opravoval a doplňoval.

5. Epithalamium k sňatku Ludv. Schwartzmeiera, rady při nejvyšším soudě appellačním: „In connubium... Ludovici Schwartzmeieri a Schwartzenau, SCM. in summo regni Boemiae appellationum tribunali consiliarii... Pragae typis Annae Schumanianae Anno 1596." Č. 6.

6. K sňatku Mag. Jana Grylla mladšího: „Votum pro novis sponsis M. Joh. Gryllo et Ludmilla Reczkovia. Pragae 5. Jun. 96."

7. „Báseň k sňatku tajného rady cís. Dr. Jana Barvitia v Praze 26. Aug. An. 97."

8. „Jaurini in Hungaria 29. Martii ipsa Paschatis octava anno 1598 felicissime recuperati brevis descriptio... Viennae Austriae Typis Francisci Kolbii in Bursa Liliorum. Anno 1598." —

9. Drobné příspěvky ve sbírce Georg. Carolida „Farrago symbolica" (1597). Jak srdečný poměr mezi oběma básníky panoval, svědčí zvláště také sbírka Carolidových Epigrammat (1601); jsou tam i epitafia, kteráž Arconatovi napsali mimo Carolida Jiří Hanuš, Bartol. Havlík z Varvažova, Jindřich Clingerius a Balthasar Exner.

Arcularius **Mikoláš**, Sezemičan, přispěl r. 1609 skladbou k sňatku Jiřího Pražáka, měšťana v Něm. Brodě (Hymenaeo deuterogamo, 1609, č. 9.).

Arelius **Šimon** ze Spišského Podhradí (Varalia), studoval s jinými krajany v Srbišti a r. 1591 ve Wittemberce. Svému příteli Adamovi Kunischiovi, odcházejícímu r. 1591 z Wittemberka, napsal pěknou elegii na rozloučenou:

„Elegia προπεμπτική × Simon Arelius Varaliensis Scepusius populari, contubernali et convictori suo iucundissimo amoris et gratitudinis ergo scribebat." 143 dist. — Witebergae typis M. Simonis Cronenbergii. — (Klem.)

Areola **Jan** z Čáslavě, jako žák školy v Nymburce měl účast při skladbách na smrt Jana Šuda ze Semanína, faráře

v Dobřichovicích, vydaných na potěchu otce Eliáše Šuda, děkana Nymburského (Consolatoria, 1604, č. 12.)

Aretinus **Pavel,** nejspíše z Klatov, býval vychovatelem p. Hynka z Náchoda v Basileji (1597); potom stal se mladším písařem radním v Klatovech a oženil se tam před r. 1600 pojav za manželku Reginu, dceru měšťana Matouše Jehly; měl s ní dvě dítky. Z Klatov odešel před r. 1608, neboť roku toho uvádí se jako druhý písař na radnici Staroměstské. Proslul vyhotovením a popisem mappy České, „Regni Bohemiae nova et exacta descriptio" (1619). Přídomek z „Ehrenfeldu" udělen mu byl r. 1615, 25. Aug. Po bitvě Bělohorské byl jako sekretář soudu appellačního těžce pokutován. R. 1632 vydal po druhé svou mappu, opraviv ji a zdokonaliv. — Srv. Jireček, Rukověť str. 21; Jos. Erben, Historický přehled kartografie země České v Památkách IV, 2, str. 137; Doerr, Der Adel d. böhm. Kronländer, p. 86., čís. 192; Hostaš v ČČM. 1888 str. 459 a Rybička tamže 1889 str. 256.

Argyrius (Stříbrský, ze Stříbra, de Misa) **Jakob,** vrstevník starších humanistů českých, nar. kol. r. 1460 a zemřelý r. 1499 v Lounech. Studoval na universitě v Praze a dosáhnuv hodností akademických, bakalářství r. 1480 a magisterství r. 1485, přijat byl mezi professory na universitě, kdež setrval až do r. 1497. Dvakrát byl děkanem (1488, 1492) a rektorem rovněž (1495, 1496). R. 1497 jsa proboštem kolleje Karlovy přejal na rozkaz krále Vladislava správu konsistoře pod obojí z rukou tehdejšího mnoholetého administratora Václ. Korandy a způsobil v brzku pomocí Staroměstských značnou proměnu v dosavadních přísedících rady duchovní. Předčasnou jeho smrt, kteráž ho v Lounech na léčení zastihla, odpůrcové prohlašovali za boží trest pro nedostatek pravověrnosti náboženské. K humanistickým studiím přilnul nejspíše vlivem mistrů Řehoře Pražského a Viktorina Kornela ze Všehrd, u kterých obou byl dosáhl gradů akademických; dalšího povzbuzení nabyl hlavně působením Konrada Celtisa, jenž r. 1491 v Praze se zdržoval a krasořečnictvím i veršováním družinu starších i mladších ctitelů si zjednati uměl. Volnější názor ze studií těch vycházející Argyria uváděl namnoze v nenávist, ba když Celtis náboženské city Čechův nešetrně uraziv z Prahy potajmu byl utekl, i dosti vážné nebezpečenství mu způsobil. V listáři Celtisově zachoval se obšírný list Argyriův, kterým celá příhoda živě se líčí. — Srv. Tomek, Dějepis m. Prahy IX., 37; Staří letopis., str. 254; Monum. universit. I., 2, 142 a 154; Ottův Slovník Naučný XII., str. 1034; Jos. Truhlář, Humanismus za krále Vladislava II., str. 42 a ČČM. 1880, str. 482.

Aristus **Zachariáš** z Horažďovic, r. 1609 byl zapsán na universitě v Herbornu (ČČM. 1906, p. 120) a r. 1610 vydal v Bremách, kdež toho roku byl žákem: „Summula Verbi Dei. Populariter, distincte

et breviter per analysin et exegeticas notas explicata. Quam favente Deo Ter Opt. Max. praeside Matthia Martinio, illustris scholae Bremensis rectore et sacrarum litterarum professore, praeceptore suo plurimum observando publice examinandam proponit Zacharias Aristus Horazdovicenus Bohemus. Bremae apud Johannem Wesselium. Anno 1610." — 4 archy v 8°. (Mus.) Auktor patrně náležel k Jednotě bratrské.

Arniolus Jan Žlutický, studoval v Žatci a na universitě v Praze, kdež byl chovancem kolleje královny Hedviky. Zemřel morem ve svém rodišti r. 1613, 15. Sept. Jako žák školy Žatecké účastnil se blahopřání k narození Valentina Bruncvíka, syna děkanova (Natali 1607, č. 22.) a v pozdějších letech přispěl k několika podobným sbírkám, zejména ku pohřební oslavě Mart. Bacháčka (Monumentum 1612, II., 5.), na smrt M. Václ. Kochana z Prachové, rektora školy Svatomartinské v Praze (Obitus, 1613, č. 8.) a dvakrát o promocích bakalářských (Carmina gratul. bacc. 1613, 8. Mart. a 19. Apr.). Jemu na památku složil epitafium soudruh Jakob Brázda ve svém sborníku „Carmina exequialia an. 1613." Č. 5.

Arniolus Václav Žatecký přispěl drobnou skladbou ku památníku, jímž oslavovala škola Žatecká úmrtí slavného mistra Mart. Bacháčka (Monumentum II., 17.).

Arnoldinus Matyáš, sekretář při nejvyšším soudě appellačním v Praze, oslavoval verši sňatek Mikol. Maja rady při appellacích s Voršilou Sigmundovou z Grunova (Carmina nuptialia, 1608, č. 12.).

Arnold Krištof, JUDr. ve Zhořelci, složil na smrt Jakoba Monavia (Exequiae 1604, č. 1.), známého patricia Vratislavského, odu po způsobu Horatiově (17 strof Alkajských): „Melos de obitu Jacobi Monavii, patricii Vratislaviensis, viri literatissimi et omnibus literatis notissimi" — a připojil epitafium. (Strah.)

Arpinus Jan z Dorndorfu, prvorozenec magistra Václava Arpina a Kateřiny Artemisiovy, narodil se r. 1547 v Žatci; byl žákem domácí školy latinské a vyššího vzdělání došel na universitě v Lipsku (1560) a ve Wittemberce (1568—1570). I rod i znamenité nadání získaly mu mnoho přátel; r. 1571, 14. Nov. pojal za manželku Reginu Thomasovnu a patřil ještě za živobytí otcova k nejváženějším a nejvzdělanějším měšťanům Žateckým. Zemřel morem r. 1606, zůstaviv dva synáčky, kteří, poslední svého rodu, schváceni byli rovněž epidemií r. 1611. Druhá jeho manželka Alžběta Řehořova r. 1619 pro památku svého manžela dala do školní knihovny knihy a nad to sto kop na skoupení do též bibliotheky knih dobrých. (Winter, Školy partikulární, str. 594.)

Z dob universitních studií Arpinových pochází skladba: „Botrus. Ecloga scripta de nuptiis Davidis Criniti a Hlavaczova" (1570) — 214 hex. Svědčí o nevšedním nadání květnatou dikcí a zdařilou imitací Vergilia. Uveřejněna byla Jiřím Ostraciem ve sborníku „Chorus Gratiarum" (1573) odd. III., č. 2.

Crinitus napsal v odvetu k sňatku Arpinovu báseň: „Elegia pro honore nuptiarum nobilis eruditi praeclarisque virtutibus ornatissimi iuvenis Joannis Arpini Zateceni a Dorndorff et honestae pudicaeque virginis Reginae Thomassiadis, scripta ipso die nuptiarum, qui erat 14. Novemb. Anno 1571 a D. Crinito a Hlavaczova" (Ostracius Chorus Gratiarum 1573, odd. IV., č. 2. a 3.). Jiné epithalamium jest od Ostracia (Chorus, odd. IV., č. 4.)

Arpinus Václav z České Kamenice, proslulý primas Žatecký, vzdělával se po 10 let na universitě ve Vittemberce současně s Mat. Collinem a nabyv tam hodnosti magisterské r. 1540, odebral se do Prahy s doporučením Filippa Melanthona, chtěje zaujmouti učitelství na universitě. Ale když věc potkávala se s odporem a protahováním, změnil svůj úmysl a přestěhoval se r. 1542 do Žatce, kdež přejal řízení latinské školy tamější. Podporován jsa radou městskou a děkanem Matoušem Lounským hned z počátku zavedl přesný řád po způsobu Melanthonově, odstraňoval nedůstojné zvyky, jako na př. žebravé zpívání a obcházení koledou, a v krátké době způsobil takový pokrok a rozkvět, že gymnasium Žatecké vůbec bylo pokládáno za vzorné a dlouho potom ve výborné pověsti se udržovalo. Jsa nevšedně vzdělán

(„cuius tanta est doctrina, Bohemus
Quanta vix unquam praeditus ullus erat")

a vynikaje vždy jednáním rozvážným, přijat byl r. 1546 za zetě předního Žatečana tehdejšího Mikoláše Artemisia (Černobýla), čímž i hmotné a zvláště společenské své postavení zvelebil. Byl po dlouhá léta primasem a vůbec hlavou občanstva, požívaje všude důvěry a úcty. Přídomku z Dorndorfa užíval od 24. Apr. 1556. Mezi dobrými přátely jeho byli Mat. Collinus, Tomáš Mitis, Pavel Aquilinas, Petr Codicillus, David Crinitus, Jiří Ostracius, Václav Nicolaides z Radkova a j. Epithalamia k sňatku s Kateřinou Artemisiovou napsali mu Pavel Aquilinas, Collinus, Mitis[1]) a j. Epitafium manželce († 1561), jež nazývá se „foemina praeclaris dotibus aucta", složil Collinus. Sám značnější nějaké památky písemné nezůstavil; zachoval se jen pěkný přípis, kterým jako správce školní provázel minucí, věnovanou radě města Žatce dne 3. Jan. 1544. (Otiskl Dr. J. V. Nováček

---

[1]) Tento zejména ve skladbě „De nuptiis M. Venc. Arpini" (1547) průběh svatby zevrubně popisuje a zvláště šíří se o výzdobě domu tchána Artemisia, kdež na dvou nádherných kobercích umělc vytkány byly důležitější výjevy ze života Artemisiova i Arpinova.

v ČČM. 1904, str. 146—150.) Jako Collinus též on rád zabýval se řečtinou; svědčí o tom mimo výslovná svědectví knihy darované jím škole Žatecké: řeči Isokratovy, díla Lukianova a básně Homerovy. Zemřel morem r. 1582 1. Febr. — Srv. Jireček Jos., Jan Hodějovský, str. 32; Balbin, Boh. docta (Ungar) II., p. 333, pozn. 330 a 258; Procházka, Miscellaneen 114; Fata 272; 348. Winter, Školy partikulární, str. 611; Veleslavínův Kalendář historický, str. 59; Katzerowsky, Nekrologium der Stadt Saaz, p. 5.

Artemisius (Černobýl) **Mikuláš**, nar. r. 1495, nejproslulejší Žatečan v době Ferdinanda I., imponující stejně mohutností duševní, zvláště výmluvností, jako postavou a zevnějškem tělesným.

„— Nestoreo quondam praeditus eloquio,
Augusta facie, forma vel principe digna.
Vix similem invenias corpore, mente parem".

Ve Vittemberce stal se magistrem, v domově byl rektorem školy, radním písařem, členem rady a primasem (1528—1531) a od prvních dob své veřejné činnosti ve všech vážnějších důležitostech rozhodným činitelem. Manželka Susanna byla z rodiny Michalovicovy; dcera Kateřina měla manželem Václ. Arpina. Zemřel r. 1556, 14. Febr. Osudy a působení jeho politické i literární vylíčil Jos. Jireček v Rukověti (I., 138 s. v. Černobýl). Z vrstevníků psali o něm Jan Rosinus „Querela urbis Zatecenae continens epicedion de morte clarissimi viri, virtute, eruditione, gravitate et eloquentia praestantis d. M. Nicolai Artemisii" (u Procházky v Miscellaneích p. 112 a 132), Petr Codicillus, Jan Strialius, Tomáš Mitis (De nuptiis M. Venceslai Arpini, 1547) a zvláště vřele Matouš Collinus, jeho důvěrný přítel a ctitel (Vodňanský Václ., Lugubria 1565, č. 10.):

„Quod de Iudaica divinus clade propheta
Conqueritur, valet haec urbs quoque iure queri:
Vertice de nostro cecidit pretiosa corona,
Publica res cassum gestat honore caput.
Extincta est nobis plenissima luce lucerna,
Mortuus est patriae maximus ille pater.
Artmisii quis enim virtutes nescit in urbe
Hac, immo in tota gente Bohemiaca.
Ingenio praestans, sapiens consultor, in omni
Doctrina excellens eloquioque valens,
Aequanimis semper, nunquam nec fractus acerbis
Nec laetis rebus redditus asperior etc."

Srv. Procházka, De saecularibus lib. artium fatis, p. 277; Rezek v ČČM. 1882, str. 540; Katzerowsky, Nekrol. der Stadt Saaz, p. 9.

Artophidius Jan z Týna Horšova, stal se v Praze r. 1543 bakalářem a r. 1545 magistrem, načež zaujal místo na fakultě artistské. R. 1553 byl

poprvé a r. 1554 po druhé děkanem; potom však dal výhost universitě a v l. 1557 —1560 učiteloval v Lounech, kdež bohatě se oženil s Dorotou Kýhařkou, vdovou po městském lékaři Matoušovi; byl městským radním a posléze primasem; chválí se jako „senex candidus et integer". Zemřel 4. Jul. r. 1597. Kol. r. 1550. Aerichalkus seznámil jej s Janem Hodějovským z Hodějova a byl příčinou, že Artofidius přispíval k Hodějovského snůškám básnickým. Ve Farraginech (II., 1. l. 30) čte se jeho „Elegia de fundatione lectionis quatuor sacrorum poetarum" (16 dist.), v níž velmi se chválí úmysl Hodějovského založiti stipendium ku čtení posvátných básníků a upozorňuje se na Aerichalka jako nejspolehlivějšího v té věci zástupce. — Srv. Winter, Život na vys. školách, str. 221; téhož Kulturní obraz českých měst II., 732. Štědrý, O školách lounských a ve Sborníku hist. kroužku 1901, str. 85.

Artophidius Tomáš, bývalý učitel, potom radní písař a měšťan v Rokycanech. Velmi uznalé verše věnoval mu krajan, žák jeho Bartol. Cirrinus, učitel v Prachaticích (Epigrammata 1606, č. 43.).

Artopaeus Adam z Doxan, býval učitelem v Něm. Brodě (1599); r. 1603 29. Apr. dosáhl v Praze hodnosti bakalářské a obdržel místo správce školního v Domažlicích po Jeron. Vocorineovi. R. 1605 měl svatbu v Domažlicích s Eliškou Locingarovnou.

Napsal:

1. Epicedion na smrt Jeron. Padiasa, studenta v Brodě (In obitum 1599, č. 3.).

2. Na smrt dvou synáčků děkana Něm. Brodského Adama Romence (Inferiae, 1599, I., 4.).

3. Epithalamium k svatbě Chrysogona Patočky Bydžovského (Nuptiis 1601, č. 11.).

4. K svatbě Jeronýma Vocorinea, bakaláře a rektora škol v Domažlicích (Thalamis 1604, č. 4.).

Jeho vlastní sňatek poctil skladbou Jan Campanus ve sbírce Migma (1605, č. 28.).

Artopaeus Ezechiel z Týna nad Vltavou, dosáhl bakalářství v Praze, r. 1603, 23. Sept.; r. 1609 byl učitelem v Sušici (Winter, Školy partikul., str. 212.); měl účastenství:

1. Při vítacích básních císaři Matyáši (Carmina gratulatoria 1612, č. 9.).

2. Při gratulacích bakalářům (Carm. gratul. baccal. 1612, 26. Sept. a 1614, 1. August.).

3. Při epicediích Albrechta Václ. Smiřického ze Smiřic (Carmina lugubria 1614 II., č. 14.).

Artopaeus Jan z Bělé stal se bakalářem r. 1605, 13. Aug. za Campana; thema disputační měl: „Amicitia estne omnibus rebus humanis anteponenda?" Z jeho činnosti literární známe příspěvky:

1. V epithalamiích Pavla Prima Prostějovského (*Γαμικά* 1601, č. 12.).

2. K svatbě Jana Duchoslava Kodovského z Děvína, měšťana Staroměstského (Ad clarissimum virum . . 1604, č. 6.).

3. V epicediích Melichara Haldia (Vere nobili . . . 1604, č. 14.).

Pro návod k lat. veršování na základě dané materie a pro praktické věci provádění velmi zajímav jest jeho rukopisný sešit v knihovně Klement., přivázaný k Giczinského Programmatům (52. G. 6. č. 9.).

Artopaeus Jan z Polné stal se v Praze bakalářem r. 1575, 13. Jul. a magistrem r. 1582, 19. Nov. Učitelem byl r. 1579 v Litoměřicích a r. 1612 u sv. Martina v Praze. Při promoci magisterské disputoval o thematě: „Utrum studia bonarum artium ob contemptum et ingratitudinem vulgi sint relinquenda abiciendave an non?"

Artopaei Jiří ze Semil, podal příspěvky do snůšek:

1. K sňatku Jana Mitisa Velvarského (Honori nuptiarum 1613, č. 14.).

2. K sňatku Václ. Pelarga Slanského (Connubiali sacro 1614, č. 10.).

3. Na smrt Václava Francze z Liblic, radního v Kutné Hoře (Vir clarissimus 1617, č. 8.).

Artopaeus Kašpar, Pardubský, byl děkanem ve Slaném od sv. Jiří r. 1606 do Jiří 1620. Mimo dva české spisy, jež uvádí Jireček v Rukověti I. str. 24, totiž:

1. Synopsis Psalmi XXII. Kratičké a summovní žalmu dvacátého druhého od svatého Davida o Krista Pana snížení a v auřadu Messiášském povýšení složeného obsažení. V impressí kněze Jiřího Hanuše Landškrounského l. P. 1610" (6 l. ve 4⁰) — Strahov — a

2. Parallelismus, kratičké srovnání Eliáše a Jana z Husince (1612, 1620), napsal po latinsku:

3. Epithalamium M. Janu Galerinovi (Sacrum thalamo 1618, č. 1.) a

4. K svatbě M. Jana Šultysa mlad. z Felsdorfu s vdovou po Dan. Pondělíčkovi ve Slaném (Sacrum nuptiale 1618, č. 1.).

Mart. Mylius (Strena 1612) přirovnává ho k labuti pro zpěvy dojemné a libé. — Srv. Lacina, Paměti Slaného, str. 75.

Artopaeus Mikuláš ze Slavětína, za pobytu svého na škole v Písku přispěl k epithalamiím Ondřeje Šartla (Vota devota 1616, č. 7.).

Artopaeus Pavel z Jindřichova Hradce, stal se bakalářem v Praze r. 1593, 2. Jun., potom obrátil se ku kněžství. Od něho jsou příspěvky:

1. V epithalamiích Tobiáše Vodňanského a Magdaleny Hradecké. (In honorem nuptiarum 1592, č. 2.).
2. Proslov ke skladbě Theofila Lucina „Elegia consolatoria adversus Turcam" (1593, č. 1.).
3. Báseň na titulním listě snůšky Václ. Gelenia „Disticha moralia" (1602): „Ad autorem libelli."

Artopaeus Václav, bakalářství dosáhl r. 1595, 17. Aug., byl v l. 1598 až 1599 kantorem, později měšťanem v Lounech. Účastenství měl:

1. Při gratulacích magistrům (Carm. gratul. mag. 1600, 4. Jul.).
2. Při epithalamiích Řehoře Zhorského (Nuptiis 1599, č. 5.), správce školy v Lounech. — Srv. Dlabač, Künstlerlexicon I. p. 59.

Ascanius Michal ze Žiliny (Solnensis) na Slovensku, stal se v Praze bakalářem r. 1620, 5. Mart. Thema disputační měl: „Praestetne foris hostem adoriri an eum domi expectare?" — Účastnil se při pohřebních skladbách Ondřeje Vermilia (Exequiae 1622, č. 19.).

Assula (Tříska) Samuel z Klatov, býval pomocníkem při škole Vysokokostelské v Kutné Hoře; odtud přešel do Brandýsa n. L., ale navrátil se opět do Hory, kdež oženil se s dívkou, kteráž mu ve slibu byla věrna zůstala. R. 1613 stal se písařem při vybírání varného. Od něho jest:

1. Skladba ve sbírce blahopřání, jež vydala r. 1607 škola Kutnohorská (Honori clarissimorum virorum, č. 13.).
2. Gratulace k bakalářství Matěje Vita Chlumeckého (Prlíka), učitele v Kutné Hoře (Primis honoribus 1609, č. 10.).

K sňatku Assulově vydali přátelé:

„Nuptiis ornatiss. iuvenis dn. Samuelis Assulae Glattovini, olim chori rectoris Brandusii digniss. etc. sponsi et honestae pudicaeque virginis Ludimillae, humaniss. viri dn. Barptolomaei Krzeczek, civis Guttebergensis meritiss. etc. filiae sponsae, 11. Januarii Anno 1611 feliciter celebratis amici et familiares scribebant. Pragae typis Danielis Sedesani" — 4 l. ve 4°. — (Strah.)

Účastníci:

1. Melch. Colidius
2. Iakob. Žabonius
3. Nikol. Hanzlinius
4. Venc. Smichaeus

5. Tob. Felix
6. Mathias Vitus
7. Ioan. Felix Streicius
8. Georg. Horatius
9. Ioan. Mathiades Nosislav.
10. Simon Oporinus.

Assula (T ř í s k a) Tobiáš, Táborský, nar. se r. 1534, zemřel r. 1617, 1. Novemb. na Horách Kutných; býval prvním konšelem v Hoře, inspektorem škol, dobrý hospodář, řemeslem pekař. Jacobaeus Jak. věnoval mu s verši své „S y m b o l o n m e n t i s g r a t a e" (1612): „Ad venerandum senem et de republ. literaria optime meritum d. Thobiam Assulam, primatorem reipub. Guttembergensis digniss." — Srv. Dačický, Paměti II., 176.

Assula Václav z Kutné Hory přispěl skladbou ku b l a h o p ř á n í m, jež r. 1607 příznivcům vydala š k o l a K u t n o h o r s k á (Honori clariss. virorum, č. 24.).

Assulinus Jan, Kutnohorský, kněz, přispěl r. 1615 skladbou k s ň a t k u S a m u e l a Z a r y b n i c k é h o, měšťana v Čáslavi, s Dorotou Svachovou (Epithalamica carmina, č. 6.). Po bitvě Bělohorské odešel do Žitavy, kdež zemřel r. 1628. K svatbě jeho r. 1618 vydali přátelé:

„E p i t h a l a m i a p r o n u p t i i s reverendi sacerdotis J o a n n i s A s s u l i n i G u t t e n i sponsi nec non piae virginis Ludmillae, filiae admodum reverendi S. Sigismundi Criniti Miseni, domini administratoris consistorii Pragensis sub utraque specie communicantium sponsae, Anno 1618. Idib. Novemb. Palaeo-Pragae celebrandis. Pragae Typis Pauli Sessii, typographi Academici Anno 1618." — (Strah.) — 6 l. ve 4°.

Účastníci:

1. Ioan. Campanus
2. Nicol. Troilus
3. Petr. Fradelius
4. Iak. Žabonius
5. Sam. Martinius
6. Iac. Iacobaeus
7. Ioan. Pyczka
8. Ioan. Czesbivius
9. Nicol. Spissius
10. Ioan. Lanczmanius
11. Iacob. Vczelinus
12. Ioan. Maconius
13. Paul. Girkonides
14. Sig. Rud. Crinitus.

Assulinus Jan ze Slaného, stal se bakalářem r. 1611, 4. Octob. Disputoval o thematě: „N u m c i v i t a s m e l i u s a b o p t i m o r e g e q u a m a b o p t i m a l e g e c o n s e r v e t u r?" R. 1612 byl kantorem v Hradci Králové, kdež zemřel 12. Sept. 1613.

Assulinus Václav z Kutné Hory; r. 1615, 17. Febr. stal se bakalářem v Praze. Jest snad týž jako A s s u l a Václav.

Audax Jan (S m ě l ý), narodil se v Praze r. 1570, stal se bakalářem r. 1593, 30. Jun.; byl výborný zpěvák a vyučoval na škole u sv. Václava na

Zderaze. Zemřel náhle r 1609 v Písku, kam se byl vydal za příčinou dřevařského obchodu. Pochován byl v Praze u sv. Václava; přátelé na popud Carolidův složili mu epitafia:

„Justa exequialia praeclaro viro, pietate, doctrina et humanitate praestanti dn. Johanni Audaci, civi et sexviro Neopragensi bene merito, Pisecae, quo rei familiaris causa iter susceperat morte inopina 8. Martii, Anno Christi 1609 aetatis 39 exstincto. Ab amicis et familiaribus die 15. Martii, quo Pragae ad aedem D. Venceslai sepeliebatur, persoluta. Pragae Typis Pauli Sessii." — (Strahov.). 4 l. ve 4°.

Účastníci:

1. Georg. Hanussius
2. Nicol. Maius
3. Georg Carolides
4. Ioan. Voborský.

Audecius Oldřich z Litoměřic přispěl skladbou ke gratulacím, vydaným r. 1601, 13. Aug. ke cti tří bakalářů nově promovovaných. Báseň jeho týká se Pavla Nonnia Heřmanoměsteckého (Carm. gratul. 1601, 13. Aug.).

Audrazský Matyáš z Bohdalovic, bakalář r. 1605, 19. Jul. přispěl k epithalamiím Daniele Rubeculy Netolického, učitele v Litoměřicích (*Γαμήλιον* 1602, č. 10.) a k epicediím Benigny, dcerušky kněze Jiřího Hanuše (Natalis ac obitus 1607, č. 15.). R. 1612 byl učitelem v Ouštěku (Winter, Vysoké školy, str. 18.).

Audrcký (Údrcký) z Audrče Vilém, přispěl ku skladbám gratulačním, když Petr Fradelius r. 1607, 29. Mai. byl za bakaláře prohlášen (Prima laurus philosophica, 1607, č. 12.).

Augustinus Olomoucký, Kaesenbrod, narodil se r. 1467 v Olomouci. Po smrti otce Jiljího nalezl pečlivého pěstouna ve svém ujci, Ondřeji Ctiboriovi, kanovníku olomouckém. Jeho péčí vypraven byl na universitu v Krakově; tam stal se r. 1486 bakalářem a koncem r. 1487 magistrem filosofie. Po příkladě ujcově s oblibou zanášel se studiem mathematiky, astronomie a astrologie, maje v těch oborech osvědčeného učitele magistra Jana Hlohovského.[1]) Když z Krakova byl se navrátil, poslán byl ujcem za příčinou dalších nauk, zvláště právnických, do Italie na universitu v Padui, kdež r. 1494 dosáhl hodnosti doktorské (doctor decretorum). Touž dobou i k humanistickým snahám horlivě byl přilnul. R. 1496 přijat byl za písaře král. české kanceláře v Budíně a získal si přátelství soudruha v úřadě sekretáře Jana Šlechty ze Všehrd, s nímž prý i o přídomek „ze Všehrd" se sjednotil. [2]) R. 1497 jmenován byl kanovníkem v Brně a r. 1498 proboštem

[1]) Srv. Bauch, Zu August. Olomucensis, Ztsch. f. d. Gesch. Mährens VIII. 120.
[2]) Srv. Wotke, Augustinus Olomucensis, Ztsch. f. d. Gesch. Mähr. II., str. 47.

v Olomouci. V letech následujících vášnivě dotíral na Jednotu bratrskou a to způsobem listů, psaných jednak lékaři Janu Černému v Prostějově, jednak Vladislavovi králi proti obranám bratrským. R. 1506 jsa již sekretářem královským usiloval mocně o proboštství u sv. Petra v Brně a proti vůli správce p. Viléma z Pernšteina je zaujal; avšak byl přinucen k ústupu a teprv po smírném dohodnutí prebendu obdržel.[1]) Kolem r. 1510 rozloučil se s kanceláří královskou, dosáhnuv před tím nových titulů a důchodů. Jeho dům v Olomouci slynul nejen nádhernou výzdobou, ale i poklady vědeckými, zejména vzácnou bibliothekou, sbírkou mincí a různých starožitností. Rukopisnými a uměleckými sbírkami svými Augustin ochotně se propůjčoval badatelům a všude šířil vydatně přízeň k humanistickým podnikům. Učená družina Dunajská (Sodalitas litteraria Danubiana) čítala jej ke svým členům nejváženějším a navzájem byla poctěna od něho skvostným pohárem z ryzího zlata (1508), jenž podnes budí pozornost v královských sbírkách Drážďanských. Řada přátel a ctitelů jeho obsahovala všecky čelnější humanisty domácí a i mnoho cizích; byli to vedle Jana Šlechty ze Všehrd zejména oba Thurzové, Stanislav, biskup Olomoucký a Jan, biskup Vratislavský, Bohuslav Hasišteinský z Lobkovic, Konrád Celtis, Jan Cuspinian, Hieronymus Balbus, Joachim Vadianus, Štěpán Taurinus, Oldřich Hutten a j.

Aug. zemřel dne 3. Nov. 1513 v Olomouci a byl pochován v kostele kapitulním. Rov opatřen byl nápisem: „Augustinus de Olomucz, iuris pontificii et artium liberalium doctor, Olomucensis et Brunensis ecclesiarum praepositus, hic ad vocem tubae archangeli quiesco ab anno incarnati Dei 1513 III. Nonas Novembris. Vixi annos 46 menses octo." Knihovnu svou odkázal kostelu Olomouckému.

Jako humanista, který vrchol dokonalosti a veškeré snahy viděl jen v názorech antických a napodobovací virtuositě, skládal své spisy po latinsku, že však uměl psáti bezúhonně také po česku, vysvítá nejen z postavení jeho v kanceláři královské, ale i přímo z listů, které r. 1506 poslal panu Vilémovi z Pernšteina (Archiv Český XVI., str. 33—34.). Také v jeho polemikách proti Bratřím obsaženy jsou kusy české.

Z tištěných jeho spisů jsou známy:

1. Andreae Stiboriensis Prognosticon Aug. Olomucensis ex gymnasio Patavino Joh. Glogoviensi missum" (1491). Truhlář Jos., Humanismus za Vladislava II., str. 65.) [2])

2. „Dialogus in defensionem poetices" (Venetiis 1493, 17 l. ve 4°. Spisek počíná imitací Ovidiovy elegie (Trist. I., 1), „Ad libellum" (14 dist.):

I, liber, et nitidas celerem te confer ad arces
Praesulis et docti principis ante fores —

---

[1]) Srv. Archiv Český XVI., str. 30—50.

[2]) Poněkud odchylně a nezřetelně Bauch, l. c. str. 121.

kteráž svědčí i s připisem následujícím příznivci Augustinovu, biskupu Vratislavskému Janu Rothovi, „apud quem litterae Romanae hac tempestate nostra tanquam domicilium quoddam sibi constituisse videntur."

V dialogu vystupují tři osoby, Augustin jako nadšený zástupce básníků, Laelius jako velebitel lékařů a Bassareus (Vallarius) jako nezávažný tritagonista. Ráz rozmluvy zachovává se v první polovici dílka, v druhé vykládá Augustin souvisle své náhledy a odpůrce zcela překonává.

Závěrkem jest list Augustinův „Andreae Stiborio, canonico Olomucensi, avunculo suo", kdež důrazně se vytýká, že jen soud mužů povolaných u skladatele jest rozhodující: „Satis nobis fuerit, si reverendissimus Vratislaviensis antistes non reprobet, si Udalricus de Rosis, si Bohuslaus de Hassenstein, si Ladislaus de Bozkovis inter proceres regni Boemie, tum latinarum tum graecarum litterarum peritissimi, si Joannes denique meus Oppaviensis, inter primores civitatis Olomucensis senator optimus: quorum omnium aequa virtutis atque bonarum artium est contentio: si illi insuper, quibus ulla antiquitatis cura est. De reliquis enim dicere quid attinet?" [1])

3. „Augu. Mora. De modo epistolandi cum nonnullis epistolis quam pulcherrimis × Venetiis per Simonem Bevilaqua Papiensem idibus Januarii 1495." 16 l. ve 4°. (Mus.) Dílko jest připsáno „ad Henricum Oseuein, decanum Glogoviensem et canonicum Vratislaviensem" a jedná o vhodném slohu listovém, jak jej upravili Quintilian, Seneka a Cicero. Zamítá obvyklý bombast, sloh strojený a zúmyslně zatemňovaný a připojuje sbírku vzorů ze svých styků korrespondenčních; než i on maje na mysli praktický formulář mnohem méně dbá o jadrný obsah než o vnější úpravu a klassickou vyleštěnost. Spisek velice vzácný teprv nedávno (1904) zevrubně rozebral a se všech stran osvětlil Bauch, l. c. VIII., str. 123 a násl.

4. „Tabularum Joannis Blanchini canones" (Benátky 1495), astronomické tabulky, připsané ujci Ondřeji Stiborovi, svědčí o neutuchlé zálibě Augustinově v oboru astronomicko-astrologickém. [2]) Touž zálibu dokazuje také rukopis král. knihovny Mnichovské, čís. 24106:

5. Augustini Moravi De numeris gestu manuum exprimendis epistola anno 1493 ex Patavino gymnasio ad Wladislaum regem data" — jehož otisk pořídil Wotke, l. c., str. 66—70.

---

[1]) Obsah dialogu uvádí Denis, Merkwürdigkeiten der Garellischen Bibliothek 1780, str. 154. a zcela podrobně Wotke, l. c. str. 49 a násl.

[2]) Již r. 1492 Augustin vyzýval Jana Lucilia Santrittera z Heilbronnu k vydání astronomických tabulek Alfonsa krále zvláštním listem, který čte se v předmluvě díla: „Alphonsi regis Tabulae Astronomicae Cum epist. Augustini Moravi Olomuc. ad Ioh. Luc. Santritterum. Venetiis, Joh. Hamman de Landovia, dictus Hertzog. 1492." — 114 l. ve 4°.

Ku polemikám Augustinovým proti Bratřím náležejí:

6. „Augustinus de Olomucz, artium et decretorum doctor, ad eruditum virum magistrum Johannem Nigrum physicum, tractatus de secta Waldensium, et primo, quod praedicationis officium non omnibus passim sit in ecclesia permissum" — (Olomuc 1500, Ondř. Baumgarten.) — Další tři listy proti Černému (1501—1503) a pokračování ve sporu obsahuje sborník vytištěný v Lipsku nákladem pana Jindřicha Kuny z Kunštátu r. 1512:

„In hoc volumine haec continentur: Dupplex confessio Waldensium ad regem Ungariae missa. Augustini de Olomucz artium et decretorum doctoris praepositi Olomuczensis ecclesiae regiique secretarii Epistolae contra perfidiam Waldensium. Eiusdem doctoris binae litterae ad Regiam Maiestatem de haeresi Waldensium. Excusatio Waldensium contra binas litteras doctoris Augustini. Jacobi Zigleri ex Landau Bavariae contra haeresim Waldensium libri quinque" (1512, Melch. Lotter). Srv. Truhlář Jos., Humanism za krále Vladislava, str. 112—114 a 151—153.

7. „Catalogus episcoporum Olomucensium" (Vídeň, 1511), spisek (12 l. ve 4⁰) rázu historického, po humanisticku vyzdobený, se stručnými daty o posloupnosti biskupů Olomuckých od sv. Cyrilla a Methoděje až po nastoupení Stanislava Thurza (1497), jemuž dílo jest věnováno. Základem největší části (až po r. 1434) byl rukopis kapitulní knihovny Olomúcké („Granum catalogi praesulum Moraviae")[1]) a jen skrovný zbytek povstal z jiných pramenů. Celý spisek nově otiskl Franz. Xav. Richter, opatřiv jej hojnými poznámkami a připojiv pokračování až po dobu arcibiskupa Rudolfa Jana rakouského („Augustini Olomucensis Episcoporum Olomucensium Series", Olomuc 1831).

V čele katalogu Augustinova čtou se dvě básničky, Jana Cuspiniana „Lectori" (3 dist.) a Joach. Vadiana („Doctissimo Augustino Moravo, supremo regis Ungariae secretario" — 5 dist.). Následuje věnovací přípis „Reverendissimo ac religiosissimo patri domino Stanislao, Olomucensis ecclesiae pontifici optime merito Augustinus", k němuž připojeno vřelé poděkování biskupovo. Úvod jest zakončen verši Augustinovými („Decastichon").

Vlastní katalog počíná se na l. A_3 slovy: „Primus archiepiscopus Moraviae Cyrillus", a jde až po l. B_5, kdež zavírá se slovy: „Ea tempestate clarissimi illi philosophiae triumviri effulsere, Joannes Picus Mirandulanus, Hermolaus Barbarus, patricius Venetus, et Platonicae philosophiae as-

---

[1]) Otištěno J. Loserthem — 78 sv. Archiv für österr. Geschichte. Srv. Breitenbach v Zeitsch. f. die Gesch. Mährens VI., str. 274—300.

sertor Marsilius Ficinus Florentinus" (1509). Na poslední stránce (B_6) katalogu vytištěno jest elogium: „Ad iureconsultiss. d. Aug., regium auricularium Petrei Aperbacchi hend." (21 fal.). Pod tím místo tisku: „Viennae Pannoniae ab Hieronymo Philovalle et Joan. Singrenio, in re excussoria partiariis. VIII. Eid. Mart." — Výtisky jsou v Klem. a Mus.

8. „Antilogion Guarini et Poggii de praestantia Scipionis Africani et C. Julii Caesaris, nuper doctissimi Augustini Moravi cura in lucem editum. — Viennae Austriae Anno 1512 per Hieronymum Vietorem et Joannem Singrenium calcographos excusus hic non antea vulgatus liber." — 46 l. ve 4°. (Klem.)

V čele jsou verše mag. Christofora Crassa (3 dist.) o vlastní příčině sporu:

„Est modus humanis varius et opinio discors,
Censuram sequitur quisque favore suam." —

Následuje list Joachimu Vadianovi, v němž Augustin díky vyslovuje za přízeň mu projevovanou a nově žádá za podporu při tisku díla ve Vídni. Připojena jest pochvala Augustinovi od Štěpána Taurina (31 anap.) a soud Joach. Vadiana o sporné otázce, větší-li Caesar či Scipio? („Joachimi Vadiani subitaria de Caesare et Scipione Afr. crisis", 28 falaec.):

„Caesar maximus undecunque bello —
Rursum Scipio patriae severus
Propugnator — —"

Závěrkem úvodu jest věnovací přípis „Reverendissimo in Christo patri, et domino d. Joanni Turso, episcopo Vratislaviensi Augustinus Moravus."

Následuje vlastní předmět „Antilogion Poggii Florentini et Guarini Veronensis de maximorum virorum C. Caesaris et Scipionis Africani praestantia," ve způsobě několika polemických listů, jimiž Poggius, velebitel Scipionův a Guarinus, obhájce Caesarův, svá mínění dotvrzují. Guarinus odpůrci vytýká povrchnost a ledabylost; Poggius podrážděně odpovídá, že argumenta Guarinova jsou tak nejapná, prázdná a urážlivá, „ut qui scripta nesciat a Guarino, a rabula quodam atque inani litigatore censeat esse conficta." Mohl prý si ostatně Caesara vychvalovati podle libosti, ale Poggia nechati na pokoji; poněvadž na něho doráží, nutna jest odpověď. Následuje polemika proti Caesarovi s doklady ze starých spisovatelů. Výsledek vzájemného srovnávání jest „in altero nullum vitium, nullum flagitium, in altero vitia ac scelera manifesta." Závěrkem jest Joachima Vadiana „Anacephaleosis" (30 senárů), kdež konstatuje se, že není možno člověku vyhověti a zalíbiti se všem:

„Laudamur hinc et hinc notis lacessimur,
Et nemo cunctis salvus est sententiis."

O básních Augustinových činí se zmínką dosti často, ale jen málo jest jich zachovaných a po různu otištěných. Sbírku prvotin svých poslal někdy po r. 1497 Bohuslavovi Hasištejnskému a došel od něho pochvaly a povzbuzení k další činnosti podobné (Truhlář, Listář Boh. Hasišt., str. 73.). Celtis připomíná jeho skládání o válečných činech Matyáše krále; „Episodia sodalitatis litterariae Danubianae ad Conradum Celtem" (1497) obsahují od něho 5 distich vítacích (Truhlář, Jos. Humanismus za Vladisl. II., str. 66 a Aschbach, Gesch. der Wiener Universität II., str. 422). Dále známy jsou jeho verše v Prognostiku (1592), Dialogu in defensionem poetices (1493), De modo epistolandi (1495), Katalogu episcoporum (1511) a jiné. [1])

Sbírku listů Augustinových úplnou vydati zamýšlel biskup Vratislavský Jan Thurzo a provedení uložil Štěpánu Taurinovi; avšak úmrtím i pořadatele (1519) i biskupa Thurzy (1520) věc byla zaražena (Bauch, l. c. VIII., p. 129—130). Listy mezi Augustinem a Bohuslavem Hasišteinským uveřejnil Jos. Truhlář, Listář, str. 1893, listy z korrespondence Celtisovy Abel, Magyarországi Humanisták.

Z oslavných skladeb Augustinovi svědčících přední místo zaujímá: „Valentini Eckii Philyripolitani (= z Lindavy) „Panegyricus in laudem praestantissimi viri doctoris Augustini Moravi, praepositi Olomucensis et Brunensis nec non Pragensis atque utriusque ecclesiae Vratislaviensis canonici editus" (Krakov, 1512 — 10 l. ve 4⁰), otištěný nově u Wotka (l. c., str. 15—18). Jan Cuspinian z vděčnosti za skvostný dar novoroční věnoval mu vydání starého spisku biskupa Bretoňského v XII. st. „Enchiridion Marbodei Galli de lapidibus preciosis" (Vídeň 1511, v hexam.), při čemž velebí vzácné August. sbírky knih, starožitností a mincí. Knihtiskaři vídenští Vietor a Singrenius vydávajíce r. 1512 traktát Ondř. Guarny Salernského „Grammaticae opus novum" v přípise nazývají Augustina „literarum tuae aetatis antesignane ac patrone." — Štěpán Taurinus, Stauromachia (1519) v indexu dí: „Quis ignorat Augustinum Moravum, sereniss. principis Vladislai olim vicecancellarium maiorem et patronum meum singularissimum antiquis illis authoribus merito conferri potuisse?" Rovněž čestný úsudek pronáší Rud. Agricola mladší v přípise Ladislavu z Boskovic při Epištolách Kašpara Ursina Velia (1517), klada Augustina v popředí čelných humanistů souvěkých; Joach. Vadianus („Donati Argumenta in Fabulas Ovidianae Metamorphosis" 1513) nazývá jej „patriae suae decus et specimen". Ostatně o vážnosti, jaké požíval již za pobytu v Italii, svědčí také styky s Hieronymem Avantiem Veronským v publikaci „In Valerium Catullum et in Priapeia emendationes" (Venetiis 1495). — Srv. Truhlář Jos., Humanismus a humanisté v Če-

[1]) Denis, Wiener Buchdruckergeschichte, p. 71. (na konci) uvádí dle Gesnera: „Augustini Doctoris threnus religionis neglectae ad Ladislaum Pannoniae Bohemiaeque regem, carmine scriptus" (1512).

chách za krále Vladislava II. (1594); téhož Listář Bohusl. Hasišteinského (1893); Wotke Karl, Augustinus Olomucensis v Zeitsch. des Vereines für die Geschichte Mährens und Schlesiens II., 47—71; Bauch G., Zu Augustinus Olomucensis, ibid. VIII., 119—136; J. G. Böhme, De Augustino Olomucensi et patera eius aurea commentariolus (1758); Saliger W., Die gelehrte Donaugesellschaft, Progr. gymn. v Olomouci 1876; Procházka Faust., Miscellaneen (1784); Archiv Český d. XVI. Joan Palmov Чешскіе братья I., 445 (1904); Gindely, Geschichte der böhm. Brüder I., 128 a 501; Jireček Jos., Rukověť I., 92 (z Boskovic Marta), Denis, Wiens Buchdruckergeschicht (1782), Nachtrag (1793) a Merkwürdigkeiten der Garellischem Bibliothek am Theresiano (1780); Aschbach, Geschichte der Wiener Universität II. (1877); Schubert, Die Wiegendrucke der k. k. Studienbibliothek zu Olmütz (1901); Ottův Slovník Naučný, díl XIV. (Kaesenbrod); Crugerius Sacri pulveres, Maius, p. 71.

Aurifaber **Antonín,** Žatecký, děkan v Teplicích. Campanus, Charites (1600, I.) věnoval mu epigramm, v němž ukazuje na zvrhlé zjevy mythologie antické (místo Jehovy ctili „Jova, cui crimina cordi").

Aurogallus (Aurigallus) **Matouš,** narodil se kol. r. 1490 v Chomútově, studoval v Annaberku a od r. 1519 ve Vittemberce, zabývaje se vedle klassiků hlavně hebrejštinou a chaldejštinou. Dle zprávy Codicillovy [1]) z Vittemberka vydal se do Prahy, chtěje se tam usaditi na universitě; avšak byl odmítnut. Zatím ve Vittemberce uprázdnilo se místo na universitě odchodem Matouše Adriana a přičiněním Melanthonovým i Lutherovým zjednán byl za professora hebrejštiny Aurogallus. V postavení tomto byl horlivým a zdárným pomocníkem Lutherovým při překládání a exegesi Písma svatého, jmenovitě při knize Job a Žalmech, hlavně pak při revisi překladu, prováděné od r. 1539 (Köstlin, Martin Luther I[5], 572; II., 585). R. 1540 byl zvolen za rektora university a ostře vystupoval proti soubojům a bitkám rozmáhajícím se mezi studenty. Zemřel souchotěmi r. 1543 a pohřben byl ve Vittemberce. Epitafium od Collina zaznamenává Lupáč, Ephemeris ad 12. Novemb. 1543:

„Qui triplici (t. j. latinsky, řecky a hebrejsky) citharam
plectro pulsare sciebat
Et triplices una fundere voce sonos,
Aureus hoc tristi gallus sepelitur in antro,
Inque solum cristas deicit ille suas.
Illo defuncto sacra mysteria lingua
Obliviscetur Saxonis ora loqui."

Mimo studia odborná zanášel se také poesií; oblíbeným předmětem jeho veršování byla historie vlastenecká. Když Jan Hodějovský z Hodějova

[1]) Monum. univers. Pragensis I., 2, 382. Podobnou zprávu má Kamének, Oratio de Hebraeae linguae studio (1611).

usilovně se staral o latinské skladby z dějin českých, a Collina ku práci takové nabádal, ukazoval tento k tomu, že přítel Aurogallus již dávno o té látce pracuje (Farrago II., 35—36):

„Quod cupis, id scribit meus Aurogallus amicus,
Boiemamque diu iam premit historiam."

Po rukopise díla toho pátrali již vrstevníci, zejména Mitis, [1]) Nydbruck a Krišt. Manlius, [2]) ale marně. Byl též ctitelem slavného spolukrajana Bohuslava Hasišteinského a sbírku jeho básní krátce před svou smrtí poslal Zikmundovi Hrubému z Jelení do Basileje, aby tisk obstaral. Humanistům filologům ochotně propůjčoval se svou pomocí při vydávání klassiků a vůbec starých autorů; [3]) prostřednictvím as jeho půjčeno bylo r. 1524 mnoho rukopisů do Vittemberka z proslulé knihovny Hasišteinské (Jos. Truhlář, Humanismus, str. 162). Z téže bibliotheky zaslal r. 1532 tiskárně Frobeniově v Basileji rukopis Kallimacha se scholiemi a sbírkou gnóm, čehož vděčně použil Zikmund Jelenský ku své edici. [4]) Tak též stalo se s rukopisem Diogena Laërtského, vyšlým r. 1533 u Frobenia a Episcopia (Jos. Truhlář, ČČM. 1886, 42).

Z žáků českých, kteří vedením Aurogallovým ve Vittemberce se vzdělávali, připomíná se zvláště Adam Vodička Žatecký (z Radkova) pozdější prof. university v Praze a posléz kancléř Nového Města († 1560).

Spisy Aurogallovy uvádějí se:

1. Compendium grammaticae hebraicae. Wittenberk 1523, 1525, 1527, 1539 a j.

2. De Hebraeis urbium, regionum, populorum, fluminum, montium et aliorum locorum nominibus. Vittenberk 1526, 1539.

3. Psalmi Davidis cum versione interlineari.—

---

[1]) Mitis, Boh. Hasisteynii Farrago poematum (1570) na konci; „Chronicon Aurigalli, cuius Rhapsodias habemus, inquire" (v dopise Jiř. Fabriciovi).

[2]) Nydruck v dopise Collinovi r. 1557: „Memini me apud te videre fragmentum chronici Aurogalli. Si putes scriptum memorabile esse, revideas." — Christ. Manlius Epigrammata (1575) v přípise Václ. Vřesovcovi z Vřesovic: „Nihil feci reliqui, ut regibus vestris prorsa et versibus ab Aurogallo descriptis potiri posses." —

[3]) Janus Cornarius svůj překlad díla „Parthenii Nicaeensis de amatoriis affectibus liber" (Basileae. Froben. 1531) dedikoval Aurogallovi s tou podmínkou, „ut et tu publices nec diutius apud te latere sinas Aetium medicum Graecum, Naturalis historiae libros XIX incerti autoris, Callimachi hymnos, Orationes decem rhetorum Atheniensium atque alia quaedam optimorum Graeciae autorum opera, ex media Graecia et Asia minori olim a nobilissimo ac eodem doctissimo barone Bohuslao a Hassensteyn in patriam tuam evecta et tandem ad te cognationis et studiorum hereditario iure delata. (Jos. Truhlář, Sigismundus Gelenius v ČČM. 1886, str. 42. pozn. 34.)

[4]) Gelenius v předmluvě (1532): „Sententiarum una cum scholiis in Callimachum . . . nuper popularis meus, vir doctissimus Matthaeus Aurigallus, trium linguarum professor, pro suo candore officinae Frobenianae copiam fecit." —

Srv. Wolkan, Böhmens Antheil an der deutsch. Litter. des XVI. Jahrh., str. 168 a 492; Steinschneider, Bibliograph. Handbuch über die Literatur der hebr. Sprachkunde (1859); Balbin, Boh. docta (Ungar) II., p. 79; Procházka, Fata p. 280; Melanthon, Epist. (Corp. reform. I., p. 161); Scripta Witebergensia (1553) k r. 1542.

Austinus (M i t a s) **Mikoláš z Vorličné** pocházel nejspíše z Ústí n. L., studoval v Praze a stal se r. 1536 bakalářem Usadil se v Litoměřicích, kdež býval učitelem v rodině Mrázů z Milešovky, a oženiv se kol. r. 1545, záhy dosáhl pro své vědomosti zvláště právnické čelného postavení mezi měšťanstvem. Již r. 1554 pokládán byl za hlavu litoměřické stolice kmetcí a r. 1555, jsa císařským rychtářem povolán byl s primasem Janem Kotvou do Prahy vyjednávat o urovnání neshod mezi právem Staroměstským a litoměřickým právem Magdeburským. R. 1570 byl primasem a nově se oženil dne 6. Febr. s vdovou Reginou, což přátelé v čele s M. Václ. Heniochem (Formánkem) hlučně oslavovali. Dle zápisu v pamětech města Litoměřic byl „muž slavný, učený, vážný a řád milující, mnoho let jsa primasem konšelským i kmetským obci platně a chvalitebně prospíval, v právích Saských umělý zběhlý proces stolice kmetské jest sebral a sepsal." Žil až do r. 1574, kdež 11. Octob. slavně pochován ve farním kostele Všech Svatých. (Tieftrunk v Archaeol. Památkách IV., 1, 127.) — Austinus náležel k básnické družině Hodějovského a zastoupen jest v e F a r r a g i n e c h dvěma skladbami; v první „E l e g i a I." (Farrago II., 105.) přihlašuje se na domluvu přátel jako spolupracovník u Hodějovského, a v d r u h é (Farr. III., 188) doporučuje ku podpoře jakéhosi mladíka velmi nadaného:

„ut possit Pragae doctas tractare Camoenas."

O založených jeho básních zmínku činí Crinitus, Threnus Rosini (1584).

„An non Austini famae est iniurius, eius
Quisquis in occulto carmina docta premit?"

Pěknou elegií památku jeho oslavil Simon Proxenus, Epistola Jonathae (1555) č. 4.:

„E l e g i a a d o r n a t i s s i m u m v i r u m d. N i c o l a u m M i t a m, s e n a t o r e m L i t o m e r i c e n s e m" — uchází se o jeho přátelství z Wittemberka, dovolávaje se zvučné pověsti Mitasovy, jak ji zná ze zpráv svého přítele Henr. Mráza. O skladbách k druhému jeho sňatku viz: Heniochus Václ., Gamilicon (1570).

Srv. Jireček, Rukovět II., 36 (Mitas); Lippert, Geschichte der Stadt Leitmeritz, p. 439. —

Auterinus (D a n i e l i s) **Jan z Úterého** (Novoforensis) dosáhl v Praze bakalářství r. 1573, 30. Sept. a magisterství r. 1576, 8. Oct. Býval učitelem v Hradci Králové, kdež měl účastenství při e p i t h a l a m i i c h

Jiřího Vodičky (Aquina) r. 1572. Později usadil se v Českém Brodě, kdež nabyl měšťanství a zasedal v radě. Od něho jest epitafium na náhrobku bývalého kantora a měšťana českobrodského Václava Sklepky. Viz Winter, Školy partikulární, str. 365 a Zlatá Praha r. 1900; Huml, Paměti o školách českobrodských 1888, str. 14.

Axinus Daniel z Rychnova nad Kněžnou, stal se bakalářem v Praze r. 1618, 22. Mart. Thema disputační měl: „Utrum in immunitatibus dandis publici boni an privati sit habenda ratio?" Literárně účastnil se při svatebních skladbách ke cti M. Jana Galerina Příbramského (Sacrum 1618, č. 18.) a při epithalamiích Jana Malinovského z Hlavačova (Nuptiis 1618, č. 7.), vydaných školou Žateckou. Tehdáž byl správcem kůru v Žatci.

Aychler z Aychenpaumu Štěpán, doktor práv, žil v Krakově jsa předsedou appellací saských na Vavele. Byl ctitelem náboženských skladeb Tom. Mitisa, k nimž psával elogia, zejména v úvodě ku Psalmodiím (1574) a Monodiím při VII. knize Katechese (1587); (viz též Mitis Tom., Synopsis biblica 1586 v úvodě č. 25.). Jeho syn Stanislav zemřel morem v Praze r. 1582, 18. Aug. a pochován byl u sv. Jiljí. Cenotaphium zesnulého napsal Mitis v epicediích na smrt Tomáše Husineckého (Carmina lugubria 1582, č. 8) a v Lupáčově Kalendáři historickém při 18. Aug. 1582.

B.

Babler Tomáš, rodem Bavor z Würzburka (orientalis Francus, Herbipolensis), farář v Budějovicích od r. 1548 a děkan Bechyňský. R. 1550 vydal a biskupovi Nauseovi ve Vídni věnoval spis:

„Rationale mysteriorum dominicae passionis domini nostri Jesu Christi ex Theologia naturali Raymundi Lullii excerptum. Viennae Austriae excudebat Joannes Carbo" (1550). Na konci knihy se praví: „Finit Rationale mysteriorum sacratissimae passionis Christi per me Thomam Babelium Herbipolensem, parochum Budvicii Boemitici, decanum Bechinensem." V české úpravě připisuje se Tomáši Bavorovskému. Překlad Nauseovy Křesťanské modlitební knížky, jejž uvádí Jireček v Rukověti I., p. 41, nepořídil Babler sám, ale postaral se o jeho zčeštění.[1]) Srv. Epistolarum miscellanearum ad Fridericum Nauseam Blancicampianum ... libri X. (vydal Jac. Taurellus v Basileji r. 1550).

---

[1]) „Libellus evangelicarum precum, quem composuisti, iam meo suasu in Bohemicam linguam est translatus ab erudito et pio sacerdote" (Nausea, Epistolae p. 465). Jiný spis Bablerův, „Lucubrationes evangelicae", připomíná se tamže p. 466.

Bacháček z Nauměřic Martin, narodil se r. 154. v Nauměřicích u Zvoleněvsi na panství Hertvíka Zejdlice z Šenfeldu z otce Václava a matky Marty[1]). Průpravného vzdělání nabyl ve Slaném a na několika jiných školách, zejména v Táboře u školního správce Viktorina Osiandra, v Praze u sv. Štěpána Většího a v Klatovech, kdež vděčně připomíná praeceptora Jiřího, později souseda Rakovnického. Studia universitní konal v Praze, maje učitelem a vzorem hlavně M. Petra Codicilla. Z Prahy za příčinou němčiny přešel do Znojma a odtud do Rakous, a po delší dobu zaměstnán byl ve Vídni jako krasopisec v domě biskupa Antonína Mohelnického. Tehdáž zanášel se také malířstvím a dosáhl v oboru tom dosti zručnosti. To bylo příčinou, že po r. 1560, když do Prahy se navrátil, ihned byl zase volán do služeb nově ustanoveného arcibiskupa Antonína, jenž mu již ve Vídni nemálo byl přízniv. Avšak touha po vědeckém vzdělání brzo odvedla ho na jiné strany. Vypravil se na universitu v Lipsku a pilně těžil zvláště z výkladů Mikol. Sellnecera a Sim. Simonia. Další jeho stanicí vědeckou byl Altorf u Norimberka, kdež s většinou professorů měl styky přátelské. R. 1567 byl ve Vittemberce a připomíná z učitelů zejména Pavla Ebera, Krištofa Peczelia a Kašp. Crucigera. Byl i na jiných místech v Němcích a poznal mnoho vynikajících učenců tehdejších. Asi r. 1570 navrátil se do Čech a po způsobu tehdy obyčejném zaměstnával se vyučováním jednak ve školách, jednak v rodinách panských. V Žatci, kdež byl pomocníkem školním, zachvácen byl těžkou chorobou; když se pozdravil, učiněn byl korrektorem školy. Jako další místa jeho působení učitelského jmenují se školy v Pardubicích, u sv. Havla v Praze a na Malé Straně. R. 1577 podrobil se zkouškám bakalářským a r. 1582 19. Nov. stal se magistrem, při čemž disputoval o thesi: „Utrum astrologiae observationes prosint medicis ad iudicandos morbos et curandos an minime?" Hned potom byl povolán mezi professory fakulty filosofické a zastával všecky rozličné úřady při universitě, fakultě a kollejích; r. 1586, 1587 a rovněž 1594, 1595 zvolen byl za děkana, r. 1598, 1599, 1600 za rektora a touž hodnost zastával nepřetržitě i od r. 1603 až do své smrti 17. Febr. 1612. Po mnoho let byl proboštem kollejí: Laudovy r. 1584 a 1586; Karlovy r. 1583 a 1591; krále Václavovy, kdež měl obydlí, od r. 1604 až do úmrtí.

Bacháček byl dle slov Tomkových[2]) „svého času z nejpřednějších učených mužů v Čechách, ačkoli málo psal, ale více osobně a přítomně k rozšíření a zvelebení věd pracoval." Jako semeniště pro studium universitní snažil se s přivolením mistrů uvésti v život vzornou nižší školu „classes" zvanou, k níž s mistrem Václ. Vlaverýnem napsal řád a jejíž

---

[1]) List výhostný o jeho propuštění z poddanství uveřejnil Václ. Schulz v ČČM. 1901, str. 253.

[2]) Paměti o školách českých z rektorských let M. Martina Bacháčka (1598 až 1612) v ČČM. 1845, str. 372.

stal se ředitelem a inspektorem (Winter, Dějiny vys. škol p. 69); bohužel nedostatek prostředků nepřipouště! trvalejšího zdárnějšího rozkvětu.

Oblíbené studium jeho byla mathematika, astronomie a kosmografie. Se slavným Keplerem, hvězdářem císařským, žil v důvěrných stycích; Tycho Brahe, Tadeáš Hájek, Adam Huber a Jan Jesenský byli jeho přáteli. I k studiím klassickým lnul s láskou a sám měl také čtení o Iliadě a Odyssei. Práv universitních byl od prvního počátku bedlivým strážcem a oprav zamýšlených nebo podnikaných střízlivým posuzovatelem. Byl vůbec muž ducha praktického, jenž pilně ku poměrům a potřebám času prohlédal a směrem tím působil. Svědčí o tom výmluvně jeho kollejní počty z let 1605—1612 (Winter v ČČM. 1893, 387 a násl.) a zejména úsilovná snaha o sjednocení a úpravě českého školství, v kterémž oboru, pokud jde o vnější stránku, dobyl si před Komenským největších zásluh (Winter, Školy partikulární 87). Po řadu let vydával i minucí, pranostiky a kalendáře, a prostředky učební školám českým ochotně opatřoval. R. 1591 7. Decemb. povýšen byl od císaře Rudolfa II. do stavu šlechtického s přídomkem „z Nauměřic". Zemřel klidně r. 1612 v noci od 16. na 17. Febr., až do poslední chvíle jsa, ač nemocí sklíčen, při dobrém rozumu a veselé mysli, neustále vzpomínaje na milou mu akademii, potřeby kolleje a na příští zkoušky magisterské, takže mistři, kteří téměř všichni přišli s ním se rozloučit, od něho samého byli těšeni a povzbuzováni (Tomek, l. c., str. 375). Pochován byl dne 20. Febr. v kapli Božího těla na Dobytčím trhu. Pohrobní památka jeho skvěle a důstojně byla oslavována universitou, učitelstvem i cizinou.

Publikace, kterých Bacháček byl původcem, jsou největším dílem rázu úředního, vyhlášky, intimace, programmy a dopisy; jen skrovná část týká se zájmů soukromých. Uvádíme v pořádku chronologickém:

1. R. 1585 k sňatku M. Tomáše Kochana z Prachové s Litoměřičankou vdovou Kateřinou Dusíkovou, přání prosou (Epithalam. 1585, č. 1.).

2. R. 1586 12. Jul. Vyhláška o promoci bakalářů. Chvála dobrého řádu vůbec a v učení zvláště.

3. R. 1589. Epitaphia „M. Petri Codicilli a Tulechova... ab amicis in exteris academiis scripta" obstaral a svým nákladem vydal.

4. R. 1591 před Velikonoci otisknouti dal svým nákladem oblíbenou píseň nebožtíka M. Jana Rosacia „Metameleticum" s notami ve 4 hlasích.

5. R. 1591 25. Sept. Vyhláška o promoci bakalářů. Chvála historie.

6. R. 1595. Rudimentorum cosmographicorum Joan. Honteri Coronensis libri IV. cum elegantissimis tabellis geographicis recens sculptis et editis. — Pragae typis Schumanianis

Anno 1595. — Str. 48, k tomu úvod (str. 10), index (str. 16) a mapky (15 l.), vše v 8°. — (Mus.)

Vydání spisu Honterova Bacháček podnikl svým nákladem za tím účelem, aby školám domácím opatřil pomůcku při učení zeměpisu. Věc vykládá v přípise, svědčícím magistrům, bakalářům a správcům škol v Čechách a na Moravě (dt. 22. Aug. 1595), při čemž nadšenou chválou velebí důležitost geografie a poznání země vůbec. Čtyři knihy latinského textu (v hexam.) provázeny jsou řadou mapek, jichž nápisy vedle latiny a němčiny podávají se též po česku: na př. Hispania, Hispanien, Španielské království. Skutečnou předností proti originálu jest zevrubný „index provinciarum, montium, fluviorum, denique singularum urbium in tabellis geographicis contentarum." Bacháček na jeho důležitost a praktičnost výslovně ukazuje.

7. R. 1603 k sňatku Zdeňka Vojtěcha Popela z Lobkovic s Polyxenou Rožmberskou z Pernšteina, přání prosou v čele básní od university podávaných.

8. R. 1604. Vyhláška o úmrtí Melichara Haldia mladšího s životopisem a pozváním ku pohřebnímu průvodu do kostela sv. Jiljí. Otištěno u Nováčka v Listáři k dějinám školství Kutnohorského na str. 83.

9. R. 1608 1. Febr. Vyzvání ke zkouškám magisterským. Výpočet starších proslulých mistrů a měst, z nichž výtečníci pocházeli. Tuto vyhlášku otiskl téměř všude doslova, pramene neoznačiv, Jos. Godefrid Mikan v slavnostní řeči dne 12. Febr. 1799: „Oratio Josephi Godefridi Mikan, rectoris magnifici, ad senatum populumque academicum." Ve jmenech uváděných jsou v otisku někdy kuriosní chyby.

10. R. 1610 3. Febr. Ohlášení magisterských zkoušek. Stížnost na netečnost a lehkomyslnost studentstva. Dříve bývalo jinak. Příklady. Viz: Voigt, Acta litteraria I. p. 54—56.

11. R. 1610 23. Apr. Ohlášení promoce magisterské. K studiu nezbytně jest potřebí klidných poměrů. Universita pražská nepokoji velmi trpěla a dosud trpí; odtud vysvětlitelno, že ani za dnů našich nebývají častější promoce. — Voigt l. c., p. 57—59.

12. R. 1610 15. Octob. Oznámení volby nového rektora universitního. Mnoho se dosud usilovalo poradami a návrhy o napravení věcí akademických, ale málo se dokázalo, neboť zlo zahoštěné těžko se odstraňuje. Aspoň přípravná škola (classes) rozkvétá. Kéž by jen přestaly rozmíšky mezi kněžstvem; na přízni velmožů by nescházelo, jak ukazuje příklad Petra Voka z Rožmberka. — Voigt, l. c., p. 60—61.

13. R. 1610 10. Novemb. Pozvání ku čtení zákonů a stanov akademických. — Voigt, l. c., p. 62.

14. R. 1611 30. Octob. Ohlášení nového řádu universitního, přidělení jednotlivých disciplin jednot-

livým professorům. Classes. — Voigt, l. c., p. 129—130; Dvorský, Paměti o školách českých, str. 501; Winter, O životě na vys. školách, str. 368.

15. R. 1611 11. Novemb. Pozvání ku čtení zákonů a stanov akademických. Stesk, že zákony universitní potřebují, jako vše na světě, opravy, zejména pokud jde o professory ženaté, kteří jsou na mnoze zkracováni. Voigt, l. c., p. 130.

16. R. 1612 26. Jan. Ohlášení zkoušek magisterských na den 12. Mart. 1612. Poslední projev Bacháčkův. Vzpomíná událostí nejnovějších, zvláště smrti Rudolfa II. Ztráty magistrů mají býti nahrazeny novými silami. Liché jsou obavy, že rozmnožením počtu magistrů důstojnosti samé na ceně ubývá; dříve bývalo mistrů mnohem více a nepřekáželi si; naopak školám tím přibude vážnosti, neboť místa na nich budou se moci výborně obsazovati. — Voigt, Acta II. p. 210.

Čís. 10—16 vytištěna byla také pospolu ve sbírce Bohuslava Matěje Giczinského „Programmatum Academiae Pragensis quinquennalium cum semestri... fasciculus." Pragae 1616. —

Sbírku dopisů Bacháčkových uveřejnil Frant. Dvorský ve spise „Paměti o školách českých" (1886).

Bacháček již za svého života provázen byl obecnou úctou a pochvalami srdečnými. Měrou svrchovanou ukázala se věc ta při jeho oslavě pohřební. Universita, působením prorektora Jana Campana vydala obsáhlý sborník epitafií a k ní připojila se důstojně škola Žatecká. Celek má nadpis:

„Monumentum sempiternum nobili et clarissimo viro D. M. Martino Bachacio a Naumierzicz, rectori universitatis Pragensis vigilantiss., collegii regis Vencesilai praeposito meritiss., mathematico probatiss., literarum literatorumque promotori benigniss., patri, collegae, praeceptori desideratiss., pie in Christo cum vixisset annos 73. 17. Febru. Anno 1612 e vivis sublato debitae gratitudinis ab Academia Pragensi positum. Pragae, typis Georgii Hanussii. L." — 30 l. ve 4°. (Klem. — Strahov.)

To jest první oddělení, obsahující skladby se strany university. Počátek činí 1. M. Prok. Paeonius, krátkým epigrammem a chronostichem. Hned potom následuje 2. Jan Campanus, jenž vypisuje životní dráhu zesnulého, podává případnou charakteristiku a zvláště o posledních jeho okamžicích se šíří. Připojeny jsou skladby čelných kněží pražských: 3. Jiřího Hanuše Landškrounského a 4. Jiřího Tesáka Mošovského. Dále v řadě jsou professoři universitní: 5. Joan. Campanus, 6. Mikol. Troilus, 7. Vavřin. Benedikti, 8. Jan Tetaur, 9. Prok. Paeonius a 10. Dan. Vratislavský. Podrobnou biografii veršovanou podává Paeonius, věrně podle elegie Ovi-

diovy, Trist. IV. 10; ale snaha nápodobiti vzor zavedla jej nezřídka k nejasnosti a nesprávnosti.[1]) Ostatní účastníci jsou:

11. Stolinský Martin
12. Porzicenus Jos.
13. Emberiza Joan.
14. Prunerus Steph.
15. Hunczelinus Mikul.
16. Žabonius Jakob
17. Matthiades Joan.
18. Bochaufius Luk.
19. Basilius Daniel
20. Trzebicius Daniel
21. Chocholius Joan.
22. Žák Joan.
23. Lucinus Tob.
24. Cultrarii Matthias
25. Passonides Mat.
26. Mitis Tob.
27. Textorius Venc.
28. Matthiades M.
29. Kochan Venc.
30. Traianus Ad.
31. Ambrosiades Dan.
32. Mitis Laur.
33. Vechter Henr.
34. Siderius Joan.
35. Labutka Joan.
36. Rekaczius Joan.
37. Valessius Joan.

Škola Žatecká druhý oddíl básní připojila s nadpisem: „Beneficiarii benefactori meritissimo. Nobili atque clariss. viro d. M. Martino Bachacio Naumierzicio a Naumiericz, Academiae Pragensis rectori magnifico, collegii Caesarei, alias regis Venceslai praeposito digniss., mathematico celeberrimo, seni sapientissimo, apud exteras nationes fama notissimo, restaurandae Academiae Pragensis promotori diligentiss., qua derelicta fato communi in coelestis universitatis contubernium vita cum morte commutata 17. Febru. An. 1612 post horam noctis septimam placide emigravit, monumentum hoc chartaceum gratitudinis ergo rector et collegae cum amicis reliquoque coetu scholae Zatecensis posuere." — Skladby tam položili:

1. M. Venc. Ripa Stankovinus, rector scholae
2. Joan. Regius Zelkovinus, eccles. Zacensis administrator
3. Joan. Textorius B. Brodenus, rector chori ibidem
4. Paul. Felix Misenus
5. Joan. Arniolus Zluticenus
6. Tob. Stylfrid Strakonicenus
7. Samuel Martinus Horzovinus
8. Joan. Cancrinus Lunaeus
9. Nicol. Lylius Sflakaberdenus
10. Joan. Corticillus Zatecenus
11. Thom. Sfteyr de Lybentalo Zatecenus
12. Mart. Benovský Glattovinus

---

[1]) Na př. hned na počátku:

„Editus inde fui, nec non ut tempora noris,
Dum cecidit positis Slana vetusta rogis" —

t. j. r. 1551, v čemž chybeno jest o 10 let.

13. Paul. Thermenius a Zhorze Zatecenus
14. Matthias Johannides Czechticenus
15. Dan. Zlutický Zatecenus
16. Joan. Mathebaei Zatecenus
17. Venc. Arniolus Zatecenus
18. Georg. Grymius Zluticenus
19. Paulus Sfarboch Tustenus
20. Vilhel. Donsperger de Donspergk Cuttenus
21. Joan. Podvinsky a Dobroviczan Zluticenus
22. Georg Locyka, Glattovinus.

Závěrkem „Monumenta" jest skladba bývalého professora universitního, tehdáž měšťana v Chrudimi, Krištofa Mathebaea Bohdaneckého: „Ad clariss. d. professores Acad. Pragensis" (31 hex.)

Z ciziny ozvali se srdečnými hlasy staří přátelé Norimberští, Konr. Rittershusius a Jiří Remus v publikaci: „Memoriae v. cl. et doctiss. dn. M. Martini Bachacii, philosophi et mathematici Academ. Prag. etc. Epicedia consecrata ab amicis. Norimbergae Typis Abrahami Wagenmanni 1613. — 4 l. ve 4°. (Mus. — Klem.)

Vroucně vzpomíná na Bacháčka Rittershusius, jenž před 20 lety v Praze byl u něho pohostinu:

„Tum te ego ceu patrem coepi colere, at vice nati
Mutuiter tu me dilexti. Exinde tot annis
Nunquam haec inter nos animorum copula rupta est,
Arctius officiis sed pluribus usque revincta." —

Pouhým vzezřením prý vzbuzoval úctu:

„— illa verenda
Canities, quae vel conspectu plurima solo
Persuadere bonis poterat, metuenda quoque hosti."

O zaměstnání praví:

„Summa voluptatum tibi erat, Martine, animique
Cognati coelo labor arduus. —
Tu noras, Koeplere, virum, gratissimus hospes
Cui fueras Pragae, studiis operatus iisdem,
Ut similem simili bona semper numina iungunt. —

Nec minus ille Tycho, Danorum gloria gentis,
Scrutator coeli celeberrimus atque magister
Artificum, Martine, etiam tua coepta probavit
Inque mathematicis tribuit tibi nomen honestum.
His quoque subscripsit Thaddaeus Hagecius, ille
Artis Apollineae cultor celeberrimus atque
Naturae eximius mystes coelique laborum
Scrutator, quo non temere excellentior alter;
Nec diversus ab his praeclarus Huber abivit

Iudicio et magni Martinum fecit Adamus,
Ceu gnarus, quantum valeat divina mathesis. —
Ac licet in studiis senium facit esse remissos,
Detrahere inde tibi valuit nihil ipsa senectus,
Quominus, ut iuveni, noctes vigilare serenas
Et coelo servare, seni foret una voluptas." —

Velmi čestně vyjadřuje se i právník norimberský Jiří Remus ve své skladbě „Tumulus M. Mart. Bachacii V. C."

„Conditur heic lampas Prageni clara lycei,
Musis et Phoebo carum caput atque Minervae,
Astronomus, sophus et rhetor Bachacius ille..."

Sbírku uzavírá přáním lehkého odpočinutí Čech, Samuel Gessinius, vychovatel synů appellačního rady Šimona Kohouta z Lichtenfeldu.

Srv. Jireček, Rukověť I., 41; Balbin, Boh. d. I., 276; Winter, Děje vysokých škol; týž, O životě na vysokých školách Pražských a Život a učení na partikulárních školách; Zoubek Fr. J. v Encyklopaedii Paedagogické (1886), I., str. 457.

Balat Jakob z Čáslavě napsal jako žák skladbu o Narození Páně: „Cunae Salvatoris hominum Jesu Christi, Dei et Mariae Virginis unigeniti filii" (v Praze 1618, Daniel Carolides z Carlsperga. 4 l. ve 4°. — Strah.). a věnoval ji k novému roku 1618 členům rady městské děkanovi Jiřímu Nymburskému, primasovi Samueli Zarybnickému, konšelům Jakobaeovi, Agrikolovi a Pavlu Monetariovi, syndikovi Paulu Essiniovi a j. měšťanům Čáslavským. Ráz jest rhetorický, mluva dosti plynná. Mnoho veršů a frasí z Vergilia. Pochvalou a povzbuzením provázejí skladbu Tomáš Kadovský z Felsové a Jakob Unčovius Čáslavský. Jiná skladba Balátova jest v epicediích na smrt Doroty, manželky Sam. Zarybnického (1617) „Apostrophe mariti ad mortuam".

Balát Václav z Čáslavě, nejspíše bratr Jakobův, stal se bakalářem v Praze r. 1617 2. Mart. Thema disputační měl: „Fraus in hoste aeque ut dolus an laudatur?" Téhož r. byl kollegou na škole v Turnově. — Srv. Šimák, Příběhy města Turnova nad Jizerou I., str. 213.

Balbinus Jan, Litoměřičan, měšťan radní; jemu ke cti vydala r. 1575 škola žatecká řízením rektora Jakoba Strabona sbírku skladeb nazvanou.

„Symbolum viri pietate, doctrina, prudentia multarumque rerum cognitione praestantis, d. Joannis Balbini, civis et senatoris Lydomierzicii, diverso genere carminis celebratum a nonnullis ex coetu scholae Zatecensis. Anno 1575." —

18 l. v 8°. — (Klem.) — Jsou to parafrase symbola Balbinova: „Cupio dissolvi et esse cum Christo", jež podávají:

1. Jacob. Strabo	9. Joan. Selinius
2. Victor. Vodička	10. Jac. Škrlanius
3. Hier. Machabaeus	11. Andreas Balbinus
4. Joan. Vitus	12. Nicol. Jonas
5. Joan. Cavalius	13. Joan. Alesius
6. Jacob Pikhard	14. Petr Koranek
7. Joan. Romanides	15. Joan. Georg. Mitis
8. Joan. Jacobides	16. Thom. Mitis. —

Balbin zemřel r. 1596.

Balbinus Ondřej, Pražan, studoval v Žatci a dosáhl hodnosti bakalářské na universitě v Praze r. 1577 po disputaci: „Utra facultatum praestantior, jurisprudentiane an medicina?" Účastenství měl r. 1575 při skladbách, jimiž škola Žatecká se svými učiteli a příznivci oslavovala váženého měšťana Litoměřického Jana Balbina (Symbolum, č. 11.).

Balbinus z **Vorličné** Filip, druhý syn Jana Balbina, měšťana v Hradci Králové, vyučený malíř, ujal po smrti otcově kol r. 1550 dům ve svém rodišti a provozoval živnost malířskou, od čehož vůbec slul „Filip Malíř". Zasedal v městské radě a od r. 1559 až do 1568 byl primasem. R. 1553 6. Novemb. byl společně s bratrem svým Janem nadán erbem a titulem „z Vorličné". Zemřel kol. r. 1574. Jeho vyučencem byl Adam Travný, malíř svého času proslulý.

Balbinus z **Vorličné** Jan, prvorozenec Jana Balbina, starší bratr Filippův, narodil se kol. r. 1520 v Hradci Králové. Studia konal v Praze, podporován jsa od Michala Straky (Piky), měšťana v Lounech, a dosáhl r. 1545 11. Jan. gradu bakalářského po disputaci:„ Utrum hominis causa tamquam praestantissimi viventium orbis terrarum aliaque omnia condita sint an secus?" Již za studia měl důvěrné styky s Matoušem Kolínem, jsa jistou měrou jeho odchovancem v básnictví, jak sám nejednou připomíná. Kolínem byl získán pro družinu latinských veršovců Jana Hodějovského a do sbírek Hodějovským shromážďovaných pilně básněmi přispíval. Po studiích zabýval se učitelstvím; v létě r. 1547 byl na škole v Českém Brodě, od října 1548 až do 1550 u sv. Jindřicha v Praze. Jiří Vabruschius a Prokop Lupáč byli jeho žáky. V r. 1548 přímluvou Jana Hodějovského a Matyáše Ornia z Paumberka, měšťana a kancléře Staroměstského, povolán byl k službě v sekretářství při soudě appellačním, nově zřízeném na hradě Pražském a téhož roku jmenován byl od Ferdinanda I. sekretářem soudu toho pro české a latinské expedice. R. 1553 6. Novemb. byl spolu s mladším

bratrem svým Filippem povýšen do stavu šlechtického s přídomkem z „Vorličné". Byl dvakrát ženat; poprvé s Voršilou, dcerou Václava Škopka Nymburského a podruhé s Voršilou ze Sobince, s níž měl syna Václava. Mimo domy v Nymburce a v Praze patřil mu i statek Ovčáry u Nových Dvorů. Zemřel r. 1570 11. Febr.

Spisy jeho jsou:

A. Ve „Farraginech":

1. „De vita S. Martini" (I., 49) — 92 dvojverší. Legendické vypsání života světcova.

2. „De studio poetices excitato liberalitate D. Hoddeiovini" (II., 177). — 14 dist. — Přeje Hodějovskému věku Nestorova. Kdyby jeho nebylo, nebyla by zahlaholila lyra Orpheova, nepěli by Collinus, Schentygar, Traianus, Ennius, Handsch, Mitis, Textor, Banno, Serifaber, Hanno; i Muza Balbinova byla by zůstala něma. Pročež

„Jure poetarum columenque paterque vocaris,
Jure decus patrii maxima lausque soli."

3. „Carmen" (IV., 86.). — Na dvojí zásilku nedostal jsem sice odpovědi, ale nemohu se domnívati, že bys na své pěvce zanevřel. Prsten darovaný tebou na Štědrý den s připomínkou, by dán byl panně, již miluji, uschoval jsem na dobu příští. Sličné, bohaté vdovy, již jsem nedávno si oblíbil, odřekl jsem se, neboť byla málo cudna. Prsten zůstane pro lásku bezúhonnou.

4. Epodon (IV., 117) — 10 dvojverší. — Omlouvá delší své mlčení nemocí a žádá za zprávu o rodu a činech Heltů z Kementů.

5. Epodon (IV., 132.). — 28. dim. jambických. — Ptáš se po mé Muse? Nevíš-li, že nynější postavení mé s Musami se neshoduje? Den co den jest mi slýchati spory soudní, ale spřáteluji se pomalu s věcí, neboť jde mi odtud výživa; básnění naproti tomu plodí jen nouzi, „dat stramen et diram famem cultoribus."

6. Elegia de impari matrimonio (II., 185.). — 31 dist. — Bohatství, zlaté šperky, bývají příčinou, že ohyzdné baby za mladíky se provdávají. Odsuzování toho. Mladíku přísluší sličná dívka; schátralá babice sešlému kmetu. — Skládání zhola neaesthetické jest staršího data; poprvé uveřejnil je Balbin v širší formě r. 1550 ve sbírce „Duo epithalamia".

B. O sobě:

1. „Duo epithalamia duorum cognatae professionis artificum, poetae videlicet et pictoris, d. Magistri Matthaei Collini et Adami Trauneni, alias Grezii, scripta a Joanne Balbino Reginaehradeceno, nunc rectore scholae ad aedem divo Henrico sacram Pragae. Adiecta est in calce elegia de impari matrimonio, ad eximia nobilitate et doctrina praestantem d. Joannem seniorem Hodieiovinum ab Hodieiova etc. Cum

consensu d. administratorum utriusque partis et supremi d. capitanei arcis Pragensis × Pragae ex officina typographica Joannis Colubri, alias Cantoris. Anno 1550." — 24 l. ve 12°. (Mus. — Klem. neúpl.).

Jest sbírka skladeb z let 1546—1548. Obsah:

a) M. Matthaeus Collinus a Choterina lectoribus. — 4 dist. Líbezno jest slyšeti chválu svou od jiného; daleko líbezněji, děje-li se to od syna neb žáka jako syn milého. Tu požitek dvojnásobný; těší „pietas" a „honor".

b) „M. Sebastianus Aerichalcus Praesticenus lectori S. D." — 13 hex. — Viz Aerichalcus str. 19, 1.

c) „Nobili iuxta ac eximia virtute et doctrina ornato d. Michaeli Picae a Nadieova, civi et senatori Lunensi, patrono ac Mecoenati suo P. S. X. Vale iterum atque iterum optima Mecoenas meque tuae praestantiae commendatum habe. Ex schola nostra Brodensi Anno 1547 Mai 16. Joannes Balbinus Reginaehradecenus." 42 dist. — Jest přípis věnovací příznivci autorovu: Mnozí se diví, že za našich časů málo se pěstují vědy a nechuť ke studiím se rozmáhá. Příčinou zjevu toho jest, že učenost a vzdělání pranic neplatí, obecný lid nenávidí muže učené a útisky jim strojí, kde může. Tím ustrašeni mnozí obracejí se k zaměstnání sprostému. Lid nejapný nepozoruje, kterak z nevzdělanosti rozmáhají se bludy, vznikají „Satanae dogmata"; ten hlásí se k Valdenským, onen k Pecinovským, jiný k Novatianům. Ale ať zuří chátra proti učeným, mne nic neodvrátí od dráhy nastoupené; doufám, že milostivý král náš překážky odstraní. — Nyní vyhotovil jsem epithalamium Collinovi, kterýž

„sacras primus me duxit ad undas
Et docuit Clariae plectra movere lyrae." —

On sice jest sladce a skvěle výmluvný, učitel znamenitý, znalec tří jazyků, věrný vykladač Homera, opravdově zbožný; ale ač tolik vyniká, přece má skladba bude mu milá. — Tobě ji posílám, svému dobrodinci:

„Qui mihi das misero, quam potes, unus opem."

Kdybys tak nečinil, veta by bylo bývalo po mých studiích. Často mne též listy vybízíš, bych práce své vydával; poslouchám tedy a činím tak. Připojil jsem i verše, ke cti tvého přítele Matyáše Ornia.

d) „Epithalamion reverendi d. Magistri Matthaei Collini a Choterina et Annae, privignae Samuelis Huba, civis Antiquae Pragae, scriptum anno 1546 mense Novembri." — Skladba rozpadá se ve tři oddíly:

α) Úvod. Před věky vysoce ctění bývali básníci; nyní klesla jejich vážnost; Řím, Atheny opuštěny jsou Musami. Podobně v Čechách; za Karla IV. byl rozkvět; nyní nastal úpadek; ale náprava jest možna; jen bude-li Praha věrně státi k Ferdinandovi a dbáti rad

mužů vynikajících, jako jsou Duchoslav ze Semechova, Tomáš z Javořice, Pamphilus, Aquila, Collin, Sixt, Trajan, Orinus a j. Potom zpěvy budou se zase ozývati, sláva Prahy se roznese po celém okrsku zemském. Dnes slaví sňatek svůj Collinus, jenž nade všecky jiné jméno vlasti k nebesům povznáší.

β) Visio. Příchod Phoeba s družinou Mus a vstup do domu Collinova. Básník vítá nesmrtné hosty. Phoebus prohlašuje, že opustiv s Musami nivy Aonské přichází s družkami do Prahy, aby věrného ctitele svého Collina pozdravili v den sňatku.

γ) Zpěvy Mus. — Devět čísel blahopřejných v různých rozměrech. Některé Musy vedou si zcela po křesťansku.

e) „Nobilitate et doctrina claro d. Matthiae Ornio a Paumberg, civi et cancellario Antiquae Pragae, amico et fautori suo vice patris colendo Joannes Balbinus Reginaehradecenus S. P. × Bene ac feliciter T. H. valere cupio. Ex schola Brodensi. Anno 1547. Idibus Novembris." — 32 dist. — Prosba za ochranu v nesnázích a za přímluvu, aby dosáhl jistého postavení.

f) „Epithalamion de nuptiis honesti ac probi juvenis Adami Trauneni pictoris, et Catharinae, filiae honesti Procopii in Antiqua Urbe Pragensi degentis." — Skladba na oslavu sňatku vyhlášeného malíře Adama Travného, rodáka králohradeckého. (V. Travný.)

g) „Eximia nobilitate et doctrina claro d. Joanni seniori ab Hodieiova et in Borotino, viceiudici regni Boiemiae, patrono ac Mecoenati suo perpetua fide colendo omnia felicissima precatur × Ex schola ad aedem S. Henrici. Anno 1548. Octob. 4." — 17 dist.

S obavou předstupuje s verši před Hodějovského. Chopil se péra jen z té příčiny, poněvadž zná lásku pánovu k básníkům. Nehledá zisku; přízeň Hodějovského bude mu nejlepší odměnou, jeho úsudek nejlepším učitelem a rádcem. Celek jest úvodem k číslu následujícímu.

h) „Elegia in quendam adolescentem, vix egressum annos pueri, qui propter opes cum turpi vetula matrimonium contrahere proposuerat. Pragae scripta fere ante quadriennium, nunc vero revisa, aucta et edita." — 52 dist. — Školácký, neaesthetický pokus. Ve zkrácené formě otištěna byla skladba ta ve Farraginech (v. A. 6.).

i) „Decastichon autoris ad Zoilum." — 5 dist. — Zoile, jenž pohrdáš básníky, co učiníš se mnou, jenž jména pěvce vůbec jsem nehoden? Potrhej, pošpiň si všecko; dáš tím na jevo, žes barbar.

2. Ode sacra continens encomion omnipotentiae et sapientiae conditoris omnium rerum Dei ac

precationem pro summis Christianorum magistratibus, scripta a Joanne Balbino.

Jeremiae 29. Quaerite pacem civitatis, in qua eritis in exilio, et orate pro ea, quia in pace illius erit vobis pax. Cum consensu d. administratorum utriusque partis X. Pragae, apud Joannem Cantorem Jul. 18. Anno 1552." — 8 l. 16⁰. — (Mus.)

Ráz modlitebný. Bůh račiž císaře a krále všech pohrom uchovati, jemu vítězství nad Turky a jinými nepřáteli dopřáti a srdce všech velmožů českých nadchnouti ku zbožnosti a spravedlnosti. Celek byl, dle slov Balbinových skládán ku potřebám školským.

3. „In triumphalem adventum Pragam divi ac invictissimi principis et domini Ferdinandi eius nominis primi, Romanorum imperatoris semper augusti, qui accidit Novembris die 8. Anno salutis nostrae 1558, Carmen gratulatorium et panegiricon. Autore Joanne Balbino a Worliczna, Suae Caesareae Maiestatis in senatu appellandorum secretario × Excusum in officina typographica Joannis Cantoris in Antiqua Urbe Pragensi." — 10 l. ve 4⁰. (Strahov.)

Skladba chvalořečná k oslavě příjezdu panovníkova do Prahy. Obsah:

a) Úvod: „Serenissimo principi ac d. d. Ferdinando, archiduci Austriae, duci Burgundiae etc. salutem et omnia felicia cum commendatione suorum humilium officiorum precatur × T. S. humilis subditus et fidelis servitor Joannes Balbinus a Worliczna etc." — 42 dvojverší iamb. — Starověk viděl největší ozdobu ve vzdělanosti, vzorové: Adrian, Alexander Veliký, Caesar, Augustus. Nyní nedbá se na vědy a umění, proto „laude omni sine ingloriique transeunt principes." Vzdělanost ušlechťuje. To postihl Ferdinand otec, a jako sám důkladně a bedlivě zabýval se vědami, tak i syny své dal cvičiti:

Iisdem artibus pares ut essetis patri
Ipsi omnibus virtutibus.[1])

Prosí za laskavé přijetí svého skládání.

b) „In triumphalem adventum..." 159 dist. — Popis slavnosti stručný, málo zdařilý a dosti nerhytmický. Balbin na omluvu uvádí, že při práci trápila ho čtvrtodenní zimnice.

4. Querela Justitiae de suo exilio et de eiusdem exilii causis. Scripta a Joanne Balbino a Worliczena etc. Pragae excudebat Georgius Melantrichus ab Aventino. Anno Domini 1566." — 10 l. ve 4⁰. (Klem.) Obsah:

[1]) Zajímavá jest zmínka o znalosti jazyků v rodině císařské:

„Vestrum potestis quinque linguis singuli
Referre voces vocibus —"

t. j. synové dovedli mluviti latinsky, španělsky, vlašsky, česky a německy.

a) Věnování arcikníželi Ferdinandovi... 64 v. Asklep. Nepatrná sice a slohu hrubého jest má práce, ale přece tobě jsem ji věnoval, neboť jsi záštitou Spravedlnosti.

b) „Querela...." 126 dist. Nářek Spravedlnosti na zvrhlé snahy lidské, kteréž činí pobyt na zemi nemožným. V Čechách, kdež si Spravedlnost byla sídlo vyvolila, poměry zcela se změnily; místo někdejší poctivosti zavládla zvůle, rozhostilo se novotaření libovolné bez ohledu na staré zvyklosti a řády. Stavem takovým poděšena Spravedlnost uprchla na nebesa, avšak přivolána byla zpět Ferdinandem, jenž zamezil zlořády a obnovil spravedlivé soudy. Po jeho smrti surovost a zvůle opět se rozmohla. Všude podskok, neupřímnost, násilí a spousta mravů. Kéž Maxmilian s pomocí Boží způsobí nápravu.

c) Scita septem sophorum. — 7 dist. — Výpovědi sedmi mudrců o základech práva a spořádaného života, připsané sekretáři české kanceláři Mikuláši Waltrovi z Waltersperka. Jsou to: 1. Ingratitudo mater omnium vitiorum; 2. Gratitudo mater omnium virtutum; 3. Patientia vincit malitiam; 4. Humilitas dat ascensum; 5. Modestia servat sensum; 6. Superbia parat casum; 7. Pigritia parat defectum. Připojeno jest .„Corollarium" výstražné, že příčinou zkázy veleříše římské bylo „consilium iuvenile, latens odium a utilitas propria".

C. Ve sbornících:

1. De nuptiis Geloi (1551), č. 16.:

„Virtute iuxta ac doctrina clarissimo viro d. Sigismundo Geloo, Pannonio, doctori artis medicae, scholae Eperiensis professori celeberrimo" — blahopřejný akrostich, 30 ver. iamb.

2. Tamže, č. 17.:

„Epithalamion de nuptiis virtute iuxta ac doctrina clarissimi viri d. Sigismundi Geloi Pannonii, doct. artis medicae etc., et honestis. virginis Euphemiae, magnifici ac doctiss. d. Georgii Verneri, regis Ferdinandi Ro., Hun., Boem. etc. consiliarii et praefecti arcis Saros Hungariae filiae chariss." — 267 dist.

Básník vracel se z Podbaby („ex silva, nomen cui pigra fecit anus") do Prahy. Rozjímal o sňatku, k němuž Amor ho ponoukal. Tu zjeví se mu Merkur, jenž z příkazu Jovova dává mu výstrahu, by neodvracel se od Mus. Potom zajde Balbin do zámecké zahrady, kdež k úžasu svému spatří Apollona s družinou Mus; bůh řeční o sňatcích a vysílá posléz Musu Thalii do Prešova v Uhrách, aby tam oslavila písní sňatek učeného Geloa. Co bude pěti, ať odevzdá, navrátíc se, Balbinovi. Musa po několika dnech ukáže se ve snách básníkovi a plní to, co Apollo byl přikázal. — Provedení jest dosti kuriosní.

3. Epicedia scripta M. Martino Hannoni et Briccio Sithonio (1551), č. 5.:

a) „Epitaphium M. Martini Hradeceni." — 13 dist. — Nově otištěno ve sborníku Hanno, Funebria aliquot poemata (1553), č. 14.

b) „Epitaphium Briccii Sithonii." — 8 dist. — Oba zemřeli ve Vitemberce, Hanno 22. Nov. 1550 a Brikcí 26. Nov. 1550.

4. Lehn Absol., Epithalamion scriptum M. Stephano Rigelio (1557), č. 3.

„Aliud (epithal.) Joannis Balbini." — 7 dist. — Přeje k sňatku požehnání a trvalé lásky.

5. Lupáč v seznamu spisovatelů, jichž prací užíval v Kalendáři historickém, jmenuje Balbina mezi skladateli eteostichů na místě prvním. Také Bacháček v programmě r. 1608. 1. Febr. praví o něm, že byl „eteostichorum artifex sollertissimus". Ukázky podává Lupáč na četných místech.

Srv. Rybička, Balbínové, jinak Škornicové z Vorličné. ČČM. 393 a násl., Balbin, Boh. docta ed. Ungar II., p. 247; Scherschnik, De doctis Reginae-Hradecensibus 1775.

Balbus Jeronym, proslulý humanista doby Jagellonské, Vlach, rodem z Benátek (před r. 1465). Vyššího vzdělání nabyl v Padově, Římě a Paříži; r. 1489 byl jako magister „ad lectiones publicas in arte humanitatis" na universitě Pařížské. Jsa povahy velice živé, vznětlivé a nepokojné a netaje se nikdy volným názorem humanistickým ve věcech víry, způsobil si záhy mnoho nepřátel, což mu znemožnilo trvalejší pobyt v Paříži; r. 1493 byl opět v Padově. Odtud povolán byl Maxmilianem I. na universitu ve Vídni pro právo římské a místo nastoupiv přednášel také o disciplinách humanistických. I ve Vídni zabředl v rozmíšky s kollegy a r. 1494 vydal se znova do Paříže, ale potkav se tam s neúspěchem a poměry valně zhoršenými, vrátil se opět do Vídně. R. 1497 nastřádav si jakéhosi jmění pojal úmysl usaditi se v Italii, ale na cestě skrze Uhry byl přepaden a obrán od loupežníků, tak že s těží holý život zachránil. Z bídy a nouze vyvázl tím, že přičiněním hlavně Jana Šlechty ze Všehrd, sekretáře krále Vladislava, odevzdán mu byl k liternímu vzdělání synek nejvyššího kancléře král. Českého Jana z Šelnberka Jindřich. Od té doby Balbus hleděl přijíti ve styky s čelnými muži českými, zejména s Bohuslavem Hasišteinským z Lobkovic, což se mu při skvělém jeho nadání dosti záhy podařilo. R. 1499 přistěhoval se do Prahy, a pobyl tam dvě léta, vyučuje předmětům humanistickým soukromě, neboť universita, ač v té příčině návrhy se staly, za tehdejších poměrů zůstávala mu nedostupna. V tu dobu (1500) spadá proslulá jeho skladba „Bohemiae et procerum eius laudes", elegie připsaná Bohuslavu Hasišteinskému, v níž velebí Čechy, a projevuje své podivení nad tím, že Bohuslav vidí ve své vlasti jen samé špatnosti. Výtka nevlastenectví, učiněná Bohuslavovi, byla příčinou trpkého záští, jež Bohuslav proti Balbovi pojal a rozezleným spůsobem na újmu pověsti Balbovy na jevo dával, vytýkaje mu zvláště život nemravný, nevěrectví, bezcharakternost a povrchnost. Balbus potom Prahu opustil a uchýlil se do Uher; vstoupil do stavu kněžského a zaujal místo při dvoře královském,

jsa osobním sekretářem Vladislavovým a učitelem jeho dítek, nejprve kněžny Anny a r. 1512 mladého krále Ludvíka. I v službách diplomatických měl hojné účastenství. Dosáhl značných hodností duchovních; r. 1522 jmenován byl biskupem v Krku. Zemřel kol r. 1535 v Benátkách.

Balbus jako spisovatel vyniká skvělou výmluvností, elegantní formou a vtipem. Spisy jeho jsou obsahu rozmanitého: básně, přednášky řečnické, stati polemické a satirické, filosofická a politická pojednání a sbírka listů. Pospolu vydal je s podobiznou a životopisem Jos. de Retzer ve Vídni r. 1791—92 ve dvou svazcích s nadpisem: „Hieronymi Balbi Veneti, Gurcensis olim episcopi Opera poetica, oratoria ac politico-moralia. Ex codicibus manuscriptis, primisque typis collegit et praefatus est . . ." (I., 647; II., 618). Básně mají ráz plodů Catullových a epigrammat Martialových; obsah bývá lascivní a rozpustilý. Pro nás nejzajímavější jest uvedená již skladba „Bohemiae et procerum eius laudes" (448 dist.), tiskem vydaná r. 1560 od učeného lékaře Vavřince Spana v Praze u Jiř. Melantricha, a podruhé r. 1570 od Tom. Mitisa ve sbírce básní Bohuslava z Lobkovic „Farrago poematum," p. 322 a násl. — český překlad od Vinařického ve spise „Pána Bohuslava Hasišteynského z Lobkovic Věk a spisy vybrané" 1836, str. 158 a násl. — Převzácný prvotisk Balbových Epigrammat, asi z r. 1494 pocházející nejspíše z bibliotheky Hasišteinské, chová se v kníž. knihovně Roudnické (sign. II. Ia 7.). Věci závadné označeny jsou v něm hvězdičkou.

Srv. Truhlář Jos., Humanismus v Čechách za krále Vladislava II.; týž, Listář Bohuslava Hasišteinského z Lobkovic; Aschbach, Geschichte der Wiener Universität, II., 52; 146—169; Knod, Aus der Bibliothek des Beatus Rhenanus 1889, str. 88 a násl.

Baldhofen Jiří Martin, Slezan ze Zaháně, nar. r. 1578, vzdělal se na universitě v Lutychu a nabyl záhy pro zručnost veršovnickou titulu „básníka věnčeného". Za pobytu svého v Praze 1602—1603 spřátelil se s Pavlem Jizbicí a druhy jeho Clingeriem, Smichaeem, Thermantikem a j. Tam poznal i vynikající básnířku Alžbětu Johannu Westonii a nadšen jsa pracemi jejími horlivě rozšiřoval pověst ženy poetky v cizině. R. 1606 upravil k novému vydání sbírku veršů jejich „Parthenicon", tři knihy, rozmnoživ ji hojně pochvalnými hlasy znamenitých cizinců, jako byli Janus Dousa, Jos. Scaliger, Heinsius, Melissus, a připojiv též korrespondenci. Na smrt Westonie (1612) složil epitaphium a podobiznu její opatřil nápisem. Také pojednání Matyáše ze Sudetů „De origine Bohemorum" (1615) jest od něho provázeno epigrammem.

Baldvín Gabriel z Libčan u Hradce Králové, věnoval se stavu kněžskému, spolu však i studoval na universitě v Praze a dosáhl tam bakalářství r. 1619 7. Mart. Obdržel místo na škole v Kouřimi a oženiv

se tam s Kateřinou Všetečkovou odebral se na faru do Bydžova. (Winter, Školy partikul., str. 300.)

Přispěl verši:

1. K oslavě sňatku Jana Organisty Vysokomýtského s Lidmilou Kaškovou, dcerou zámeckého správce na Rychmburce (In honorem 1614, č. 10.).

2. K epicediím na smrt synů Jakoba Hrabaea, arciděkana Hradeckého (Threnus 1616, č. 18.).

3. K narozeninám Jana Biryna, děkana Kouřimského (Fasciculus carminum 1619, č. 12.).

Banno **Jan z Fenixfeldu** (a Phoenicio Campo), narodil se v Praze na Novém Městě r. 1529 25. Jan. (Veleslavín, Kalendář hist. 45.). Vzdělání nabyl jednak ve škole Jiřího Fabricia Kamenického v Míšni, kdež zvláště studium latiny se oblíbil a k pokusům historickým byl nabádán, jednak u domácího humanisty M. Matouše Collina, v jehož ústavě byl r. 1548—1550 bezplatným chovancem a spolu pomocníkem při vyučování. Collinus probouzel v něm i zálibu ve veršování latinském a seznámil jej s Janem Hodějovským, jenž pak mladého muže i penězi i přímluvami účinně podporoval. Po r. 1550 byl po několik let vychovatelem v knížecí rodině Jana z Lichtenšteina († 1552), nejvyššího sudí markrabství Moravského, pána na Lednici a j. R. 1554 4. Nov. spolu se Šimonem Enniem dosáhl erbu a přídomku z „Fenixfeldu". Kol. r. 1558 vypravil se do ciziny, navštívil Štrassburk, kdež měl učiteli Jana Sturma a Valent. Erythraea, potom zabočil do Francie a konečně do Padovy v Italii, kdež prohlášen byl za doktora obojího práva. Domů se navrátiv nalezl nového a mocného příznivce v nejvyšším komorníku Maxmiliána II. Adamu z Ditrichšteina a přijat byl do služeb komory české. Postupem času stal se tam sekretářem a zemřel r. 1596 značné jmění po sobě zůstaviv. Měl tři dcery, z nichž Mandalena provdala se za Davida Žitavského, úředníka císařského. V družině Hodějovského náležel k členům nejváženějším.

Spisy jeho:

I. Ve Farraginech:

1. Elegia conciliatoria (II., 114—116), 32 el. dist. Na radu učitele Collina uchází se o přízeň Hodějovského, jenž jest utištěných Mus jediným ochráncem.

2. De gratissimo sibi promisso eius patrocinio (III., 157), 8 dist. Nemá slov, aby vyjádřil svou vděčnost za slíbenou přízeň. Nikdy nezpronevěří se povolání básnickému:

„Ante leves vasto pascentur in aethere cervi,
Quam studii linquam carmina Pierii."

3. De solennitate paschatis (I., 38), 6 strof sapf. — Slaví Spasitele, jenž zvítěziv nad smrtí a peklem vstal z mrtvých a na nebesa vstoupil.

4. De festivitate paschatis (I., 121), 21 el. dist. — Oslavujmež radostný den, v němž pokolení lidskému vykoupení zjednáno; celá příroda plesá v době jarní.

5. De incendio in Nova Urbe Pragensi (II., 55—56), 27 el. dist. Živé líčení velkého požáru dne 21. Jul. v Praze ve čtvrti soukennické u sv. Petra; na zejtří právě o kázání u sv. Jindřicha, vyhořela ještě také škola Petrská. Srv. Velesl. Kalendář, str. 396.

6. Phalaecium (III., 255), 14 veršů. Radost nad povýšením Bohuslava z Hodějova na proboštství Vyšehradské (1549).

7. Distichon, in cuius literis numeralibus continetur annus 1496, quo natus est D. Joan. ab Hodde.

8. Carmen (IV., 88), 4 str. sapf. Přání k narozeninám. Tištěno bylo již r. 1550 ve skladbě „Duo genethliaca poemata", č. 1. Viz III., 1.

9. Carmen (IV., 31), 6 str. sapf. — Žal nad úmrtím synáčka Hodějovského, Jana († 1551). Země Uherská chvěje se hrůzou před Turky. Bůh ji ochraňuj.

10. Distichon continens annum mortis Joannis filioli, nempe 1551, 13 diem Mai. (III., 57.)

11. Elegia de adventu serenissimi principis ac DD. Maximiliani, regis Boemiae etc. una cum coniuge Maria et liberis in Austriae Viennam ex Hispaniis 7. Mai anno 1552 (II., 20—21), 32 dist. eleg. Stručný popis slavnostního příjezdu Maximil. II. ze Španěl do Vídně. Thema totéž Banno šířeji a malebněji zpracoval v samostatné skladbě. Viz III., 2.

12. De Musis et aula (II., 201—202), 10 el. dist. — Poslání z Vídně. Rozmařilý život dvorský jest na závadu Musám, ale Banno nezapomene na svého dobrodince:

„Nam prius incipient turres vitare columbae,
Antra ferae, pecudes gramina, piscis aquas,
Et caput ex eius citius cervice recedet
Gratia quam meriti possit abire tui."

Napodobení Ovidia a Vergilia. Smělé licence ve verších.

13. „De variis rebus" (II., 197), 16 el. dist. — Rozmanité noviny; vítězství nad Francouzi v Italii blíže Milána. Hyperbolické ujišťování o věrnosti a vděčné oddanosti.

14. In discessum Borotina (III., 161—162), 3 el. dist. — Přání ku šťastné cestě na Borotín.

15. Gratulatio de reditu ex Borotino (III., 159), 6 el. dist. — Oslavujte Musy šťastný návrat svého ochránce.

16. Aenigma (III., 168). 8 dist. — Matka Boží.

17. De munere (III., 170). 8 dist. — Díky za poslané tolary Jachymovské (Vallenses).

18. Carmen (IV., 32), 8 str. sapf. — Pověz, Klio, kdo sestry tvé vždy chrání a podporuje, hoden jsa věku Nestorova pro svou ctnost, moudrost a spravedlnost? Toť Hodějovský, vzácný příznivec básnictva. Vyslov mu tedy vroucí dík, že i nám nedávno skvělý dar udělil. Kéž dlouho žije naše ozdoba.

19. Carmen (IV., 36), 21 str. sapf. Zřídka píši a básní vůbec neposílám, neboť hrozí bouře válečné a jiné pohromy doléhají. Mrtev jest kníže Liechtenštein († 1552), jenž mi byl druhým otcem.

20. Carmen (IV., 69), 14 dvojverší. Omluva, že básní neposílá, nedostal žádného vyzvání a

„Musae sterilescunt, praemia quando
His nulla dantur amplius." — Trochu neomalené.

21. Carmen (IV., 70), 4 str. sapf. — Nastal krásný máj, vše se raduje v rozkvětu. I ty dej výhost péčem a zotav se!

22. Carmen (IV., 71—72), 15 dvojverší. Zpráva o porážce Turků blíže Stoličného Bělehradu (Alba regia). Husaři nepřítele vlákali do zálohy a potřeli jej.

23. Topographia (IV., 411—413) vztahuje se ke koupi statku Řepice r. 1552. Skládáno ve Feldsberku v Rakousích, když rodina Liechtenšteinská strojila se k odjezdu před Turky. Básník zaznamenává píseň Phoebovu a Mus, v níž velebí se zámek Řepický, že bude míti pánem ochránce básníků. Zpěvy odtud vycházejícími sláva okolí až k nebesům pronikne. Na závěrku Banno utíká se prosebně k Hodějovskému, aby tonoucí lodičce jeho pomoci poskytl.

24. Ad D. Hoddeiovinum de morte uxoris Annae (III., 84), 11 dist. — Na smrt manželky Hodějovského Anny Žabkovny z Limberka († 1554).

25. Epitaphium eiusdem (IV., 85), 4 dist. eleg.

II. Ve sbornících:

1. Collinus, Duo epithalamia (1550), č. 7.:

„Carmen genethliacon ad M. Arpinum." — 23 el. dist. — Báseň k oslavě narození Mikuláše, druhého syna M. Václava Arpina Žateckého. — Básník odpočívaje v Anjelské zahradě Collinově slyšel hlas s výše oblakové, oznamující radostnou událost v domě Arpinově a předpovídající nemluvněti skvělou budoucnost.

2. De nuptiis Sigismundi Geloi (1551), č. 15.:

„Epigramma — Joannes Banno Pragenus." — 6 str. Asklep. — Velebení šťastného manželství.

3. Hanno, Funebria aliquot poemata (1553).

a) Čís. 6.: „Epicedion tam stemmatibus quam virtute bellica ornatissimi viri d. Georgii Oppithii, alias Perzina a Maliczin etc. Scriptum a Joanne Bannone Pragensi. Anno 1550." — 84 dist. Starý válečník Jiří Opit zemřel r. 1549 8. Jun. téměř stoletý. Od mladosti

oblíbil si život na vojně, avšak vystříhal se všeliké výstřednosti, vína nepil, v jídle přísně byl zdrželiv a prostopášností dalek. Jakživ nestonal, až konečně jako vrásčitého kmeta smrt ho postihla. Býval původně ve službách krále Matyáše Uherského, bojoval proti Turkům, účastnil se Matyášovy výpravy do Rakous, byl zejména při dobytí Korneuburku r. 1484 a Vídně r. 1485. Jaký to rozdíl při srovnání s nynější generací! Nepřemožitelné dříve král. České neodvratně hyne následkem rozmařilosti, pijanství a nemravnosti. — Skladba poněkud rozvleklá, jinak mravokárný ton k osobě Opithově dobře se hodí.

b) Tamže čís. 10.: „Carmen consolatorium sub persona piissimae ac nobilis matronae dominae Elisabethae, vita functae coniugis clarissimi ac generosi domini Joannis Opithii, alias Perzina a Maliczin." — 26 dist. — Na smrt Elišky z Nežetic († 1548), manželky Jana Opitha, syna Jiříkova.

c) Tamže čís. 17.: „Tam stemmatibus maiorum, quam studiis Musarum clariss. viro d. Ioanni Oppithio, alias Perzina a Maliczin et in Hurka etc., d. et Mecoenati suo plurimum observando." — 20 dist — jest úvod k následující elegii na smrt mladého básníka Martina Hannona, jenž zemřel r. 1550 22. Nov. na studiích ve Vitemberce. Opith zesnulého i Bannona podporoval. Skladba psána v Lednici na Moravě r. 1551 31. Mart.

d) Tamže čís. 18.: „Elegia de morte piissimi iuvenis Martini Hannonis Hradeceni, poetices et astronomiae studiosissimi, artiumque liberalium magistri." — 33 el. dist. — Jest vřelým. ač poněkud strojeným výrazem přátelství.

e) Tamže čís. 22.: „Epitaphium" (Hannoni). — 2 dist.

3. „Hag Jakob, Poemata aliquot de nuptiis" (1553), č. 6.: „Ode dicolos distrophos de nuptiis d. Jacobi Hag etc." — 68 dvojverší. — Oslavování sňatku starého válečníka, hejtmana na Ojvíně. Skladba vznikla na podnět Collinův.

4. Carmina gratulatoria Maximiliano II. (1557, 8. Apr.), č. 7.:

„Joannes Banno a Phoenicio Campo". — 9 el. dist. — Vítání Maxmiliana při návštěvě hradu Pražského. Vltava povznášejíc hlavu ze studených vln opovídá věštbou, že příchodem Maxmil. nastanou časy blažené (Saturnia regna).

5. Carmina gratulatoria Ferdinando I. (1557, 8. Nov.):

„De S. Caes. Ma. adventu Ode gratulatoria." — 13 strof Alkaj. Nechť ozývá se jásot po Praze, neboť přichází Ferdinand, aby dobrý řád upevnil, zvůli omezil a ušlechtilým uměním dráhu nově otevřel. Za něho nebudou nás trýzniti války; zhoubné spory zaniknou.

III. O sobě:

1. „Duo genethliaca poemata a Joanne Bannone Prageno scripta, Anno Domini 1550." — 4 l. ve 4°. — Bez místa (Klem.). Obsah:

a) Nobili et eruditione praestanti viro d. Joanni seniori Hodieiovino ab Hodieiova et in Borotin, viceiudici inclyti regni Boiemiae, d. et Mecoenati suo plurimum observando." × „Ex horto Angelico, domo d. M. Matthaei Collini, praeceptoris mei carissimi, 8. Idus Přijmi laskavě píseň ku svým narozeninám. Jako chráníš Musy proti nepřátelům, tak i příště čiň; sláva tvá na věky tím vzroste. — Otištěno s nepatrnými odchylkami také ve Farraginech IV., 88.

b) „De natali nobilis. et eruditione ornatissimi viri d. Joan. sen. Hod. ab Hod. et in Borotin, viceiudicis R. B. epigramma." — 21 el. dist.:

Slunce a Měsíci jasněji svěťte, Musy, Charitky, božstva a básníci slavte narozeniny Hodějovského. Dne tohoto synem byl obdařen otec Rausus a matka Anna z Drachkova. Jako Rausus statečností rod svůj krášlil, tak Jan vědomostmi. Jako jest duch výtečnější těla, tak Jan výtečnější otce svého. Král jeho přednosti odměňuje. Oslavujte ho Musy. — Následuje „Chorus Musarum". — Prosba za zdar Hodějovského.

c) „Nobili et docto viro d. Joanni Oppithio, alias Perzina a Maliczin etc. domino et patrono suo colendis. × Ex Angelico Horto 4. Juli Anno 1549." — 10 hexam. Raduješ se z narození synova a vzdáváš díky Bohu. My básníci přání svá k tvým připojujeme. Buď dlouho živ a měj hojnou rodinu. Jest úvodem k následující básni.

d) „Genethliacon Julii, primogeniti filii domini Joannis Oppithii etc. — 31 el. dist.

Bože věčný, svrchovaný, všemohoucí, jehož vůlí vše vzniká a vše se děje, tys původcem manželství, tvou přízní rod lidský se množí. Tvou milostí obdařen i Opit synem; kéž jest ochráncem pravého náboženství, příznivcem věd a dobrým vlasti synem.

e) Ke skladbám Bannonovým připojena na konci elegie Martina Hannona 38 el. dist. Viz: Hanno.

2. „Carmen in obitum honestissimae matronae d. Catharinae Lamplin, clarissimi viri d. Christophori Lampl coniugis fidissimae, quae ex hac lachrymarum valle decessit Nonis Augusti Anno 1551. Viennae Austriae excudebat Egidius Aquila. Anno 1551. — 6 l. ve 4°. — Denis Nachtrag zu einer Buchdruckergeschicht Wiens 1793, p. 71, čís. 788.

3. „Divo Maximiliano Boiemiae regi, archiduci Austriae etc. de illius felici ex Hispaniis cum coniuge augustissima et liberis Viennam reditu carmen

gratulatorium... Viennae Austriae excudebat Egidius Aquila. Anno 1552." — 12 l. ve 4⁰. (Mus.)

Jest květnaté rozvedení stručnější skladby, jež jest vytištěna ve Farraginech (viz odd. I., 11). Po úvodě věnovacím (25 dist.) následuje vlastní skladba (404 hex.), jejíž vlastní jádro záleží v několikerém zjevení básnickém. Když panovník vstupuje na půdu rakouskou, přiváděje vznešenou choť a dvé dítek, celá tvářnost nebeského Olympu nabývá vzhledu radostnějšího a nad obyčej skvělého. Planety mohutněji září a jedna po druhé vystupujíce pozdravují Maximiliana. Počátek činí Saturnus, „kterýž po klenbě nebeské putuje zvolna"; následuje Jupiter a předpovídá rozšíření panství do všech úhlů světa: orlové Quirinalští zaletí prý na východ a jih až k odlehlým Afrům, na sever až k moři ledovým mrazem sevřenému; lid na západě sám od sebe rád bude poddán. Mars ohlašuje zničení Turka a vybízí ke skutkům srdnatým. Také Sol tuší slávu nesmírnou mladému mocnáři. Venus velebí královnu Marii; Hermes těší Musy, že jim budou navráceny Helikon, Tempe a hora, jež dvěma temeny hvězd se dotýká (Parnas); Phoebe konečně blahoslaví Prahu, ježto jí kyne rozkvět moci politické, věd a umění. — Mezitím co na nebesích zavládl tento rej, zpozoroval Inn na březích toku svého nádherný průvod a rychle svolal nymfy na podívanou. Velkolepé divadlo vzbudilo úžas: překvapuje zvláště krotký slon, kterýž před Maximilianem pokleká. V Linci vynořuje Ister hlavu z proudů a slibuje pomoc bohů proti Tureckému násilí; kéž jen Caesar s odvahou zbraně se uchopí! — Ostatní částky básně, přidružené k těmto oddílům, nezdržují se při jednotlivostech, leč tam, kde nějaký obrat z Vergilia, oblíbeného vzoru básníkova, příhodně bylo lze vpraviti. — Po zastávce ve Vídni, kdež jako v Karthagině u Didony zasedlo se k slavné hostině, provází autor Maximiliana do Prešpurka na sněm k otci Ferdinandovi, a stručně popisuje již i samu slavnost vítací, jež byla pořádána při konečném návratu z Uher do Vídně.[1])

Příležitostným dodatkem ku skladbě jest báseň připsána tehdejšímu příznivci Bannonovu, Adamovi z Dietrichsteina, jenž z pobytu ve Španělsku s Maxmilianem šťastně se byl navrátil. Nadpis:

„Magnifico heroi et d. d. Adamo a Dietrichstain, libero baroni in Fincknstain, Holnberg et Tolberg etc., inclyti Boemorum regis Maximiliani camerario etc., domino et Mecoenati suo incomparabili, Joannes Banno felicem ex Hispaniis reditum gratulatur." — 18 dist.

Dle výslovného svědectví Collinova [2]) Banno zabýval se i ději-

---

[1]) Ukázky z básně podány v Programmě akadem. gymnasia v Praze 1899, str. 17 a násl.

[2]) List Fabriciovi Míšenskému v Mitisově Hasensteynii Lucubrationes oratoriae (1563) A⁸: „Tua cura et impulsione Annales rerum Bohemicarum, olim collecti a Cosma, ecclesiae Pragensis decano... nunc ab erudito iuvene Joanne Bannone pertexuntur et ad nostram usque aetatem continuantur latina oratione."

nami českými, maje v úmyslu zpracovati je veršem, jak bylo dávné přání Jana Hodějovského; ale výsledek nepokročil nad pouhé začáteční pokusy.

Banno neměl pravého nadání básnického, jak ostatně sám doznává; vyznačuje se hlavně rázem rhetorickým a dosti dovedným napodobením vzorů antických, zvláště Vergilia a Ovidia. Básně rád skládal ve strofách Sapfických a Alkajských, čímž právě Hodějovskému se zavděčoval.

Srv. Balbin, Bohemia docta, ed. Ungar, II., 260; Jireček, Jan Hodějovský z Hodějova; Ottův Slovník Naučný; Ant. Truhlář, Dům Habsburský ve skladbách humanistů českých XVI. stol. (1899); Ant. Rybička v Mikovcově Lumíru 1860, str. 688 a j.

Banovicenus, jinak **Jodocus** Gabriel, z Bánovců na Slovensku, stal se bakalářem v Praze r. 1597 21. Mai a r. 1598 jmenuje se jako rektor školy Teplické. V září roku toho žádají Rakovničtí M. Trojana Nigella z Oskořína, rektora universitního, aby na uprázdněné místo v jich škole byl B. podán a konfirmován, dovolávajíce se svědectví mistrů Žateckých o jeho pobožnosti, hodnosti, střídmosti a pilnosti. R. 1599 byl správcem školy na Mělníce, kdež zemřel morem. Jako žák měl účastenství při gratulacích bakalářům r. 1595 14. Jun. — Vz. Campanus, Sedecimi centenarii triennium postremum (1601). — Dvorský, Paměti o školách, str. 108 (pozn.) a 572. — Winter, Školy partikulární, str. 185 a 229. — Levý, Rakovník, str. 195.

Barmon Jan z Velvar stal se bakalářem v Praze r. 1612 26. Sept. za Troila; byl 2. mezi 13 soudruhy. Thema disputační měl: „An forma corporis animae moribus conveniat?" R. 1611 konfirmován byl za učitele do Netolic, kdež pro veliké prý nátisky faráře Řehoře Lomnického spolíčkoval. Byl žalován pro to u konsistoře katolické, ale zůstal netrestán, poněvadž universita bakaláře se zastala a proti nepříslušnosti soudu se opřela. B. přispěl r. 1610 ku pohřebním skladbám, vydaným na památku Matěje Morávka (Lacrymae č. 21.), bývalého učitele a měšťana v Poděbradech. Srv. Winter, Školy partikulární p. 166 a 315. —

Baronides Bartoloměj viz: **z Levenperka** Vodňanský Bartol.

Baroš Petr z Beluše na Váhu v župě Trenčínské, slynul v 2. polovici XVI. věku jako čelný paedagog na Slovensku. Působil na škole v Německé Lupči a hlavně v Trenčíně. Vedle učitelů Bardějovských Linh. Stökla a Tomáše Fabri-a nejčastěji bývá připomínán.

Barth Christian z Roztok v Meklenbursku, doktor práv. Byl znám s Vítem Ophthalmiem z Oskořína, jehož spis „Processus iuris municipalis Pragensis" (1585) opatřil

zajímavým doporučením, v němž na obranu českých práv proti Janu Aubanovi (Boemiovi) vyjadřuje se:

Boemi barbaricis non foedant omnia dictis,
Garrulus ut de illis Teutobohemus ait...
Id tibi demonstrat praesens tractatus abunde,
Et iure Ausonio non male compositus."

Ophthalmius, Processus (v úvodě).

Barth Michael z Annaberka v Sasích, doktor lékařství a filos., od r. 1570 professor na universitě v Lipsku, napsal doporučovací báseň k paraenetickým řečem Jiřího Ostracia, „Orationes duae de studiis literarum versibus hexametris scriptae" (1574).

Barthius Lukáš z Kladska, učitel na německé škole u Sv. Salvatora na Starém Městě v Praze, účastnil se r. 1612 při epicediích za synáčka defensorova Václ. Magrle ze Sobíšku (Amabili puero) skladbou č. 13.: „Lucas Barth. Glacensis, immaturum discipuli sui chariss. obitum ex animo dolens."

Barthold z Braitenberka viz z **Braitenberka** Jiří.

Bartholus Tomáš z Hlohova ve Slezsku, stal se magistrem u Jesuitů v Praze 1581 5. Jan. Mezi 6 kandidáty byl na místě prvním.

Bartolomaeus Baltazar, Klatovan. K sňatku jeho s Annou Karáskovou vydána epithalamia:

„Honori nuptiarum honesti ac eruditi iuvenis Balthazari Bartholomaei Glatovini ac pudicae virginis Annae, filiae integerrimi viri d. Vencesilai Karasek, civis Glatoviensis 8. Februarii celebratorum fraterni amoris ergo scribebat, 1594. Pragae in officina typographica Johannis Schumani." — 4 l. ve 4°. — (Mus.)

Účastníci:

1. Andr. Libertinus
2. Joan. Acicula
3. Joan. Silnický
4. Petr Cotaulius
5—7. Anonymové.

Bartolomaeus Jiří, rodič Kutnohorský, připravoval se k stavu kněžskému u Václ. Stefana Teplického, arciděkana v Hoře, r. 1616 povolán byl ku správě církevní na Vysokou od pí. Mandaleny Voděradské z Komárova (Hejnic, Listář k dějinám školství Kutnohorského p. 124.). Přispěl skladbou k epicediím na smrt Estery, manželky arciděkana Stefana (Piis Manibus 1616, č. 9.). Srv. Jireček, Rukověť, I., str. 48.

Bartolomeus Ondřej z Chlumce přispěl k epithalamiím Jana Mitisa Pražského (Novo Hymenaeo 1609, č. 8.).

Bartovecius Daniel, Klatovan, uveřejnil vzpomínku „Phoenix, imago resurrectionis", v epicediích na smrt manželky Sigmunda Matyáše Vencelíka ze Sarabic. Srv. Jungmana, Historie liter. IV,[2] 1908.

Bartschius Michal z Lubáně v Horní Lužici, posluchač na universitě Pražské, napsal lichotivý úsudek o pojednání Adama Genikovského „Invectiva chorearum" (1614) a chválil these Volf. Kussa Zellského „Theses de legitimatione et adoptione" (1614).

Barvitius Florian Písecký stal se bakalářem v Praze r. 1609 30. Jun. za Šim. Skály; mezi 11 kandidáty měl místo třetí. R. 1612 byl rektorem v Domažlicích. — Winter, Školy partikulární str. 166 pozn. 17.

Barvitius Jan z Gelderska v Belgii, JUDr., sekretář Rudolfa II. v Praze. K druhému sňatku jeho s Belgičankou Marií z Ballioncurtu r. 1597 vydána byla Epithalamia: „Carmina gratulatoria ad nuptias magnifici nobilissimi clarissimique viri domini Joannis Barvicii JUDr. invictissimo et gloriosissimo imperatori Rudolpho II. a consiliis et secretis aulicis imperii, cum nobilissima et ornatissima virgine Maria Ballioncurta celebratis Pragae die 26. mensis Augusti An. 1597 scripta honoris et observantia a:

1. Hieronymo Arconato
2. Arnoldo Helio
3. Georgio Carolide
4. Joanne Cyaneo
5. Gerardo Vitlingo.

Pragae typis Annae Schumanianae. Anno 1597. — 8 l. ve 4°. — Strahov. — Listy B. psané na rozkaz Rudolfa II. vyšly ve Vídni r. 1771 péčí Bernarda de Pace. V básních Alžběty Vestonie, kteráž prostřednictvím B-ovým k císaři se utíkala, mnoho čísel jemu svědčí. Sám napsal prosou epitafium Janu Trauthsonovi (Iusta funebria 1590). Barthold Pontan z Braitenberka r. 1591 věnoval mu báseň panegyrickou (Panegyrica č. 12.). — Srv. Gelehrte Prager Nachrichten II., 248.

Basilius Daniel z Deutschenberka narodil se r. 1585 v Něm. Lupči na Slovensku. Studoval v Praze u sv. Jindřicha a dosáhl hodností akademických, bakalářství r. 1609 28. Jul. a magisterství r. 1612 29. Mart. za Campana. Magisterská jeho disputace byla obsahu právnického: „An feudum prorsus alienum a legibus?" Dráhu svou počal učitelstvím, nejprve v Ml. Boleslavi a potom v Praze u sv. Mikoláše na Malé Straně. Studiem práv a přírodních věd s oblibou se zanášel, jak svědčí

zejména jeho disputace u Matyáše ze Sudetu (1612, 5. Jun.) „De iustitia et jure" dle Justiniana (viz o tom zprávu Dr. Jos. Volfa v ČČM. 1907, str. 315), jakož i oprávněnost, že směl vykonávati veřejné práce notářské („publicus notarius caesareus"); jinak byl po způsobu svého věku polyhistor, jenž dovedl se i do cizích oborů naukových vpravovati. R. 1613 volán byl od mistrů kolejních k odpovídání, proč ve své škole Malostranské pouští se s žáky do theologických kvestií, když věc jest zakázána; ospravedlňoval se, že tak již jinde bez závady si vedl, a otázky jeho že jednají o náboženství pravém a obecném (Winter Školy partikulární, str. 591). Když dosáhl hodnosti magisterské, žádal za dovolení, aby směl vykládati „institutiones iuris" aneb „mathemata" buď v kolleji nebo doma privatim; žádosti bylo částečně vyhověno (Winter, l. c., str. 259; Dvorský, Paměti o školách, 541). Na popud nejspíše od Sudeta vyšlý počal se důsledně psáti „v právích doktor". R. 1615 přijat byl mezi mistry universitní jako „physices professor ordinarius", hlavně „propter calendaria", t. j., že by mohl dělati kalendáře, k čemuž pro své polyhistorické vzdělání dobře se hodil (Winter, Život na vys. školách, p. 125). Dne 22. Apr. ohlásil své první čtení „de nobilissima ac scitu omnibus iucundissima scientia naturali." (Giczinský, Programmata VI. 1615). V letech následujících přednášel o mathematice, fysice a umění hvězdářském po Bacháčkovi; mimo to po smrti Mikul. Alberta z Kaménka r. 1618 přidělena mu i professura hebrejštiny. Byl po třikrát děkanem fakulty artistské, r. 1616, 1619 a 1621 až do dubna 1622, kdy zároveň s rektorem Troilem a prorektorem Campanem úřad složiti byl přinucen. Nedlouho potom přestoupil na vyzvání jesuitů k víře katolické, kterýmžto krokem dosáhl nevšedních výhod materielních; byloť mu netoliko odpuštěno, že r. 1619 a 1620 byl od tehdejších direktorů dosazen mezi konšely malostranské, ale došel i potvrzení své nobility (1624, 23. Oct.), stal se primasem v radě na Malé Straně, pak sekretářem kanceláře české a odtud povýšen za radu při soudě appellačním. Zemřel náhle r. 1628 dne 25. (?) června. (Winter, Dějiny vys. škol, str. 215.)

Basiliovu povrchnost a povahy vrtkavost již vrstevníci přísně posuzovali (srv. Volf, l. c.); zvláště trpce a vyčítavě učinil tak Samuel Martinius z Dražova ve spise „Parentatio antiquissimae Academiae Carolinae (1624): „Dan. Basilius, Hebraeae linguae publicus professor, mollis et inconstans natura, animo et ingenio, videns sibi offerri primatum in senatu Micro-Pragensi et sine dubio aureos montes sperans, ut solent eiusmodi levis conscientiae homines, facile manus dedit pontificiis, ruens clausis oculis ac caeco impetu in barathrum confusionis. Jam vero tantae audaciae et conscientiae est catholicus, ut non audeat coram evangelicis novam religionem profiteri; modo dicit se inservire tempori, nunc simulatione opus esse viro politico; iam propter rempublicam ardua etiam suscipienda esse ... atd." Přídomku z Deutschenberka Basilius užíval již od r. 1612; vlastní nobility potvrzení dostalo se mu teprve r. 1624.

Za manželku měl dceru po M. Samueli Palamedovi, pastorkyni Jana Václ. Cikady, staroutrakvistického kněze u sv. Jindřicha; po její smrti pojal (1614) vdovu Dorotu Skálovu, majetnici nákladnické živnosti a stal se měšťanem na Malé Straně.

Spisy Basiliovy jsou latinské i české. Zjistili jsme tyto:

1. Jehovae Dei Opt. Max. Auspiciis praeside M. Jacobo Zabonio a Vyssetina, pro tempore scholae d. Henrici in Nova Urbe Pragensi rectore, has De pestilentia theses Calend. Decemb. hora et loco consuetis tuebitur Daniel Basilides Teutolypchzenus. Pragae typis Georgii Hanussii Anno Domini 1610." — 4 l. ve 4°. — (Klem.)

Celkem 43 these. Věnováno: Udal. Gersstorfio, Geor. Kosseticky, Venc. Magrle a Vito Dentulino.

2. Disquisitio physica de spiritibus corporis animati. Pragae 1611 ve 4°. (Pelzl, Abbild. IV., p. 48.)

3. Disputatio de planetis. Pragae 1611 ve 4°. (Pelzl, ibid.).

4. Disputationum Justinianaearum prima De iustitia et iure. — Pragae typis Jonathae Bohutsky, 1612 ve 4°. Viz ČČM. 1907, str. 315.

5. Carmina gratulatoria bakal., 1611, 23. Aug., č. 13.

6. Carmina gratulatoria bakal., 1611, 6. Sept., č. 11.

7. Daubecius Joan., Applausus cunarum Jesu Christi 1611; verše doporučovací na titule.

8. Carmina gratulatoria, vítání Matyáše 1612, č. 6.

9. Carmina gratulatoria, theologům 1612, 6. Nov. (2. čís.).

10. Kochan Venc., Oratio bakal. 1612, II., č. 7: *Ἐν μυρίοις τὰ καλὰ γίγνεται πόνοις.*

11. Tessacius Adam, Nuptiis 1612, č. 11.

12. Bacháček, Monumentum 1612, I., 19.

13. Duchoslav Vencesl., Exequiae 1612, č. 10.

14. Šubar Valent., Písně 1612, č. 5.: „Ad d. Georgium Hanussium Landtskronaeum, patrem dilectiss., melismata publicantem," pochvala.

15. Schlik, Investitura 1613 carm. č. 5.: „Ad almam matrem Academiam illustri praeside ornatam."

16. Giczinský, Programmata IV., 1613, v úvodě pochvala.

17. Carmina gratulatoria bakalářům 1613, 8. Mart.

18. Cruciger Pet., Nuptiis 1613, č. 8.

19. Campanus Joan., In obitum Susannae coniugis 1613, č. 14.

20. „D. O. M. A. Quaestiones aliquot ex utilissima materia successionum ab intestato, cum quibusdam philosophicis miscellaneis in vetusta ac celeberrima Academia Pragensi ad disputandum permissu inclitae facultatis philosophicae 5. Calend. Augusti horis matutinis Anno 1614 propositae a Daniele Basilio de Deutschenberg J. U. Doctore. Pragae, typis Samuelis

Adami a Veleslavina." — 4 l. ve 4⁰. (Klem.). Obsaženo 8 thesí právnických a 8 filos. Mezi těmito: 1. Placet et sententia Copernici terram moveri, stare coelum. 2. Asserere campanarum pulsu removeri tempestates est anilis superstitio. Srv. Pelzel, Abbildung, IV., p. 49.

21. Carmina gratulatoria bakal. 1614, 6. Mart.

22. Carmina gratulatoria magistrum 1614 17. Apr.

23. Krupský Henr., Nuptiis 1614, č. 4.

24. Trczkonides Jacob., Nuptiis 1614, č. 2.

25. Ješková Anna, Lugubria in obitum 1614, č. 3.

26. Šud Elias, Justa funeb. 1614, č. 4.

27. Švantle Sigis., Naenia 1614, č. 4.

28. Carmina gratul., theologům 1615, 5. Mai.

29. Carmina gratulat. magistrům 1615, 20. Sept.

30. Carmina gratulatoria in electionem rectoris magnifici Joannis Christophori Fünfkircher a Fünfkirchen 1616. Pelzel, Abbild. p. 49.

31. Carm. gratul. magistrům 1616, 21. April.

32. Carm. gratul. bakal. 1616, 8. August.

33. Janda Georg., Fel. Hymenaeo 1616, č. 4.

34. Včelín Jak., Oratio de praesagiis astrologorum 1616, č. 5.

35. Carmina gratul. bakal. 1617, 2. Mart. — Pozvání ke zkouškám. Řeč k bakalářům.

36. Carm. gratul. bakal. 1618, 22. Mart. V předu citát hebrejský.

37. Carm. gratul. bakal. 1618. 9. Aug. S citátem hebrejským.

38. Principia ss. linguae Hebraicae 1616.

39. „Saud hvězdářský přirozený o strašlivé s ocasem kometě, kteráž se po velikém proti sobě patření Slunce s Hladoletem 28. dne měsíce listopadu na znamení Váhy v létu tomto bouřlivém a zkormouceném 1618 vyskytla. Jakého by to spůsobu a přirození byla a co by budaucně vyznamenávala, pro výstrahu a nabídnutí ku pokání s bedlivostí sepsaný. Od Danyele Bazylia z Deutschenbergku, v právích doktora a v učení Pražském hvězdářského umění professora. *Οὐδεὶς γὰρ κομήτης, ὅστις οὐ κακὸν φέρει.*" — V Praze. u Jana Stříbrského 1618. — 9 l. ve 4⁰. — (Mus.) Pro spisek vznikla rozhořčená polemika; srv. č. 46. Obsah podává Smolík v Živě 1864, str. 339 až 340.

40. Humelius Joan., Piis Manibus 1618, č. 4.

41. Martinius Samuel., Hussius et Lutherus 1618, I., č. 5.

42. Smiřický Alb. Joan., Lessus 1619, č. 6.

43. Kochan Jacob., Luctus 1619, č. 4.

44. Vlaverinus Venc. *προσφώνησις* 1619, č. 4.

45. Carm. gratulatoria bakal. 1620 5. Mart. s vyhláškou Basilia děkana o promoci.

46. „Lixivium (= louh) pro abluendo male sano capite anonymi cuiusdam pseudosophi, qui tractatu

considerationis suae de asterisco comatomagico conscriptae in praefatione admonitoria scriptum modestum de cometa anno 1618 apparente conceptum virulento perstringit calamo. Praeparatum studio Danielis Basilii de Deutschenbergk, academiae Pragensis mathematum profesoris pub. Cum adnexa sub finem scommatum analysi de statu controversiae. Pragae typis Pauli Sessii, typographi Academici. Anno 1620." — 26 l. ve 4⁰. — (Mus.) — Jest to rozezlená odpověď na traktát lékaře Ondř. Habervešla z Habernfeldu, kterýmž spisek Basiliův „Soud hvězdářský" z r. 1618 ostře byl odsouzen a směšným učiněn. Ze spisku onoho uvádí se náramně rozhořčeně za příčinou vyvrácení věta za větou a na protivníka dotírá se nezřídka spoustou nadávek. Praví se o něm, že jest „octavus sapiens asinini cerebri, morosophus, moromagus, larvatae caballae pullus" (spisek totiž byl vydán anonymně), „calamistrosus tenebrio ovo calumniae natus" atd., jenž jest hoden pranýře a aby proti němu bylo zakročeno dle práv městských: „Kdožbykoliv v tom postižen byl a to podle práva bylo na něho prokázáno, že by cedule zrádné spisoval, lípal, metal, pokautně kladl aneb takových cedulí zrádných, nešlechetných aneb hanlivých příčinau byl, ten takový každý bez milosti jakožto zrádce čtvrcen býti má." — Na konci připojili soustrastné verše přátelé:

1. Jacob. Včelín
2. Joan. Campanus
3. Petr Fradelius.

Campanus radil, aby věc pominuta byla opovržlivým mlčením.

Z kalendářů Basiliem sestavovaných uvádí se Palackým v ČČM. 1829, I., 62:

47. Minucí a pranostika na r. 1615, věnovaná hraběti Juliu Šlikovi z Holejče, tehdáž rektoru universitnímu. V bibliothéce Musea král. Českého chovají se mimo to:

48. Nový a starý s pranostikau a hystoriemi Kalendář hospodářský a kancelářský, ku potřebě auředníkům, písařům, prokurátorům, kupcům a obchody všelijaké vedaucím. K létu Páně 1618. Vytištěn v Praze u Jana Stříbrského.

49. Nový a starý s pranostykou a historiemi kalendář k Létu Páně 1623 ... Od D. Danyele z Deutschenbergku." V Praze u Jana Stříbrského.

50. Kalendář ... k Létu Páně 1627. — V Starém Městě Pražském u Pavla Sessia.

51. Kalendář hospodářský a kancellářský ... k létu Páně 1628. Vytištěn v St. M. Pr. u Pavla Sessia.

52. Kalendář hospodářský a kancellářský, ku potřebě auředníkům, písařům, prokurátorům, kupcům a obchody vedaucím k létu Páně 1629, po přestupném prvnímu. Od Dan. Bazylia z Deutschenbergku etc., obojích práv doktora. Vytištěný v Star. Městě Pražském u Pavla Sesse.

Srv. Pelzel, Abbildungen IV., 47. — Jireček, Rukověť, I., 49. — Palacký, ČČM. 1829, 62. — Rybička v ČČM. 1889, 473. — Dr. Jos. Volf v ČČM. 1907, 315. — Smolík v Živě 1864, 339. — Winter, Dějiny vys. škol, Život na vysokých školách, Školy partikulární, l. c.

Basilius Jiří (Královec?) z Domažlic, bakalář u sv. Michala v Opatovicích, kdež měl mrzutost s farářem Martinem Vládykou (1610; v. Winter, Školy partikulární str. 315). Byl učitelem ještě na jiných místech, zejména v Rakovníce, kdež přispěl k epithalamiím Mik. Rabského a Šim. Marcocia:

Rabinus, Pro nuptiis (1610), č. 7.
Marcocius Sim., Secun. nuptiis (1611), č. 9.

Basta Jiří, polní vůdce cís. Rudolfa II. Na jeho příjezd do Prahy r. 1606 v únoru vydána Jindř. Cligeriem a Pavlem z Jizbice:

„Elogia gratulatoria ad illustrissimum et excellentissimum comitem ac dominum dn. Georgium Bastam etc. equitem auratum ac S. C. Mai. supremum militiae praefectum in Hungaria Pragam adventantem mense Februario Anno 1606. — Pragae typis Georgii Nigrini a Nigro Ponte. Anno 1606. 4 l. ve 4°. — (Strahov.) — Obsah:

1. Henrici Clingerii de Abieto, 72 hex.
2. Pauli a Gisbice Prag., 46 el. dist.

Bastias (?) Zachariáš z Prus (Prutenus), studující na universitě v Praze. Od něho pochází smuteční skladba na památku Viléma Kloepfera, tělesného lékaře Rudolfa II.:

„Naenia in exequias nobilis ac clarissimi viri dni. Gulielmi Kloepferi, sacrae philosophiae ac medicinae Doctoris, SCMtis medici a cubiculis etc., habitas in aede d. Thomae sacra 21. Aprilis, conscripta a Zacharia Bastia Pruteno Ph. Stud. — Pragae. E typographeo Schumaniano. Anno 1604." — 4 l. ve 4°. — (Museum.)

Celkem 94 hexam. způsobu bombastického. Připojeno epicedion in Tumulum" o 6 dist.

Bastnerus Joan. z Báňské Bystřice na Slovensku (Neosolinus) stal se v Praze bakalářem za Šim. Skály r. 1612 18. kv. (th. disp. „Num sanguinis fluxus in cadavere occisi praesentiam interfectoris vere indicare possit?) a magistrem za Campana r. 1615 18. Sept. (R. disput.: „Philosophus an medico praeferendus?"); mezi 9 kandidáty byl první. Připomíná se jako kollega u sv. Haštala r. 1611, potom v Táboře r. 1617 a u sv. Perta v Praze r. 1620. Byl dle zachovaných zpráv povahy dosti prudké a svévolné. Přispěl verši:

A. ku přáním bakalářům:

1. Carmina gratulatoria 1614, 8. Mart

2. Carmina gratulatoria 1618, 9. Aug.
3. „ „ 1619, 7. Mart.
4. „ „ 1620, 5. Mart.

B. K epicediím:
1. Anny Ješkové, Lugubria 1614, č. 7.
2. Jana Cikady, Piis Manibus 1618, č. 8.
3. Sigm. Crinita, Piis Manibus 1619, č. 6.
4. Jak. Kochana, Luctus 1619, č. 7.
5. Alb. Jana Smiřického, Lessus 1619, č. 13.
6. Ondř. Vermilia, Exequiae 1622, č. 13.

C. K pochvalám Gičinského, Programmata 1616 v úvodě.

Baštař (Basstarius) Jan z Tábora, bakalář r. 1546 27. Aug. (L. D. II., 341) přispěl k oslavě příjezdu Ferdinanda I. do Prahy r. 1558 (Carmina gratulatoria 1558: De triumphali adventu Ferdinandi I. Pragam gratulatoriae acclamationes) skladbou č. 12: „Tractus horarum gratulatoriarum ex dominio planetarum", v níž pěti eleg. distichy naznačil po hvězdářsku, která panovala planeta v těch právě hodinách, když jednotlivé sbory vítaly císaře. Srv. Program. akadem. gymnasia v Praze 1899, str. 24.

Bathori Zikmund, vojvoda Sedmihradský, za pobytu svého v Praze r. 1596 navštívil kollej Jesuitskou, kdež věnovány mu byly these, probírané tehdáž při zkouškách licentiatů. Viz: Phrearius Petr., Disputatio tripartita (1596).

Baubinus Václav z Vodňan, bakalář v Praze r. 1562 (L. D. II., 374). Ve „Farraginech" jest od něho „epistola" (IV., 709), v níž uchází se o přízeň a podporu Jana Hodějovského.

Baušek (Bauschek, Bauzek), Vojtěch z Pardubic, první z Čechů, jenž vstoupil do nového řádu Jesuitského v kolleji Pražské, doktor a professor theologie na universitě Vídeňské, učený a výmluvný, zemřel ve Vídni r. 1571 3. května. Od něho: „Assertiones theologicae pro tuenda fidei catholicae veritate, defendendae publice a r. p. doctore Adalberto Bauzek Pardubicensi Bohemo, Societatis Jesu in universitate Viennensi theologiae professore, in futura synodo diocaesana ad diem nonum Maji huius anni 1568 Olomutii." — 8 archů ve 4°. — Nákladem Viléma Prusinovského, biskupa. — Crugerius, Sacripulveres 21. April. a 3. Maji. — Schmidl, Hist. Soc. Jesu I., 261. — D'Elvert, Gesch. des Bücher- u. Steindruckes in Mähren p. 38.

Bavor z Kosmačova Bohuslav stal se bakalářem v Praze r. 1591 28. Aug. za Adama Bystřického. Napsal:

1. „Carmen de stupenda et admiranda nativitate domini nostri Jesu Christi, scriptum in honorem nobilis viri, humanitate ac iurisperitia ornatissimi dn. Matthiae Hostaunsky a Kosmacziova, ad tabulas regni oratori excellentissimo, Mecoenati litterarum et patrono suo colendo, a Bohuslao Bavor a Kosmacziova Tusteno, alumno collegii Nazareth. Pragae, typis mandabat Joannes Othmarus. Anno Domini 1589." — 8 l. ve 4°. — (Klement.) Napřed jest věnovací přípis Hostounskému (56 hex.). Jako dárek novoroční předkládá drobnou skladbu, prvotinu veršovanou, svému patronovi, „quem Phoebus in antris nutriit ipse suis." Následuje „carmen" 131 dist. Bůh vida řádění Satanovo, pošle syna svého na svět; příchod jeho celá příroda vítá. Noc štědrovečerní. Slova anjelova k pastýřům, jich příchod a modlitba; hvězda, králové, Herodes, útěk Josefův, mladátka, trest postihne Heroda. Vše dle evangelií. Hojně užito frasí a veršů z Vergiliovy Aeneidy. Skládání dosti slušné.

2. „Carmen de passione iuxtaque gloriosissima a mortuis tertia die resurrectione et triumpho D. N. J. C., scriptum a Bohuslao Bawor a Kosmaczowa Tusteno. Pragae excudebat Georgius Nigrinus Anno 1590." — 12. l. ve 4°. — (Klement.) Úvodem jest věnování radě města Domažlic, 17 dist. dt. „in collegio Reczek 8. April. An. 1590," potom skladba ve dvou odděleních:

a) „Carmen de passione et morte domini nostri Jesu Christi", 254 hexam. Vypravování živé, ale klassickými drobty nemírně, ba nevhodně zdobené. O poslední večeři dí se na př.

„Conveniunt stratoque super discumbitur ostro.
Dat famulis lympham bis senis ordine et horum
Sordida demulcet puris vestigia lymphis,
Regis ut Augiae stabulum Tyrinthius heros."

b) Altera pars continens gloriosissimam a morte resurrectionem et triumphum Christi." — 212 hex. Kristus vstoupí do pekel a vyvede odtud ve vítězoslávě sv. Otce. Všechna země plesá. I my se radujme a prosme Spasitele za pomoc proti nevěřícím.

3. Triumphus et resurrectio gloriosa a mortuis tertia die filii Dei D. N. J. C. a Bohuslao Bavor a Kosmaczowa Tusteno exornatus carmine. Excudebat Johannes Schuman." — 4 l. Bez roku. (Klemen.) Skladba téhož obsahu jako předešlá, ale stručněji zpracovaná (68 dist.) a připsaná Benjaminovi Kutovcovi z Aurazu.

4. „Carmen de nuptiis . . . Petri Veselini praefecti (Rosensis) in oppido Miliczin." — 42 dist.

5. Carmina gratulatoria bakalářům. 1593, 2. Jun.

6. Epithalamia Václ. Cyrillu z Kyršfeldu (In nuptias 1593, č. 2.).

7. Epithalamia Jindř. Škretovi Šotnovskému ze Závořic (Pro nuptiis 1593, č. 3.).

8. Epithal. Šim. Pistoria Kutnohorského (Amores, 1593, č. 4.).

9. Elegie na smrt Vil. z Rožmberka (Epicedia 1592, č. 5.). — 152 hex. Svědčí o nevšední zběhlosti v klassicích.

10. De felici ex hostium agmine parta recens victoria carmen Bohuslai Bavor a Kosmacziova. Pragae ex officina typographica Georgii Dacziceni. Anno Domini 1593. — 4 l. ve 4°. — (Klemen.) — O vítězství císařských nad Turky a dobytí hradu Fileka Tiefenbachem 27. Novemb. 1593. Celkem 130 hex.

11. Epithalamia Adama Rosacia (Sacrum nuptiis 1594, č. 10): „Epithalamion versibus dactylicis."

12. K svatbě Ambrože Pachnera Prachatického (Honori nupt. 1594, č. 4.).

Bavor z Kosmačova Jaroslav, syn bývalého primasa v Domažlicích Ambrože Bavora. K sňatku jeho s Lidmilou Koránkovou r. 1609 6. Oct. vydána epithalamia:

„Ornatissimo iuveni domino Jaroslao, filio clarissimi viri d. Ambrosii Bawor a Kosmacziowa, olim Tustae primatis dignissimi, cum honesta virgine Lidmilla, filia clariss. viri d. Petri Koranek Zateceni, eiusdem urbis moderni primatis meritissimi matrimonium Anno Christi 1609 6. Octobris contrahenti amici gratulabantur. Pragae, typis Pauli Sessii." — 4 l. ve 4°. — (Klement., neúplno). —

Účastníci:

1. Joan. Campanus
2. Dan. Schaeneius
3. Bern. Vogt
4. Balth. Felix
5. Matth. Pavlovecius
6. Joach. Felix
7. Thob. Felix.

Srv. Zíbrt, Bibliografie I., 292, čís. 6514.

Bavorovinus Mikoláš, radní měšťan v Sušici. K svatbě jeho s Lidmilou, dcerou Tomáše Rosacia r. 1591 28. Jan. složil epithalamium Václ. Pogonymus Sušický, tehdáž chovanec kolleje královny Hedviky (Dobřenského sborník č. 65).

Bavorovský Tomáš. Viz Babler Tomáš a Jireček, Rukověť I., str. 51.

Bebelius Henricus, professor latinské řeči a poesie v Tubinkách, vydal r. 1504 dvě básně, bombasticky velebící vítězství Maxmiliana I. nad Čechy ve válce o dědictví Landshutské (Palacký, Dějiny V., 2, 77).

1. „Ecloga triumphalis de victoria Caesaris Maximiliani contra Boiemos", líčí velikolepou oslavu císařova vítězství v Řezně.

2. „De victoria christianissimi ac invictissimi regis Ro. Maximiliani habita contra Boemos ad cunctos Germaniae principes, ut totis viribus pro illorum terra expugnanda coadunentur, paraeneticon hexastichon". Přepjaté záští ozývá se zvláště ze slov závěrečných:

„Perfida gens penitus poterit nunc fortiter armis
Excindi et nostrae purgari infamia terrae." —

Srv. ještě: Zíbrt, Frantova Práva str. XXVI. — Truhlář, Humanismus za Vladislava II., str. 125. — Opera Bebeliana 1504 (Mus.).

Behem Jan z Bavenberka, měšťan staropražský v osadě sv. Jiljí, jehož zásluhou a několika jiných osadních nově vystavěna byla v letech 1604—1606 škola svatojilská. Veršovci současní připisovali mu nejednou své pokusy, jako Gabr. Suěchin, Palingenesia scholae Aegidianae (1607), Dvorský Georg., Literata causarum forensium decisio (1609), Myllerus Adam, Disputatio de elementorum qualitatibus (1610), Sictor Joan., Disputatio ethica (1616) a j.

Bechtler Ondřej, žák školy v Litoměřicích, přispěl drobnými skladbami k epithalamiím M. Jana Chochola, syndika Litoměřického (*Γαμήλια* 1619, čís. 21) a Tob. Dvorského, primasa v Novém Bydžově (*Ἔπος εὐχωλαστικόν* 1620, č. 23).

Bechyňský Daniel z Prahy; jako žák školy v Hradci Králové r. 1616 přispěl k žalozpěvům na smrt synů arciděkana Hradeckého Jakoba Hrabaea z Dobrše. (Threnus 1616, č. 30.). — Srv. Winter, Školy partikulární str. 760.

Beliš Jan z Klatov, slavil sňatek s vdovou Eliškou Kosnerovou dne 19. Aug. 1607; k svatbě vydána epithalamia hlavně s příspěvky žáků školy klatovské:

„Sacrum nuptiale in honorem honesti ac eruditi iuvenis Joannis Beliss Glattovini, sponsi, et honestae ac pudicae matronae d. Elisabethae Cosnerianae, relictae post obitum piae memoriae d. Thobiae Cosneri, civis Neopragensis digniss. viduae, 19. Augusti Anno 1607 boni ominis dicatum a Musaeo Glattensi. Pragae Typis Schumanianis. — 4°. (Klem., neúpl.)

Účastníci:

1. Andr. Kraczovsky
2. Joan. Ophtalmius
3. Georg. Polentarii
4. Georg. Dvorský
5. Math. Borussius
6. Clem. Pictoris
7. Georg. Schworcaur
8. Georg. Miczerlini

9. Joan. Pául
10. Mart. Johanides
11. Adam Stradalius
12. Venc. Portitoris
13. Gabr. Mathiades

Bělohradský z Kosmačova Jan; r. 1590 Boh. Bavor uvádí ho mezi předními Domažličany, jimž připsal svou skladbu „Carmen de passione Christi".

Belvic Kašpar z Nostvic na Zaječicích, Poletech a Okoříně napsal báseň na rozloučenou bratru Janu Krištofovi z Belvic, když odcházel na studie do ciziny r. 1608 („Itineri dextre auspicato" etc.); tištěna jest při skladbě Jana Adalbertida, vychovatele v rodině Belviců, („Acclamatio natalis Jesu Christi" 1618). Připojeny jsou též verše Jindřicha z Belvic. Synovec Kašparův Kašpar Melichar Belvic r. 1595 studoval v Annaberce v Sasku a odtud s vychovatelem Václavam Trajanem Dačickým přešel do Altorfa. Srv. Leaenus Metich, Vota propemptica.

Benátský Matěj ze Stříbra, býval žákem školy Lounské a přispěl verši k epithalamiím Řehoře Zhorského z Kladrub, správce školního v Lounech („Nuptiis" 1599, č. 8), k epicediím Valentina Sartoria, kantora v Žatci („In obitum 1601"), k narozeninám Václava Radnického ze Zhoře, příznivce vysokého učení Karlova (In natalem 1601, č. 4) a ke gratulacím bakalářům r. 1601 24. Jul. (Carmina gratulatoria). Viz: Winter, Život na vys. škol. str. 426.

Benczo Tomáš z Něm. Lupče (Teutolypczenus) na Slovensku, byl r. 1618 famulem v kolleji Karlově a r. 1619 7. Mart. dosáhl bakalářství za Campana. Winter, Život na vys. školách str. 248.

Benedictus Abraham z Prešova v Uhrách, hospodář (oeconomus) v kolleji Karlově. Chtěje se vrátiti do vlasti, obdržel r. 1615 22. Oct. vysvědčení (commendaticias) od rektora Jana Albrechta Křineckého, že „ex quo in collegii Caroli oeconomus et quasi custos huius domus fuit, honeste, fideliter etc. vixit." Mohl prý zůstati na svém místě, ale touha po domově odvedla jej.

Benedictus Jan z Netolic, bakalář r. 1612 26. Sept. za Troila: 3. mezi 13 kandidáty. Thema disputační měl: „Utrum canes vetulos loris assuescere serum sit?" R. 1614 byl správcem školy v Mor. Budějovicích. Dvorský, Paměti o školách, str. 233.

Benedikti Jan z Očové na Slovensku, v župě Zvoleňské, dosáhl hodnosti bakalářské v Praze r. 1620. 5. Mart. Thema disputační bylo: „De mulieribus neque male neque bene loquendum."

Benedictus Jiří z Litoměřic dosáhl bakalářství r. 1597, 9. Jul. za Trojana. Býval učitelem; r. 1598 oženil se s Lidmilou Vranou a stal se měšťanem na Mělníce, kdež zemřel r. 1613. K svatbě jeho vydali přátelé epithalamia:

„Nuptiis doctrina singulari ornatissimi iuvenis d. Georgii Benedicti Litomierziceni, sponsi et honestissimae virginis Ludmillae Vraneae, sponsae, pridie S. Martini celebratis amici accinebant. Anno 1598. Pragae typis Annae Schumanianae." — 4 l. ve 4°. (Mus., Strahov.)

Účastníci:

1. Joan. Chorinus
2. Georg. Chudecius
3. Thom. Smichaeus
4. Hieron. Vitus
5. Joan. Prosdokonymus
6. Math. Felix
7. Volfg. Vodnianus
8. Venc. Piscenus
9. Venc. Nemes
10. Joan. Cornix
11. Math. Achilles.

Bratr jeho Nikodém býval měšťanem ve Velvarech.

Benedictus Kalixtus z Pertoltic (Bertholdinus) stal se bakalářem r. 1616 8. Aug. za Žabonia. Thema disputační měl: „An praestet domi vel foris bellum gerere?"

Benedikti Matěj ze Stříbra napsal epithalamium k sňatku Víta Ophthalmia, bakaláře a rektora školního na Malé Straně, a Evy, dcery Stanislava Vodopila (Hydropota), měšťana Novoměstského (Votum nuptiale 1579, č. 3).

Benedictus Nikodém z Litoměřic, bratr Jiřího, povýšen byl na bakalářství r. 1593 2. Jun. za Khernera; r. 1596 se oženil a usadil se ve Velvarech, kdež zaujal místo písaře a zasedal v radě městské. K svatbě vyšla epithalamia:

„Nuptiis eruditi ac honesti iuvenis dn. Nicodemi Benedicti Lidomiericeni, artium liberalium baccalaurei, sponsi, et honestae Marianae, relictae viduae a morte Vencesilai Clementis, civis et senatoris Velvariensis sponsae, habitis 7. Novembris Anno 1596. Pragae typis Annae Schumanianae." — 4 l. ve 4°. (Strahov.)

Účastníci:

1. Paulus Saphirides
2. Joan. Matthaeides, 2 čís.
3. Dan. Lucinus
4. Florian. Florias
5. Georg. Benedictus.

Také narozeniny synáčka r. 1600 slaveny:

„Genethliacon lepidissimi puelluli Joannis etc. d. Nicodemi Benedicti Lidomierziceni, reipub. Velvariensis notarii dignissimi filioli,

5. Jul. Anno 1600 nati. Pragae excudebat Joannes Otthmar Jacobides Anno 1600." — 4 l. ve 4°. — Strahov.

Účastnili se:

1. Venc. Zabonius
2. Hier. Vitus
3. Steph. Peristerius
4. Joan. Beniamides
5. Venc. Ripa
6. Jacob. Herda.

Srv. Campanus, Funebria an. 1613, č. 15.

Benedicti Tobiáš z Frandorfu na Moravě, příbuzný a vychovanec Vavřince Benedikta z Nudožer, prohlášen byl bakalářem v Praze r. 1613 8. Mart. za Kaménka, jsa 1. mezi 9. kandidáty. Thema disputační měl: „An artes mathematicae futuro non tantum philosopho, sed etiam theologo, iure consulto et medico sint necessariae?" Od něho jest příležitostní skladba ku promoci bakaláře Mart. Anseridy (Honori primae laureae 1613 č. 13).

Benedicti Vavřinec, kolem r. 1555 v osadě slovenské Nudožery v Nitranské stolici narozený, učil se počátkům literním nejspíše v Prividzi, kdež záslužně působil ve škole Albert Husselius, později pastor místní, horlivý přítel správné češtiny. Záhy osiřev nalezl nový domov na Moravě ve Frauendorfě (Frandorf) blíže Znojma u strýce Samuela, jehož vedením dále se vzdělával. Sám o tom dí v epigrammu bratranci Tobiášovi (1613):

„Me tuus Aonia puerum pater imbuit arte,
Fata severa meum cum rapuere patrem."

Vlastní studia konal v Jihlavě pod správou M. Joachima Golczia; tu vzniklo trvalé jeho přátelství s Janem Campanem Vodňanským. Asi r. 1593 přijal učitelství v Moravských Budějovicích a po roce (1594) správu školy v Uherském Brodě. Tam pojal úmysl napsati ku potřebě škol českou grammatiku a hrubý náčrtek díla také vyhotovil. Z Brodu vypravil se r. 1595 do Prahy, aby dovršil tam svou dráhu studijní. Adam Huber z Rysenpachu prohlednuv jeho pokus mluvnický, horlivě nabádal ho ku pokračování a doplnění a neméně též Daniel Adam z Veleslavína, jenž nejen radou byl pomocen, ale i tiskem vydati knihu přisliboval. Benedikti mezitím dosáhl bakalářství za Bacháčka r. 1597 16. Sept., a v březnu r. 1599 jako nad jiné způsobilý byl ustanoven za správce výborné školy Žatecké. V této funkci obstaral ve spolku s Matyášem Gryllem z Gryllova pohřební poctu zesnulému příznivci a příteli svému Danieli Adamu z Veleslavína, vydav jmenem školy Žatecké ve sbírce „Lugubria in obitum M. Danielis Adami a Veleslavina, civis patricii et architypographi Pragensis" zvláštní oddíl žalozpěvů s názvem „Luctus scholae Zatecensis". Rok po tom povýšen byl v Praze Ba-

cháčkem na stupeň magistra (1600 4. Jul.) a odebral se za předního správce školy do Německého Brodu. Tam nabyv opět klidu dokončil definitivně svou grammatiku na čas odloženou a vydal ji tiskem v Praze u Jana Otthmara. R. 1604 povolán byl mezi professory na universitě, kdež vedle čtení z klassické filologie (Horatius, Ilias) přednášel hlavně o fysice Aristotelově a od r. 1609 téměř výhradně o arithmetice, k níž r. 1611 i učebnou knihu sestavil („Elementa arithmeticae"). Ve věcech, jež týkaly se oprav na vysokém učení a řádů školních, býval vedle Bacháčka účastníkem nejčilejším a nejzdárnějším. Jeho návrhy a vyhlášky v té příčině byly vždy jadrné, věcné a bez lichých frasí. R. 1609 stal se přísedícím konsistoře pod obojí a r. 1612 děkanem universitním. Zemřel r. 1615 4. Jun., právě o polednách, vleklou nemocí na úbytě (phthisi tabifica, a pochován byl den potom 5. Jun. odpoledne v kostele Božího Těla) Akademii odkázal nad tisíc kop míšeňských. Prorektor Troilus ve vyhlášce o jeho pohřbu dí o něm, že vedl život opravdu filosofický, ducha svého neustálou činností zabývaje, ať to bylo mezi druhy nebo kollegy aneb v hovorech s přátely. Jeho řeč měla ráz Sokratovský, nejevíc na sobě stopy nějaké urputnosti, nýbrž vynikajíc duchaplností a uhlazeností' svědčíc o dobrém srdci a ušlechtilé povaze. Nenáviděl všeliké šaškovi, tosti a nešetrnosti. V šatstvě hleděl si úpravnosti a čistoty, ne protivnéale příslušné. Nepřítelem byl nezřízeného hluku, zvláště za své nemoci. Samotnost v té míře si obliboval, že po celý život neženat zůstal. Zcela případně bytost jeho oceňuje Dr. Winter (Děje vysokých škol, str. 138) že byl „mezi všemi tehdejšími professory charakter nejčistší, idealista, obětavý horlivec pro opravu universitní, jež smrtí jeho na dobro zanikla". Též po stránce hudební byl vzdělán náležitě.

Ze spisů Benediktových uvádíme I. O sobě vydané a zvláště významné, II. Publikace drobné.

K oněm náležejí:

1. „Lugubria in obitum M. Danielis Adami a Veleslavina" (1599), druhý oddíl s názvem „Luctus scholae Zatecensis," žalozpěvy 21 skladatelů, opatřené na žádost Matyáše Grylla Benediktem. Od pořadatele samého jsou tři čísla, srdečně vzpomínající zásluh zesnulého přítele, jenž ještě v posledním listě Benediktovi poslaném svou lásku k vlasti osvědčoval:

„Ante lubens, quae possideo, impendam omnia, dixit,
Quam patriae nostro pectore cura cadat."

2. „Grammaticae Bohemicae ad leges naturalis methodi conformatae et notis numerisque illustratae ac distinctae libri duo. Autore M. Laurentio Benedicto Nudozierino, scholae Teutobrodensis rectore. Pragae. Ex officina Othmariana Anno 1603." — Celkem 8 l. věnovacího připisu a předmluvy, 96 l. textu a index v 8⁰. — Museum, Strahov a j. — Přípis,

svědčící v první řadě kněžím a písařům obcí v království Českém a markrabství Moravském, jako soudcům kompetentním, a vedle nich i žactvu škol v Čechách, v Moravě a na Slovensku i vůbec o český jazyk pečujícímu, podává zprávu o zásadách, jimiž spisovatel v díle byl veden. Jako malíř nemaluje takového lva nebo jelena, jakého snad jen ve svém mozku si byl vytvořil, nýbrž jak vlastníma očima jej byl pozoroval a představu o něm nejbedlivěji v ducha si vštípil: tak i grammatik způsoby mluvení si nevymýšlí, nýbrž z obecného zvyku, jenž pro mluvu jest rozhodčím nejpřednějším, platnost vyvozuje. Spisovatel řeč písma svatého béře za základ, avšak řečí těch, kteří nejlépe mluví a píší, pravidla upravuje a srovnáváním ryzost stanoví; v té příčině prosí za přímý soud a ochotnou radu mužů povolaných. Mládež pak poznávajíc, co jest nejsprávnější a nejzdobnější, jistě lnouti bude více k mateřštině přesné a ryzí než kdyby zůstávala nepoučena.

Grammatika sama rozdělena jest ve dvě knihy a učí v knize první (de etymologia) o hláskách, o skloňování, o tvoření některých kmenů, o časování, o příslovci a o spojce, a v knize druhé (de syntaxi) o shodě v čísle, rodě, pádu a osobě, o vazbách pádových atd. (Srv. Gebauer, Historická mluvnice I. p. IX.) Jest nejlepším a nejsamostatnějším plodem českého písemnictví mluvnického téměř na dvě staletí (Flajšhans, Písemnictví str. 401) a docházela po té stránce nelíčené pochvaly od Dobrovského, Jungmanna a zvláště Hattaly (Srovnávací mluvnice 1857 str. XIV a XV; Krok 1901, str. 45 a násl.). Podrobný obsah její podává Dr. J. V. Novák v ČČM. 1888, str. 360, a Winter rázovitými črtami ji předvádí (Školy partikulární str. 560). — Na konci předmluvy Benedikti způsobem apostrofickým vypisuje, jak kniha vznikala („Liber de se ipso" — 11 dist. eleg.).

3. „Aliquot Psalmorum Davidicorum paraphrasis rhythmometrica, lyrico carmine ad imitationem Latinorum nunc primum attentata. Item oda istis temporibus congrua." — Žalmové někteří v písně české na způsob veršů latinských v nově uvedeni a vysláni. Item píseň k těmto časům se treffující na týž způsob složená. Horat.

Non ante vulgatas per artes
Verba loquor socianda chordis.

Pragae, typis Georgi Nigrini a Nigroponte. Anno 1606." — 24 l. v 8°. — Museum, Klem. a j. — Otisk u Jos. Jirečka, Časoměrné překlady Žalmův, Vídeň 1861.

V přípise Akademii Pražské (dt. 10. Jul. 1606) spisovatel ohlašuje, že zamýšlel překlad některých žalmů pořízený dle vzoru Buchananova rhytmometricky, t. j. časoměrně s rýmem, uveřejniti anonymně, aby měl příležitost poslyšeti, jako někdy Apelles o svém obraze, úsudek znalců nepředpojatých. Ale přítel Campanus přemluvil jej, aby svého jména

neskrýval, poněvadž překlad rýmovaný zcela vyhovuje vkusu čtenářstva, a nový způsob časoměrný pokládati dlužno za zdařilý. Vydává tedy žalmy pod záštitou a spoluodpovědností Campanovou a poroučí svůj pokus bedlivému studiu a nestrannému soudu občanů akademických. Žalmů přeložených jest deset: 75, 79, 80, 82, 90, 94, 96, 97, 101 a 103; u osmi prvních položeny jsou vždy předem melodie čtverohlasné, pro každý hlas první strofa o sobě. U žalmů 97. a 101. jest pouze odkaz „Zpívej jako žalm 90".

Před překladem jest podrobné upozornění „Ad lectores" (Jireček, l. c. VIII—XIII.), obsahující pravidla prosaická velmi přesná a jednoduchá; „zakládají se na pravidlech prosodie starověké, ale hledí se při nich i k zvláštnímu rázu jazyka českého; prováděna jsou s podivuhodnou přesností tak, že co do stránky prosodické a metrické jest překlad nejlepším z časoměrných překladů XVII. a XVIII. věku a může býti směle nazván vzorným." (Dr. Jos. Král, O prosodii české v List. fil. 1893, str. 75.)

Ku překladům Žalmů připojena jest „Píseň nová, v níž se obsahuje modlitba za ochranu božskou proti nepřátelům a za svornost mezi křesťany, též na způsob latinských veršův složená" (Jireček, l. c., 85—88) připsaná krajanu Nudožerského Mikuláši Novaskému z Ružomberka, měšťanu v Domažlicích. Obsahem jest parafrasis žalmu 79., obrácená na žalostné poměry uherské; má 29 trojverší trochejských se stálým připěvem v závěrečném verši: „Stůj při nás, bojuj za nás, o Kriste, králi náš."

Celek uzavírá pochvalná báseň J. Campana (9 dist.), v níž vedle zásluh, jichž dobyli si hajitelé ryzosti jazyka mateřského, jako byli Collinus a Daniel Adam z Veleslavína, čeští Varronové, velebí se i Benedikti, jenž zasazuje se o rozkvět češtiny v oborech ještě neobvyklých:

„Arte nova numeros Bojemum carmen ad aptos
Posse venire prior nos, Benedicte, mones.
Grata tua est Musis industria, grata lycaeo,
Grata bonis; his te posse placere, sat est."

4. „Žalmové devadesátý první a stý třetí na spůsob latinských veršův vydáni od M. Laurence Benedykta Nudožerského. Vytištěno v Starém Městě Pražském u dědicův M. Danyele Adama. Léta 1606." — 4 l. ve 4°. — Museum.

Jest pokračování v časoměrných překladech, připsané „urozenému panu Janu Bunsonovi z Bunsonu, ingrossatoru větších desk zemských a Její Msti Císařové, jakožto králové České měst v království Českém hoffrychtyři" (dt. „v kolleji císaře Karla Čtvrtého, jinak Veliké v Starém Městě Pražském ve čtvrtek po památce Všech Svatých, leta 1606"). Spisovatel připomíná, že oba žalmy z jistých příčin na spůsob latinských veršův složené na světlo vydává k upokojení myslí pro morovou ránu zděšených,

ne snad s tím úmyslem, jako by při nakažení morním prostředky od Boha skrze umělé lékaře zřízené z rukou lidských vyraziti chtěl, ale aby to vůbec osvědčil, že když se na tento svět nejtěžší těžkosti valí, tehdáž svým věrným Bůh jest svou pomocí nejpřítomnější."

Melodie označují se jen odkazem. Žalm 91. zpívá se jako v první sbírce Žalm 82. (stropha Alcaica) a 103. jako Žalm 90. (stropha Sapphica). Srv. Jireček l. c., str. 76 a 82. — K. Konrád v čas. Cyrill 1883, str. 82 a násl. a ve Věstníku král. Č. Spol. Nauk 1885, str. 26 a násl.

5. „Oratio therapeutica continens modum curandae Pragensis Academiae, habita in solenni promotione tredecim iuvenum, quibus primus in philosophia gradus conferebatur die 27. Aprilis, Anno 1612, a M. Laurentio Benedicto Nudozerino, facultatis philosophicae pro tempore decano. Pragae Typis Jonathae Bohutský. 1612." — 20 l. v. 8⁰. — Museum. — Strahov.

Jest řeč při promoci bakalářů, v níž Benedikti vykládá a odůvodňuje své návrhy, čelící k napravení a povznesení kleslého života universitního, opíraje se o náhledy a zkušenosti Petra Rama, když jednalo se o úpadku vysokého učení v Paříži. Návrhy Benediktovy jsou: 1. aby ze soukromých škol připouštěni byli ku přednáškám professorů universitních schopni posluchači; 2. aby řád a doba přednášek byly ustanoveny přesně a určitě; 3. aby professoři hmotných starostí o existenci byli sproštěni a 4. aby místa učitelská nebyla udílena leč posluchačům pilným a zkouškám řádně se podrobujícím. S lítostí doznává, že ve věci vadí nejvíce nedostatek prostředků, chudoba, a bez zlatých pilulek nenajde se léku zdárnějšího.

Způsobem důrazným a přesvědčivým opakují se tu namnoze tytéž myšlénky, které Benedikti byl nastínil veršem r. 1607 při otevření nové školy Svatojilské (srv. Behem Jan z Bavenberka). Skladba ta připojena jest ihned za řeči Benediktovou jako doplněk, jsouc nadepsána:

„Penitioris scholae structura ad ornatiss. virtute et nobilitate viros Aegidianae scholae instauratores et patronos laude dignissimos, per M. Laurentium Benedictum Nudozierinum descripta anno 1607." — 370 hex. Srv. Truhlář Ant., M. Vavřince Benedikta z Nudožer školní řád z r. 1607 v ČČM. 1891, str. 67 a násl. — Winter, Školy partikulární str. 610 a násl., 643 a j.

5. „Elementa arithmeticae e methodicis auctoribus concinnatae et popularibus exemplis illustratae. Pragae, typis Jonatae Bohutsky de Hranicz. An. 1612." — Připsáno Václ. Vilémovi z Roupova (Poezye. Od Bohuslava Tablice. I., str. XL.)

II. Drobné publikace:

1. Hroch Abraham z Mezilesic: Threnodia in obitum (1596) č. 3.

2. Carmina gratulatoria při promoci magistrův (1596, 7. Oct.) — 42 hex.

3. Carmina gratulatoria při promoci bakalářův (1597, 9. Jul.) — 32 hex.

4. Kavan Thobias, Honori (1597) — přání k důstojnosti bakalářské.

5. Ad Zoilum (1598) při Rhacotomově Historia passionis č. 3. (7 dist.) o kriticích, kteří sami z veršů posuzovaných plagiáty strojí.

6. Žiželicenus Ambr., Exequiae pastorovi Žateckému (1600) č. 3.

7. Hircius Barptol., Nuptiis (1600) č. 6., k sňatku radního písaře v Lounech (39 hex.).

8. Sartorius Valent., In obitum (1601, č. 1.), na smrt mladého bakaláře.

9. Radnicius Venc., In natalem (1601, č. 3.) — 27 dist.

10. Hanecius Joan., Honori nuptiarum (1602, č. 5.) — 15 dist.

11. Oxyops Joan., In obitum (1604, č. 3.), na smrt pastora ve Světlé na Sázavě. Pěkné epitafium — 30 dist.

12. Vocorineus Hieron., Thalamis (1604, č. 2.), přání bakaláři v Domažlicích.

13. Vodička Mathusal., Nuptiis (1604, č. 1.), přání k svatbě synovi primasa Německobrodského.

14. Carmina gratulatoria při promoci magistrův 1604, 17. Aug. č. 3.

15. Chorinnus Joan., „De secunda parte anni, aestate". — Epigramm od Benedikta — 2 dist.

16. Tesák Jiří, Reverendo . . . ad archidecanatum Reginae Hradecensem proficiscenti (1604, č. 5.).

17. Vrbenský Bartol., Carmina exequialia (1605, č. 4.).

18. Křečka Augustin, Epyllia prosphonetica (1605, 13. Sept., č. 2.), přání k hodnosti bakalářské.

19. Carm. gratulat. bakalářům (1605, 16. Aug.), č. 1. Vzpomínka na pobyt ve škole Jihlavské, věnovaná Campanovi.

20. Ambrosius Venc., Fel. Hymen. (1605, č. 2.), epithalamium k druhému sňatku měšťana domažlického.

21. Crocín z Drahobejle Václ., Exequiae (1605, č. 4.), verše na smrť primasa Staroměstského.

22. Colidius Melichar, *Προσφώνησις* (1605, č. 1.), přání k hodnosti bakalářské.

23. Carmina gratulatoria bakalářům (1605, 19. Juli, č. 2.).

24. Carmina gratulatoria bakalářům (1605, 13. Sept., č. 2.).

25. Křečka Augustin, Primum Hymenaeum (1605, č. 5.).

26. Makovecius Venc., Novis sponsis (1606, č. 3.).

27. Carmina gratulatoria magistrům (1606, 17. Aug.).

28. Standerus Joan., Carmina exequialia (1606, č. 3.).

29. Hanuš Georg., Natalis ac obitus Benignulae filiolae (1607, č. 3.).

30. Daubecius Joan., Beatis Manibus (1607, č. 1.) na smrt měšťana v Německém Brodě.

31. Campanus Joan., Fortunae lusus (1607, č. 5.) — 33 dist.

32. Hanecia Catharina, Exequiae (1607, č. 4.), na smrt manželky primasa Německobrodského Ondř. Hanecia.

33. Venczl Laurent., Apollinis et Mercurii studiosissimo (1607, č. 2.), přání k sňatku.

34. Fradelius Petr, Primam laurum (1607, č. 5.), přání k hodnosti bakalářské.

35. Carmina gratulatoria bakalářům 1607, 29. květ., č. 4.

36. Carmina gratulatoria bakalářům 1607, 26. Jun., č. 4.

37. Carmina gratulatoria bakalářům 1607, 17. Jul., č. 3.

38. Chrudimský Daniel, In obitum (1608, č. 4.).

39. Syracides Thomas, Exequiae (1608, č. 3.).

40. Lybocký Joan. z Libé Hory, Nobili viro (1608, č. 3.), epitafia.

41. Heliades Jos., Thalamo (1608, č. 5.).

42. Chvalský Cruciger, Epitaphia (1608, č. 3.).

43. Adalbertus Tobiáš, Primae laureae (1609, č. 1.).

44. Rochotius Andreas, In obitum Samuelis Radeschini (1609, č. 9.: Prosphonesis gratulatoria).

45. Pražák Jiří, Hymenaeo deuterogamo (1609, č. 2.).

46. Carmina gratulatoria bakalářům (1609, 19. květ.).

47. Carmina gratulatoria bakalářům (1609, 30. června).

48. Hanuš Georg., Carmina lugubria na smrt manželky (1609, č. 2.).

49. z Hodějova Přech, In obitum (1610, č. 5.), na smrt Přecha staršího — 18 dist.

50. Textorius Vencesl., Elegia de nativitate Christi (1610, na titule 4 dist.).

51. Carmina gratulatoria 1611, 23. května (Vítání Matyáše, č. 3.).

52. Carmina gratulatoria bakalářům (1611, 23. Aug.).

53. Carmina gratulatoria bakalářům (1611, 6. Sept.) O překážce při zkouškách bakal. vpádem Passovských.

54. Carmina gratulatoria bakalářům (1611, 4. Oct.). O zaměstnání studentů.

55. Humbergius Sim., Secundis nuptiis (1611, č. 2.).

56. Giczinský, Programmata 1611, 16. Sept. Pozvání ku promoci bakalářské.

57. Giczinský, Programmata 1612, 20. Mart. Pozvání ke zkouškám bakalářským.

58. Giczinský, Programmata 1612, 25. April. Pozvání ku promoci bakalářské.

59. Giczinský, Programmata 1612, 9. Aug. Pozvání ke zkouškám bakal.

60. Bacháček, Monumentum (1612, I., 7.). Vzpomínka na zesnulého.

61. Luteola Jan, Nuptiis (1612, č. 5.).
62. Campanus Joan., Nuptiis (1612, č. 4.), k sňatku se Susannou :hiovou.
63. Tessacius Adam, Nuptiis (1612, č. 8.).
64. Carmina gratul. bakal. (1613, 8. Mart.: Ad Thobiam Benedictum .undorfinum).
65. Carmina gratul. magistrům (1613, 14. Mart. č. 3.: děkanovi ·ertu Kaménkovi).
66. Schlik Julius: Investitura (1613, Carm. č. 3.).
67. Campanus Joan., In obitum Susannae (1613, č. 7.).
68. Berger Georg., Fortunae fatique propugnatio (1613, č. 2.).
69. Hertvicius Joan. In honorem 1614, č. 5. (k sňatku faráře týnho).

Ze ztracených spisů Nudožerského uvádějí se:

a) Časoměrný překlad celého Žaltáře, o němž .nku činí Komenský v listě Petru Montanovi (Patera, Korrespondence menského str. 236); ztratil prý se r. 1620 při plenění Prahy (Král, v List. l. 1893, str. 77 a násl.).

b) Poetica o 4 kn., o níž Nudožerský sám se zmiňuje a obsah udává (Jireček, Časoměrné překlady žalmův, str. XII—XIII; Král, . —).

c) Rozpravné básně duchovní „Život Ježíšův" a „Životy riarchův". (Král, l. c., str. 79, pozn. dle zprávy Lombardiniho v Sloven. ıładech VIII. [1888], str. 40.)

Úmrtí Benediktovo probudilo vřelou soustrast v obci literární. římný druh a přítel Jan Campanus se strany university napsal pěknou ›omínku pohřební („Apostrophe exequialis") a děkan Mik. Troilus vyhlášce o pohřbu pěkně a srdečně běh života nebožtíkova načrtává czinský, Programmata VII., 1615). Nákladem university vydána byla itaphia, jež obstaral Campanus. Účastenství při nich měli:

1. Joan. Campanus (přípis Nic. Novaskému v Domažlicích)
2. Nic. Troilus
3. Jac. Žabonius
4. Samuel Sabatecius
5. Elias Ursinus
6. Georg. Mollerus
7. Georg. Schultissius
8. Henr. Daniel ze Semanína
9. Adam Hippius jun.
10. Joan. Proškovský
11. Pavel Crupius
12. Dan. Spira
13. Joan. Campanus.

Campanus v přípise nazývá jej „virum doctrina egregium et amore ıdemiae incomparabilem." V č. 13. běh jeho životní a ryzí charakter 12 dist. pěkně nastiňuje.

Viz též: Ottův Slovník Naučný III., 741. — Encyklopaedie Paeda;ická str. 588. — Jireček, Rukověť I., 57. — Winter, Život na vysokých ılách 206, 209, 307, 416, 473, 476 a j. Školy partikulární str. 88, 92, ›, 610, 643; Děje vysokých škol 137 a j.

Beneš Jiří z Litoměřic, býval famulem M. Marka Bydžovského z Florentýna. R. 1596 stal se rektorem u sv. Vojtěcha v Praze.

Benešovský Jan viz Jireček Rukovět I., 59, kněz podobojí. Od r. 1578 byl arciděkanem v Hradci Králové. Bezprostředně před tím, jsa farářem v Poděbradech, kdež nechvalně si vedl, [1]) vydal zevrubný popis pohřbu Maxmiliana II. v Praze 1577 nadepsaný: Brevis et succincta descriptio pompae funebris, in honorem sacratissimi ac gloriosissimi monarchae, divi Maxaemiliani II., imperatoris Romanorum et Hungariae, Boemiae etc. regis, Pragae ab invictissimo et potentissimo Caesare Rodolpho II., Hungariae et Bohemiae etc. rege, d. d. nostro clementissimo Anno Domini 1577 mensis Martii d. 22. exhibitae, conscripta a S. Johanne Benessovino, ecclesiae Dei et sacramentorum Jesu Christi ministro, parocho civitatis Podiebrad, in gratiam antiquae virtutis et fidei d. Mathiae Sychrowsky, primatis in eadem civitate patris loco colendi, et nobilis d. Galli Hniewosyczky a Dielnpergo, quaestoris, in arce Podiebradensi, amici sui charissimi. Anno Domini 1577. × Pragae excudebat Georgius Melantrichus ab Aventino." — 8 l. ve 4⁰. — Strahov.

Popisuje (prosou) celý slavnostní průvod od kláštera sv. Jakoba na Starém Městě až do chrámu sv. Víta na Hradčanech.. Srv. Zíbrt, B. Č. H., III., 9662.

Benicius Jan rozený r. 1560 v Táboře, dosáhl bakalářství v Praze r. 1583 4. Sept. po disputací: „Utrum bonus plus honestate vitae, an vero doctrina apud alios proficere possit nec ne?" a byl správcem školy u sv. Jakoba v Hoře Kutné od Havla r. 1587 do sv. Jiří 1591. R. 1588 1. Sept. za Petra Codicilla povýšen byl na magistra po disputaci: „Cum ira vehemens sit affectus, voluptas vero suavis et iucunda, utrum difficilior irae quam voluptatis moderatio nec ne?" R. 1591 volán byl za professora universitního do Prahy, avšak volby nepřijal, nýbrž opustiv službu školní oženil se r. 1593 28. Febr. a stal se písařem radním. Manželka Dorota, dcera Stanislava Koželuha, zesnula mu r. 1618, načež oženil se po druhé r. 1619, zvoliv si nevěstu z Kouřimě. Od r. 1615 zasedal v radě a býval volen za inspektora školního. R. 1607 škola Kutnohorská ke cti jemu, Janu Schultysovi a Janu Piscisovi vydala svazek přání ku jmeninám se skladbami 27 účastníků. Měl v rukopise text „Choriambika" M. Jana Rosacia a půjčil jej Campanovi, jenž r. 1606 dal skladbu vytisknouti („De Jesu Chr., ad iudicium adventu"). R. 1623 21. Sept. zemřel v Hoře v domě svém u Staňků; vdova provdala se v Praze za Pavla Wagnera r. 1626.

---

[1]) Winter, Život církevní str. 652, pozn. 5.

Z činnosti Beniciovy literární známe skladbu k sňatku Ondřeje Hubaea, měšťana a písaře na Horách s Annou Kochanovou (Sacr. nupt. 1616 12. Apr.). Skladby cizí častěji bývaly mu věnovány, na př. od Campana (Charites I., 94. 1600), od Valeše Jana a j.

Sr. Nováček, Listář k dějinám školství Kutnohorského str. 46 (pozn.), Hejnic, Listář str. 22 (pozn.); Winter, O životě na vys. školách str. 133.

Beniamin Jan z Velvar, rektor školy u sv. Klimenta na Novém Městě, žalován byl od kněze Blažeje, faráře místního, u administratora za příčinou nevážného počínání jako stranník pikhartský a protivník císařského mandátu proti Bratřím. Obranu svou proti nařčení podal spolu s kantorem Janem Jakobidem Českotřebovským písemně vrchnosti universitní r. 1602 21. Sept. (Dvorský, Paměti o školách str. 138 a násl., Winter, Školy partikulární, str. 313—314). Od něho jsou příspěvky:

1. K sňatku bakaláře Severina Loštického z Libánu, měšťana Starého Města s Dorotou Bystřickou, jinak Májovou (Carmina honori nuptiarum 1600, č. 10).

2. K sňatku Martina Pavlina Vodňanského s vdovou Ludmilou Humelovnou z Prochova (Epithalamia 1600, č. 3.).

3. K sňatku Jana Hanecia Německobrodského (Honori nuptiarum 1602, č. 1. a 12.).

4. Na smrt Václ. Zbytka z Greifenberka (In obitum 1612, č. 4).

5. K narození syna Nikodema Benedikta Velvarského (Genethliacon 1600, č. 4).

Beňovský Martin, měšťan Klatovský, jenž vlastním zetěm o veškeré jmění rodinné byl připraven. Ze zármutku nad tím zemřel r. 1610. Synové a přátelé obstarali mu epicedia:

„Pio, probo puraeque integritatis seni dn. Martino Benovský, inclytae Glattoviae civi quondam dignissimo, vita pie et feliciter 13. Novemb. Anno 1610 functo, gratae et fidae mentis testandae ergo posuerunt. — Pragae typis Georgii Hanussii. Anno Domini 1611." — 4 l. ve 4°.

Účastníci:

1. Šim. Beňovský
2. Mart. Stolinský
3. Petr Fradelius
4. Georg. Galli
5. Victor. Rhacotomus
6. Šim. Beňovský
7. Mart. Beňovský
8. Georg. Henricus
9. Vinc. Kankovský

Beňovský Martin, Klatovan, syn předešlého, studoval v Žatci a měl účastenství při některých publikacích v let. 1607—1612, zejména:

1. Při přáních k narozeninám děkanovi v Žatci Zachar. Bruncvíkovi (Cunis 1607, č. 29.).

2. Při přáních k narozeninám synovi téhož Valentinovi (Natali 1607, č. 23.).

3. V elegiích Ondř. Hercynia Joachimu Těchenickému (Elegia 1607, II., 17.).

4. V epicediích otci Martinovi Beňovskému (Pio seni 1611, č. 7.).

5. Při epicediích Mart. Bacháčkovi (Monumentum, 1612, II., 12.).

Beňovský Simeon, bratr předešlého, stal se v Praze bakalářem r. 1605, 25. Mai, magistrem r. 1606, 17. Aug. Byl učitelem v Sušici, odkudž na zvláštní podání ustanoven byl za správce školy v Čáslavi; r. 1607 přešel za rektora do školy v Něm. Brodě. Napsal:

1. „Sertum servo Jesu Christi et sacramentorum eius venerabili Deoque amabili dn. Vencesilao Hradissteno, pastori ovilis filii Dei decanoque ecclesiae Czaslavinae, perassiduo Musarum Musisque dicatorum patrono facile primario etc. 4. Calend. Octob. Anno 1606 diem ortus cum filio celebranti . . . Pragae typis Pauli Sessii 1606.“ — 4 l. ve 4⁰. — Strahov. —

2. Epicedion na smrt Bartol. Vrbenského, primasa ve Vodňanech (Carmina exequialia 165, č. 11.).

3. Vzpomínka příteli Petru Fradeliovi (Primae laureae 1607, č. 9.).

4. Epicedia Kateř. Haneciově (Exequiae 1607, č. 7.).

5. Victima anseris in biographia d. Martini comprehensa et nobili doctrina humanitateque praestantissimo domino M. Martino Bachacio a Naumericz etc., rectori universitatis solertissimo, nec non clarissimo rerumque multarum usu praestantissimo d. Martino Lypsky Teutobrodeno, civi eiusdem urbis senatorio etc. natalitia sua 11. Novemb. anno 1608 festive celebrantibus observantiae ergo consecrata a M. Simone Beniowsky Glattovino. Pragae excudebat Daniel Sedesanus.“ — 4 l. ve 4⁰. — Celkem 163 hexam. — Klement.

6. K sňatku Jiřího Pražáka, měšťana a písaře v Něm. Brodě (Hymenaeo deuterogamo; 1609, č. 6.).

7. K sňatku Petra Kapouna Netovického (Capo, Fel· hymen. 1609 č. 8.).

8. Epicedia otci Mart. Beňovskému (Pio proboque seni 1611, č. 1. a 6.). Srv. Dvorský, Paměti o školách str. 276, 283, 324.

Bepta Bohuslav, pastor v Holohlavech. Na smrt jeho synáčka Bohuslava složil „Consolatorium“ Matěj Metanoeus (Xenia anni 1606, č. 7.). Sr. Jireček, Rukovět I., 65.

Beraunský Jiří z Bělé, chovanec školy Mladoboleslavské, přispěl:
1. K epithalamiím Mikoláše Rabina s Dorotou Vykršlovou v Rakovníce (Pro nuptiis, 1610, č. 10.).
2. K sňatku bakaláře Matěje Štembergia Berounského s Annou vdovou po Pavlu Strakonickém v Ml. Boleslavi (Exim. erud. iuveni 1612, č. 8.).
3. K epicediím Havla Terrigeny Slanského, děkana v Mladé Boleslavi (Exequiae 1612, č. 11.).

Beraunský Václav ze Sušice dosáhl bakalářství r. 1613, 8. Mart. za Kaménka, po disputaci: „Utrum melius sit subito inclarescere, ad honores, imperia, magistratus pervenire, an paulatim vel gradatim?“ R. 1617 byl správcem školy ve Stříbře a r. 1617 v Rokycanech.

Od něho:
1. Gratulace bakalářům (Carmina gratul. bakal. 1612, 18. květ., č. 7.).
2. Gratulace magistrům (Carmina gratul. mag. 1614, 26. Sept. č. 8.).
3. Přání k sňatku Jiř. Klabzy, správce školy v Poděbradech s vdovou Annou Kalíkovou (Conjugio 1612, č. 11.).
4. Epithalamia Řehoře Reimiczia diakona v Rabšteině (Nuptiis secundis 1616, č. 6.).
5. K sňatku Krišt. Ehrlicha Stříbrského, rektora školy v Touškově (Sacro Hymen. 1617, č. 10.), bývalého spolužáka.
6. Oratio de dignitate, necessitate et utilitate scholarum, vitae scholasticae, in introductione in scholam Rochesanensem 29. Maji Anno 1617 habita et cum quibusdam epigrammatibus ad Mecaenates et amicos suos etc. nobilibus, ampliss. sapientia, eruditione, prudentia omnique virtutum genere ornatissimis viris dn. primati, dn. consuli ac toti ordini senatorio eiusdem reipub. erga scholas scholasticosque bene animato, in patrocinii incrementum, observantiae testamentum, grati animi monumentum, amicitiae stabilimentum missa ac dedicata a Venceslao Beraunsky Suticeno r. sch. ibidem. — 11 l. ve 4. — Klem. — Řeč brání školy proti nepříznivcům a nedoukům, kteří uvádívají šťastné jednotlivce, kteří dokázali beze škol věci výtečné. Žehrají na zbytečné výlohy a sočivě hlásají, že právě ve školách líhnou se rozmanití sofisté, podvodníci a kacíři. Ale ve prospěch škol svědčí doklady z Písem svatých, slavné vzory dějinné jako Konstantin, Karel Veliký a Karel Čtvrtý a nové snahy po vhodných budovách, jako ve Slaném, Litoměřicích, Žatci, Čáslavi, v Praze u sv. Jiljí a na Malé Straně, v Soběe-

slavi a j. „Sunt ergo scholae pretiosissimi thesauri in hac vita" (5 str. prosou). Připojena jsou epigrammata četným mužům Rokycanským a Stříbrským, ostré poznámky o literárních odpůrcích a několik skladeb erotických ceny nevalné.

Na konci jsou pochvalné hlasy od M. Jana Fel. Streicia, M. Joan. Czesbivia, M. Jana Sictora, Jana Klečky, Bartol. Cirrina, Jana Pelarga a Tob. Valšovského z Těšetína.

z Berbirstorffu Godefridus z Horní Lužice, chovanec u Jesuitů v Praze. Účastenství měl při gratulacích magistrům jesuit. (Carmina gratulatoria magist. 1581, 5. Jan. č. 3.). — 26 dim. Archilošských.

Berger Eliáš z Prešpurka, poeta laureatus a cís. historik. Od něho mimo jiné:

Rhapsodiae de cruce, insigniis regni Hungariae. V Olomouci 1600.

Spectator theatri extemporanei belli Hungarici. Pragae, typis Danielis Sedesani 1612. — Viz Rochotius Ondřej, *Γλυκύσρυφνον* (1607), č. 11.

Berger Jeremiáš z Grinberka, rodilý v Prešpurce v Uhřích, dosáhl v Praze bakalářství 1605, 25. Aug. za Skály. Přání ku promoci napsali mu přítel Pavel Essinius, s nímž se byl seznámil před Rábem, a Pav. Jizbice (In gratiam d. Jeremiae Bergeri). Stal se rektorem školy u sv. Štěpána v Praze a v červnu r. 1606 při beanii o divadelním představení hrál v komoedii Deboře vůdce Sisarru. Zemřel náhle r. 1606. 16. Aug. Účastenství měl při gratulacích bakalářům (Carmina gratulatoria 1605, 13. Sept.) a při Palmově Biblion Temiticon (1606, č. 14.). Srv. Winter, O životě na vys. školách str. 464.

Berger Jiří z Grinberka, bratr předešlého, stal se v Praze bakalářem r. 1611, 23. Aug. za Skály po disputaci: „An homini Christiano salva conscientia liceat sceleratos et iure damnatos interficere?" a magistrem 1613, 14. Mart. za Kaménka. Disputace „Sitne fortuna et fatum in rebus an non? Ex Aristot: lib. 2. Physic. cap. 5 et 6." vydána tiskem s gratulacemi, jež napsali:

1. Joan. Campanus
2. Laur. Benedictus
3. Mich. Gehlerus
4. Mart. Mylius
5. Joan. Turca
6. Sam. Sabatecius
7. Venc. Kochan (2 čís.)

R. 1613 byl rektorem školy u sv. Mikuláše na Starém Městě (v klassích), r. 1617 u sv. Jindřicha a r. 1619 opět u sv. Mikuláše. R. 1620 volán byl ku professuře do Karlovy kolleje.

Vydal:

1. „De vita et morte disputatio. Quam D. O. M. A. in reflorescente vetustissima Academia Pragensi publice in collegio Caroli IV. alias Magno Calendis Juni Anno 1616 instituit ac defendit M. Georgius Bergerus a Grinbergk, rector scholae ad d. Henrici Neo-Pragae. Typis Joannis Strzibrský." — 4 l. ve 4⁰. Připsáno Čáslavanům. — Strahov.

2. „Genethlia doctrina consilio et experientia praestantissimorum virorum domini Pauli Monetarii Guttenbergeni, senatoris reipub. Czaslaviensium consultissimi, d. M. Pauli Essinii Czernoviceni, syndici ibidem dignissimi in honoris argumentum, gratitudinis monumentum et debitae observantiae testimonium 25. Januarii Anno 1614 scripta a M. Georgio Berghero a Grinberck. Pragae, typis Danielis Sedesani." — fol. — Strahov.

3. Gratulace rozmanité (Carmina gratulatoria).

a) 1611. 6. Sept., č. 14., bakal.
b) 1611. 4. Oct., č. 14., bakal.
c) 1612. 27. Apr., č. 7., bakal.
d) 1612. 28. Jul., č. 11., vítání Matyáše.
e) 1616. 8. Aug., č. 6., bakal.
f) 1617. 2. Mart., č. 6., bakal.
g) 1617. 4. Aug., č. 4., bakal.
h) 1618. 22. Mart., č. 5., bakal.
i) 1618. 9. Aug., č. 9., bakal.
k) 1619. 7. Mart., č. 9., bakal.
l) 1619. 18. Apr., č. 7., magist.
m) 1619. 22. Aug., č. 5., bakal.
n) 1620. 5. Mart., č. 10., bakal.

4. Drobné skladby:

a) Giczinský, Programmata, II. 1611, elogium v úvodě).
b) Knobelius Geor. (Oratio 1611, II., 5·).
c) Klabza Geor. (Conjugio 1612, č. 5.).
d) Bochaufius Lukáš (Nobili sponso 1612, č. 7.).
e) Kochan Vencesl. (Oratio bakal. 1612, II., č. 9.).
f) Georgiades Geor. (Coniugio 1612, č. 10.).
g) Campanus Joan. (Nuptiis 1612, č. 14.).
h) Anserides Mart. (Honori 1613, č. 9.).
ch) Magrle Venc. (Amabili puero 1612, č. 10.).
i) Zarybnicky Samuel (Epithalamica carm. 1615, č. 1.).
k) Schultissius Georg. (Sacrum nuptiale 1617, č. 6.).
l) Skala Sim. (In obitum 1617, č. 5.).
m) Hodovský Jan (Typica delineatio Isaac 1617, na rubu titule).
n) Stephanus Aug. (Natali Joachimi a Tiechenicz 1617, č. 2.).
o) Stephanus Aug. (Passionis Dominicae memoria 1618, č. 1.).

p) Zarybnický Samuel, Ad nobilem virum (1617, č. 4.) — na smrt manželky Doroty.

q) Unczovius Jacob, Triumphus resurrectionis J. Christi (1617, č. 1.).

r) Cicada Joan. (Piis Manibus 1618, č. 6.).

s) Smiřický Albert Joan. (Lessus 1619, č. 12.).

t) Kochan Jacob. (Luctus 1619, č. 5.).

u) Crinitus Sigm. (Piis Manibus 1619, č. 5.).

Berger Samuel z Polné. R. 1616 při promoční disputaci bakalářské Jak. Včelína ze Lstiboře: „Oratio de praesagiis astrologorum" na konci od něho pochvala (5 strof Alkajských).

Bergius Matthias, prof. ethiky na universitě v Altorfě, přispěl k pohřebním skladbám, vydaným na památku Petra Codicilla (Epitaphia 1589) od professorů cizích akademií nákladem Mart. Bacháčka.

Berka z Dubé Bohuchval na Loukovci a Kuřích Vodách, studoval na cizích universitách v Herbornu, Sigenu a Heidelberce r. 1606—1607. Praeceptora měl Pavla Dubina Meziříčského. R. 1618 byl mezi původci povstání českého. Pěčka Mich. složil na něho potupnou báseň (Rybaldi Satyrae, č. I.).

Berka z Dubé Jan Albert, příznivý vědám; Jiří Sarcander Vožický, učitel v Bělé ve skladbě *Γενεθλιακόν* (1605) chválí jeho znalost v latině, češtině a němčině.

Berka z Dubé Jindřich, studoval ve Vittenberce. Melanthon r. 1519 věnoval mu „Luciani sophistae oratio in calumniam" (Melanthon, Corpus Reform., Epistolae I., p. 130.)

Berka z Dubé Jindřich na Dřevenicích, nejvyšší sudí král. Českého, zemřel 8. ledna 1541 a pochován u sv. Víta na Hradčanech. Byl přední toho původce, že Václ. Hájek z Libočan svou Kroniku českou skládati počal. — Srv. Lupáč, Ephemeris ad 8. Jan.

Berka z Dubé Jindřich od útlého mládí žil jako páže při dvoře Španělském; procestoval Italii, Hispanii, Gallii, Anglii, Belgii, Germanii atd. Horlivý katolík. Zemř. r. 1591. Obšírný nekrolog (676 hex.) složil mu Jan Cyaneus Slezan, bakalář (Iusta panegyrica 1591) v domě Markety Penzykové ze Štampachu na Stroužnici (sr. Zíbrt, Bibl. Č. Hist. I., 295).

Berka z Dubé Václav r. 1587 jako chovanec u Jesuitů v Praze účastnil se gratulací magistrům (Carmina gratulatoria ma-

gistris 1587, 30. Sept.) skladbou „τὸ νικᾶθρον" (9 dist. řeckých, primitivních). R. 1592 s Annou z Dubé slavil sňatek, k němuž Jan Cyaneus složil květnaté epithalamium (Epos nuptiale 1592). R. 1595 jsa císařským radou a maršálkem dvoru královského byl se Stanislavem Pavlovským vyslán k Zimundovi III., králi Polskému, jednat pomoc proti Turkům.

Berka z Dubé Zbyněk, arcibiskup Pražský, v. Ottův Sl. naučný III., 818. K němu se vztahují:

1. „Elegia pro felici exordio novi anni 1597... scripta observantiae ergo in honorem reverendissimi et illustrissimi principis ac domini d. Zbignei, Dei et apostolicae sedis gratia archiepiscopi Pragensis... a sacerdote Jacobo Sophiano Wodniano a Walkmbergk. Pragae, typis Georgii Nigrini Anno 1594." — 4 l. ve 4⁰. — V přípise žádá za ochranu proti zlomyslníkům a utrhačům, a hájí se proti pomluvám, jimiž jest u arcibiskupa osočován. Pracuje prý již 20 let na vinici Páně, byv zřízen na kněze od biskupa Ostřihomského Štěpána, „iuxta morem et consuetudinem Romanae ecclesiae." Elegie má trojnásobný akrostich ze slov:

„Sanctus adest vobis Sanctorum Christus Jesus".

Závěrkem jest „Oratio ad filium Dei D. N. Jesum Christum." — 15 hexam. Srv. Jireček, Rukovět, II., 239.

2. „Querela ecclesiae Dei ad Christum Jesum. Autore Venceslao Kozacio Neoboleslavino etc. Pragae in officina typographica Annae Schumanianae. Anno 1596." — 4 l. ve 4⁰. — Připsáno arcibiskupu Berkovi. Elegia, 73 el. dist., obsahuje nářek na hrůzy turecké. Dosti často se napodobuje Ovidius, jak spisovatel sám dí v přípise:

„Ecclesiam tot cladibus obrutam
Hinc inde Turcis bella moventibus
Pinxi dolens multum, Nasonis
Liberiora secutus ausa."

O Berkově diecésní synodě pražské z r. 1605 viz Zíbrt, Bibliografie Č. H. IV., str. 37, čís. 657—663 a 42 č. 756. Pohřební řeči r. 1606 proslovili Georg. Barthold z Braitenberka a Václ. Larisch z Načeslavic (Zíbrt, l. c., str. 42, č. 752—753).

Berka z Dubé Václav, cís. rada, maršálek dvoru královského, nejvyšší sudí a nejvyšší komorník († 1600), bratr arcibiskupa Zbyňka, slavil druhý sňatek r. 1576 18. Nov. s Marketou, dcerou Burjana Trčky z Lípy. Epithalamium složili Petr Codicill a Matěj Molesynus.

Berkové z Dubé Zbyněk a Zdislav, chovanci u Jesuitů; r. 1610 měli hlavní podíl při gratulacích bakal. jesuitských, zvaných „Στεφανώματα primae inaugurationi virtute ac eruditione praesentantium

ac nobilium artium et philosophiae candidatorum in Caesarea ac Regia Societatis Jesu Academia Pragae... Pragae ex officina Caspari Cargesii. Anno 1610." 4 archy ve 4⁰. — Klem.

Množství lat. básniček od studujících; každá má jméno dle látky, z níž věnec uvit; na př. Corona rosacea, spicea, hyacinthina, populea, irina, myrtea, hederacea, amaranthina, cyanea, solana, melilotina a j. Jako sestavovatelé jmenováni jsou Berkové a Slezan Balthasar Pichkler.

Berkové **z Dubé,** bratří **Zbyněk, Zdislav Ladislav, Jiří Václav a Jan Jindřich Lev** s praeceptorem Janem Charmeniem obstarali pohřební skladbu nejvyššího hofmistra Krištofa z Lobkovic (Parentalia in obitum 1609).

Berka **z Dubé Zdislav** nar. r. 1600 v Zákupech, člen řádu Jesuitského; kazatel a chvalořečník. Od něho:

„De laudibus S. Francisci Xaverii, et duorum imperatorum Ferdinandi II. et Ferdinandi III. Olomucii 1629. — Pelzl, Gelehrte u. Schriftsteller aus den Orden der Jesuiten 1786 str. 27.

Berkovna **Alena,** přijatá dcera Zbyňka Berky, cís. rady a nejvyššího hofmistra českého, provdala se r. 1580 za Bernardina z Tovaru. Sňatek oslavil Matouš Philomathes Valkmberský básní „Colloquium nuptiale". Ženich chválí svou vlast, Rakousy; nevěsta truchlí pro družky; ženich připomíná výhody manželství atd., potom dává choti nábožné hádanky a choť jemu na vzájem. Celek dosti kuriosní.

Bernavus **Pavel,** nar. 1553 v Lichtenbergu u Lubáně v Hor. Lužici, pastor v Sejfech Heřmanových od r. 1573. Od něho jest mimo jiné: „Pallium Josephi. Observatio Pauli Bernavi. Typis Nicolai Sartorii. Lignicii Anno 1609." — 9 archů. — S dlouhým hovořivým přípisem svědčícím „Leonharto Krentzheimio, phil. et med. doct., physico ordinario Hradecii Reginae". V historii Josefově vidí zobrazené osudy pravého křesťanství. Stilistický ráz jest nechutný pro povídavost a stálé odbočování. Zemřel r. 1614, 19. Apr. Srv. Otto, Lexikon der Oberlausizischen Schriftsteller, I., 90.

Beroaldus **Filip** starší (1453—1505), professor v Bononii, byl obzvláštní příznivec Čechů v Bononii na studiích meškajících, a věnováním svých prací je vyznamenával. Byli to zejména Oldřich z Rosenberka (Janus Gruterus Lampas 1602, I. p. 188—272), Martin z Krumlova, Jan z Vartenberka a Krištof z Weitmíle. Srv. o tom Truhlář Jos., Humanismus za krále Vladislava II. (str. 100—104); Voigt Adauct, Nachricht von böhm. Mäcenaten (Abhl. einer Privatgesell. in Böhmen 1784, p. 336 až

344); Procházka, Fata p. 249 a Miscellaneen p. 51., 228—229. Epitaphium od Boh. Hasišteinského v. Mitis, Farrago p. 97 a Procházka Miscell. p. 227.

Bersmann Jiří z Annaberka, prof. poetiky v Lipsku (Goedeke II[2], 108) byl ve spojení s českými humanisty. K Ostraciovým „Orationes duae" (1574) napsal elogium („Tetrastichon ad lectorem").

Betal Pavel, Kutnohorský, přispěl jako žák školy Královéhradecké k epitafiím synů děkana Hrabaea (Threnus in obitum filiorum Jacobi Hrabaei 1616, č. 22).

Betengel Eustach z Neyenperka, z rodiny staropražské, měl po smrti otce Krištofa poručníkem a rádcem Jana Daubecia Německobrodského, jehož synové Václav a bakalář Gabriel byli jeho důvěrní přátelé. Studoval v Kutné Hoře a Čáslavi; r. 1607 přispěl delší skladbou k epicediím Daubeciovým (Elegidion, 52 dist.). Za praeceptora svého syna Kryštofa měl Tomáše Duchoslava Žateckého, jenž jemu ke cti složil několik básní (Loco strenae 1609). Pavel Prussius Pcherský věnoval mu skladbu „Encomium concordiae" (1612).

Betengel Jan, syn bohatého vzdělaného měšťana Staropražského Krištofa Betengla z Neyenperka (srv. Zíbrt Bibliografie I., 296, č. 6707), majetníka Borohrádku a panství Rychnovského, vyslán byl otcem na studie do Francie, meškal v Paříži a zemřel r. 1587 v 19 letech v Lyoně. Společník jeho učitel Samuel Radeschinský z Bělé, složil na smrt jeho obšírný, velmi květnatý žalozpěv „Naenia in obitum" (369 hex.), v němž dle Vergilia líčí křesťanské elysium a těší otce v zármutku. Při žalozpěvu jsou i skladby řecké, a soustrastné verše od M. Matouše Mendicilla Žateckého, M. Adama Rosacia, Martina Stolinského, Mart. Galli Černovického a Matyáše Dionysia Rakovnického. Otec Krištof Betengel podruhé oženil se r. 1598 s vdovou Johankou z Radče a poctěn byl epithalamiem od Jana Humelia z Ruppersdorfu (Ἐκλογὴ γαμικὴ), k němuž verše připojili Georg. Carolides a Pavel Gizbice. Smrti jeho (1602) věnovali vzpomínku Haldius Melich. (Apophoreta 1603) a Tomáš Smichaeus. Za dědice svého jmění ustanovil bratra Eustacha.

Betengel Zachariáš, Pražan, r. 1587 zapsán na universitě Heidelberské. Šimák v ČČM. 1905, str. 296.

Betulius Jan Ludvík ze Chbu, studující ve Vittemberce. Exulant. R. 1612 tištěno Zach. Theobaldem při Bruschiově „Beschreibung des Fichtelberges" jeho: „Encomion Piniferi montis eiusque tractus" — 72 hex.

Beutler Tomáš z Mašťova, bakalář r. 1620, 5. Mart.; thema disputační. „Utrum poesis discenda?" Verše od něho mají: Jana Dentulina Oratiuncula (1619, č. 3.) a epicedia Václ. Vrauteckého (Monumentum 1619, č. 4.) a Jak. Kochana z Prachové (Luctus 1619, č. 18).

Beza Theodor, reformator Ženevský (1519—1605) příznivec Čechův a přítel Karla st. z Žerotína, s nímž si dopisoval. Sbírka jeho básní vydána byla Václavem Morkovským ze Zástřizel „Theodori Bezae poemata varia" (1597 s. l.). Knihovnu po smrti jeho koupil Jiří Sigmund ze Zástřizel a uložil ji na Buchlově. — Srv. Dva denníky Dra Borbonia, vyd. Max Dvořák str. 56 pozn.; Listy Žerotínovy, vyd. Vinc. Brandl, str. 498, čís. 739.

Bhemer Kašpar, žák školy Žatecké, přispěl r. 1607 ku přáním, jež podána byla děkanovi Zachariáši Bruncvíkovi *a*) k narození synáčka Valentina (Natali, č. 25.) a *b*) k narozeninám vlastním (Cunis, č. 31.).

Bicenus Matěj (Vicenus), Litoměřičan stal se bakalářem v Praze r. 1553, 17. Apr. (L. D. p. 358). Potom odebral se do Vittenberka, kdež r. 1556 27. Febr. dosáhl hodnosti magisterské (Köstlin, Baccalaurei u. Magistri in Wittenberg 1548—1560 str. 17) a navrátiv se do Prahy žádal r. 1557 za přijetí do sboru professorského na universitě. Byla mu svěřena správa školy Malostranské a žádost za professuru odročena, až by podle statut veřejnou disputací způsobilost svou prokázal. Zatím byl pomocníkem ve škole Collinově, vyučuje tam češtině syny král. rady, Jiřího Vernhera, hejtmana na hradě Šaroši v Uhrách, Jana a Pavla. Asi současně vešel ve známost s Janem Hodějovským a básně své jemu předkládal. Jednu z nejdelších, elegii „De tristissimo statu regni Hungariae", věnovanou Hodějovskému, zaslal ve zvláštním otisku (Pragae, apud Joan. Cantorem, 13 die Oct. anno a prima omnium rerum conditione 5552") Vernherovi a zavděčil se mu i příspěvkem v epithalamiích, jež péčí Collinovou byly vydány k oslavě sňatku Vernherovy dcery Eufemie s učeným Sigmundem Geloem (Tordou), professorem v Prešově. Skladba „Elegie" s dvěma čísly jinými pojata byla do Farragin a vytištěna s některými změnami ve svazku II. l. 15—16. Další osudy Bicenovy jsou neznámy.[1])

---

[1]) Snad sem vztahuje se zpráva v Miškovicově kronice Lounské (Sborník historického kroužku 1904, str 184): „V pátek den pam. sv. Lukáše 18. října 1602. po 21 hod. umřel poctivý muž, doktor v lékařství zkušený, chudým i bohatým lidem velmi prospěšný, M. Vicen, jinak Lahovskej na Českým Šternberce u p. Petra Karla Holického ze Šternberka, potomně v témdni do m. Litoměřic přivezen a u velikého kostela pochován jest."

z Bílé Joachim Kašpar přispěl přáním k sňatku Mikul. Maja, rady při appellacích s Voršilou, dcerou cís. lékaře Pavla Zikmunda z Grunova (Carmina nuptialia 1608, č. 9.).

z Bílejova Matěj, Kolínský, primas města Loun, „chrámu a školy městské skutečný otec a podpora", skonal 1. Sept. 1576 šlakem byv poražen. Měl manželku Kateřinu z Vlkové a čtyři dítky: Jana, Annu, Susannu a Salomenu. Popis pozůstalosti jeho, uveřejněný prof. Vavř. Duškem svědčí o zámožnosti nevšední a překvapuje množstvím knih. K erbu a vladyctví „z Bílejova" připuštěn byl spolu s Jiříkem Rozumem majestátem cís. Ferdinanda I. r. 1561, 21. Nov. Sturm Bernard zvěčnil památku zesnulého eteostichem a zásluhy vytkl (Eteosticha 1580, V., 22.). Srv. Procházka, Fata p. 352 pozn. gg) — Dušek Vavřinec Jos., Archiv král. města Loun 1898, str. 30 a 71.

Bilovius Bartoloměj ze Stendalu, poeta laureatus a comes Palatinus, jenž s komitivou mu propůjčenou nedůstojně kramařil a titul básníků vavřínem věnčených směšným činil. Byl veršovec velmi plodný, jenž v Čechách měl hojně známostí; zvláště s Pavlem Jizbicí důvěrně se stýkal a jemu sbírku svých „Epigrammat" připsal (1602). Pověstný byl svým nekritickým vychvalováním prací cizích, čímž sice si oblibu, ale i opovržení zjednával. V Čechách věnce vavřínové od něho dosáhli Tomáš Smichaeus, Jan Thermanticus a j. Řadu prací jeho zaznamenává Gödeke, Grundriss, II², p. 117, č. 237.

Bína Jan z Vršovic u Loun, žák v Litoměřicích, kdež zemřel r. 1613, 10. Oct. Rektor kolleje M. Václav Rokycanský věnoval mu vzpomínku pohřební ve sbírce, Uvae Lydomiericzenses (1613, č. 6.).

Bireš Jan z Aužlebí, děkan v Rokycanech, r. 1617 měl nesnáze v příčině nauky o svátostech, jichž počet dle učení katolického ve škole zaváděl. Rektor Václ. Beraunský věnoval mu epigramm (Oratio de dignitate scholarum I., č. 17.). Srv. Dvorský Paměti o školách str. 243, pozn.

Birynus Jan z Chotětova, kněz v Kouřimi, dal r. 1619 vytisknouti v Praze u Pavla Sessia svazeček básní příležitostních, jež v rozličných dobách napsali mu přátelé:

„Fasciculus carminum ab amicis diverso tempore et loco scriptorum ad venerandum Jesu Christi ministrum Joannem Birynum Chotietovinum p. t. in celebri Curima antistitem ecclesiae Dei dignissimum, anno hoc turbulentissimi seculi et postremae longanimitatis divinae 1619 memoriae ergo excusus." — 12 l. ve 4⁰. — Strahov. —

Účastníci:

1. Joan. Campanus	8. Daniel Hradecenus
2. Venc. Stephanus Thermenus	9. Venc. Kochan
3. Venc. Melissaeus	10. Gabr. Baldvinus
4. Melch. Colidius	11. Paul. Parlagius
5. Georg. Horatius	12. Sam. Polonus.
6. Clemens Pictoris	13. Paul. Avicula.
7. Jacob Acanthido-Mitis	

R. 1613 byl knězem v Církvici, 1615 v Semilech, 1617 ve Vrbčanech a r. 1618 v Kouřimi.

Bitner Martin, sekretář Jana Rudolfa Trčky v Jičíně. Anemius věnoval mu verše (24 hex.) k narozeninám ve sbírce „Studia" (1607, č. 11.).

Blahovský Jiří ze Svinčan, jako oekonom kolleje Karlovy předložil r. 1618 9. Mart. k disputaci dialektické za předsednictví Troilova 28 vět z logiky Ramovy kap. 18—22., a připsal celek synům Adalb. Kautského, Václ. Neknirskému, Danieli Pichelpergrovi, Janu Švikovi z Lukonos a Dan. Voříkovskému. V srpnu téhož roku jsa u sv. Jindřicha sukcentorem povýšen byl na bakalářství, disputovav o thematě: „Utrum liccat sophismatibus populum deludere?"

Blasius Jiří, Heřmanoměstecký, měšťan v Staré Praze. Lucinus Thob. (Symbola 1609, č. 24.) věnoval mu přání k narozeninám a Olyrius Venc. (Strena 1610, č. 10) přání k novému roku.

Blasius Martinus z Kostelce, kněz evang., jako žák školy v Jaroměři sepsal: „Elegia de nativitate filii Dei, domini ac salvatoris nostri Jesu Christi ad amplissimos viros circumspectum S. C. M. iudicem, consultissimum consulem senatoresque alios atque adeo universam rempublicam inclyti Jaromierzii cis Albim, scripta a Martino Blasii Costeleceno, ibidem scholae alumno. Pragae excudebat Johannes Schuman. Anno Domini 1593." — 6 l. ve 4°. — Celkem 95 dist. — Klemen. — Začátečnická skladba, doporučená na konci rektorem školy Dav. Origenem. Spisovatel stal se pastorem v Bohuslavicích a r. 1604 po druhé se ženil. Srv. Nysselus Elias, Manipulus frugum vernalium (1611, č. 22.).

Blasius Řehoř z Vartenberka, býval praeceptorem Karla Viléma z Říčan, jenž mu napsal přání, když r. 1619 s dvěma soudruhy na kněze evangel. byl zřízen v Praze v chrámě Týnském. Viz: Carmina gratulat. theolog. 1619 18. Jul.

Blasius Tomáš z Radomyšle, bakalář u Jesuitů v Praze; mezi 27 kandidáty byl druhý.

Blovský Ondřej z Palatyna, pocházel z Blovic (Blovicenus, Bulaeus), studoval na školách v Plzni, u jesuitů v Praze a ve Vídni; v Praze stal se bakalářem a vyučoval u sv. Petra, potom povzbuzován jsa a podporován proboštem kapitulním Jindř. Scriboniem odebral se na universitu v Ingolstadtě a r. 1566 povýšen tam byl na magistra filosofie. Ke cti jeho vydána v Ingolstadtě u Alex. a Samuele Weissenhorna gratulace „Carmina epaenetica" od Valentina Rotmara, prof. lat. jazyka a Jana Vuidmera Solnohradského (12 l. ve 4°. — Klement.). Napřed jest přípis Blovského Scriboniovi (17. Jul. 1566), k němuž skladatel pohlíží jako k nějaké vyšší bytosti a bohu spomocnému, potom následuje „Chorus Artium" s přáním jednotlivých Umĕn od Rotmara a posléze „Chorus Musarum" od Widmera o různých metrech s předpovědí skvělé budoucnosti Blovskému. Po návratu Bl. usadiv se v Praze stal se členem rady na Starém Městě a cís. rychtářem. Od r. 1594 píše se „z Palatýna". Dcera jeho Barbora r. 1604 vdávala se za Bartholoměje Stehlíka z Čenkova. Sr. Ursus J. A. „Poemata gamelia (1604). Byl horlivý příslušník strany katolické. Syn Daniel studoval u Jesuitů v Praze a účastnil se v jich koleji veršovnických pokusů r. 1606 („Etymologia nominis Sacerdotis") a 1607 (k nastolení arcibiskupa Karla Lamberka). Nadace Blovského z Palatina (Kašpara) viz Stud. nadání v král. Českém I., str. 49 a násl.

Blumenstein Ondřej, studující u Jesuitů, napsal r. 1603: „Epithalamion ingenio, dexteritate et rerum usu praestantissimo viro domino Bartholomaeo Wagnero, pharmacopaeo et civi urbis Veteris Pragae, sponso ac... virgini Catharinae Blumensteinianae, sponsae, amoris et benevolentiae fraternae ergo conscriptum ab Andraea Ernesto Blumenstein, in alma Caesarea S. J. Academia logicae studioso, sponsae fratre, Pragensi, Boemo. Pragae Excudebat Georgius Nigrinus. Anno 1603." — 4 l. ve 4°. — Mus. — Strahov.

Epithalamion o 60 hex. Připojena jsou přání od Jak. Menšíka a Jak. Meinhardta.

Blyssemius Jindřich z Bonnu, člen řádu Jesuitského, dr. theologie, vyslaný r. 1556 z Říma do Prahy do kolleje zřízené Ferdinandem I. Byl výtečný kazatel a v l. 1561 řídil kollej Pražskou. Zemřel r. 1586 v Štýrském Hradci.

Za pobytu v Praze vydány jeho jménem:

„Assertiones theologicae de verbo Dei, ceu prolegomena quaedam ante sacri secundum Matthaeum evangelii lectionem in studiosorum gratiam atque nunc utilitatis publicae causa in publicam disputationem propositae, quae Pragae in Caesareo Societatis Jesu Collegio apud S. Clementem Deo propitio disputabuntur.... praeside r. d. Henrico Blyssemio Societatis eiusdem doctore theologo. × Excusum Pragae apud Joannem Cantorem." (Před r. 1570. — 7 l. ve 4°.) — Klemen.

Napřed položeno jest 13 el. distich („Familiare colloquium" — s akrostichem „Ferdinandus Archidux Austriae"), v nichž hájí se stanovisko Jesuitů, když rozhorleně odmítají návrhy proticírkevní.

Bobrovinus Daniel viz: **Alginus** Dan.

Bocatius Jan z Horní Lužice, plodný spisovatel, ale ducha nepokojného. Studoval ve Vittemberce a jako učitel uchýlil se do Horních Uher, kdež byl rektorem v Prešově a v Košici. Od cís. Rudolfa II. vyznamenán byl titulem císařského poety. Přidržel se strany Štěpána Bočkaje a konal v jeho službách agentské cesty po Německu. V Brunšvíku byl jako vyzvědač zatčen a před soud do Prahy dostaven; pět roků byl vězněn na Bílé věži, až se mu podařilo pomocí své manželky na svobodu se dostati. Vrátiv se do Košice stál při straně knížete Bethlena Gabora a došel od něho rozmanitých vyznamenání. V Praze byl znám hlavně s Pavlem Jizbickým; na smrt jeho matky Ludmily z Vozerovic (In obitum 1604) složil 2 elegie. Spisy Boc-ovy vypočítává G. F. Otto, Lexikon der Oberlausizischen Schriftsteller, I., 133—136.

Bodinus Joan viz **Cocinus** Joan.

Boemida Václav, Dačický; na smrt synáčka jeho Jana Samuele († 1602) složil prosopopoeiu Jiří Nigrinus, Litomyšlský, rektor školy v Jaroměři, (Carmina exequialia 1604, č. 4).

Boemus Václav z Ml. Boleslavě, žák školy v Rakovníce, přispěl k epicediím na smrt děkana rakovnického Jana Heřmanoměsteckého ve sbírce Dav. Crinita a Petra Laurentia, Funebria aliquot carmina (1579, č. 4.).

Bohatý Jiří, žák u Jesuitů v Praze u sv. Klimenta, měl podíl na skladbách r. 1606 vydaných ku poctě novosvěcenců (Etymologia vocabuli Sacerdotis); pocházel z Brna.

Bohdanecký Hertvík, synáček Heřmana Bohdaneckého z Hodkova a na Hostačově, zemř. 6. Febr. 1575. Matěj Molesinus se třemi soudruhy smrti jeho želeli pohřební Naenií (Naenia in obitum 1575).

Bohdanecký Krištof viz: **Mathebaeus** Krištof.

Bohemicenus Melichar, kněz v Prackovicích u Lovosic. K jeho sňatku 26. Sept. 1610 věnoval skladbu Mart. Mylius Vodňanský (Strena pro anno 1611, č. 11).

Bohuchval Jindřich z Boleslavi, žák školy v Rakovníce, přispěl k svatebním skladbám vydaným ke cti učitele Mikul. Rabského (Rabinus, Nuptiis 1610, č. 11.).

Bohuchval Mikoláš z Hrádku na Nemilkově a Čachrově, studující „poesie" u Jesuitů v Praze, přispěl řeckými verši k oslavě magistrů jesuitských při promoci r. 1587, 30. Sept. Primitivní jeho skladba má nadpis: *ἡ τοῦ κόνου νίκη* (7 dist.). Srv. Král, Gebauerovy Rozpravy filol., str. 95.

Bohuslaides Václ., písař ve Vys. Mýtě, přispěl k epitafiím na smrt Kateřiny Krocínové, manželky primasa Vysokomýtského Jeronýma Nejedlého (Epitaphia in obitum 1599).

Bohutský Jan z Hranic, měšťan Nového Města Pražského, zemřel 2. Mart. 1607. Epitafium od J. Campana ve sbírce *'Οξύμελι* anni 1607, č. 15.

Bochaufius z Polkenšteina Daniel, radní měšťan v Sušici. Vdovu po něm Alžbětu r. 1594 za manželku pojal M. Adam Rosacius, professor universitní.

Bochaufius z Polkenšteina Jan, Sušický, stal se bakalářem v Praze 1615 17. Feb. za Troila. Jsa učitelem ve Stříbře přispěl skladbou k epithalamiím Řehoře Reimiczia Žďárského, diakona v Rabšteině (Nuptiis 1616, č. 7.).

Bochaufius z Polkenšteina Lukáš, syn Daniele Bochaufia ze Sušice, pastorek M. Adama Rosacia, byl r. 1602 podán za učitele do Čáslavi, avšak nepohodnuv se s kollegy přešel do Prahy, kdež povýšen byl 1609 19. květ. na bakalářství za Campana; thema disputační měl: „Utrum casu, ut Democritus putavit, aut potius architecti consilio omnia in natura fiant?" Byl správcem školy u sv. Václava na Zderaze, potom rektorem u sv. Havla. R. 1610 27. Apr. stal se magistrem za Bacháčka. Th. disp.: „Apparatus hoc tempore bellici, imo conflictus iam in nonnullis locis facti, num nobis trepidandi?" R. 1612 pojal za choť Annu Ko mickou, dceru měšťana Staropražského. Sňatek doprovázen gratulacemi přátel Mart. Mylia, J. Žabonia, Chocholia, Libertina, Turky, Paeonia a j. V Sušici býval notářem. Od něho pocházejí:

1. Přání bakal. Jiřímu Antoniovi (1609, č. 4.).
2. Gratulace podané od Akademie cís. Matyášovi při korunovaci r. 1611 23. kv.
3. Gratulace bakalářům 1611, 6. Sept.
4. Gratulace bakalářům 1611, 4. Oct.

5. Přání novosvěcencům theologům 1611, 20. Oct.

6. K sňatku Václ. Ambrosia (Fel. hymen. 1611, č. 4.).

7. Na smrť Jana Pinula Pardubského (Docto iuveni 1611, č. 1.).

8. K sňatku Jana Luteoly z Jenšteina se Susannou Žlutickou (Nuptiis 1612, č. 13.).

9. V epicediích Bacháčkovi (Monumentum 1612, I., 18.).

10. „Carmen in renovationem ampliss. senatus Antiquae Urbis Pragensis, quae peracta est solenniter die S. Dionysii, id est IX. Octob. Anno D. 1615 . . . humillime oblatum a M. Luca Bochaufio de Polkensteina, cive Antiquae Urbis Pragensis."

Parva licet dentur, sincero at pectore fusa
Cum dantur, magni muneris omen habent.

Pragae, Typis Matthiae Pardubiceni." — 6 l. ve 4°.

11. Na smrť synů Jak. Hrabaea, děkana Hradeckého (*Θανατοπαραμυθητικά* 1616, č. 3.).

12. Přání s eteostichem při řeči M. Adama Rosacia „Rathauz nový v městě Sušici" (1619).

13. Při skladbě Frid. Kropilia „Cunae Christi" (1609) připojena jsou „quaedam genethliaca" k narozeninám Adama Rosacia otce a syna, Adama Pretlika, Adama Czechia Jindřichohradeckého, vesměs v Sušici.

14. Při epithalamiích Petra Capona Netovického, správce škol na Horách Kutnách (Hymen 1609) jest od Bochaufia „Anagramma e nomine Magister Petrus Capo Netovicenus," 3 dist.

Boleslavský Bartoloměj, kněz u sv. Barbory na Horách Kutných; kol r. 1566 s arciděkanem Janem Habartem měl rozmíšky hlavně stran obřadů. Rektor školy Svatobarborské Mikul. Rakocius věnoval mu skladbu „Gratiarum actio ad filium Dei *λόγον* pro felici exitu praeteriti anni" v „Elegii de nativitate filii Dei" (1566). — Srv. Pažout, Jednání a dopisy konsistoře pod obojí z let 1562 až 1570, str. 148 a násl. — Šimek v ČČM. 1907, str. 227.

Bonides, Jan z Opolí ve Slezsku, přispěl skladbou k oslavení sňatku Jana Zhorského z Kladrub (Nuptiis 1602. č. 3.) s nadpisem: „Connubii fructus pii" (23 dvojverší iamb.).

Borbonius Matyáš z Borbenheimu proslulý lékař a chvalně známý básník narodil se r. 1566 v Kolínci u Klatov z rodiny měšťanské. Otec slul Štěpán Burda, matka Kateřina. Na školách byl v Klatovech, potom v Lounech a v Praze, odkudž r. 1582 přešel do Rakovníka a r. 1585 do Velkého Meziříčí k M. Janu Ursinovi; na škole tamní r. 1591 byl kantorem.

V té době stal se vychovatelem mladého šlechtice moravského Jana z Vartenberka a r. 1596 přejav dozor i nad Zikmundem Praksickým ze Zástřizel, vypravil se na studijní cestu do Basileje, kdež r. 1597 byl prohlášen za doktora lékařství. Vrátiv se do Čech r. 1598 zaujal místo fysika v Mladé Boleslavi a oženil se s vdovou po Benjaminovi Petřkovi z Polkova (26. Febr. 1601). Kol. r. 1610 usadil se trvale v Praze a jmenován byl zemským doktorem. Nabízené mu professury lékařské na universitě přijmouti nechtěl. Jako dovedný a zkušený lékař býval volán od mnohých šlechticů a osob vynikajících ku poradám v nemocech a domohl se značného blahobytu. V rozruchu r. 1618 horlivé měl účastenství a byl proto r. 1621 exekuční komissí odsouzen hrdla, cti a statků. Vlivem hlavně Lichtenšteinovým obdržel sice milost, ale podmínce, aby odřekl se víry, vyhověti nemohl. I opustil r. 1628 vlast a přes Žitavu vystěhoval se do Toruně, kdež stal se lékařem pozdějšího krále polského Vladislava, ale zemřel již 16. Dec. 1629.

Borboniova pověst spisovatelská zakládá se hlavně na básni: „Caesares monarchiae Romanae, orbis dominae, Lati, Byzanti, Graeci, Germani, quatuordecim tessaradecadibus distincti et metro elegiaco iuxta fidem historicam conscripti. Addita sunt eorundem symbola, brevibus et rotundis versiculis comprehensa a Matthia Borbonio Collin. — Lipsiae Anno 1595. Impensis Andreae Wolckii, bibliopolae Vratislaviensis." — Str. 294 v 8°. — Bez paginace; arch A—T³. — Klement.

Obsah: I. Věnování Rudolfovi II. (na rubu titule).

II. Část úvodní o 7 básních. Napřed elogia:

1. Martinus Sokolovius a Socolovo. — 9 dist. — Co jiní roztroušeně poznamenali, to Borb. vkusně spořádané podává. Začal od Iulia Caesara a provedl dílo až po Rudolfa II. Práce jistě užitečná.

2. Hieronymus Arconatus Leorinus, sekretář při dvorské radě vojenské. — 41 fal. veršů. — Nemůže býti podáno císaři dárku vhodnějšího.

3. Joan. Rucardus a Sedunio. — 4. dist. Pythiamb. — Pochvala.

4. Petrus Capella ab Elbinga. — 4 el. dist. — Skladatel s Caesary bude míti věčné jméno.

5. Frider. Consmannus, poeta Caesarius. — 5 dist.:

„Donec erit Caesar, qui condis Caesaris acta,
Borboni, in clara luce superstes eris."

Následují dvě skladby od Borbonia:

6. „Divo Rudolpho Secundo etc... autor × Ex arce Wartenbergica, quae est Napagedlii in Moravia. 4. Calend. Septembris Anno 1594." — 39. el. dist. — Po způsobě Ovidiově kniha vysílá se do Prahy na hrad, kdež vicekancléř „Freimonius" bude jejím prostředníkem.

7. „Eidyllion de aquila Romana et luna corniculata, gestamine Turcae superbo." —8. dist. —Podlehneš zpupný Turčine, jak stará věštba hlásá.

III. Caesares ve skupinách po 14 osobách:

A. Prima tessaradecas. C. Iulius Caesar. — Tra'anus.

1. *a*) Caius Iulius Caesar, regest životopisný.
   b) Eiusdem symbolum, obyčejně věta z Goltzia prosou, potom parafrase veršem.
2. *a*) Octavianus Augustus.
   b) Symbola.

Způsobem tím postupuje se dále; napřed jméno císařovo, potom symbolum prosou a konečně verše, nejčastěji el. disticha.

B. „Caesarum Romanorum Latiorum secunda tessaradecas." — Aelius Hadrianus ... Julius Maximinus fil. čís. XIV.—XXVIII.

C. „Caesarum ... tertia tessaradecas. — Gordianus ... Valerianus." Čís. XXIX.—XLII. Poslední skupina:

O. „Caesarum Romanorum Germanicorum decima quarta tessaradecas. — Carolus IV.... Rudolphus II." Čís. CLXXXVII.—CXCVII.

Jednotlivým panovníkům pravidelně po čísle věnováno, avšak nezřídka bývají dva pospolu bráni, na př.: M. Aurelius Antoninus Philosophus XVII. et L. Aurelius Verus XVIII.

Na počátku jsou skladby obšírnější, 15—20 distich; později valně se krátí a jen zřídka bývají delší, jako na př. u Decia, Valeriana, Diocletiana, Juliana, vesměs o pronásledování křesťanů. Nejzevrubnější jest část poslední, zejména o Ferdinandovi I., Maxmilianovi II. a Rudolfovi II. (zde 89 dist.). O Tiberiovi Borb. soudí ku podivu příznivě, podotýkaje, že o nechvalných činech vůbec šířiti se nechce:

„Non mihi proposui plenis effundere buccis,
Quid prior est aetas ausa patrare malum."

Rovněž o Václavu IV. úsudek jest příznivý:

„Dicitur ignavus, fuerit quod lentus in armis,
Et dederit damni quod tibi, Turca, nihil.
O caput hellebori purgandum mille pugillis!
Errat iudicii tessera vana tui."

Při Sigmundovi ani slova není o válkách husitských.

Symbola bývají obyčejně dvě, výjimkou 3 nebo 4. Provedena bývají v distiších, často také v iambech, pythiambech, verších adonských, faleckých a j. Parafrase Goltziovy uvádějí se až do č. 103.; od čís. 104—150. t. j. v oddělení „Caesares Romani Graeci" symbol vůbec není; od čís. 151 až do konce opět se naskytují, ale jen sporadicky.

Poslední čtrnáctka obsahuje pouze 11 čísel, doplněna jest třemi skladbami kratičkými k oslavě Rudolfa II. a Rakouska.

IV. Závěrkem celku jsou čtyři básně Borboniovy, z nichž první dvě udávají bližší podrobnosti, kdy a kde skládáni byli Caesares a jak se věc má s jejich původností:

„Hoc opus exegi viridi Borbonius aevo,
Iam novies annos tres ubi natus eram;“

t. j. v 27 letech. Na březích Dyje, ve Znojmě dílo počal v listopadě 1593 a dokončil je v Napajedlích v červenci 1594.

„Tunc exorsus eram, nymbis ubi cassa petebat
Phillyrii madidus sol nive tecta senis.
Imposui finem, curvis ubi falcibus agros
Frugiferos coepit flava secare Ceres.“ —

Skladbu svou nazývá hrubou a neobratnou:

„Est rude, confiteor, facili nec Apolline natum,
Qui legis hoc carmen, dulcis amice, meum.“ —

Látka byla již často zpracována:

„Velius, Ausonius, Micyllus, vena Sabini,
Vatis et imprimis o Leoberga, tui [t. j. Arconatus]
Carmine materiam docto tractavit eandem.
Non ego me possum tantis aequare poetis.“

V ostatních dvou vyslovují se díky Arconatovi za účinnou pomoc při práci a prosí se za přímluvu u panovníka:

Subiisset... squalidior partus hic cultas plagas,
„Palladis et Martis simul Arconatus alumnus
Singula ni Clariis membra rigafset aquis.
Arconate, meus tuus est, te suspicit unum,
Ipse ego gignendi sum rudis, iste liber.“ —

Díky. Získáš-li mi ještě přízeň císařskou, budeš mi právem „numinis instar“.

Prosba Borboniova byla splněna, neboť dne 27. Mart. 1596 byl mu císařským majestátem udělen erb a titul z Borbenheimu.

Uhlazeností a lepostí slohovou „Caesares“ se nevyznačují. Účel jich byl především chvalořečnický a poučovací. Následovníků bylo hojně; jmenujeme jen Carolida, Czernovicena, a Campana. Též pochvaly ozývaly se hojně, nezřídka přepjatě. Gizbice (Pericula II.) autora nazývá „Aonidum mystes sophiaeque sacerdos“, a Campanus hlásá přímo slovy starého disticha:

„Prima Capella Petrus, Borbonius altera laus est:
Sidera nos alii, sed sine luce sumus.“ (Charites I., 18.)

Z ostatních spisů Borboniových uvádíme:

1. „In nuptias generosi et magnifici baronis et domini, domini Georgii Christophori Teufel a Kundersdorff, domini in

Teukowitz et in Politz etc. sponsi, et generosae ac pudicissimae virginis Margaretae Brtnicensis a Waldstein etc. sponsae, carmen scriptum a Matthia Borbonio, collega docentium in illustri scholae Mezericensi cis Oslavam. Celebrabantur 26. Augusti Anno 1591. Pragae. Imprimebat Georgius Daczicenus. Anno 1591." — 4 l. ve 4°. — Strahov. —

2. *a*) „Honesto et erudito viro domino Andreae Posthumio Prageno, dum sacris Vittebergae Anno 91. Maii 13. feliciter initiaretur. Matthias Borbonius collega docentium in schola Mezericensi gratulatur. Pragae. Excudebat Joannes Schuman. Anno Domini 1591." — 8 l. ve 4°. — Roudnice

b) „Carmen ad nuptias reverendi iuxta ac docti viri, domini Andreae Posthumii Prageni, verbi divini ministri sponsi et laude pudicitiae eximiae puellae Dorotheae, filiae Joannis Gabrielis, alias Janeczek, quondam civis Pacoviensis sponsae. Scriptum a Matthia Borbonio, cantore in illustri gymnasio Mezericensi ad Oslawam. Celebrantur 2. Octobris Anno

SIt fortVnatVs, VIgeat, sIt tVtVs ab aestro,
QVeM petIs, AnDrea, sIt sIne Labe torVs." (= 1591.)

Celkem 66 dist.

3. „De obitu reverendi et doctissimi viri dn. Matthiae Posthumii Thaboreni, decani et pastoris ecclesiae Dei apud Mezericenses ad Oslawam in Moravia fidelissimi. Ad prudentissimum eiusdem oppidi senatum, dominum primatem Jacobum Sophrona Guttebergenum, dn. Andream Fabricium notarium, dn. Lazarum et dn. Paulum Gelenium, caeterosque viros consulares, rei literariae fautores eximios epicedion, scriptum a Matthia Borbonio, ibidem in illustri schola docentium collega. Pragae excudebat Joannes Schuman. —1591." — 4 l. ve 4°. — Roudnice.

4. Epitaphia Matth. Havlíka z Varvažova (1598. č. 1.): „Tumulo clarissimi viri domini Matthiae Hawlik a Warwaziowa, civis et senatoris Rochecani etc." — 4 dist.

5. K svatbě Jana Zlatohlávka a Kateřiny Mrázové v Litoměřicích (Nuptiis 1599, č. 2.), 12 dist.

6. Gehlerus Michael, Disputatio philosophica miscellanea (1613, č. 3.), gratulace, 3 dist.

7. Matthias Joan. a Sudetis, De origine Bohemorum (1615. III. 5.) — pochvala, 4 dist.

8. Kohaut Simeon z Lichtenfeldu, Epicedia (1617. č. 3.), 5 dist.

9. Karel Dan., Žalmové (1618) za předmluvou: „Pro editione Boemica Psalmorum (6 strof 4veršových, překlad Streycovy skladby: „Zvučná harfa Davidova". — Srv. Českou Včelu při Květech 1866, str. 69.

10. Lékařská pojednání, na př. „De febre tertiana" v Basileji 1596., připsáno Šimonu Grynaeovi, lékaři v Brně, De hydrope, dedikováno Janu Rucardovi ze Sedunia, lékaři v Jihlavě, „De medicorum, ut vocant opprobrio Podagra", věnováno Janovi z Vartenberka. O jiných spisech lékařských a o činnosti vůbec viz: Max. Dvořáka „Dva denníky dra. Matiáše Borbonia z Borbenheimu", vydání České Akademie s kritickým životopisem, důležitými poznámkami a přídavky (1896). Příspěvky a doplňky k biografii Borboniově jsou mimo to v ČČM. od Ant. Rybičky (1889) a Dvorského (1891) a v Rukověti Jos. Jirečka I. 87—89.

Boronus Bartoloměj z Berouna, žák školy na Mělníce, přispěl epithalamiem ku sňatku rektora Jana Sideria Píseckého r. 1617 s Annou, vdovou po Janu Smažíkovi Mělnickém (Vota 1617, č. 18.), 3 str. Sapf.

Borotínský Tobiáš, kněz v Chrudimi, zemř. 23. Nov. 1567. Patřil k družině Hodějovského. Ze skladeb jeho poznamenána jest jen jediná v restříku sborníku kapitulního (O. 77) s odkazem na list 144. Epitafium podává Martin Faberius (Epitaphia 1581, č. 8.).

Borovský, z Borovna Blažej, horlivý kněz pod obojí, nepřítel Bratří, r. 1607 děkan v Chrudimi. Jemu ke cti vydána: „Vota eucharistica ad nobilem et reverendum virum S. Blasium Borowsky a Borowna, ecclesiae Dei in inclyta Chruda decanum vigilantiss., loco et tempore diversis memoriae et amoris erga ab amicis scripta. Anno aere Christianae 1607. Pragae imprimebat Paulus Sessius. — 8 l. v 8°. — Museum.

Účastníci:

I. 1. Joan. Colerus Bithominus, gymnasiarcha Neocolinensis, Neocolina Chrudam 8. Cal. Mai A. 1607 emigranti pro felici omine scribebat — 35 dist.

2. Melchior Mathebaeus Bohdanecenus: advenienti Chrudam eodem gratulatur animo. — 14 dist. — učitel v Chrudimi.

3. Nicolaus Ssudus a Semanina — 4 dist. — taktéž.

II. Cunis amabilis puelluli Johannis Ludovici, filii S. Blasii Borowsky a Borowna, 12. Cal. Jul. nati atque 8. Cal. eiusdem m. et anni aqua et spiritu renati applaudebant.

1. Samuel Fontinus Glattovinus, synedrus (soused) Chrudimensis
2. Matthaeus Felix, civis Chrud.
3. M. Joh. Campanus
4. M. Christoph. Matthebaeus
5. Melchior Matthebaeus
6. Nicolaus Ssudus a Semanina
7. Joan. Mnissek Pragenus, choragus Chrud.

Srv. Jireček Rukověť I., 89. — Winter, Život církevní 340.

Borovský Pavel z Českého Brodu, napsal gratulaci k sňatku měšťana Vysokomýtského Jana Organisty a Lidmily Kaškové ze Skutče (In honorem ... 1614, 14. Oct.). R. 1619, 7. Mart. prohlášen byl za bakaláře v Praze.

Borussius Mathias z Tábora stal se r. 1608 předním správcem školy na Mělníce (Dvorský, Paměti str. 404.). Za bakaláře byl prohlášen v Praze 1609, 30 Jun. za Skály. R. 1607 přispěl k epithalamiím Jana Beliše Klatovského (Sacrum nuptiale 1607. 19. Aug.).

z Boskovic Ladislav († 1520), proslulý na Moravě humanistickým vzděláním a přízní k novým studiím, byl na studiích ve Vídni (1472) a r. 1475 v Italii, kdež ve Ferraře na učení právnickém zastihl Bohuslava Hasišteinského z Lobkovic. Ustanoven jsa k stavu duchovnímu, byl již tenkrát proboštem Ostřihomským a později též proboštem v Brně; ale po smrti bratra Jaroslava (1485) od krále Matyáše nerozvážně popraveného, vzdal se kněžství s přivolením papežovým a přejav statky rodinné, oženil se r. 1493 s Mandalenou z Dubé a Lipého. R. 1486 koupil od Jana Heralta z Kunštátu Moravskou Třebovou, vystavěl tam nádherný zámek a založil v něm bohatou knihovnu se sbírkou věcí uměleckých, kteráž dle současných zpráv vyrovnávala se Lobkovické na Hasišteině. Některé pozůstatky odtud, hlavně vzácné prvotisky klassiků, opatřené vlastnoručními poznámkami dochovaly se podnes. Již Augustin Olomoucký v dialogu, „In defensionem poetices" odvolává se k němu jako k nejlepšímu vedle Oldřicha z Rožmberka a Bohuslava Hasišteinského znalci věd humanistických ve vlasti, a Rud. Agrikola mladší r. 1517 udiven vzpomíná jeho pokladů: „Stupidus haesi, cum bibliothecam illam, omnium illustrium scriptorum monumentis confectissimam reclusius valvis advenae mihi indicasti" (Denis, Wiens Buchdruckergeschicht p. 323.). — Ladislav byl dvakrát nejvyšším komorníkem moravským a zemřel r. 1520. Písemné památky směru humanistického po sobě nezůstavil, ale účasten jsa hojně všech jednání politických jako pán na Moravě nejbohatší osvědčoval veskrze ducha snášelivosti a pravé humanity. — Kromě Ladislava také jiní členové staré rodiny Boskovické slynuli smýšlením pokrokovým a přízní k snahám literárním. Viz Jos. Truhláře, Humanismus za Vladislava II., str. 61—62. Schrauf, Die Matrikel der ungarischen Nation a. d. Wiener Universität (1902, p. 31.) ... Šembera, Páni z Boskovic a j.

z Boskovic Tas (Protasius) Černohorský († 1482), strýc Ladislava z Boskovic, meškal na studiích v Italii, v Padově společně s Janem Panoniem a ve Ferraře. Když se navrátil, stal se r. 1457 biskupem v Olomouci. Hájil vytrvale a věrně stranu krále Jiřího, až posléze kletbou papežskou r. 1467 donucen byl ku změně. O jeho smýšlení humanistickém a pěstování studií v Italii počatých na půdě domácí, výmluvně svědčí

některé listy jeho z korrespondence s bývalým učitelem Galleotem Marziem a Janem Pannoniem, od něhož si žádal zapůjčení „Elegantií Laurent. Vally" za příčinou práce grammatické, nyní nezvěstné. — Jos. Truhlář, Počátky humanismu v Čechách na str. 41—42.

Bozecius Václ. z Milevska (Milivenus) stal se bakalářem v Praze 1614. 6 Mart. za Troila. Jest asi týž, o němž zmínka u Wintra. (Školy partikulární na str. 178.)

Bozinius Jan, pocházel z Uher, a byl kol. r. 1550 žákem Zikmunda Geloa v Prešově. Se syny Jiřího Vernhera, hejtmana na hradě Šaroši, dlel téměř 2 roky ve škole Collinově v Praze a konával prostřednické služby při posílkách Kašp. Nydbruckovi ve Vídni. R. 1555 byl ve Vittemberce s jedním ze synů Vernherových. Ve sborníku De nuptiis Geloi (1551) uveřejnil dvě skladby blahopřejné.

Brahe Tycho. Smrti jeho vzpomíná těmito slovy Campanus (Anni 1601. descriptio):

„Ille etiam secli decus admirabile nostri
Pragensem subiit Tycho Braheus humum.
Nec iuvit, quod erat titulis insignis avitis,
Astra quod ingenio supposuitque suo.
Ille quidem potuit coelos, novus istius aevi
Alcides, humeris sustinuisse suis:
At non et triplices potuit superare sorores;
Invictum studiis mors inimica necat.
Iamque solum membris gaudet: mens astra petivit
Ut patriam curae materiamque suae.
Scripta viri quoque mansurae cum nomine famae
Mergi Letheis non potuere vadis.
His vivit Tycho meritis post fata superstes,
His sermo gratae posteritatis erit.
Sidera donec erunt, nostri quoque temporis Atlas,
Alcides noster Tycho Braheus erit." —

z Braitenberka Barthold Jiří (Pontanus) z Mostu v Čechách; prvního vzdělání nabyl v rodišti u praeceptora Krištofa Desnera; studia vyšší filosofická a theologická konal v Praze u Jesuitů s vynikajícím prospěchem (r. 1581. prohlášen byl za magistra) a vyznamenával se záhy básnickým nadáním. Pro jednání obratné a skromnost povahy získal si mnoho příznivců, jichž mocí ve stavu kněžském rychle postupoval. R. 1575—1579 byl zaměstnán v klášteře Luckém blíže Znojma na gymnasiu zřízeném nově od opata Šebestiána Freytoga z Čepiroh; když odtud odešel, byl pohostinu na Strahově, kdež počátkem r. 1581 dokončil velkou skladbu rhetoricko-historickou „Vita Hroznatae", vydanou r. 1586 opatem Tepelským Matiášem Gehlem. Nastoupením arcibiskupa Martina Medka r. 1581

uveden byl ve služby kapitulní, jmenován byv sekretářem arcibiskupským a spolu kanovníkem u sv. Víta. R. 1586 stal se po Felixovi z Lindy děkanem metropolitním a poctěn byl od Rudolfa II. věncem vavřínovým. R. 1588 obdržel šlechtictví s přídomkem „z Braitenberka" a falckrabství (Comes Palatinus). R. 1593 povýšen byl na kapitulní proboštství. Za arcibiskupa Medka, jehož byl takřka pravou rukou, i za jeho nástupců Berky, Lamberka a Lohelia zastával úřad jenerálního vikáře a když místo vrchního pastýře se uprázdnilo, spravoval dioecesi. Byl též kanovníkem Olomouckým a Budišinským. Zemřel r. 1614 v důstojnosti proboštské. Veliká knihovna jeho připadla bibliothéce kapitulní; nějakou část před tím byl daroval též bibliothéce Strahovské.

Literární činnost Bartholdova jest velmi rozsáhlá a znamenitá. Z poetických jeho prací nejrannější byly 1. „Primitiae sacrae poeseos" z doby v klášteře Luckém ztrávené, připsané opatovi Šebestianu z Bádenu, druhdy soudruhu při vyučování, obsahující mimo úvod o vítězné moci poesie tři duchovní hry, t. j. *a*) Narození Páně a příchod Tří Králů, *b*) Maria při pohřbu hořekující a *c*) Zjevení Krista dvěma učeníkům jdoucím do Emauz. (Tišt. v Mnichově 1589, arch A—Q, v 8°.) Klement.

2. ‚Judicium Palladis de Agenoride, Labore, Spe, Athinophilo comitibus praesentantibus et commendantibus etc., et detractorie accusantibus Livore, Inscitia cum complicibus etc., Musis tandem et Apolline diis deabusque faventibus, vere defendentibus et sua omnia offerentibus etc., excellenti viro domino Caspari Synapi, artium magistro, qui hic nomine Agenoridis intelligitur, Bononiae 13. Aprilis Anno 1580 doctori medicinae creato, suo ut fratri charissimo, simplici narratione duntaxat conscriptum et dedicatum ab authore Georgio Bartholdo Pontano Pragae Excudebat Georgius Nigrinus." — Fol., 166 hex. — Strahov, Dobřenského sborník č. 206. — Allegorická blahopřejná báseň ke cti krajana skladatelova magistra Kašpara Synapia, prohlášeného doktorem lékařství v Bononii. Pallas v chrámě před Apollinem a Musami odmítá žaloby závistníků a věnčí obviňovaného. Odpůrci zahanbeni prchají.

3. Planctus sacrae crucigerorum cum rubea stella religionis cum foelici ominatione de bono successore, in funere reverendissimi et illustrissimi principis, domini domini Antonii, archiepiscopi Pragensis, apostolici legati nati et sui supremi generalis magistri etc. decantatus ab authore Georgio Bartholdo Pontano × Pragae. In officina Georgii Nigrini." — Fol. 37 dist. — Strahov, Dobřenského sborník č. 102. — Žalozpěv na smrt arcibiskupa Antonína r. 1580, připsaný velmistrovi křižovnickému Mart. Medkovi, převorovi Tob. Stangovi a kommendatorům řádu. Skladba verši a reminiscencemi z Vergilia hojně jest protkána.

4. Dialogus gratulatorius in consecrationem et inaugurationem reverendissimi in Christo patris, illustrissimi principis et domini d. Martini, Dei et Apostolicae sedis gratia archiepiscopi Pragensis, legati nati etc., generalis magistri Cruciferorum cum rubea stella per Bohaemiam, Moraviam, Silesiam et Poloniam etc. × Georgius Bartholdus P o., reverendissimi archipraesulis etc. secretarius, servus humilis, impedito licet scribebat stilo. Pragae. Excusum in officina Georgii Nigrini. Anno 1581. — Fol. 313 hex. — Strahov, Dobřenského Sborník č. 24.

Jest to oslava způsobem mysteria provedená. Metropolitní církev stěžuje si na žalostné postavení své a vzpomíná bývalých časů blaženějších:

„O mihi dilapsos referat Deus optimus annos,
Mittat Adalbertos, Ernestos, Vencesilaos!"

Nyní poslední naděje odešla, arcibiskup Antonín. V žalu obrací se k zemským patronům:

„O divi, per ego has lachrymas, consortia nostra,
Si quid de vobis merui, si quid fuit unquam
Dulce meum vel erit, nostri miserescite casus,
Implorate Deum, maestaeque referte salutem.
Si cupit, ut peream, pereo, si vivere, vivo." —

Ku stesku ozve se sv. Vojtěch k ostatním patronům:

„Nostis, ut in varias dissecta Bohemia sectas
Nostra perit tellus, populus ruit, itur in omne
Impune, heu, facinus" —

zvláště od té doby, co správce církevní zemřel. Sv. Václav a Zikmund též bolně na převraty vzpomínají. Sv. Vít:

„Tantae molis erat Boemos traducere Christo
Et plantare fidem; sed nunc decrescit utrumque,
Ut redeat pietas antiqua et plurima virtus
Hoc opus, hic labor est.",

Věrného pastýře jest potřebí. Ostatní kladou též důraz na vynikající ctnosti správcovy. Odeberou se s prosbou o pomoc k Bohu; sv. Vojtěch řeční po Vergiliovsku. Bůh nářky jeho utišuje:

„Dicam equidem et penitus arcana movebo:
Martinus veniet, crucis ordine clarus et inter
Conatus hominum vanos litesque malorum
Consiliis primis, votis communibus unus
Boemorum antistes statuetur . . ."

Neuchýlí-li se z pravé cesty, vše se mu podaří. Sv. Václav díky Bohu pronáší:

„O Deus, infandos solus miserate labores,
Has qui relliquias Boemos, nunc omnium egenos
Urbe, domo, templo socias, sat dicere grates
Non opis est nostrae; verum te ecclesia, tellus
Et populus dicet, coelo dum sidera current,
Dum stabunt arae et plebi dum spiritus almae." —

Plesají. „Tutelares angeli ecclesiae, regni, civitatis" ukazují na odznaky arcibiskupské a jich význam vykládají. Na konci doslov autorův blahopřejný. — Skladba plynná a květnatá. Rozsáhlé napodobení Vergilia.

5. Vita Hroznatae, fundatoris monasterii Toeplensis in Bohaemia. Hexametro carmine descripta. Authore Georgio Bartholdo Pontano. Impensis admodum reverendi in Christo patris et domini, domini Matthiae Gehl, abbatis Toeplensis in lucem aedita. Typis Geogii Nigrini Anuo 1586 — 24 l. ve 4°. — Klement. — Bylo zpracováno na Strahově již r. 1581 a vydáno po 5 letech, připsáno jsouc praelátům Praemonstrátským Janu Mauskönigovi (Murex) v Teplé, Mat. Gehlovi na Strahově, Adamu Haslerovi v Chotěšově a Vítu Heroldovi v Doxanech. Skládání květnaté, nad míru rhetoricky rozpředené, četnými výňatky a reminiscencemi z básníků antických, zvláště z Vergilia přikrášlené. Vylíčen celý život Hroznatův od narození počínaje. Obsahuje celkem 1489 hex. Nově otištěno r. 1595 ve Frankfurtě in officina Paltheniana.

6. Hymnus de S. Procopio abbate, patrono inclyti regni Bohaemiae, in collegiatam regiam ecclesiam Omnium Sanctorum Arcis Pragens. dominica Exaudi Anno 1588 solenniter translato, Georgio Bartholdo Pontano de Praitenberg, Sac. Metr. Prag. dec. etc. authore. Pragae typis Michaelis Peterle. — 3 l. ve 4°. — Klement. — 42 str. Asklep. — Oslavuje hlavně zázračnou moc světcovu. Verše plynné.

7. Hymni in laudem beatissimae et gloriosissimae Virginis Mariae, Sanctorum Angelorum nec non specialiter cuiusque sancti patroni huius inclyti regni Bohemiae, nunc demum gratae memoriae et observantiae ergo de novo decantati minimo clientulo authore Georgio Bartholdo, alias Pontano a Braitenberg, eccl. metrop. decano. — Pragae excudebat G. Nigrinus. Anno 1590. Str. 165 v 12°. — S přípisem arcivévodovi rakouskému Arnoštovi a předmluvou o zbožném uctívání svatých, zejména Matky Boží, nejmocnější přímluvkyně, dt. 14. Mart. 1590. Obsaženo 10 písní k svátkům Marianským, hymnus k sv. anjelům a zpěvy k svatým patronům zemským: k sv. Vítu, sv. Václavu, sv. Vojtěchu, sv. Zikmundovi, sv. Prokopu (opakováno většinou textem z r. 1588) a sv. Ludmile.

8. „In antiquae stirpis Kozarzorum de Kozarzova nobilium insignia. 1590. Fol. ve Sbor. Dobřenského č. 217. — Na znak Mikul. z Kozařova, jenž byl proboštem křižovníků v Pöltenberku, na Moravě.

9. Nuptiis nobilissimis illustrissimi domini d. Pauli Sixti Trautsonis, lib. bar. in Sprechenstein, Schrovenstein et Falckenstein etc., Sac. Caes. Mai. intimi consiliarii et supremi aulae marschalci etc., et generosae etiam et pudicissimae dominae d. Annae, baronissae a Lobcovitz, illustris domini d. Georgii comitis a Montfort etc. relictae viduae etc.... Georgio Pontano a Braitenberg, metropolitanae ecclesiae Pragen. decano etc. toto corde deprecante. Pragae. Typis Georgii Nigrini. Anno 1591. — 6 l. ve 4°. — Klement. — 154 hex. — Květnaté epithalamium. Refrénovitě opakuje se přání:

„Terra polusque fave, date vota, applaudite Musae:
Annam Lobcvitiam ducit Trautsonius heros."

Doslovný otisk mají „Panegyrica magnatibus" (1595).

10. Bruxia Bohaemiae, delineata carmine rebusque suis memorabilibus illustrata, erga divos religionis, erga patriam charissimam gratitudinis et observantiae ergo authore Georgio Bartholdo Pontano a Braitenberg P. L. Pragae. Typis Georgii Nigrini 1593. — 40 l. ve 4°. — Klement., Strahova j. — Skladba obsahuje 6 knih; 1651 hexam. Věnování dt. na sv., Martu 1593, svědčí městské radě mostecké. Spisovatel upřímnou láskou k rodišti jsa veden, jal se veršem sestavovati jeho památné příběhy, o nichž mimo starého Krištofa Desnera nikdo se nerozepsal, a při těžké nemoci hleděl po sobě zůstaviti památku a vzor k následování. Po přípise následují pochvaly od Jeronyma Arconata, Jana Cyanea a Jiřího Vavřince Pulcheria. Vlastní jádro květnaté básně spočívá v zázračné pomoci Matky Boží za dob husitských a jest v té příčině zcela legendicky vypraveno. Kniha I. zabývá se polohou města a jeho okolím; v II. líčí se vznik bouře husitské působením ďábelským, vystoupení Žižky a vraždění mnichů; ve III. velebí se udatnost Plzeňských a představuje se zděšení Mosteckých; Matka Boží rokuje s Kristem o pomoci městu. Ve IV. popisuje se obležení Mostu, poselství k Žižkovi, jenž vojíny varuje, pomoc z Míšně, ústup nepřátel, slavnost P. Marie Sněžné. V V. o záštitě sv. Anežky před vpádem Táborským a v VI. o živelních pohromách, zejména požárech r. 1455, 1515, 1573, 1578. Mluva jest nezřídka bombastická. Srv. Die älteste Erzählung von d. Vertheidigung der Stadt Brüx im J. 1421 von Dr. Ludw. Schlesinger (1877) str. 13 a násl.

11. Panegyrica sacratissimo, augustiss. et invictiss. Roman. imperat. Rudolpho Secundo Ungariae et Bohaemiae regi etc., defessae mundi senectae patriaeque patri incomparabili. Authore Georgio Bartholdo Pontano a Braitenberg, P. L. etc. Francoforti Ex officina typographica Nicolai Bassaei. 1593. — 17 l. ve 4°. — Strahov. — Oslavné básně ke cti Rudolfa II., obsahující sbírku skladeb částečně starších, z nichž nejobšírnější „Panegyris in Vellus aureum" (322 hex.) slavnostně byla předložena císaři dne 2. června 1585 v chrámě

u sv. Víta. Řada skladeb provedena jest v umělých formách veršových, jako na př. „Corona", symbolum Rudolfovo „Adsit", „Natalis Rudolpho II." a j. Velebení císaře vrcholí ve slovech:

„Ut sol in coelis, sic Caesar in orbe Rodolphus."

Celek jest připsán starému příteli, proboštovi Mikul. Kozařovi z Kozař v Pöltenberku.

12. „Panegyrica illustribus magnatibus virisque literatis diverso tempore decantata. Authore Georgio Bartoldo Pontano a Braitenberg, P. L. — Francofurti ex officina Paltheniana. Anno 1595." — 28 l. ve 4⁰. — Klement. — Strahov.

Sbírka příležitostných básní, připsaná Janu Hinziovi, magistru v křižovnickém hospitale sv. Matěje ve Vratislavi. Předmětem oslavování jsou hlavně dvořané Jak. Curtius a Senftenau, cís. vícekancléř, Volfgang Rumph, tajný rada, nejvyšší komorník, Dr. Jan Barvitius, cís. tajný sekretář, kněží M. Valentin Leucht ve Frankfurtě, Jak. Chimarrhaeus, cís. almužník, sňatky: Vil. z Rožmberka s Polyxenou z Pernšteina (1587). Pavla Sixta Trautsona s Annou z Lobkovic (1591.), M. Tomáše Selendra s Kateřinou Rajskou, Jana Scribonia Plzeňského (1588.), přání Kašp. Sinapiovi Mostskému ku promoci magisterské a doktorské, obětování Prvotin básnických Šebestiánu Freitogovi z Čepiroh (1578) a j.

13. „Panegyrica Jesu Christo Redemptori nostro nec non beatissimae Virgini matri, patronae pientissimae sacra. Auctore Georg. Bartholdo Pontano a Braitenberg. — Coloniae. Excudebat Gerardus Greuenbruch. Anno 1595." — Strahov. —

Sbírka jest připsána 1. Jan. 1593 jako dárek novoroční Ambroži Teleckému (Telecinus), opatu v Zábrdovicích na Moravě, kterémuž Pontan před 5 lety byl poslal blahopřání k volbě opatské, výborným skladatelem Jakob. Handeliem v hudbu uvedené. K věnování připojuje kněz M. Konrád Diel upomínku „Apostrophe omnium Musarum", svědčící Valent. Leuchtiovi, theologu a kazateli v cís. kolleji u sv. Bartoloměje ve Frankfurtě, aby básně Pontanovy, jiż přes rok u sebe chované, konečně dal vytisknouti. Způsob panegyrik jest rhetorický, plynný a květnatý, pln umělých hříček.

14. „Mantissa vel Appendix Elucubrationum poeticarum Pontanarum, ubi epigrammata varia, eaque non illepida, adiunctis in fine nonnullis elegantissimis poeticis descriptionibus. Authore Georgio Bartholdo Pontano a Breitenberg P. L. Francofurti ex officina typographica Nicolai Bassaei. 1595." — Str. 87 ve 4⁰. — Roudnice.

Snůška jest dedikována 6. Decemb. 1594 Adamu Weiskopfovi, biskupu Nikopolskému, suffraganu Vratislavskému, opatu kanovníků řeholních v klášteře P. Marie na Písku (in Arena), a obsahuje mimo směs drob-

ných básní, jež vlastně měly býti připojovány jako přídavek k jiným pracím — sem jest zařazen i „Popularis anni jubilus", jejž byl před několika lety nápěvy opatřil Karel Luyton, varhaník císařský a pak výbor z básní Jana de Alta villa z Normandie, zvaných Architrenium (1517) — 40 čísel rázu mravokárného.

15. Carmen nuptiale Georgii Bartholdi Pontani a Braitenberg, metropol. ecclesiae Pragensis praepositi, protonotarii apostolici, comitis Palatini et Olomucensis Budiss.-que canonici etc. in connubium. Ludovici Schwartzmeieri a Schwartzenau, S. Caes. Mai. in summo regni Boemiae appellationum tribunali consiliarii... Pragae typis Annae Schumanianae. Anno 1596. — 121 hex. ve 4°. — Strahov. — První verš

„Ludvico Schwartzmaier datur Anna Maria marita" —

opakuje se jako refrén vždy po 10—12 verších.

16. „Hymnorum sacrorum de beatissima Virgine Maria et S. Patronis S. R. Bohoemiae libri tres. Authore reverendo et nobili domino Georgio Bartholdo Pontano a Braitenberg, S. metropolitanae ecclesiae Pragensis praeposito etc." Pragae in officina Nicolai Straus. Anno 1602. Str. XXIV. a 243 v 8° malém. — Klement. — Museum.

Jest přepracované a rozmnožené vydání „Hymnů" v z. 1590 s devotním připisem arcibiskupu Mohučskému Janu Adamovi. Hymny Marianské rozšířeny jsou o „Litanie de Beatissima Maria Virgine" (42 strof 4verš. iamb.) a uzavírají se hymnou „De angelis". Kniha II. obsahuje hymny k sv. patronům Vítovi, Václavovi, Vojtěchovi, Zikmundovi, Prokopovi a k sv. Ludmile, vše tak, jak v předešlém vydání, ale text místy jest přepracován. Zcela nová jest kniha III.: O sv. Matěji v Šárce, o sv. Cyrillu a Methodiovi, o pěti bratřích mučenících v Polště, o sv. Ivanu pod Skalou, o Hroznatě, opatovi Tepelském a Vojslavě, sestře jeho, o sv. Janu Nepomuckém, o Zdislavě Berkovně, o sv. Anežce a ostatních sv. patronech, k nimž se počítají sv. Jan Křtitel, ochránce knížete Jaromíra, biskup Ondřej, Gerlach Milevský, Podivín, sv. Anna v Mostě, Přibislava, sestra Anežčina, Amabilina, sestra krále Vladislava, sv. Marketa, křesťané usmrcení Drahomírou, „et quos maledictus hostis Dei et verae fidei Ziska peremit."

17. „Triumphus podagrae, in gratiam et favorem omnium cum ea conflictantium conscriptus et heroico carmine adumbratus. Cui accessit tractatulus de poenis Judaeorum iuxta tribus suas distinctis, prout quaeque Christum in passione et morte persecuta est. Auctore r. d. Georgio Bartholdo Pontano a Braitenberg, metropolitanae ecclesiae Pragensis praeposito. Cum privilegio Caesareo. Francoforti, typis Wolfgangi Richteri. Prostat in officina Nicolai Steinii. Anno Domini 1605." — 20 l. ve 4°. —

Skladba o 424 hex. z oboru ironických enkomií, jako jest Vilibalda Pirkheimera „Apologia seu Podagrae laus" (1522), na útěchu a pro zábavu nemocným dnou, k nimž také auktor se přihlašuje. — Soudruh Merkuriův donesl básníka do rozkošného údolí Tempe v Thessalii; s okolních vysokých kopců dívají se božstva, mezi nimi Mars, Venus a Bakchus, na triumfální příjezd vnučky Jovovy, bohyně Podagry. Apollo vítá příchozí jako původkyni a příčinu nesčíslných výhod. Náhlý dešť slavnost přerušuje a k návratu pudí. — Látku zcela podobnou veršem zpracoval r. 1600 Viktorin Rhakotomus Vodňanský (Laudes podagrae).

18. „Calendarium poeticum, in quo praeter festivitates praecipuas dierum mensiumque observationes aliquae iuxta vulgi opinionem carmine describuntur, quove die, quae festa per annum se sequantur. Authore Georgio Bertholdo Pontano a Breitenberg etc. P. L. — Hanoviae. Typis Wechelianis apud Claudium Marnium et haeredes Johan. Aubrii. 1608." — 20 l. ve 4°. — Klement. — Strahov.

Připsáno Klaudiu Marniovi, měšťanu a knihkupci ve Frankfurtě nad Mohanem, na znamení dávných styků přátelských, dne posledního prosince 1607. Drobné básničky o jednotlivých dnech, svátcích a měsících v roce na mnoze způsobem v pranostikách obvyklým. Na konci jest cisiojan (A—G) u svátků, jež připadají na týž den.

19. Krištofa Haranta „Putování" (1608) má od něho pochvalu „Epigramma ad authorem libri" (12 dist.), kdež skladatele nazývá „Flos patriae gentisque suae terraeque Bohemae".

Mimo tyto práce veršované uvádějí se ještě:

a) „Dialogus in funere abbatis Teplensis Joannis Murregii" (Mauskönig) 1585.

b) „Acclamatio metrica in gratiam Ambrosii Teloceni, abbatis Zabrdovicensis", s hudbou od Jacoba Handelia, 1589. Viz čís. 13.

c) „Popularis anni jubilus" — s hudbou od Karla Luytona. Viz č. 14.

d) „Poesis effigies seu Elucubrationes poeticae" (kol. 1590).

e) „Dialogus ad invictiss. d. Rodolphum II. de statu Hungariae" (1596).

f) „Diversa carmina", rukop. v knihovně metropolitní.

Všecky veršované práce Pontanovy svědčí o veliké zručnosti, ba dokonalosti formální. Záliba v umělých hříčkách, což bývalo předním znakem škol jesuitských, silně se jeví; nezamítají se ani kuriosa. Nadšeným obdivovatelem Pontanovým byl Duchoslav Tugurinus, jehož Pars epica (1612, IV. č. 12) takto o něm hlásá:

„Tu non es nisi lux et vatum gloria, tecum
Praestantes habitant ex Helicone deae.
Muldava mulcentem te demiratur, at Albis
Is de te famam disserit Oceano."

P r o s a i c k é práce Bartholdovy jsou téměř výhradně příležitostné a rázu rhetorického. Odborné důkladnosti anebo přesné kritiky v nich hledati nelze. Uvádíme:

1. „E p i s c o p o r u m e t a r c h i e p i s c o p o r u m P r a g e n s i u m h i s t o r i a b r e v i s s i m a cum oratione gratulatoria in consecrationem reverendissimi et illustrissimi principis ac domini d. Sbignei, Dei et Apostolicae sedis gratia archiepiscopi Pragensis legati nati, ordinis crucigerorum cum rubea stella per Bohaemiam, Poloniam, Moraviam, Silesiam generalis magistri. — Pragae. Typis Georgii Nigrini. Anno 1593." — 28 l. ve 4°. — Klement. —

Část první, dějiny biskupů a arcibiskupů otištěna byla nově beze změny v publikaci „B o h a e m i a p i a" (1608) v knize III. na stranách 35—47. — O r a t i o g r a t u l a t o r i a jest na konci (8 listů); před tím čte se „Epigramma in consecrationem reverendiss. et illustriss. principis ac domini d. Sbignei, Dei et Apostolicae sedis gratia archiepiscopi Pragensis etc., P h i l i p p i d e M o n t e musica exornatum." (7 dist.). Připojeno „Aliud in quercum, arma illustris familiae, a C a r o l o L u y t o n harmonia donatum" (8 dist.).

2. „S t a t u t a p r o v i n c i a l i a E r n e s t i, archiepiscopi primi Pragensis, ante annos ducentos et octoginta novem publicata. Opera, studio, sumptibus reverendissimi domini G e o r g i i B a r t h o l d i P o n t a n i a B r a i t e n b e r g etc., S. Metropolitanae ecclesiae Pragensis praepositi, Olomucensis et Budissinensis canonici, prothonotarii apostolici, Comitis Palatini, archiepiscopatus officialis et vicarii generalis e tenebris in lucem producta. Pragae, imprimebantur apud Nicolaum Straus. Anno 1606." — 44 l. ve 4°. — Museum.

Vydání bylo pořízeno na památku synody pražské, konané r. 1605 „diebus SS. Venceslai, Michaelis et Hieronymi . . . in congregatione praelatorum, abbatum et sacerdotum plusquam ducentorum", za předsednictví arcibiskupa Zbyňka Berky. O statutech Arnoštových praví Pontan, že „magno studio, labore et desiderio exemplaria manuscripta tria, et unum, sed incorrectissime impressum Plznae anno 1317 (!!) conquisivi, et singula fideliter contuli, donec hoc verum et reformatum exemplar conficerem." Srv. Balbin, Boh. docta ed. Ungar II. p. 132. not. 130.

3. „B o h a e m i a p i a. Hoc est Historia brevis, pietatem avitam Bohemiae e miraculis, ducibus et regibus, sanctis quoque, episcopis et archiepiscopis et ex aliis ostendens, q u i n q u e l i b r i s c o m p r e h e n s a. A c c e d u n t i n s u p e r r e s q u a e d a m g e s t a e s u b L u d o v i c o r e g e hactenus non evulgatae. Authore reverendiss. domino Georgio Bartholdo Pontano a Braitenberg etc. Francofurti Apud Claud. Marnium et heredes Jo. Aubrii 1608." — Fol. 127 l. a index.

Dílo připsané Juliovi, biskupu Würzburskému s předmluvou dosti honosivou, a doprovázené veršovanými pochvalami Dr. Th. Valentina Leuchtia a Jana Viléma Brandta Mohučského skládá se vlastně ze š e s t i

knih, a to 1. De rebus magnis et miraculis, 2. De ducibus regibusque Bohemiae, 3. De episcopis et archiepiscopis, 4. De sanctis patronis, 5. De exordio privilegiorum a 6. De privilegiis. Jako přídavek jest na konci položen výtah z Kroniky Bartošovy, jejž obstaral r. 1606 Petr Loderecker, benediktin Břevnovský. Způsob slohový má Bohemia pia obratný a květnatý, ale po stránce kritické, jak Balbín praví, „lectorem deludit hiantem." Srv. Zíbrt, Bibliografie Č. H. II. č. 1320; č. 2707 a III. č. 4157.

4. Scanderbegus, hoc est Vita et res strenue feliciterque gestae Georgii Castrioti, Epiri regis, ob magna facta Scanderbegi dicti... Hanoviae Typis Wechelianis apud Claudium Marnium et hered. Joan. Aubrii 1609. Stran XXIV. a 294 v 8°. — Mus. — Viz titul u Zíbrta., Bibl. Č. H. III, č. 6709.

Připis v Praze na sv. Václava r. 1608 „Jaroslao Borzita de Martinicz, domino in Smeczna, Vokors et Malikowicz, S. C. M. consiliario, districtus Slanensis capitaneo etc." Spisovatel vidí v Martinicovi podobného hrdinu a bojovníka za pravou víru katolickou, jako byl Skanderbeg; proto mu knihu připisuje.

Následující „praefatio ad lectorem" stručně zmiňuje se o Turcích a Mahometovi a podává zprávu o životě Skanderbegově i o skutcích jeho vynikajících. Historik Marinus Barletius Scodrensis v XIII. knihách vypsal historii rekovu. Z knihy té Pontan vybral řeči a stručným vypravováním dějů setkal látku v jednotný celek. — Jest tedy dílo pokus rhetorický, jenž směru Pontanovu nejlépe svědčil.

5. Bartholomaei Anglici De genuinis rerum coelestium, terrestrium et inferiorum proprietatibus. Procurante d. Georgio Bartholdo Pontano de Braitenberg, Metrop. ecclesiae Pragensis praeposito. Francoforti ap. Nicol. Stein. 1601." — Jest nové vydání filosoficko-přírodopisné knihy Bartol. Glanvilla Anglického. Viz Sternberg hr. Kar., Abhandl. ü. d. Pflanzenkunde I. (1817), str. 162. pozn. 73.

6. „Orationes synodales, sacrae, bellica, funebres" × Pragae Excudebat Johannes Ottmar. Anno 1606." — Str. VIII. a 184 ve 4°. — 14 řečí valnou většinou Pontanových, z nichž některé již dříve byly vytištěny. Srv. Zíbrt, Bibl. Č. H. IV., č. 658 a 756.

7. „Lamentatio inter parentalia reverendissimi et illustrissimi principis ac domini d. Martini, Dei et apostolicae sedis gratia archiepiscopi Pragensis... in templo metropolitano Pragen. die 11. Febru. habita a Georgio Pontano de Braitenberg eiusdem metrop. ecclesiae decano, comite Palat. et proth. apost. — Pragae, excudebat Georgius Nigrinus Anno 1590." — 10 l. ve 4°. — Klement. — Strahov. Připsáno Nicolao Otto, magistru křižovnicbému v hospitále sv. Matěje ve Vratislavi. Nově otištěno ve sbírce Orationes synodales (1606) čís. 10.

8. „Oratio in funere illustris domini dni. Maximiliani Trauthson comitis, pocillatoris Caesarei etc. illustrissimi domini domini Pauli Sixti Trauthson ... S. C. M. supremi aulae mareschalci intimique consiliarii filii unice dilecti, in templo S. Benedicti, quod est in Hradschano, Pragae die 11. Junii habita ... Pragae, excudebat Georgius Nigrinus de Nigro Ponte. Anno 1599." — 7 l. ve 4⁰. — Klement. — Nově v Orationes synodales (1606) č. 12. —

Na konci připojili epitafia Nicol. Reusnerus z Löwenberku ve Slezsku, comes Palat. (10 dist.) a Joan. Nienborg, Frýz (7 dist.).

9. Trias funebrium orationum in exequiis trium illustrissimorum dominorum, Pragae diverso tempore habitarum a Georgio Bartholdo Pontano a Braitenberg, eiusdem metrop. eccles. Pragens. praeposito, prothon. apost. et comite Palatino, Olomuc. et Budiss. canonico, nec non poeta coronato etc. Imprimebatur in officina Paltheniana Anno 1598." — 26 l. ve 4⁰. — Strahov. Obsah:

a) „Oratio ante depositionem funeris illustrissimi domini d. Claudii Trivultii Meltii, comitis..., S. C. M. Rodolphi II. primi cubicularii nec non supremi stabuli praefecti ... Původně tištěno u Nigrina v Praze r. 1591.

b) „Oratio in exequiis illustrissimi domini d. Adami a Dietrichstein liberi baronis in Hollenburg, Finkenstein et Tallberg ... d. in Nicolspurg etc., S. C. M. intimi consiliarii supremique aulae praefecti, in templo metropolitano Pragae 10. Octobr. anni 91. habita ..." Původně tištěno v Praze u Jiřího Dačického 1593." — Obsahuje mnoho zpráv životopisných.

c) „Oratio in exequiis magnifici viri Hieronymi de Caprinis, sacratiss. et augustiss. Rudolphi II. Rom. imp. primi et emeriti cubicularii, Pragae habita."

10. „Laudatio funebris in obitum illustrissimi dom. dm. Christophori Popelii baronis a Lobkowicz, supremi curiae regni Bohemiae praefecti etc., domini in Patek et Diwicz, olim S. C. M. Rudolphi Secundi cubicularii, consiliarii intimi, assessoris judicii regni, praesidis appellationis, camerarii supremi etc., inscripta illustri domino, d. Joanni Christophoro Popelio, baroni a Lobkowicz, domino in Patek et Diwicz, serenissimi archiducis Alberti cubiculario, unico pie defuncti illustrissimi filio supradicti etc., authore reverendissimo d. Georgio Bartholdo Pontano a Braitenberg ..." Pragae ex officina Typographica Nicolai Straus. Anno 1609." 8 l. ve 4⁰. — Klement., Mus. — Srv. Zíbrt, I., 14211 a IV., 1578.

11. Oratio funebris in sepultura serenissimae pientissimaeque reginae Annae, archiducissae Austriae, serenissimi potentissimique principis ac domini d. Sigismundi Tertii, Poloniae et Sueciae

regis etc., magni ducis Lithuaniae coniugis quondam dilectissimae. Scripta authore Georgio Bartholdo Pontano a Braitenberg... Ursellis apud Cornelium Sutorium, sumptibus Nicolai Steinii. Anno 1600." — 14 l. v 8°. —

Anna, královna Polská, byla dcera arcivévody Karla, syna Ferdinanda I. Zemřela po 6letém manželství. Rudolf II. na pohřeb vyslal arcibiskupa Zbyňka Berku z Dubé. Příležitostná skladba Pontanova vyniká květnatostí.

12. „Laudatio funebris in obitum sacratissimi et augustissimi Romanorum imperatoris Rudolphi II. etc., foel. recor. serenissimis et potentissimis archiducibus Austriae dnis. dnis., Matthiae II. Ungariae et Bohemiae regi, itemque Maximiliano, ordinis Teuthonicorum magistro supremo etc., fratribus, dnis. dnis. clementissimis humiliter inscripta a sacellano deditissimo Georg. Bartholdo Pontano a Braitenberg, praep. Prag. Pragae, imprimebat Nicolaus Straus." Anno 1612. — 8 c. ve 4°. — Srv. Zíbrt B. Č. H. IV. č. 2595. Vzletná řeč. Začátek: „Quis dabit oculis nostris lacrymas?"

13. Applausus sacer regni Bohemiae in inaugurationem foelicissimam potentissimi atque invictissimi Romanorum imperatoris Matthiae, Hungariae et Bohaemiae regis, nec non serenissimae et pientissimae imperatricis Annae scriptus a totius inclytae domus Austriacae sacellano humillimo Georgio Bartholdo Pontano a Braitenberg etc. — Pragae excudebat Nicolaus Straus. — 8 l. ve 4°. —

Jest kázání u sv. Víta, na oslavu korunovace Matyáše II. na císařství římské.

V obor rhetorický náležejí též kazatelské práce Bartholdovy a návody k nim. Sem hledí:

14. Bibliotheca sive theatrum concionum e celebribus tam antiquis novisque authoribus et postillatoribus quam e variis lectionibus et meditationibus. — Coloniae Agrippinae 1625, 4 sv. fol. S podobiznou Bartoldovou. — Klem. Jest více vydání.

15. Incineratio mortalium, hoc est Conciones funebres in quinque libros digestae, e variis authoribus collectae, mundanis omnibus itemque mundi contemptoribus ac praecipue concionatoribus utilissimae. — Coloniae Agrippinae. Sumptibus Antonii Hierati. Anno 1611." — Str. XL. a 840 ve 4°. — Mus.

Obsah díla:

I. De mundi contemptu; II. De morte in genere; III. De morte ecclesiasticarum personarum; IV. De morte saecularium; V. De consequentibus mortem, beatorum gaudiis, purgatoriique et inferni poenis cum exemplis haud contemnendis; VI. Introductiones in funebres conciones ex Evangeliis Dominicalibus totius anni.

V oddělení pátém jsou některé kusy ze starší visionářské literatury; na př. na str. 726. a násl. otištěna „Visio Tundali", na str. 733. a násl. „Visio Caroli Calvi de tormentis inferni"; na str. 773: Incipit Speculum peccatoris, editum a B. Augustino"; na str. 779. a násl. „Incipit Certamen animae cum corpore" (Visio Fulberti, sr. Fejfalík, Studien V., str. 27.). Na konci díla jest dlouhé pojednání „De cura mortuorum apud ethnicos et de iis, quae ad id facere videntur", o všech možných pronárodech, ale o Slovanech ani zmínky.

16. „Aureum breviarium concionatorum sive Sermones breves in dominicos et festos dies totius anni. Quibus in fine accedunt Conciones sive Adhortationes breves nuptiales. — Coloniae Agrippinae Sumptibus Antonii Hierati. Anno 1611." — Str. IV. a 170 ve 4°. — Mus. — Spis byl vydán jako doplněk většího díla „Incineratio mortalium".

17. „Thesaurus cursuum devotissimorum selectissimus." — V Praze 1611. Mikol. Straus. — Modlitby družiny Marianské při kolleji Pražské.

18. Z četných rukopisů, kteréž ve své bibliothéce byl nashromáždil a kteréž za plen padly Švédům, často se připomíná:

„Liber instrumentorum et privilegiorum comitis Palatini." Zachován jest na Strahově. Sr. Dlabač, Künstlerlexicon I., p. 93—94. Zíbrt, Bibl. Č. H. II., 2707.

Barthold jako humanista i katolík při spisování jazyk latinský nejvíce miloval a jeho nejvroucněji si vážil. Avšak uměl dobře i česky a při vhodných příležitostech také česky psával. Důkazem jest „Život sv. Ivana", jejž r. 1591 latinsky, česky a německy složil a vydal, a „Duchovní obveselení koruny české" (1599), což jest překlad latinského spisu autorova „Spirituale regni Bohemiae iubilum", obsahující stručné životopisy sv. patronů: Václava, Vojtěcha, Prokopa, Lidmily a Ivana s modlitbami v čase morním. Srv. Zíbrt, Bibl. Č.. H. II., 2708.

Viz Jireček, Rukověť I., 47. — Balbin, Boh. docta ed. Ungar II., p. 82. — Pelzel-Voigt, Abbildungen II., 22. — Wolkan Rud., Böhmens Antheil III., 165. — Truhlář Jos., Nástin dějin latinského básnictví, Světozor 1868, str. 341 a násl.

Brandt Henr. Venceslaus z Teplé, jako rhetor u Jesuitů v Praze napsal obšírnou, bombastickou skladbu k oslavě nově zvoleného (1596) opata Tepelského Matěje Zimmerhakla:

„Carmen gratulatorium admodum reverendo domino Matthiae Zimmerhackelio, abbati monasterii Teplensis dignissimo, ab illustrissimo et reverendissimo principe ac domino domino Zbigneo, Dei et Apostolicae sedis gratia archiepiscopo Pragensi, legato nato etc. consecrato: honoris ergo factum ab Henrico Venceslao Brandt Teplensi et in alma Caesarea Academia Societatis

Jesu oratoriae facultatis studioso. — Pragae. Typis Annae Schumanianae. Anno 1597." — 8 l. ve 4⁰. — 303 hex. — Klement.

Na konci připojil „Joan. Maierl Egranus" 7 dist.

Brandýsský (**Brandensis**) **Jiří,** kněz v Bohomilicích. R. 1593 napsal mu epithalamion k druhému sňatku s Dorotou Novobydžovskou scholarcha u sv. Petra v Praze Jan Brikcí Jevičský.

Brasidinus viz Brázda.

Brázda **Jakob** z Kutné Hory byl s bratrem Jiřím na školách v rodišti a v Českém Brodě. Bakalářství dosáhl v Praze, kdež byl alumnem v kolleji král. Hedviky, r. 1614. 6. Mart. za Troila. Byl ženat v Kutné Hoře a zemřel tam morem r. 1615.

Mimo drobné příspěvky, jež s bratrem podal ku gratulacím čelným Kutnohořanům Šultysovi, Piscisovi a Beniciovi (Honori 1607 č. 22) a k svatebním skladbám Jarosl. Smiřickému (*Γαμικὸν μέλος* 1610 č. 16) a Jak. Trzckonidovi (Nuptiis secundis 1614 č. 7), zůstavil po sobě sbírku epicedií napsaných v Praze r. 1613:

„Carmina exequialia anno salutis Christianae 1613 a 10. mens. Augusti ad 11. Novembris Pragae peste sublatis scripta... a Jacobo Brasidino Cutteno, alumn. Colleg. Reg. Hed. Pragae. — Typis Matthiae Pardubiceni." — 6 l. ve 4⁰. — Mus.

Připsána jest kněžím Jiř. Dikastovi z Miřkova u sv. Štěpána na Novém Městě, Cypriánu Pešinovi Žateckému na Horách Kutných, Jiřímu Stefanidovi Chrudimskému, pastorovi v Městci Králově, a příznivcům Václ. Sixtovi ze Zvířetína, cís. rychtáři na Horách a měšťanům Novopražským Jindř. Kozlovi z Peclinovce a Matouši Švikovi z Lukonoš. Obsahuje 16 čísel, uvedených pochvalným epigrammem Jana Campana, a týká se: 1. Susanny, manželky Campanovy, zemřelé s dcerou a sestrou; 2. M. Václava Kochana z Prachové, rektora školy u sv. Martina na Starém Městě († 26. Aug. 1613); 3. Jana Arniola Žlutického, alumna v kolleji král. Hedviky; 4. Jiřího Švika z Lukonoš († 30. Sept.); 5. Jana Valšovského, jinak Thoracia Sušického, rektora u sv. Petra († 28. Oct.); 6. Aegidia Pergra z Častolovic († 2. Nov.); 7. M. Prokopa Poeonia († 3. Nov.); 8. Jana Rekacia Českobrodského, rektora choru u sv. Václava na Novém Městě, 9. dcery Dikastovy Bohumily Anny († 10. Nov.) a 10. Jiřího Hanuše Landškrounského († 10. Nov.).

O jeho přepisech kronik staročeských viz Jireček, Rukovět I., 54.

Brázda **Jiří** z Kutné Hory, bratr Jakobův, chodil do škol v rodišti a v Českém Brodě, r. 1611, 6. Sept. stal se bakalářem v Praze za Cam-

pana (Th. disputační: „Recte ne a veteribus dictum: Summum ius, summa cura?") Do Touškova byl konfirmován za učitele (1611). R. 1616 21. Apr. došel gradu magisterského. (Th. disp.: „An pater familias liberos et familiam in litteris et moribus erudire debeat?").

Měl účastenství: 1. při přáních k narozeninám Kutnohořanům Janu Šultysovi, Piscisovi a Benickému (Honori 1617 č. 21.).

2. Při gratulacích, jež jménem školy v Českém Brodě podal učitel Jan Matthiades Týnský k sňatku Jaroslava Smiřického (*Γαμικὸν μέλος* 1610, č. 11.).

3. Při gratulacích o korunovaci krále Matyáše. (Carmina grat. 1611, 23. Mai č. 15.).

4. Při epithalamiích Jiřího Klabzy, učitele v Poděbradech (Coniugio 1612, č. 8.).

5. Při epithalamiích Mikol. Šultysa v Kutné Hoře (Fausto Hymen. 1613, č. 9).

6. Při epithalamiích Jakoba Trčkonida (Nepomuckého) — (Nuptiis secundis 1614, č. 6.).

7. Při epicediích Reginy Ledčanské (Epicedion 1614, č. 6.).

8. Při epithalamiích Jana Galerina Příbramského (Sacrum thalamo 1618, č. 9.).

Břekovec Šotnovský ze Závořic, Vavřinec, radní měšťan Staropražský, zemřel r. 1604, 1. Sept. jako magister Hor Viničných u vysokém věku. Campanus napsal mu epitafium, v němž velebí neobyčejnou jeho poctivost:

„Antiqua virtute, fideque insignis avita." (Migma 1605, č. 25.)

Dcera Salomena provdala se r. 1591 za Adama Gerona z Plzně. — Epithalamium složil Jan Kherner.

Brembachius Ondřej, lékař v Kutné Hoře. Napsal:

1. Exercitatio de anni praeteriti 1599 hiemis praesertim intensissimae et frigidissimae constitutione, qui qualesque morbi hoc anno 1600 metuendi. Pragae 1600. — 8°. — Procházka, Fata, p. 354.

2. Na smrt Karla Mělnického, otce Carolidova (Parentalia 1601, č. 14.), 11 dist. eleg.

Březnický (Breznicenus) Petr, převor Maltanský u chrámu Panny Marie před Mostem, přítel školství a žactva podporovatel. Jan Seque-

n i d e s Černovický věnoval mu svou skladbu „De Christi Domini gloriosa a devicta morte resurrectione" (1592) — 421 hex. R. 1599 vytýkáno bylo Březnickému výnosem císařským, že „na den památky sv. Jana u večer teď po některé léto oheň veliký páliti dopouští, při kterémž netoliko rozpustilosti se provozují, ale i nebezpečenství od ohňův obávati se jest." — Winter, Život církevní str. 921.

Brikcí Jan z Jevíčka na Moravě, stal se bakalářem v Praze r. 1593, 2. Jun. za Khernera a byl asi do r. 1596 správcem školy u sv. Petra; potom se oženil a nabyv měšťanství, obdržel místo písaře u mlýnů novoměstských. Zemřel r. 1598 8. Dec. Nástupcem jeho stal se Šebestian Agrikola Brtnický. Vdovu Magdalenu pojal za manželku r. 1600, 4. kv. bakalář Matyáš Gubernator Žlutický. Na smrt Brikciovu vydána byla epitafia s názvem: „N a e n i a clarissimi viri d. J o a n n i s B r i c c i n i G e v i c e n i, civis Neopragensis dignissimi 8. Decembris Anno 1598 vita functi, a b a m i c i s p o s i t a. Pragae, apud haeredem Schumanianum." — 4 l. ve 4°. — Účastníci:

1. Joan. Campanus	5. Andr. Doctoris
2. Zachar. Štyrský	6. Sebast. Agricola
3. Jak. Krupský	7. Andr. Marchio
4. Joan. Sequenides	8. Nicol. Hieremiae

Spisy jeho:

1. Epicedia na smrt Viléma z Rožmberka, vydaná universitou (1592, č. 7.).
2. Epithalamia knězi Jiřímu Brandysskému v Bohomilicích (1593, č. 34.).
3. Epithalamia knězi Janu Gelasinovi (In nuptias 1593 č. 2.).
4. Epithalamia Jiř. Carolidovi z Karlsperka (In hon. nupt. 1594, č. 5.).
5. Epithalamia Adam. Rosaciovi (Sacr. nupt. 1594, č. 11.).
6. Epithalamia Ambros. Pachnerovi (Honor. nupt. 1594, č. 6.).
7. Carmina gratul. bakal. (1595 14. Jun., č. 3.).
9. Carmina gratul. bakal. (1595 12. Jul., č. 1.).
9. Pochvala skladateli Mat. Raddovi (Hexametrum 1596 na titule).
10. Pochvala Václ. Kozaciovi, knězi v Mladé Boleslavi, druhdy svému kollegovi, za skladbu „Querela ecclesiae Dei", podanou arcibiskupovi Zbyňku Berkovi z Dubé (1596).
11. Epicedion Pavla Kosteleckého z Beškovce bakaláře, prokuratora při soudě appellačním (1595 „Piis Manibus") ve sborníku Bydžovského; fol. 347).

Brikcí Jiří, diakon v Morav. Budějovicích, přispěl gratulací ku poctě bakaláře Jiřího L e o p o l d a Netolického. (In honorem primae laureae 1614, č. 3.).

Brikcí z Licska v. Jireček Jos., Rukovět I., str. 99—102. K tomu „M. Brikcího z Licka Práva městská", upravili Josef a Hermenegild Jireček (v úvodě) a Jarom. Čelakovského „Příspěvky k životopisu mistra Brikcího z Licska" v ČČM 1880, str. 489—502.

Brikcí Sithonius ze Žatce, naroz. r. 1525, odchovanec Collinův a učitel mladých šlechticů v Praze. Za příčinou studií odebral se do Vittemberka, kdež r. 1550 26. Nov. smrti podlehl. Byl student značně nadaný, jehož ztráty srdečně želí universitní rektor Jan Trautebul ve vyhlášce úřední, a Filip Melanthon v dopise Collinovi rodičům soustrast projevuje. Na jeho a soudruha Mart. Hannona památku dal Collinus vytisknouti sborník žalozpěvů (Epicedia scripta Mart. Hannoni et Briccio Sithonio 1551), kdež Brikcímu věnovány skladby od Collina (č. 7.), Jana Balbina (č. 8.) a Tomáše Mitisa (č. 9.).

Břimský (Brzimský) Daniel z Pogsdorfu (Bocksdorfu), chovanec školy v Rakovníce, zemřelý r. 1611 11. Feb. Učitelé a přátelé obstarali epicedia:

„In obitum nobilis et bonae indolis iuvenis Danielis Brzimsky a Pogsdorf, alumni scholae Raconensis, quem mors ex hac iam lachrimarum valle in coeleste gaudium 11. Feb. anno 1611 parentibus, fratribus non postremum incutiendo maerorem evocavit: scrib. praeceptores amici et familiares signum mamoriae ponunt. Anno 1611 Pragae Typis Georgii Hanussii. Anno 1611." — 4 l. ve 4°. — Klement.

Účastníci:

1. Prok. Poconius
2. Jan Campanus
3. Nicol. Rabinus
4. Joan. Kyrbicer
5. Georg. Dvorský
6. Mathias Posthumus
7. Georg. Stosius
8. Joan. Malinovský z Hlavačova
9. Mart. Crispinus, Glattov.
10. Paul. Sebulinus, Glattov.

Studoval napřed v Klatovech, potom v Rakovníce. Krátce před smrtí přispěl s bratrem Šebestiánem k epithalamiím učitele Mikul. Rabského (Rabinus, Pro nuptiis 1610, č. 9. a 14.).

z Brloha (Záborská) **Magdalena**, čtvrtá manželka Jana staršího Hodějovského z Hodějova, kterou pojal po smrti Voršily Jeníškovny z Újezda (1563). K sňatku vydali humanisté z družiny Hodějovského hlučná epithalamia, jichž pořadatelem byl Prokop Lupáč:

„Epithalamia d. Joannis senioris Hoddeiovini ab Hoddeiova et nobilis virginis Magdalenae a Brloha etc. — Pragae excudebat M. Thomas Mitis et Joannes Caper. Anno Domini 1563." — Klement. —

Účastníci:

1. 2. Prok. Lupacius
3. David Crinitus
4. 5. Joan. Corvinius
6. Simon Pistorius
7. Petr Codicillus
8. Mart. Sokolovius
9—10. Matthias Molesinus
11. Matth. Collinus
12. Thomas Mitis.

Sbírka jest vlastně doplňkem Farragin.

Brod Český — městské radě i jednotlivým měšťanům skladatelé často věnovávali spisy; na př.: Diacheron Venc., „De missione Spiritus sancti" (1595); Mendicillus Joan. disputaci „*Νομμολογία*" (1608); Makovecius Venc. „Discursus humanae conditionis" (1612); Skála Matthias, „*Μέλισμα*" (1616), Cybulovský Lukáš „Strena pro anno 1618" a mn. j.

Brod Německý — publikace s věnováním městské radě a s pochvalami jednotlivců předložili mezi jinými: Krupský Jakob, „Polemographia" (1606), Carolides Georg. z Karlsperga „Renovatio senatus" (1608), Prussius Pavel „Origo et ritus Bacchanaliorum" (1615), Heliades Jos. „Chorinni Idyllia" (1616). Srv. Mylius Mart., Lib. epigramm. (1616, č. 15.).

Brosius Šimon z Horšova Týna, probošt metropolitní, suffragan arcibiskupa Pražského, jest památný hlavně tím, že starobylou píseň „Hospodine pomiluj ny" obnovil, text době přizpůsobil a latinský překlad připojil. Zemřel r. 1642. Srv. Balbín, Boh. docta (Ungar) II., 144; Bolelucký, Rosa Boemica (1668) p. 29; Konrád, Dějiny posvátného zpěvu I., 29; Krásl, Sv. Vojtěch, str. 272; Nejedlý, Dějiny předhusitského zpěvu str. 240, 314 a j.

Brožovský (Brossovius) Pavel, chovanec biskupského semináře v Olomouci, uveřejnil při promoci bakalářské (1580, 15. Oct., Olom.) báseň na biskupa Stanislava Pavlovského (8 str. Alkaj.).

Brtnický Karel z Kutné Hory přispěl k epicediím na smrt synů děkana Králohradeckého Jak. Hrabaea (Threnus 1616, č. 28.) a ke gratulacím, jež podala škola Týnská r. 1619 faráři Jiř. Dikastovi, když zvolen byl za administrátora pod obojí. (Applausus votivus 1619, č. 2.).

Bruncvík Zachariáš, syn Ondřeje, děkana v Pardubicích († 1599), rozený v Praze na Novém Městě, dosáhl svěcení na kněžství, ač podobojí, řádem katolickým od arcibiskupa Berky z Dubé v kostele sv. Vojtěcha a stal se kaplanem u sv. Jindřicha. Řídký případ, že utrakvista byl svěcen arcibiskupem, oslavili přátelé gratulacemi:

„In honorem ut morum integritate ita et eruditione literata ornato iuveni d. Zachariae Pardubiceno, sacris clericorum ordinibus die S. Barptolomaei Pragae ad aedem D. Adalberti ab illustriss. ac reverendiss. principe Zbigneo Berka etc. metropolitanae ecclesiae praesule initiato Anno 1600 scrib. amici." — Pragae apud haeredem Schumanianum." — 4 l. ve 4⁰. — Mus.

Účastníci:

1. Georg. Hanussius
2. Joan. Campanus
3. Venc. Zabonius
4. Venc. Ripa.

Od sv. Jindřicha Bruncvík byl vytištěn intrikami a přijal duchovní správu v Žatci. Odchod jeho z Prahy provázen byl sbírkou básní na rozloučenou, kterouž vydali učitelé a chovanci školy sv.-Jindřišské.

„Propempticon nobilitate fidei excellenti viro S. Zachariae Bruncvicio Pardubiceno Praga feliciter circa Georgii Anno Christi 1606 Zatecium causa administrandi verbi Divini vocato gratitudinis et boni ominis ergo 22. Aprilis scriptum a rectore, collega et alumnis scholae Henricanae. Pragae ex officina typographica Schumaniana." — 8 l. ve 4⁰. — Strahov.

Účastníci:

1. Jos. Porzicenus
2. Steph. Prunerus
3. Mart. Rhacopaeus
4. Joan. Felix Miliczinus
5. Joan. Marxius
6. Joan. Burianus
7. Dan. Hortensius
8. Venc. Molitoris
9. Paul. Raubicius.
10. Alex. Rumpalides
11. Venc. Klaba
12. Lud. Vobicius
13. Adam Tessinger
14. Georg. Horatius
15. Jarosl. Richter
16. Joan. Serrarii
17. Mart. Molitoris

Zvláštními epigrammy ozvali se v té příčině Mart. Rhacopaeus, Apophoreta 1606, č. 5. a Frid. Kropilius, Strena tertia (1607, č. 4.).

V Žatci byl nemálo oblíben, jak možno souditi z publikací k jeho poctě a potěše vydaných s četnými příspěvky od učitelů a žáků; jsou to zejména blahopřání k narozeninám r. 1607 (Cunis Zachar. Brunczvicii) s 36 účastníky, k narození synáčka Valentina (Natali infantuli Valentini [s 25 účast.] a k jeho úmrtí (Immaturo obitui) s 26 účast. (obojí r. 1607), a posléze r. 1610 k oslavě narozenin (Natali Zachar. Bruncvicii decani) s 23 účastníky. Převratem náboženským r. 1621 přinucen byl Br. k vyhnanství; žil v Pirně a r. 1631 byl kazatelem v Toruni. Mimo kázání česká, jichž několik uvádí Jos. Jireček (Rukověť I., 105), napsal po latinsku pouze drobnosti, jako gratulaci bakaláři Tob. Nezoriovi (1610, 13. Aug. Carmina grat.), k sňatku Cyprianu Pessiniovi (1603), a Danieli Gessinovi (1610), pochvaly thesí Václ. Ripy, rektora Žateckého (Theses de adventu 1610) a pod.

Brunensis (Brněnský) Georgius Nicolaus, paedagog a sestavovatel učebnic, magister, býval učitelem v Brně a kol. r. 1656 rektorem školy v Úsově na Moravě. Přišed do Prahy byl zaměstnán v proslulé vychovatelně Matouše Collina a po smrti mistrově (1566) ze zbylých žáků jeho zřídil soukromou školu v domě „u Toulu"[1]) a dle vzoru svého předchůdce po mnoho let chvalně ji spravoval.[2])

Jeho jménem vyšly:

„Oratio de coniugio, methodo dialectica tractata. Per M. Georgium Nicolaum Brunensem. Addita est brevis allegoria coniugii carmine elegiaco scripta ab eodem autore. Olomuncii excudebat Joannes Guntherus. Anno 1556." — 12 l. ve 4°. — Klem. — Napřed jest věnovací přípis „d. consulibus ac senatoribus in inclyta urbe Bruna" (42 dist.); následuje „Oratio", zcela dle školních předpisů vyhotovená, a na konci „Brevis allegoria" (50 dist.).

Libellus elementarius in lingua Latina, Boiemica et Germanica pro novellis scholasticis.[3]) Additae sunt etiam cantiones sacrae cum hymnis Prudentii ante et post cibum. Item leges quaedam et Civilitates morum. Excusus Pragae per Joanem Gitczinum. Sumptibus M. Georgii Brunensis civis Pragensis apud Taulum pro schola sua privata. Anno Domini 1569." — Perno v Sasku, Knihovna kostelní.[4])

Dílko to jest největším dílem otisk práce Mat. Collina, zvané „Elementarius libellus[5]) in lingua Latina et Boiemica pro novellis scholasticis. Knjžka zaczátkův v jazyku latinském a czeském pro nové ziáčky", vytištěné původně „in Antiqua Urbe Pragensi apud Joannem Cantorem Colubrum" (1550 a 1557). Nově připojen jest parallelní text německý a Tomáše Mitisa „Civilitas morum ex Erasmo Roterodamo aliisque collecta per M. Thomam Mitem pro Joanne Georgio, filiolo suo."

„Knižka, v níž obsahují se začátkové umění arithmetického, to jest počtův na cyffry neb liný pro pacholata a lidí kupecké. V Praze v Starém Městě u Jana Hada Kantora. R. 1567." — 98 l. a 5 str. přípisu v 8°. —

Popsal a rozebral J. Smolík v Živě 1864, str. 195—198.

---

[1]) Dle laskavé zprávy p. archiváře Dr. Teige byl dům „U Toulu, Ad Pharethram" na Starém Městě na rohu nynějších ulic Liliové a Karlové.

[2]) Jahrbuch für die Gesch. des Protestant. in Oesterreich 1896, p. 162 č. 208 (zápis Felixa Veselia ve Vittemberce): „Ludus Taulensis, quem veluti coloniam et posteritatem scholae clarissimi doctissimique viri Matthaei Collini de re literaria praeclarissime meriti in manum quasi traditum magna cum laude et opinione virtutis multis annis rexit . . . vir magni iudicii ac sagacissimus puerilium ingeniorum censor, magister et moderator M. Georgius Nicolaus Brunensis."

[3]) Věta titulní opakuje se zároveň také v jazyku českém a německém.

[4]) Zjistil, zevrubně popsal a částečně (školní pravidla po německu) otiskl Richard Schmertosch z Riesenthalu, profess. real. gymnasia v Lipsku, v Neue Jahrbücher für das klassische Alterthum, II. Abth., XIV. Bd. 1904, str. 52—58.

[5]) Srv. Jos. Jirečka, Jan Hodějovský z Hodějova, str. 48.

Brus (Prus, Prussius) Antonín z Mohelnice, arcibiskup Pražský (1561—1580) proslovil řeč pohřební nad Ferdinandem I. r. 1565, 21. Aug. „Oratio in divi Ferdinandi Augusti imperatoris allatione et sepultura funeris habita Pragae in templo metropolitano 21. Augusti, a reverendissimo domino d. Antonio, archiepiscopo Pragense. Pragae. Excudebat Melantrichus ab Aventino. Anno 1565." — 13 l. ve 4°. — Strahov, Klement. — Řeč velmi pěkná, ač řečník o sobě velmi skromně vyznává, že jest „eruditionis et linguae etiam inexpeditioris." — Uvádějí se dosti hojné podrobnosti ze života Ferdinandova, zejména z posledních dnů; „in morbo unice optavit videre Pragam, nempe ut hic consummaret cursum." Latina dosti správná, věty kratší a lahodné. Na konci jest „epicedium" — 25 dist. panegyrických a „epitaphium" 5 dist. — Táž řeč s týmž nápisem v literním otisku vydána byla v Budišině u Jana Wolraba 1565. Viz Borový, Antonín Brus z Mohelnice 1873, str. 76.

Úmrtí arcibiskupovo oslavováno bylo v epitafiu od Jana Theodoricha de Rosa:

„Epitaphium in felicem ex huius vitae miseriis obitum reverendissimi in Christo patris atque illustrissimi principis ac domini domini Anthonii, archiepiscopi Pragensis, principis clementissimi, qui in vera fide et invocatione Dei in spe resurrectionis et vitae aeternae Pragae e vivis discessit 27. Augusti Anno 1580. Scriptum ad ... Rudolphum Secundum ... per Joannem Theodoricum de Rosa Rigensem. Excusum Pragae. Anno 1580. — 4 l. ve 4°. — Celkem 86 dist. — Klement.

Jiné epitaphium, v němž velebí se zbožnost zesnulého, péče jeho o církev, učenost, mírnost a snášelivost, složil Petr Codicillus (sborník Bydžovského l. 229):

„Pax, studium iusti fuit huic, ecclesia curae
Et patriae concors relligionis opus.
Non fuit invidiae cuiquam neque causa querelae,
Dissimulans caute plurima, multa tulit etc."

Tytéž vlastnosti vychvaluje Georg. Koppay Driethomensis, Pannonius, v Odě věnované arcibiskupovi při spisku Vita aulica (1580).

Brus (Prussius) Tomáš, otec arcibiskupův, měšťan v Mohelnici, vynikal vzdělaností, rozvahou a zásluhami. Za mladších let vyučoval mládež, za věku pokročilejšího působil v obecní správě rodného svého města. Zemřel r. 1553 a poctěn byl panegyrickou skladbou od básníka z družiny Jana Hodějovského z Hodějova Krištofa Thannera z Biskupic (Bischofswerda) v Míšni skladbou:

„Epicedion de obitu clari viri, eruditione et virtute praestantis domini Thomae Prussii, civis Muglicensis Moraviae etc.,

scriptum a Christophoro Thannero Bischoffsverdensi. Cum consensu d. administratorum partis utriusque 1553 × Pragae excudebat Joannes Cantor. Anno 1553." — 12 l. ve 4°. — Museum. — Celek jest věnován Antonínu Brusovi, ještě velmistru řádu křižovnického a obsahuje mimo hlavní báseň ještě 11 drobnějších epigrammat, mezi nimi vzpomínku na velmistra Václava z Radešína, jenž zemřel r. 1552, 21. května. Srv. Jos. Jireček v ČČM. 1883, str. 603.

Bruschius Kašpar, historik a obratný veršovec latinský, nar. 19. Aug. r. 1518, úkladně zavražděn 20. Nov. 1557 v lese blíže Rothenburgu na Taubeře v Bavořích. Studoval v Chebu a potom v různých jiných městech v Německu, ale nemoha pro neklidnou povahu svou nalézti trvalého zaměstnání, vedl téměř stále život potulný, zdržuje se na mnoze v klášteřích a po farách. Způsobem tím probloudil valnou část střední Europy, vraceje se časem do svého rodiště. Posléze (1555) stal se evangelickým farářem v Pettendorfě v Hoř. Falci. Složil dlouhou řadu spisů latinských i německých. Z nich uvádíme·

1. Magnum opus de omnibus Germaniae episcopatibus (Norimb. 1549).
2. Monasteriorum Germaniae praecipuorum ac maxime illustrium Centuria prima (Ingolstadt 1551) = Chronologia.
3. De Laureaco veteri et de Patavio Germanico (Basil. 1553).
4. Hodoeporicon Preymbdense, topographiis, historiis et antiquitatibus refertum, elegiaco carmine scriptum (1534), itinerář z Passova do Pfreimtu ke knížeti Jiřímu z Leuchtenberga.
5. „In Divorum Caroli V. Romanorum et Germaniae imperatoris clarissimi et Ferdinandi regis Ro. Bohemiae et Hungariae augustissimi et archiducum Austriae et fratrum honorem, laudem Schediasmata quaedam fatidica carmine elegiaco scripta" (1548) — skladby přepjatě chvalořečnické. Mezi jiným dovídáme se, že Bruschius byl vyzván od velikého knížete Moskevského, aby vydal se na Rus zakládat a upravit tamní školství — z čehož však sešlo. Nové vydání Schediasmat z r. 1550 rozšířeno bylo přídavky, zejména symbolem cís. Maximiliana I.: „A. E. I. O. U. = Austria Extendetur In Orbem Universum" — a několika novými básněmi, z nichž uvádíme: „De ludis ac certaminibus equestribus illustrissimi principis ac domini Ferdinandi iunioris archistrategi Austriae in Veteris urbis Pragensis amplissimo foro exhibitis quarta et quinta Maii Anno 1550." — panegyrik velebící vedle arciknížete Ferdinanda zvláště šlechtice české z Pernšteina, z Žerotína a ze Šternberka, potom epigram „De iusticia exule in honorem illustrissimae Austriacae domus" a j.

6. „Ad divum Ferdinandum Romanorum... regem... elegia encomiastica et ad suscipiendum adversus Turcas pestilentissimos Christiani nominis hostes bellum justissimum scripta" (1541) získala autorovi titul „Poeta laureatus" a komitivu falckrabskou (comes Palatinus).

7. Rodiště a jeho okolí dotýkají se ranní skladby Bruschovy, jako: „Descriptio montis Piniferi, qui in Voigtlandia vel veteri Nariscorum provincia est, et quatuor ex eodem monte nascentium et ad quatuor mundi plagas promanantium fluviorum, Moeni videlicet, Egrae, Nabi et Salae cursum breviter explicans" (1538). Des Vichtelbergs... gründliche Beschreibung... Item ein klares Beschreibung des Flusses Eger etc." (1542).

„Gaspari Bruschii Encomion Hubae Schlaccenwaldensis, montis inexhaustas albi plumbi mineras continentis, versu heroico" (1542); připojeno jest Encomium Thermarum Carolinarum apud Bohemos. „Narratio calamitatis, quam perpessa est urbs Schlaccenwaldensis apud Boemos anno Chr.1542"(1543), popis požáru.

9. „Egregio viro domino Gaspari Khornpaurio Pilzeno amico et conterraneo suo. Viennae Austriae ex officina typographica Joannis Carbonis. Anno 1550." — 4 l. ve 4°. — Epicedion a epitaphium manželce Anně. Denis, Merkwürdigkeiten der Garellischen Bibliothek (1780) p. 278.

10. Poematia. Připojena ke spisu „De Laureaco", a mn. j.

Brusch vynikal mezi vrstevníky znamenitým nadáním, ale nikoli povahou, jež byla nestálá, nedůsledná a nespořádaná. Dle potřeby a vyhlídky přesvědčení své měnil, čímž mnoho tvrdých protivníků si způsoboval. S českými humanisty, pokud víme, styků neměl. Život jeho pragmaticky sestavil a spisy podrobně ocenil Adalbert Horawitz, „Caspar Bruschius" (Praha a Vídeň 1874). Závadou jest hlavně strannická záliba, kteráž i křiklavé poklesky omlouvá. Přesně i ráz i význam Bruschiův stanoví Rud. Wolkan, Böhmens Antheil an d. deutschen Litteratur des XVI. Jahrhunderts, III., 141—150. Srv. též Zíbrt, Bibliografie Č. H. III., 6183 a násl.

Brychta Matěj z Něm. Brodu, žák školy Písecké. Účastnil se při gratulacích k sňatku Ondřeje Šartla s Kateřinou Hradištskou, dcerou cís. rychtáře v Písku (Vota devota, 1616, č. 18.).

Brzobohatý Jan Eustach z Prahy, žák soukromé školy Adama Hubra, v níž předním učitelem byl Slezan, medik Kašpar Dornavius. Ke skladbě Dornaviově „Meditationes metricae in luctuosam passionem Domini nostri Jesu Christi" (1600) připojil veršovaný doslov „In poenitentiam Petri et Judae" (13 hex.), v němž srovnává pokání Petrovo se zou-

falstvím Jidášovým. Mimo to při zkoušce ve škole Hubrově v měsíci lednu r. 1601 měl přednášku „De laudibus dialecticae" a poděkovací řeč na konci. Obojí tištěno jest v Dornaviově publikaci „Γυμνασίαι declamatoriae scholae Huberianae" (1601 č. 9. a 12.). Též účastnil se při gratulacích ku poctě Jana Adama Bystřického z Bochova, když zvolen byl za rektora universitního (Vota gratulatoria 1600, č. 5.).

Budaeus Vilém, slavný humanista francouzský, auktor spisu „De asse et partibus eius" (srv. Aerichalcus, str. 19.). Jiří Fabricius Kamenický charakterisuje ho (Poetae Germanici 1574) takto:

„Iudicio Vives, sermonis flumine Erasmus.
Doctrinae primas laude Budaeus habet."

Budějovice. — Založení města udává Crinitus ve spise „Fundationes et origines praecipuarum regni Bohemiae urbium" (1575) hádankovitým způsobem takto:

„Byrsa quot est stadiis bubulo circumdata tergo	= 22
Vibret in axe Minor pulchra quot astra Canis,	= 3
Dardana Troja fuit bello quot pressa per annos,	= 10
Vulturibus coepit Roma quot auspicium,	= 12
Iunonis custos quot lumina fidus habebat,	= 100
Caelica cum Corvo quot gerit Hydra fasces,	= 26
Iugeribus quot erat Tytius districtus et audax	= 7
Versat in astrifero quot Draco signa polo,	= 15
Mulctarunt sponsos dira quot morte sorores	= 50
Nota tot in numeros collige lustra suos:	
Optima proveniet ratio tibi temporis, ex quo,	
Virgine cum terris nata propago Dei est,	
Auspicium sumit seclis labentibus urbis	=1265.
Fundaturque novae Budviciensis opus."	

Budinský Jakob, z Nového Města Pražského, stal se bakalářem r. 1614 1. Aug.; thema disputační bylo: „An senibus uxores ducendae?" Dosáhl místa učitelského u sv. Jindřicha. Viz Dvorský, Paměti o školách, str. 541 č. 739.

Budovec Adam, syn Václava Budovce z Budové, byl žákem soukromé deklamatorní školy Hubrovy, kdež přejal jej Slezan Kašpar Dornavius v době, když vychovatel Budovcův David Hofmann těžce se roznemohl. R. 1605 byl s Jaroslavem Smiřickým v Basileji pod dozorem Dornaviovým a s oblibou zvláště historií se zabýval. Na disputační these Jaroslava Smiřického „De consiliariis florilegium politicum" napsal (1605) veršovanou pochvalu a sám r. 1606 řízením Amanda Polana hájil v Basileji these „De signis seu notis infallibilibus, ex quibus unusquisque cognoscere potest, an sit ger-

manum vere catholicae ecclesiae Dei membrum." Dornavius připsal mu již r. 1601 v upomínku na školu Hubrovu cvičení deklamatorní „Γυμνασίαι declamatoriae scholae Huberianae" a r. 1615 v paměť nepřetržitého 15letého styku kompendium „Historiae universalis synopsis theoretica et practica" dle spisu Štrasburského professora Filippa Glasera. Budovec zemřel v exiliu r. 1629.

Budychius Jakob, jinak Žatecký, pastorek Prokopa Lupáče v Domažlicích. Po otčímovi svém zdědil mnoho knih a pramenů rukopisných, jichž při svých pracích, zvláště o válce husitské, použil Zachariáš Theobald. K Ephemeridě Lupáčově Budychius napsal epigram, jenž čte se v úvodě na konci (8 dist.).

Bufflerus Jan z Rychnova, žák u sv. Jiljí v Praze, přispěl k epithalamiím Sim. Humbergia (Secundis nuptiis, 1611, č. 7.).

Buchač, Buchacius, Jakob z Chrudimě, studoval v Písku, r. 1616 byl sukcentorem ve Stříbře. Měl účasť při pohřebních skladbách na Sigmunda Švantle, synáčka předního měšťana Píseckého (Naenia in obitum 1614, č. 12.) a při žalozpěvech na smrt Judity Posthumové, manželky děkanovy tamže (Lacrumae in obitu 1614, č. 6.). Za pobytu svého ve Stříbře přispěl k epithalamiím Řehoře Reimitského (Nuptiis secundis 1616, č. 8.).

Bujacius Martin z Klučenic na Milevsku, bakalář 1617 2. Mart. a magister 1619 18. Apr., byl rektorem u sv. Martina od r. 1618 a u sv. Jiljí r. 1621. Jako magister domáhal se propuštění z nevolnictví (Winter, Školy partikulární, str. 295.) Přispěl ke gratulacím bakalářským (Carmina gratulatoria) r. 1615, 17. Febr., 1619, 7. Mart., a 1619, 2. Aug., potom k epithalamiím kněze Jana Kninského (Applausus honori nuptiarum 1619), Jana Chebdiovského (Liga jugalis 1619), Daniele Spiry, rektora Hradeckého (Novo Hymenaeo 1619) a k žalozpěvům nad smrtí Jana Alberta Smiřického (Lessus 1619). Též jsou od něho these disputační. „Theses de meteoris", kterých hájil v kolleji Karlově r. 1618, 27. Jun. Magisterské thema disputační bylo: „Dolo an utendum in bellis?"

Bukanan Jeroným z Kouřimě, stal se bakalářem v Praze za Troila r. 1607, 17. Jul. Thema disputační bylo: „Historiarum cognitio num in vita privata et publica sit necessaria?" Jmenován předním správcem školním ve Stříbře (1607), odkudž po roce přesazen byl do Kostelce na Labi (Dvorský, Paměti, str. 336 a 408). Účastnil se:

a) Při gratulacích bakaláři Steph. Prunerovi (Gratulatio 1605, č. 7.).

b) Při epithalamiích Václ. Ambrože Prachatického v Domažlicích (Felici Hymenaeo 1603, č. 6.).

c) Při epicediích Susanny Pešínové v Strakonicích (In obitum 1605, č. 11.).

Bukovský Jeroným (Jareš), přední regent panství Smiřických, známý z katastrofy Jičínské r. 1620, byl vychvalován Šimonem Anemiem (v. t.) v Epigrammatech (1607, č. 2. a 3.), kdež jest nazýván:

„Iuris gloria lausque clara legum.“

Bulemachus Martin, Dvorský (Curius), nadaný mladík, jejž zvláště připomíná Petr Codicillus (Ordo studiorum 1586, p. 116), s poznámkou, že na studiích zahynul v cizině, jako Mart. Hanno Hradečan.

Bulvan Adam Mikuláš, šlechtický chovanec jesuitský kolleje v Jindřichově Hradci. Při žalozpěvích vydaných kollejí při pohřbu Joachima z Hradce († 1604, 23. Jan.) měl vynikající účast. (Parentalia Joachimo de Nova Domo 1604, č. 13., 18., 19., 25.)

Burian Jan, Litomyšlský, žák u sv. Jindřicha v Praze, účastnil se veršů podaných školou knězi Zachariáši Bruncvíkovi při jeho odchodu z Prahy do Žatce (Bruncvík, Propemptica, 1606, č. 6.)

Burian Mikuláš z Kyjova, žák školy Ivančické, r. 1580 při loučení spolužáků s hrabětem Jiř. Fridr. z Hardeka, odcházejícím do Velkého Meziříčí, napsal skladbu (Carmina propemptica 1580, č. 8.).

Burian Ondřej z Králové Hradce, žák u sv. Jindřicha v Praze, přispěl k epitafiím spolužáka Jana Bedřicha Violy Novoměstského, jež r. 1599 péčí Jana Campana jménem školy Svatojindřišské byla pořízena. (Epitaphia 1599, č. 14.).

Burian Václav z Jičína, vnuk Jiřího Dikasta, žák školy Týnské, účasten byl při gratulacích podaných školou dědovi, když zvolen byl za administratora pod obojí. (Applausus votivus 1619, č. 16.)

Bušík Jan ze Žďáru, bakalář v Praze r. 1603, 23. Sept. za děkana Chorinna.

Büthner Adam, Slezan, Soraviensis, přispěl k epithalamiím Mikuláše Trčky z Lípy a Hedviky z Promnic (Tilenus, Nuptiis Nicolai Trczka 1579, č. 3.).

Bydžovský Marek (Moravec) **z Florentýna**, syn měšťana a primasa Novobydžovského Václava Moravce († 1569) narodil se r. 1540. Dán byv na studie dosáhl r. 1559, 11. Oct. v Praze bakalářství za děkana Tomáše Husineckého a r. 1565, 2. Oct. hodnosti magisterské. R. 1567 po dvouletém působení na škole Týnské (Winter, Školy partikulární, 785), přijat byl za professora kolleje Karlovy a uvázal se ve výklady spisů Aristotelových (O meteorech, Kategorie) a Ciceronových (De officiis, Laelius). R. 1570 zvolen byl děkanem fakulty, což stalo se ještě několikrát (1574, 1576, 1580, 1584) a r. 1589 po náhlé smrti Petra Codicilla rektorem university, k čemuž připojeno bylo i proboštství kolleje krále Václava. V těchto úřadech a v jednání veřejném vůbec Marek osvědčoval všude ducha bystrého a podnikavého, veda si opatrně a důrazně, leč nezřídka vypočítavě a zištně. Veliké rozhořčení proti sobě způsobil ženitbou, v kterouž bez předchozího kollegům oznámení r. 1604 vešel jako stařec 64letý s bohatou vdovou Kateřinou Slivenskou, zejména když do nového bytu svého dal odnésti z kolleje proboštské i účty, manuály a registra úřední. Vzniklý z toho soud táhl se pohoršlivě po řadu let až do r. 1610 (Winter, O životě na vys. školách, str. 171). Smíru a vlídnějších poměrů již nedocíleno. Marek dokonal svůj život r. 1612, 15. Sept., a pohřben byl v kapli Božího Těla; rov opatřen byl od pozůstalé manželky deskou mramorovou s nápisem, jenž končil se heslem nebožtíkovým: „Me Beat Alma Fides" (= Marcus Bydžovinus a Florentino). Z kollegův universitních jediný Prokop Paeonius věnoval mu vzpomínku verši v Miscellaneích (1613. č. 55.): „Nobili et venerando seni dno. M. Marco Bidzovino a Florentino, 15. Septemb. (1612) sublato" 13 dist.

Literární činnost Bydžovského byla téměř výhradně sběratelská, směřujíc hlavně k historii a k dějinám university zvláště. Záslužné jeho práce jsou tři obsáhlé sborníky rukopisné, a to:

1. Maxmilianus rex Bohemiae, v bibl. kapituly Vyšehradské, snůška zpráv, novin a rozmanitých pamětí, též listin a písemností, od r. 1562 až po l. 1594. Obsah přehledně sestavil Jos. Jireček ve Věstníku Král. Spol. Náuk 1876, 87—89; nově otiskl Zíbrt v BČH. III., č. 9336. U Jungmanna i také u Jos. Jirečka v Rukověti I., 113 uvádí se rukopis jako tištěná kniha z r. 1589.

2. Diarium sub Rudolpho rege, neb příběhové království Českého a okolních zemí od l. 1576—1596 v c. k. knihovně Klementinské. Viz Zíbrt, BČH. č. 9733 s odkazy.

3. „Liber intimationum quarundam publice in Alma Academia Pragensi aeditarum et cl. virorum de eadem bene meritorum epitaphia," v bibliothece kníž. Jiřího z Lobkovic, pramen ku poznání vnitřního život university pražské předůležitý. Obsahuje universitní ohlášení a zprávy nejrozmanitějšího druhu od r. 1492 do 1601, zprvu nahodile, později dosti postupně: návěští o čteních, zvaní k povinnostem, k beaniím, ohlášení her divadel-

ních, zprávy o zkouškách bakalářských a mistrských se jmény kandidátův spolu s otázkami, o kterých bylo disputovati, statuta a náhrobní nápisy zemřelých dobrodinců mužů zasloužilých. Srv. Jos. Jireček, ve Věstníku Král. Č. Sp. Náuk, 1883 str. 119—130 (s výňatky); rozsáhle užil rukopisu Dr. Winter ve spisech: Děje university Pražské, O životě na vys. školách a Školy partikulární.

Epitaphia ve sbírce mají: Aerichalcus, Anna královna, Brikcí z Licka, Brus Ant. arcibiskup, Bydžovský Marek (stručný náčrtek), Bydžovský Matěj z Aventina, Bydžovský Pavel Smetana, Codicillové Jakob, Petr a Václav, Collinus Matěj, Kostelecký Pavel, Crispus Jan, Crispus Petr Austinus, Curius z Helfenberka, Curius Matěj z Hajku, Daniel Václ. z Javořice, Davus Philophilus, Fortius Jan, Hájek Tadeáš, Hořicenus Joan, Hortensius Joan, Hussinecius Thom., Chocenský Jan, Jacobellus ze Stříbra, Kanha Joan., Kauba Leonurus, Koldín Pav. Christian, Kolínský Jan, Koranda Václ., Křišťan z Prachatic, Lazar Burjan z Liboslavě, Lupáč Prok., Makovinus Vinc., Mathaunius Jan, Medulanus Václ., Mladenovic Petr, Mitis Tom., Molesynus Matthias, Moravus Václ., Ophthalmius Vít, Orinus z Chocemic Řehoř, Orpheus Jan, z Pacova Jak., Písecký Petr, Philomathes Dačický Matouš, Proxenus Šimon, z Radkova Adam, Rhopal Bartol., ze Sudetů Jiří, Svěchin Gabr., z Varvažova Smec Jakob, z Veleslavína Adam, Zelotin Václ., Žatecký Pavel, Žlutický Jan Karel.

Jak svědomitě k této snůšce materiál byl shromažďován, ukazují rozličné tiskopisy v knihovně universitní a na Strahově, jež jsou paginovány na listech a mají podpis: „Sum M. Bydžovini a Florentino." Kusy příbuzné obsahem a dobou blízké byly potom spojovány ve volumina, odkudž opisy se pořizovaly.

Tiskem vydáno:

a) „T a b u l a c a u s a e e f f i c i e n t i s e t m a t e r i a l i s m e t e o r o r u m in gratiam studiosae iuventutis in alma Academia Pragensi a M. Marco Bydziovino a Florentinoedita × Pragae. Typis Georgii Nigrini. Anno Domini 1582. Soli Deo Gloria." — Fol. max. (Sborník Dobřenského na Strahově, č. 28.).

Jest to jakási nebeská fysika v tabuli sestavená s přípisem kancléři Starého Města Pavlu Kristianu z Koldína, jejž Bydžovský nazývá svým praeceptorem a přítelem úcty hodným. V proslovu veršovaném (37 hex.) naznačuje se obsah:

„Accipe, quaeso, brevem non dura fronte tabellam,
Quae tibi naturae pandit miracla docetque,
Unde accendantur flagrantes crine cometae
Lucidaque humanas quae terrent chasmata mentes,
Qualia Pragensem nuper sunt visa per urbem:
Tum quid sit Draco nocte volans, quid Lancea, quidve
Pollux et Castor, similis vel stella cadenti . . .
Immo etiam quae causa nives generat pluviamque
Aut nebulas involventes caligine coelum,

Utilis unde cadet ros vel concreta pruina,
Aut quae fertilibus campis nocet horrida grando ...

Všeho příčinou jsou meteory, jež vůlí Boží do výše se povznášejíce, zjevy hmotné způsobují. Výklad provází pochvalnými verši Petr Codicillus („In tabulam M. Marci Bydziovini Florentinei de meteoris," 7 dist.).

b) Epicedion na rov Bartoloměje z Levenberka, jenž r. 1581 dům u Štětských na Koňském trhu universitě byl odkázal (Epicedia 1588), č. 3. (88 veršů falaeckých).

c) Exequiae M. Petri Codicilli (1589). — Sborník básní na smrt rektora Petra Codicilla; Bydžovský, tehdáž prorektor, byl jeho původcem. Vydal i zvláštní vyhlášku s krátkým chvalořečným životopisem a pozváním na pohřeb. V Exequiích Chorinnus velikou elegii na smrt Codicillovu (148 hex.) připsal Bydžovskému.

d) Index Ephemeridum ceu Kalendarii Historici, item Coronidis, collectus studio et opere M. Marci Bydzovini a Florentino etc." — seznam k Lupáčovu Kalendáři (1584) — 22 listy.

e) Pod vlajkou Bydžovského vytištěna byla též řada oznámení universitních, jež uvádějí se rukopisně ve sbírce „Liber intimationum". — Na př. vyhlášky promocí bakalářských r. 1580, 12. Sept.; 1583, 25. Sept.; 1586, 20. Aug.; 1589, 4. Jul.; 1593, 30. Jun.; 1596, 7. Oct. (mag.); 1599, 20. Aug.; 1601, 9. Jul.; 1603 (ohlášení pohřbu Jana Jiřího z Michalovic) a j.

Korrespondence stran učitelstva z rektorských let 1589—91, 1594 až 1597, 1602—1603 otištěna jest ve Dvorského Pamětech.

Činnost Markova v úřadě universitním bývala hlučně velebena. Zvláště význačná jsou slova Campanova z r. 1603 (Gratulatio Academiae Pragensi), když Bydžovský stal se rektorem po M. Janu Bystřickém:

„Marce, decus patriae, studii tutela Lycaei,
Rector in Aonium munus adepte chorum." —

Podobně hlásá Carolides Georg., Marcocius Sim. (1589), Cirrinus Bartol. a j.

Srv. Zíbrt BČH. I., č. 7559. — Pelzel, Abbildungen III., 67 a násl. — Jireček Jos., Věstník Král. Spol. Nauk. 1876, 87 a 1883, 119. — Winter, Děje vys. škol. 70; téhož O životě na vys. školách 13, 139 a násl., 375, 442, 566 a j. mn.

Bydžovský Matěj z Aventina (Stephanides), narodil se v Novém Bydžově 24. Febr. 1520, stal se r. 1542 9. Apr. v Praze bakalářem za Řehoře z Chocemic a r. 1545 17. Aug. magistrem. Záhy byl povolán mezi professory universitní a slynul bezúhonnou správností. Po čase (asi r. 1558) dal výhost učitelství a přijal úřad písařský, nejprv u konsistoře pod obojí, potom na radnici Staroměstské. Stal se měšťanem a postupem i členem rady městské. Přídomek „z Aventina" obdržel r. 1561 13. pros. (Doerr 40). Daniel Adam z Veleslavína v předmluvě ku Kalendáři historickému (1590)

velmi jej chválí a vysvědčuje, že on s Melantrichem a Sixtem z Ottersdorfu nejvíce nabádali ku provedení díla. Zemřel r. 1590 na konci Oct. Epitaphia složili mu Salomon Frencelius z Friedenthalu, „poeta Caesareus" a Tomáš Mitis. Ono čte se ve sborníku Dobřenského (l. 130) jsouc nadepsáno: „Lacrymae honorum in obitu M. Matthiae ab Aventino, civis, cancellarii et senatoris Magnae reipub. Pragensis, viri aetate venerandi, experientia, pietate vera omnibusque virtutibus praestantis, hac misera vita in beatam decedentis mense Octobri die 28 Anno sal. hum. 1590, aetatis 71." — Fol. malé. — Dobrota zesnulého chválami se vynáší:

„Omnium amicus eras, pater Aventine, bonorum." —

Epitaphium Mitisovo poněkud neúpravné, zapsal Marek Bydžovský ve Sborníku „Liber intimationum" na fol. 304.

Bydžovský Pavel, příjmím Smetana, starověrný kněz pod obojí, bez titulu bakalářského a magisterského, duchem bystrý a badavý; býval duchovním správcem v Chlistově na Klatovsku a žil tam v důvěrném přátelství se sousedním humanistou Petrem Vulpinem, farářem v Kolinci. R. 1535 stal se farářem u sv. Havla v Praze a zemřel tam r. 1559 23. Nov. Byl úhlavním nepřítelem novot církevních, zvláště Lutherových a neméně i Bratří Českých, při nichž ostře vystupoval proti písním, obsahujícím bludná učení, ale přehlíženým za příčinou lahodných nápěvů. Za svého pobytu v Praze přejal jaksi úkol dobrovolného inkvisitora a neštítil se při tom ani denunciantství. Srv. Jirečkovu Rukověť I., 113—116. Mnoho nesnází působil Mat. Kolínovi, jako vychovanci školy Vittemberské, důvěrnému příteli Melanchthonovu a horlivému šiřiteli nového učení. Vydal řadu spisů českých, mezi nimi i některé starší, zvláště Husovy. S Brikcím z Licska upravil vydání Miličova (vlastně Jana z Příbramě) traktátu „Knihy o zármutcích velikých církve svaté" (De tribulationibus ecclesiae sanctae).

Z latinských jmenujeme:

1. „Historiae aliquot Anglorum martyrum, quibus Deus suam ecclesiam exornare sicut syderibus coelum dignatus est," připsané panu Janu staršímu z Lobkovic a na Zbiroze, nejvyššímu sudí zemskému, 1554 a

2. „Epitome apostolicarum constitutionum in Creta insula per Carolum Capellium Venetum repertarum et e Graeco in Latinum translatarum," s věnováním Václavu Subulovi faráři v Týně. (Bez místa a roku).

Jakob z Varvažova posýlaje Bydžovskému v dárek novoroční veršovanou část evangelia sv. Lukáše (1. kap.), vzpomíná naň jako na prvního svého vzdělavatele a muže řídké poctivosti (Apophoreta 1557, č. 6. a 7.):

„Tu primus fueras studiorum, Paule, meorum
Autor, Mecaenas tu mihi primus eras.
Tu primus dederas stimulum atque in carmina vires,
O et praesidium dulce decusque meum."

Poměry nynější jsou převrácené:

„Πᾶς τις πλούσιον ἄνδρα τίει, ἀτίει δὲ πενιχρόν,
Πᾶσιν ἀνθρώποις αὐτὸς ἔνεστι νόος." —

Bystřický Jan Adam z Bochova, pocházel z rodiny učitelské v Bystřici (?), stal se v Praze bakalářem r. 1573 a magistrem r. 1579 (L. D. 413 a 429). Býval správcem školy v Sušici, potom na škole Týnské a odtud povolán za professora na universitu, kdež r. 1584—1602 vykládal logiku a Cicerona. Po Petrovi Kodicillovi byl proboštem kolleje Anjelské a roku 1600—1602 rektorem universitním. Na sklonku jeho života udál se nezřízený útok mladého Pavla Jizbice na vysoké učení Pražské. Zemřel r. 1602 20. Oct. a pochován byl v kapli Božího Těla na Novém Městě. Sedmnáct kněží, všechno žákovstvo pražské a zástupy lidstva provázely jej ku hrobu. Srv. Winter, Děje vys. škol 70; 79; Život na vys. školách 211 a j.; Dvorský, Paměti škol českých 162, 165—174; Nováček, Listář 78. Při volbě jeho za rektora universitního vydána sbírka gratulací:

„Vota gratulatoria in magnificum et solennem actum, quo clarissimus atque humanissimus vir, dn. Joannes Bistricenus a Bochova, profes. et praepositus collegii Angelici Omnium Sanctorum, almae regiaeque Academiae Pragensis rector in Collegio d. Caroli IV. imp. et P. P. semper augusti publice crearetur creatusque renuntiaretur XVIII. Calen. Decem. Anno 1600. Scripta amicitiae ac observantiae ergo. Pragae. Typis haeredum M. Danielis Adami. 1600." — 4 l. ve 4°. — Klement. — Mus. — Psali je:

1. Henr. Clingerius de Abieto, Mysiaemontanus
2. Mich. Virdungus. P. L.
3. *Κάσπαρ ὁ Διρνάβιος τῆς ἰατρικῆς σπουδαστής*
4. Joan. Huberus a Rysenpach
5. Joan. Eustachius Brzobohatý
6. Joan. Orssynovsky a Fürstenfeld.

Bystřický, jsa milovník rukopisů a vzácnějších listů, zvláště takových, jež českých věcí se týkaly, měl četnou knihovnu, již odkázal kolleji Všech Svatých neboli Anjelské. V seznamu souborně dochovaném (Dvorský, Paměti o školách českých, str. 178 dle Oekonomik v Z. Archivě), pozornost vzbuzují nejvíce Volumina octo carminum Bohem., t. j. sborníky básní a traktátů většinou latinských, jak souditi možno z ukázek s letopočtem „1587" v bibliothece Roudnické, a rukopisný překlad Epištol Ciceronových (nezvěstný). V oboru literárním jen skrovně byl činný; mimo akta úřední o školách z let 1600—1602 (tištěna ve Dvorského Pamětech, str. 59 a násl.) příležitě napsal v Crinitově Canticum canticorum

(1583) skladbu k oslavě sňatku M. Matyáše Grylla a v epithalamiích Václ. Habermanna Meziříčského (In nuptias 1588) čís. 3. — Epitaphium jeho „Epitaphium cl. et humaniss. viri M. Johannis Adamidae a Bochova Bystriceni, rectoratu Academ. Prag. et paulo post vita etiam defuncti 20 Oct." (1602) čte se u Campana Gratulatio Academiae (1603).

Bystřický Jan ze Studnic (a Fontibus), syndik na Staré Rychtě v Praze. Matthiades M. Apophoreta (1607) věnoval mu k narozeninám 7 strof sapfických.

Bystřický Václav ze Studnic, cís. rychtář v Jaroměři, přítel básníka Jiřího Carolida, jenž na jeho znak verše složil a heslo („Domine, da mori, ut vivam") zaznamenal (Farrago, 1597). Vdova Dorota r. 1600, 3. květ. provdala se za Severina Loštického z Libánu, bakaláře.

Bzenecký Jakob narodil se r. 1572 v Kutné Hoře. Když záhy osiřel, ujal se ho starostlivě otčím M. Jeroným Machabaeus Královický, správce školy Vysokokostelské a potom professor universitní († 1587), jenž jej v domácích i cizích školách dal cvičiti. Bakalářství dosáhl r. 1595, 17. Aug. Oženil se v Prachaticích s Reginou, s níž měl dceru Alžbětu. Muž pilný a vážený; býval písařem při hospodářích nad důchody v Hoře, od r. 1604 vážným obecním a spolu konšelem. V důvěrném přátelství žil s Janem Agathonem, s nímž pospolu mnoho let byl dozorcem školním. Zemřel r. 1617 dne 22. května.

Příspěvky od něho jsou ve sbírkách:

1. Naenia Joan. Albini Prageni, 1593, č. 3.
2. Nuptiis Viti Dentulini, 1594, č. 18.
3. Paraphrasis psalmi XXII. Jana Sequenida Černovického, elogium, 1595, č. 1.
4. Carmina gratulatoria bakal., 1595, 14. Jun. a 12. Juli. Skladby mu připsali Chudecius Georg, Sylvula (1602) č. 8., Valessius Jan Δράξ (1609), č. 33. a j.

K oslavě pohřbu vydána byla epicedia:

„Piis Manibus clariss. viro d. Jacobo Bzenetzio, Kuttnae civi consulari . . . qui obiit 22. Maii Anno Dom. 1517." V Praze u Samuela Adama z Veleslavína (Strahov.).

Účastníci:

1. Venc. Stephanus
2. Joan. Agathonus
3. Petr Capo
4. Andreas Stupanus
5. Joan. Martinius
6. Georg. Syrus.

Přitištěna byla k české řeči arciděkana Václ. Stefana Teplického:

„Kázání při pohřbu slovutného pana Jakuba Bzeneckého, horníka, souseda a jednoho z počtu panů radních na Horách Kuttnách etc." (Strahov.)

C, Č.

Cabanius (Čaban) Matouš, kněz v Dohaličkách, přispěl k žalozpěvům na smrt synů děkana Hradeckého Jakoba Hrabaea Dobršského (Threnus Hrabaei, 1616 č. 2.).

Caelestinus z Blumenberka (Nebeský Václ. František) viz Jireček, Rukověť I., str. 127, Votka J. B., v ČKD. 1882, p. 74 a dodatky v ČČM. 1891 od Ant. Podlahy, str. 306 a Ant. Rezka str. 504. — Autobiographii a Acta capitularia 1646—1674 vyd. Dr. Joan. Nep. Sedlák v Praze 1906.

Caelestinus z Freifeldu Jan, Rokycanský. Příspěvek od něho v přáních bakalářům (Carmina gratul. 1617, 2. Mart., č. 13.).

Caelestinus z Freifeldu Jan Felix z Prahy. R. 1618 jsa na studiích v Žatci přispěl k epithalamiím Jana Malinovského z Hlavačova a Susanny Hošťálkovy z Javořice (Nuptiis, 1618, č. 16.).

Caelestinus z Freifeldu Jan Felix, Pražan, chovanec v kolleji Rečkově, byl účasten:

1. Při gratulacích bakalářům (Carm. grat.) 1619, 22. Aug.
2. Při exequiích Adama Žežhule, synáčka Jindř. Žežhule a Magdaleny Havlíkové z Varvažova (In exequias, 1619 č. 7.).

Caelestinus z Kronenfeldu Jan Václav, z Prahy. Viz Jireček, Rukověť I., str. 128. R. 1614 jako chovanec klášterní popsal se soudruhem Matoušem Jiřím Černovským, používaje Ovidiovy Elegie Trist. I. 3. žalostnou příhodu Jana Sixta z Lerchenfelsu, děkana Vyšehradského, jenž o pouti Svato-Prokopské v Dalejích jeda na voze se skal byl dolů se sřítil: „Deploratio casus infelicis... Magistri Joanni Sixti a Lerchenfels." — „Pragae apud haeredes Caspari Kargesii." — 6 l. ve 4⁰ (Klement.). Zač.:

„Cum subit illius tristissima forma diei,
Qua tibi discessus, qua tibi casus erat,
Cum repeto casum, qui tot tibi vulnera fecit,
Labitur ex oculis tunc quoque gutta meis" ...

Calagius Ondřej, Slezan, naroz. r. 1549 ve Vratislavi, magister, poeta Caes., laureatus, zemř. 1609. Vydal v Praze:

„Dreska dn. Andreae Heugelii a Polokowicz.. Pragae. Typis M. Danielis Adami, 1599." — 4 l. ve 4⁰. — Strahov. — Popis letohrádku Hejlovce z Polkovic blíže Olešnice ve Slezsku. — Srv. Goedeke, Grundriß II., p. 114 č. 206.

Calaminus Jiří, Slezan, nar. 1547 v Silberberce, professor gymnasia v Linci, kdež zemřel r. 1595. Od něho:

„Rudolphottocarus, Austriaca Tragoedia nova, Rudolphi I. Habsburgi seculum et res gestas continens, adiunctis notis historicis. — Autore Georgio Calamino Silesio Anno 1594." — S. l. — Roudnice. Pět jednání. Verše iamb. senáry.

Otokar líčen všude nepříznivě jako vládychtivý, bezohledný, ukrutný, ve vlastní rodině tyran (dceru Anežku do kláštera dává), věrolomný, křivopřísežný atd. Zlým jeho duchem jest Kunhuta, stále ho popuzující. Rudolf naproti němu jest vzor ctností. Skladbu pochvalným epigrammem provází Arconatus.

Calida Martin z Jaroměře,. R 1607 byl zaměstnán ve škole Žatecké a měl účastenství při epicediích Mikul. Holárka, žáka v Žatci zemřelého (Holárek, Naenia 1607, č. 14.). R. 1608 praesentoval jej Bacháček za předního správce školy u sv. Klimenta na Nov. Městě v Praze. — Dvorský, Paměti o školách, str. 458, čís. 647.

Callio Šimon, žák u sv. Jindřicha, zemřelý 13. Sept. 1599 v Poděbradech, kamž matkou byl odvezen. — Campanus, tehdáž správce školy, napsal mu epitaphium (Epitaphia diversis hominibus, 1599, č. 18.).

Camenicenus (Kamenický) Jakob, podle rodiště nazývaný, krajan Václava Arpina, kněz církevní, do r. 1554 děkan v Žatci, známý jako horlivý přívrženec nového učení Lutherského. Když r. 1549 jednalo se v Praze o srovnání stran pod jednou a pod obojí ve víře a řádech dle kompaktát (Tomek, Dějepis města Prahy XII., str. 20 a násl.) a usnesení duchovenstva ve XII. článcích se docílilo, byl on vedle Václava, děkana Kutnohorského a Matěje Lounského z hlavních opponentů. Námitky proti návrhu zaslal pro větší důraz ku posouzení do Vittemberka Melanthonovi, jenž odpor vřele schvaloval a artikule zatracoval, ježto „manifesta idola stabiliri praecipiant." (Melanthon, Corpus Reformatorum VII., 659.) Záští protivníků způsobilo, že na Kamenického různé přestupky proti řádům církevním byly uvalovány a on posléze i do vězení vsazen. Zakročením Melanthonovým u Jana z Valdšteina, nejvyššího sudího zemského byl po nějakém čase propuštěn a odebral se do Vittemberka, kdež r. 1552, 28. Jun. byl prohlášen magistrem a od Melanthona v příčině pravověrnosti zvláštním vysvědčením vyznamenán. (Corp. Reform. VII., 1018.)[1]) Oddal se potom

[1]) „Habuit graves causas reverendus vir d. Jacobus Camenicenus Boiemus, qui pastor fuit ecclesiae Satzensis, propter quas testimonium publicum doctrinae petivit. Cum enim quidam ipsius inimici doctrinam, quam pie et fideliter docuit, calumniati sint, cognosci eam a toto collegio nostro voluit et iudicium nostrum audire. Itaque postquam eum diligenter audivimus, de omnibus articulis doctrinae

studiu lékařskému a r. 1554 vrátil se do Čech, nejprve do Žatce, kdež podíl měl při sestavení a vydání latinského zpěvníku M. Václava Nicolaida Vodňanského z Radkova, bývalého učitele a tenkrát písaře městského. Kniha ta, v níž v úvodě položeny jsou od Kamenického čtyři modlitby za rozšíření pravé zbožnosti a ochranu čisté víry, docházela veliké vážnosti zejména předmluvou Filippa Melanthona (Procházka, Miscellaneen pag. 117—119), kterouž i tisk ve Vittemberce nejspíše byl obstaral Kamenický, a se strany římské přísně byla stihána, poněvadž v ní úcta k svatým zúmyslně prý se snižuje. Ze Žatce Kamenický odstěhoval se do Prahy, kdež provozoval praxi lékařskou a pokládaje se za prosta všech závazků kněžských ve sňatek vešel. Oddán byl, jak r. 1561 Havel Gelastus naň udává (Borový, Akta konsist. utrakvistické, str. 375), veřejně a slavnostně od kněze Martina, faráře u sv. Mikuláše, pozdějšího administratora. R. 1563 měl při s Oldřichem Prefátem z Vlkanova o dědictví, kteréž synu jeho připadlo po Anně Raušově, a vítězně obstál (Winter v ČČM. 1895, str. 114 až 117.). Zemřel na Mělníce r. 1565, 29. Dec. Jan Rosinus Žatecký (Lachrymae 1582) napsal mu eteostich se stručným životopisem:

„Arte IaCobe potens, CaMenICene, GaLenI,
Aeternae aC VoCIs pVre professor obIs" = 1565.

Dle zprávy Lupáčovy (Ephemeris ad 29. Decemb. 1565) vydal prý též „vernaculo sermone scriptum libellum concionum dominicalium." — Srv. Procházka Faust., Miscellaneen 1784, str. 111.

Camerarius Joachim, nar. 1500 v Bamberce (Papebergensis), zemř. r. 1574 v Tubinkách. Z pozůstalosti jeho vydal vnuk Ludvík r. 1605 sborník: „Cl. v. Joachimi Camerarii Pabebergensis Historica narratio de Fratrum orthodoxorum ecclesiis in Bohemia, Moravia et Polonia nunc primum edita. Accesserunt ad eam et alia quaedam cognitione dignissima. Ex bibliotheca Ludovici Camerarii IC. Heidelbergae 1605. Typis Voegelinianis." Str. XX. a 448 a index. v 8° mal. — Mus. — Obsah podrobně zaznamenává Zíbrt, B. Č. H. II., čís. 1434, str. 521—22.

Camillus Isaiáš, z Vodňan, kněz církevní; r. 1605 na podzim přecházel z Benešova do Kamenice, při čemž provázel jej přáním švakr Matyáš Metanoeus Horaždějovský, učitel v Jaroměři (Xenia 1606). R. 1610 shledáváme jej při kostele sv. Michala na Starém Městě. Byl dobrý přítel kněze

Christianae affirmo cum recte sentire et complecti consensum catholicae ecclesiae Dei, quem et nos uno spiritu et una voce cum ecclesia catholica Dei profitemur et falsis et superstitiosis opinionibus monachorum et ab aliis fanaticis furoribus, qui recto iudicio in ecclesiis nostris improbantur, abhorrere. Hanc animi pietatem vera invocatione Dei et optimis moribus exprimit et ostendit eam ante confessionis constantia in carcere."

u sv. Jindřicha, Jiřího Hanuše Landškrounského (Mylius Mart., Strena 1612). Srv. Jireček, Rukověť I., str. 333.

Campanus Jan z básníků doby Rudolfovy nejplodnější a pokud jde o plynnost a libozvučnost verše vůbec nejpřednější, narodil se ve Vodňanech kol. r. 1572, 24. Jun. Do škol chodil napřed v rodišti, kdež vděčně vzpomíná svého učitele a dobrodince Mikoláše Novaského (Novacius) z Ružomberka na Slovensku,[1]) potom v Klatovech, kdež jeho krajan M. Lukáš Ezechielides byl správcem,[2]) a v Domažlicích,[3]) a posléze v Jihlavě, kdež učitelem měl Joachima Golcia[4]) a spolužákem Vavřince Benedikta, s nímž později po celý život v důvěrném přátelství trval. R. 1590 podporou Matouše Polenského mohl vydati se do Prahy na studia universitní[5]) a přijat byl za chovance v kollej národa českého (collegium Nationis). Zběhlosti veršovní nabyl již ve školách nižších a stanul tudíž záhy mezi básníky. První pokus učinil r. 1591, vydav k oslavě volby nového rektora M. Trojana z Oskořína a děkana Adama Zalužanského po chvalořečné skladbě (Sborník Dobřenského fol. 259), a od té doby jméno jeho z veřejnosti nemizí, nýbrž každým rokem zvučněji zavznívá. R. 1593 2. Jun. byl prohlášen za bakaláře od děkana M. J. Khernera, při čemž disputoval o thesi: „*Εἰ κατὰ Αἴσχυλον σοφὸς ἢ οὐχ ὁ πολλ' εἰδὼς, ἀλλ' εἰδὼς χρήσιμα*? Po té se svým spolužákem Václ. Vrauteckým odebral se k řízení školy do Teplic[6]) a pobyl tam nějaký čas, až povolán byl do Hradce Králové. Na podzim r. 1596 dostavil se do Prahy ke zkouškám magisterským, jež zdárně vykonal a dne 7. Oct. rozebrav otázku „Utrum natura, quae est parens

---

[1]) Campanus, Epitaphia Hippii (1599):

„Nicoleos Clarias tunc ibi rexit opes."

[2]) Id., Rausius Adam, Funebria (1613):

„Tunc Glattae, primas qui dat modo iura, magister
Lucas Musophilis iura severa dabat."

[3]) Id., Migma (1605), Ad Tustam:

Tu mihi cum sacras prensarem Palladis arces
Per geminas messes mansio dulcis eras."

[4]) Id. Charites (1600) I. 28. „Ad M. Joachimum Golcium praeceptorem observandum . . ."

[5]) Id. ibid. II., 11.: „Ad d. Matthaeum Polnensem etc.":

„Tu mihi Caroleas ut possem cernere Musas,
Aera bonus dederas."

[6]) Vrautecius, Monumentum chartaceum (1619):

. . . Campanus . . .
„Hic meus Iglaviae commilito, deinde Lycaeo
In Caroli fidus perpetuusque fuit.
Is quoque collegam sibi me delegit, ab Urbe
Cum Thermas pubi jura daturus adit.
Schaenei facit idem, ut sim collega magistri,
Qua fuit, heu, doctis Pisca superba viris."

omnium rerum, conferat tantum vivere, philosophia vero regens et conservans vitam hominum tradat rationem recte et honeste vivendi nec ne,“ povýšen byl Markem Bydžovským z Florentina na hodnost mistra (mezi 12 kandidaty a na místě druhém). V Hradci Králové vytrval až do r. 1598,[1]) kdy stal se správcem školy u sv. Jindřicha na Novém Městě v Praze. Na místě tom setrval až do sv. Jiří 1600, v kteréž době, ačkoli již za professora universitního byl vyhlédnut, se zvláštním doporučením M. Martina Bacháčka, přešel do Kutné Hory, jako vrchní správce škol tamních. Pobytu jeho na Horách ovšem mohlo býti jen na krátce; bylť již v lednu r. 1601 volán ku professuře universitní a jen na úsilné přemluvy Kutnohorských a vyjednáváním soukromým s mistry Pražskými definitivní odchod svůj zdržel do r. 1603. Mezitím byl sestavil větší sbírku svých drobných pokusů literárních, rázu epigrammatického a vydal celek r. 1600 v Praze s titulem: „Centuriae duae Charitum seu Epigrammatum ad Moecenates et amicos scriptorum.“ Tendence a veškeren ráz publikace byly zcela podobny Carolidově sbírce „Farrago symbolica“ s připojenými k ní epigrammaty: opatrně a většinou slušně rozdílejí se pochvaly, výstrahy a hany bez úmyslu vyzývavého; ale nalezly se osoby chorobně nedůtklivé, jimž jakékoli pokyny a zmínky podobné zdály se urážkou a všetečnou vypínavostí. Jmenovitě mladičký poeta Jizbický, nadaný, ale hýčkáním zješitnělý a krajně domýšlivý, cítě se některými narážkami dotčena, jízlivostí téměř sršel a na Campana bez míry útočiti se jal, nazývaje ho na př. carcinoma vatum, carminifex dignus carnifice, Cinna veterator, a spolu hledě poštvati proti němu jiné, na př. Carolida. Vřavy odtud vzniklé i universita, jsouc Jizbickým potupována, účastnila se a potrestání útočníka soudně se domáhala; Campanus, ač dle svých slov rozčilením všecek vřel, přece se na radu přátel, že „ad convicia nemo satius respondet, quam qui nil respondet“, hněv utlumil a za několik let smutného konce protivníkova se dočkal; bylť Jizbický v domě své milé Doroty Hadové z Proseče zabit od soka Albrechta Pětipeského (27. Oct. 1607).

Na universitě Campanus hned od počátku zaujímal místo vynikající; po řadu let měl čtení o jazyce řeckém a o poesii latinské, časem také o historii české. Správu proboštství kollejních vykonával střídavě; napřed měl na starosti proboštství kolleje Karlovy, potom (od r. 1606) po delší dobu kolleje Všech Svatých neboli Anjelské a konečně i kolleje krále Václava čili Císařské. Několikrát byl děkanem fakulty artistské (r. 1605, 1607—1609, 1614, 1615), prorektorem university (1612 a 1620) a rektorem r. 1621. Při poradách o sanaci a úpravě poměrů universitních vždy výdatně se

---

[1]) Campanus Nuptiis Sigis. Doctoris (1598):

„Dum me Hradecii delassant sceptra lycaei
Bruma quater durum frigida fecit iter.“

účastníval. R. 1606 přijal na sebe i povinnost písařskou na Novém Městě; ale vida, že věc zavdávala příčinu ku pomluvám, brzy místa se zřekl (Winter, O životě na vysokých školách, str. 200). Po odstranění coelibátu mezi kollegiáty proměnil i on svůj stav, pojav za manželku[1]) dceru měšťana Staropražského Susannu Rychiovu (1612, 20. Nov.) a podržev úřad professorský dle nového řádu, v kolleji Všech Svatých se ubytoval. Ale manželství po necelých 9 měsících krutě bylo přerušeno úmrtím mladé choti, jež zároveň se dvěma sestrami a očekávaným dítkem podlehla nákaze morní (1613, 16. Aug.).

Za nedlouho potom vešel (1615) Campanus v druhé manželství s Lidmilou, dcerou měšťana Staroměstského Jana Revíra a dočkal se několika dítek, z nichž synové Jan a Tobiáš jej přežili. Dcerušky Lidmila a Anna zemřely mu v útlém dětství, r. 1619, ona 20. července, tato 10. září.

Katastrofa Bělohorská byla příčinou úplného klesnutí a zániku Campanova. Z počátku doufal, že vítězové budou velikomyslní a velkodušní; když pak viděl, že naděje jsou liché, odhodlal se ke kroku, od něhož jediné mohl záchranu očekávati: stal se katolíkem. Staří přátelé rozhodnutí jeho trpce odsuzovali, kdežto Jesuité plesali; ale Campanus vnitřním zápasem byl tou měrou zdrcen, že několik dní po zrušení staré školy Karlovy zesnul r. 1622, 13. Dec. Jesuité s nevídanou pompou v průvodu žactva veškerých svých škol vystrojili mu pohřeb v kostele Božího Těla. K oslavě byly vydány žalozpěvy, epitafia a chvalořeči. Nad rovem byl vztyčen nápis, jehož počátek zněl:

„Hic Carolina tuus situs est Academia cygnus
Hic tua graeca tacet lingua, latina tacet.“

(Martinius Sam., Parentatio Academiae 1614; srv. Nováček, Listář školství Kutnohorského, str. 74 pozn.; Schellhorn, Amoenitates literariae XI., p. 4.[2]) Manželka Lidmila a syn Tobiáš zemřeli kol. r. 1630. Poslední letorost, syn Jan (nar. 1617), druhdy útěcha a chlouba otcova, byl r. 1638 z neznámé příčiny v Praze zavražděn.

Campanus svou rozsáhlou činností literární, milou povahou a vzornou ochotou získal si přemnoho přátel, zejména ve školách, kdež většinou jeho žáci byli zaměstnáni. Jeho podpis „aMICVs“ (= Mag. Ioannes Campanus Vodnianus) zřídka scházíval při skladbách příležitostných všeho druhu;

---

[1]) Již za pobytu svého v Hradci Král. před r. 1598, býval by mohl sňatkem vstoupiti do řady měšťan, ana starší vdova jakás o jeho ruku silně se ucházela (Tesák Jiří, Nuptiis Campani 1612):

„Cum tibi Hradecium Phoebaea lycea magistro
Informanda pio tradidit ingenio,
Exarsit vetulae iam flamma extincta: Maritum
Campanum cupio, mi placet unus, ait.“ —

Ale k věci nedošlo.

[2]) Poslední dobu života Campanova vylíčil Winter, Děje vysokých škol Pražských str. 211 a násl. Srv. téhož: Jan Kampanus, historický obraz ve Zvonu 1907.

při udílení hodností akademických, při sňatcích a pohřbech, při rozmanitých přáních, vzpomínkách a elogiích Campanus býval pořadatelem neb aspoň účastníkem sbírek; heslo jím ohlášené ozývalo se v nesčetných variacích. Není tedy divu, že druhové a známí odvděčovali se milerádi, ovšem na mnoze hyperbolicky. Z projevů takových uvádíme na př. verše Jana Colera (Charites 1607):

„Cecropiae, Campane, decus Latiaeque Camoenae,
Tu clarus clarae socius virtutis et ille,
Cui scelus exosum semper, quem vita fidesque
Inculpata manet, caelesti digna theatro,
Tu gratus Phoebo, tibi cor limante Minerva
Acrius et doctae fixerunt pectora Musae.
Hinc tibi Pimplaeo lyra clarior exit ab antro
Carmine, quo superos, terras et sidera mulces.
Tu mihi praesidium, tu carmine, laude colendus . . ."

Ioan. Valessius ve sbírce Δράξ (1609, č. 10.) za nápisem „M. Ioanni Campano, poetae Christiano facile principi" dí takto:

„Dum rhythmos, Campane, tuos doctissime lustro,
In laudem aeterni quos modulare Iovae,
Osculor ah quoties, quoties desidero plures,
Divinum nostro nam quid in aure sonat.
Magnus ab inferna revocetur Naso palude,
Et vena cedet iure stiloque tibi."

Ioan. Marcius v Apophoretech (1610, č. 22.) prohlašuje:

„Campanus sophia satur est et carmine vivit,
Campani laudes Boemia tota canit.
Carmine clarus erat Maro, Naso, Tibullus, Homerus,
Carmine Campano surgit in orbe decus. . . .
Maior enim non est, Pindi nec clarior heros,
Maius nec numen nec decus Aonidum."

Zejména přebásněním Žalmů (Psalmi Davidici) a Hymnami duchovními (Odae sacrae) vzbudil Campanus nelíčené nadšení, jak svědčí četná elogia a jiná svědectví. M. Martin Mylius volá ke krajanům („Ad Bohemos"):

„Ecce expectatum vobis ac saepe vocatum
Odarum noster donat aMICVs epos.
Qui lepor in versu! nervi! quae gratia pura?
Qualis maiestas singula verba tenet?
Dii vestram laudem! Cum viderit ista Bohemi
Taubmannus Clarii Lucifer ille chori,
Credo equidem, ut iudex gravis est: Huic, hercule, dicet
Non habuit vati terra Bohema parem." —

Podobně míní Venc. Textorius Curius:

„Cedite Boiemi, sacra numina, cedite vates:
Haud Cygno hoc quicquam suavius esse potest."

Z ciziny chválami ozývali se hlavně poetové Altorfští, pro časté styky a vzájemné služby v době Codicillově a Bacháčkově s českými kollegy upřímně sympathisující, jako byli Remus, Rittershusius, Strassburg a Waldungus. Leč bombastické pochvaly roznítily u popudlivého Karolida, jenž jako „poeta laureatus“ za hlavu tehdejších veršovců v Praze se pokládal a na Campana dosti pohrdlivě pohlížel, nevoli žárlivou, jež projevila se polemickým protestem a ostrým pokáráním chvalořečníka. Viz Georg. Carolidae Silva carminum (1612).[1]) Předčasný skon Carolidův trapnou polemiku další zastavil.

Kollega a přítel M. Prokop Paeonius na sklonku svého života v Miscellaneích (1613) úctu svou ku Campanovi projevil tímto ohlasem Horatiovým:

„Ad ornatissimum d. M. Ioannem Campanum Vodnanum, Odas sacras evulgantem.“

„Pragae, principis urbium
Dignatur soboles inter amabiles
Vatum ponere te choros,
Et iam dente minus te premit invido
Taxator Clarii gregis . . . .
O sacrum studium, sacraque cantica,
Quae mutis quoque piscibus

---

[1]) Čís. 116. „Poeticum iudicium.“ Ad cl. v. dn. Geor. Remum. —

„„A saeculo Nasonis haud ullus fuit
Nec est adhuc, quem noverim, nec unquam erit
Poeta Campano Johanne doctior —““
„Quidam nimis voce adseverans libera
Testansque numina nuper ausus dicere est.“

Následuje podrážděná polemika s výčitkou:

„Quis tu es? Quid in colore talpa iudicas?
Iudice te ergo cadent, qui tot steterunt seculis?“

Výčet básníků:

„Lucane, Persi, Martialis, Seneca
Sili, Valeri cum Iuvenale et Statio:
Sententia est lata, ocius recedite.“

Řada poetů křesťanských a humanistů; z domácích Rosacius Janus, Hassisteinius, a Collinus, Mitis, Cuthenus, Ostracius, Chorinnus, Crinitus

„Vos, inquam, abite, immo fugam capessite,
Scholas relinquite, doctiori cedite
Tot saeculorum laude vates floridi,
Ne deprehensos censor in subselliis,
Iniquus iste censor inclementius
Vos tractet ac caesos flagellis acribus
Detrudat ad pistrinum et omnino enecet.“

Cygni concilient, si libeat, sonum.
Totum hoc muneris est sacrae
Musae, quod digito praetereuntium
Monstraris fidicen lyrae
Divinae, placeas omnibus et bonis . . ."

Pokus vypočísti známé práce Campanovy učinil před 90 léty zasloužilý bibliothekář na Strahově, Bohumír Jan Dlabač a snesený materiál v 5 odděleních urovnal, připojiv hojně zajímavých výňatků.[1]) My šetříce pořádku chronologického, uvádíme tuto nejprve spisy vydané o sobě a potom příspěvky vůbec, pokud mnoholetým pátráním spolehlivě podařilo se je zjistiti.

I. Oddělení.

Spisy o sobě vydané:

1. 1592 „Cum caeterarum scientiarum tum in primis poetices studioso iuveni d. Ioanni Othmaro Prageno, amico plurimo etc. symbolum hoc subiecta acrostichide inclusum strenae loco offert et ineuntem annum 1592 felicem precatur Joan. Campanus Vodnianus, alum. Colleg. Bohem. × Pragae in officina typographica Georgii Dacziceni Anno Salutis 1592." — Skladba náleží ku prvotinám Campanovým, když ještě byl chovancem kolleje národu Českého r. 1591, byvši vytištěna koncem r. 1591 jako novoroční dárek příteli Janu Othmarovi, nejspíše synu impressora Jiřího Othmara (Jakobida) Dačického. Formát jest folium přeložené, na jehož přední polovině jest uvedená báseň (11 dist.), obsahující v akrostichu na počátku veršů jméno „Ioannes Othmarus Pragenus" a v prostředí symbolum téhož „Ingenii opes praestantissimae." Na druhé polovici připojena jest nová báseň:

„De carminum contemptu. Elegiam hanc ad ornatiss. iuvenem d. Ioannem Othmarum Pragenum, vere φιλομαθέα, sui et totius turbae literariae amantissimum scribebat gratae mentis testificandae ergo Ioan. Campanus Vodnanus, alum. Colleg. Bohem." (16 dist. — Sborník Dobřenského, fol. 237). V. Othmar Jan.

2. 1597 „De Turcicorum tyrannorum, qui inde usque ab Otomanno rebus Turcicis praefuerunt, descriptio a M.. Iohanne Campano etc. Ubi res ipsorum gestae historico ordine . . . breviter, exponuntur. Pragae. Typis Otthma-

[1]) Dlabacž Gottfried Johann: Biographie des um die Wissenschaften sehr verdienten Böhmen M. Johann Campanus von Wodnian, mit einem Verzeichnisse seiner bisher entdeckten Schriften. 1819. Prag. Str. 88 v 8. V aktech Král. České Společnosti Nauk.

rianis. Anno Domini 1597," — jest veršovaná kronika panství Tureckého ve dvojí úpravě, napřed v hexametrech a potom v eleg. distiších. Celek jest připsán Hertvíkovi Zeydlicovi z Šenfeldu na Zvoleněvsi a Chocni, podkomořímu věnných měst královny České, a doporučen M. Janem Chorinnem, jenž podivuje se, jak látka neuvěřitelně rozsáhlá na skrovné místo mohla býti vtěsnána. Následuje *a*) báseň, 712 hex.:

„Romanos, rerum dominos, gentemque togatam
Describent alii melius vivosque canendo,
Credo equidem, facili ducent in carmine vultus.
Illa Maronaeis ego decantata Camoenis
Aspiciam, admirans numeros vocemque sonantem;
Nec tamen audaci comes ibo per ardua passu:
Tuta sequar, tutus nimium timidusque procellae
Bistonidaeque mihi studiis asperrima belli
Pectora carmen erunt. Duris quis dura tyrannis
Scripta neget? Mala facta malo sunt digna poeta." —

Provedení jest suché, kronikářské; podrobněji a živěji líčeno až ke konci. Po straně připojuje se letopočet se jmény jednotlivých sultánů. Hojné reminiscence a výňatky z Vergilia. V závěrku vyslovuje se přání:

„O mihi tam longae maneat pars ultima vitae,
Cum nostri proceres ultra et Garamantas et Indos
Te pulso spoliis redeant orientis onusti.
Tum mea, deductos tibi quae sine pondere versus
Musa strepens vomit atque incondita carmina frustra
Vociferans studio iam dudum iactat inani,
In melius numeros referet magnosque sonabit
Austriadas meliore sono. O illam, optime rerum
Iova, diem laetis mihi da fulgere quadrigis."

Bezprostředně připojuje se druhá úprava:

b) „Altera Otomannicorum principum descriptio, in qua ipsi res a se gestas **κατὰ προςωποιίαν** recensent." — 14 oddílů v elegických distiších se jmény sultánů, od Otomanna I. až po Mahometa III. (oddíl po 10—20 distiších). Vzorem byl patrně Carolidův spis: „Romanorum Imperatorum **κατὰ προσωποιίαν** descriptio" (1596). Začátek:

I. „Otomannus, primus Turcacum rex." (8 eleg. dist.)
„Ille ego Tartaricus sanguis nigra Tartara linquens
  Huc mea cantatum facta Otomannus eo.
Ite procul quicunque homines moresque notatis,
  Hic nimium censor, quod reprehendat, habet . . ."

Výtisky jsou v Klement., Mus. a j. Obě verse pojal Janus Gruterus do sbírky Deliciae poetarum Germanorum (1612) II., 72 a násl.

3. ***Χρονογραφία καὶ ἀνάμνησις***, qua anni 1598 ob insignes in Boiemiae regno vicissitudines admirandi praeci-

puae clades brevissime percensentur. Scripta et xenii loco missa clarissimis nobilitate doctrina prudentia viris celeberrimi in Nova Praga chori, qui est ad D. Henrici, musicis optimis Mecaenatibus meritissimis ideoque colendissimis a M. Iohanne Campano Vodniano sch(olae) Henr. r(ectore) Pragae apud haeredem Schumanianum. Anno 1598 × E schola Henricana ult. Decemb. sub ipsum anni 98. exitum." — 4 l. ve 4°. — Strahov, Klem., Mus. — Jest první pokus Campanův, kterým hledí roční paměti zemské i místní po způsobu jakéhosi kalendáře historického zaznamenávati. Těžká nemoc, do kteréž Campanus té doby upadl, překazila dokončení díla, ale jen na čas; posloupně vycházela pokračování po řadu let, za různými nápisy. Skladba vydaná má 65 eleg. distich a počíná narážkou na knihu Vácslava z Vřesovic z r. 1578:

„Octogesimus octavus mirabilis annus
Cuius vatidica voce futurus erat?
Cuiuscumque fuit, fallax vox illa reperta est,
Annus enim felix, non gravis ille fuit.
Nonagesimus octavus, qui iam effluit, anne
Mirandi titulum rectius annus habet.[1]

Toho roku války zuřily a morová rána lid hubila v Čechách. Krutost její pocítily zvláště Žatec, Kadaň, Louny, Plzeň, Domažlice a Klatovy. V rodišti Campanově Vodňanech tři měšťané z rady zahynuli. Také povodně a hlad působily zkázu. V Praze všude školy byly zavřeny. — Skladba nově otištěna byla v Praze r. 1601.

4. „Epitaphia diversis hominibus diverso anni lethiferi 1599 tempore ex hac vita in meliorem translatis. Scripta et venerabili multarumque rerum salutari doctrina praestanti patri d. Georgio Hanussio Landscoronaeo ad D. Henrici in Nova Praga ecclesiastae probatissimo, d. Mecoenati colendissimo dicata a M. Ioanne Campano Vodniano. Pragae, typis haeredum M. Danielis Adami." — 20 l. ve 4°. — Klem. — Strahov. — Mus. — Jest kalendářní nekrologium osob rozmanitých, většinou spisovateli blízkých, zemřelých r. 1599 hlavně v Praze, Králové Hradci, Vodňanech a Kutné Hoře. Připomínají se tu Agricola Šebestian, bakalář, Čejka Burian z Olbramovic, lékař Jan Koit z Bílé Hory, Pavel Žatecký, tesť Carolidův, Salomena Karolidová, Karel Mělnický z Karlsperka, Regina Hanušová, manželka kněze Jiřího, Daniel Adam a M. Jan Kanha z Veleslavína a několik žáků vesměs v Praze, Mart. Cejp z Peclinovce primas, Matyáš Litoměřický měšťan, Jiří Vokáč Dvorský, správce důchodů a Jan Kotoul, písař důchodenský v Hradci Králové, Matěj Ezechielides Vodňanský, Jakob Melissaeus arcićděkan v Kutné Hoře, Vavřinec Sarcander, Jan Kosořský a Jiří Veverinus

---

[1]) V exempláři knihovny na Strahově připsáno: „Alludit libellum a dn. Venceslao a Vrzesovicz An. 1578 in 4° editum." Titul knihy uvádí Jos. Jireček v Rukověti II., str. 338, s. v. z Vřesovic Václav.

učitelé tamže a j. Data úmrtní jednak v nadpisech, jednak v eteostiších bedlivě se naznačují.

5. 1599. „Epitaphia patri, coniugi, filio, filiae ornatissimi virtute et doctrina viri d. Adami Hippii, patricii et senatoris Wodnanensis, scripta a Ioan. Campano M. et scholae Henricanae R. — Pragae apud haeredem Schumanianum. Anno Domini 1599." — 4 l. ve 4°. — Strahov. — Jest jaksi doplněk k číslu předešlému, nekrolog rodiny Hippiovy, z níž Adam s Campanem byl sešvakřen. Celek jest připsán starému příznivci a učiteli Mikol. Novaskému, měšťanu radnímu v Domažlicích jako vzpomínka na přátelství, jež byl Novaský prokazoval Campanovi a švakru jeho Hippiovi. — Vodňanská větev Hippiův pochází z Husince. Tam odtud přestěhoval se otec Jan a stal se měšťanem ve Vodňanech. Zemřel r. 1598. Syn jeho Adam byl kolem r. 1583 učitelem v Poličce a pojal tam za manželku Anežku, dceru primasa Tobika. Přestěhovali se do Vodňan, kdež choť zemřela r. 1585, 10. Dec. Druhou manželku měl Annu Phagelovnu a s ní několik dítek.

6. 1600. „Henrici Percelii Czaslavini, sch. Henr. a l., iuvenis docti et modesti ult. Oct. An. 1599 e parentum complexu per mortem evulsi, funebris prosopopoeia, stragem alumnorum scholae Henricanae pestilenti contagio editam, complexa. Pragae expressa in officina typographica Georgii Nigrini de Nigro Ponte. Anno 1600." — 4 l. ve 4°. — Strahov. — Mus. — Skladatel vzpomíná svých žáků od sv. Jindřicha zemřelých morem a to slovy Jindřicha Percelia, jenž sám v Čáslavi nákaze podlehl. Prosopopoeia obsahuje 54 dist. a připsána jest knězi Janu Nepomuckému u sv. Michala na Starém Městě, jenž nebožtíka byl podporoval.

7. 1600. „Centuriae duae Charitum, seu epigrammatum ad Moecenates et amicos scriptorum, a M. Ioanne Campano Vodniano. Pragae typis Haeredum M. Danielis Adami. 1600." — 36 l. v 8°. — Exempl. v Klement., Museum, na Strahově a j. Jest sbírka drobných skladeb epigrammatických podle vzoru Carolidova, vzniklá v době Kutnohorské, jak již nahoře zmínka učiněna. Napřed vysvětluje se titul „Tituli ratio": „Charitky, Vděky, mohou býti věnovány různým osobám, ale nikoli „Charis" jednotlivá, což by asi tolik bylo, jako provdávati jedinou dceru za více nápadníků; proto nikomu nepřipisuji svých veršů; každý z příznivců ať si vybéře příslušný dárek." Následují dvě stovky drobností obsahu přerozmanitého: Etymon Pragae, insignia měst Pražských, znaky a hesla jednotlivců, díky, rady a pochvaly přátelům, výstrahy chlubilům, hojné moralisace, příležité narážky, anekdoty, parafrase obecných pravd, sentence a j. Publikace způsobila značné pohnutí v kruzích literárních.

8. 1601. „Sedecimi a partu virgineo centenarii triennium postremum, quo labente quam variae vicissitudines

et calamitates in Boemiae regnum inundarint, breviter exponitur a M. Ioan. Campano Vod. Pragae excudebat Daniel Sedesanus. Anno 1601." — 16 l. v 16⁰. — Klement. — Obsaženy jsou paměti l. 1598, 1599 a 1600 jako pokračování čísla 3. (*Χρονογραφία* 1598). Napřed jest elogium proboštа kolleje Karlovy, M. Zachariáše Štyrského („In sedecimum centenarium M. Ioannis Campani, poetae doctissimi", 7 dist.): Phoebus si stěžuje, že Campanus ho překonává, ať pěje radostně nebo žalostně. Následuje:

1. „Descriptio anni 1598 lethiferi, societati literatae in dioecesi Henricensi missa" (65 eleg. dist.) doslovně opakováno z Chronographie.

2. „Anni 1599 doctorum virorum obitu funesti descriptio" (313 hex.). Připsáno městské radě Kutnohorské (5 dist.). — Válečné daně, Vpád Tatarů na Moravu, Oheň u sv. Štěpána v Praze 4. květ., ve Slaném a v Berouně 23. Aug. Povodně, mor na Mělníce († Saphirides, Bannovicenus), v Sušici, Hradci Králové († Matyáš Litoměřický, Vokáč, rodina Plácelova), Hostinném († Capella), Chrudimi († Faberius), Hoře Kutné a v Praze. Tu zvláště ve čtvrti Týnské († Daniel Adam a Jan Kanha z Veleslavína). Konec:

„Haec super aerumnis nimium illaetabilis anni
Lethiferi tetra lue funestique Camoenis
Campanus cecini: tum me Nova Praga lycei
Rectorem, qua stant Henrico templa fovebat
Et Clariis iussum dare iura videbat alumnis."

3. „Anni millesimi sexcentesimi *ἀνάμνησις*" (připsáno radě Čáslavské 5 distichy). — 50 dist. Zač.:

„Nunc, si quando, tuos, Elegia, solve capillos.
Turpe sit ornatis tristia adire comis.
Dicendus vicibus variis miserabilis annus,
Narranda haud laetis tempora dura modis."

Oheň v Čáslavi; bouřka veliká u Domažlic; úmrtí Tadeáše Hajka, hrozící válka, hlad a nouze přede žněmi.

4. „De centenariorum exitu plerumque turbulento (Ad rev. virum Georgium Dicastum Mirzkovinum, decanum Gitschinensium" 14 dist.). — Některé doklady z dějin českých.

5. Různé skladby a to:

a) Georgio Hanussio — 8 dist. — touha na zkažené mravy.

b) Nicolao Rosebergio Pannonio, Tustae senatori — 6 dist. o bědách v Uhřích. Začíná:

„Addite dux studiis quondam fidissime nostris."

c) Ioanni Pithopaeo, syndico Tustensi — 3 dist. — Co by říkal Hesiod naší době?

d) Zachariae Styrsky, collegii Carolini praeposito — 7 dist. Bojím se, že čta mé poznámky, méně schvalovati budeš, že mluvím jen o nehodách a ne též o znamenitostech, jako byla pitva Jesseniova aneb poselství z Orientu.

e) *Γαμήλιον* M. Iosepho Heliado Teutobrodeno — 11 dist. — Přání k sňatku s Kateř. Aglasinovou.

f) Victorino Rhacotomo. — 10 dist. — Vzpomínka a přání k sňatku spolužáku a příteli.

„Quem mecum Musas Tusta, Iglava, Glatta sequentem
Vidit et Aoniam praecipitare viam,
Quem mecum Carolina domus maiora parantem
Nutriit et veras quaerere juvit opes,
Quem mecum schola tres annos Hradecena docentem
Fovit . . .," ten nyní se žení. —

Vyšlo též ve Sbírce.

g) Ad Venceslaum Nemetem Chrudimenum, civem Cutebergae. — 5 dist.

h) Ad Ioan. Vocalium Prag., scholarcham Boiemobrod. — 4 dist.

i) Votum pro Calendis Januarii (4 + 5 dist.).

9. 1602. „Anni supra sesquimillesimum C. primi brevis descriptio. Senatui Wodnianensi ineunte anno 1602 loco strenae missa a M. Iohanne Campano. Pragae in officina Georgii Jacobidae Dacziceni. Anno 1602." — 8 l. v 8°. — Klem.

Dílko připsáno jest členům městské tady ve Vodňanech: Bartol. Vrbeniovi, Šimonu Pistoriovi, Tobiáši Rubekulovi a Adamu Hippiovi. V úvodě spisovatel dí, že doufal ve šťastnější nastoupení nového století, ale zmýlil se, živelní pohromy byly veliké, štěstí válečné nestálé a proměnné.

Descriptio. 98 dist. — Po třikrát hořelo v Litomyšli; zničeno bylo přes 40 domů, škola i kostel. S „mustruňky" vojáků byly hrozné svízele. V Domažlicích vedla si chasa vojenská přímo loupežnicky o mustrunku v měsíci srpnu. Podobně trpěly Vodňany:

„Bis tibi miles erat solita feritate molestus
Bis tibi pro fido vindice praedo fuit . . .
Et miremur adhuc successu bella carere?
Moribus his coelo laurea sera venit." —

Leč dosti o tom. Věnujme ještě vzpomínku mrtvým; zemřeli Michal Španovský, Hertvík Zeidlicius, Humprecht Černín, Fragarius, Aquinus, v Hradci Králové; v Praze Tycho Brahe, Alcides noster. Mezi ženami připomíná též smrti vlastní matky.[1]) Připojena jest řada epitafií (eteostich)

---

[1]) „Me quoque turbarunt Parcarum spicula, matrem
Cum propere Maio mense tulere meam."

a několik přání k sňatkům (Eliáši Rosinovi z Javorníka, Václ. Žaboniovi z Vyšetína, Janu Christophorovi Čáslavskému) a jin.

10. 1603. Gratulatio Academiae Pragensis de superatis anni 1602 adversitatibus triumphanti, missa cum votis ad alios etiam Mecoenates pro felici anni 1603 ingressu, scriptis a M. Ioh. Campano, Cuttnen. Sch. R. — Pragae. Typis Wenc. M. a G." (Marini a Genssicz). — 12 l. v 8⁰. — Klement. — Obsah:

1. „Momi mordentis Musarum mansionem merita morsiuncula" — 7 dist. Alliterace slovní, každé slovo počíná písmenem m.

2. Obvyklé paměti kalendářní z r. 1602 proměňují se tím, že v popředí se kladou zprávy o průběhu pokojném a nehody jaksi jen mimořádně se připomínají. Akademii projevuje se potěšení, že podařilo se jí odolati závistivým útokům (viz o tom Wintra Děje vysokých škol, str. 77.), ač zemřeli rektor Jan Bystřický z Bochova a prokurator u soudů hořeních Václav Radnický ze Zhoře (Epitafia, 14 a 11 dist.). Obci Rychnovské vyslovena soustrast, že zesnul Krištof Betengl a zároveň jeho chvalořečník učitel Tomáš Smichaeus. Vzpomínka na Jana Piscisa, radního písaře v Kutné Hoře, jemuž manželka byla zemřela. Chvála Pavla Cubinia, mnoholetého primasa v Domažlicích a vzkazy měšťanům tamže Václ. Choceňskému a Mikol. Novaskému. Krajanům Vodňanským Adamu Hippiovi a Lukáši Ezechielovi v Klatovech rozmanité noviny. Na konci kratičká přání v rýmovaných dimetrech iamb.

11. 1604. *Γλυκύπικρον* Anni millesimi sexcentesimi tertii ineunte anno 1604 dnn. Mecaenatibus strenae loco oblatum. Pragae typis Schumanianis." — 8 l. v 8⁰. — Výtisky v Klement. a Mus.

Práce obsahuje tři skupiny, dle nichž také nese jmeno „hořkosladké"; Skupina I. jsou sňatky (Nuptiae), II. pohřby (Tumuli) a III. Přídavek (Varia). V čele jest přípis prokuratorům nejvyššího soudu Joachimovi z Těchenic a Vítovi Dentulinovi, s otázkou:

„Plura bonis an in hac vita sint tristia, prisca est
Quaestio; flos vatum tristia plura putat . . ." —

Rozhodněte dle veliké zkušenosti z roku minulého, co jest pravé?

Následující záznamy sňatku (pravidlem zcela stručné): Zděnka Adalberta z Lobkovic s Polyxenou z Pernšteina, Jana Jindř. Prolhofera, hejtmana na Křivoklátě, Pavla Šetele z Rupersdorfu s Dorotou Vodolanskou, Adama Hněvusického na Horách Kutných, M. Sofoniáše Rosacia v Žatci, Jana Piscisa, písaře radního v Hoře Kutné, Alex. Dvorského z Rupersdorfu s vdovou po Janu Závětovi, M. Zachariáše Štyrského, professora s Lidmilou Skrejšovskou, Václ. Trubky z Rovin a Volfganga Pistoria z Vodňan, učitele v Táboře.

Druhý oddíl registruje opět zcela stručně úmrtí Hertvíka Zeidlice z Schenfeldu, podkomoří (v lednu 1603), Jana Jiřího z Michalovic a na

Dolánce († 31. Jul.), Davida Matyáše Žitavského z Dromsdorfu (23. Dec.), Daniele Švika z Lukonos († 11. Jul.), Řehoře Páteckého z Freitoku († 24. Mai), M. Pavla Cubinia, primasa v Domažlicích († 3. Jan.), Petra Rosina z Javorníka († 10. Jul.), M. Ondřeje Mitisky Litoměřického († 26. Jul.), Samuele Ladiria, primasa z Písku, Jana Radešinského z Radešovic († 8 Dec.), Adama Kozla z Peclinovce, Mikol. Slovacia, cís. rychtáře ve Vodňanech († 16. Mart.), Karla Trubky z Rovin († 7. Jun.), Šim., Pistoria Kutnohorského ve Vodňanech († 8. Feb.) a Adalberta z Varty syndika na Malé Straně.

V oddělení třetím jsou zprávy Domažlickým Václ. Chocenskému primasovi a Mik. Rožmberskému měšťanu radnímu o řádění blesku v Praze, Janu Sequenidovi Černovickému soustrast nad smrtí bratra M. Martina Galli, děkana v Polné a epicedion na smrt kněze Krištofa Crucigera — vše z r. 1603.

12. 1604. „Psalmi poenitentiales LI. et CXXX. Metro rhythmico redditi. Pragae excudebat Daniel Sedesanus Anno 1604." — 4 l. ve 4⁰. — Jsou ukázky z rythmometrického překladu Žalmů. Ku předsevzetí Žalmy Davidovy přiodívati za příčinou zpěvu lehkou formou rýmovní přiveden byl Campanus kol. r. 1596 stykem s M. Vavřincem Benedikti z Nudožer, jenž pokusy čině o české verše časoměrné dobrý příklad písní kostelních konstatoval v latinském zpěvníku Václava Nikolaida Vodňanského z Radkova, vydaném r. 1554 ve Vittemberce s předmluvou Filippa Melanthona a s elogiem Matouše Collina. Campanus skrze Benedikta knihy dosáhnuv, velice byl obsahem jejím zaujat a mimo to slovy v elogiu Collinově:

„De laudibus
Autoris huius musicae dicam nihil:
Hoc opto tantum: proferat respublica
Vodnana tales ut viros frequentius" —

tolik podnícen, že dokončiv započaté práce, jal se uváděti ve skutek plán, jenž se mu zalíbil.

Nadepsané dva žalmy uveřejnil jako ukázku a připsal ji Bohuslavovi z Michalovic a na Rvenicích, písaři zemskému, „eximio literarum literatorumque Mecaenati." Žalm 51 (Miserere mei Deus) má 19 strof sappfických a 130 (De profundis) 8 strof trojveršových, obojí s rýmem. Ve sbírku celkovou pojaty byly r. 1611.

13. 1605. „Migma, iubila nubilaque anni millesimi sexcentisimi quarti complexum et ampliss. senatui inclitae Tustae ineunte anno 1605 loco strenae missum. — Pragae typis Schumanianis." — 20 l. v 8⁰. — Klement. — Jest sbírka rozmanitých příhod a vůbec dojmů, jež minulého léta mysl spisovatelovu tklivěji byly zasáhly. Vedle vzpomínek na Domažlice a Hradec Králové čteme tu pohřební verše na smrt Melichara Haldia mlad. z Najenperka, Jana Zhorského z Kladrub, Markety Mathebaeovy, Václava

Plácela z Elbinku, kněze Sofiana Valkmberského a Jana Oxyopa Soboteckého, želení Akademie nad skonem M. Trojana z Oskořína, gratulace k četným sňatkům, ku promoci magistrů 13. Aug. 1604 a parafrasi Žalmů 150. (Laudate Dominum).

14. 1605. „Mecoenatum encomium patronis et amicis Academiae Pragensis, cum ad solennem XII. candidatorum laurea philosophica ornandorum renunciationem Aug. 16. An. 1605 habendam invitarentur, missum a Ioh. Campano. Pragae, typis haeredum M. Danielis Adami." — 4 l. ve 4°. — Klem., Strahov. — Jest okázalé pozvání ku promoci bakalářské. Campanus, tehdy probošt kolleje Karlovy, podává výklad o významu a důležitosti, jež od nepaměti mívali příznivci věd a umění. Když litý Pyreneus hrozil Musám pohromou, opatřil je Juppiter perutěmi, takže mohly ujíti nebezpečenství. I nyní Musy mají perutě ochranné ve svých patronech, jako byli Mecaenas a Karel Veliký, zakladatel vysokých škol v Paříži. Ale i v Čechách byli mužové tací: Sv. Václav a po něm jmenovec jeho král Václav II., jenž hodlal založiti v Praze nové sídlo Phoebovi; nepřízeň a nepokoje zadržely věc, až Karel IV. ji provedl. Na nové universitě nastaly zápasy vědecké.

„Ipse gravis pugnas Caesar spectavit et illis
Posthabuit mensae prandia lauta suae
Sic Musis patriis, dum Parca Deusque sinebant,
ut possent tolli, Carolus ala fuit." —

Syn Václav „Ignavum falso quem mala lingua vocat" — kollej rozšířil a zvelebil. Příklad králův následovali jiní, zvláště Matyáš Lauda a Ioan. Reczek. Šlechticové nestyděli se za studie; hodnost mistra měl Milič z Kroměříže; Zdislav ze Zvířetic byl professorem; zkouškám se podrobovali Beneš z Valdšteina, Mikuláš z Ledče, synové krále Jiřího Jindřich a Viktorin. Nyní sice časy jsou nepříznivé:

„Nunc fera tempestas Phoebum armis tristibus urget
Et Musis proceres posse vacare vetat." —

Těšme se, že aspoň města dbají o školy, jako zejména Žatec, Slaný a osadníci u sv. Jiljí v Praze:

„Sunt igitur Musis, sunt hoc quoque tempore pennae
Rudolpho fures terrificante Getas."

Avšak budiž i píle a bezúhonnost ve všem, jako se jevila u kandidátů promovovaných. Celkem 69 distich. eleg.

15. 1605. „Psalmorum secundi et septuagesimi noni paraphrasis metrorhythmica cum lemmate chronologico. Pragae, e typographeo Schumaniano." — 4 l. ve 4°. — Klement. — Jest druhá ukázka rýmovaných žalmů, připsaná Mikol. Novaskému v Domažlicích „Mecaenati meo facile primo" (5 dist.). Žalm 2. obsahuje 10 strof Alkajských a 72. 13 čtyrverší trochajských. Připojeno jest

Dn. Nicolai Rosebergeni symbolum: Spes Mea Certa DeVs" = 1605, opakující se na začátku a konci každého disticha (11):

„Spes mea certa Deus: quid sors furit effera? Mundi
Quid mare me iactas? Spes mea certa Deus."

16. 1605. „Odae pueriles Christianae pietatis principia complexae et metro rhythmico contextae. Pragae. Typis haeredum M. Danielis Adami a Veleslavina Anno 1605." — Jest dílko rázu paedagogického připsané mladičkému Janu Smilovi, synu místopísaře zemského Bohuslava z Michalovic a na Rvenicích. Obsahuje celkem 12 písní rýmovaných, v rozličných rozměrech a 3 skladby žalmické. Každá má svůj název:

1. „Surgentium" — 5 strof 4 verš. iamb. dimetrů:

„Somno refecti surgimus
Tibique grates reddimus,
Jehova, quod nos rexeris
Salvosque conservaveris etc."

2. „Oratio Dominica". — 3. „Matutina studia accedentium." — 4. „A studiis redeuntium" etc.

13. „Psalmus XXIII. Dominus regit me" — 8 str. Alk.:

„Me Iova pastor pascit ovem suam,
Ne quas aberrans per salebras ruam,
Nil hoc mihi pastore dêerit,
Hic sibi me bonus usque quaerit."

14. „Psal. XX. Exaudiat te Dominus etc." — 6 str. Asklep.:

„Sic te Iova potens regat
Pugnantemque suo numine protegat
Excelsis superae sedis ab atriis etc."

15. „Cubitum euntium" — 4 strofy 4 verš. dime. troch.:

„Stans, sedens, agens tuorum
Sis memor novissimorum:
Sic nihil mali patrabis,
Sed novae vitae vacabis" etc.

Veršíky takové při vychovatelství ode dávna byly v oblibě. Jiří Carolides sepsal pro syna Michala Sendivoje podobnou snůšku „Praecepta institutionis generosae indolis" (1598). S Campanovou prací částečně se shoduje knížka vydaná r. 1576 u Jiřího Nigrina „Praecipua religionis Christianae capita numeris poeticis illigata et conscripta pro pueris a M. Joachimo Friderico." Připsána jest kancléři Staroměstskému Pavlu Kristiánu z Koldína.

17. 1606. „Tumulus doctissimorum virorum M. Iohannis Chorinni Boemotrebovini, Academiae Pragensis prorectoris,

e t M. Iohannis Standeri Beronaei civis et syndici Czaslaviensis. Quorum ille 2. Mai, hic 26 eiusdem mensis mortalem hanc vitam cum immortali commutauit. Pragae Ex officina Otthmariana 1606." — 4 l. ve 4⁰. — Mus.

Po přípise věnovaném přátelům v Žatci M. Janu Nepressiovi primasu a M. Matyáši Gryllovi z Gryllova, radnímu písaři, klade Campanus epitafium Jana Chorina, jejž nazývá „cygnus Boemorum, Carolini fama Lycei," a připojuje vzpomínku na J. Standera, jenž býval „quondam Veronae fama Boemae." Verše plynné.

18. 1606. „Ode tertiam Dominicae Precationis petitionem explicans. Ex Bohemicis rhythmis Latina facta per Iohan. Campanum Vodnianum. Anno 1606." — 4 l. v 16⁰. — Klement. — V předu jest položen přípis měšťanu a senatoru Sušickému Jiřímu Xenophilovi, dt. 6. Mart. 1606, kde Campanus stěžuje si na rozličné křivé výklady, jimiž provázeno bylo jeho nastoupení v službu písařskou na radnici Nového Města. Jedni nazývali krok ten nerozvážností a ziskuchtivostí, jiní nedůstojným opuštěním úřadu učitelského; ale nehledělo se též na domluvy a vyzývání spoluobčanstva. Rozhodlo tu jen vnuknutí božské; bez toho nebýval by se k věci odhodlal.

Následuje oda „Fiat Dei voluntas" (9 strof 8 verš. dim. iamb.):

„Ut vult Iehova, sic volo,
Stat nolle fluctuare,
Quamvis amara me solo
Crux tentet edomare." —

Překlad jest z kancionálu Tomáše Rosacia Sušického. Celek nově otištěn v publ. „Odae sacrae 1611, sv. II., čís. 46.

19. 1606. „Psalmorum aliquot Dei providentiam et in piis conservandis curam celebrantium paraphrasis rhythmometrica, Clariss. et eruditiss. viris dn. Nicolao Conecio etc. Majoris Urbis Pragens. syndico dignissimo et dn. M. Nicolao Troilo Hagiochorano, Academiae Pragen. professori solertissimo natalem 6. Dec. An. 1606 feliciter recolentib. missa." — 8 l. v 16⁰. — Klement.

Otištěny jsou žalmy 91. (Qui habitat in adiutorio Altissimi), 100, 103, 125 a 66. Se změnami jen nepatrnými opakují se ve sbírce z r. 1611.

20. 1606. „Metameletica M. Ioh. Rosacii Suticeni et M. Ioh. Campani Vodniani in unum fasciculum collata et pro scholarum usu in lucem prolata.

Carminis hic vitiis ignoscito, lector, ut optas,
Ignoscant vitiis numina sancta tuis.

Pragae. Typis Pauli Sessii." — 16 l. v 16⁰.

Jest připsáno radě města Sušice, zejména primasovi M. Adamu Rosaciovi a konšelu Viktorinu Rhakotomu Vodňanskému. Z Metameletik

(písní kajícných) Jana Rosacia († 1584) brzo po smrti skladatelově dal vytisknouti ukázku bratr M. Adam Rosacius a potom ze zvláštní záliby M. Martin Bacháček, oba s notami (v. sborník Dobřenského, čís. 199 a 277, fol.). Nové vydání (textové) Metameletik pořídil Campanus připojiv zároveň své parafrase. Obsah:

1. Přípis, 4 dist.

2. „Metameletica M. Ioh. Rosacii etc., olim professoris Acad. Pragen. doctissimi etc." — 2 čísla:

a) 15 str. 8verš. troch.:

Heu mihi, quam territat
Me cor inquietum
Et timore palpitat
Pectoris secretum,
Foeditate criminis
Percitam superni
Horret iram numinis
Et rogos Averni." etc.[1]

b) 13 strof trojveršových:

In ultimo vitae meae discrimine
Tuo misertus numine
Assere me, Domine etc."

3. „Metameletica M. Ioh. Campani, p. A(cad.) P(rag.)" — 7 dvojverší:

Non sum nec esse possum dignus, ut meas
Rex Christe sub casas eas..."

4. „Psal. VI." — 9 str. trojverš.:

Dum sumis iras percitusque crimine
Saevis in irae fulmine,
Parce mihi, Domine..,"

5. „Psal. XIII." — 5 str. 4veršových:

„Quousque me reiecto
Vultu, Jehova, tecto
Me nescies gementem,
Et aspra fata flentem?..."

---

[1]) Oblíbené toto metameleticon bylo záhy také do češtiny přeloženo; text zaznamenává Jeník z Bratřic ve svém „Pamětihodnu", díl V. str. 351—357. Zní:

Ach! ach! auvé! Běda mně
Hněv Boží se blíží.
Strach a hrůza náramně
Svědomí mé tíží.
Pro hanebnost mých zlostí
Nesmím prohlídnouti,
K nebeské vysokosti
Svých očí zdvihnouti..."

6. „Psal. XXV." — 40 dvojverší:

Ad Deum mentem levavi,
Pudore non rubebo,
Non meo dolore pravi,
Quod gaudeant, videbo . . ."

7. „Psal. XXXI." — 25 trojverší:

In te recumbo, Iova, tu vindex meus,
Pudore cur frangor reus,
Si mihi praesto Deus?

8. „Psal. XXXII." — 26 v. fal.:

Felix, qui superos precando flexit
Et cuius malefacta Iova texit . . .

9. „Psalmus XXXVIII." — 15 str. 8verš.:

„Cum furore percitus
Saevientis irae,
Me perenni funditus
Morte vis perire:
Differ, o differ, Deus,
In furore mortem,
Ne petam brevi reus
Inferam cohortem . . ."

Žalmy s nevelkými změnami opakují se ve sbírce „Odae sacrae" (1611).

21. 1606. „De glorioso Dn. N. I. C. ad iudicium adventum odae metro et rhytmo constantes. — Pragae. Typis Pauli Sessii" (1606). — 8 l. v 16°. — Klement. — Strahov.

Souvisí s čís. 20, jsouc jaksi jeho doplňkem. Když totiž Metameletica Rosaciova se tiskla, mělo k nim ještě připojeno býti proslulé Choriambicum Rosaciovo „O soudném dni". Ale nemohlo se tak státi, poněvadž majetník rukopisu, syndik Kutnohorský M. Ioan. Benicius textu v čas nedodal. Nyní Campanus skladbu dodatečně uveřejňuje, připojiv k ní několik od o témž předmětě, nově zpracovaných.

1. „M. Ioh. Rosacii ad Filium Dei precatio" — 24 verš. Asklep. (= Choriambicum):

„Maïestas superis, terror et inferis
Olim concilium quae super impium
Iras terribiles, insatiabiles
Effundes, trucibus foeta furoribus,
Quid mecum facies? . . ."

(Odae sacrae 1612 II., na konci.)

2. „De extremo iudicio, ex ametro ἔμμετρον factum per M. I. C(amp.) — 12 strof 3veršových:

„Christe, cum lux ibit illa,
Qua premet mundum favilla
Seculi sub vespere ..."

Ohlas písně „Dies irae". (Srv. Od. sac. 1612 II., č. CLXXIV.)

3. „Processus iudicii supremi" (= Ode CLXXV.).

4. „Fines ultimi iudicii" (= Ode CLXXVI.).

5. „Signa Christi iudicis adventum antecessura" (Od. CLXXIII.).

6. „Psalmus I." (Od. sac. I., 1611 č. 1.).

22. 1607. „Anni lethiferi 1606 *Θανατοερωτομαχία* quam clarissimis viris Victorino et Venceslao fratribus Rhacotomis a Greifenbergk, dnis sympatriotis et amicis suis carissimis ineunte anno 1607 loco strenae mittit Ioh. Campanus Vodnianus. Pragae typis Pauli Sessii." — 16 l. v 8⁰. — Klem. — Mus.

Jest kalendářní seznam úmrtí a sňatků za r. 1606 v eleg. distiš.; větším dílem drobné poznámky o rodinách, přátelích a známých. O poměru úmrtí k sňatkům dí:

„Hoc quoque mors anno bellum grave movit amori,
Non tamen ex omni parte tropaea tulit."

23. 1607. „Amplissimo consultissimoque Veteris Pragae senatui, viris virtute, doctrina et vera nobilitate clarissimis hanc studiorum censuram indoctorum praeiudicio oppositam offert Iohannes Campanus. Pragae, typis Pauli Sessii. Anno 1607." — 4 l. ve 4⁰. — Klem. — Strahov. — Jest slavnostní vyhláška, vydaná prorektorem Campanem dne 25. Jun. 1607 na oslavu promoce XII. bakalářům. — 54 dist. — Zač.:

„Gramine Maius humum, sed Maium carmine vates
Pingebant, facies tunc nova veris erat."

Závodili vespolek slavík (philomela) a žežhulka (coccyx); osel dával přednost žežhulce. Podobně při zápase Pana s Phoebem Midas prohlašoval Pana vítězem a dostal oslí uši. Úsudek prostého lidu bývá klamný; to věc zjištěna; nyní prostý lid nerozhoduje: ve vědách platí výrok povolaných. Tak i zítra dostane se jinochům zasloužené pocty. Sr. Carmina gratulatoria 1607, 26. Jun.

24. 1607. „Fortunae, Epicureorum deae ex causarum ignoratione natae et in coelo collocatae lusus a Ioh. Campano Vodniano cusus. — Pragae, typis Pauli Sessii." — 8 l. ve 4⁰. — Připsáno Mikul. Novaskému v Domažlicích na sklonku roku 1607. Vykládá se ráz díla, jež obsahuje myšlénku cizí, kterouž skladatel „in versum coegit et lusit potius quam scripsit." Celkem jest 248 hexam. leonských, jako doplněk skladby Dan. Schaeneia „De providentia divina" (1607). Zač.:

„Dicam Fortunam, divam non omnibus unam.
Dicam ludentem dominam, sphaeraque sedentem,

Cantabo fortem ludicro praepete sortem
Et natam quaestu, sublatamque aequoris aestu,
Usque vagabundam velut alti gurgitis undam ..."

Nestálost a vrtkavost štěstí. My držme se prozřetelnosti (pronoea), jež svět řídí.

Připojeno jest vyobrazení „Kola Štěstěnina" a dodatek M. Vavřince Benedikta (33 dist.). Srv. Schaeneius, De providentia.

25. 1607. „De melitissimo Iesu nomine aliisque Servatoris nostri appellationibus, Odae pro Cal. Januariis. Anno 1607. Pragae. Typis Pauli Sessii." — 8 l. v 16°.

Písně dle vzorů částečně starých připsané M. Jan. Nepressiovi, Lukáši Ezechielidovi Vodňanskému, a M. Jan. Chvatalovi, primasům v Žatci, Klatovech a Táboře. Pokusy takové pro lahodu velmi se líbily a od učitelů ku cvičení ve zpěvu se zaváděly. Campanovi to bylo pobídkou, aby směrem tím pokračoval. Jistou novotou při tom bylo, že i ku sňatkům jednotlivců písně dle ohlasů „mnišských" a „žalmických" skládati počal. Ody ty pojaty jsou veskrz s některými změnami ve sbírku z r. 1611—1612.

26. 1607. „De coniugio odae metro et rhythmo inclusae. Pragae. Typis Pauli Sessii 1607." — 8 l. v 16°. — Klement.

Plynné, zpěvné skladby připsané z kolleje Anjelské „8. cal. Martias An. 1607" přátelům Pražským, právě sňatky slavícím: Janu Jeronymovi Prunarovi, Václ. Vořekovskému a Mat. Jandovi. 7 čís.

27. 1608. *Ὀξύμελι*, anni 1607 prospera asperaque complexum et strenae loco sub ingressum anni 1608 amicis missum a Iohan. Campano. — Pragae, typis Pauli Sessii. Anno 1608." — 8 l. v 8°. — Strahov.

„Medovina s hořcem" nazývá se sbírka stručných vzpomínek ve formě distich, jak právě poměry přátel a známých se r. 1607 měnily. Úmrtí a sňatky jsou tu opět v popředí; o jiných věcech, jako na př. o požáru Židovské zahrady (hortus Apellarum) v Praze, o bouřkách a kometě, jen mimochodem se mluví. Celek jest připsán Václ. Laurinovi Unhoštskému, radnímu v Litoměřicích a J. Vokálovi v Českém Brodě, a potom bývalým spolužákům syndikům v Hradci Králové, Táboře a Velvarech Janu Tobolecovi, Volfg. Pistoriovi a Šebest. Peristeriovi Stříbrskému. Vzpomínky úmrtní táhnou se k Václ. Giskrovi ze Sobince, Ondř. Doctoru Plzeňskému ve Vodňanech, Jindř. Clingeriovi de Abieto, Janu Bohutskému z Hranic, Janu Daubeciovi v Něm. Brodě a jin.; sňatky uvádějí se zejména ty, jež zaznamenány jsou v čís. 26.

28. 1608. „Odae sacrae de ecclesiae cruce et conservatione ineunte anno 1608 in lucem emissae et opt. Mecaenatib. loco strenae missae a M. Ioh. Campano. Pragae. Typis Pauli Sessii 1608." — 8 l. v 16°. — Klement. —

Jest řada rýmovaných parafrasí žalmických (Ž. II., III., LXII., XCIII., XXXVI., XXX., LXXVIII.) připsaná kněžím Mikul. Rajskému (Paradisius), Jeremiáši Denhartovi a Václ. Klementovi. —

29. 1608. „Piorum afflictio et liberatio in odas coniecta. Pragae. Typis Pauli Sessii Anno 1600" v 8 l. v 16⁰. — Klement. — Připsáno jest bývalým žákům, rektorům škol Mart. Rhacopaeovi v Táboře a Jonáši Pelargovi v Kolíně, 16. Mart. 1608. Nikdy by se byl nenadál, že ody jeho v nepříznivé době nynější budou čísti, ba i zpívati, jak dokazuje vydání „Metameletik", kteréž jest úplně rozebráno. Připisuje přátelům svým nové pokusy. Tři parafrase žalmů (XC., CXVIII., CXXII.). Opakovány ve sbírce 1611.

30. 1608. Odae de Iesu Christi nativitate, metro rhythmico contextae et in usum puerorum editae. Pragae. Typis Pauli Sessii. — 8 l. v 16⁰. — Klement.

Několik písní Vánočních, věnovaných synům vážených přátel. Jsou částečně dle českého textu upravené. Otisk v Odách z r. 1611.

31. 1609. „Areathenomachia et gratulationes honori honestorum et eruditorum XII. candidatorum ad gradum baccalaureatus 19. Mai. An. 1609 promotorum dicata. Pragae. Typis Pauli Sessii." — 8 l. v 8⁰. — Klem., Mus.

Řeč Campanova při promoci bakalářům. Doklady o přednosti věd z klassiků a z historie. — Viz Carmina gratulatoria bakal. 1609, 19. květ.

32. 1611. „De S. Paulo, gentium apostolo, Ode, ornatissimo iuveni dn. Paulo Gessinio Pragensi, magni illius et admirandi ingenii Iohannis Smili de Michalovicz etc. praeceptori solertissimo, natalem recolenti 25. Jan. Anni 1611, missa a Ioh. Campano. Pragae. Typis Georgii Hanussii." — 2 l. ve 4⁰. — Strahov. —

Oda o obrácení sv. Pavla. — 10 strof po 6 verších troch. — Forma plynná.

33. 1611. „Psalmi XXXIII. paraphrasis rhythmometrica. Clarissimo et humanissimo viro dn. Nicolao Novatio Rosebergeno, Tustae civi senatorio, Maecenati optimo, loco strenae ineunte anno 1611 missa a M. Ioh. Campano Vodniano. — Pragae. Typis Georgii Hanussii. Anno 1611." — 4 l. ve 4⁰. — Zemský archiv, sbírka Wunschwitzova.

Napřed jest blahopřání z 1. ledna 1611 „ εὐκτικόν pro Cal. Januariis", 6 plynných, rýmovaných dimetrů trochejských a potom „Psalmus XXXIII. Εὐχαριστικός," 22 strofy trojveršové dimetrů trochejských s rýmem aab ccb. Začátek:

Rex piorum juste plaude
Et potentem ferto laude
Debita coelo Deum:
Tinniat chelys canora
Voce bis quina sonora
Carmen edens melleum ..."

Otištěno nově ve sbírce Odae sacrae I., č. XXXIV. (1611).

Připojena jest: Imitatio Ausoniana, ad M. Iohannem Hippium Vodnianae civem patricium", skládající se ze dvou oddělení po 26 hexametrech, zakončených všude slovy jednoslabičnými, většinou stejnými a rýmovanými: obsahem části první jsou „Anni 1610 aspera" (příhody neblahé), části druhé „prospera", příhody zdárné. Ukázka:

I. Aspera.

„Hippi, praeterito quibus anno Cechiadum gens
Sit mactata malis, dum cogito, maesta fugit mens.
Curarum gemuit sub pondere sollicitus rex,
Extimuit belli molimina pacificus grex ..."

II. Prospera.

„Hippi, praeterito quibus anno Cechiadum gens
Sit mactata bonis, dum cogito, laeta redit mens.
Est fidei servata fides, quam pollicitus rex,
Nec cecidit fraudis molimine pacificus grex ..."

34. 1611. M. Iohannis Campani Vodniani Odarum sacrarum liber prior. Psalmos Davidicos continens.

„I liber in lucem, Momi securus: ab isto
Quid metuas carpi? Carpserat ante Deum."

„Pragae, typis Ionathae Bohutsky de Hranicz. Anno 1611." — 12 l. úvod a 275 str. ve 12°.

Obsaženy jsou rýmované parafrase 150 Žalmů, tedy úplného žaltáře, kterouž práci Campanus byl po řadu let podnikal za hojné pochvaly přátel a ku konci ji přivedl hlavně na pobízení Pavla Ješína, vychovatele Jana Smila z Michalovic. Na rubu titule jest veršovaný přípis, ohlašující, že autor „Sioniis Musis aMICVs" z těžké nemoci vyváznuv a nebezpečenství zbaven jsa, věnuje své dílo „Unitatis trinitati, Trinitatis Unitati, rerum patri Deoque vero, mundique censori severo." V úvodě potom nastiňuje přehledně vznik a postup svých dosavadních prací toho druhu; připojena jsou elogia, jež napsali

1. M. Nicol. Troilus
2. M. Laur. Benedictus
3. M. Prok. Paeonius
4. M. Petr. Fradelius
5. M. Vencesl. Rokycansky
6. M. Luk. Bochausius z Polknšteina
7. Mart. Mylius Vodnianus
8. Georg. Bergerus z Grinbergka
9. David Gallus Zluticenus
10. Ioan. Malinovsky z Hlavačova
11. Ioan. Turca Teutobrodenus.[1])

Nové vydání pořízeno bylo v Amberce r. 1613:

[1]) Výtisk Klementinský, ozdobně vázaný, má na přídeští tento přípisek vlastní rukou Campanovou: „Nobilissimo dn. Vito Dentulino a Turtlsstein, causarum ad suprema regni Boh. iudicia, Musarum vero et illic et alibi patrono, suo olim commilitoni, nunc Mecaenati optimo autor mittit et honorum honorumque accessionem, podagrae vero discessionem optat Studii Pragen. aMICVs et R." —

34. *b*) M. Iohannis Campani Vodniani Odarum Sacrarum liber prior, Psalmos Davidicos continens. Ambergae. Apud Iohan. Schönfeldium. Anno 1613. — Str. XXII. a 212 v 8⁰. — Shoduje se úplně s vydáním v Praze z r. 1611. Toliko na str. XXI.—XXIII. úvodu přidána v elegiích dvě čísla:

1. „In librum priorem sacrarum odarum v. cl. dn. M. I. C. V. × Venceslaus Matthaeus" — 7 dist.

2. „Iohan. Motovecius" — 8 dist. — Zač.:

Campanus Boemae non ultima gloria terrae,
Musarum et Charitum nobile, dulce decus . . ."

Připojen jest „Liber posterior", vydání Pražské z r. 1612.

Pokračování v rýmovaném zpěvníku upraveno bylo záhy s titulem

35. 1612: „M. Ioh. Campani Vodniani Odarum sararum liber posterior. — Pragae. Typis Ionatae Bohutsky. Anno 1612." — 12 l. úvod a 203 str. v 12⁰. — Klement. — Věnování jest „Gratae bonis ecclesiae, regis superni filiae" a úvod vykládá opět o tom, jak sbírka vznikala. Pochvaly připojili:

1. M. Daniel Schaeneius
2. M. Laur. Benedictus
3. M. Prok. Paeonius (dle Horat. Carm. IV. 3.)
4. M. Nicol. Troilus
5. M. Venc. Ripa
6. M. Jacob. Žabonius
7. Andreas Rochotius
8. M. Mart. Mylius
9. M. Ioan. Chocholius
10. M. Venc. Melissaeus
11. Ioan. Felix Streicius
12. Venc. Textorius
13. Georg. Bergerus a Grinbergk
14. Venc. Kochan z Prachové.

Obsahem jsou písně na dni sváteční a nedělní od adventu po celý rok. Všude jsou dosti četné ohlasy starších písní církevních latinských i též domácích, jako na př. o Husovi, ze skladeb Collinových, ze zpěvníku Václ. Nicolaida z Radkova, z veršů Jana Rosacia a j. Všech čísel jest 180.

36. 1614. „Funebria anno 1613 lethifero scripta a M. Joh. Campano Vodniano. Pragae, typis Danielis Sedesani." — 16 l. v 8⁰. — Klement. —

Sbírka dat. 1. Ian. 1614 v kolleji Anjelské obsahuje dlouhou řadu vzpomínek pohrobních většinou na přátele aneb jich manželky r. 1613 zesnulé. Zvláště zajímavé jsou žalostné verše o posledních okamžicích choti Campanovy Susanny, jež skonala při porodu dne 16. Aug. Některá čísla sbírky vytištěna byla též o sobě. Susanně vydána již dříve (1613) péčí manželovou bohatá Epicedia u Samuele Adama z Veleslavína.

37. 1614: „Bretislaus, comaedia nova. Illustri et magnifico dn. dn. Alberto-Iohanni Smirziczky de Smirzicz in Rupibus etc., dn. Dubae, Cumburgii, Skvorecii, Dimokurii, Costelecii ad Nigras Sylvas etc., baroni doctissimo et doctorum patrono optimo etc. in patriam Boh. reduci desideratissimo **ξενίου ἕνεκα** missa ab autore M. Ioh. Campano Vodniano. × Typis

Samuelis Adami a Veleslavina." Na konci: „Pragae ... Anno Domini 1614." — 39 l. v 8°. — Klement., Mus. — Jest jediný Campanův pokus dramatický, jenž má předmětem pověstné v dějinách domácích unesení Jitky, dcery císaře Otty, Břetislavem, českým Achillem. Thema historicko-vlastenecké zpracováno tu v 5 dějstvích po latinsku, a nebylo v té příčině za starší doby projeveno názoru odchylného;[1]) teprve za minulého padesátiletí vzniklo na základě nesprávných předpokladů klamné domnění, že hra byla napsána původně po česku a mínění to přijato byvši v Jungmannovu Historii literatury české (IV. 233), zavládlo vůbec až po dobu nejnovější. Obrat způsobil kritický zevrubný rozbor prof. Dr. Jos. Krále „Mistra Jana Campana Vodňanského komedie Břetislav" v Listech filologických 1892, str. 172 etc., jímž pravý stav věci nepopíratelně byl zjištěn.

Hra skládaná k divadelnímu představení universitnímu r. 1604 vyšla tiskem teprve po 10 letech z příčin, kteréž na titule kratičce jen jako bláhové pomluvy jsou naznačeny:

Drama de se:
„Ut premerer tenebris insana calumnia fecit:
Ut videam lucem candor amorque facit.
Cuius amor? Tuus imprimis, Alberte-Iohannes,
Smirziciae columen, lumen honosque domus.
Te mihi patrono, te vindice, te mihi Phoebo,
Nil rabiem, auriti nil moror arma Midae."

Po přípravách r. 1604 vykonaných byla totiž komoedie před samým provozováním (15. Aug.) zakázána od nejvyššího kancléře Vojtěcha Popela z Lobkovic, poněvadž prý obsahuje skvrnu českých panovníků, pohanění církve a římského císaře, a pro svůj buřičský ráz nesrovnává se vůbec se zásadami vládní moci a právy městskými. Protest proti tomu se strany mistrů neměl účinku; rektoru Bacháčkovi prudce pohrozeno a Kampanovi uloženo rukopis spáliti.

Pokud jde o stránku uměleckou, nemá hra valné ceny, jsouc obsahově pestrou snůškou zpráv z letopisů a z různých částic starých komoedií Plautových a Terentiových, a z novějších hlavně Frischlinových: skutečnou předností však jest obratnost, s níž formálně mosaika v celek jest slita (Král. l. c., str. 262). Počínání takové při většině skladeb humanistických bývalo vůbec snahou nejpřednější.

[1]) Výslovně stvrzuje to ze současníků Campanových Venc. Ripa. Lucko (1605), III. eleg. 9. při zmínce o knížeti Břetislavu:

„Ille est quem socco celebras, Campane, latino,
Cuius erat grandis scissa catena manu." —

R. 1777 věc naznačuje Pant. Candidus ve vydání Balbínova díla Bohemia docta na str. 170 v pozn. uváděje i citát z periochy komoedie: Ioan. Campanus publici iuris fecit ... Bretislaum comoediam ... cuius argumentum est sequens: „Germanorum osor ..." Dlabač, Dobrovský a Bartsch prostě titul latinsky zaznamenávají.

38. 1615. „Σεισμογραφία, illustri et generoso domino dn. Bernardo a Zierotina, Academiae Pragensis rectori magnifico etc. honoris et amoris causa dicata a M. Ioh. Campano Vodniano. Pragae. Typis Ionathae Bohutsky a Hranicz. Anno 1615." — 8 l. v 8°. — Mus. — Klem. — O zemětřesení, jež r. 1615 20. ún. za doby noční v Čechách a na Moravě zaburácevši v městech všeobecný poplach bylo způsobilo. Uvádějí se různé výklady děsivého úkazu a spolu připomínají se následky, jakéž zemětřesení mívají v zápětí. Nezapomínejme, že záchvěvy ty jsou na mnoze výstražnou známkou hrozícího hněvu božského, jenž nejjistěji modlitbami bývá umírněn. Ku hlavní skladbě druží se ještě verše:

a) „De eodem terrae motu pro concione rev. v. dn. Venceslai Stephani Cuttnen. decani." — 6 dist. a

b) „Psalmus XLVI.", parafrase, 22 dvojverší. Doslovně vyňato ze sbírky Camp. „Odar. sacr. I., (1611)." —

39. 1615. Liminis encomium. Pragae triurbi, metropoli Bohemiae strenae loco ineunte anno 1615 missum a M. Ioh. Campano Vodniano.

Ad lectorem.
Ne nimium sterilem, lector preme candide, Musam;
Materiae sterili verbaque resque dedit.

Pragae. Typis Ionathae Bohutsky." — 8 l. v 8°. — Klement. — „Chvála prahu", t. j. Prahy, jejíž jmeno odvozuje se od slova „práh" (limen). Skladba allegoricko-žertovná. Dárek Pražanům: „S. P. Q. Pragensi . . . hoc Liminis in eoque Pragae encomium dicat et anni 1615 felix curriculum ex animo optat M. Ioh. Campanus." – 188 dist.

„Limen" stěžuje si na neuznalost:

„Limen ego assiduo quia tundor et atteror usu,
Ut petor a cunctis! Ut nihil esse putor!
Turpe lutum, quo nil sol vilius aspicit usquam,
Victura cuius voce canatur habet.
Stultitiae laudes haud stultus scripsit Erasmus . . ."

podobně jiné látky: Febris, Podagra, Calumnia, Calvities, Pulex . . .

Nec cuiquam invideo; miror magis omnibus usu
Tam notum laudis limen habere nihil."

O původu jména Prahy:

„Moenia surgebant populis angusta futuris
Hic ubi, ceu prohibent, ante Casurgis erat.
Conveniunt fabri, sic vate iubente Lybussa,
Surgentisque loci primula tecta vident.
Pro casula vili posito fundamine Clenus,
Nescio quis Clenus, limina parva parat.
Utque locum noris, qua limina sede parabat,
Illic iam Procopi fana nitere vides.

Quid faciat Clenus spirans immane, rogatur?
    ‚Construo pro vili culmine l i m e n' ait.
    Visa sibi famuli referunt, auditaque vates:
    ‚Agnosco vilis nominis omen,' ait.
‚Urbis maiestas et magna potentia nostrae
    Ac fortuna humili limine picta latet.
Vile quidem limen. sed magnos saepe monarchas
    Inde patet laeso vertere terga pede.
Nos igitur nostram de limine dicimus urbem,
    Hoc illi tantae non leve munus erit.'
„Vox rata fit parvoque vocat de limine Pragam,
    P r a h siquidem l i m e n lingua Boema vocat."

Za vévody Mnáty vystavěno Staré Město. — Karel IV.:

„. . . videns nimium promptos ad bella Boemos,
    Emollire feros Palladis arte parat.
Ergo novam sedem in veteri locat urbe Camoenis
    Atque ait: „Haec Phoebus limina semper amet!" —

Nově založené město chtěl nazývati Karlovým, ale ujal se název „Nové Prahy".

Sic coniuncta mihi tria limina jungite vires!
    Si facitis, poenas hostica turba dabit.

Na konci 2 epigrammata po 3 distiších:

I.

Praga triurbs, magnis si gesto cor urbibus unum,
    Geryones valida mole tricorpor ero.
Iuncti animis armisque mei armabuntur in hostes
    Laetaque propitio Marte tropaea ferent.
Unanimes felix tegat ut concordia cives,
    Effice personis in tribus une Deus.

II.

Omnia turrigerae concedunt oppida Pragae,
    Natura hic posuit quicquid in orbe fuit.
Hic genus acre virum, bonus aer, unda salubris,
    Ad vitem et fruges ingeniosus ager.
Hic Caesar proceresque Themisque novemque sorores,
    Hic aliis spretis orbis in urbe sua est." —

Řada distich z této skladby napsána byla na stěně radnice Staroměstské. Srv. Winter, Kulturní obraz českých měst, I. 489.

40. 1616. „C a l e n d a r i u m b e n e f i c i o r u m A c a d e m i a e P r a g e n s i c o l l a t o r u m, strenae loco ineunte Anno 1616 missum generoso et strenuo equiti domino Udalrico Gersdorfio a Gersdorf et Malsvicz etc. S. C. M. consiliario et procuratori, Academiae defensori etc. Mecaenati optimo. × Typis Jonathae Bohutsky de Hranicz." — 1616. — 8 l. v 8°. —

Soupis nadání a rozličných odkazů, jež učiněny byly unlversitě a kollejím od časů císaře Karla IV. až po dobu přítomnou. Sestaveno dle

záznamů universitních na památku laskavých dobrodinců, v kolleji Všech Svatých r. 1615 v den před Štědrým Večerem. — Mnoho zajímavých dat.

41. 1616. „Cechias seu Bohemia Heneta iudicum, ducum, regumque, qui veterum Boiorum sedes ab Henetis occupatas tenuerunt, *σκιαγραφίαν* complexa, et invictissimo monarchae ac dn. dn. Matthiae E. N. I. Roman. — Imperatori, Hungariae et Boh. Regi potentissimo etc. dno. clementissimo consecrata ab humil. cliente M. Ioh. Campano Vodniano. X Pragae. Typis Ionathae Bohutsky de Hranic. Anno 1616." — 26 l. v 8⁰. — Výtisky v Klement., Mus. —

Jsou veršované dějiny české, od Čecha až po korunovaci královny Anny, manželky Matiášovy v Praze r. 1616 v lednu. Celek skládá se ze čtyř oddělení, nadepsaných I. Iudices Bohemiae, II. Duces pagani, III. Duces Christiani a IV. Reges Bohemiae. Jednotliví vladaři v elegiích dle svých názvů pojmenovaných (Seznam viz u Zíbrta B. Č. H. II., č. 1436), vypravují po Ovidiovsku své osudy *κατὰ προσωποποιίαν*, jak to byl před tím ukázal Carolides ve skladbě „Decas imperatorum" (1596). Někdy shrnuto více vladařů za jedno záhlaví (na př. u Vladislava krále) a krátce o nich promluveno. Základem jest skoro výhradně kronika Hájkova. Po straně přičiňují se chronologické údaje. Věcné důležitosti naprosto dílo nemá. V čele skladby jest úvodní báseň „Ad libellum" (6 dist.), jež korunovaci královny prohlašuje za nejvítanější příležitost ku projevu loyalnímu:

„Anna coronatur Cechiae regina; quid Annae,
Annos, quod possit ferre, libelle, feram?
Quod licet, et tutum est pro regis vota salute
Reginaeque novo laetus honore dabo.
Tu comes i votis in magni Caesaris aulam
Et regum laudes pande ducumque, liber." —

Podepsán „autor et p. t. poet. in Acad. Pragens. professor."
Následují elegie. I. „Iudices Bohemiae."
Cechus. — 11 dist. — Zač.:

Cechus ego Hercyniis fato datus incola regnis,
Qui fuerim ut noris, haec tibi lector habe.
Flos Henetae gentis vitae mihi praebuit auras,
Et fueram patriae pars ego magna meae.
Paene mihi puero nova quaerere regna placebat.
Inque suum furtim fama trahebat opus.
Quid moror? Hercyniam propere feror exul in oram
Et fugio patriam caede cruentus humum. 644
Iam tenui campos, ubi mons circumspicit undas
Hinc, celer Oegra, tuas, hinc, vage Mulda, tuas,
Cum pastor rudis et caulis contentus avitis
In mores nostros iuraque Boius abit.
Verba placent etiam indigenae mea; tempore parvo
Edidicit nostros gnaviter ille sonos.
Talibus auspiciis urbes, villae, oppida surgunt ..."

Závěrkem jest „Chronologicon coronationis reginae." — 3 dist.

„AnnVs aDest noVVs, Anna fero regIna CoronaM,
Jane bifrons decies hoc decus orte vides . . ."

1616 10. Jan

Nové vydání díla Campanova upravil Tob. Hauschkonius ve Zhořelci r. 1652 u Mart. Hermana (8 archů v 8⁰) s úvodem, scholiemi, podobiznami (Althanovými), eteostichy (z Crinita), symboly a různými dodatky. Viz titul u Zíbrta, B. Č. H., díl II. str. 522. č. 1436 na konci.

42. 1617. „Praga Phoenix, incendiis suis non tam deformata, quam reformata, renata ac renovata iudicante et indicante, imo gaudente et plaudente M. Ioh. Campano Vodniano. — Pragae. Typis Ionathae Bohutsky a Hranic. Anno 1617." — 8 l. v 8⁰. — Mus. — 185 dist.

Skladba: „Praha — Phoenix, požáry nezohavená, nýbrž přetvořená a obnovená", jest věnována Pražanům „strenae loco ineunte anno 1617," a zavírá v sobě přehled požárů, kterými město dílem zcela dílem částečně lehlo popelem a opět v novém lesku se zdvihlo.

„Praga, caput regni, renovata renataque flammis,
Quod Phoenix recte sit mihi dicta, canam."

Potom popisují se velké požáry na Malé Straně r. 1291 za krále Václava a na Starém Městě r. 1316 (obojí dle Lupáče), zkáza hradu za Ferdinanda I. r. 1541 a připojují se pohromy při obléhání Prahy Konrádem Znojemským (1142), za bouří husitských, při vpádu Passovských a jiné ohně, zvláště z doby současné. Provedení jest málo přehledné. Celek uzavřen jest přáním (Votum) o 6 dvojverších troch.:

„Praga Phoenix, Praga palma,
Ut Trias te servat alma!
Surgis ignibus cremata
Et nites pulcre renata! etc."

43. 1618. „Querela pacis bellico tumultu Bohemiam anno 1618 inquietante, meditata a M. Ioh. Campano Wodniano. — Pragae. Typis Pauli Sessii, typographi Acad. × PaX DeI sIT nobIsCVM." = 1618. — 4 l. ve 4⁰. — Klement. —

Obsah:

1. Ex sermone M. Simonis de Tissnova, S. Theol. baccalaurei, professoris Pragen. ad Venceslaum imp. ante annos 200" — citát na titule, prosou: Mír jest rájem rozkoše.

2. Přípis Nymburčanům: „Ioh. Motovecio Zateceno, consulari, Andreae Thobaeo Muldatyneo, trib. pleb., Ios. Hieronymo, Pisceno, syndico," 7 dist.:

„Triga virum, quos Phoebus amat Phoebique sorores
Atque suis cinxit laurus odora comas:
Sumite, quam vobis donat mea venula pacem."

3. Querela — 37 dist. Zač.:

„Pax ego visa diu miti sub Caesare felix,
Ex omni iaculis iam prope parte petor,
Atque illis iaculis, melius queis Turca periret
Et modo quam fundunt Tartara regna lues."

4. „Rogate, quae ad pacem sunt. Psal. 122." — 4 dvojverší. Vyňato z Žalmů r. 1611. doslovně.

Srv. Rhacotomus Victor, Querela pacis (1605).

44. 1618. „Elegia de admiranda et nunquam satis decantata Christi nativitate, ex veteri concione contexta et patronis amicisque strenae nomine ineunte anno 1618 missa a M. Joh Campano, Pragae typis Pauli Sessii. — 4 l ve 4⁰. — Klement.

Jest kázání M. Petra z Koněprus, vrstevníka Husova, proti pýše a nezřízeným mravům kněžským, jež dle starého rukopisu veršem Campanus upravil a připsal kněžím M. Ondřeji Kračovskému, děkanovi v Domažlicích, M. Samuelovi Martiniovi Hořovskému v Litni a M. Tobiáši Adalbertovi u sv. Klimenta na Novém Městě v Praze. Ke konci jsou prudké výčitky duchovenstvu:

„I nunc Christigeni nequicquam pastor ovilis,
Et quam sis Christi degener, ipse vide.
Ille fuit constans, tu mollis arundo, ministrat
Ille, ministrari tu tibi multa iubes.
Ille fuit iustus, tu donis flecteris, illuc
Te levis ambitio fulvaque massa trahit.
Invidia mordes, odio tabescis, amore
Lascivis, torpes pectore, honore tumes,
Suspicis elatos praelatus, despicis orbos.
Si quis habet, bonus est, si quis eget, malus est ..."

Připojena jest veršovaná omluva (8 dist.) Mikuláši Novaskému v Domažlicích, proč na Boží Hod místo přání novoročního rozhorlené kázání posílá; pokládal to za posvátnou povinnost.

45. 1618. „Elegidion de Domini epiphania, strenae loco sub initium anni 1618 Mecaenatibus donatum. — Pragae. Typis Pauli Sessii." — 4 l. ve 4⁰. — Klement., Mus.

Připsáno z kolleje krále Václava, jinak císařské, dne 6. Jan. 1618 Královhradečanům M. Janu Hubeciovi z Libé Hory, cís. rychtáři, Janu Duchoslavovi z Libína, přednímu v radě a Janu Toboleciovi, přednímu písaři.

V úvodě se připomíná, že název slavnosti někteří vykládají si křivě: „Sacrificulus quidam teste Erasmo cum festa indiceret, dubitabat, Epiphaniam virum an feminam nominaret. Magos ipsos plerique faciunt reges. M. Stephanus Palecz, ex amico hostis Hussii, in sua pro hoc festo concione, posteaquam diutius se in Regum nomine torsit, tandem concludit, reges posse dici, quia affectus domare didicerunt docueruntque. Nos scimus fuisse sapientes etc." Následuje:

Elegidion. 63 dist. Začátek dle Ovidia:

„In nova fert animus cunabula dicere carmen,
Inque procul missos ex oriente magos.
Christe, mone vatem, ne sidus desit eunti,
Atque fuga tenebras, ne tuus erret honos" etc.

Připojeno jest vyzvání synáčku Duchoslavovu Janovi, aby dle vzoru otcova a děda z matčiny strany (Václava z Kaliště) pilně vědami se obíral.

46. 1618. „Nemo, vir perfectus. Ex antiquo Collegii Carolini ms. descriptus et ornatiss. literatissimisque viris dn. Paulo Gessinio Neopragensium etc., dn. Paulo Felici Tustensium syndicis natalem recolentibus inscriptus ab a M I C o. Pragae. Typis Pauli Sessii" (1618). — 4 l. v 8⁰. — Mus.

Jest napodobení známé prosou hříčky Huttenovy „Vita sancti Neminis" (Nemo vir perfectus), otištěné ze starého rukopisu kolleje Karlovy. Začátek: „Vir erat in Oriente nomine Nemo, et erat vir ille ut alter Iob inter omnes orientales. Magnus namque erat sanctus iste Nemo in genere et prosapia, magnus in potentia, magnus in scientia, magnus in clementia et in compassione, magnus in honore et reverentia et magnus in audacia et haec omnia per Sacram Scripturam approbando.

Primo et principaliter dico, iste Nemo fuit magnus in genere et prosapia et similis Adae, qui fuit nec creatus nec genitus, sed formatus, secundum quod habemus prophetam dicentem: Dies formabantur et Nemo in eis . . ."

Věc došla obliby zvláště u studentstva; nový otisk rozšířený přídavky, pořídil r. 1619 Bohuslav Matěj Jičínský, pedell universitní. České zpracování z doby souvěké uvedl ve známost Alex. Brückner v Jagićově Archivu XVIII.

47. 1618. M Iohannis Campani Vodniani, professoris Pragens. Sacrarum Odarum libri duo, quorum prior Psalmos Davidicos, posterior Hymnos dominicales et feriales continet. Accessere Cantica canticorum in odaria LIII., nec non Melodiae pro omnibus Psalmis, Odis et Canticorum Odariis eiusdem authoris. — Francofurti ad Moenum. Excudebat Erasmus Kempffer. Impensis Godefridi Zampachii. Anno 1618. — Str. 493 a 76 str. not v 8⁰. — Klement.

1. Žalmy Davidovy na str. 7—269. Vše zcela tak, jak jest ve vydání Pražském r. 1611. Předchází elogium od Georg. Rema: „Ad paraphrasten" — 21 sen. —

Mezi četnými vzdělavateli Žalmů:

„Campane, non extremus appares foro;
Incedis haud tritum priori turbae iter,
Places suave personantibus metris,

Rhythmis places felicibus. Dicam: Nihil
Suavius, numerosius, felicius,
Interque primos primus es vates mihi,
Sacras Iessaeae lyrae odas qui canunt."

Z elogií dřívějších ponechány jen verše Laur. Benedikta, Petra Fradelia a Davida Galli Žlutického. Předmluva vynechána.

I. Ody posvátné na str. 271—463, jako ve vydání z r. 1612. Z elogií ponechány verše: Mik. Troila, Mart. Mylia, Jana Fel. Streicia a Vác. Curia.

II. Cantica Canticorum. Str. 465—493. Odarion I.—LIII. Nově připojeno. Provedení neobyčejně lahodné.

III. Noty. Discantus. Altus. Tenor. Bassus. — Každý hlas pro sebe. Celkem 36 druhů melodií. Všude udáno, kam který žalm aneb která oda přísluší.

48. 1621. „Elegia de optimo victoriae genere, quod est vincere se ipsum. Magnis patronis loco strenae ineunte anno 1621 missa a M. Iohanne Campano Pragae. Typis Pauli Sessii 1621. × Finis." — 4 l. ve 4⁰. — Klement.

Zoufalý, srdečný hlas za smilování nad školou Karlovou a nade vším národem českým připsaný Pavlovi Michnovi a Vacínova a Danieli Kaprovi z Kapršteina (8 dist.) s úpěnlivou prosbou o přímluvu u knížete Karla z Lichtenšteina. Elegie sama (87 dist.) dovolává se velikomyslnosti vítězův množstvím dokladů z dějin případně volených a dobře sestavených. Počátek její jest:

„Quae sit summa viri victoria, quale triumphi,
Quodque genus referat plurima puncta, canam.
Christe fave, domitor Martis pacisque sequester,
Neu trepident Musae Martia bella, cave.
Sit pulchrum validis prosternere viribus hostes,
Sit pulchrum informi vertere castra solo:
Pulchrius est ipsum se vincere, pulchrius hosti
Parcere, nec virtus altius ire potest
Vincere sic alios, sic debellare superbos,
Ferreque subiectos ars tua, Roma, fuit.
Sic, quem stemma gerit Boiemia nostra, leoni
Pugna suum finem, cum iacet hostis, habet."

Slova vroucí a dojemná neměla bohužel účinku. Srv. Winter, Děje vysokých škol Pražských, str. 177 a násl.

II. Oddělení.

Příspěvky drobné, hlavně ve Sbornících.

Campanových příspěvků drobných jest takové množství a roztroušeny jsou na místech nejrůznějších, že nemožno pomýšleti na to, aby úplný jich soupis byl pořízen. Přemnoho sice v té věci vykonal Dlabač, ale přec

jemu ušlo tolik, že proslulá snůška jeho o několik set čísel se skutečností e nesrovnává. Výčet nynější jest tudíž jen nový skromný pokus za pří-:inou doplňků. Seřazení jest chronologické.

1. 1591. Nigellus Trojan z Oskořína, Academiae prosopopoeia (20 dist.) k oslavě volby za rektora universitního. Sborník Dobřenského č. 259.
2. 1591. Zalužanský Adam, Pro novo decano apologeticon (13 dist.). k volbě za děkana. Sbor. Dobřenského č. 259.
3. 1592. Hubecius Ioan., Carmen de lapsu Adae č. 1. Campanus Hubecio suo, 6 dist.
4. 1592. Hubecius Ioan., Origo Bacchanaliorum č. 4, De Ioan. Hubecio Dionysiographo ad Gutebergam (5. dist.).
5. 1594. Rosa ius Adam, Sacrum nuptiis č. 9., Est Elisabba quies (17 dist.).
6. 1594. Pachner Ambros., Honori nuptiarum č. 5. (9 dist.).
7. 1594. Dentulinus Vít, Nuptiis č. 8 „Non sit ἄνους, cui nubit anus?“ 71 dist.
8. 1895. Carmina gratulatoria bak. 1595. 14. Jun. č. 1. „Ad M. Martinum Bachaczek a Naumiericz, 13 dist.
9. 1596. Rhacotomus Victor., Reginae Hradecii topographia, na konci: Epitaph. Ioannis Nigelli Vodniani, 5 dist.
10. 1597. Kavan Thobias, Honori (ku promoci bakal.) č. 1., 28 hex.
11. 1597. Zhorský Gregorius, Hercules Prodici na titule 5 dist.
12. 1597. Carmina gratulator. bakal. 1597. 9. řal. č. 1. „M. Ioannes Campanus“, 37 hex. Sbory jinochů řadí se proti mrzkým barbarům; jeden sbor vede Trojan.
13. 1597. Carmina gratul. bakal. 1597. 11. Aug. č. 1.: „Ad reve. v. dn. Magistrum Ioannem Adami Bistricenum“, 13 dist.
14. 1597. Carmina grat. bak. 1597. 16. Sept. č. 1. „M. Ioannes Campanus“ — 8 dist. — Podzim přináší ovoce a tak též činí studie.
15. 1598. Hanuš Paul. Epitaphia č. 14., 11 dist.
16. 1598. Hanuš Pavel, In obitum č. 3., 7 dist. — Campanus, rektor školy u sv. Jindřicha, byl původcem sbírky.
17. 1598. Briccinus Ioan., Naenia č. 1., 11 dist.
18. 1598. Gigenius Iosias, Piis Manibus č. 2., 8 dist.
19. 1598. Thobiae Valentin, In honorem conjugii, č. 4.: „Οἶκον μὲν πρώτιστα γυναῖκά τε βοῦν τ' ἀροτῆρα 5 dist.
20. 1598. Trubka Venc., In honorem conjugii č. 2, 11 dist.
21. 1598. Hroch Joachim, Natali č. 2. „Στῦλοι γὰρ οἴκων εἰσὶ παῖδες ἄρσενες 5 dist.
22. 1598. Doctoris Sigismund, Honesto . . novo coniug. č. 1., 5 dist.

23. 1599. Terrigena (Gigenius) Gallus, Epistola consolatoria č. 2., 7 dist. (na smrt dětí).
24. 1599. Emek Ioan. Nuptiis, č. 2. „Elegia nuptialis," o dvou částech; v první zrazuje, v druhé nabádá k sňatku; 66 dist. Skladba plynná a obratná.
25. 1599. Čáslav Amplissimo senatui in renovationem č. 1., 5 dist.
26. 1599. Schaeneius Daniel, Elegia de liberis Venc. Vrautecii č. 1., 8 dist.
27. 1599. Hanuš Georg., Vota et gratulationes č. 5, 117 hex. Dvě části; v prvé varuje: „Ne pete Pragenses, Hanussi presbyter aras", v druhé pobízí: „Ne fuge . . ." Vítání kněze z Vys. Mýta k sv. Jindřichu. Srv. Jireček v ČČM. 1883, str. 481.
28. 1599. Ziegenmajer Petr, Epitaphia puelli Erhardi, č. 2., 8 dist.
29. 1599. Humbergius Simeon, Nuptiis č. 1., 8 dist.
30. 1599. Carmina gratulatoria bakal. 1599. 27. Jul., 8 dist.
31. 1599. Hanušová Regina, Epitaphia č. 1. a 9. Srv. Jireček ČČM. 1883, str. 481.
32. 1599. Tobolecius Ioan., De sancto Georgio č. 3., 6 dist.
33. 1599. Carmina gratulat. bakal. 1599, 20. Aug., čís. 2., 8 dist.
34. 1599. Agricola Sebast., Epitaphia č. 1. „Prosopopoeia defuncti" 15 dist. Tištěno též v Campanových Epitaphiích 1599, č. 3.
35. 1599. Syrus Ioan., filiol. S. Georgii Syri, natalis — č. 2., 9 dist.
36. 1599. Rhacotomus Victor, Planctus Boemiae, č. 2. „Parodia Horatiana sub persona defuncti" (dle Carm. I. 6), 5 slok Asklep.
37. 1599. Crocina Catharina, Epitaphia II. 8., 4 dist.
38. 1599. Urtica Ioan , Iusta funebria, č. 1. 2 dist. ř e c k á.
39. 1599. Itali Ioan., In obitum č. 1., 7 dist.
40. 1599. Polius Venc. Strakonicenus, Exequiae č. 1., 12 dist.
41. 1599. Heliades Ios., Epitaphia Sarcandri, č. 2., 16 + 3 dist. Táž skladba v Campanových Epitaphiích 1599.
42. 1599. Ezechielides Matthias, Piis Manibus čís. 1., 17 dist.
43. 1599. z Šternberka Jan Albert, Exequiae čís. 8, 5 dist.
44. 1599. Romenec Adam, Inferiae II. 1., 3 dist.
45. 1599. Kanha Ioan., Iusta funebria č. 5., 9 dist. Táž skladba v Campanových Epitaphiích 1599.
46. 1599. Viola Ioan. Frid., Epitaphia č. 1 a 15. — 7 dist.
47. 1599. Zlatohlavek Ioan., Nuptiis, č. 5, 9 dist.
48. 1599. Adami Victor. (Mantinaeus) Nuptiis č. 1., 21 fal.,
49. 1599. Dasypus Joan., Gratulatio Rudolpho II., č. 4. 5 dist.
50. 1599. z Veleslavína Dan. Adam, Lugubria č. 12, 10 dist. **Totéž** v Campanových Epitaphiích 1599.

51. 1600. Heliades Joseph., Nuptiis, č. 1. 11 dist. — táž skladba v přídavcích Camp. spisku Sedecimi centenarii triennium (1601) č. 10.
52. 1600. Vlašímský Joan., Iusta funeri č. 5, 8 dist.
53. 1600. Rhacotomus Victor., Laudes podagrae č. 7., Scazontes 6 dist.
54. 1600. Hanuš Georg., Natali č. 1.a 5. — 14 dist., jedno řecké.
55. 1600. Gelenius Venc., Elegia de vita et morte domus Gigenianae 158 dist.
56. 1600. Carm. gratulat. magist. 1600. 4. Jul. č. 3., 6 dist.
57. 1600. Sigismundus Venc., Honori secund. nuptiarum č. 3., 13 dist.
58. 1600. Bruncvík Zachar., In honorem ordinationis č. 2., 6 dist.
59. 1600. Laurinus Venc., Honori nupt., č. 2. 6 dist.
60. 1601. Primus Pavel, **Γαμικά**, č. 1—2, 125 dist.; skladba ze dvou částí; v první varuje před sňatkem, v druhé k němu vybízí.
61. 1601. Mylius Mart. Zhořelský, Laurea Appollinaris, č. 15, 9 dist.
63. 1601. Carmina grat. bak. 1601. č. 1. a 5., 11 a 15 dist.
64. 1601. Rosinus Elias, Epithalamia nuptiis č. 3., 10 čísel.
65. 1601. Haldius Melich. senior, Clariss. natal. č. 1 a 22 dist. a 60 hex., o Třech králích.
66. 1602. Haldius Melich. iun., Strenae anni 1602, č. 1., 5 dist.
67. 1602. Hanecius Ioan., Honori nupt. č. 4., 34 fal.
68. 1602. Rhacotomus Victor., **Γυναικανδρομαχία** č. 2., 6 dist.
69. 1603. Haldius Melich., iun., Apophoreta, na titule 7 dist.
70. 1603. Pistorius Simon, Threnodiae č. 2, 13 dist.
71. 1603. Pistorius Volfgang, Nuptiis č. 1., 33 dist.; na konci: Paraphrasis Psalmi XXX. (= Odar. sacr. lib. I.). Campanus původcem sbírky.
72. 1603. Trubka z Rovin Vencesl., Secundis nuptiis č. 1., 7 dist.
73. 1603. Acanthis Iacob., In honorem Hen. de Waldstein, č. 1. na titule.
74. 1603. Štyrský Zachar., Clarissimo viro nuptiis *a*) č. 2., 58 dist. a *b*) 3., Epithalamium Davidicum (12 dvojverší = Psalmus CXXVIII.).
75. 1603. Lobkovic Zden. Illustris. nuptiis č. 6., 15 dist.
76. 1603. Christophorus Ioan., Prosphonisis č. 1., 7 dist.
77. 1603. Pessinius Cyprian, Virtute praestanti viro gratulationes *a*) č. 1. 7 dist. *b*) č. 6. Psalmus III.
78. 1603. Carmina gratul. bakal., 1603, 29 Apr., 9 dist.
79. 1603. Carmina gratul. bak. 1603. 10. Jun. č. 2., 7 dist.
80. 1603. Prolhofer Ioan., Epithalamion, č. 1., 2 dist.

81\. 1603. Carm. gratul. bakal. 16. Jul. č. 1., 10. dim. iamb.
82\. 1603. Carm. gratul. bakal. 23. Sept. č. 3., 61 dist. — O původu zvyku věnčiti vítěze. Skladba zajímavá napodobením Ovidiových Fastů.
83\. 1604. Tessacius Georg., Reverendo viro č. 2. 9 dist.
84\. 1604. Kodovský Ioan., Ad clariss. virum č. 1., 13 dist.
85\. 1604. z Hazmburka Jan Zbyněk, Genethliaca, č. 1., 10 dist.
86\. 1604. Essinius Paulus, Cunae Techeniciae č. 1., 4 dist. na titule a č. 15. 8 str. sapf. (proti Pavlovi Jizbickému).
87\. 1604. Makovecius Venc., De conflagratione molae Hassissteinii, na rubu titule, 3 dist.
88\. 1604. Prolhofer Ioan., Epicedion č. 11., 7 dist.
89\. 1604. Haldius Melich., iun., Vere nobili iuveni viro č. 3. *a*) 39 dist. = Migma (1605.) č. 3.; *b*) 15 dist.; *c*) 17 dist.
90\. 1604. Vlaverinus Venc., Clariss. virtute, č. 6. a 10., 58 dist. Vzor věrné a stálé manželky v Penelopě.
91\. 1604. Mathebaeus Ioan., In obitum Margaritae conjugis č. 2., 5 dist.
92\. 1604. z Vozerovic Lidm., In obitum č. 4., 10 dist.
93\. 1604. Vocorineus Hieron., Thalamis,. č. 1., 7 dist.
94\. 1604. Oxyops Ioan., In obitum č. 1., 10 dvojverší iamb.
95\. 1604. Carm. gratul. mag. 17 Aug. — č. 1., 7 dist.
96\. 1605. Polenta Iacob., Natali, č. 1., 3 dist. na titule.
97\. 1605. Vrbenský Bartol., Carmina exequialia, č. 1., 2., 15., 16.; původce sbírky Campanus.
98\. 1605. Clingerius Henr., Abies Clingeriana, č. 12., 22 dist.
99\. 1605. Švantle Sigis., Historia Susannae, č. 4., 13 dist.
100\. 1605. Kyrbicer Ioan., Gnomae consilii, 4 dist. na titule.
101\. 1605. Dentulinus Vít, Natali, 4 dist. na titule.
102\. 1605. Rhacotomus Victor., Querela pacis, č. 3. „Concordiae encomium e Psal. CXXXIII."
103\. 1605. Křečková Regina, Naenia č. 1., 4 dist. na rubu titule.
104\. 1605. Carmina grat. bakal. 1605. 25. Mai — 8 dist., č. 2.
105\. 1605. Schützius Frider., Carmina in nuptias č. 2., 11 dist.
106\. 1605. Jaroměřský Ioan., *'Ομόνοια* primatum Gitschinae č. 1., 6 dist.
107\. 1605. Kropilius Frider. Literarii otii symbolum, 4 dist. na titule.
108\. 1605. Ambrosius Venc. Felici hymenaeo č. 1., 3 dist.
109\. 1605. Krocín z Drahobejle Vencesl., Exequiae č. 3. *a*) 5 dist., *b*) 5 dist.
110\. 1605. Carm. gratul. bak. 1605. 21. Jun., č. 1., 4 dist.
111\. 1605. Pelargus Ionas, Gratulationes č. 1., 10 dist.
112\. 1605. Carmina gratul. bakal. 1605. 19. Jul., č. 1., 10 dist.

113. 1605. Czernovicenus Ioan. Decas imperatorum č. 2. De centonibus Vergilianis, 17 dist.
114. 1605. Iacobaeus Paulus, Paraphrasis Psalmi XCIV., na titule 6 dist.
115. 1605. Carm. gratul. bakal. 1605, 13. Sept., č. 1., 9 dist.
116. 1605. Křečka August., Primum Hymenaeum, 4 dist. na rubu titule.
117. 1605. Melnický Georg., Prim. honor., č. 1., 13 dist.
118. 1605. Tajovský Georg., Honesto et erudito, č. 1., 6 dist.
119. 1605. Křečka Aug., Epyllia, č. 1., 14 dist.
120. 1605. Chalybaeus Venc., Nuptiis č. 1., 10 dvojverší troch.
121. 1606. Beňovský Sim., Sartum, Ad autoris patriam, č. 1., 6 dist.
122. 1606. Marcocius Georg., *Εὐφημίαι* č. 3., 12 dist.
123. 1606. Prunerus Stephan, Viro doctrina ornatis., mag., č. 1., 7 dist.
124. 1606. Gizbice Jan, Honori et memoriae, č. 4., 9 dist.
125. 1606. Standerus Ioan., Carmina exequialia č. 1. 2., 20 dist.
126. 1606. Rychnovinus Venc., Memoriae iuvenis, č. 1., na rubu titule; též Anni lethifer. 1606, č. 26.
127. 1606. Písecká Elisab., Tumulus, č. 1., 4 dist.
128. 1606. Svěchin Gabriel, Status hominis *γλυκύπικρος* č. 20.
129. 1606. Prunerus Stephan, Strena ex Alphonsi regis coloribus, č. 2., 3 dist.
130. 1606. Colerus Ioan., Immanuelis genethliacon, č. 1., 9 dist.
131. 1606. Ripa Venc., Lucko č. 22 etc., doporučování skladby.
132. 1606. Benedicti Laurent., Aliquot Psalmorum paraphrasis, č. 9., 9 dist. pochvalných.
133. 1606. Vinculum charitatis, č. 4. = č. 102.
134. 1606. Colerus Ioan., Vitae D. Martini, na titule 2 dist.
135. 1606. Kropilius Frid., Summae evang. domin., 6 dimet. iamb. na titule.
136. 1606. Mendicillus Ioan., Ephemeris, č. 1., 10 dist.
137. 1606. Vrbenský Viktor, In honorem nupt., č. 1., 3 dist.
138. 1606. Makovecius Venc., Novis sponsis, č. 1., Ad Georg. Tessacium, 6 dist.
139. 1606. Carmina grat. mag. 1606. 17. Aug., č. 1., 7 dist.
140. 1607. Hanuš Jiří, Natalis ac obitus Benignulae, č. 2., 3 dist.
141. 1607. Daubecius Ioan., Beatis Manibus, č. 2., 9 dist.
142. 1607. Lucinus Thob., Primae laureae, č. 1., 6 dist.
143. 1607. Fradelius Petr, Primam lauream, č. 3., 10 dist.
144. 1607. Cirrinus Barptol., Epigrammatum libellus, na titule.
145. 1607. Gizbice Pavel, Threni, č. 2., 3 řecká dist.
146. 1607. Heliadova Kateř., Tumulo, č. I., 5 dist. na titule.

147. 1607. Hieronymus Ios., Vota gratulatoria, 3 řecká dist. na titule.
148. 1607. Lucinus Thob. č. 1., 6 dist.
149. 1607. Carmina gratul. bakal. 1607. 29. Mai, č. 3., 7 dist.
150. 1607. Škola v Kutné Hoře, Honori clariss. virorum, č. 1. 6 dist.
151. 1607. Škola u sv. Jiljí v Praze, Παλιγγενεσία, č. 2., 110 dist. Zajímavá chvála školy nově zřízené.
152. 1607. Schaeneius, De providentia č. 1., 8 dist.
153. 1607. Schaeneius, Recordationi natalis Nic. Novatii, čís. 1. a 5.
154. 1607. Rosebergenus (Novatius) In natalem č. 2.
155. 1607. Hosticenus Casp., Sacratissimo monarchae č. 1., 5 dist.
156. 1607. Makovecius Venc., Piis Manibus Giskrae č. 1., 11 dist.
157. 1607. Voborský Ioan., Ambulonum symptoma, na titule 4 dist.
158. 1607. Rokovský Mart., Gratulationes, č. 1., 4 dist.
159. 1607. Denhort Ierem., Angelika č. 2., 3 dist.
160. 1607. Borovský Blažej, Vota odd. II. č. 3., 4 dist.
161. 1607. Colerus Ioan., Pax, na titule 3 řecká dist.
162. 1607. Optalius Iacob., Virtutis triumphus, II. č. 2, 7 dist.
163. 1607. Carm. gratul. bakal. 1607, 7. Aug. č. 2., 8 dist.
164. 1607. Svěchin Gabr., Δεύτερα κακὰ κάκιστα, č. 1., 10 dist.
165. 1607. Kropilius Fridr., Strena tertia č. 1., 8 dist.
166. 1607. Hanecia Cathar., Exequiae č. 2., 7 dist.
167. 1607. Rosacius Adam, Encomia poetica, č. 9., 11 dist.
168. 1607. Carm. gratul. bakal. 1607, 17. Jul. č. 1., 9 dist.
169. 1607. Šonovský Ioan., Gratul. nuptiis, č. 1. 8 dist.
170. 1607. Venczl Laurent., Apollin. studios., č. 1., 2 dist.
171. 1607. Jacobaeus Paul., Connubio sacro, č. 1., 3 dist.
172. 1608. Nigrinus Georg., Ampliss. senatui Novae Urbis, č. 2., 10 dist.
173. 1608. Heliades Ios., Thalamo, č. 4., 4 dist. řecká.
174. 1608. Smiřický Sigm. Parentalia Acad. č. 1., 2., 17 dist.
175. 1608. Chrudimský Daniel, In obitum č. 1., 2., 22 dist.
176. 1608. Schaeneius Elegia Nic. Novatii 3. čís., 4 dist. lat. a řecká; č. 5., „Ad Nicol. Rosenbergenum" 28 dist.
177. 1608. Phagelus Venc., In honorem nupt. č. 2., 14 dist.
178. 1608. Mendicillus Ioan. iun. Νομμολογία č. 1., 8 dist.
179. 1608. Cantoris Daniel, Honori nupt. č. 4., 15 dist.
180. 1608. Syracides Thom., Exequiae č. 1., 12 dist.
181. 1608. Chvalský Cruciger, Epitaphia č. 1., 18 dist.
182. 1608. Lybocký Ioan., Nobili viro — parentalia č. 1., 2., 23 dist.
183. 1608. Clemens Venc., Homo redivivus č. 5., 4 dist.
184. 1608. Latomus Nicol., Triumphus pro patria occumbentium I. 1., 5 dist.

185. 1609. Lucinus Thob., Σωτηρία č. 1., 9 dist.
186. 1609. Mathebaeus Christoph., Panegyris Academica č. 1., 13 dist.
187. 1609. Kropilius Frider., Cunae veri Dei, č. 1., 4 dist.
188. 1609. Carm. gratul. bakal. 1609. 30. Jun. č. 1., 5 dist.
189. 1609. Antonius Georg., Honesto et erudito, grat. bak. 1609. 28. Jul., č. 1., 3 řecká dist.
190. 1609. Carm. grat. bakal. 1609. 29. Jul. č. 1., 5 dist.
191. 1609. Carmina grat. bak. 1609. 25. Aug. č. 1., 7 dist.
192. 1609. Carm. grat. bak. 1609. 22. Sept. č. 2., 9 dist.
193. 1609. Havlík Bartol., Exequiae č. 3., 13 dist.
194. 1609. Krupský Iacob., Biotanatographia, č. 2., 4 dist.
195. 1609. Hanuš Georg., Carmina lugubria Annae coniugis č. 1.
196. 1609. Dvorský Georg, Literata causarum decisio, IV. 1., 4 dist.
197. 1609. Classes quinque (universitní) I. 1., 6 dist.
198. 1609. Krupský Iakob, Inauguratio Slanensis. 6 dist. na titule.
199. 1609. Bavor Jarosl., Ornat. nupt. č. 1., 10 dist.
200. 1609. Kohout z Lichtenfeldu Sim., Ad nob. virum . . . gratulationes, č. 1., 9 dist.
201. 1609. Pražák Georg., Hymenaeo deuterogamo, č. 1., 6 dist.
202. 1609. Mendicillus Ioan., Nuptiis, č. 2., 4 dist.
203. 1609. Mitis Ioan. (Prag.), Novo Hymenaeo č. 1., 9 dist.
204. 1609. Gessinius Daniel, Carmina votiva, č. 3., 10 dist.
205. 1609. Rochotius Andr., In obitum Samuelis Radeschini č. 9., 7 dist.
206. 1609. Capo Petr, Felici Hymenaeo č. 2. — 3 řecká disticha.
207. 1609. Marcius Ioan., Triga poematum, báseň úvodní, 13 dist.
208. 1609. Piečka Michal, Akcí I. č. 4, 16 dist.
209. 1609. Lucinus Thob., Symbola gratitudinis, č. 1., 2 řecká dist.
210. 1610. Regalius Thomas, Τύχη εὕρικος, č. 18, 9 dist.
211. 1610. Peristerius Vencesl., Ἀριστεῖον, č. 1., 14 dist.
212. 1610. Těchenický Ioach., Ex Iustiniano erotemata, v úvodě 18 falaec.
213. 1610. Pessinius Cyprian., In obitum puelluli č. 1., 11 dist.
214. 1610. z Michalovic Ioan. Smil, De redintegratione Acad. č. III. 3, 18 dist.
215. 1610. Morávek Mathias, Lacrymae č. 2., 21 dist.
216. 1610. Soběslavský Tomáš, Kancionál, za předmluvami 24 dist.
217. 1610. Hippius Ioan., Nuptiis č. 1., 2.. 3.
218. 1610. Ripa Venc., Brevis et succincta collatio č. 1., 5 dist.
219. 1610. Carmina grat. magist. 1610, 27 Apr. č. 2, 5 řeckých dist.
220. 1610. z Hodějova Přech, In obitum, č. 4., 13 dist.

221. 1610. Vokaun Venc., Applausus connubio, č. 1., 4 dist.
222. 1610. Olyrius Venc., Strena č. 1., 6 dist.
223. 1610. Ripa Venc., Theses de adventu I. č. 4, 7 dist. a III. na konci.
224. 1610. Bruncvík Zachar., Natali č. 2., 7 dist.
225. 1610. Vochius Esaias, Gnomae politicae č. 1., 4 řecká dist.
226. 1610. Marcius Ioan., Apophoreta č. 1., 15 dist.
227. 1610. Kropilius Frider., Literario otio profecta symbola, č. 1., 9 dist.
228. 1611. Humbergius Simon, Secundis nuptiis č. I. 1., 7 dist.
229. 1611. Mylius Mart., Strena pro anno 1611. č. 1.
230. 1611. Carm. gratul., Korunovace Matyáše 23. Mai 1611, č. 1., 7 dist.
231. 1611. Carm. gratul. bak., 1611, 23. Aug. č. 7, dist.
232. 1611. Carm. gratul. bakal. 1611, 6. Sept., č. 2.
233. 1611. Carm. grat. bakal. 1611, 4. Octob. č. 1.
234. 1611. Carm. grat. theol. 1611, 20. Oct. č. 1.
235. 1611. Bržimský Daniel, In obitum č. 1., 2 dist.
236. 1611. Kherner Ioan., Παρακέλευσις č. 1., 7 dist.
237. 1611. Rosacinus Mathias Carol,. Genethlia č. 8, 8 dist.
238. 1611. Ambrosius Vencesl., Fel. hymenaeo č. 2., 9 dist.
239. 1611. Pelargus Ionas, Nuptiis, 2 čís.
240. 1611. Štětkovský Vencesl., Fausto Hymenaeo č. 1., 9 dist.
241. 1611. Hanuš Georg., Epitaphia filioli Iohanelli, č. 5., 8 dist.
242. 1611. Sabatecius Samuel, Odae duae, č. 1., 5 dist.
243. 1611. Konečný Matouš, Knížka o povinnostech na tit. 2 dist.
244. 1611. Kamének, Oratio de Hebraeae linguae studio č. 3, 6 dvojverší.
245. 1612. Nysselus Elias, Manipulus frugum vernalium č. 1., 7 dist.
246. 1612. Benedictus Laur., Oratio therapeutica na rubu titule 5 dist.
247. 1612. Carm. gratul. mag. 29 Mart. (Applausus gratulatorius).
248. 1612. Carm. gratul. bakal. 1612, 27. Apr. č. 1., 7 dist.
249. 1612. Carm. grat. 28 Jul. (Vítání krále Matyáše), 2 čís.
250. 1612. Troilus, Oratio de reditu regis Matthiae, 5 dist.
251. Giczinský, Programmata č. I. II. III. V. VII.
252. 1612. Carm gratul. bakal. 1612. 26. Sept. č. 1., 5 dist.
253. 1612. Carm. gratul. theol. 1612. 6. Nov. č. 2., 3 dist.
254. 1612. Rhacotomus Victor., Stenon verae ecclesiae č. 8., 8 dist.
255. 1612. Horatius Georg., Perpetuae memoriae, č. 1., 6 dist.
256. 1612. Tessacius Adam, In nuptias č. 6., 7 dist.
257. 1612. Makovecius, Discursus humanae conditionis, č. 5., 8 dist.
258. 1612. Moravecius Georg, Honores č. 1., 7 dist.

259. 1612. Kochan Vencesl. z Prachové, Impia Bacchanalium consuetudo č. 1. 9 dist.
260. 1612. Kochan Vencesl., Oratio, num civis academicus possit esse civis politicus ,II. č. 1., 3 dist.
261. 1612. Klabza Georg., Coniugio č. 2., 5 dist.
262. 1612. Luteola Ioan., Nuptiis, č. 2., 13 dist.
263. 1612. Bacháček Mart., Monumentum I. č. 2 a I. č. 5., životopis a 9 dist.
264. 1612. Magrle Venc., Amabili puero, č. 2., 9 dist.
265. 1612. Šubar Valent., Písně č. 2., 8 dist. „Ad Tustam".
266. 1612. Mylius Martin, Otium aestivum č. 2, 4 dist.
267. 1612. Duchoslav Venc., Exequiae č. 1. a. b. c., 13 dist., 2 řecká.
268. 1612. Zbytek Venc., In obitum, č. 1., 9 dist.
269. 1612. Vestonia Elis., In beatiss. decessum, č. 4., 5 dist.
270. 1612. Galli Georg., Σὺν θεῷ č. 2, 3 dist. řecká.
271. 1612. Tugurinus Victor., Pars epica, úvod č. 3., 17 dist.
272. 1613. Campanus Ioan., In obitum Susannae č. 1.
273. 1613. Brasidinus Iacob., Carmina exequialia č. 1., 6 dist.
274. 1613. Berger Georg., Fortunae fatique propugnatio č. 1. 4 dist.
275. 1613. Carm. gratul. bakal. 1613. 8. Mart., č. 1. 9 dist.
276. 1613. Carm. grat. mag. 1613. 14. Mart., č. 1., 4 dist. řecká.
277. 1613. Streicius Ioan. Felix, Nobilitate — oratiunculae č. 1., 11 dist.
278. 1613. Giczinský, Programmata V. č. 1., pozvání k volbě rektora.
279. 1613. Giczinský Programmata V. č. 10. „De obitu Catharinae coniugis Boh. Math. Giczinský."
280. 1613. Acanthido-Mitis Jak., Ara exequiis, v úvodě, 9 dist.
281. 1613. Gehlerus Mich., Disputatio philosophica č. 3. c., 9 dist.
282. 1613. Schlik Iul., Investitura, 3. čís., 3 dist. řecká.
283. 1613. Valecius Sim., Traktát trojí, v úvodě, 8 dist.
284. 1613. Labussius Samuel, Nuptiis č. 1., 5 dist.
285. 1613. Olyrius Vinc., Gratulatio, č. 1., 3 dist. řecká.
286. 1613. Nysselus Elias, Manipulus frugum aestivalium III., 5, 6 dist.
287. 1613. Cruciger Petrus, Nuptiis č. 5., 6 dist.
288. 1613. Horatius Georg., Metrodoron, č. 2., 5 dist.
289. 1613. Fradelius Petr, Plausus de nata Lidomilla č. 1., 6 dist.
290. 1613. Fradelius Petr, In felicem reditum č. 1., 6 dist.
291. 1613. Mitis Ioan. (Velvar.) Honori nuptiarum č. 1., 5 dist.
292. 1613. Püchman Adam, Epithalamium č. 1., 9 dist.
293. 1613. Crocinus Venc., Epicedion liberis č. 1., 9 dist.
294. 1613. Kochan Venc., Obitus č. 1., 6 dist.

295. 1614. Giczinský B., Programmata V. č. 11.; č. 24.; č. 26.; V. č. 14.; č. 21.
296. 1614. Pešín Cyprian, Knížka o ráně morové, 2 dist. na rubu tit.
297. 1614. Czernovicenus Paul., Vocabularium, 8 dist. na rubu titule.
298. 1614. Ledčanská Reg., Epicedion č. 1., 9 dist.
299. 1614. Primová Dorota, Threnodia č. 3., 4 dist.
300. 1614. Carmina grat. bakal. 1614. 6. Mart. č. 1., 4 dist. řecká.
301. 1614. Carm. grat. magist. 1614. 17. April. č. 1., 20 dist.
302. 1614. Carm. grat. bakal. 1614. 1. Aug.
303. 1614. Šud Elias, Iusta funebria č. 1., 2 dist. řecká.
304. 1614. Posthumová Judita, Lachrumae, č. 1. 4 dist.
305. 1614. Czesbivius Oratio pro consequenda laurea II. č. 1., 7 dist.
306. 1614. Švantle Sigis., Naenia in obitum č. 2., 6 dist.
307. 1614. Smiřický Alb. Venc. II. č. 7. „Prosopopoeia", 45 dist.
308. 1614. Prunerus, Gratulationes in hon. conjugii č. 3., 5 řeckých dist.
309. 1614. Nisus, Liga jugalis č. 1., 10 dist.
310. 1614. Krupský Henr., Primis nuptiis č. 1., 5 dist.
311. 1614. Valecius Sim., Kázání krátké, v úvodě 7 dist.
312. 1614. Galli Georg., Rhacotomus, na rubu titule 2 dist.
313. 1614. Mollerus Georg. Theoremata č. 3., 3 dist.
314. 1614. Genikovský Adam, Invectiva chorearum, 2. a., 4 dist.
315. 1614. Hertvicius Ioan., In honorem nupt., č. 4., 5 dist.
316. 1614. Pelargus Venc., Connubiali sacro č. 1., 7 dist.
317. 1614. Röscherius, Sacrum Hymenaeo č. 1., 10 dist.
318. 1614. Sedlčanský Ioan., In secundas nuptias, č. 1., 13 dist.
319. 1614. Ješková Anna, Lugubria č. 1. 11 dist.
320. 1615. Martinius Samuel, Sacrum thalamo, č. 2. 11 dist.
321. 1615. Sictor Ioan., Mnemonicon Rochesanense II. č. 1., 4 dist.
322. 1615. Carm. grat. bakal., 1615. 17. Feb. č. 1., 5 dist.
323. 1615. Carm. grat. mag. 1615. 26. Mart. č. 1., 8 dist.
324. 1615. Carm. grat. theol. 1615. 5. Mai.
325. 1615. Carm. grat. bak. 1615. 4. Aug., obrana hodnosti bakal.
326. 1615. Carm. grat. mag. 1615. 20. Sept., obrana hodnosti magist.
327. 1615. Schultissius Georg., Decisio č. 2. 6 dist. řeckých.
328. 1615. Podkostelský Sigism., Succincta oratio III. 1., 2 dist.
329. 1615. Kherbicer Victor. Applausus renovationi, 5 dist. na titule.
330. 1615. Cichoraeus Thob., Passio dom. nostr. I. Chr., na titule 2 dist.
331. 1615. Giczinský B., Programmata acad. VI. č. 9., 3 řecká dist. oslovení odstupujícího rektora Bernarda z Žerotína.
332. 1615. Giczinský B., Programmata VII. 2., ohlašuje se čtení Plautova Trinumma. 8 dist.

333. 1615. Giczinský, Programmata VII. ř. 6., 13 dist.; ohlášení zkoušek bakal. a magisterských.
334. 1615. Giczinský, Programmata VII. č. 8 a řeč o hodnosti bakalářské.
335. 1615. Giczinský, Programmata VII. č. 10. — řeč o hodnosti magistrův; srv. čís. 325 a 326.
336. 1615. Benedicti Laur., Epicedia č. 1. a 14. (Apostrophe exequialis) srv. Giczinský, Programmata 1615. VII. č. 5.
337. 1615. Galerinus Ioan., Haustus aeviterni nectaris, 3 řecká dist. na titule.
338. 1615. Clemens Venc., Lugubris lessus Glattae, č. 2., 6 dist.
339. 1615. Peristerius Venc., Lapsus Adami, 9 dist. na rubu titule.
340. 1615. Syrus Georg., Epithalamia č. 3., 6 dist.
341. 1615. Vencelík Sigm. Matthias, Epicedia č. 3., 8 dist.
342. 1616. Teufel Thom., Natali č. 1., 7 dist.
343. 1616. Aegidius Flor., Elegia č. 1., 8 senárů.
344. 1616. Clemens Vencesl., Magistratus et legum succus, č. 4., 2 dist. řecká.
345. 1616. Carm. gratul. bak. 1616. 10. Mart. č. 1., 2 řecká dist.
346. 1616. Carm. gratul. mag. 1616. 21. Apr. č. 2., 8 hex. řeckých: Parochia Homerica ex IV. Iliad.
347. 1616. Carm. gratul. bakal. 1616. 8 .Aug. č. 2., 5 dist.
348. 1616. Kninský Ioan. Oratio de *στοργῇ* parentum III. 1., 3 dist. řecká.
349. 1616. Sictor Ioan., Disputatio ethica, 3 dist, na titule.
350. 1616. Proškovský Ioan., Symbola, 5 dist. na titule.
351. 1616. Giczinský Programmata, č. 1. „Insignia comitum ab Holejče", 2 dist.
352. 1616. Heliades Ios. Chorinni Idyllia, 6 dist. na rubu titule.
353. 1616. Paulinus Oratio de linguarum diversitate, 2 dist. řecká na titule.
354. 1616. Stephanus Venc., Piis Manibus Estherae, č. 2., 3 dist. řecká.
355. 1616. Janda Georg., Felici Hymenaeo, č. 1., 4 dist.
356. 1616. Skála Matthias, *Μέλισμα* č. 1., 5 dist.
357. 1616. Colidius Matthias Exequiae, č. 2., 3 řecká dist.
358. 1616. Hubaeus Andr., Sacr. nuptiis, č. 4., 5 dist.
359. 1616. Trochopaeus Ioan., De origine Lunae, III. č. 1., 9 dist. řeckých
360. 1616. Streicius Ioan. Felix, *Γαμήλιον*. č. 1., 2 dik. řecká.
361. 1616. Reimitzius Greg., Nuptiis secundis, č. 1., 2 dist. řecká.
362. 1616. Včelín Iacob., Oratio de praesagiis č. 5a, 20 veršíků řeckých.
363. 1616. Clemens Venc., Antiqua Praga, na konci 6 dist. (epilog).

364. 1616. Mylius Mart., Epigrammata, č. 4., 5 řeckých dist.
365. 1617. Zarybnický Samuel, Ad nobilem virum, č. 2., 7 dist.
366. 1617. Genikovský, In obitum č. 2., 8 dist.
367. 1617. Martinius Samuel, Oratio de concordia, na rubu titule 9 řeckých hexametrů.
368. 1617. Schaeneius Daniel, Meditatio Christiana, v úvodě 6 dist.
369. 1617. Včelín Jak., Plausus coronae Bohem., č. 4., 7 dist.
370. 1617. Veverinus Ludov., Leges iudicum propriae, č. 1:, 7 dist.
371. 1617. Kohout Simeon, Epicedia, č. 4., 17 hexam. řeckých.
372. 1617. Prlicius Matthias, Nuptiis, č. 3., 9 dist.
373. 1617. Thermenus Daniel, Oratiunculae, č. 2., 7 dist.
374. 1617. Beraunský Venc., Oratio de dignitate scholarum, 3 dist. na titule.
375. 1617. Heliades Ios., Iusta exequialia Melch. Danik, č. 1. a 6. (9 hex. řeckých).
376. 1617. Carm. grat. bakal. 1617. 2. Mart., č. 1., 13 řeckých hexam.
377. 1617. Carm. grat. bakal. 1617. 4. Aug., č. 1., 14 řeckých hexam.
378. 1617. Hertvicius Ioan., Nobilitas et gloria matrimonii, č. 1., po 2 dist. pod znaky.
379. 1617. Valessius Sam., Felici Hymenaeo, č. 2., 2 dist. řecká.
380. 1617. Cunicius Ioan., Votum natalitium, 5 dist. na tubu ritule.
381. 1617. Aegidii Florian, Ζητήματα, 3 dist. na titule.
382. 1617. Včelín Jak., Quaestiones miscellaneae. na titule 3 řecká dist.
383. 1617. Alectorius Sam., Oratio pro sec. gradu in philosoph. č. 1., 5 dist.
384. 1617. Thobaeus Andr., Epithalamia, č. 1., 7 řeckých dist. a čís. 8 („oda", 8 dvojverší).
385. 1617. Thobiae Valent., In honorem coniugii č. 4.
386. 1617. Schultissius Georg., Sacrum nuptiale č. 1., 8 řeckých dist.
387. 1617. Ehrlichius Christoph., Sacro Hymenaeo, č. 1., 3 dist.
388. 1617. Sidirius Ioan., Vota foederi matrim., č. 1., 5 dist.
389. 1617. Hanyk Matthias, In obitum, č. 1., 9 dist.
390. 1617. Skála Sim., In obitum, č. 1., 8 dist.
391. 1617. Aegidii Florian, Assertio, dist. 7 v úvodě.
392. 1617. Stephanus Augustin. Natali Ioach. a Tiechenicz, 6 dist. na titule.
393. 1618. Malinovský Ioan., Nuptiis, č. 2., 3 dist řecká.
394. 1618. Krumlovský Georg., Epithalamia č. 5., 12 dist.
395. 1618. Vadassius Henr., Oratio, 6 dist. na titule.
396. 1618. Crocinus Venc., Epithalamion, na titule 3 senáry.

397. 1618. Schultissius Ioan. jun., Sacrum nuptiale, č. 2., 8 dist.
398. 1618. Cicada Ioan., Piis Manibus, č. 1., 9 dist.
399. 1618. Cyrus Matěj, Epicedia, č. 1., 14 hexam. řeckých.
400. 1618. Humelius Ioan, Piis Manibus, č. 1., 9 dist.
401. 1618. Typotius Iacob., De hierographia, č. 3., 10 dist.
402. 1618. Vepřecký Venc., Natalitia, č. 1., 5 dist.
403. 1618. Galerinus Ioan., Sacrum thalamo, č. 4., 9 dist.
404. 1618. Cybulovský Luk., Strena, na titule 4 dist.
405. 1618. Stupanus Andreas, Honori senat. Cutteberg, č. 1., 2 dist.
406. 1618. Zarybnický Samuel, Lectis. τριτογάμοις, č. 2., 9 dist.
407. 1618. Assulinus Jan, Epithalamia, č. 1., 9 dist.
408. 1618. Sukius Samuel, Historia de Ioan. Baptista, 4 dist. na titule.
409. 1618. Carmina gratul. bak. 1618, 22. Mart., č. 1., 13 hexam. řeckých.
410. 1618. Carmina gratul. bak. 1618, 9. Aug., č. 2., 12 hexam. řeckých.
411. 1618. Mylius Mart., Schediasmata, č. 2., 2 dist. na titule; č. 18., 8 dist.
412. 1618. Martinius Sam., Hussius et Lutherus, na rubu titule 7 dist.
413. 1618. Mechanopaeus Ioan., Gratulatorium, č. 1., 4 dist. řecká.
414. 1618. Basilius z Deutschenberku Dan., Soud hvězdářský, na titule, 7 dist.
415. 1618. Sictor Ioan., Oratio de imagine Dei, na titule, 8 dist.
416. 1618. Carolides Daniel, Žalmové, za předmluvou 9 dist.
417. 1619. Stupanus Andreas, Positiones de veracitate, č. 1., na titule 6 dist.
418. 1619. Jessenius Ioh., Ad regni Boemiae ordines exhortatio, na rubu titule 9 dist.
419. 1619. Birynus Ioan., Fasciculus carminum, č. 1., 6 dist.
420. 1619. Chebdiovský Ioan., Liga iugalis, č. 1., 9 dist.
421. 1619. Hausska Thob., Specillum repraesentans luxum, 9 dist. v úvodě.
422. 1619. Carm. gratul. bakal., 1619, 7. Mart., 6 dist. „Prima Peneis“.
423. 1619. Carm. gratul. mag. 1619, 18. Apr. „Δαφνὴ ὑψίστη“.
424. 1619. Carm. gratul. theol. 1619, 18. Jul., č. 3., 5 dist.
425. 1619. Carm. gratul. bakal. 1619., 22. Aug. č. 1., 9 dist.
426. 1619. Tunkelius Adam, Gratulationes č. 1., 3 dist.
427. 1619. Clemens Venc., Smirzicias, na konci 5 dist.
428. 1619. Czernovicius, De bello Pannonico, na konci, 8 dist.
429. 1619. Veleslavín Samuel, Prosphonesis č. 1., 7 dist.
430. 1619. Chocholius Ioan., Γαμήλια č. 1., 8 dist.

431. 1619. Galli Mart., Theses de bello na titule, 9 dist.
432. 1619. Včelín Iacob., Unio Bohemica, č. 3., 8 dist.
433. 1619. Aquila Mart., Epithalamia č. 1., 7 dist.
434. 1619. Kninský Ioan., Applausus honori nupt. č. 1., 9 dist.
435. 1619. Haldius Ioan., č. 1., 9 dist.
436. 1619. Salicius Ioan., Carmen natalitium č. 7., 3 dist.
437. 1619. Vlaverinus Venc., *Προσφώνησις* č. 1., 9 dist.
438. 1619. Crinitus Sigis., Piis Manibus č. 1., 9 dist.
439. 1619. Vrautecius Venc., Monumentum č. 1., 14 dist.
440. 1619. Dentulinus Ioan., Oratiuncula, na titule, 4 dist.
441. 1619. Kherbicer Victor., Applausus renovationi, na titule 2 dist.
442. 1619. Kochan Iacob., Luctus č. 2., 9 dist.
443. 1619. Smiřický Alb. Ioan., Lessus č. 3., 9 dist.
444. 1619. Campanus Parentalia Annulae filiae č. 1., 9 dist.
445. 1620. Olyrius Venc., Concio eucharistica č. 4., 9 dist.
446. 1620. Carmina gratul. bakal., 1620 5. Mart., č. 2., 3 dist.
447. 1620. Basilius, Lixivium, 9 dist.
448.[1]) 1621. Mylius Mart., Piis Manibus conjugis Annae č. 2., 10 dist.

Z publikací ku poctě aneb i k útěše Campanově vydaných uvádíme sborníky:

1. K oslavě prvního sňatku se Susannou (Růženou) Rychiovou r. 1612: „Nuptiis clarissimi et doctissimi viri dn. Ioannis Campani Vodniani, prorectoris Academiae Pragensis, sponsi, et pudicissimae virginis Susannae, humanissimi ac integerrimi viri dn. Bartolomaei Rychii, civis Palaeo-Pragen., filiae sponsae, 20. Novemb. Anno 1612. feliciter celebratis honoris ergo amici et clientes scribebant. Pragae, Typis Ionatae Bohutsky." — 8 l. v 8⁰.

Účastníci:

1. Ioan Campanus — oznámení sňatku („Ad nobiles, clarissimos, doctissimosque viros professores Academiae Pragens., dn. collegas et amicos observandos"), 6 dist.
2. Georg. Hanussius
3. Georg. Tessacius
4. Laur. Benedictus
5. Procop. Paeonius
6. Iacob. Zabonius
7. Guil. Strasburgus
8. Mart. Mylius
9. Ioan. Felix Streicius
10. Ioan. Libertinus
11. Georg. Nigrinus
12. Venc. Textorius
13. Georg. Lucas Zavissius
14. Georg. Bergerus
15. Venc. Clemens
16. Venc. Kochan.

[1]) Opravy a doplňky uveřejněny budou v „Dodatcích". V seznamu Dlabačově vyskytují se nejednou věci cizí, kteréž sestavovatel mezi díla Campanova omylem byl zařadil; na př. na str. 27. čís. 35.: „Oratio de dignitate et utilitate civitatum metallicarum" (1615), práce Jana Galerina Příbramského, anebo na str. 25. čís. 24. a 25. I celé sbírky jsou pominuty, na př. Migma (1604) a *'Οξύμελι* (1607). Jinde zaznamenány jsou zase příspěvky, kteréž jen Dlabačovi z pramenů nyní nedostupných byly povědomy. Podobně jest i v „Pamětihodnu" a jiných snůškách rytíře Jana Jeníka z Bratřic.

2. Současně vytištěna byla v Praze u Bohutského za týmž účelem a s titulem zcela stejným sbírka jiná (4 l. ve 4⁰) při níž měli podíl:

1. Ioan. Campanus = Odar. sacrar II. č. 40, též De coniugio (1607) č. 4.¶b.
2. Georg. Remus J. C. reip. Norimb. consiliarius, φιλοφιλίας ἕνεκεν
3. Cunradus Rittershusius J. C., Altorfii mense Decembri
4. M. Georg. Mauricius Witebergensis, Altorfii
5. Mich Gehlerus D. et Academici gymnasii Pragae rector
6. Ioan. Malinovsky ab Hlavaczova
7. Thob. Adalbertus Vodnianus, scholae Misensis rector (Ode Moteta cum 8 vocibus; srv. Od. sacr. II. č. 41, též De conjugio č. 3.)

3. Předčasné smrti téže manželky želeli:

„In immaturum obitum honestissimae faeminae Susannae, coniugis clariss. et doctiss. dn. M. Iohannis Campani Vodniani, proféssoris Academiae Pragensis dignissimi. Quae post multos et graves dolores 16. Augusti hora 24. Anno 1613, cum vixisset cum marito suo tantum menses 8 septimanas 3 et dies 3, pie ex hac vita mortali in immortalitatem emigrauit. Scribebant:

1. Ioan. Campanus, žalostný list švagru Adam. Hippiovi Vodňanskému
2. Georg. Tesák
3. Ioan. Gelastus
4. Georg. Galli
5. Nicol. Troilus
6. Laur. Benedictus
7. Jos. Heliades
8. Procop. Paeonius
9. Ioh. Motovecius
10. Venc. Olyrius
11. Christoph. Mathebaeus
12. Daniel Basilius
13 Victor. Rhacotomus
14. Venc. Ripa
15. Mart. Mylius
16. Ioan. Turca
17. Samuel Sabatecius
18. Venc. Kochan
19. Math. Phlukpeil
20. Ioan. Thoracius
21. Casp. Rhacopaeus
22. Aug. Petrozelinus.

Pragae Typis Samuelis Adami a Veleslavina". — 16 l. v 8⁰. — Campanus v listě Hippiovi připomíná, že ohromen jsa bolem může jen cizí skladby uveřejňovati. O nebožce dí, že byla femina pia, proba, pudica, docilis, morigera, již by Plautus ex amussim bonam dicere φιλέλληνες ἀρετῆς ταμεῖον. Přátelé Campana nazývají „Sol Czechicae Phoebusque Camenae" (G. Galli), Czechiadum magnum decus (Heliades), patriae solque iubarque suae (Rhacotomus), Palladiae sol, firma columna cohortis (Thoracius) a pod.

4. Na smrt dcerušky Anny († 1619) epicedia složili:

„Parentalia Annulae, puellulae blandulae, filiolae clariss. et doctiss. viri dn. M. Iohannis Campani Vodniani, academiae Pragensis professoris publici, consistorii evangelici assessoris, collegii regis Venceslai, alias Caesarei praepositi meritissimi etc. amantissimae, charissimae, desideratissimae, quae vitae nondum annum egressa horis matutinis 10. Septembris vivere desiit anno Salvatoris 1619 Bohemis exulceratissimo, honoris et amoris ergo instituta ab amicis. Pragae Typis Pauli Sessii typographi academici". — 4 l. ve 4⁰.

Účastníci:

1. Ioan. Campanus
2. M. Nicol. Troilus
3. M. Georg. Schultinius de Felsdorf, compater
4. M. Petrus Fradelius, compater
5. M. Venc. Clemens Zebracenus
6. M. Ioh. Galerinus Przibramenus.

Pokud jde o dovednost ve skládání veršů i o rozsah vědění a činnost vůbec, jest Campanus, jak právem dí prof. dr. Jos. Král (Listy fil. 1892, str. 266), z nejpřednějších našich humanistů, ovšem hledíme-li naň se stanoviska doby současné a nikoli s hlediska absolutní dokonalosti. Dokazuje to valná většina jeho plodů, mezi nimiž místo čelné zaujímají, jak pochvaly vrstevníků domácích i cizích svědčí, překlady Žalmů a jich rozmanité parafráse. Nebývají sice jeho verše prázdné banálnosti, šablony a podivných titěrností, ale věc zaviňují na mnoze poměry a modní snaha po zvláštnostech. Ostatně Campanus nedostatků dobře si byl vědom a místy nepokrytě k nim se přiznává, jako na př. v epithalamiu Adamu Rosaciovi (Sacrum nuptiis 1594), kdež dí: „Campanus haec in sexcentorum negotiorum turba tumultuarie scripsit, quae oneri potius, quam honori futura humanissimo Rosacio dicat, ut iudicio stentque cadantque suo." — Často liboval si skládati i verše řecké (zvláště od r. 1613) dle vzoru hlavně Homerova a dosáhl i tu místa vynikajícího. Podrobně snahu jeho oceňuje Dr. Král v Gebauerových Rozpravách filologických 1898, zejména na str. 96—99.

Srv. Balbin, Boh, docta (ed. Ungar) II. p. 263—265. — Procházka F., Fata p. 316. — Dlabač, Biographie 1819 a Künstlerlexicon. — Král, M. J. Campana Břetislav, List. filol. 1892 a Gebauerovy Rozpravy l. c. — Nováček, Listář školství Kutnohorského 1894 str. 73 pozn. — Winter, Děje vysokých škol Pražských a j. — Jireček Jos., Rukověť I. 333 (Kampanus) a j.

Campanus Řehoř, Žlutický, byl kol r. 1616 zámeckým správcem ve Šťáhlavech a měl pověst jako příznivec veršovců (Georgines Matyáš, Strena 1612). Za studií složil příležitostnou skladbu latinskou k oslavě bakalářské promoce Jiřího Czejkovského z Chlumce (Carmina gratulat. bakal. 1601, 13 Aug.). Syn jeho Albinus, jsa žákem školy v Rokycanech účasten byl při epicediích Justiny, manželky děkana Daniele Rejska ve sbírce „Ultimum *ἀντίδωρον*" (1611) a vyznamenán byl pochvalnými verši od učitele Mat. Georgina (Strena 1612).

Campianus Edmund, nar. 1540 v Londýně, vstoupil r. 1573 do řádu jesuitského v Římě a noviciát konal v Praze a Brně. R. 1574 vysvěcen byl na kněze Ant. Brusem arcibiskupem a účinkoval zdárně po 6 let v kolleji Pražské jako professor, kazatel a spisovatel. R. 1580 povolán byl do Říma a odtud vyslán do Anglie, kdež pro horlivé účastenství v tamních rozmíškách náboženských byl zatčen, odsouzen a se dvěma soudruhy Ru-

olfem Severinem a Alex. Briantem r. 1581 v Londýně popraven. Z četných pisů jeho proslul polemický, jadrný traktát: „Rationes decem blati certaminis in causa fidei redditae Acaemicis Angliae“ (v Praze otištěno r. 1592, u Mich. Peterle, s úvodem Vita et martyrium Edmundi Campiani, carmine scripta a quodam amico t condiscipulo eiusdem, dum Oxonii studeret“ — 32 dist. — Mus.[1])

Srv. Rejzek Ant., Blahoslavený Edmund Kampian (1890). — Proházka F., Fata 360. — Ottův Slovník Naučný V. 91.

Camsinus Adam, z Litoměřic, povýšen na bakaláře v Praze r. 1601. . Jun. za děkana Šim. Skály. Mezi 12 kandidáty byl na místě prvním,

Cancrinus Jan, Lounský, r. 1612 žák školy Žatecké, účastník epiedií na památku Mart. Bacháčk (Monumentum II. č. 8.).

Candidus Jindřich, z Hradce Králové, člen tovaryšstva Jana z Hoějova, dosáhl bakalářství v Praze r. 1539 (L. D. p. 324) a stal se písařem a Starém Městě kol r. 1550. Zemřel před r. 1560 dle poznámky Dav. rinita (Vabruschii Naeniae, 1567.):

„Nec te felici modulantem carmina vena
Vivere dura diu, Candide, fata sinunt.“

a manželku měl Ludmilu, vdovu po Duchkovi Košíkovi.

Ve Farraginech jsou od něho čtyři skladby:

1. Elegia conciliatoria, XII. (II. p. 112, 14 dist.), žádá přízeň, odvolávaje se na slib daný Hodějovským, když nedávno byl řinesl báseň od Víta Trajana:

„Tunc mihi te facilem sub conditione dedisti
Dicens: Si scribes saepe patronus ero.“

2. „De Calendis Ianuarii“ (I. 116), 10 dist. Místo pohanského Iana“ máme Christa, jehož narození právě slavíme. Ten nechť Hodějovkého vším zdarem provází.

3. „Reconciliatorium“ (III. 151), 8. dist. Srdečně lituje kvapných ýroků, jež před Šimonem Enniem včera pronesl. Urážka nestala se myslně. Přičiní se, aby nevoli hojnými zásilkami básní zažehnal.

4. „De sua quiete“ (III. 153.) 6 dist. Vyslovuje díky za list, kterým apný nepokoj jeho opět byl utišen. Posílá seznam nových konšelů.

Candidus Pantaleon (Weiss) nar. r. 1540 v Yppsu v Dol. Rakousích, udoval ve Vittemberce a zemřel r. 1608 jako generální superintendent

[1]) Český překlad od Ondřeje Modestina, rektora kolleje u sv. Klimenta, ýšel v Praze r. 1601.

ve Zweibrücken v Rýnské Falci. Od něho jest skupina skladeb: „Bohemais, hoc est: De ducibus Bohemicis libri duo. De regibus Bohemicis libri quinque. Ad d. Rudolphum II., Rom. Imp., Hungariae, Bohemiae etc. regem, archiducum Austriae serenissimum principem, summae in eam familiam pietatis atque honoris ergo carmine scripti a Pantaleone Candido Austriaco. Quibus adiunctum est Carmen in expeditionem Maximiliani II. Rom. Imp. contra Turcas anno 1566 susceptum eiusdem autoris. Argentorati typis Antonii Bertrami. Anno 1587". —Str. 131 ve 4⁰; k tomu VI l. úvodu. Pracováno jest plynným a obratným veršem z největší části dle kroniky Aeneáše Sylvia (až po Jiřího Poděbradského) a dle některých jiných pramenů.

Napřed jest úvod chvalořečnický, věnovaný císaři Rudolfovi II. Skladatel původně zamýšlel práci zasvětiti Maximilianu II., avšak po předčasném úmrtí jeho předkládá ji nástupci. Připojili elogia:

1. Henr. Fabricius Med. Doctor, 5 dvojverší.
2. Salomon Frencelius, Vratislav., 4 dist.
3. Dav. Chytraeus — 2 řec. dist. s lat. překladem.
4. Ioan. Sturz JUDr., 4 dist.
5. Henr. Fabricius MDr., 5 dvojverší.

Obsah skladeb:

I. 1. „Pantaleonis Candidi Bohemaidos Ducum liber primus." — 379 dist. Zač.:

„Gesta ducesque cano populi, quem Boide sylva
Continet in medio Teutonis ora sinu."

Příchod Čecha a Lecha. Poloha země, způsob života, ctění bohův. Po Čechovi Krok = Gracchus, založil Krakov; Libuše, spor bratří o dědiny, Přemysl, dívčí válka, knížata až po Hostivíta (Nostricia).

2. „Pantaleonis Candidi Bohemaidos Ducum liber secundus" — 249 dist. Knížata křesťanská. Bořivoj, Václav, Boleslav I., II. Milada, sancta femina. Boleslav III., Jaromír, úklady Vršovců, Oldřich, Polané, Božena, Břetislav, únos Jitky, výprava do Polska, válka s císařem, Spitihněv.

II. 1. „Pantaleonis Candidi Bohemaidos Regum liber primus". — 628 hex. — Vratislav, biskup Jaromír. Vladislav obdržel do znaku lva; „origo armorum in clypeis" — obšírná episoda rhetorická. — Další králové až do Jindřicha Korutanského.

II. 2. „Pantaleonis Candidi Bohemaidos Regum liber secundus". — 449 hex. — Jan Lucemburský, Karel IV. Vjezdy do Florencie a do Říma. Návrat do Prahy, universita. Václav IV. Zikmund. Hus. Žižka. Války husitské: obšírné rhetorické popisy.

II. 3. „Pantaleonis Candidi Bohemaidos Regum liber tertius" — 448 hex. — Koncil Basilejský. Lipany. Sigmund v Praze, jeho smrt.

II. 4. „Pantaleonis Candidi Bohemaidos Regum liber quartus". — 529 hex. — Albrecht, Ladislav, Jiskra, Jiří Poděbradský, Vladislav, Ludvík, bitva u Mohače.

II. 5. „Pantaleonis Candidi Bohemaidos Regum liber quintus". — 429 hex. — Ferdinand I., Maximilian II. Oslava, že jeho zásluhou

„pia relligio Germanis floret in oris,
Quod divina palam supremi oracula verbi
Vera sonent Christi, sacrum et sincerior usus
In patriis regnet templis." Rudolf II. Přání jemu:
„Te porro incolumem servet rex aetheris alti
Austriacamque domum post mundi extendat in annos."

III. 1. „Carmen in expeditionem divi Maxaemiliani Secundi, Romanorum Imperatoris, Hungariae, Bohemiae etc. regis contra Turcam anno 1566. susceptam. Scriptum a Pantaleone Candido" — 202 hex. — Rhetorické horlení a povzbuzování.

III. 2. „Precatio contra Turcam" — 35 dist. Zač.:

„Christe, salus hominum, caelestis imago parentis,
Qui polles geminae stirpis honore Deus,
Aspice, circumstent quae tanta pericula nostrum,
Quae feriat miserum saeva procella caput . . ."

Skladby Candidovy jsou v nejedné příčině pozoru i pamětihodné. Jeho „Bohemais" naplnila konečně dávnou touhu českých humanistů, aby latinským jazykem zveršovány byly české dějiny, jak o to zejména Jan Hodějovský z Hodějova po dlouhá léta marně byl usiloval. Candidus šťastně obral si ku svému zpracování pramen nejpříhodnější, humanistu Aeneáše Sylvia, a podnik dovedně ku konci přivedl. Chyb Sylviových ovšem opraviti nedovedl, ba zkomolováním českých jmen ještě je zveličil, ale svým způsobem otevřel veršovcům dráhu k následování. Jeho směru přívržencem byl i Jan Campanus Vodňanský, jak svědčí jeho „Cechias" (1616).

Candidus Sixtus nar. kol r. 1530 v Praze, kněz evangelický, měl pro novotářství ve věcech víry mnoho nepřátel a mnoho zkusil. Byl v l. 1583—1593 arciděkanem v Kutné Hoře. R. 1593 vystěhoval se do Pelhřimova, kdež zemřel r. 1594. Srv. Winter, Život církevní, str. 206. — Jireček Jos., Rukověť, I., 335.

Učitel školy Vysokokostelské Jan Hubecius ve skladbě „Origo Bacchanalium" (1592) povahu jeho vychvaluje:

„Candida non frustra sortiris nomina, Sixte,
Ingenuo namque es candidus ore senex.
Candidus es Musis, es candidus omnibus unus,
Te quoque templa senem candidum amica sonant."

Candidus Václav (A l b u s z Ú r a z u), rodič Staroměstský, stal se r. 1499 bakalářem a 1502 mistrem. V letech 1505, 1507 a 1509 byl po třikrát zvolen za děkana fakulty artistské a 1511 konečně za rektora university. V důstojenství tom ještě před zakončením roku povolán byl za nástupce Jana Paška z Vratu v nejvyšší písařství (kancléřství) Starého Města a po uplynutí roku rektorského z university vystoupil. V úřadě kancléřském Candidus trval aspoň do r. 1521, nazýván jsa tehdáž také mistr V á c l a v A l b u s z Ú r a z u, patrně následkem povýšení do stavu lidí erbovních (Tomek, Dějepis města Prahy VIII. 283; IX. 255; X. 249 a j.). Ze zápisů jeho v P a m ě t e c h u n i v e r s i t n í c h projevuje se květnatým způsobem slohovým snaha plouti aspoň na povrchu proudem humanistickým. K ráznějšímu činu pro nápravu Candidus se nevzchopil, nýbrž v neshodách mezi universitou a Václ. Píseckým omlouval a hájil zpátečnictví, v němž většina mistrů zarputile vězela. Srv. Truhlář Jos., Humanismus za krále Vladislava, str. 131 a násl.

Candidus Václav, Pražan, stal se bakalářem r. 1585, 26. Iun. za Trojana, po disputaci „A n a n i m a h o m i n i s a c o r p o r e d i s c e d e n s s i t i m m o r t a l i s e t f a c u l t a t e s s i b i a D e o i n d i t a s r e t i n e a t e x e r c e a t q u e?“ Mezi 10 kandidáty měl místo druhé. Z počátku přijal místo kantora na Malé Straně, načež od M. Petra Codicilla z Tulechova, rektora universitního, podán byl r. 1586, 27. Sept. za správce školy Vysokokostelské v Kutné Hoře. Roku 1587 při sv. Havle pojal za manželku Annu, vdovu po Martinovi Dašickém, písaři radním. V povinnostech městských býval členem starších obecních a osmisoudcem. Nástupcem jeho ve škole stal se M. Jan Benicius Táborský. Zemřel r. 1610. Pozůstalý po něm syn J a n, oddal se též učitelství a přispěl r. 1612 k e p i t h a l a m i í m Jiřího Georgiady, kollegy u sv. Jindřicha v Praze (Coniugio, str. 25., 6 dist.). — Srv. Hejnic Otok., Listář k dějinám školství kutnohorského str. 98, 99.

Cantoris Daniel z Tábora, studoval, pokud známo v Žatci, kdež súčastnil se při epicediích vydaných školou r. 1599 na památku M. Daniele Adama z Veleslavína (Lugubria II. č. 5.). R. 1601 5. Ian. stal se bakalářem za Šim. Skály a měl několikrát podíl v gratulacích a promocích bakalářů (1601, 13. Aug.), mistrů (1600. 4. Iul.) a jiných příležitostech jako o svatbě Jos. Heliada (Nuptiis 1600 č. 11.), Bartol. Hircia (Nuptiis 1600 č. 5.), Mart. Paulina (Epithal. 1600 č. 8), Viktorina Rhacotoma (Carmina honori nuptiarum č. 6.) a při pohřbu Ambr. Žiželického (Exequiae in obitum 1600, č. 7.). Po delší dobu spravoval školu ve Velvarech: r. 1603 vyjednáváno s ním, aby přijal správu škol v Klatovech místo neduživého Abrahama Rušína, ale sešlo z toho. Cantoris mezitím ve Velvarech se oženil a po smrti manželčině vstoupil po druhé ve sňatek s Žofií, dcerou po Prokopu Žákovi v Litoměřicích a nabyl tam měšťanství. K svatbě napsána epitha-

lamia: „Honori nuptiarum virtute ac eruditione praestantis viri domini Danielis Cantoris Thaboreni, civis Velvariensis, honestissimi sponsi, et pudicissimae virginis Sophiae, piae memoriae domini Procopii Ziak, civis et senatoris urbis Litomerzicenae cis Albim meritissimi relictae filiae, sponsae, celebratarum 13. Febr. Anni 1608 amici gratulabantur Pragae typis Pauli Sessii". — 4 l. ve 4°.

Účastníci:

1. Steph. Prunerus
2. Ioan. Ziak
3. Georg. Tichistes
4. Ioan. Campanus
5. Procop Paeonius
6. Paul. Raphigius
7. Vencesl. Šindlar
8. Ioan. Mitis.

Cantoris zemřel r. 1613 dne 22. Iun. Verše na jeho smrt napsal Václ. Rokycanský: „Uvae Lidomierzicenses" (1613, č. 8.). Samostatně byl vydal:

1. „Turris urbis Thabor fulmine insperato concussa ardens anno Christi et die infra signato (1602, 7. Mart.) heroico carmine descripta a Daniele Cantoris Thaboreno. Pragae. Ex officina Othmariana. Anno 1602." — 4 l. ve 4°. — 143 hex. Strahov.

Připsáno „senatui Taborensi" × „Velvarii Idibus Mai 1602."

Dne 7. března 1602 nad Táborem strhla se v noci prudká bouře s krupobitím, blesk udeřil do věže stojící téměř uprostřed města a zapálil, O polednách vítr se utišil, střecha se sřítila, zvon od hodin se rozlil; potom oheň uhašen. Nazejtří množství lidu hrnulo se do chrámu na poděkování Bohu, že neštěstí bylo odvráceno. Náhle černé mraky zastřely celou oblohu:

„et nova tempestas, horror novus ingruit umbrae."

Lidé zděšeni trnuli, myslíce, že nastává soudný den. Na štěstí nebezpečenství rychle zmizelo. Díky Bohu. — Připojen epilog od Štěpána Peristeria Stříbrského (14 dist.).

2. „Navigatio Pauli Romam Ex capit. Actor 27. et 28. carmine reddita et nomini reverendi in Christo patris dn. Pauli Acanthidis Horazdoviceni, ecclesiae apud Drzinovienses pastoris vigilantissimi, Musarum patroni optimi etc. inscripta a Daniele Cantoris Taboreno Pragae typis Othmarianis. 1602." — 6 l. ve 4°. — 238 hex. — Strahov.

Z počátku je holé napodobení Vergilia; později přestává se již jen na sbírce veršů a výrazů Vergiliovských. Zač:

„Facta virumque cano, Syriae qui missus ab oris
Italiam, populi furiis agitatus acerbis
Iudaici, crudoque odio sortisque procellis,
Multum ille et vitrei iactatus in aequore Ponti
Vi Boreae, saevi rabidam Plutonis ob iram.

Multa quoque et constans passus, dum iussa Iehovae
Aeterni memorans populi deferret ad aures.
Tantae molis erat quasvis inflectere gentes
Ad Christi nomen verae normamque salutis . . . ."

Viz Acanthis Pavel, str. 7. Srv. Dvorský, Paměti o školách českých, str. 161 a násl. — Winter, Školy partikulární, str. 190.

Cantoris **Matěj** ze Žďáru, řiditel zpěvu (choragus) v Litoměřicích, napsal epithalamia ku svatbám M. Jana Chochola, syndika městského (*Γαμήλια* 1619, č. 13.) a Tob. Dvorského, primasa v Novém Bydžově (*Ἔπος εὐχωλαστικόν*, 1620 č. 3.).

Cantoris **Václav** z Brandýsa, jsa žákem školy Lounské přispěl r. 1599 přáním k svatbě učitele Řehoře Zhorského s vdovou po Petru Caseliovi Hradeckém (Nuptiis 1599 č. 14).

Canutius **Bartoloměj** Toxotes, rodilý Dán ze Seelandu, přihlásil se r. 1609 za posluchače university pražské a předložil mistrům prosbu, aby směl veřejně deklamovati „de restauratione Academiae Pragensis". Pro lepší náklonnost podal mistrům epigrammata k jich cti složená. Mistři odmítli deklamaci slovy, že bude řečniti o téže materii před stavy o vánocích mladý Smil z Michalovic, a přislíbili i udělili Dánovi podporu. Canutius zdržoval se potom asi rok v Praze zaměstnán jsa při škole sv. Michala na Starém městě a hledě si získati přízeň rozličnými pokusy literárními, zvláště parafrasemi a imitacemi z Horatia, Vergilia, Ovidia, Martiala a Katulla. Ku přednášce v kolleji Karlově dostal se r. 1610 jako „alumnus Academiae" dne 2. Febr. a to s thematem: „de litteris earumque praestantia pro felici Academiae Pragensis instauratione" (Troilus u Giczinského Program. I. č. 2.). Podobnou chvalořeč, bombastem přeplněnou měl ku cti mladého Tomáše Teufla z Zailberka („Panegyris heroi iuveni strenuo et nobilissimo d. d. Thomae Teuffel a Czeylberg, litterarum Atlanti et Mecaenati") s připojeným dodatkem chvály Campanovy, 415 hex., tisk Jiřího Hanuše v Praze r. 1610. Jiné pokusy jeho jsou:

1. „Lusuum iuvenilium liber IV. Pragae typis Pauli Sessii. Anno aerae Christianae 1610." — 20 l. v 8°. — asi 100 drobností, větším dílem týkajících se cizinců, hlavně Dánů, a jen několik věcí domácích.

2. „Lusuum iuvenilium liber V., in quo parodiae ex Horatio Pragae typis Georgii Hanussii. Anno Domini 1610. — Pragae typis Georgii Hanussii" — 32 l. v 8°. — Věnováno jest „Georgio Hanussio, pastori Pragensi et consistorii assessori." — Ku sbírce jest připojen jest oddíl další: „Lusuum iuvenilium liber VI., in quo parodiae

ex Martiali et Catullo" — list. 17.—32. Obsaženo jest 75 čísel drobných, některé jednotlivcům svědčící.

3. Carmina gratulatoria magistrům 1610, 27. Apr., č. 10.

4. Pochvala při deklamaci Václ. Rokycanského „De studiorum in Bohemia progressu", č. 3. a 4.

Capella Petr z Elbinku narodil se kol. r. 1550 v Hostinném a zemřel v měsíci září r. 1599 tamže morem. Vzdělával se na cizině hlavně ve Vittemberce; po r. 1580 usadil se v Hradci Králové a znamenité zámožnosti se domohl (Rybička, Královhradecké rodiny erbovní, 1873. str. 16.) V důvěrném přátelství žil s Václ. Plácelem a s ním spolu povýšen byl r. 1582. 4. Dec. od císaře Rudolfa II. do stavu erbovního s přídomkem „z Elbinku". Básnictví latinské pěstoval s oblibou a se zdarem. Carolides nazývá ho „Musarum decus et Charitum" a velebí vzácnou jeho upřímnost:

„Rebus in humanis vix hoc mihi contigit ullum
candidiorem aequa cernere mente virum" (Epigr. I., 294, 1601.).

Campanus (Charites, 1600, I. 18.) o něm bombasticky prohlašuje:

„De Petri capella ab Elbinga."

„Prima Capella Petrus, Borbonius altera lux est,
Sidera nos alii, sed sine luce sumus.
Hoc ita cantari mors indignata Capellam
Mactat et Arnovia lurida condit humo.
Flete pii vates et Phoebo digna locuti,
Ille Capella Petrus gloria nostra cadit."

Věc ta zřejmě potvrzuje zprávu Balbinovu (Boh. docta, ed. Ungar, II. p. 242), že Capella „vulgauit carmine oppido felici Duces ac reges Bohemiae". Ale skladba taková jest nezvěstná, leč by pocházely odtud dosti četné výňatky rodopisné a erbovní ve spisech Daniela Adama z Veleslavína. Z prací bezpečně Capellových zjistili jsme:

1. „In resurrectionem Domini. Wittebergae. Excudebant Clemens Schleich et Antonius Schöne. Anno 1575. Petrus Capella Arnoviensis, Boiemus." — 6 l. ve 4⁰. — 278 hex. — Roudnice. — Skladba meditační, k porozumění dosti nesnadná.

2. Epithalamia:

a) Gratulatio scripta clarissimo viro dn. Iohani Cocino, cum VI. Cal. Iul. cum dulcissima sponsa sua Anna Ceineria Pragae nuptias celebraret 1585. × Petrus Capella ab Elbing". — Jest přání k sňatku humanisty Jana Cocína s rhetorickým refrénem. Ženich velmi se chválí a sňatek jeho za šťastný se pokládá. Vytištěno bylo v ozdobné formě foliové na dvou sloupcích. Celkem 123 hex. — Sborník Dobřenského č. 69 na Strahově.

b) Mráz Andreas: „Epithalamia" 1588, č. 1.: „Sponso et sponsae", 16 dist. k svatbě s vdovou Magdalenou Antoškovou.

c) Raubalius Ioan.: „In honorem secundarum nuptiarum dn. Ioannis Raubalii Zateceni, civis et senatoris Reginaehradecensis" 1589, č. 1. — 399 hex. Zač.:

„Urbs antiqua iacet, Boemis habitata colonis,
Quam nitida Orlicia a laeva pulcerrimus unda
Sed dextra scisso pater Albis flumine mulcet.
Hanc quoniam summos extollit cole penates
Et pulcras circum ostendit lato aequore turres,
Hradecium prisci patrio sermone vocarunt."

Obšírné líčení úrodného a pěkného kraje. Druhdy lidé bydlívali v doupatech, po zvířecku, ale vůle Boží stanovila jim řády. Odtud život pospolitý, svazky manželské. Strážcem řádu jsou rady městské. Chvála Hradeckých. Na konci přání novomanželům. Skladba květnatá.

d) z Dromsdorfu Erasmus Quintus: „Idyllion in nuptias nobilis et egregii viri dn. Erasmi Quinti a Dromstorff, caesarei in camera regni Boemiae secretarii, et nobilis genere ac forma virginis Elisabethae, filiae nobilitate, prudentia et rerum forensium cognitione excellentissimi domini Abrahami Hrochi a Mezilessitz 4. Cal. Februar. Anno 1589. fatalium secundo celebratas. Autore Petro Capella ab Elbinga 1589". —4 l. ve 4°. —37 dist. „Idyllion" a „Phalaecium" 55 veršů.

e) Vodolanský Vencesl.: „Nuptiis d. Venc. Vodolanský et Dorothea Iandia", 1590, č. 1. — 23 dist.

f) Brzekovec Laurent.: „Rarae felicitati ornatiss. virtute et pietate praestantis dn. Laurentii Brzekovecii a Zaworzic, consulis Antiquae Pragae amplissimi, filiam suam Salomem virginem humaniss. dn. Adamo Geroni elocantis 26. Novembris anno 1591 × Petrus Capella ab Elbing." — List fol. — 7 + 9 dist.

g) Hájek Šimon: Epithalamia (1595, č. 2): „Nuptiis, quas vere nobilis virtute, eruditione et variarum linguarum cognitione dominus Simeon Hagecius ab Hagek Sac. caes. Maiest. ab epistolis latino stylo concipiendis celebraturus est cum nobili et honesta virgine Johanna Catharina, nobilis, vere docti et clarissimi viri dn. Adami Lehneri a Kauba filia, hos qualescunque sint, mittit versiculos Petrus Capella ab Elbinga." 13. dist. + 183 hex. — Skladatel líčí vidění, jež měl v snách. Věkovitý strom s nesčetnými kloníky a posetý zlatým ovocem jal se příchozí, dle podoby Turčín, osekávati do hola; ale strom neuschl, nýbrž znova vypučel a bujně se zelenal. Probudiv se pomýšlím na nebezpečenství od Turka hrozící křesťanstvu. Novým snem věc se vysvětluje; duch jakýsi vede mne znova do háje; tu spatřím dívku, ana přede mnou prchá a procitnuv dovtipuji se, co vidění znamená. Otec nevěstin má ve znaku půlměsíc, dcera jeho jest ratolest, jež nově vypučí. — Skladba jest květnatá, ale divně strojená.

h) Koit Ioannes: „Elegia nuptiis nobilis clarissimi et ornatissimi viri d. Ioannis Koit ab Albo Monte medici, quas celebravit cum nobili honesta morata pia et venusta Lidumila, Henrici Skretae a Zavorzic relicta vidua, nobilis clarissimi et in regno Boiemiae causarum in summo foro actarum omnium maioris Venceslai a Sskalisstě de Ottrsfeld filia. Anno 1596 die 18. Febr. dicata a Petro Capella ab Elbinga. Pragae Typis M. Danielis Adami. Anno 1596." —6 l. ve 4°. —Rady, jak se chovati v manželství, aby stále panovala svornost. — Ráz dosti kazatelský.

3. Epicedia.

a) Epicedia in funere integerr. matronae Annae Coitae, Venceslai Placelii ab Elbinga, fori in tractu Hradecensi archigrammataei nobilis, pereruditi et optimi viri optimae coniugis. Autoribus Salomone Frencelio a Fridenthal, poeta caesareo et Petro Capella ab Elbinga. Pragae typis M. Danielis Adami. Anno Sal. hum. 1590." 10 l. ve 4°. — Od Capelly tu jest pěkné epicedion (95 hex.) a několik epitapií.

b) Hoffmann Sebast., Παραμυθήσεις (1591.) č. 6: Epigrammata epicedia, 3 čís. na smrt manželky Šebast. Hoffmanna, Magdaleny Šmídové.

c) Aquinus Venc., Exequiae (1593, č. 2., 4., 7.) — Viz Aquinus Václav, str. 58.

4. Různé skladby:

a) Ophthalmius Vít.: Processus (1585, v úvodě č. 11.) 3 dist. doporučovací.

b) Mitis Thom., Synopsis biblicae (1586, v úvodě na rubu titule) 22 fol., doporučení a pochvala; ibid. č. 14. — 5 dist.

c) z Veleslavína Dan. Adam: Kalendář historický, v úvodě:

α) In Diarium historicum — 2 dist.
β) In leonem Boemicum — 7 dist.
γ) Arma Novae Urbis Pragensis — 2 dist.
δ) Arma Minoris Urbis Pragensis — 2 dist.
ε) In Pragam, inclytam Boemiae metropolim — 3 dist.

„Lignea prima fuit, posuit cum limina Pragae
Iam tum surgenti prima, Libussa, suae.
Marmorea inde stetit, postquam super aethera turres
Extulit et magnas luxuriose domos.
Iam non marmorea est, non lignea, at aurea tota
Continua facta est sede, Rodolphe, tua."

d) z Veleslavína Dan. Adam:

α) Vypsání města Jerusalema (1592) na rubu titule: „In insignia dn. Georgii Funckii ab Oliveto . . 7 dist.
β) Itinerarium S. Scripturae (1592) na rubu titule: Insignia familiae baronum a Zierotína, 2 dist.

γ) Plácel Historia židovská (1592) předmluva: Insignia Venceslai Placelii ab Elbing, 2 dist.

Zprávy o literární činnosti Capellově doplňují se svědectvím Campanovým, jenž ve spise „Sedecimi centenarii triennium" (1601) uvádí, že Capella v Hostinném zesnulý:

„Hic vir erat! Lingua melior vel divite vena
Ambiguum, quoties versu eloquioque tonantem
Flos virtusque virum peregrinis vidit in oris.
Ille tuis etiam sollers Cuteberga metallis
Naturam infusam vates cantando parabat
Prodere, res alta terra et caligine mersas
In lucem adnixus trahere atque educere in auras.
Illi etiam, Phoebo quondam qui digna locuti
Insignes titulis, gravis Hassisteinius, acer
Gelenius, Schlechtae faciles in carmine Petri
Victuro positi seris legerentur in annis."

Leč o básních „De Guttebergae metallorum natura" a o skladbě „Petri Schlechtae de Hassisteinio et Gelenio carmen", tak jako o básni „De ducibus ac regibus Boiemiae", nevyskytá se nikde ani nejmenší zmínka.

Capo Petr z Netovic u Slaného byl studentem vysokého učení Pražského a r. 1604 poslán byl Bacháčkem do Kutné Hory za předního kollegu u sv. Jakuba, kdež po roce, když se byl stal bakalářem (19. Jul. 1605), potvrzen byl za předního správce škol. R. 1608 napsal k oslavě města Slaného a tiskem vydal spisek zvaný: „Περιγραφία ut antiquitatis, ita rerum gestarum fama celeberrimae urbis Slanensis" (Pragae, 1608 v 8⁰), jejž uvádí Dlabač v životopise Campanově na str. 24. pod čís. 21. — V téže asi době prohlášen byl i za magistra. R. 1609 pojal za choť Estheru, vdovu po měšťanu horském Mart. Holubáři a stal se písařem městským. Sňatek ten hlučně byl oslavován přáteli v epithalamiích:

„Felici Hymenaeo virtute et doctrina ornatiss viri dn. M. Petri Caponis Netoviceni, scholarum Cuttebergensium rectoris industrii sponsi et honestae atque modestae viduae Estherae, post obitum piae memoriae dni. Martini Columbi, civis Cuttnensium dignissimi relictae, sponsae, 3. Feb. Anno Dei 1609. feliciter celebrato, amici boni ominis ergo applaud. Pragae typis Schumanianis." — 15 l. v 8⁰. — Klement.

Účastníci:

1. Venc. Stephanus
2. Ioan. Campanus
3. Nicol. Troilus
4. Christoph. Mathebaeus
5. Steph. Prunerus
6. Procop. Poeonius
7. Ioan. Palladius
8. Simon Beniovskii
9. Gabriel Svechinus
10. Melich. Colidius

11. Aug. Krzeczka
12. Ioan Valessius
13. Martin Rhacopaeus
14. Ionas Pelargus
15. Georg. Nigrinus
16. Elias Nysselus
17. Nicol. Hanzlinius
18. Thob. Lucinus
19. Ioan. Matthiades
20. Ioan. Claudianus
21. Thom. Duchoslai
22. Ioan. Felix Streicius
23. Matthias Viti
24. Venc. Horak
25. Lucas Bochaufius
26. Valent. Coptiades
27. Venc. Ripa
28. Dan. Vratislavský
29. Nicol. Spissius
30. Nicol. Rabinus
31. Mathias Posthumus.

Po smrti první manželky (18. Mart. 1617) oženil se Capo téhož r. 1617 podruhé a to s Reginou, dcerou nebožtíka Václava France z Liblic a po více let seděl v radě, patře k nejváženějším měšťanům. V dobách pobělohorských bylo mu snášeti mnoho protivenství; protože patřil k nejhlavnějším odpůrcům reformace katolické, bylo v domě jeho dne 25. Decemb. 1625 na rozkaz nejvyššího mincmistra Viléma z Vřesovic 20 mužů na tak dlouho, až by k vyznání katolickému se přiznal. Stálé útisky posléze z města ho vypudily.

Literární činnost Caponova pouze za mladších let bývala patrnější. Kromě „Perigrafie" (1608) měl podíl několikrát při gratulacích, hlavně bakalářům a při svatbách. Toho druhu jsou:

1. Colidius Melich., προσφώνησις (1605 č. 3.) při promoci bakalářské dne 16. Aug. č. 3.

2. Prunerus Štěpán, Acclamationes laureae primae (1606, č. 5.).

3. „ Strena (1606, č. 5.).

4. „ Virtute et doctrina ornatissimo (1606, č. 13.) při promoci magisterské, 17. Aug.

5. Přání inspektorům Horským Janu Šultysovi, Janu Piscisovi a Janu Benickému (1607 č. 2.)

6. Vrbenský Viktorin, In honorem nuptiarum (1606, č. 7.).

7. Jacobaeus Pavel Connubio (1607, č. 7.).

8. Štětkovský Venc., Fausto Hymenaeo (1611, č. 4.).

9. Hubaeus Andreas, Sac. nupt. (1616, č. 2.).

10. Vzpomínka na zemřelé přátele, Kutnohořany Jakoba Bzeneckého a Adama Genikovského („Piis manibus" při kázání pohřebním Václ. Stephana 1617, na archu C. D., 20 dist.). —

Srv. Nováček, Listář školství Kutnohorského str. 86., pozn. — Bílek, Reformace katolická, str. 67.

Carchesius Antonín, právník ve službě Absolona Lehna Krnovského, napsal r. 1557 Epithalamion M. Stephano Rigelio, č. 1.

Carchesius Jan z Prostějova měl účast při pohřební památce Jiřího Kyrchbergera, vychovatele dítek Bohuslava z Michalovic na Rvenicích (Exequiae, 1607, č. 9.).

Carchesius Martin, jinak **Kraus z Krausenthálu** (Jireček, Rukověť I., 415.) pocházel z Jablonného, kdež otec jeho Jiří býval měšťanem; od r. 1564 konal služby při úřadě písařském na Starém městě. R. 1599 byl mu pro četná a starožitná zaměstnání zvýšen plat na místo jedné kopy v témdni na dvě kopy. Za manželku měl Doroťu z Kapřštejna, kteráž r. 1614 posledním pořízením tři domy, kteráž po manželu byla zdědila, odkázala jedinému synu Tobiášovi, písaři v Dolení kanceláři. Ze spisů C.-ových „Knížka obsahující stav městský“ (1602) opatřena jest na konci předmluvy dvěma pochvalnými skladbami M. Jana Vocorinea.

Carlovicius Christophorus od r. 1557 v službách Ferdinanda I., pán na Červeném Hrádku a Hermsdorfě, vrchní hejtman v Jachymově. Tomáš Mitis věnoval jemu část svých prvotin žalmických „Varii generis Odae in Psalmos Davidis“ (1562). Carlovicius zemřel 8. Ian. 1578. Epitaphium od Bernarda Sturma zaznamenává Lupáč, Ephemeris ad VIII. Ian.

Carmina gratulatoria 1557. „De serenissimi principis ac d. d. Maximiliani, regis Boiemiae, archiducis Austriae etc. felici adventu in arcem Pragensem octavo Aprilis die, poemata aliquod gratulatoria a vatibus Pragensibus scripta × Apud Ioannem Cantorem in Antiqua Urbe Pragensi Anno 1557.“ — 8 l. ve 4⁰. — Na titule podoba Maxm. a pod ní tři senáry od Collina.

Účastníci:

1. Collinus (na tit.)
2. Cuthenus Mart.
3. Collinus Math.
4. Trajanus Vit.
5. Mitis Thom.
6. Proxenus Sim.
7. Banno Ioan.
8. Handsch Georg. (3 čís.)
9. Lupáč Prok.
10. Khern Greg.

Carmina gratulatoria 1558. „De triumphali adventu serenissimi et invictissimi imperatoris Ferdinandi I. P. P. Pragam, Bohemorum metropolim, gratulatoriae acclamationes. Ex Academia Pragensi.

Lectori.

Edimus haec patriae patri summoque monarchal,
Cui dos cum Musis subdita turba sumus.
Si minus est artis, minor aut facundia nobis,
Quam decet: officium dixeris esse pium. — 1558. —

1558. — × Excusum officina typographica Ioannis Cantoris in Antiqua urbe Pragensi.“ — 38 l. čili 10 archů, A — Kij. —

Účastníci:

1. Jak. z Varvažova (4 čís.)
2. Thom. Mitis
3. Sim. Proxenus
4. Andr. Lucinius (2 čís.)
5. Mart. Rakocius
5. Petr. Codicillus
7. Vitus Trajanus (6 čís.)
8. Ioan Banno
9. Proc. Lupáč
10. Georg. Spanmüller
11. Greg. Khern
12. Ioan. Basstarius
13. Dan. Mathiaschius
14. Vinc. Makovinus.

Carmina gratulatoria 1567. In adventu invictissimi et gloriosissimi Romanorum imperatoris Maximiliani II. etc. Hungariae, Bohemiae regis etc., domini domini clementissimi etc., cum videlicet ingrederetur inclytam urbem Pragam, metropolim Bohemiae: Chorus Musarum instructus ex adolescentibus scholasticis, nomine Academiae Pragensis, cum suis titulis atque ornamentis distributus per viros urbis eiusdem ad concinendum pias et laetas acclamationes etc. ipsis Calendis Martiis. Anno Domini 1567. —Pragae Excudebat Iohannes Gitczinus. Anno Domini 1567." — 7 l. ve 4⁰.

Účastníci:

1. Petr. Codicillus
2. Proc. Lupacius.

Carmina gratulatoria 1575. „De felici adventu invictissimi ac serenissimi principis ac d. d. Maximiliani II., Imperatoris Romanorum semper Augusti etc. Hungariae et Boiemiae regis etc., una cum gloriossisima regina Maria Imperatrice etc. et illustrissimis principibus d. d. Ernesto, Mathia et Maximiliano archiducibus Austriae etc. dominis clementissimis in arcem Pragensem 20. Feb. Anno D. 1575. gratulatorium carmen editum ab aliquot cultoribus poetices in Academia Pragensi. — Pragae Excusum in officina Georgii Nigrini. Anno 1575." — 12 l. ve 4⁰.

Účastníci:

1. Petr. Codicillus
2. Petr. Codicillus
3. Thom. Mitis
4. Math. Molesynus
5. Ioan. Kanha
6. Carol. Nucelius
7. Eric. Španovský
8. Ioan. Hynconius
9. Ioan. Didactus
10. Adam. Gutschius
11. Iac. Popovicius
12. Petr. Codicillus
13—16. Petr. Codicillus.

Carmina gratulatoria 1575. „Ad illustrissimum atque serenissimum principem et dominum, dominum Rudolphum, Boiemiae Hungariaeque regem, Moraviae et Lusatiae marchionem, archiducem Austriae etc., dominum clementissimum acclamatio pro felici inauguratione atque coronatione illius acta Pragae in metropoli Boiemiae, die 22. Septembris Anno 1575. — Pragae Excudebat Georgius Nigrinus." — 6 l. ve 4⁰.

Obsah:

1. Petr. Codicillus (4 čís.)
2. Carol. Nucelius
3. Ioan. Hynconius
4. Barth. Havlík
5. Venc. Fabricius.

Carmina gratulatoria 1577. „De adventu invictissimi ac serenissimi principis ac domini Rudolphi II., Imperatoris Romanorum semper Augusti etc., Hungariae, Boiemiae, Dalmatiaeque regis etc. in urbem Pragensem una cum gloriosissima imperatrice et domina, domina Maria matre, Hungariae Boiemiae regina etc., domina clementissima etc., et cum serenissima regina Galliae, Anna sorore etc., nec non et cum illustrissimis principibus et dominis d. Matthia et d. Maximiliano, archiducibus Austriae, suae Maiestatis fratribus etc. carmen. — Pragae, excudebat Georgius Nigrinus. 1577." — 8 l. ve 4⁰.

Uprostřed poprsí Rud. II. s nápisem okolo: „Rudolphus D. G. Ungariae et Boemiae rex". — Pod tím dvojverší:

„Obsequiis colimus praesentem cordeque regem,
Eius at absentis veneramur imagine vultus."

Účastníci:

1. Petr. Codicillus
2. Iac. a Varvažova
3. Petr. Codicillus
4. Math. Molesynus
5. Ioan. Georg. a Freysing
6. Sim. Redlvester.

Pořadatelé: Codicill Petr. a z Varvažova Jak.

Carmina gratulatoria 1580. 15. Oct. **Bak. Olom.** „Carmina varia et ad diversos scripta ab iis, qui in seminario d. reverendissimi Olomucensis episcopi versantur et ex eiusdem sodalitio Deiparae Virginis Mariae numerantur. In eorum gratiam, qui decimo octavo Calendas Novembris in philosophiae baccalaureos promovebuntur. Anno 1580. — Impressum Olomucii apud Fridericum Milichtaller, cum gratio reveren. Olom." — 8 l. ve 4⁰.

Účastníci:

1. Lucas Doctorius Rutenus
2. Paul. Brossovius
3. Math. Reschius Vienn.
4. Dav. Hermannus
5. Abel Kermendi Hung.
6. Nicodem. Polesnius

Carmina gratulatoria 1581. 5. Jan. **Mag. Jes.** „Poema gratulatorium conscriptum in honorem reveren. eruditiss. domin. baccalaureorum, qui Nonis Jan. Anno 1581. in Caesareo Societ. Iesu Collegio Pragae supremam in artibus liberalibus ac philosophia lauream consecuti sunt. Authoribus illustriss. generos. strenuis, nobil. ac honestis in eodem Collegio Poeseos studiosis. Cum facultate superiorum. Pragae Ex officina typographica Georgii Nigrini." — 12 l. ve 4⁰.

Účastníci:

1. Ioan. Borgias Hispanus
2. Albert a Schleinicz Boem.
3. Godefr. a Berbistorff Lusat.
4. Ferd. Maschwanderus Tirol.
5. Gabr. Gallus Vratislav. Sil.
6. Paul. Vincentius Plznensis
7. Venc. Andreades Straconicen.
8. Christoph. Lebargensis Westphal.
9. Petrus Linteo Plznensis

Carmina gratulatoria 1583. 25. Sept. **Bak.** „Carmen in renuntiationem decem baccalaureorum, quae fiet in Academia Pragensi 25. Sept. Anno 1583. a determinatore clariss. — et doctiss. viro d. M. Marco Bydzovino a Florentino, ampliss. Collegii Carolini seniore. × In Antiqua Praga Excudebat Georgius Daczicenus." — Na titule znak Bydžovského s heslem „Me Beat Alma Fides" a s dist. od J. Nepressia. — 4 l. ve 4°.

Účastníci:

1. Ioan. Nepressius
2. Adam. Hradistenus
3. Ioan. Selinius
4. Ioan. Kamaryth
5. Venc. Raudnicenus

Carmina gratulatoria 1584. 24. Maj. **Bak. Jes.** Carmina candidatis philosophiae Academiae Pragensis Societatis Jesu dicata. Cum facultate reverendissimi et illustrissimi domini d. archiepiscopi. Pragae Excusum in typographia Georgii Nigrini. Anno 1584." — 6 l. ve 4°.

Obsah:

1. „Applausus novem Musarum et trium Charitum . . Authore Christophoro Magno Silesio, philos. stud." — Při tom jména 11 bakal.
2. „*Εἰς τὴν πρώτην Παύλου τοῦ Βιγκεντίου φιλοσοφίας δάφνην. Βῖτος Μουγκιφαγεύς* . ."

Carmina gratulatoria 1585. 31. Maji. **Bakal** „Gratulatio in honorem liberas doctrinae et virtutis laude praestantium XI. iuvenum, cum in Academia Pragensi II. Cal. Iunii Anno 1585. opt. artium baccalaurei solenni renunciatione declararentur a clariss. viro d. M. Marco Bydzovino a Florentino, ampliss. collegii philosophici decano." — Znak Bydžovského s obvyklými dvěma distichy: Lilia etc. — 4 l. ve 4°. — S. l.

Účastníci:

1. Matth. Mendicelli
2. Ioan. Khern
3. Ioan. Plevka
4. Ioan. Vulterinus
5. Nicol. Aegidii

Carmina gratulatoria 1585. 26. Jan. **Bak.** „In honorem liberalis doctrinae et virtutis laude praestantium 10 iuvenum, cum in Academia Pragensi VI. Cal. Iul. Anno 1585. opt. artium baccalaurei a clariss. viro dn. M. Trojano, ampliss. collegii philosophici

professore solenni renunciatione declararentur × Pragae Excudebat Ioannes Caper." — Fol., tři sloupce.

Účastníci:

1. Matthaeus Mendicelli
2. M. Ioan. Plevka
3. Ioan. Vulterini
4. Ioan. Pyckonides
5 Ioan Samuelis

Carmina gratulatoria 1585. 17. Jul. **Bak.** „In honorem liberalis doctrinae novem juvenum, cum in Academia Pragensi 16. Cal. Aug. Anno 1585. optimarum artium baccalaurei a clariss. viro d. Magistro Ioanne Adami Bystriceno solenni renunciatione declararentur. Pragae typis M. Danielis Adami a Veleslavina." — 4 l. ve 4⁰.

Účastníci:

1. Matth. Mendicelli
2. Mar. Kochanius
3. Paul. Constantinus
4. Ioan. Samuelis

Carmina gratulatoria 1586. 16. Iul. **Bak.** Strahov I. 15. „Carmen in renuntiationem decem baccalaureorum, XVI. die Iulii Anno partus salutiferi 1586 a determinatore clariss. viro d. M. Martino Bachacio Naumierziceno, decano facultatis artium in Academia Pragensi. In Antiqua Praga excudebat Daniel Sedesanus. Anno Domini 1586." — 4 l. ve 4⁰

Účastníci:

1. Mathaeus Mendicillus
2. Adam Rosacius
3. Ioan. Plevka
4. Bernh. Polenius.

Carmina gratulatoria 1586. 20. Aug. **Bak.** „Gratulatio in honorem ornatissimorum decem iuvenum, liberalis doctrinae et virtutum laude praestantium, cum in Academia Pragensi 13. Cal. Sept. Anno 1586. optt. artium baccalaurei a M. Marco Bydzovino a Florentino, eiusdem Academiae prorectore solenni renuntiatione declararentur." — Znak Bydžovského; pod ním distichon se značkou „J. C." — × „Pragae Typis M. Danielis Adami a Veleslavina 1586." — 10 l. ve 4⁰.

Účastníci:

1. Math. Mendicelli
2. Ioan. Khern
3. Adam. Rosacius
4. Ioan. Plevka
5. Ioan. Civilius
6. Bern. Polenius
7. Ioan. Czurdenus
8. Venc. Stephanides

Carmina gratulatoria 1587. 30. Sept. **Mag. Ies.** „Poematia gratulatoria in honorem eruditorum dominorum licentiatorum, cum prid. Calend. Octob. in Caesarea Soc. Iesu Academia suprema in artibus liberalibus ac philosophia laurea ornaren-

t u r. Authoribus magnif. nobil. et honestis eiusdem Academiae studiosis. Pragae Ex officina typographica Michaelis Peterle. Anno 1587." — 14 l. ve 4⁰.

Účastníci:

1. Venc. Berka l. b. a Duba, řecká skladba
2. Ioan. Cyaneus, Silesius — uvádí jména magistrů.
3. Nicol. Bouchual (Bohuchval) de Hradek, řecká skl.
4. Caspar Achantis (Acanthis), řecká skl.
5. Guilh. Lamormaynus
6. Matthias Troierus, Juliomontanus
7. Venc. Cleon, Boemus
8. Matthias Horn, Boem.
9. Udalr. Mislovitius.

Carmina gratulator a 1589. 4. Iul. **Bak.** „C a r m e n i n r e n u n c i a t i o n e m d e c e m b a c c a l a u r e o r u m, celebrandam in Academia Pragen. IV. Nonas Iulii Anni 1589. Determinatore doctis. et clariss. viro dn. M. Marco Bidzovino, eiusdem Academiae prorectore." — Na titule znak Bydžovského. — S. l. et a. [Schuman]. — 8 l. ve 4⁰.

Účastníci:

1. Adam. Hradistenus
2. Ioan. Khernerus
3. Matthaeus Mendicilli
4. Adam. Rosacius
5. Thom. Cropacius

Carmina gratulatoria 1589. 13. Sept. **Ingolstadt.** „C a r m i n a c o n g r a t u l a t o r i a, inscripta ornatissimis iuvenibus Georgio Mario Iettingensi Suevo, Simperto Martio Mundelheimensi Suevo, Leonardo Höniglero ex Schwaz Tyrolensi, serenissimi Ferdinandi, archiducis Austriae etc. alumno, Vito Michaeli Pragensi Bohemo, serenissimi Ferdinandi, utriusque Bavariae ducis etc. alumno, c u m i n a l m a e t c a t h o l i c a A c a d e m i a I n g o l s t a d i e n s i l i b e r a l i u m a r t i u m m a g i s t r i e t p h i l o s o p h i a e d o c t o r e s publice ac solenniter III. Id. Septembris i n a u g u r a r e n t u r. A clarissimis doctissimisque viris ac iuvenibus. — Ingolstadii Ex officina typographica Wolfgangi Ederi Anno 1589." — 10 l. ve 4⁰.

Účastníci:

1. Ioan. Hackerus
2. Nicol. Lordelius Friburgensis — 3 str. sapf. s akrost., Mariovi
3. Urban. Pöttinger de Persing
4. Bern. Neuburger — 11 dvojv. iamb., Mariovi
5. Nicol. Everhardus — 6 dist. témuž
6. Dan. Paggaeus
7. M. Leonard. Treutwinus. 9 + 9 dist.

Carmina gratulatoria 1591. 28. Aug. **Bak.** „H o n o r i n o v e m lectissimorum i u v e n u m p r i m a i n p h i l o s o p h i a i n-

signia publice in Academia Pragensi auferentium 5. Calend. Septemb. Anno 1591, determinatore r. v. M. Iohanne Adami Bystriceno, praeposito collegii Omnium Sanctorum, alias Angelici. Pragae. Excudebat Iohannes Schumann. Anno 1591." — 8 l. ve 4°.

Účastníci:

1. M. Adam Rosacius
2. Mart. Galli
3. Ioan. Pickonides
4. Venc. Ferrarius
5. Soph. Rosacius
6. Venc. iun. Cyrillus
7. Petrus Hebes
8. Joh. Martinides
9. Joh. Matthaeides
10. Venc. Zabonius
11. Joh. Sequenides

Carmina gratulatoria 1593. 2. Iun. **Bak.** „Honori honestorum eruditorumque XII. iuvenum, cum eis primus in philosophia gradus 2. Iunii Anno 1593 conferretur. Determinatore reverendo viro M. Iohanne Khernero Pelzeno, Academiae Pragensis decano dignissimo. Pragae Excudebat Iohannes Schuman." — 8 l. ve 4°.

Účastníci:

1. Ioan. Piczkonides
2. Georg. Carolides
3. Bohusl. Bavor
4. Ioan. Gryllus iun.
5. Ioan. Kianka
6. Mich. Sudor
7. Venc. Diacheron
8. Ioan. Dasypus
9. Mart. Švantle
10. Ioan. Piecziek

Carmina gratulatoria 1593. 30. Iun. **Bak.** „Carmina gratulatoria duodecim iuvenibus in Acad. Prag. primum gradum in philos. a r. v. dn. M. Marco Bidzovino a Florentino determinatore digniss. praepos. coll. regis Wencesl. clariss. sumentibus ultimo Iunii Anno Christi 1593. scripta ab amicis. — Pragae, Excudebat Iohannes Schuman." — Na titule znak Bydžovského. 6 l. ve 4°.

Účastníci:

1. Adam. Rosacius
2. Joan. Chorinus
3. Georg. Carolides
4. Nicol. Pelargus

Carmina gratulatoria 1593. 10. Nov. **Mag.** „Gratulationes honorum Magisterii Philosophici, quos viris ornatissimis et doctissimis Georgio Carolidae Pragensi a Karolsperga, et Sophoniae Rosacio Suticensi magnificus et clarissimus vir d. Magister Trojanus Nigellus ab Oskorzina, Academiae Pragensis rector, conferebat: die 10. Novembris, stylo novo, Anno 1593. Scriptae et missae ab amicis in Academia Noribergensium, quae est Altorphii. Noribergae Typis Gerlachianis." 6 l. ve 4°.

Účastníci:

1. Conrad Rittershusius
2. Philip. Heinr. Homagius
3. Mathias Nizolius
4. Nicol. Ladirius.

Carmina gratulatoria 1595. 14. Iun. **Bak.** „In lauream pro primo in philosophia gradu ornatissimis iuvenibus in alma Pragensi Caroli IV. Academia per spectabilem virum d. M. Martinum Bachaczek Naumierzicium a Naumierzicz, artium facultatis decanum, honorifice delatam 14. Iunii Anni 1595. × Pragae in officina Schumaniana.“ — 8 l. ve 4⁰.

Účastníci:

1. Ioan. Campanus
2. Adam. Priferius
3. Ioan. Briccinus
4. Venc. Pogonius
5. Georg. Nekozney
6. Iacob. Bzenecii
7. Ioan. Piecziek
8. Florian Florias
9. Gabr. Jodocus
10. Ioan. Scheffelius
11. Ioan. Schneidar
12. Thob. Kavan.

Carmina gratulatoria 1595. 12. Iul. **Bak.** „Honori honestorum ac eruditorum XIV. iuvenum, primo gradu in philosophia in alma Academia Pragensi ornatorum, determinatore clarissimo viro domino Magistro Trojano Nigello ab Oskorzina, vicerectore magnifico 12. Iulii Anno 1595. Pragae. In officina Schumaniana.“ — 8. l. ve 4⁰.

Účastníci:

1. Ioan. Briccinus
2. Georg. Staroměstský
3. Venc. Pogonius
4. Venc. Zabonius
5. Andr. Marchio
6. Nicol. Huncelius
7. Ioan. Christophorus
8. Theof. Lucinus
9. Iacob. Bzenecii
10. Venc. Kozaczek
11. Ioan. Plachetský
12. Thob. Kavan

Carmina gratulatoria 1595. 17. Aug. **Bak.** „In honorem primi in philosophia gradus honestis XIII. iuvenibus in alma Academia Pragensi per r. v. d. M. Ioannem Adami Bystricenum, praepositum Collegii Omnium Sanctorum, alias Angelici, rite delatum 16. Cal. Septemb. Anni 1595. × Pragae In officina typographica Iohannis Schumani.“ — 5 l. ve 4⁰.

Účastníci:

1. Nicol. Pelargus
2. Ioan. Sequenides
3. Nicol. Huncelius
4. Venc. Pogonius
5. Andr. Marchio
6. Georg. Nekozney
7. Venc. Gelenius
8. F. L. (3 dist.).

Carmina gratulatoria 1595. 13. Sept. **Bak.** „Acclamationes honori XIII. honestorum ac eruditorum iuvenum, quibus determinatore reverendo d. M. Venceslao Vlaverino Nosislaviensi, professore in alma Academia Pragensi, primus in philosophia gradus ibidem rite delatus est 13. Septembris Anno 1595. — Pragae in officina typographica Iohannis Schumani.“ — 6 l. ve 4⁰.

Účastníci:

1. Carolides Georg.
2. Greg. Viti
3. Ioan. Christophorus
4. Venc. Melissaeus
5. Georg. Nekozney
6. Andr. Vermilius
7. Venc. Kozaczovský
8. Ioan. Pieček
9. Flor. Florias

Carmina gratulatoria 1596. 7. Oct. **Mag.** „Carmina in honorem doctissimorum et humanissimorum XII. virorum, Magistrorum philosophiae in vetere Academia Pragensi renunciatorum 7. Octobris An. 96. Determinatore clariss. nobilique viro M. Marco Bydziovino a Florentino, eiusdem Academiae rectore magnifico. — Pragae typis Annae Schumanianae." — Na titule znak Bydžovského s heslem a distichem. — 6 l. ve 4°.

Účastníci:

1. Iacob. Melissaeus
2. Georg. Carolides
3. Paul. Saphirides
4. Ioan. Matthaeides
5. Dan. Lucinus
6. Matth. Pavloverius
7. Victor. Rhacotomus
8. Christoph. Mathebaeus
9. Laur. Benedictus
10. Joan. Tobolecius.

Carmina gratulatoria 1597. „Epigrammata illustrissimo et reverendiss. d. d. Francisco a Dietrichstein, baroni in Holenburg, Finckenstain et Thalberg, haereditario pincernae Carinthiae, domino in Niclaßpurg, praeposito Litomericensi, S. D. N. Clementis VIII. intimo cubiculario, cum 4. Id. Octob. primitias Deo offerret, oblata a magnificis et nobilibus Collegii Convictorum Pragae Societatis Iesu studiosis. Pragae typis Wenceslai Marini." (1597.) — 6 l. ve 4°.

Účastníci:

1. Venc. Rozdražovský a Pomsdorf
2. Car. Hannibal a Dona
3. Ferd. Guil. a Kolovrat
4. Zeno Leo Libsteinský a Kolovrat
5. Guil. a Rzičan
6. Guil. Mratský
7. Sigis. Ples
8. Premisl. Jeníšek
9. Reliqui — 4 dist.

Carmina gratulatoria 1597. Olom. „Poemata in sacras primitias Francisci a Dietrichstain, liberi baronis in Hollenburg, Finckenstain ac Talberg, domini in Nicolspurg et Magdeburg etc., archipincernae haereditarii Carinthiae, S. D. N. Clementis VIII. intimi cubicularii, canonici Olomucensis et Wratislaviensis ac praepositi Litomiericensis dignissimi, domini et patroni observandissimi conscripta Olomutii Typis Handelianis. Anno 1597." — 8 l. ve 4°.

Obsah:

1. „Epigraphe antiqua". — Věnování ve starém stilu. Zkratky.
2. „Musarum invitatio, adventus et applausus." — 65 hex.

3. „Melos. Idyllion.“
4. „Emblema azographianum.“
5. „Parallelon.“
6. „Epigramma in primitiarum sacras pompas.“
7. „Grammatosyllexis.“
8. „Oraculum.“
9. „Elegia theorica.“
10. „Cancri poetici.“

Carmina gratulatoria 1597. 21. Maji. **Bak.** „In lauream pro primo in philosophia gradu honestis XII. iuvenib. per d. M. Ioannem Chorinnum, artium facultatis decanum in alma Pragensi Caroli IV. Academia honorifice delatam, 21. Maji Anni 1597. Pragae typis Annae Schumanianae. Anno 1597.“ — 6 l. ve 4°.

Účastníci:

1. Georg. Carolides
2. Nicol. Pelargus
3. Andr. Marchio
4. Barptol. Martinides
5. Ioan. Christophorus
6. Ioan. Schneidar
7. Venc. Vodiczka
8. Thom. Smichaeus
9. Hieron. Vitus

Carmina gratulatoria 1597. 9. Iul. **Bak.** „In lauream primi gradus in philosophia honestis XII. iuvenibus in antiqua Academia Pragensi per r. dom. M. Trojanum Nigellum ab Oskorzina 9. Iulii rite delatam amici scrib. An. 1597. — Pragae typis M. Danielis Adami Anno 1597.“ — 6 l. ve 4°.

Účastníci:

1. Ioan. Campanus
2. Nicol. Pelargus
3. Andr. Marchio
4. Laur. Benedictus
5. Georg. Veverinus
6. Michael Pieczkonius
7. Vitus Myllerus

Carmina gratulatoria 1597. 10. Iul. **Mag. v Olom.** „Applausus hieroglyphici sedecim nobilibus ingenuis ac eruditis artium liberalium et philosophiae licentiatis cum anno 1597 — 10. Iulii in alma Academia Olomucensi Societatis Iesu suprema philosophiae laurea sive doctoratus gradu decorarentur: amoris et benevolentiae ergo decantati ab eiusdem Academiae poeseos studiosis. Olomutii Ex officina typographica Georgii Handelii Anno 1597.“ — 16 l. ve 4°.

Účastníci:

1. Ign. Sirakovský
2. Petr. Skydziensky
3. Nicol. Lubomiersky
4. Matth. Schifferer
5. Matth. Rauch
6. Joan. Greschelius
7. Melich. Preinerus
8. Nicol. Wiedmannus
9. Valer. Neumann
10. Georg. Conradus
11. Barthol. Kichlerus
12. Mich. Sampachius

13. Adam Fritschius
14. Ioan. Heifelder
15. Frider. Brandt
16. Ioan. Nitsch
17. Ioan. Piper
18. Paul. Schrammius
19. Stanisl. Riemer
20. Aug. Spächterus
21. Sim. Scultetus
22. Stan. Güterer
23. Ioan. Zimmermann
24. Phil. Walner

Carmina gratulatoria 1597. 11. Aug. **Bak.** „In lauream pro primo in philosophia gradu honestis XII. iuvenibus, per d. M. Ioannem Adami Bystrzicenum Collegii Omnium S., alias Angelici praepositum honorifice delatam XI. Augusti Anni 1597. Typis Annae Schumanianae." — 4 l. ve 4⁰.

Účastníci:

1. Ioan. Campanus
2. Andr. Marchio
3. Ioan. Christophorus
4. Florian. Florias
5. Mart. Textorius
6. Paul. Heliades.

Carmina gratulatoria 1597. 16. Sept. **Bak.** „In lauream pro primo in philosophia gradu honestis XI. iuvenibus per reverendum virum d. M. Martinum Bachacium Naumierzicium a Naumierzic etc. in alma Pragensi Caroli IV. Academia honorifice delatam 16. Septemb. Anno 1597. — Typis Annae Schumanianae." — 4 l. ve 4⁰.

Účastníci:

1. Ioan. Campanus
2. Ioan. Christophorus
3. Mart. Textorius
4. Venc. Rychius
5. Steph. Peristerius
6. Ioan. Agathon
7. Nicol. Hieremias.

Carmina gratulatoria 1598. 8. Iun. **Bak.** Olom. „Laurea Partheniae sodalitatis academicae: in honorem virtute doctrina morumque praestantia ornatissimorum B. Virginis Assumptae sodalium, optimarum artium et philosophiae candidatorum, cum in alma Academia Societ. Iesu Olomutii prima laurea condecorarentur, amoris et benevolentiae ergo ab eiusdem Congregationis sodalibus academicis scripta. Olomutii, typis Georgii Handelii. Anno 1598." — 8 l. ve 4⁰.

Obsah:

Drobné skladby v různých metrech bez jmen auktorův.

Carmina gratulatoria 1599. 27. Iul. **Bak.** „Honori lectissimis et virtute ac doctrina ornatissimis X. iuvenibus, insignia baccalaureatus 27. Iulii Anno 1599. assumentibus. Determinatore reverendo viro d. M. Vencesilao Vlaverino, facultatis philosophicae in Acad. Pragensi decano, amici scribebant. Pragae Apud haeredem Schumanianum." — 6 l. ve 4⁰.

Účastníci:

1. Ioan. Campanus
2. Georg. Tichistes
3. Andr. Marchio
4. Georg. Chudecius
5. Frider. Kausek
6. Venc. Nemes
7. Ioan. Cossorius
8. Christoph. Mathebaeus
9. Georg. Czeyka
10. Georg. Sequenides

Carmina gratulatoria 1599. 20. Aug. **Bak.** „Gratulatio de renunciatione decem baccalaureorum, celebranda in Academia Pragensi 13. Calend. Septemb. Anni 1599. determinatore doctiss. et clariss. viro dn. M. Marco Bydzowino a Florentino, collegii regis Venceslai praeposito. — Pragae typis M. Danielis Adami." — Na titule znak Bydžovského s heslem. — 4 l. ve 4⁰.

Účastníci:

1. Georg. Carolides
2. Ioan. Campanus
3. Ioan. Postumus
4. Ios. Heliades
5. Georg. Chudecius

Carmina gratulatoria 1600. 4. Jul. **Mag.** „Gratulatio in honorem liberalis doctrinae et virtutis laude praestantium VIII. virorum, cum in Academia Pragensi 4. Nonas Iulii Anno 1600 philosophiae magistri solenni renunctiatione declararentur a clarissimo viro d. M. Martino Bachaczek Naumierzicio a Naumierczic, magnifico almae Academiae Pragensis rectore. Pragae. Apud haeredem Schumanianum." — 7 l. ve 4⁰.

Účastníci:

1. Georg. Tesák
2. Georg. Hanussius
3. Ioan. Campanus
4. Venc. Zabonius
5. Venc. Artopaei
6. Nicol. Peuceus
7. Ioan. Vocalius
8. Andr. Tobiae
9. Dan. Cantoris
10. Seb. Kejmarský
11. Georg. Nigrinus
12. Venc. Ripa

Carmina gratulatoria 1601. 5. Iun. **Bak.** „Pro honore eruditorum iuvenum d. baccalaureorum in Academia Carolina lauream veram accipientium per spectabilem dominum decanum M. Simeonem Skalam de Kolinec Glatovinum etc. Anno 1601. Iunii mensis 5. — Pragae. Apud haeredem Schumanianum." — 8. l. ve 4⁰.

Účastníci:

1. Ioan. Campanus
2. Georg. Tesák
3. Ad. Zaluzanius
4. Ioan. Chorinus
5. Ioan. Campanus
6. Thob. Malkovius
7. Henr. Clingerius
8. Georg. Chudecius
9. Casp. Dornavius

Carmina gratulatoria 1601. 9. Iul. **Bak.** „In lauream ornatissimorum iuvenum in Academia Pragensi, primi gradus

philosophici, per reverendum d. M. Marcum Bydzovinum a Florentino etc. collatam 7. Idus Iulii Anno 1601. × Pragae typis Danielis Sedesani." — Na titule znak Bydžovského s heslem a 2 distichy. — 8 l. ve 4⁰.

Účastníci:

1. Ioan. Campanus
2. Georg. Tichistes
3. Andr. Marchio
4. Ioan. Tobolecius
5. Georg. Chudecius
6. Ioan. Thermanticus
7. Iacob. Hrabacus
8. Ioan. Vocalius
9. Melch. Haldius
10. Matth. Czabanius
11. Nicol. Mallecius

Carmina gratulatoria 1601. 24. Iul. „Propemptica pro felici itinere nobili prosapia prognatis, eximiae indolis, ingenii felicis, spei praeclarae adolescentibus: Adamo Radnicio de Zhorze, Casparo Kutowecio ab Auraz, Alexi Chlivensky de Rzizensko, Nicodemo a Paumbergka, Danieli Sstyrkolsky a Volovicz Lipsiam 24. Iulii Anno 1601 Praga exeuntibus h. 18. m. 30. Pragae Typis haeredis Schumani." — 8 l. ve 4⁰.

Účastníci:

1. Ioan. Chorinnus
2. Zach. Styrsky
3. Tobias Malkovius
4. Nicol. Pelargus
5. Ioan. Thermanticus
6. Henr. Valentini
7. Ioan. Tykalides
8. Mart. Tichistes
9. Florian. Oxyporinus
10. Victor. Vrbenský
11. Abrah. Russinus
12. Matth. Benatsky
13. Iacob. Acanthis
14. Vencell. Orcinus
15. Bohusl. Gitczynsky
16. Samuel Iosephiades

Carmina gratulatoria 1601. 13. Aug. **Bak.** „In lauream pro primo gradu in philosophia honestis et doctis iuvenibus in alma Academia Pragensi per r. v. dn. M. Trojanum Nigellum ab Oskorzina Idib. August. Anni 1601 delatam amici gratulabundi scribebant. Pragae Excudebat Daniel Sedesanus." — 4 l. ve 4⁰.

Účastníci:

1. Gregor. Campanus
2. Dan. Cantoris
3. Ulricus Audecius
4. Ioan. Grunaeus
5. Zachar. Bruncvicius

Gratulace třem bakalářům: Georg. Czeykovsky, Paulo Nonnio a Tob. Nezorio.

Carmina gratulatoria 1601. 13. Aug. **Bak.** „In lauream philosophicam undecim honestorum et eruditorum iuvenum in inclyta Academia Pragensi ornatorum et renunciatorum per reverendum virum M. Trojanum Nigellum ab Oskorzina ipsis Idib. Augusti

Anni 1601 scribebant amici gratulabundi. Pragae Excudebat Ioan. Ottmar Iac. Anno Domini 1601." — 4 l. ve 4°.

Účastníci:

1. Georg. Carolides
2. Ioan. Rubecula
3. Dan. Cantoris
4. Matthias Pavlovecius

Carmina gratulatoria 1602. 9 Maj. **Bak. Ies.** „Triumphus eximia virtute praestantique doctrina viginti septem iuvenum, quem ob primam in militia philosophica et artium liberalium stadio consecutam victoriam celebrarunt in Caesarea Societatis Iesu Academia Pragae VII. Idus Maji Anno Salutis 1602. prima earundem artium liberalium ac philosophiae laurea redimiti. Honoris et congratulationis ergo conscriptus a magnificis, nobilibus et egregiis facultatis poeticae in eadem Academia studiosis. Pragae Typis Wenceslai Marini a G. Anno 1602." — 6 l. ve 4°.

Obsah:

„Triumphus. Ad omnes candidatos." — 227 hex. — Zač.:

„Ite triumphales pompae, praeclara sororum
Dona novem, quae iam sublimi Praga triumpho
Contulit egregiis sophiae cultoribus. —

Obsažen prudký útok na kacíře, zejména Husa. —V Praze za Karla IV. Umény zvolily své sídlo. Kvetly vědy a pravá víra. „Haeresis" vynořila se s jinými příšerami. Řeč její k Furiím:

„Est mihi dulce caput, titulo sublime Magistri,
Tigride mobilius rabida et feralius hydra,
Turpius Harpyjis, propinans triste venenum,
Quidám, quem fovi agresti de matre cadentem...

Hus — toho dychtivost po nesmrtelnosti trápí, toho povzbudím. Přikvapí na břehy Vltavské a stane u spícího a slovy proti kněžím bouří:

„. . . lubricum tollens saevis de crinibus anguem
Imposuit membris; inter praecordia lapsus
Attactu hic nullo gressu per pectora tendit
Intima, vipereum inspirans lentumque venenum etc.

Mor rozšířil se po zemi. Praha volá k Bohu. Zaslíbena dcera Sapientia. Dostaví se opět do Prahy a blaženost způsobuje. Vyvádí sbory jinochů.

Příchodem Moudrosti míněna universita Jesuitská.

Napodobování Vergilia.

Carmina gratulatoria 1603. 22. Apr. **Bak. Olom.** „Musaea Stagiritica prima, e quibus nobiles et eruditi sex supra decem in alma Societatis Iesu Olomucensi Academia

egressi palaestritae victores iussu Apollinis a Musis laureis decorantur sertis. A nobilibus et ingenuis adolescentibus poetices in eadem Academia studiosis symbolico celebrantur versu. Olomucii Ex officina typographica Georgii Handelii. Anno 1603." —12 l. ve 4⁰.

Účastníci:

1. Casp. Daroczii de Darocz, nob. Hung. — 2 čís.
2. Mart. Schefferus Morav. — 3 čís.
3. Stanisl. Dembynsky, Polonus. — 3 čís.
4. Ioan. Veill, Siles. — 3 čís.
5. Christoph. Czuszovsky, Polon. — 3 čís.
6. Andr. Sobothkovic, Polon. — 3 čís.

Carmina gratulatoria 1603. 29. Apr. **Bak.** „In insignia philosophica ab alma Academia Pragensi per spect. d. decanum M. Andream Lidomierzicenum virtute et doctrina commendatiss. XII. iuvenibus, post censuram de ingenio et profectu factam, solenni ritu 29. Aprilis Anno 1603. collata, gratulabundi amici acclamabant. Pragae ex officina Othmariana." — 6 l. ve 4⁰.

Účastníci:

1. Ioan. Campanus
2. Georg. Chudecius
3. Christoph. Mathebaeus
4. Fab. Ripanus
5. Ioan. Tykalides
6. Ioan. Columella

Carmina gratulatoria 1603. 10. Iun. **Bak.** „In lauream honestorum ac eruditorum iuvenum, primum in philosophia gradum a r. v. d. M. Martino Bachacio a Naumierzic, in Academia celeberrima Pragensi assumentium, praeceptores et amici scripserunt 10. Iunii Anno 1603. Pragae typis haeredum M. Danielis Adami." —4 l. ve 4⁰.

Účastníci:

1. Ioan. Chorinus
2. Ioan. Campanus
3. Christoph. Mathebaeus
4. Fab. Ripanus
5. Ioan. Tykalides
6. Venc. Ripa
7. Paul. Essinius

Carmina gratulatoria 1603. 16. Iul. **Bak.** „In lauream ornatissimorum iuvenum in Academia Pragensi primi gradus philosophici per reverendum d. M. Venceslaum Vlaverinum Nosislaviensem, prorectorem eiusdem Academiae, collatam 16. Iulii Anno 1603. — Typis Danielis Sedesani." — 6 l. ve 4⁰.

Účastníci:

1. Ioan. Campanus
2. Sig. Ioachimus
3. Christ. Mathebaeus
4. Fab. Ripanus
5. Venc. Ripa
6. Victor Vrbenský
7. Mart. Tichistes
8. Paul. Lycaon
9. Casp. Ambrosides
10. Ioan. Kyrbicer
11. Zach. Styrsky.

Carmina gratulatoria 1603. 23. Sept. **Bakal.** „Candido lectori S. P. P. Ioannes Chorinnus. Pro XI. candidatis, titulo ornandis in Academia Pragensi. 9. Calend. Octob. Anno 1603. — Pragae typis haeredum M. Danielis Adami." — 10 l. ve 4°.

Obsah:

I. „Candido lectori S. D. P." — Pozvání ku promoci. Chorinnus.
II. Carmina.

Účastníci:

1. Henr. Clingerius
2. Balt. Exnerus
3. Ioan. Campanus
4. Dan. Dentulinus
5. Ioan. Emberiza

Carmina gratulatoria 1604. 17. Aug. **Mag.** „In honorem honestorum et eruditorum XIII. virorum insignia supremi gradus in philosophia per reverendum virum dn. M. Martinum Bachacium Naumierzicium a Naumierzicz, Academiae Pragensis rectorem magnificum 17. Augusti Anno 1604. assumentium, amici scribebant. — Pragae Ex officina Danielis Sedesani." — 4 l. ve 4°.

Účastníci:

1. Ioan. Campanus
2. Nicol. Troilus
3. Laur. Benedictus
4. Andr. Marchio
5. Venc. Ripa

Carmina gratulatoria 1605. 25 kv. **Bak.** „Gratulationes in insignia primi gradus philosophici, ornatissimis iuvenibus XIII. a nobili et doctrinae nomine commendatissimo viro d. M. Simone Skala, facultatis philosophicae decano, in alma Academia Pragensi 25. Mai Anno 1605 post censuram de studiorum profectu factam solenniter collata, ab amicis decantatae. Pragae, typis Schumanianis." — 6 l. ve 4°.

Účastníci:

1. Georg. Carolides
2. J. Campanus
3. Fab. Ripanus
4. Paul. Essinius
5. Tob. Písek
6. Gabr. Svěchin
7. Petr. Fradelius
8. Ioan. Collerus
9. Kasp. Ambrosius
10. Paul. Iacobaeus.

Carmina gratulatoria 1605. 21. Iun. **Bak.** „Laureae primae XIII. iuvenibus a clarissimo viro d. M. Ioanne Chorinno, Academiae Pragensis professore et prorectore magnifico 21. Junii Anno 1605. collatae amici acclamabant. Pragae typis Schumanianis." — 8 l. ve 4°.

Účastníci:

1. Joan. Campanus
2. Nic. Troilus
3. Christ. Mathebaeus
4. Fab. Ripanus

5. Viktor Vrbenský
6. Paul. Essinius
7. Ioan. Dasypus
8. Ioan. Adami
9. Proc. Poeonius.

Carmina gratulatoria 1605. 19. Iul. **Bak.** „Primae laureae duodecim iuvenum virtute et doctrina praestantium, quam determinatore rev. v. dn. M. Joanne Gotsmanio, Collegii Omnium Sanctorum praeposito 19. Julii Anno 1605. acquisiverant, amici scrib. — **Pragae** typis Schumanianis." — 6 l. ve 4⁰.

Účastníci:

1. Ioan. Campanus
2. Laur. Benedictus
3. Fab. Ripanus
4. Paul. Essinius
5. Frid. Kropilius
6. Proc. Poeonius
7. Iac. Krupsky
8. Gabr. Svechin.

Carmina gratulatoria 1605. 16. srp. **Bak.** „Honori ornatissimorum duodecim iuvenum, gradum philosophiae primum in inclyta Academia Pragensi auspicio doctiss. viri dn. M. Ioannis Campani Vodniani, praepositi collegii Carolini, alias Magni, assumentium die 16. Augusti currentis anni 1605 amici gratulabantur." — 8 l. v 8⁰. × „Pragae Typis Schumanianis."

Účastníci:

1. Laur. Benedictus
2. Fab. Ripanus
3. Paul. Essinius
4. Andr. Acestus
5. Math. Metanaeus
6. Prok. Poeonius
7. Iac. iun. Krupský
8. Ioan. Hippius
9. Venc. Romanides
10. Ioan. Collerus
11. Paul. Stranský

Carmina gratulatoria 1605. 13. Sept. **Bak.** „Gratulatio honestis et doctis iuvenibus X. primum gradum philosophicum in inclytissima Academia Pragensi sub clariss. et eruditiss. viro d. M. Nicolao Troilo Hagiochorano determinatore 13. Septem. feliciter ascendentibus, scripta ab amicis." (1605). — 6 l. ve 4⁰.

Účastníci:

1. Ioan. Campanus
2. Laur. Benedictus
3. Fab. Ripanus
4. Andr. Acestus
5. Prok. Poeonius
6. Iacob. Krupský
7. Ierem. Bergerus
8. Gabr. Svěchin
9. Paul. Iacobaeus

Carmina gratulatoria 1606. Bak. Jes. „Donaria cum honesti et admodum eruditi, viginti et unus, liberalium artium candidati primum philosophiae honorem in Regia Caesareaque Societatis Iesu Academia Pragae ad-

irent. Data a convictoribus in eadem Academia oratoriae facultatis auditoribus. Pragae typis Georgii Nigrini Anno 1606." — 5 l. ve 4°. — Neúplné.

Účastníci:

1. Leop. Henr. com. Schlick
2. Venc. Schilling.is
3. Ioan. Ziakavec
4. Christoph. Rajsky de Dubnicz
5. Ioan. Cometa
6. Henr. Ziakavec
7. Henr. Puff
8. Dav. Chlumčansky de Přestavlk
9. Andr. Schwarz

Carmina gratulatoria 1606. 17. Aug. —**Mag.** —„D. O. M. A. In honorem ornatissimorum et doctissimorum undecim juvenum-virorum, secundum in philosophia gradum in inclyta Academia Pragensi, sub praeside M. Martino Bachacio Naumerziceno a Naumerzicz, rectore magnifico. Augusti 17. Anno 1606. assumentium fausti om nis et propagandi nominis ergo praeceptores et amici scribebant. — Pragae E typographia Pauli Sessii." — 10 l. ve 4°.

Účastníci:

1. Ioan. Campanus
2. Laur. Benedictus
3. Christ. Matheba us
4. Vict. Rh .cotomus
5. Paul. Essinius
6. Georg. Chudecius
7. Frid. Kropilius
8. Victor. Vrbenský
9. Venc. Ripa
10. Sam. Iosephi
11. Ioan. Emberiza
12. Venc. Rokycanský
13. Petrus Capo
14. Pavel Gizbice (na titule).

Carmina gratulatoria 1607. 29. Maj. — **Bak.** — „D. O. M. A. In honorem insigni meliorum artium peritia spectatissimorum duodecim iuvenum virorum, primum in philosophia gradum in alma universitate Pragensi sub determinatore M. Simone Skala Glatovino de Kolinecz, decano facultatis artium celeberrimo 29. Maji Anno 1607. assumentium, amoris ergo scribebant amici. Pragae Typis Pauli Sessii." — 12 l. ve 4°.

Účastníci:

1. Georg. Hanussius
2. Georg. Carolides
3. Ioan. Campanus
4. Laur. Benedictus
5. Christ. Mathebaeus
6. Steph. Prunerus
7. Prok. Poeonius
8. Ioan. Kherner
9. Casp. Ambrosius
10. Iacob. Krupský
11. Ioan. Jaroměřský
12. Gabr. Svěchin
13. Ionas Pelargus
14. Ioan. Martius
15. Mathias Georgines
16. Dan. Třebický
17. Ludov. Vobicius

Carmina gratulatoria 1607. 26. Iun. **Bak.** „Primis philosophiae insignibus XII. iuvenibus a clariss. viro dn. M. Ioanne Campanc Vodniano Academiae Pragensis prorectore et collegii

Angelici praeposito 26. Iun. An. 1607. collatis amici acclamabant. Pragae, Typis Pauli Sessii." — 8 l. v 8⁰.

Účastníci:

1. Ioan. Pelargus
2. Georg. Hanussius
3. Ioan. Khernerus
4. Laur. Benedictus
5. Christ. Mathebaeus
6. Steph. Prunerus
7. Prok. Poeonius
8. Casp. Hossticenus
9. Georg. Nigrinus
10. Georg. Czeykovsky
11. Ioan. Jaroměřský
12. Ios. Hieronymus
13. Paul. Gessinius
14. Paul. Stransky
15. Dan. Třebický
16. Math. Georgines

Carmina gratulatoria 1607. 17. Iul. **Bak.** „In primam lauream duodecim spectatae virtutis et doctrinae iuvenibus per cl. et doctiss. virum dn. M. Nicolaum Troilum Hagiochoranum Academiae Pragensis professorem dignissimum 17. Iulii Anno 1607. solenniter collatam amicorum gratulationes. Pragae Imprimebat Paulus Sessius. Anno 1607." — 8 l. ve 4⁰.

Účastníci:

1. Ioh. Campanus
2. Ioh. Kherner
3. Laur. Benedictus
4. Christ. Mathebaeus
5. Steph. Prunerus
6. Proc. Poeonius
7. Casp. Hossticenus
8. Georg. Czeykovský
9. Georg. Nigrinus
10. Iac. Krupský
11. Ioh. Jaroměřský
12. Gabr. Svechinus
13. Nicol. Latomus
14. Adam. Myllerus
15. Math. Georgines
16. Ioan. Mendicillus
17. Georg. Krumlovský
18. Ioan. Mitis

Carmina gratulatoria 1607. 7. Aug. **Bakal.** „Novo honori X. ornatissimorum iuvenum titulo baccalaureatus per claris. et doctis. virum M. Laurentium Benedictum, collegii Carolini alias Magni praepositum, 7. Aug. An. 1607. exornatorum, amici gratulantes applaudebant." × „Pragae Imprimebat Paulus Sessius. Anno 1607." — 8 l. v 8⁰.

Účastníci:

1. Georg. Carolides 2 čís.
2. Ioan. Campanus
3. Ioan. Kherner
4. Christ. Mathebaeus
5. Steph. Prunerus
6. Prok. Poeonius
7. Iac. Krupský jun.
8. Georg. Nigrinus
9. Georg. Czeykovský
10. Iacob. Zabonius
11. Georg. Melnický.

Carmina gratulatoria 1607. ‚Παλιγγενεσια scholae Aegidianae in Veteri Urbe Pragensi. — Pragae. Typis Danielis Sedesani. Anno 1607." — 14 l. ve 4⁰.

Viz: Palingenesia.

Carmina gratulatoria. Jesuité 7. Oct. **1607.** „Musa illustrissimi atque reverendissimi principis ac domini d. Caroli Dei et Apostolicae sedis gratia archiepiscopi Pragensis, legati nati, S. C. M. consiliarii et ordinis crucigerorum cum rubea stella per Bohemiam, Moraviam, Silesiam, Poloniam supremi et generalis magistri etc. auspicatissimae consecrationi debitae observantiae et devotionis ergo D. D. C. Q. ab Eloquentiae candidatis in Regia Caesarea Catholica Societatis Iesu Universitate Pragensi. Pragae in officina typographica Danielis Sedesani." — 22 l. ve 4°. — (Karel z Lamberka.)

Obsah:

I. Musa piscatoria × Adam. Kaurzinski a Ztrbnice.

II. Angelica Musa: Ioan Mencelius, Gregor. Richter, Ioan. Tausentsohn, Alph. Cazulinus, Casp. Millerus.

III. Musa genialis × Ioan. Haidelius a Rassenstein.

IV. Anagrammata: Ioan. Weingartnerus, Frid. Sylvanus, Casp. Mullerus, Sigis. Cneytzelius, Ioan. Placentius, Bened. Gotschan, Casp. Hagelius.

V. Musea: Hieron. Firstius, Dan. Blovski, Car. Lud. Muscon, Gotschan, Sever. Wrtich, Haidelius, Georg. Kattman, Hagelius, Ant. Mirecus, Car. Frid. Platisius.

Carmina gratulatoria. Jesuité 1608. 17. April. „Epigrammata in honorem dd. baccalaureorum gratulationis ergo dicata. Autoribus Poeticae facultatis Academicis. × Pragae E typographeo Othmariano. 1608." — 8 l. ve 4°.

Účastníci:

1. Matth. Hertelius Glogoviensis Siles.
2. Nicol. Kowaczi Hungarus
3. Iacob. Hodanek Straconicen. Boh.
4. Mathias Kautek Pragen. Boh.
5. Ioan. Zach. Schedelius Tachovien. B.
6. Franc. Montizon Hispanus
7. Dan. Semblerus Pragensis Boh.
8. Frid. Ansorgius Braunov. Boh.
9. Christ. Mich. Sendivogius de Skorsko
10. Christoph. Tschappius Nauburg., Siles.
11. Melch. Hebenstreit Prag.
12. Ioan. Andr. Hein Leovallensis, Siles.
13. Conr. Vetter Hildesianus, Saxo.

Carmina gratulatoria 1608. 17. Apr. **Bak. Ies.** „Sodalibus congregationis B. Mariae Virginis Annuntiatae in Regio Caesareoque Collegio Academiae Pragensis, primam lauream, quam ex philosophia et artibus liberalibus 17. Apr. A. 1608. reportarunt, amoris et honoris ergo gratulantur eiusdem sodaliti aliquot infrascripti fratres. — Excusum Pragae typis Danielis Sedesani." — 4 l. ve 4°.

Účastníci:

1. Ioan. Pecherus Teplensis
2. Melch. Podhorsky Glivicensis
3. Math. Hoffmann Braunov.
4. Vinc. Thomasius Glivicen.
5. Georg. Max. Tibelius Reichstad.

Carmina gratulatoria 1609. 19. kv. **Bak.** „Areathenomachia et gratulationes honori honestorum et eruditorum XII. candidatorum ad gradum baccalaureatus 19. Maii An. 1609. promotorum dicata. Pragae, typis Pauli Sessii." — 8 l. v 8⁰.

Účastníci:

1. Laur. Benedictus.
2. Christ. Mathebaeus
3. Proc. Poeonius
4. Elias Nysselus
5. Frid. Kropilius
6. Georg. Horatius

Carmina gratulatoria 1609. 30. června. **Bakal.** „In honorem XI. doctissimorum iuvenum, titulo baccalaureatus in alma Academia Pragensi sub determinatore nobili et clariss. viro dn. M. Simeone Skala de Kolinecz, prorectore Academiae digniss. pridie Calend. Iul. A. 1609. ornatorum, amici scrib. — Pragae, typis Schumanianis." — 8 l. v 8⁰.

Účastníci:

1. Ioan. Campanus
2. Laur. Benedictus
3. Christ. Mathebaeus
4. Dan. Vratislavský
5. Frid. Kropilius
6. Dan. Trzebicky
7. Elias Nysselus
8. Thob. Felix
9. Joan. Sstenglerus
10. Victor. Kherbicer
11. Venc. Olyrius
12. Ludov. Vobicius.

Carmina gratulatoria 1609. 28. Iul. **Bak.** „Honori doctissimorum XI. iuvenum titulo baccalaureatus in alma Academia Pragensi sub determinatore clarissimo et doctissimo viro d. M. Nicolao Troilo Hagiochorano, professore almae Academiae Pragensis digniss. 3. Calend. Sextilis Anno 1609. insignitorum, amici gratulabantur. Pragae, typis Schumanianis." — 4 l. ve 4⁰.

Účastníci:

1. Ioan. Campanus
2. Christ. Mathebaeus
3. Proc. Poeonius
4. Venc. Ripa
5. Paul. Stranský
6. Frid. Kropilius
7. Iac. Zabonius
8. Elias Nysselus

Viz jednotl.
Dat. „3. Cal. Sext." = 28. Iul.

Carmina gratulatoria 1609. 25. Aug. **Bak.** „Honori doctissimorum X. iuvenum titulo baccalaureatus in alma Academia Pragensi sub determinatore clarissimo et doctissimo viro d. M

Laurentio Benedicto Nudozierino, professore almae Academiae Pragensis digniss. 8. Calend. Septembres Anno 1609. insignitorum, amici gratulabantur. Pragae, typis haeredis M. Danielis Adami Anno 1609." — 4 l. ve 4⁰.

Účastníci:

1. Ioan. Campanus
2. Prok. Poeonius
3. Frid. Kropilius
4. Iak. Zabonius
5. Dan. Trzebicenus
6. Elias Nysselus
7. Sam. Labussius
8. Georg. Svechinus
9. Ioan. Carolides

Carmina gratulatoria 1609. 22. Sept. **Bak.** „Gratulationes honori honestorum et eruditorum XI. juvenum ad gradum baccalaureatus in florentissima Academia Pragensi 22. Sept. An. 1609. sub praeside clariss. et doctiss. viro dn. M. Ioanne Tetaurio Svinczano promotorum ab amicis scriptae. — Pragae, typis Pauli Sessii. Anno Christi 1609." — 8 l. v 8⁰.

Účastníci:

1. Paul. Stránský
2. Dan. Vratislavský
3. Fab. Ripanus
4. Andr. Rochotius
5. Iacob. Zabonius
6. Dan. Trebicenus
7. Thobias Felix
8. Ioan. Matthiades
9. Mathias Czykan
10. Sam. Labussius
11. Ioan. Turca.

Carmina gratulatoria 1610. 27. dub. **Mag.** „Amicus amicorum virtute et doctrina ornatiss. XII. viris applausus, a nobili et clariss. viro dn. M. Martino Bachacio Naumierzicio a Naumierzicz, in universitate Academiae Pragensis rectore magnifico, magisterii titulo 27. April. Anni 1610. insignitis, scriptus. Pragae, typis Georgii Hanussii. Anno 1610." — 6 l. ve 4⁰.

Skladatelé:

1. Nic. Troilus
2. I. Campanus
3. Christ. Mathebaeus
4. Proc. Poeonius
5. Dan. Vratislavský
6. Iac. jun. Krupský
7. Mar. Mylius
8. Thob. Felix
9. Georg. Svechinus
10. Barth. Canutius.

Carmina gratulatoria 1611. „Gratulationes et vota serenissimo et potentissimo principi ac domino domino Matthiae Secundo, regi Hungariae, archiduci Austriae, marchioni Moraviae, duci Silesiae, marchioni Lusatiae etc., cum ante triennium designatus rex Bohemiae feliciter 23. Maji Anno 1611. coronaretur, instituta ab Academia Pragensi. — Pragae typis Georgii Hanussii." — 10 l. ve 4⁰.

Obsah:

1. „Rector et Magistri professores Academiae Pragensis." — Přání prosou na rubu titule.

2. „Carmina." — Účastníci:

1. Ioan. Campanus
2. Nicol. Troilus
3. Laur. Benedictus
4. Ioan. Tetaurius
5. Proc. Poeonius
6. Dan. Vratislavský
7. Petr. Fradelius
8. Iac. Žabonius
9. Nicol. Hanzlinius
10. Luk. Bochaufius
11. Ad. Tessacius
12. Math. Mathiades
13. Mart. Mylius
14. Ioan. Turca
15. Georg. Brazda
16. Iarosl. Megalinaeus

Carmina gratulatoria 1611. 23. srp. **Bakal.** „Novo honori virtute et doctrina ornatiss. XII. candidatis primam philosophiae lauream in alma et vetusta Pragensi academia per nobilem et clariss. virum dn. M. Simeonem Skalam do Kolinecz, seniorem Domus Carolinae digniss., 23. Augusti Anno 1611 adeptis amici gratulabantur. Pragae, typis Georgii Hanussii." — 8 l. ve 4⁰.

Účastníci:

1. Georg. Carolides
1a. Ioan. Campanus
2. Nic. Troilus
3. Laur. Benedictus
4. Dan. Vratislavsky
5. Venc. Ripa
6. Gabr. Svechinus
7. Iac. Zabonius
8. Ioan. Voborsky
9. Paul. Romer
10. Mart. Mylius
11. Sam. Labussius
12. Ioan. Turca
13. Dan. Basilius
14. Urban Ssiklius
15. Iarosl. Richter
16. Dan. Alginus
17. Dav. Gallus
18. Ioh. Malinovsky

Carmina gratulatoria 1611. 6. Sept. **Bakal.** „Honori virtute et doctrina ornatissimorum XII. iuvenum, gradum primum philosophiae per reverendiss. et doctiss. d. M. Iohannem Campanum, facultatis philosophicae professorem, praepositum collegii Omnium sanctorum, alias Angelici 8. Idib. Septemb. An. 1611. consequentium amici gratulabantur. Anno Domini 1611." — × „Pragae, typis Schu manianis." — 8 l. ve 16⁰.

„M. Ioannes Campanus Lecturis S. D." — Řeč Kampanova o nehodách z války Musám povstávajících. Příkladem jest universita pražská, historické reminiscence; posléze vpád Passovských, tím promoce se zdržely, takže nyní jest pět oddělení kandidátů. Hojně citátů z Homera a j. × „Dabam in Collegio Omn. Sanct. alias Angelico 2. Sept. Ann. 1611."

Básně bakalářům.

Účastníci:

1. Stapfius
2. Troilus
3. Benedicti
4. Fradelius
5. Krupsky Iac.
6. Zabonius
7. Hanzlinius
8. Bochaufius
9. Lucinus Thob.
10. Prlicius
11. Basilius
12. Sabatecius
13. Textorius
14. Bergerus
15. Turca

Viz jednotl.

Zač.: „Homerus, poetarum ille pater, a quo seu fonte perenni vatum Castaliis ora rigantur aquis, fingit pingitque in clypeo Achillis duas civitates, alteram pacis .. alteram belli . . .“

Carmina gratulatoria 1611. 4. Oct. **Bak.** „Honori XII. honestorum eruditorumque iuvenum in celeberrima Pragensi Academia laurea prima insignitorum 4. Octob. Anno 1611. a clarissimo et doctissimo viro dn. M. Ioanne Tetaurio Svinczano, professore meritissimo, amici applaudebant. Pragae Typis Danielis Sedesani.“ — 8 l. ve 4°.

Účastníci:

1. Ioan. Campanus
2. Laur. Benedictus
3. Proc. Poeonius
4. Dan. Vratislavský
5. Petr Fradelius
6. Melch. Colidius
7. Iacob. Zabonius
8. Luc. Bochaufius
9. Math. Vitus
10. Mart. Mylius
11. Ioan. Turca
12. Ioan. Malinovský
13. Ioan. Mathiades
14. Georg. Bergerus
15. David. Gallus
16. Iarosl. Richterus

Carmina gratulatoria 1611. 20. Oct. **Theolog.** „Vota doctissimis et ornatissimis quatuordecim viris post examen theologicum sacris ordinibus Pragae in templo Laetaecuriensi 20. Octobris Anno 1611. solenniter initiatis, boni ominis felicisque successus gratia scripta ab amicis. Pragae, Typis Georgii Hanussii.“ — 4 l. ve 4°.

Skladatelé:

1. M. I. Campanus
2. M. Proc. Poeonius
3. M. Luc. Bochaufius
4. Ioan. Turca Teutobrod.

Carmina gratulatoria 1612. 29. Mar. **Mag.** „Applausus gratulatorius honestis et ornatiss. undecim iuvenibus suprema philosophiae in alma Academia Pragensi laurea per clariss. et doctiss. virum dnm. Iohannem Campanum Vodnianum, eiusdem Academiae rectorem magnificum etc., Collegii Angelici praepositum dignissimum etc. 29. Martii salutis anno 1612 solenniter ornatis ab amicis scriptus. Pragae typis Georgii Hanussii L.“ — 8 l. ve 4°.

Účastníci:

1. Georg. Hanussius
2. Nic. Troilus
3. Proc. Poeonius
4. Venc. Ripa
5. Iacob. Zabonius
6. Ioan. Mathiades
7. Dan. Myconius
8. Thob. Lucinus
9. Math. Cultrarius
10. Georg. Herzman

Carmina gratulatoria. 1612. 27. dub. **Bak.** „In honorem XII. doctissimorum iuvenum titulo baccalaureatus in alma Academia Pragensi sub determinatore doctiss. et clariss. viro d. M. Laurentio Benedicto Nudozierino etc. facultatis philosophicae pro tempore decano etc. et collegii Reyczek directore fideliss. 27. April. Anno 1612 ornatorum amici scribe. — Pragae, typis Ionatae Bohutsky." — 4 l. ve 4⁰.

Obsahuje pouze básně: Skladatelé:

1. Campanus I.
2. Troilus Nic.
3. Paeonius Prok.
4. Zabonius Iac.
5. Trebicius Dan.
6. Chocholius Ioan.
7. Bergerus Georg.
8. Richterus Iarosl.

Na konci od nejmenovaného skladatele každému z bakalářů věnováno po 2 distichách.

Carmina gratulatoria 1612. 18. kv. **Bak.** „Honestis et eruditis duodecim iuvenibus a nobili et clarissimo viro dn. M. Simeone Skala de Kolinec Glattovino, academiae Pragensis professore et collegii regis Vencesilai, alias Caesarei praeposito etc. ad dignitatem baccalaureatus 18. Maii Anno 1612 evectis, amicis optimis s. et studiorum virtutisque successus ornatiss. precantur et hoc τεκμήριον amicitiae et memoriae futurae ergo amici p. p. Pragae, typis Georgii Hanussii." — 6 l. ve 4⁰.

Účastníci:

1. Venc. Ripa
2. Dan. Rinda
3. Venc. Rokycanský
4. Sam. Labussius
5. Mart. Mylius
6. Thob. Lucinus
7. Venc. Beraunský
8. Paul. Felix.
9. Math. Vitus.

Carmina gratulatoria 1612. 28. Jul. **Vítání Matyáše.** „Plausus serenissimo potentissimoque principi ac domino dn. Matthiae, Hungariae et Bohemiae regi etc., archiduci Austriae, marchioni Moraviae etc., duci Sil. et Burg. etc., com. Habsp. et Tyrol. etc., cum imperiali dignitate auctus Pragam, Bohemiae metropolim, felicibus auspiciis ingrederetur 28. Julii Anno 1612, felicis ominis gratia tributus ab Academia Pragensi. Pragae Typis Danielis Sedesani." — 8 l. ve 4⁰.

Účastníci:

1. Ioan. Campanus
2. Laur. Benedictus
3. Proc. Poeonius
4. Iac. Žabonius
5. Mart. Mylius
6. Dan. Basilius
7. Ioan. Chocholius
8. Ioan. Turca
9. Ezech. Artopaei
10. Math. Mathiades
11. Georg. Bergerus
12. Venc. Kochan.

Carmina gratulatoria 1612. 26. Sept. **Bak.** „Prima Peneis ornatiss. XIII. iuvenis, per clariss. virum d. M. Nicolaum Troilum Hagiochoranum, prorectorem Academiae Pragensis 26. Septembris Anno 1612 solenni cum applausu in eadem Academia collata ab amicis gratulatione excepta. Pragae, Typis Danielis Sedesani." — 4 l. ve 4⁰.

Účastníci:

1. Ioan. Campanus
2. Iac. Zabonius
3. Mart. Mylius
4. Ioan. Turca
5. Ezech. Artopaei
6. Sebast. Mollerus
7. Victor. Moravecius
8. Iac. Iacobides.

Carmina gratulatoria. 1612. 6. Nov. **Theol.** „Gratulatio honestis et eruditis septemdecim viris-juvenibus post examen publicum Sacris Ordinibus in templo Laetae-Curiensi 6. Novemb. An. 1612. solenniter initiatis ab amicis oblata. — Joh. 17.: Notum ipsis feci nomen tuum et notum faciam, ut charitas, qua dilexisti me, sit in eis et ego in iis. — Pragae Typis Georgii Hanussii." — 6 l. ve 4⁰.

Účastníci:

1. Georg. Hanussius
2. Ioan. Campanus
3. Iac. Zabonius
4. Dan. Basilius
5. Georg. Nigrinus
6. Math. Mathiades
7. Venc. Textorius
8. Prok. Poeonius
9. Frid. Kropilius
10. Venc. Textorius
11. Paul. Prussius
12. Dan. Basilius
13. 14. Mart. Mylius
15. Ioan. Hertvik
16. Adam. Razonius

Carmina gratulatoria 1613. 8 Mart. **Bak.** „Amicae gratulationes honori et decori honestis et doctrina virtutisque amplitudine commendatiss. IX. iuvenibus viris insigniis baccalaureatus a clarissimo viro d. M. Nicolao Alberto a Kamenek, philosophiacae facultatis in augusta Academia Pragensi decano 8. Martii Ann. 1613. solenniter donatis ab amicis scriptae. Pragae, Typis Samueli Adami a Veleslavina." — 6 l. ve 4⁰.

Účastníci:

1. Ioh. Campanus
2. Laur. Benedictus
3. Dan. Basilius a Deutsch.
4. Venc. Peristerius
5. Joan. Chocholius
6. Mart. Mylius

7. Venc. Olyrius
8. Sam. Sabatecius
9. Paul. Felix
10. Ioh. Arniolus
11. Adam Genikovsky
12. Dan. Alginus.

Carmina gratulatoria 1613. 14. bř. **Mag.** „Applausus gratulatorius honori ornatissimis et doctissimis VIII. iuvenibus viris suprema philosophiae in alma Academia Pragensi laurea per clariss. et doctissimum virum dn. M. Nicolaum Albertum a Kamenek, pro tempore philosophicae facultatis Decanum spectabilem 14. Marti, Anni 1613. solenniter ornatis ab amicis boni et felicis ominis ergo scriptus. Pragae, Typis Samuelis Adami a Veleslavina." — 8 l. ve 4⁰.

Účastníci:

1. Joh. Campanus
2. Nicol. Troilus
3. Laur. Benedictus
4. Proc. Paeonius
5. Mich. Gehlerus
6. Iacob. Zabonius
7. Mart. Mylius
8. Ioan. Turca
9. Theand. Saccoplettus

Carmina gratulatoria 1613. 19. Apr. **Bak.** „Primae laureae philosophicae honestis et eruditis octo iuvenibus per ornatissimum dn. M. Procopium Poeonium Svetnovinum, collegii Carolini praepositum meritiss. 19. April. Anno 1613. collatae boni ominis in nomine numinis amice, sincere, benevole gratulabantur. Pragae. Typis Matthiae Pardubiceni." — 6 l. ve 4⁰.

Účastníci:

1. Iac. Zabonius
2. Mart. Mylius
3. Venc. Kochan
4. Venc. Clemens
5. Venc. Plavenský
6. Paul. Felix
7. Iac. Iacobaei
8. Ioan. Arniolus
9. Georg. Syrus
10. Matth. Zemecius

Carmina gratulatoria 1614. 6. Mart. **Bak.** „Carmina gratulatoria honori virtute et doctrina commendatissimorum XXII. iuvenum, cum ipsis insignia baccalaureatus in alma et vetusta Academia Pragensi per clarissimum virum d. M. Nicolaum Troilum Hagiochoranum, pro tempore facultatis philosophicae decanum spectabilem solenniter deferrentur pridie Nonis Martii An. 1614. ab amicis boni et felicis ominis scripta. Pragae, Typis Matthiae Pardubiceni." — 10 l. ve 4⁰.

Účastníci:

1. Joh. Campanus
2. Dan. Basilius
3. Venc. Olyrius
4. Ioan. Prosdokonymus
5. Venc. Peristerius
6. Ioan. Chocholius
7. Ioan. Turca
8. Sam. Sabatecius
9. Venc. Clemens
10. Andr. Latomus
11. Victor. Moravecius
12. Elias Chudecius
13. Ioan. Bastnerus

Carmina gratulatoria 1614. 17. Apr. **Mag.** „Ornatiss. et doctiss. septem viris Athaenis Bohemorum Pragae per clariss. et doctiss. virum d. M. Nicolaum Troilum Hagiochoranum, pro tempore facultatis philosophicae decanum spectabilem, suprema philosophiae laurea 15. Kalend. Maji Anno 1614. solenniter insignitis amici honorum virtutumque successus optatiss. precando hoc τεκμήριον boni nominis et ominis ergo P. P. — Pragae, Typis Samuelis Adami a Veleslavina." — 6 l. ve 4⁰.

Účastníci:

1. Ioan. Campanus
2. Iacob. Zabrnius
3. Venc. Peristerius
4. Dan Basilius

Carmina gratulatoria 1614. 1. Aug. **Bak.** „Aggratulatio undecim iuvenibus primo titulo philosophicarum artium insigniendis per clarissimum et doctissimum virum dominum M. Johannem Campanum Vodnianum in illustri Academia Pragensi facultatis philosophicae decanum die 1. Augusti Anno Χριστογονίας 1614. Scripta ab amicis atque familiaribus. Pragae, Typis Matthiae Pardubiceni." — 8 l. ve 4⁰.

Účastníci:

1. Iacob. Zabonius
2. Casp. Rhacopaeus
3. Venc. Clemens
4. Ioan. Czesbivius
5. Ezech. Artopaei
6. Adam. Genikovský
7. Mathias Cruciger
8. Georg. Janda
9. Joan. Galerinus
10. Joan. Sictor
11. Ioan. Alphiticus

Carmina gratulatoria 1614. 26. Sept. **Mag.** „Applausus gratulatorius honori doctiss. sex iuvenum, secunda in philosophia laurea per clariss. et doctiss. virum dn. M. Johannem Campanum Vodnianum, facultatis philosophicae in illustri et pervetusta Academia Pragensi decanum spectabilem 26. Septembris Anno 1614. insignitorum, factus ab amicis. — Pragae ,Typis Matthiae Pardubiceni." — 6 l. ve 4⁰.

Účastníci:

1. Nicol. Troilus
2. Venc. Olyrius
3. Venc. Rokycanský
4. Casp. Rhacopaeus
5. Venc. Clemens
6. Adam. Genikovský
7. Georg. Schultissius
8. Venc. Beraunský

Carmina gratulatoria 1615. 17. Feb. **Bak.** „Carmina gratulatoria in honorem XVII. ornatissimorum juvenum, primum in philosophia gradum 17. Februarii Anno 1615. sumentium per clariss. atque doctiss. virum d. M. Nicolaum Troilum Hagiochoranum, professorem et pro tempore facultatis philosophicae in antiquissima Academia Pragensi decanum spectabilem etc., ab amicis conscripta et adornata. Pragae Typis Danielis Sedesani." 8 l. ve 4⁰.

Účastníci:

1. Ioh. Campanus
2. Venc. Ripa
3. Ioan. Matthiades
4. Dan. Vratislavský
5. Mart. Mylius
6. M. B.(ujacius)
7. Ioan. Czesbivius
8. Mart. Horký
9. Venc. Plavenský
10. Ioan. Trochopaeus
11. Ioan. Daubecius
12. Zdenko Cassius
13. Ioan. Schultissius

Carmina gratulatoria 1615. 26. bř. **Mag.** „Adclamatio honori sex doctissimorum et humanissimorum virorum supremo in philosophia gradu 26. Martii 1615. per clarissimum et doctissimum virum dominum M. Nicolaum Troilum Hagiochoranum etc., facultatis philosophicae illustris et antiquae universitatis Pragensis p. t. decanum etc. decoratorum, ab amicis concinnata et ocntexta. Pragae, Typis Pauli Sessii, Anno 1615.“ 8 l. ve 4⁰.

Účastníci:

1. Ioh. Campanus
2. Venc. Ripa
3. Ioan. Prosdokonymus
4. Sam. Martinus
5. Casp. Rhac.
6 Dan. Alginus
7. Ioan. Czesbivius
8. Georg. Nigrinus
9. Venc. Plavenský
10. Ioan. Sictor
11. Venc. Nosidlo
12. Ioan. Trochopaeus

Carmina gratulatoria 1615. 5. Maj. **Theol.** „Honori et amori novem ornatiss. honestis et eruditis viris, per impositionem manuum ritu Apostolico recens ad munus Ministerii Sacri admissis et ornatis die 5. Maji Anno 1615. amici gratulantur. — Pragae Typis Matthiae Pardubiceni.“ — 4 l. ve 4⁰.

Účastníci:

1. Ioan. Campanus
2. Venc. Ripa
3. Ioan. Matthiado-Caupilius
4. Dan. Basilius
5. Iacob. Zabonius
6. Sam. Philadelphus

Carmina gratulatoria 1615. 4. srp. **Bak.** „Honori eruditorum ac honestorum quatuordecim candidatorum, gradum primum philosophiae per clarissimum et doctissimum virum M. Joanem Campanum Vodnianum, pro tempore facultatis philosophicae spectabilem decanum in alma Academia Pragensi 4. Augusti Anno 1615. consequentium amici posuerunt. Pragae, Typis Pauli Sessii. — 6 l. ve 4⁰.

Účastníci:

1. Venc. Ripa Stank.
2. Nicol. Troilus
3. Venc. Ripa St.
4. Ioan. Caupilius
5. Iacob. Zabonius
6. Georg. Luc. Zavischius
7. Ioan. Czessbivius
8. Georg. Schultissius
9. Ioan. Chebdiovský.

Carmina gratulatoria 1615. 20. Sept. **Mag.** „Honori ornatissimis et doctissimis novem juvenibus viris Athenis Bohemorum Pragae per clarissimum et doctissimum virum dominum M. Johannem Campanum, pro tempore facultatis philosophicae decanum spectabilem, suprema philosophiae laurea Calend. 12. Octobris Anno 1615. solenniter insignitis, amici honorum virtutumque successus optatiss. precando hoc τεκμήριον boni nominis et ominis ergo p. p. — Pragae Typis Pauli Sessii Anno 1615." — 8 l. ve 4⁰.

Účastníci:

1. Nicol. Troilus
2. Dan. Basilius
3. Venc. Ripa
4. Iac. Zabonius
5. Elias Ursinus
6. Ioh. Turca
7. Mart. Mylius
8. Georg. Mollerus
9. Paul. Sabatecius
10. Georg. Lukas Zav.
11. Ioan. Czesbivius
12. Math. Zemecius
13. Dan. Alginus
14. Ioan. Dasypus

Carmina gratulatoria 1616. 10. Mart. **Bak.** „Gratulationes in insignia primi gradus philosophici ornatiss. XVII iuvenibus a nobili et doctrinae nomine commendatissimo viro d. M. Nicolao Alberto a Kamenek, facultatis philosophicae decano et ss. linguae professore publico in Academia Pragensi 10. Martii Anni 1616. post censuram de studiorum profectu factam solenniter collata ab amicis decantatae. Pragae, Typis Pauli Sessii Anno 1616." — 8 l. ve 4⁰.

Účastníci:

1. Ioan. Campanus
2. Nicol. Troilus
3. Iac. Zabonius
4. Georg. Schultissius
5. Ioan. Czesbivius
6. Mart. Mylius
7. Dan. Bobrovinus
8. Victor. Kherbitcerus
9. Ioan. Sictor
10. Mich. Alexander
11. Georg. Janda
12. Venc. Knobelius.

Carmina gratulatoria 1616. 21. Apr. **Mag.** *Φιλόδωρα* gratulatoria in supremae laurus philosophicae honores VII. ornatissimis iuvenibus a nobilitate, singularis eruditionis multarumque rerum usu ac peritia clarissimo viro d. M. Nicolao Alberto a Kamenek, facultatis philosophicae decano etc. nec non ss. Hebraeae linguae professore publico in inclyta academia Pragensi 11. Cal. Maji Anno 1616. post censuram de profectu in encyclopaedia absolutam, solenniter collatos, ab amicis consecrata ac decantata. Pragae. Typis Matthiae Pardubiceni." — 8 l. ve 4⁰.

Účastníci:

1. Dan. Basilius
2. Ioan. Campanus
3. Ioan. Prosdokonymos
4. Nicol. Troilus
5. Jac. Zabonius
6. Georg. Schultissius

7. Dan. Alginus
8. Victor Kherbicerus
9. Ioan. Czesbivius
10. Sim. Partlicius
11. Ioan. Comarillus

Carmina gratulatoria 1616. 8. srp. **Bak.** „Gratulationes in insignia primi gradus philosophici ornatissimis XII. iuvenibus a clarissimo et doctissimo viro domino M. Jacobo Zabonio a Wyssetina, pro tempore facultatis philosophicae decano, physices professore publico, in alma Academia Pragensi 8. Augusti Anni 1616. post censuram de studiorum profectu factam solenniter collocata, ab amicis decantatae. Pragae. Typis Pauli Sessii. Anno 1616." 8 l. ve 4°.

Účastníci:

1. Nicol. Troilus
2. Ioan. Campanus
3. Ioan. Prosdoconymus
4. Dan. Basilius
5. Georg. Schultissius
6. Georg. Bergerus
7. Victor. Kherbicerus
8. Daniel Bobrovinus
9. Ioan. Czeszbivius
10. Ioan. Sictor
11. Venc. Knobelius
12. Dan. Spira
13. Florian. Aegidii

Carmina gratulatoria 1616. 17. Dec. „Carmina gratulatoria in honorem illustris ac generosi d. d. Johannis Christophori Funfkircheri L. B. a Funfkirchen et Steinaprun etc., d. in Woschicz et Schonperg etc. unanimi consensu et applausu 17. Decembris Anno salutis humanae 1616 rectoris universitatis Pragensis Magnifici electi et feliciter 3. Novembris An. eiusdem confirmati conscripta et concinnata ab universitatis eiusdem amicis. Pragae Typis Joannis Strzibrsky." — 6 l. ve 4°.

Účastníci:

1. Ioan. Campanus
2. Dan. Basilius
3. Nicol. Troil.s
4. Iacob. Žabonius
5. Georg. Schultissius
6. Georg. Bergerus
7. Vencesl. Clemens
8. Ioh. Sictor Roch.
9. Flor. Aegidius
10. Victor. Kherbicer
11. Dan. Spira
12. Georg. Sarcander
13. Iacob. Vezelinus

Carmina gratulatoria 1617. 2. Mart. **Bak.** „In lauream pro primo in philosophia gradu ornatissimis XVIII. iuvenibus in alma Pragensi Caroli IV. Academia per nobiliss. et clariss. virum d. Danielem Basilium de Deutschenbergk, U. J. D. et professorem Academiae Pragensis matheseos ordinarium ac pro tempore artium facultatis decanum honorifice delatam 2. Martii (Anno 1617). — Polovice 2 prvních listů utržena. — 8 l. ve 4°.

Účastníci:

1. Ioan. Campanus
2. Nic. Troilus
3. Iac. Zabonius
4. Georg. Schultiss.
5. Georg. Horatius
6. Georg. Bergerus
7. Venc. Clemens
8. Victor. Kherbicer
9. Ioan. Sictor
10. Florian. Aegidius
11. Georg. Vozicenus
12. Iacob. Vczelinus
13. Ioan. Caelestinus

Carmina gratulatoria 1617. 4. Aug. **Bak.** „Honori eruditorum ac honestorum undecim candidatorum gradum primum philosophiae per nobilem ,clarissimum et doctissimum virum dominum M. Georgium Schultissium de Felsdorf Cuttenum, pro tempore facultatis philosophicae spectabilem decanum, in alma Academia Pragensi 4. Augusti, Anno 1617. consequentium amici posuerunt. Pragae typis Pauli Sessii 1617.“ — 8 l. ve 4°.

Účastníci:

1. Joan. Campanus
2. Nicol. Troilus
3. Jac. Zabonius
4. Georg. Bergerus
5. Ioan. Sictor
6. Ioan. Chebdiovský
7. Dan. Spira
8. Flor. Aegidii
9. Iac. Vczelinus
10. Iarosl. Megalinaeus
11. I an. Maconius
12. Ioan. Kruschwicz
13. Mart. Gallus Zlut.

Carmina gratulatoria 1618. 22. Mart. **Bak.** „Honori eruditorum ac honestorum viginti duorum candidatorum, gradum primum philosophiae per clarissimum et doctissimum virum dominum M. Nicolaum Troilum Hagicchoranum, pro tempore facultatis philosophicae spectabilem decanum, in alma Academia Pragensi 22. Martii Anno 1618. consequentium amici posuerunt. Pragae. Excudebat Paulus Sessius Academiae Carolinae typographus.“ — 8 l. ve 4°.

Účastníci:

1. Ioan. Campanus
2. Petr. Fradelius
3. Dan. Basilius
4. Georg. Schultissius
5. Georg. Bergerus
6. Ioan. Galerinus
7. Ioan. Martinus
8. Ioan. Sictor
9. Dan. Spira
10. Flor. Aegidius
11. Georg. Sarcander
12. Math. Mrazius
13. Sam. Philadelphus
14. Adam. Sixti
15. Ioan. Maconius
15a. P. C. S. (Anon.)
16. Georg. Colsinius
17. Mart. Gallus
18. Adam. Credelius.

Carmina gratulatoria 1618. 9. Aug. **Bak.** „Applausus gratulatorius honestiss. et ornatiss. XVII. iuvenibus prima phi-

loeophias laurea solenniter insignitis 9. Aug. **Anno** 1618. per clarissimum et doctissimum virum dominum M. Petrum Fradelium Schemnicenum, in illustri et antiqua universitate Pragensi politices professorem publicum ac pro tempore facultatis philosophicae spectabilem dn. decanum ab amicis scriptus. Pragae, Typis Pauli Sessii, typographi Academici." — 10 l. ve 4⁰.

Účastníci:

1. Daniel Basilius	11. Sam. Sabatecius
2. Ioan. Campanus	12. Ioan. Czesbivius
3. Nicol. Troilus	13. Ioan. Chebdiovský
4. Iac. Zabonius	14. Ioan. Bastnerus.
5. Georg. Schultissius	15. Daniel Spira
6. Sam. Martinius	16. Flor. Aegidius
7. Iac. Iacobaeus	17. Iac. Vczelinus
8. Georg. Mollerus	18. Ioan. Kruschvic
9. Georg. Bergerus	19. Ioan. Maconius
10. Venc. Clemens	20. Dan. Faberius

Carmina gratulatoria 1619. 7. Mar. **Bak.** „Prima Peneis ornatiss. XXXVII. juvenib. per clarissimum atque doctissimum virum dn. M. Johannem Campanum Vodnianum, facultatis philosophicae in illustri alma ac vetustissima Academia Pragensi decanum spectabilem 7. Martii An. 1619. collata, et gratulationibus amicis honoris ergo excepta. Pragae, Typis Pauli Sessii Anno 1619." — 16 l. ve 4⁰.

Účastníci:

1. Iac. Zabonius	18. Iac. Vczelinus
2. Nic. Troilus	19. Sam. Philadelphus
3. Pet. Fradelius	20. Casp. Ungrat
4. Georg. Schultissius	21. Ioan. Krussvicz
5. Mart. Mylius	22. Mart. Anthyl icn
6. Sam. Martinius	23. Ioan. Maconius
7. Iac. Iacobaeus	24. Ioan. Kninský
8. Georg. Mollerus	25. Mart. Bujacius
9. Georg. Bergerus	26. Ioan. Lud. Sengelius
10. Venc. Clemens	27. Nic. Luteola
11. Nic. Spissius	28. Flor. Vermilius
12. Ioan. Czesbivius	29. Iac. Petrozelinus
13. Ioan. Bastnerus	30. Ant. Paškovický
14. Ioan. Lanczmanius	31. Ioan. Gellerus
15. Sam. Alectorius	32. Mart. Gessenicenus
16. Ioan. Sictor	33. Thob. Hauska
17. Flor. Aegidii	34. Sigis. Hermannus

Carmina gratulatoria 1619. 18. April. — **Mag.** — „*Δαφνὴ ὑφίστη τῆς φιλοσοφίας* lectiss. et doctiss. XIII. iuvenibus viris in vetusta Bohemorum Academia Pragae per claris. et doctiss. virum d. M. Johannem Campanum, facultat philosophicae decanum spectabilem, poetam in-

comparabilem, 14. Calend. Maji A. *Χριστογονίας* 1619. solemniter collata atque ab amicis l. m. q. adornata. Pragae, Typis Pauli Sessii 8 l. ve 4⁰.

Účastníci:

1. Iac. Zabonius
2. Nic. Troilus
3. Petr. Fradelius
4. Georg. Schultissius
5. Iac. Iacobaeus
6. Georg. Nigrinus
7. Georg. Berger
8. Venc. Clemens
9. Nicol. Spissius
10. Ioan. Czesbivius
11. Ioan. Lanczmanius
12. Ioan. Sictor
13. Flor. Aegidii

Carmina gratulatoria 1619. 18. Jul. **Theol.** „Gratulationes *συνχαρίστικαι* in laudem et honorem erudita pietate piaque ornatissimorum juvenum d. Joannis Semonii Domaschini, rectoris scholae Gemnicianae, d. Samuelis Curtii Olessnicensis, d. Gregorii Blasii Vartenbergensis, cum eis ordines sacrosancti ministerii in illustri consistorio evangelico Pragensi ad oblatam vocationem d. decani et d. seniorum ministrorum evangelicorum inclyti presbyteratus superioris Brunensis in marchionatu Moraviae a venerabilibus et clarissimis viris d. viceadministratore, seniore, reliquisque d. d. assessoribus eiusdem consistorii Pragae in templo B. Virginis Mariae ante Laetam Curiam ritu apostolico die 18. Julii anno 1619. conferrentur. Ab amicis et familiaribus scriptae. Pragae. Typis Pauli Sessii." — 6 l. ve 4⁰.

Účastníci:

1. Ioan. Tykalides
2. Venc. Olyrius
3. Ioan. Campanus
4. Casp. Rhacopaeus
5. Iac. Petrozelinus (3 čís.)
6. Car. Vilh. de Rziczan
7. Andr. Stupanus
8. Georg. Leopoldus
9. Ioan. Suchenius.

Carmina gratulatoria 1619. 22. Aug. **Bak.** „Applausus gratulatorius honestiss. et ornatiss. XV. juvenibus, prima philosophiae laurea 22. Aug. Anno 1619. per nobilem clariss. et doctiss. virum dominum M. Georgium Schultissium de Felsdorf, eloquentiae professorem, facultatis philosophicae illustris et antiquae universitatis Pragensis p. t. decanum solenniter ornatis, ab amicis scriptus. Pragae Typis Pauli Sessii, typographi Academici." — 10 l. ve 4⁰.

Obsah:

I. Decanus fac. phil. M. Georg. Schult. x 19. Aug. 1619." — Zve ku promoci. — O úskočnosti Jesuitů.

II. Carmina. — Účastníci:

1. Ioh. Campanus
2. Nic. Troilus
3. Pet. Fradelius
4. Iac. Zabonius
5. Georg. Berger
6. Ioh. Galerinus

7. Nic. Spissius
8. Ioan. Sictor
9. Flor. Aegidii
10. Andr. Stupanus
11. Mart. Galli
12. Ioan. Cypr. Kozelius
13. Mart. Bujacius
14. Ioh. Maconius
15. Ioan. Martialis
16. Ioan. Felix Caelestinus

Carmina gratulatoria 1620. 5. Mart. **Bak.** „Honori ornatissimis XXVIII. iuvenibus in antiquissima Academia Pragensi per nobiliss. clariss. et doctiss. virum d. Danielem Basilium de Deutschenbergk, J. U. D. et professorem matheseos in eadem Academia ordinarium prima philosophiae laurea post censuram de studiorum profectu factam 5. Martii Anno 1620. solenniter insignitis amici boni nominis et ominis ergo P. T. Typis Joannis Strzibrsky." — 10 l. ve 4°.

Účastníci:

1. Petr. Fradelius
2. Ioan. Campanus
3. Nicol. Troilus
4. Iac. Zabonius
5. Sam. Martinius
6. Georg. Schultissius
7. Iacob. Iacobaeus
8. Dav. Lipachius
9. Zachar. Hermannus
10. Georg. Bergerus
11. Venc. Clemens
12. Ioan. Bastner
13. Ioan. Galerinus
14. Andr. Stupanus
15. Geron. Grunerus
16. Mart. Galli
17. Georg. Meussnerus
18. Flor. Vermilius
19. Ioan. Kruschvicz
20. Matth. Procopius.

Carolides Jan z Oubeče u Chuděnic stal se v Praze bakalářem r. 1611. 27. Sept. za Benedikta z Nudožer. Thema disputační měl: An usurae in republica Christiana sint ferendae et quatenus? Býval pomocníkem při školách v Stříbře (1609), Českém Brodě, Rychnově (1611) a posléz u sv. Vojtěcha Velkého na Novém městě v Praze, kdež zemřel r. 1613. 15. Decemb. Paměť naň zachoval Campanus (Funebria anni 1613 č. 27.). Přispěl ke gratulacím při promoci bakalářské (Carm. grat. bak. 1609. 25. Aug.) a k oslavě Julia Schlika, rektora universitního (Schlik, Investitura 1613, carmina č. 11.). — Srv. Winter Školy partikulární str. 167, 175, 176.

Carolides Jiří z **Karlsperka (Karel)**, čelný básník doby Rudolfovy, narodil se v Praze na Novém Městě ve čtvrti Svatovojtěšské r. 1569. 11. Apr. Otec jeho, Karel Mělnický, nar. v Praze r. 1536, známý svou poctivostí a rozšafností, býval ve službách obce Novoměstské, jsa dozorcem při důchodech a řídívaje také pro svou praktickou znalost ve stavitelství a měřictví podniky veřejné, jako přístavbu kostela sv. Václava na Zderaze a vodárenskou věž novoměstskou s novým mlýnem, při kterémž zaměstnání r. 1599 k smrtelnému úrazu přišel. Sřítila se naň totiž mohutná vrstva cihel, pět loket vysoká a 10 loket dlouhá, čímž hlava byla mu proražena a on po čtrnáctidenním utrpení bídně zahynul. Zásluhy jeho o dobro veřejné uznány byly králem Rudolfem r. 1590 povýšením do stavu vlády

ckého s přídomkem z „Karlsperka" a obec novoměstská projevila svou vděčnost tím, že po neštěstí r. 1599 poskytla mu čestného místa k odpočinku v chrámě sv. Vojtěcha, kdež byl zřízen velký náhrobní kámen mramorový, nápisem opatřený a podnes zachovaný. Syn Jiří, jenž pocházel z prvního manželství otcova s Kateřinou Benešovou, dcerou měšťana Pražského, postaral se mimo to i o důstojnou poctu pohřební, vydav na památku otcovu „Tryznu" (Parentalia 1601; viz Mělnický). Bylť již za živobytí otcova vzdělával se na školách latinských a na universitě, kdež r. 1589 stal se bakalářem a r. 1593 magistrem, zároveň se Sofoniem Rosaciem.[1]) Potom byl dle panujícího zvyku učitelem na několika místech, zejména v Písku a také v Praze u sv. Martina;[2]) avšak učitelskou dráhu záhy opustil a zasnoubiv se r. 1594. s vdovou[3]) po Vítovi Seliniovi Novobydžovském († 1593.) Salomenou, dcerou Pavla Žďárského, měšťana na Novém Městě, usadil se trvale v Praze. S chotí Salomenou měl syna Karla Jiřího (nar. 1595. 7. Jul.), o jehož vychování a řádné vedení snažně usiloval. Mimo syna vlastního měl v rodině i pastorka Daniele po Seliniovi, ten však zemřel již r. 1594 jsa devítiletý. R. 1598 dosáhl Carolides písařství na radnici Novoměstské[4]) a r. 1599 smrtí jsa připraven o otce Karla, manželku Salomenu a tchána Žďárského, ujal po otci dům a přispěním bratra svého Václava o jeho zvelebení se staral. Zároveň vdovský svůj stav proměnil, pojav r. 1600 30. kv. za manželku Dorotu Maušvicovou,[5]) dceru Mart. Gregoria, primasa v Kostelci na Labi, s jehož rodinou byl ve známost vešel r. 1597, jsa požádán o báseň k třetímu sňatku Gregoriovu. Maje poměry takto uspořádané a podporován jsa účinně při správě majetku bratrem Václavem oddával se horlivě oblíbené činnosti básnické a docházel po té stránce zaslouženého uznání. Zvláště potěšen byl poctou se strany dvorní, vyznamenán byv od Rudolfa II. věncem vavřínovým (poëta laureatus, caesareus) r. 1596 12. Sept.[6]) Kol. r. 1609 dosáhl práva vyhotovovati listiny veřejné (publicus imperialis notarius) a brzo potom stal se členem úřadu desítipanského (pře civilní ve věcech dlužních; viz Winter, Kulturní obraz II. 620). Hlubokým, upřímným žalem naplnila ho smrt bratra

---

[1]) V Norimberce Conrad Rittershusius vydal k oslavě toho Carmina gratulatoria (Gratulationes 1593); viz str. 244.

[2]) Strobelius, Epithalam. v Epigrammatech Carolidových (I. 1601) a Winter, Život na vys. školách, str. 124, pozn. 3.

[3]) Epigram. I. (1601): „Scholarum pulvere sordido functus recessi, non sine foenore, cum pro novenis una Musis mi socia est data habenda coniunx".

[4]) Epigram. I., 119: „VrbanI eXortV, ALbIno, HaVLIChIo atqVe RosIno CaroLIDes Pragae fIt DVCe sCrIba noVae" = 1598.

[5]) Epigramm. I., 55.

[6]) Farrago symbol. Elogia:

Gratla bIs seXto nobIs SepteMbre RoDVLphI
FaVIat et eX nostro PhoebVs honore fVIt,
Laurea quum nostrum tralata ex Caesaris horto
Carminis ornarent munere serta caput.

Václava, jenž v náručí jeho zemřel r. 1604 29. Nov. v 33. roze věku svého.[1]) Srdečně želel i sestry Kateřiny, jež zesnula r. 1606 18. Dec. majíc let 21. svobodná a zbožná. Častá úmrtí rodinná plnila jej úzkostí zvláště r. 1609, když syn jeho Karel Jiří v březnu ve škole Slanské těžce se byl roznemohl. Nebezpečenství na štěstí sice zmizelo, ale otec sám začal pociťovati nedostatky na zdraví svém a myšlenek na brzký konec zhostiti se nemohl. Odtud vznikala u něho často podrážděnost a nedůtklivost, jakož i zatvrzelost proti vadám u jednotlivých osob a stavů. Vrcholu dospělo takové rozladění v prosinci r. 1611, kdy účasten jsa pitky s dvěma společníky, z nichž jeden byl jeho přítel a druhý uštěpačný posměvač, zachvácen byl prudkým kašlem, po němž dostavila se záducha a těžké onemocnění. V osudné této době Carolides na kvap upravoval svou literární pozůstalost a mimo jiné vyhotovil si i zvláštní Epitaphium, v němž vyjadřuje své snahy, tužby, zkušenosti a sklamání.[2])

V posledním svém pořízení, v němž stěžuje si „s velikou bolestí srdce svého na mnohá od lidí pyšných, nevděčných, utrhačných, všetečných a závistivých protivenství", jmění své odkázal manželce Dorotě a jedinému synu svému Karlu Jiřímu. Knihovna, obsahující spisy hlavně latinské, řecké a české, měla připadnouti synu Karlovi, s tou výhradou, že „kdyby před dožitím právních let zemřel, mají knihy v nedílnosti dle jistého inventáře zůstávati a těm, kteří by se z rodu mého a linie učiti chtěli, od nejstaršího propůjčovány i zase přijímány a opatrovány býti." Syna svého, co se učení tkne, mistru Sofoniáši Rosaciovi, panu bratru svému vždycky věrnému a milému, poroučí, „aby ho v tom dle své vůle a dobrého soudu řídil a spravoval." Závět datována jest „v pondělí po památce sv. Marty hospodyně, 30. Jul. l. P. 1612".[3]) Brzo potom Carolides pozemskou pouť svou dokončil, dne 21. Oct. 1612 o 7. hodině noční a pochován byl v hrobce rodinné v Opatovicích. Z četné rodiny Karolidů zůstali na živě

---

[1]) Epitafium v Epigram. Primovi (1609):

„Cura domus nostrae fuerat tua cura...
Tu moriens igitur mea gaudia fracta relinquis,
Commoda tu moriens nostra perire vides."

[2]) Epitaphium, quod ipse mihi, memor humanae fragilitatis, confeci (1612). Dí mezi jiným:

„Vidi plurima et audii et notavi,
Scripsi, disserui, simulque gessi,
Neglexi mea meque serviendo
Constanter patriae et meis amicis,
Interdum quoque non meis amicis.
Ingrata omnia, vana, fraudulenta
Incerta, improba, fluxa, turbulenta
Exceptis modo pauculis amicis
Ad summum experiendo reprobavi."

[3]) Testam. Nov. Města III., 400—401 = Archiv Pražský č. 2209.

vedle Doroty manželky a syna Karla Jiřího bratří Daniel, Samuel, Jakub a sestra Lidmila.

Povahy byl Carolides zbožné, přísné, pořádku milovné, silně vznětlivé,[1]) ale skrz na skrz poctivé, ochotné a dobrotivé. Nadání básnické měl nevšední, zejména pro skládání epigrammů. Sám dí v té příčině švagrovi Bart. Havlíkovi z Varvažova: „Nosti ingenium meum celeritate facilius promptiusque quam longa meditatione resolvi." Na úsudku znalců povolaných, jako byli Konrad Rittershusius v Altorfě, Hieronymus Arconatus nebo El. Vestonia v Praze, velmi si zakládal; za to pohrdal míněním nekompetetním a proti posuzovatelům smělým a nerozvážným neb domyšlivým nejednou ostře vystoupil. Dokladem jest zvláště útočný Pavel z Jizbice a jistou měrou i Campanus Vodňanský, jehož přílišná plodnost nelíbila se Carolidovi.[2]) Smýšlením byl aristokrat, nenávistník vší sprostoty a podlosti, maje zásadu Petrarkovu:

„Quidquid cogitat, est inane, vulgus,
Quidquid proloquitur, perinde falsum est,
Quidquid improbat, est bonum atque honestum,
Quidquid praedicat, improbum atque turpe est,
Quidquid denique agit, reapse stultum est."
(Epigr. I., r. 1601.)

Havlíka Varvažovského nabádá:

„Insani crepitum ne respice vulgi."

Nedovtipné kritiky odbývá slovy:

„Saepius accusant nostrum sine crimine carmen,
Qui nasum insulsi rhinocerotis habent.

[1]) O vznětlivosti povahy Karolidovy mimo epigrammata a dedikační projevy důkaz podávají spory jeho pro verše a nenáležité řeči, kteréž měl r. 1598 s bakalářem Mikol. Hunceliem Klatovským a r. 1608 s M. Mikol. Troilem, professorem universitním. Po ostrých v té příčině výčitkách a mrzutostech podařilo se konečně M. Mart. Bacháčkovi věc skrze úmluvce M. Jana Kanhu z Veleslavína, Adama Hubra z Rysenpachu, Bartol. Havlíka Srnovce z Varvažova a j. smírně vyrovnati a amnestii knihami utvrditi. — Arch. Pražský č. 2144 l. 62 a 116—117; Dvorský, Paměti o školách, str. 435; 460—461 s pozn.

[2]) Campanus ve sbírce Charites (II., 4) r. 1600 uveřejnil epigram:

„In lividum."
Qui cum Carolide me vis committere, livor,
Quod non auderes, irrequiete, nefas?
Illum ego conatum patriae decus addere terrae,
Cum reliquis ad idem, quos rapit aura, premam?

Carolides na to odvětil drsně v Epigram. (1601):
Carmine conatum patriae decus addere genti
Me, quidam obscuri carminis autor ait.
Sperno Lycaonias ab olenti gutture laudes,
cretati palpum nec probra vana moror.
Laudari a claris, contemni infamibus, hoc est
Displicuisse malis et placuisse bonis.

Difficile est aliis, aliis, quod scribo, solutum est;
Hic sibi vult palpum, quaeritat ille sales."
(Epigr. I., 1601.)

Básní na výdělek neskládal,[1]) ale ochotně práce podnikal, kde se naditi mohl dobrého výsledku a vděčného přijetí. Smýšlením vlasteneckým nikdy se netajil; cizincům (alienigenae) přál potud, pokud přednostmi toho zasluhovali, ale opíral se tomu i slovem i skutkem, aby z pouhého předsudku anebo umíněnosti někomu se stranilo. Vady, nešvary a neřesti, zejména opilství, drzí žvavost, rabulistiku a necudnost přísně kárá, ale osob zřídka kdy jménem uvádí, řídě se známým pravidlem „parcere personis, dicere de vitiis."

Erbu a titule „z Karlsperku" užíval od r. 1596, kdy majestátem cís. Rudolfa II. (29. Oct.) dostalo se otci Karlu Mělnickému pro jeho a nicméně i syna Jiřího, umění svobod. mistra, v učení Pražském poëty, šlechetné a poctivé zachování a pro služby, kteráž jsou J. Mil. cís. činili, šlechtictví, aby se psáti mohli „z Karlsperku". Popis erbu, jeho polepšení r. 1604 a rozšíření na jiné příbuzné rodiny uvádí Rybička v ČČM. 1892: „Něco o rodině erbovní Karolidesů z Karlsperku". Viz též: Smolík v Archaeol. Památkách XV., 252. Doerr, Der Adel der böhm. Kronländer 1900, str. 74, 82.

Spisů Carolidových jest řada obsáhlá. První pokusy byly parafrase hlavně Žalmů, z nichž jednu „Paraphrasis Psalmi LXXIX.: „Deus, venerunt gentes in haereditatem tuam", přijal do poslední své publikace „Sophonias propheta" (1612) s poznamenáním, že původně byla složena před 28 lety (1584) a uveřejněna pod cizím jménem r. 1590.

Z prací o sobě vydaných zjistili jsme tyto, jak následovaly v pořadě chronologickém:

1. 1587. Jonas propheta Dei, qui est figura Christi sepulti et tertia die a morte resuscitati, carmine redditus a Georgio Carolide Prageno. — Pragae typis Georgii Nigrini, Anno Salutis 1587." — 10 l. ve 4°. (Klem. Strahov.) Napřed jsou doporučovací verše Matouše Mendicilla Žateckého (7 dist.) a oznámení, jež napsal Samuel Radešínský z Bělé (13 dvojverší), dále věnování radě Nového Města Pražského a po tom skladba vlastní, zcela dle biblí ve 4 hlavách, celkem 147 el. distich, málo dokonalých, s častými ohlasy z klassiků, zvláště z Vergilia. Nedostatky v provedení omlouvá na závěrku Martin Stolinský ze Zvoleněvsi („In Chrestillum", 6 dist.) poctivou snahou mladého básníka, a míní, že

„... novos qui Carolidis vult carpere foetus,
Iudice me sanae nil rationis habet."

Carolides sám vad dobře si byl vědom, a po 8 letech podal zcela nové zpracování své skladby, již nazývá „opus incultum, ut aetas mea (tirunculus) ferebat".

---

[1]) „Venditor ut nunquam, sic nunquam carminis emptor". (Epigr. I., 1601.)

2. 1593. Satellitium animi Johannis Ludovici Vivis, versibus expressum, bipartitum et auctum a Georgio Carolide Prageno. Pragae excudebat Johannes Schuman. Anno 1593. — 24 l. ve 4⁰. (Klem. Roudnice), — jest vzdělání veršem (eleg. dist.) Vivesovy proslulé „Duchovní stráže", ve dvou oddílech. Z těch první, připsaný Přechovi z Hodějova a uvedený pochvalou Konráda Rittershusia Brunšvického, doktora práv a professora v Altorfě, obsahuje na 10 l. 120 čísel rad mravních a pravidel ethických s připojením několika epigramů stejného rázu (na př. de invidia). Oddíl druhý opatřený na l. 11. zvláštním titulem: „Satellitii animi pars altera, cui praeter sententias complures anagrammata et epigrammata aliquot inserta sunt", obsahuje 117 čísel, z nichž vedle centurie průpovědí jest 11 anagrammů ze jmen dobrých přátel Carolidových a 10 epigrammat povšechného rázu (tu i dva překlady z řeckého Posidippa a Metrodora). Uveden jest oddíl ten doporučením Sofonia Rosacia („Lectori", 5 dist.) a věnováním příznivcům básníkovým Jiřímu Funkovi z Olivétu, M. Danieli Adamovi z Veleslavína, Janu Kocínovi z Kocinétu, Václavu Radnickému ze Zhoře a některým jiným se vzpomínkou na strastné dni, jakých za minulého čtyrletí působila mu rozepře soudní o majetek, s projevem vřelých díků zejména Václavu Radnickému ze Zhoře. Úprava průpovědí byla prý mu tehdáž oddechem a útočištěm v trampotách a protivenstvích se strany lidí zlých a ošemetných, kteří proti němu se spikli. Neklidem poměrů omlouvá též pozůstalé vady, obzvláště nejasnost a drsnatost. — Nové valně rozmnožené zpracování Satellitia vyšlo r. 1597.

3. 1594. Sacrum amplissimo celeberrimo prudentissimoque Antiquae Pragae senatui prid. Cal. Maias Anni sal. human. 1594 per illustrem ac magnificum heroa et dominum d. Adamum de Nova Domo etc., supremum regni Bohemiae burgravium etc., renovato, pro felici gubernationis successu et pia grati animi significatione factum et nuncupatum a M. Georgio Carolide a Karlsperga etc. Typis divulgatum per Joannem Othmarum. Anno supra assignato. — 6 l. ve 4⁰. (Klem.) —

Vypočítávají se jména jednotlivců a každému věnuje se jedno nebo více dvojverší. Primasem byl Václav starší Krocín z Drahobejle. Na konci položeny jsou dva epigramy, jež patrně souvisí se zaměstnáním pisatelovým:

a) Aliis inserviendo consumor.

„Quisquis amicorum curare fideliter usus
Et studet officiis cuncta levare suis,
Defessus proprio, sibi iniquior ille, labore
Corruet ac nimia sedulitate cadet.

Ut prosis multis, multis onerare necessum est
Inque tuis rebus plurima damna feras.
Sic etiam lychnus, sic pomi fertilis arbor
In trivio propria fertilitate perit..."

b) O spisování.

Scribendi studium plures nostro occupat aevo.
At co tra paucis scribere vera labor.
Illum spes lucri movet, hunc venatus honoris,
Hunc laus, stulte illum decipit ambitio.
Ille crepat nugas, dum res et seria desint...
Me virtutis amor, me vestri splendor honoris
Impulit haec tenui metra sonare lyra."

' 4. 1594. Paraphrasis psalmi CXXV.: Qui confidunt in Domino, non commovebuntur, vyšla dne 7. Jun. 1594 ke cti Jiřího Dikasta na zvláštním listě (in patenti charta); nový otisk, poněvadž exempláře již dávno zmizely, přináší sbírka „Sophonias propheta" (1612, č. 10).

5. 1595. Liber Epigrammatum ad nobilem virum dn. Sigismundum Kozelium a Rysenthal, pro schola superiore Kuttenbergensi M. Georgii Carolidae a Karlsperga. Pragae typis M. Danielis Adami Anno 1595. — 32 l. (A—D) v 8⁰ mal. — Museum. — Knížka příležitostná, napsaná ku pobídce přátel Adama Hubra a Daniele Adama z Veleslavína a věnovaná (dt. 16. Febr. 1595) bohatému Kutnohořanu Zikmundovi Kozlovi z Reyzenthalu, s tendencí jednak chvalořečnickou, aby činnost Kozlova ve prospěch nové školy na jevo daná došla náležitého uznání, jednak paedagogickou, aby dospělejšímu žactvu poskytnuta byla praktická pomůcka při cvičení zvláště stilistickém.[1]) Počátek činí se chválou a důležitostí škol vůbec,[2]) k čemuž přistupuje oceňování zásluhy Kozlovy, jenž byl příčinou, že v Hoře škola Vysokokostelecká byla nejen zřízena, ale i trvale zajištěna;[3]) potom následují pokyny studentstvu stran chování, zbožnosti, pravdomluvnosti, upřímnosti, a pracovitosti, učitelstvu stran vedení, a podobné rady, podávané obyčejně parafrasí neb výkladem stručným hesel (na př. „Labora", „Virtus sudore paratur" a j.) tak, aby věc hodila se k diktandu a memorování. K vůli zajímavosti přibírány též jiné látky; čteme tu několik insignií neboli popis a význam jednotlivých znaků, množství symbolů, anagrammata z cizích i vlastního jmena (tato veskrz od jiných složená), pozdravení přátelům, naučení moralná a pravidla zkušenosti životní atd. Dosti trpká a pro školu méně příhodná jsou epigrammata o pohlaví ženském, jakož

[1]) Srv. Winter, Školy partikulární, str. 536.

[2]) „Non urbs, non rerum ordo, non ecclesia stabit
Si desint orbi ,quas schola fundit, opes."

[3]) Otisk básně viz v Nováčkově Listáři k dějinám školství Kutnohorského, str. XVIII; tamže, str. 38. pozn.

i narážky na nedůtklivost a obmezenost kněžskou. Celkem jest ve spisku drobných epigrammat přes 300 čísel.

6. 1595. Satyra praesentis seculi, in qua breviter passim usitata vitia perstringuntur a M. Georgio Carolide a Karlsperga. Typis Annae Schumanianae. — 4 l. ve 4° (1595). — (Strahov).

Skladba o 119 hex. připsaná dne 10. Febr. 1595 přátelům Václ. Kosmáčkovi, Adamovi z Greifenfelsu v Týně nad Vltavou a M. Sofoniáši Rosaciovi s tím úmyslem, aby převrácené mravy přítomné doby prohlédli a dle sil zamezovali. Všude rozmohla se lícoměrnost. Prostota, spravedlnost a poctivý mrav jsou ve psí; místo nich zavládly Furie, a je-li kde jaký pozůstatek ctnosti, maří ho a odstraňují. Škodolibá závist stále pomýšlí na úskoky a ku pádu bližního pracuje. Zhýralost pomrhává majetek a nových prostředků ničemnými cestami se domáhá. Zpupná domýšlivost nesnesitelně řádí:

„Si quae alii faciunt, sint haec licet optima, naso
Illa tamen dignum fert rhinocerotis odorem
Spirare et bellae fastidia ducere linguae.
At quae parta suo producit in ora legentum
Marte, haec sunt demum pulcra et dignissima cedro."

Pýcha zloradá všecku mravnost kazí. Odtud vzniká drzost všetečná, jež do všeho se pouští, všemu rozumí: ani Jupiter, dělej co dělej, jí nevyhoví. Dle ní kněží zle plní své povinnosti, špatně káží; učitelé jsou líní, neposlušní a vzdorovití. Odtud sváry, záští, vášnivé výstupy. Kdo by zkaženosti takové, z pekla vyvřelé, nežele1? Důvěřovati nelze nikomu; před tváří jsi chválen, po straně tupen a bídně prodáván. Boháč má všude vrch. Satira zavírá se distichy:

„Hoc quicunque leges, ne ringere, lector,
Neu scriptum, quod te tangeret, esse puta.
Impetimus tantum vitiosi crimina secli,
Quae tibi si tribuas, iam vitiosus homo es."

Nové vydání skladby vyšlo r. 1598.

7. 1595. Jonas propheta Dei, typus Christi sepulti et tertia die resuscitati carmine expositus a M. Georgio Carolide a Karlsperga, Pragae in officina Schumaniana. Anno 1595. — 12 listů ve 4°. (Klem.) — Jest to nové zpracování Jonáše (v. čís. 1.), věnované na pobídku Dikastovu Trčkům z Lípy, Janu Rudolfovi, pánu na Velíši, Kumburce a Lipnici, a Jaroslavovi na Opočně a Smiřicích. V přípise dedikačním, dat. „16. Kalend. Apr. 1595." (17. Mart.) opakují se celkem tytéž stesky, kteréž ozývají se v „Satyře" nedávno před tím vytištěné, a spolu vyjadřuje se předtucha, že neodvratný konec světa jest blízek. „Venimus ad ea tempora, quae a summis malorum fastigiis suspensa horribilem ruinam rerum omnium extremamque vastitatem portendere videntur. Tanta enim et tot inter Christianos odia ac-

censa sunt, tanta mala eruperunt, quanta nulla aetate nullisque in gentibus fuerunt. Virtus et labor honestus feriuntur, fides premitur, simplicitas vetus ridetur, candor animi calliditate et vaframento obducitur..." Nebudeme-li po příkladu Ninivských pokání činiti, „merito accidere possit, ut nostra flagitiis oppleta securitas inopinato omnes aeternae mortis praecipitio obruat et funditus evulsis terrae radicibus deleat."

Skladba sama, úpravu majíc daleko zdařilejší než první vzdělání, postupuje přesně dle biblí. Jest opět o 4 hlavách, z nichž první dvě jsou v elegických distiších (85), ostatní v hexametrech (168). V doslovu připomíná Adam z Greifenfelsu („Lecturo Jonae historiam paraphrasi M. Georgii Carolidae donatam"), že hněv božský upřímným pokáním může býti usmířen.

8. 1596. Decas augustissimorum ex amplissima florentissimaque archiducum Austriae familia imperatorum, quibus singulis sua symbola subjiciuntur. Autore Georgio Carolide a Carlsperga. Pragae excusa typis Venceslai Marini a Genczic. Anno sal. hum. 1596. 8 l. ve 4°. (Strahov.)

Jest spis obsahu historického, rhetorického rázu. Na rubu titule jest věnování císaři Rudolfovi II. Způsob naznačen v úvodě:

„Adspice, Romulei ut narrant sua gesta monarchae,
Clara decem Austriaca sidera nata domo,
Nec mirere loqui post funera; facta loquuntur."

Následují po sobě panovníci: Rudolf I. Habsburský, Albrecht I., Fridrich Sličný, Albrecht II., Fridrich III., Maxmilian I., Karel V., Ferdinand I., Maxmilian II. a Rudolf II. U každého jest příslušný nápis s titulem, letopočtem volby a dobou panování, potom stručný výpočet skutků a zásluh (po 7 dist.) a na konci hesla, jichž užívali. Skladba jest skutečně zdařilá a došla také u vrstevníků zasloužené pochvaly. Hieronymus Arconatus dí o básníkovi, že „nemnohými slovy grande peregit opus" a Arnold Helius Flanďan míní, že „panovníkovi nemohlo vzácnějšího daru býti podáno". Celek jest rozmnožené a pečlivě opravené vydání prvotního vzdělání, jež vyšlo o něco dříve u Jiřího Dačického na foliu s textem ve třech sloupcích, majíc nadpis: „Romanorum Imperatorum e serenissima et amplissima domus Austriacae familia **κατὰ προσωποποιίαν** descriptio a Georgio Carolide Prageno." Výtisk jest na Strahově ve sborníku Dobřenského, čís. 154. Za skladbu svou vyznamenán byl Carolides věncem vavřínovým.

9. 1596. Fundatio templi Liticensis, quod pio studio, labore longo, sumptu proprio et liberali ad laudem et gloriam nominis divini piumque posteritatis monimentum Anno sal. hum. 1586 in-

choatum, 1588 a fundo ad fastigium deduxit, ornavit, ditavit et sacrosanctae ac individuae Trinitati dedicavit Joannes senior Liticky a Ssonova, Liticii dominus, ecclesiae Christi nutricius, Musarum patronus, felix, pius, liberalis: carmine descripta a M. Georgio Carolide a Carlsperga. Pragae excudebatur typis Annae Schumanianae. Anno 1596. — 10 l. ve 4⁰. (Strahov.) V předu jsou znaky Jana Litického ze Šonova a manželky jeho Kateřiny Domousické z Harasova, opatřené výkladem veršovaným. Připojena jest předmluva, dt. v Praze 1596, 22. Mart. Mnoho se vypravovalo o veliké obětovnosti Litického při budování nového chrámu. Pověst byla dotvrzena svědectvím přítele básníkova Václava Bystřického od Studnic a dopisem Litického, jenž Carolida byl požádal za báseň na památku události. K žádosti Carolides milerád přivolil, poněvadž věc sama sebou za našich časů jest vzácna, i poněvadž jiným má býti poskytnut příklad k následování. — Následuje:

a) Panegyris heroica templi Liticensis (130 hex.). Zakládati chrámy a šířiti čest slova Božího bývalo snahou nad jiné vzácnou a Bohu milou. Vzorem jest Karel IV. Doba přítomná mnohem více hledí si hýřivosti a vyděračství. Přece však vyskytují se čestné výjimky, jako jest Litický. Půl míle od Jaroměře jest zámek Litický, kdež nákladem více než 5000 Jachymovských postaven kostel. R. 1586 na sv. Trojici položeny základy; první kámen položil Jan starší Litický, druhý manželka jeho, třetí syn Karel Šebestian, čtvrtý Václav Lukáš a pátý nejmladší Jan. Stavba dovršena r. 1588 a svěcení konáno opět na sv. Trojici. Přítomno bylo 7 kněží, vozů 130 a přes 5000 lidí. Byla čtyři kázání, v chrámě a mimo chrám. Chudině vystrojena hostina na 20 stolech. Blahopřání.

b) Inscriptio sacelli — 5 dist. s letopočtem.

c) Precatio nomine d. Johannis senioris Liticky a Ssonova — latinský překlad české modlitby kněze Melichara Nikolaidesa Ronšperského, služebníka slova Paně ve Světlé nad Sázavou (82 iamb. dimetrů).

d) Český text téže modlitby (42 dvojverší rým.).

e) Boni animi bonae actiones — 7 českých veršů rýmovaných s akrostichem skladatele „Carolus Mielnicky".

f) Paraphrasis Psalmi CXXXIII. Ecce, quam bonum etc (7 dvojverší), na památku synům Litického od Carolida.

10. 1597. Farrago symbolica sententiosa, perpetuis distichis explicata et in quinque centurias tributa a M. Georgio Carolide a Carlsperga, poëta Caesario. Accessit liber Epigrammatum e diversis materiis ab eodem compositus. Cum facultate superiorum. Anno 1597. Pragae. Typis M. Danielis Adami. — Celkem 11 archů = 88 l. v. 8⁰. (Mus.) Na rubu titule jest znak Hodějovských s připisem rytíři

Přechovi z Hodějova a na Tloskově, dt. dne 23. prosince 1596 (10. Kalend. Januar. 1597), v němž stručně děje se zmínka, že Carol. před 4 lety vydal veršem Vivesovo Satellitium (sr. čís. 2.), obsahující něco přes 200 hesel. Co přesahovalo počet dvou centurií, přidáno bylo větším dílem ze spisů Senekových. Exempláře zcela již se rozešly. Pořízeno jest tudíž nové vydání a to tak, že připojeno 300 jiných čísel a nad to rozmnožen původní celek ještě o knihu epigrammů. Jako spisovatel první vydání připsal Přechovi, tak i nyní činí, neboť nemá ve zvyku „unam filiam pluribus procis quaestus causa prostituere, et quod vulgo dicitur, ex una fidelia duos parietes dealbare". Jest sice nyní obyčej, že mnozí, pozměnivše aspoň titul, několika osobám věnují své slátaniny (centones), pro zisk tak číníce a nikoli pro čest, ale počínání takové, právem protivné lidem řádným, pokládá básník za nestoudnost a zůstává důsledným. Povzbuzuje ho k tomu i slavná pověst Hodějovských v oboru věd, umění a veřejné činnosti, zejména Jana staršího z Hodějova a otce Přechova Bernarda, rádce tří císařů a králů, i vděčnost, kterou jest zavázán panu Přechovi.

Následují elogia „In Farraginem symbolicam" (7 čísel) a čtyři chronostichy na paměť vavřínového věnce, kterýž Carolidovi byl udělen císařem Rudolfem 12. Sept. 1596. Z elogií nejvýznačnější jest hlas Hieronyma Arconata, jenž dí:

„Doctus, ingeniosus elegansque
Et me iudice primus inter huius
Secli, parcite ceteri, Bohemos
Vates, Carolides, Pragense sidus."

Podobné chvály pronášejí Arnold Helius, Konrad Rittershusius a M. Augustin Lucanus Svidnický, rektor školy v Kutné Hoře. — Ověnčení vavřínem konstatují chronostichy M. Bartoloměj Havlík z Varvažova, Mar. Stolinský, Jan Mathiades Želetavský a Carolides sám.

Na str. 9. počíná se vlastní

A. „Farrago symbolica e Satellitio Viviano distichis exposita":

1. Centuria prima. Jednotlivé průpovědi vykládají se pravidelně jedním distichem; někdy připojena variace slovem „aliter", jindy zase dvě průpovědi jediným distichem se vyjadřují; ku př.

42. Disce vivere. 43. Disce mori.

„Quottidie summae tibi lucis oberret imago,
Ut recte vivas et moriare bene."

2. Centuria secunda týmž způsobem provedena jest; sloučených průpovědí jest 5 čísel.

3. Centuria tertia. Při čís. 14. podotýká se: „Hactenus symbola e Satellitio Ludovici Vivis exposui; nunc alia ab his continuato numero deducam: ac primum ex Erasmi Roterod. Chiliadibus selecta". Tato jdou od čís. 15. do 84. Tu opět poznámka: „Hucusque

Erasmica symbola extenduntur; sequuntur ex Emblematis Joach. Camerarii aducta". Jdou od III. 85 až po IV. 70.

4. Farraginis symbolicae Centuria quarta. Po čís. 70. poznámka: „Hucusque Camerariana producta sunt; iam ex variis auctoribus hinc inde collecta continuato ordino sequentur."

5. „Farraginis symbolicae sententiosae Centuria quinta". Poslední číslo:

Alius peccat, alius plectitur.
„Bella cient domini, servi pugnando necantur,
Insontes pereunt, sontibus aura datur —"

Připojena závěrka: „Lectori. Habes, lector, distichorum symbolicorum centurias quinque, varietate sententiarum quidem diversas, similes tamen forma explicationis . . ." „Epigrammata miscellanea subiicientur, loco magis et forma distincta quam materia". Tím ohlášen druhý oddíl sbírky:

B. Liber Epigrammatum M. Georgii Carolidae a Carlsperga, poetae Caesarii, quibus variae sententiae, interdum etiam sales festivi explicantur.

Úvodem jsou verše Sofonia Rosacia („Lectori Epigrammatum Georg. Carolidae" etc. 43 verše sapf.), kdež se praví:

„Qui tuae quaeris documenta vitae
Aut iocum, qui te recreet legentem,
Hunc tuis, lector, manibus libellum
Posce . . ."

Následují:

1. Epigrammata miscellanea, celkem 146 čísel, některá dvojitá i trojitá. Rozměr větším dílem eleg. distichon. Některé epigrammy svědčí jednotlivým osobám, zejména Jiřímu Dikastovi. Čís. 44. „Vitae humanae molestia duobus contrariis epigrammatis explicata" z Posidippa a Metrodora, bylo již v prvním vydání Satellitia (1593) v přídavcích.

2. Insignia et symbola illustr. magn. nobil. et clar. virorum — 50 čísel, některá dvojmo („aliter"). Jsou to insignia pánů z Rožmberka a Hradce, Žerotínů, Trčků a Hodějovských, potom jednotlivců, s připojeným obyčejně heslem o 2 dist.

3. Anagrammatismi aliquot ex nominibus magnif. nobilium et optimor. virorum eruti, nunquam antehac excusi — 17 čís. s doslovem: „Lectori":

„Dura haec sunt, fateor; sed dura anagrammata fecit
Cuiusque ingenio dum studet arte labor.
Dura magis finxere alii; mea, lector, et illa
Confer et haec tantum, quae meliora, proba."

Jména bývají někdy všelijak měněna. Závěta na př. v č. 17. v „Savieta". Své jméno v č. 9. přetvořil v „Carelspergius".

4. Epigrammata nuptialia. Pouze dvě čísla: Gallus Taužilius Raconensis 24. Oct. 1595 a M. Johannes Pithopaeus Slanensis.

5. Genethliaca, 8 čísel týkajících se dětí Jak. Monavia, Dan. Adama z Veleslavína, Melch. Haldia, Sof. Rosacia, Moravecia a j. Vše stručné, s eteostichy.

6. Funebralia, 14 čís. — Závěrkem v oddílu jest: „Pro felici auspicio anni 1597." 7 dist. Prosba za mír.

Doslov: „Lectori benevolo":

„Hoc opus exegi ter nono aetatis in anno
Carolides, vacuo dum vacat esse mihi
Vena quidem tenui rudis est in carmine; carmen
Sed tamen ex animo profluit omne bono."

K celku připojena:

C. Epigrammata et anagrammata ab amicis ad M. Georg. Carolidem etc. diversis locis scripta. — 3 listy. Jsou příspěvky cizí, jež napsali: M. Joan. Pithopaeus, M. Soph. Rosacius, Joan. Czurdenus, M. Paul. Saphirides, Dav. Origenes a Joan. Matthaeides.

Na poslední stránce jest vyobrazen znak Carolidův se 3 dist. Arnolda Helia.

11. 1597. „Chlauba podagry, v latinském jazyku od Wilibalda Pirkhajmera sepsaná a před 27 lety v Sstrospurce vydaná, nyní pak od M. Jiřího Karolidesa z Karlšpergka J. M. Císařské poety, v češtinu přeložená.

Quisquis es, hic cui morbus gravis est,
Te ludi riderique feras:
Nam haec huius morbi natura est.

Kohož dna trápí těžce,
Neroď se hněvati,
Dej s sebau žertovati:
Neb ta nemoc tomu chce.

Vytištěná v Starém Městě Pražském u Daniele Sedlčanského. Léta 1597. — 3 archy v. 8°. (Strahov.)

Originál norimberského patricia humanisty Vilibalda Pirkheimera z r. 1522 má titul „Apologia seu Podagrae laus" a náleží k ironickým enkomiím, jež po dlouhý čas bývala odvětvím humanistické literatury velice oblíbeným (srv. o věci Zíbrtovo vydání „Frantových práv", v úvodě na str. VI—VIII). Jest to traktát vyhotovený elegantní prosou ve formě obrany dle klassických pravidel, v němž podagra zlou pověst svého působení odmítá, ukazujíc, že lidé sami svou nezřízeností a náruživostí nemoc si způsobují, ode dny pak ve svých útrapách na mnoze úlevy, potěchy a rozmanitých výhod dosahují. Carolides ku přeložení pohnut byl stavem

svých dvou dobrých přátel, Mikoláše staršího Vodňanského z Čazarova, cís. rychtáře na Horách Kutných, a Zikmunda Kozla z Ryzenthalu, na týchž Horách šefmistra. Byl prý svědkem r. 1596, jak oba dva na podagru sobě stěžovali a nemohouce druh druhu k zapuzení jí rady dáti, přátelskými šprýmy a žerty sebe těšili: i myslil na to, aby jim něco pro potěšení a polehčení v té těžkosti poskytl. Nemoha pak ku polehčení opravdovému a zhojení toho neduhu nic najíti (poněvadž dle zkušeného zdání onoho poëty „Solvere nodosam nescit medicina, podagram") obral si ku potěšení knížku, v níž se podagra sama v svých ctnostech a užitcích vychloubá a tudy k občerstvení a smíchu, pod tím pak i ku poznání pravého gruntu svého a zdravému naučení pacientův svých ponoukajíc, přivozuje — přeložiti z latinské řeči na česko. Práci oběma přátelům připisuje „v Praze, první čtvrtek létha Páně 1597". Překlad či dle slov Carolidových „výklad" pořízen jest dosti obratně obvyklým způsobem parafrastickým.

Na rubu titule jest elogium Jiřího Dicasta. Ad M. Geor. Carolidem a Carlsperga etc., podagrae interpretem. Počíná slovy:

„Ornas Podagram versibus Bohaemicis",

z čehož patrno, že předpokládal formu veršovanou, ač jest prosaická, jako originál.[1])

12. 1597. Aureae XXII. sententiae salubria et vitae humanae pernecessaria documenta continentes, ex Phaedro veteri poeta desumptae, epigrammatis explicatae autore M. Georgio Carolide a Carlsperga, poeta Caesario. Pragae. Typis M. Danielis Adami. 1597. 6 l. ve 4°. (Mus. Strahov.)

Skladba vznikla tím způsobem, že prof. v Altorfě Konrád Rittershusius překvapil Carolida zásilkou průpovědí vybraných z Phaedra, jichž obsah příjemci tak se zalíbil, že neprodleně jal se věty prosaické vázati veršem a neustal, až práci úplně vyhotovil. Celek připisuje sboru literatskému v Domažlicích z vděčnosti a pozornosti pro přízeň, kterouž na mnoze jej provázejí.

Napřed položeny jsou pochvalné verše Petra Capelly z Elbinku. (Ad lectorem.) Kdo vše přečte a rozváží, Carolida nad jiné si oblíbí.

Po přípise dt. 15. Mart. 1597 následují:

a) Sententiae, 22 čísla většinou v elegických distiších. V nadpise jest vždy věta Phaedrova a pod ní veršované provedení. Po straně připojuje se stručný obsah, ku př.

I. Id demum est homini turpe, quod meruit pati, vyloženo 3 distichy; po straně „In causa, non in exitu, turpitudo".

[1]) Exempláře z bibliotheky Strahovské dostalo se mi do rukou prostřednictvím p. Dr. Č. Zíbrta. Poptávky v jiných knihovnách byly bezvýsledné. Výtisk Strahovský jest dle všeho unicum, ač i v něm arch. C jest neúplný.

b) Paraphrasis Psalmi CXXXIV. Ecce, nunc benedicite Domino (7 dist.).

c) In scholam Tustensem novam, exstructam anno 1596. — 3 dist. s chronogrammem.

13. 1597. Sententiae LVI. salubria et vitae humanae pernecessaria documenta praeceptaque continentes, ex Phaedri Augusti liberti fabellis excerptae ac in usum amicorum elegiacis epigrammatis explicatae et nunc primum editae a M. Georgio Carolide a Carlsperga, poeta Caesario. Pragae typis M. Danielis Adami. Anno 1597. — 12 l. ve 4⁰. (Strahov.)

Po verších M. Bartoloměje Havlíka z Varvažova, doporučujících vřele záslužný podnik Carolidův následuje přípis, dt. v Praze 28. Jun. 1597 sboru literátskému v Klatovech, zejména děkanu Šim. Cerasinovi, v němž činí se zmínka, že básník před několika měsíci uveřejnil a Domažlickým věnoval výbor průpovědí z Phaedra jako vodítko mravní za nynějších dob v nejvyšší míře zkažených. Práce došla hojné pochvaly a provázena byla i žádostmi za pokračování. Rittershusius sám zaslal novou sbírku sentencí, a Carolides maje na zřeteli obecné dobro, předstupuje s novým vypracováním, jež věnuje Klatovským. Připojen jest list Rittershusiův ze dne 21. května 1597, v němž předešlou práci Carolidovu velmi si pochvaluje a spolu ostatní téměř všechny průpovědi Phaedrovy zasílá, by „uno calore et spiritu poetico" byly vyjádřeny. Následují:

a) Sententiae Phaedri, I—LVI, číslované; parafrase (celkem 143 dist.) děje se pravidelně dvěma distichy. Připojeno jest

b) několik výroků zbožných a pravd obecných, částečně dle textu Písma sv., na př. „Fortitudo et laus mea est Dominus" a podob. Celkem 8 čísel ve 24 eleg. distichách.

14. 1597. Conflagratio Giczinae Bohemicae ad Cidlinam, die S. Laurentii A. D. 1589, instauratae, reparatae et tandem novo templi collapsi aedificio ad pristinum statum restitutae auspiciis generosi ac magnifici dn. d. Johannis Rodulphi Trczkae a Lippa, in Veliss, Kumburk, Lypnice, Drzevenice, Zielivo, Swietla, Chotieborz, Ledecz etc. baronis, S. C. M. consiliarii An. Sal. Christianae 1597. Carmine descripta a Georgio Carolide a Carlsperga, M. et Poeta Caesario. Pragae, typis M. Danielis Adami. Anno 1597. — 6 l. ve 4⁰. (Klem. Mus. Strahov.)

V přípise věnovacím dat. v Praze 23. Nov. 1597 a svědčícím děkanovi Dikastovi, jakož i konšelům, radě a měšťanstvu jičínskému, dí básník, že kdykoli býval hostem v Jičíně u Dikasta, docházel pokaždé přijetí vlídného a srdečného. Za všecku přízeň projevovanou pokouší se nyní poněkud aspoň odvděčiti. Následuje:

a) Conflagratio Giczinae ad Cidlinam (69 dist.). Na sv. Vavřince 1589 město celé i s chrámem až do základů vyhořelo. Požár

spojen byl i se ztrátami životů lidských; uhořeli z přednějších měšťanů Severin Čeřovský, Jan Svíčka, Lukáš Lidovský s mladou manželkou a mnoho lidu obecného; dobytka zahynulo bez počtu. Byla to metla Boží za hříchy. Dikastus pohromu předpovídal, žehraje na nepravosti, ale hlas jeho zanikal nepovšimnut. Tu objevili se žebraví tuláci, najatí paliči a zničili město. Pochytáni byli v Nymburce a upáleni, ale kdož mohl nahraditi škodu učiněnou? Chrám úplně spustošen, sotva kamenné náhrobky zůstaly. Obyvatelstvo tábořilo pod širým nebem. Dikastus na všech stranách útěchu poskytoval atd.

b) Inscriptio templi (10 hex.). Chrám nově zbudovala obec Jičínská a vnitřní výzdobu dal pořiditi Jan Rudolf Trčka. O rychlé provedení stavby přičiňovali se hlavně zámecký hejtman Pařík a primas Řepa; vedle nich zásluha přední náleží Dikastovi.

c) Ornatis. viris d. Johanni Hradecio, quaestori Velissensi et Danieli Trudimundo, syndico Giczinensi, fratribus meis amiciss. et optatissimis Georg. Carolides a Carlsperga salutem. — Symbola obou mužů.

d) Parodia ad odam Horatii tertiam libri IV. Hominem pium fide in Jesum Christum salvari. 3 str. Asklepiad. Zač.:

„Quem tu, nate Dei, semel
Credentem proprio sanguine laveris,
Illum non scelus amplius
Uret sollicitum, non Sathan impius
Nexu ducet aheneo" etc.

e) Epigrammata. — 6 čísel rázu povšechného.

Celek má význam jen místní: provedení nějakou předností nevyniká.

15. 1598. Elegia de memorabili exundatione Wltavae aliorumque Bohemiae fluviorum Anno 1598 bis deplorata, scripta ad nobil. opt. et amplissimum virum dn. Venceslaum a Kalisstie et Ottersfeld, S. C. M. consiliarium, caussarum advocatum a M. Georgio Carolide a Carlsperga, poeta Caesareo. — Tisk Veleslavínův. 4 l. ve 4°. (Mus.)

Jsou dvě skladby za týmž titulem:

1. Elegia (24 dist.) zaznamenává dvojí povodeň Vltavy, jarní na sv. Řehoře dne 12. března a podzimní na sv. Vratislava (Agapita) dne 5. října.

„BIs VeXatVr aqVIs Vno BoIeMIa In anno
Festa VratIsLao GregorIoqVe DIe."

První při tání sněhu byla méně škodna, ale druhá, vzniklá z lijáků, hlavně strháním rybníků způsobila veliké škody.

2. Confessio Christiani hominis ex Bohemico in gratiam d. Venceslai a Kalisstie pridie Calend.

Febr. eodem anno latina facta et 79 versibus comprehensa. Má 14 odstavců číslovaných s nestejným počtem veršů. Napřed úvod věnovaný Václavu z Kaliště, 11 veršů fal. Začátek:

„Cum nugis alii suoque Baccho
Impendunt operas patri nepotes,
Meus compater impulit vacare
Me sacris Daniel Adamus hymnis,
Qualem unum tibi nuncupo patrono
Venceslave, pio meique amanti..."

Bude-li ti věc proti mysli, uval vinu na mne; pak-li po chuti, přičti zásluhu Veleslavínovi. Následuje „Confessio". Začátek:

„Tempus adest, quo nostra humiles commissa fleamus
Proiecti ante Deum fassique piacula patrum
Mentibus (infandum) exitiali immissa veneno
Daemonis et ductu in nos derivata perenni
Supplicua unanimes veniam pietate precemur."

II. 8 hex.:

„Vera fateri aequum est, quid enim manifesta negemus,
Opprobrium generis licet indelebile nostri
Concussos interno animi moerore sequatur.
Innocui fuimus similesque in origine prima
Dis superis..." etc.

„Confessio" nově vydána byla Carolidem r. 1612 ve sbírce „Sophonias propheta".

16. Praecepta institutionis generosae indolis iambico dimetro conscripta ad ill. et magnanimi herois domini Michaelis Sendivogii de Skorskoet Lukovicze liberi baronis filium primogenitum Christophorum Michaelem Sendivogium. Autore M. Georgio Carolide a Carlsperga, poeta Caesario. — 20 l. ve 4°. (Mus., Strahov, Roudnice.) Tisk Veleslavínův.[1])

Pravidla vychovatelská pro urozenou mládež podávají souhrn paedagogických zásad Carolidových, bedlivě sestavený. V obšírném přípise dt. 1. Novemb. 1598 mluví se dle Paprockého o starožitném původu rodiny Sendivojův, o rozsáhlých cestách a studiích pana Michala, připojuje se chvála vzdělannosti a pobídka k pilnému zdokonalování se od prvé mladosti. Obsažena též stížnost na zkažené časy, v nichž veliká část velmožů pohrdá vzděláním, „ut malint suos filios sub lenonum, agasonum, cauponum, Judaeorum et id genus faecis hominum imperioso ductu corrumpi atque ante virilitatem consenescere, literatos vero homines, etsi interdum

---

[1]) O Michalu Sendivojovi srv. pojednání Ferd. Břetislava Mikovce v Lumíru 1855, 233 a násl.: „Zlatodějové v Čechách za Rudolfa II." Srv. Zíbrt Bibliografie České Historie III., str. 523—6.

pares nobilitate aut maiores, insanos ignavis philosophos contemptim vocitent."

Skladba obsahuje 239 veršíků v četných odstavcích. Úprava jest apostrofická:

„Lecto parentum nobili,
Puelle nate nobilis . . .
Praecepta vitae mollibus,
Quae dantur, accipe auribus."

Postup pravidel naznačován in margine: „Obsequium decet pueros. Mane surgendum. Orandus et adorandus Deus. Corpus decenter ornandum. In ludum literarium eundum. Instrumenta discipuli:

„Sit charta, sit praesto liber,
Color sit ater, sit stylus."

Elementa literarum ediscenda animo et manu. Latinus sermo primum discatur:

„Sermo Latinus imbuat
Os impolitum; nil vetat
Maiora parvo ducere
De fonte linguae flumina."

Latini sermonis et eloquii commoda. Attentio in praelectione. In dubiis alii consulendi. Labor omnia vincit. Pulchrius virtute propria quam scuto parentum eminere. Ad lectionem sacrorum transeundum:

„Facto artium fundamine
Deum sit ardor noscere,
Verbique sacri pagina
Quae bina claudit dogmata . . ."

Concordiae studendum, modestiae; amandi sodales, sed tantum boni. Prava colloquia vitanda, modus in cibo et potu, seniores honorandi; maiorum virtus aemulanda. Educatio mutat naturam; virtutes amandae, clementia, liberalitas, beneficentia, prudentia, continentia, moderatio, fides omnibus servanda, conversandum cum senibus, ut inde acuatur iudicium. Nobilitas cognata virtute illustretur." — Paedagogické tyto zásady opakují se na mnoze ve skladbě latinsko-české „Praeparatio pueritiae" (1606).

2. Symbola et nomina Sendivogiorum hactenus superstitum. — 17 čísel.

3. Přídavky:

a) „Satyra praesentis saeculi notoria et usitata passim vitia breviter perstringens." — 160 hex. — Rozšířený otisk skladby z r. 1593 (viz čís. 5).

b) „Ex Proverb. 29. et Sap. 10." — 7 dist. Otištěno též ve sbírce „Sophonias propheta" (1612).

c) „De contemnendis vulgi sermonibus" od Konrada Rittershusia, 12 ver. fal.

d) „Insignia M. Georgi Carolidae a Carlsperga P. C. et notarii Novae Urbis Pragensis". Znak a pod ním 2 dist. Zač.:

„Contulit haec Caesar, nec forte redempta nec auro,
Quae parta ingenii viribus arma gero."

17. 1601. Parentalia nob. et industrio viro d. Carolo Mielniczky a Karlsperga, patricio Pragensi, studio atque opera filii Georgii Carolidae a Karlsperga, M. et Poetae Laureati Caesarii, Novae Urbis Prag. notarii, supr. amor. et obseq. monimento celebrata. Quibus tres diversorum carminum libelli subiuncti sunt. Pragae excusa typis Johannis Schumani haeredis × Excusa Pragae Sumptibus et opera Georgii Carolidae a Carlsperga etc. apud Joannem Schumanium Joannis haeredem. 17 + 75 l., v. 8⁰ (1601). — Mus.

Celek obsahuje dva oddíly, každý o několika částech.

A) Parentalia, l. 1—16.

1. Karlu Mělnickému:

a) Dvě řeči pohřební Samuela Albina z Weissenblutu a Bartol. Martinida Pražského.

b) Skladby veršované, 17 čís.

2. Pavlu Žďárskému, tchánu Carolidovu, 3 čís.

3. Salomeně, první manželce Carolidově, 8 čís.

Připojeny jsou:

α) Skladby potěšné Carolidovi:

„Ad ornatissi. spectatae virtutis et doctrinae virum M. Georgium Carolidem a Carlsperga, Poetam Lau. Caes., civem et notarium Novae Urbis Pragensis, moestum ob defunctos socerum, patrem et uxorem uno anno eoque pestifero 1599 abreptos." Napsali Jiří Hanuš, Henr. Clingerius, Jos. Porzicenus, Nicol. Ladirius a Christophorus Mathebaeus.

β) Epitaphia duo Vito Selinio Neobydziovino, priori Salomenae Carolideae marito, et Danieli ipsius filio, G. Carolidae privigno, 11 a 10 dist. od Carolida.

Druhé oddělení Parentalií původně bylo připojeno bezprostředně k části první, avšak nepochybně hned při vydání za příčinou rozlišení vložen po l. 16. zvláštní karton s titulem:

B. „Epigrammatum Georgii Carolidae a Carls perga, M. et Poetae Laureati Caesarei etc., patricii Neopragensis Liber primus. Ad nob. et doctiss. virum dn.

Barptolemaeum Havlichium Srnovecium a Varvaziova etc.". Signatury spojeny jsou s Parentaliemi.

Epigrammata jsou vlastně pokračováním stejnojmenného oddílu ve Farragině z r. 1597 (viz čís. 9. B.). Po elogiu Mik. Maja (12 dist.), kdež naznačen úkol a ráz pravého epigrammu:

„Qui veterum cupias epigrammata scribere more,
Non tantum in numeris sis brevis atque stilo..."

nýbrž buď i rozmanitý a lahodný. To jest u Carolida, proto hoden pochvaly:

„Es bonus argutus, prudens, brevis atque venustus
Ingenio, calamo, mente, tenore, ioco —"

následuje přípis švagru Bartol. Havlíkovi, syndikovi a přednímu písaři Nového Města Pražského, dt. 14. Jan. „Anno Christianae salutis 1601 iubilaeo ultimo", prohlašující, že věnuje se dílo z lásky přátelské „tibi adfini, studiorum eorundem commilitoni et municipi meo carissimo, quum studiis iisdem ab ineunte aetate naturae impetu et arte magistra hactenus simus dediti... Materiam hisce meis Epigrammatis non quaesivi, sed oblatam vel a tempore vel quavis occasione accepi, ut interim taceam multa inter ludentes et iocis obstrepentes amicos nata, multa etiam ad voluptatem animi de nihilo conficta esse." Mnoho prý bylo odloženo na pozdější dobu, až by díla Carolidova „uno volumine in lucem prodeant".

Kniha první (l. 17—78) obsahuje:

1. „Epigrammata sacra et moralia" (čís. 54) na př. „Felicitas vera", „Nativitatis Christi miraculum", atd. Jednotlivá čísla jsou kratičká, rozměrem většinou eleg. disticha. Některá hesla svědčí jednotlivcům.

2. „Miscellanea" — čís. 55—164 — obsahu nejrozmanitějšího po způsobě Collinově v Hodějovského Farraginech. Větším dílem svědčí jednotlivcům. Nejobšírnější jest skladba na Dan. Adama z Veleslavína, vydávajícího „Nomenclator" (č. 122).[1] Po několika číslech věnováno jest důvěrným přátelům: Havlíkovi z Varvažova, Jiř. Dikastovi a Krišt. Mathebaeovi. Brzo děkuje za nějaký dar, tu zase sám posílá, radí, napomíná atd. Provedení bývá obyčejně zdařilé obsahem, zevnější forma, zejména pořádek slov, značně strojena. Některé satirické obrázky mívají ráz lascivní, jako na př. č. 111 „Pater familias", anebo č. 152.[2])

3. Genethliaca čís. 165—184. — K narozeninám syna Jana Rudolfa Trčky a j. Rodině Skály ze Zhoře věnováno 11 čísel. Vše kratičce.

4. Epithalamia čís. 185—201. Umělejší skladby v č. 194 Jiř. Závětovi a 197 Šim. Stroblovi, slohy Alkajské, tato dle Horat. Od II. 7.

[1]) Otiskl většinou Čupr v Rozumově Staročeské bibliothéce sv. II., str. XLVII. (úvod).

[2]) Srv. Winter, Školy partikulární, str. 762—763.

Skoro všude připojena jsou eteosticha. Některé skladby souvisí s poměry Carolidovými, zejména čís. 189 a 190.

5. Insignia et symbola illust., nobil. et clar. virorum, čís. 202—246. Napřed znak zemský (4 dist.) a potom p. ze Šternberka, z Lobkovic, Slavatův, Sezimův, Trčků z Lípy, Smiřických, Zeidliců, Kapounův, Starého Města, Nového Města, Funka z Olivetu, Kutné Hory, Krocína staršího z Drahobejle, Karla Mělnického atd. atd. Obyčejně 2—3 dist. Z cizích jsou tu jmenováni: Monavius, Laelius, Limburch, Denikius, Campius, Zander, Exner a Bilovius.

6. Ex illust. nob. et amicorum nominibus eruti suisque epigrammatis explicati Anagrammatismi, čís. 247—273. První jest anagram ze jména: „Udalricus Foelix baro de Lobkovic" (A dulci verbo Dei cor laxo, subfulcio), načež následují : Chimarrhaeus, Menšík, Hanuš, Dicastus, Havlík a j., skoro vesměs osoby již dříve v epigrammatech připomínané. Sobě samému složil čís. 263. „Carolides Lira doces."

„Corda moves elegis, heroo carmine pangis
Clara, lira cantas sacra, profana doces.
Has tibi, Carolide, insevit vis coelica dotes
Hoc tua scripta docent nomen habetque tuum."

7. Epitaphia, čís. 274—311. — Skladby větším dílem již dříve tištěné, na Joach. Cameraria, Tad. Hájka z Hájku, Jiř. staršího ze Sudetů, Veleslavína a j. Posměšného rázu jest č. 299 na udavače Jana Kabina.

Knihu zavírají čís. 312 a 313. První jest skladba k narození Jana, prvorozence Václ. Magrla ze Sobíšku a druhé anagramma na jméno Václ. Kapouna ze Svojkova.

Kniha druhá epigrammat (list 79—87 B.) obsahuje 29 čísel psaných Carolidovi od přátel za rozličných dob a při nahodilých příležitostech. Pocházejí od Bartol. Havlíka, Henr. Clingeria, M. Pavla Saphirida, Baltazara Exnera, Jiř. Dikasta, Tob. Sculteta, Kašp. Schoppia, Matyáše Raddy, Jana Matthiada Želetavského, Konrada Rittershusia, Mikol. Maja, Bartol. Bilovia, Kašp. Konrada Vratislavského, Elišky Vestonie a Erika Limburcha. Zvláště zajímavé a závažné jsou příspěvky básnířky Elišky Vestonie.

Kniha třetí (list 88—91) uvádí se jako na kvap pořízený přídavek[1]) skladeb, jež na vyzvání Carolidovo ku poctě jiných osob přátelé byli poskytli, zejména k epitafiím Hier. Arconata. Autoři jsou: Bartol Havlík, Jiří Hanuš, Henr. Clingerius, Baltaz. Exner a Ondř. Quercinus.

---

[1]) V úvodě praví se:

„Hunc brevem nimis et male ordinatum
Dat iniuria temporis libellum,
Dum currunt operae expetuntque finem
Arte sacra resuscitati Iesu."

18. 1606. Praeparatio pueritiae ad discendum honestos mores et liberales disciplinas. — Navedení mladistvého věku k poctivým mravům a svobodným literním uměním. — Pragae Typis haeredum M. Danielis Adami. Anno 1606. — 42 l. v 8⁰. Výtisky v Museu.

Práce jest věnována dítkám Jana Rudolfa Trčky Adamu Ertmanovi a Alžbětě „k většímu s věkem Bůh dá příštímu naučení a pro dokázání k jich Milostem p. p. rodičům povinné služby a šetrnosti, léta 1605 měsíce června". Úprava shoduje se celkem s dílem již dříve publikovaným „Praecepta institutionis generosae indolis" (1598), avšak připojen jest vedle latinského textu, jenž skládá se ze 341 iambických dimetrů, souběžně, vždy na pravé straně text český v osmislabičných verších, sdruženě rýmovaných. Některé části, jako na př. úvod, téměř doslovně se přejímají, jiné jsou nově přidány, rozmnoženy a doplněny. Postup zachovává se většinou týž. Zač.:

„Lecto parentum nobili
Nati puelli nobiles
Spei bonae, optimae indolis,
Qui gentis in solatium
Vestrae bene educamini:
Praecepta vitae commoda
Avidis prehendite auribus."

„Urozených lidí dítky,
V slavném kmenu krásné kvítky,
Naděje, vtipu dobrého
Ku pochvale rodu svého
K životu ctné navedení
V tomto kratičkém naučení
Ochotnou myslí přijměte..."

Závěrek:

„Haec vos, puelli inclyti,
Stirps pulchra gentis optimae,
Praecepta pauca singulis
Adhibete vitae partibus,
Ut cum bona propagine
Enata frugi germina
Et sitis et habeamini,
Virtute vestra non minus
Dicamini esse nobiles."

„Dítky vznešeného rodu,
Nezhrzejtež dobrou radau,
Ve všech prácech a jednání
Užívejtež těch naučení.
Dá Bůh, prospěšni budete
Své vlasti, jména důjdete
Slavného, kteréž po smrti
Vaší v lidech má se stkvíti."

Překlad český, volně parafrastický provedením nevyniká. Zajímavost má jako učební text v rodině vysokého šlechtice domácího.[1])

Ostatek knihy vyplňuje několik přídavků latinsko-českých, a to:

1. Modlitby. V levo latina, v pravo čeština. Celkem 3 listy.

a) „Oratio matutina. — Modlitba ranní".

b) „Oratio ad studia accedentium. — Modlitba k učení přistupujících."

c) „Benedictio mensae. — Požehnání stolu."

d) „Gratiarum actio. — Díkův činění."

---

[1]) Český text „Navedení mladistvého věku" otiskl Zíbrt v časopise „Květy mládeže" 1896, str. 31 a násl.

e) „Oratio vespertina. — Modlitba večerní". — Vše prosou.

2. „Precatio Mathiae, regis Ungariae. Píseň Matyáše krále Uherského etc. z latinské řeči v českou přeložená." — 33 dvojverší lat. a tolikéž českých. Zač.:

„Iuste iudex Iesu Christe,
Rex regum et domine,
Qui cum patre regnas usque
Et cum sacro flamine:
Nunc dignere preces nostras
Clementer suscipere."

„Kriste, saudce spravedlivý,
Králi nad králi, pane,
Jenž kraluješ s otcem živý
V duchu svatém přeslavně:
Račiž nyní mé modlení
Slyšeti milostivě."

Prosba za ochranu proti nehodám, nepřátelům a protivníkům, za osvícení Duchem Svatým a život věčný.

3. Dialogus tragicus inter corpus et animam a sancto quodam patre ex visione nocturna descriptus. — Žalostivé duše s tělem rozmlauvání z nočního vidění jednoho sv. Otce sepsané a v češtinu přeložené... 128 veršů lat. a tolikéž českých. — Jest „Spor duše s tělem" = Visio Philiberti dle lat. textu, jenž od obyčejného dosti značně se liší. Viz Fejfalík, Studien III., str. 30, pozn. 58. a V., 28. Zač.:

„Noctis sub silentio, tempore brumali,
Deditus quodam modo somno spiritali,
Corpus carens video spiritu vitali,
De quo mihi visio fit sub forma tali:
Dormitavi paululum vigilando fessus;
Ecce quidam spiritus noviter egressus
De praedicto corpore vitiis depressus
Corporis cum gemitu plangebat excessus."

„Některé chvíle v noci a času zimního
Byl jsem obklíčen mocí spaní duchovního;
V něm jsem viděl osobu těla bezdušného
O čemž tuto položím k vzdělání bližního.
Po práci své usnul jsem, mysl pak byla v bdění,
Tuť z těla bezdušného (přesmutné vidění)
Duše nová vyšla ven, slyšáno mluvení,
A pro hříchy páchané žalostné kvílení."

4. Sententiae aliquot piae et morales ordine alphabetico. — Celkem 12 listů. Začátek:

„Abstinentia. Bonum est in cibo cum gratiarum actione percipere quicquid Deus edendum praecepit. Abstinere autem ab aliquibus, non quam malis, sed quasi non necessariis, non est malum. Augustinus De defin rect. fid." Hned po tom na téže straně český překlad:

„Dobré jest v pokrmu s činěním díkův užívati toho, což Bůh k jedení nařídil. Zdržeti se pak od nětčeho, ne jako zlého, ale jako nepotřebného není zlá věc," atd.

Následují oddíly: „Bonum, Castitas, Deus, Educatio, Fama, Felicitas, Fides, Gloria, Homo, Jactantia, Judicium, Laus, Magnanimitas, Nobilitas, Obedientia, Patientia, Quies, Regnum, Sapientia, Tempus, Veritas."

V tisku hrubé ł se ještě naznačuje.

19. 1608. Renovatio senatus in inclyta Teutobrodensium republica auspiciis illustr. et generosiss. herois d. Joh. Rudolphi Trczka de Lippa, Svietlae, Opocznae, Smirzicii et Lipnicii etc. haereditarii domini, S. C. M. consil. et cubicularii, per delegatos nobiliss. dn. Burianum Chuchelsky a Nestajova in Malczie etc. equit. auratum, et d. Paulum Johannem, arcis Svietlenae capitaneum facta 4. Decembr. An. 1608 gratulatione symbolica excepta a Georgio Carolide a Carlsperga M. et Poeta Caesareo. Pragae. Typis Pauli Sessii 1608. — 4 l. ve 4°. (Klem.)

Symbola a stručné pochvaly 12 osob obnovené rady města Něm. Brodu s věnováním: „Ad senatum Teutobrodensem, viros ampliss. et humaniss., dd. amicos meos honorandos prosphonesis," 3 dist., v nichž se praví:

„Symbola ficta fero; quae si sunt consona vitae,
Accipite, hoc votum est, sin minus, abjicite."

20. 1609. Georgii Carolidae a Carlsperga M. et Poetae Caesarei ac pub. Imperialis Notarii etc. Liber epigrammatum ad nobilem et clarissimum virum d. Paulum Primum a Zvirzetina, patricium inclytae Prostannae in marchionatu Moraviae, Excusus Pragae Typis Jonatae Bohutsky a Hranicz, Anno 1609. — 24. l. v. 8°. (Museum.) Na poslední straně jest medaillonová podobizna básníka s okolním nápisem: „M. Georgius Carolides a Carlsperga, Poeta Caesarius et publicus imper. notarius Anno Chri. 1607 aetatis 38." Pod tím 3 disticha:

„Caesarea lauro sophiaque ortuque parentum
Carolides, Clariae notus et arte lyrae,
Hac facie expressus fueram, trieteride iuncta
Lustra aevi septem quum mihi lapsa forent.[1])
Iova fave, ut vitam, quaecunque futura sequetur,
Te duce victrici sub cruce liber agam."

Dílko, jež těsně se druží k epigrammům Farraginy symbolické (1597) a v druhém oddělení Parentalií (1601), připsáno jest (10. Sept. 1609) čelnému měšťanu Prostějovskému Pavlu Primovi, s nímž sice Carolides osobně ve styku nebyl, ale jejž ze zpráv přítele Jiřího Dikasta znáti se naučil lépe, „quam si modius salis nostra conversatione absumptus fuisset".

---

[1]) 35 + 3 = 38 let.

Obsaženo jest celkem na 90 čísel; hesla mravoučná střídají se s mravo kárnými, modlitby v nesnázích s ohlasy žalmů a pravidly zkušenosti, nevole nad nešvary s doporučením přísné domácí kázně a pokyny vychovatelskými a pod. Na konci jsou anagrammy, epitafia a několik insignií. Události veřejné týká se eteostich o pokoutném snětí a opětném vztýčení meče krále Jiřího na chrámě Týnském r. 1603 a 1607.

21. 1610. „Anagrammata ex nomine reverendi patris S. Adami Clementis Plseni, ecclesiae Christi in Nova Urbe Pragensi ad d. Venceslai ministri vigilantissimi, consistorii ordinum regni Bohemiae adsessoris dignissimi etc., ficta et epigrammatis septem explicata a M. Georgio Carolide a Carlsperga, poeta Caesareo et imperii notario etc. 25. Mai, anno 1610. Pragae, typis Georgii Hanussii L." — 4 l. ve 4°. (Klem.)

Jsou hříčky (5 čísel anagrammů a 9 epigrammů), o nichž spisovatel dí, že na anagrammech pracoval 2 hod. a na epigrammech 1 hod.

22. 1612. Sophonias, propheta et secretarius Dei, paraphrasi heroica expositus, cui subiuncta sunt sacra quaedam carmina, partim antea, partim nunc recens conscripta et edita. Autore M. Georgio Carol. a Carlsperga, poeta Caesareo, notario pub. imperiali et iudice ordinario etc. Pragae typis Jonathae Bohutsky ab Hranicz. Anno 1612. — 7 archů ve 4°. (Klem.)

Jest první polovice poslední, dvojdílné práce Carolidovy, věnovaná M. Sofoniovi Rosaciovi 22. Jun. 1612. V přípise básník uvádí, že před několika lety přislíbil parafrasi proroka Sofoniáše, ale přípovědi nesplnil pro různé překážky a zaměstnání neodkladná. Nyní těžká nemoc, kteraž od 9. prosince 1611 ho trápí, dohnala jej, že tělem i duší k nebi se obrací, t. j. ku čtení a rozbírání Písma sv., čímž právě dávné předsevzetí skutkem se stalo. Proroctví Sofoniášovo, kteréž hříchy bezohledně kárá a tresty v zápětí ohlašuje, na naše poměry ku podivu se hodí, ačkoli zlosti své přetvářkou zastíráme a ve všem pokrytecky si vedeme; ale „simulata aequitas non est aequitas, sed duplex iniquitas". Boha nelze ošiditi; hleďme k samému kořeni zla, čtěme proroka a vizme, jaké rady on dává. Celek předkládá básník s několika jinými zbožnými skladbami, jež ve své mladosti před 20 lety byl sepsal a na jednotlivých listech o sobě uveřejňoval; nějakých oprav provésti nemohl jsa nemocen a stále zaměstnán.

Po přípise následuje:

1. „In Tzephaniam vulgo Sophoniam, versibus redditum a nob. et clar. v. d. Georgio Carolide a Carlsperga, decemviro Neoprag., poeta Caes. politissimo," doporučení od Georg. Rema (8 str. trojveršových).

2. „Sophonias propheta etc." Ve 3 hlavách 564 hexam. Zač:

„Verba cano Domini, sancto dictata prophetae
Sophoniae, Chusi nato Godolaeque nepoti,
Amaria geniti, cuius primordia vitae
Praebuit Ezechias . . .“

3. „Canticum trium puerorum etc., e tertio Danielis capite desumptum — “ 58 hex.

4. „Decriptio verbi Dei —“ 32 hex.

5. „Psalmi XV. paraphrasis: Domine, quis habitabit etc.“ — 19 sen.

6. „Paraphrasis psalmi XXII.: „Deus, Deus meus, respice in me —“ 57 dist.[1])

7. „Paraphrasis psalmi LXXIX.: Deus, venerant gentes in haereditatem tuam“, s poznámkou: „Hic Psalmus ante annos 28 a me factus, deinde anno 1590 sub alieno nomine amissus, hic aliis certa causa adiunctus est. —“ 51 hex.

8. „Paraphrasis psalmi CXXXIV.: Ecce, nunc benedicite Domino etc. — “ 7 dist.[2])

9. „Paraphrasis psalmi CXXV.: Qui confidunt in Domino, non commovebuntur.“ — 31 hex. s připiskem Jiř. Dikastovi: „Reverende vir, domine frater et compater plur. observande. Psalmi huius paraphrasin Nonis Junii an. 1594 a me tibi publice inscriptam, visum mihi fuit denuo luci dare —“ poněvadž výtisky již dávno zmizely.[3])

10. „Paraphrasis psalmi CXXXVIII.: Confitebor tibi Domine etc.“ — 28 hex.

11. „Paraphrasis psalmi CXXVIII.: Beati omnes, qui timent Dominum etc.“ — 11 dist.

12. „Paraphrasis psalmi LXXIV.: Ut quid, Deus, repulisti in finem etc.“ — 71 hex.

13. „Paraphrasis psalmi CXXXIII.: Ecce, quam bonum etc.“ — 7 dvojverší.[4])

14. „Confessio Christiani hominis ex Bohemico latina facta et anno 1597 versibus comprehensa.“ — 79 hex. Původně otištěno ve spisku: „Elegia de exundatione Wltavae“ s úvodem, kterýž zde Carolidem vynechán.[5])

15. „Parodia ad odam Horatii tertiam lib. IV.: Hominem pium fide in Jesum Christum salvari“ — 3 str. Asklep.[6])

16. „Fortitudo et laus mea Dominus“. — 3 dist.

17. „Justus es, Domine, et recta sunt iudicia tua.“ — 5 dist.

18. „Christus ad hominem Christianum.“ — 5 dist.

19. „Vivo ego, dicit Dominus etc.“ — 4 dvojverší.

---

[1]) Vyšla původně r. 1590. — [2]) Viz Spisy 10. 1597. — [3]) Viz Spisy 4. 1594. — [4]) Viz Spisy 8. 1596, f. — [5]) Viz Spisy, čís. 13, 2. — [6]) = Spisy 12 d. —

20. „Christo nil triste recepto." — 3 dist.[1])
21. „Pax Christus et summum bonum." - 4 dist.[2])
22. „Sapientia vera." — 3 dist.[3])
23. „Gradus ad stultitiam." — 4 hex.[4])
24. „Quatuor memoria tenenda." — 3 dist.[5])
25. „Spes hominum." — 3 hex.[6])
26. „Nomen Georgius Dicastus Mirscovinus quatuor integris anagrammatismis involutum."
27. „Ex proverb. 29. et sap. 10." — 7 dist.[7])
28. „De recuperatione Jaurini 29. Martii anno 1598 ad divum Rudolphum Caesarem Augustum gratulatio." — 42 hex.
29. „Symbolum dn. M. Soph. Rosacii etc. **Θυμὲ βλέψον ἄνω.** Mens Semper Respice Sursum." — 5 dist. a j. v.

23. 1612. „Silva carminum M. Georgii Carol. a Carlsperga, Poetae Caesarei et Romani Imperii pub. notarii ac iudicis ordinarii etc., variis lusibus et salibus referta ac nunc primum amicis publice communicata." Pod titulem znak Carolidův a pod ním epigramm: „Ad lectorem". — 3 dist.

„Forte putas nostro te tangi epigrammate, lector,
Si qua noto ignotis crimina nominibus.
Toto coelo erras: eadem communia multis
Sunt mala; cum vitiis nascimur et morimur.
Ne mihi, neve aliis ergo irascare poetis
Quando malos mores carpo, reduco bonos."

Celek jest druhý oddíl sbírky „Sophonias propheta", zároveň s prvním vydaný a zvláštní předmluvou opatřený. V signatuře archů pokračuje se od H do T. (11 archů a 3 listy neboli 47 l. ve 4⁰). Se sbírkou první jest dohromady $18^3/_4$ archů = 75 l. ve 4⁰. Na posledním listě vyskytuje se podobizna Carolidova táž, která jest ve spise čís. 18. Na rubu titule počíná se věnováním: „Vencesl. Magrleo a Sobissek, regiae camerae in Bohemia consiliario, Acad. et consist. Prag. defensori, dn. M. Sophoniae Rosacio etc., d. Adamo Chytreo a Carlsperga, publ. imper. notario, dn. M. Johanni Posthumio Rosiceno a Daubraw, dn. Venc. Vodiczka a Carlsperga, Teutobrodae primati, dn. Adamo Moravecio Guttenbergeno, dn. Venc. Pogonio Suticeno et dn. M. Johanni Dicasto Lomnitio a Mirzkow, d. fratribus, patruelibus, adfinibus et amicis meis antiqua virtute fideque carissimis". Ze tří příčin odhodlal se připsati jmenovaným sbírku svých plodů jednak starších, jednak z doby poslední. Předně, aby veřejně osvědčil, kteří bývali od mladosti stálí a bezelstní jeho přátelé a komu chce zůstaviti trvalou po sobě památku; po druhé, aby měl neklamné soudce svého smýšlení a jednání.

[1]) = Spisy 12 e. — [2]) = Ibid. — [3]) = Ibid. — [4]) = Ibid. — [5]) = Ibid. — [6]) = Ibid. — [7]) = Spisy čís. 14, 3b.

a po třetí, aby dokázal svou vděčnost za služby a dobrodiní prokázaná. Nejsou ovšem skladby stejné jakosti: rušivou po několik let závadou byly pikle a sobecká úsilí různých protivníků, zvláště cizích vetřelců, kteří neštítili se žádné podlosti, aby na úkor domácích se zmohli, a práci poctivou sočivě strhali, tak dalece, že Carolides roztrpčen a uštván se ztrátou na majetku činnosti veřejné se zřekl a jen jako zadními vrátky k básnictví opět se hleděl vrátiti. Toho nechať přátelé jsou pamětlivi a neopominou na obranu básníkovu, až ho na světě nebude, důrazně vystoupiti. Nikomu úmyslně nekřivdí ani jménem na pranýř nestaví; kde jmena se vyskytují, jsou většinou z Martiala přejata. Kdo by něco na sebe vztahoval, tím právě k vině by se přiznával. Datum přípisu jest dne 1. července 1612.

Obsah jest velmi pestrý. Počátek učiněn skladbou loyální: „Coronatio Bohemica sereniss. et potentiss. principis ac domini d. Matthiae Secundi, Ungariae et Bohemiae regis etc. 23. Mai Anno 1611 feliciter peracta." — 22 hex. s akrostichem „Matthias Secundus regnat". Připojeno 7 jiných čísel.

Následují epigrammy na Václ. Magrle ze Sobíšku (21 ren.) a dva nejmilejší přátele, Jiřího Dikasta a Sofonia Rosacia: „De amicis" (32 fal.):

„Multi sunt aliis ubique amici;
Mi tantum duo suppetunt amici,"

v Praze Dikastus a v Žatci Rosacius, přátelé „amore, more, ore i re". Mohl bych sice uvésti ještě řadu jiných, ale jsou většinou tací, že mnoho slibují, málo (neb dokonce nic) plní. Vy dva jste přátelé skuteční:

„Vos amo et colo, vos colam atque amabo,
Dum mens corpus alet superna nostrum."

Střídají se nápisy (insignia, inscriptiones) rozmanité.[1]) zprávy rodinné, břitké šlehy namířené proti lidem sočivým, klevetným a pomlouvačným, nájezdy na surovce, opilce, nemravy, bezohledné sobce, naduté lháře, žehrání na kněze mluvky, kážící beze vší přípravy, nevole proti pokrytcům, planým frasistům, sudičům a pod. Jinde jsou zase narážky na příhody na př. „Morbi mei causa, quam 9. Decemb. anno 1611 hausi", „In laurum meam, quae multorum annorum arbor anno 1612 in hortulo meo exaruit" a j., horlení proti urážlivým výrokům o národě Českém („In calumniatorem

[1]) Z nich jeden latinsko-český:

„Inscriptio aedium d. Aegidii Pergeri a Czastalovicz:

Quisquis ades, vinum laeta bibe fronte domumque
Ne cense hanc vel me, nisi te bene noveris ipsum.
Kdo sem vcházíš, víno pí a vesel buď;
Sám sebe prv než mne a tento dům suď."

Bohemorum"), pokárání ješitných chlubilů a jalových kritiků, výstrahy a rady vychovatelské, na př.: „Ad Vencesl. Pustimir:

Id aemulandum rebus adplica tuis,
Annos tenellae dum iuventutis doces
Novisse Iovam artesque sacras Palladis
Bonosque mores, ut merito te ament tuo.
Odere plagosum fere omnes, dum timent,
Nihilque discunt; ingenium opprimit metus,
Contra excitat amor. Diligentem omnes amant
Et facilitate fructum ab ipsa colligunt.
Non molliunt quos verba, durant verbera."

Vloženo jest několik epitafií (na př. Cocína z Kocinétu, Mat. Grylla z Gryllova a j.), z nichž pro dojemnou předtuchu brzké smrti zvláště dojímá:

„Epitaphium, quod ipse mihi, memor humanae fragilitatis... forti animo confeci." Skladba ta po smrti Carolidově byla o sobě vydána za titulem takto doplněným:

24. 1612: „Epitaphium, quod ipse mihi, memor humanae fragilitatis, quum patria Bohemia peregrinis consiliis, intestinis odiis, vicinorum excursionibus, fame praeterea et omnis generis calamitatibus vexaretur, adfligeretur, vastaretur etc. forti animo confeci. M. Georgius Carolides a Carlsperga, poeta Caesareus, pub. imperialis notarius, civis et decemvir Novae Urbis Pragensis. Natus Pragae 11. Aprilis die, Anno Christianae salutis 1569, pie obiit in Christo 21. Octob. 7. hora noct. Anno 1612. Neopragae. Excudebat Daniel Carolides a Karlsperga" — 4 l. ve 4⁰. — Deset oddělení v nestejných rozměrech. V posledním praví:

„Innumera innumeris morientibus extima feci
Officia, in variis carmine nota locis.
Par poteram sperare, sed incerta omnia mundi
Dum video atque aliquam vix superesse fidem,
Ipse mihi ante obitum scripsi ultima carmina, certus
Post obitum vitae ut sint monimenta meae."

Drobných skladeb Carolidových ve sbornících, dedikacích, gratulacích a podobných publikacích jest počet velmi značný. Zjistili jsme tyto:

1. Modledský Vil., Conjug. (1587, č. 9), str. sapf.
2. Tyčka Petr, Gratulatio felicis partus (1589, č. 2), 32 dist.
3. Vodolanský, Nuptiis (1590, č. 4), 3 dist.
4. Hausska, Epicedia (1590, č. 1 a 4), 2 a 15 dist.
5. Stolinsky Mart., Elegia (1591 na titule), 4 dvojverší.

6. Ophtalmius, Precatio ad Filium Dei (1591, č. 3: „Pro nuptiis clariss. dn. Viti Ophtalmii" etc. 6 str. Asklep.).

7. Pavyza, Paraphrasis Psalmi XXII. (1592, na titule), 6 dvojverší.

8. In insignia dn. Georgii Funckii ab Oliveto (1592 při Veleslavínově Vypsání města Jerusaléma, na rubu titule) 7 dist.

9. Elegia in Itinerarii S. Scripturae editionem Bohemicam a M. Daniele Adamo adornatam (1592), 10 dist.

10. Aquinus Václ., Exequiae (1593, č. 5), jménem Adama Moravce, 14 dist.

11. Pistorius, Amores (1593, č. 1), 51 hex. Carolides sbírku pořádal.

12. Carmina gratulatoria bakal. 2. Jun. (1593, č. 2), 18 hex.

13. Carm. gratul. bakal. 30. Jun. (1593, č. 3), 10 dist.

14. Kherner Joan. (Epithal. 1593, č. 5), 22 hex.

15. Arma illustriss. et antiquiss. domus Rosenbergicae (1594 při Kocínově Historii církevní Eusebia), 3 dist.

16. In historiam ecclesiasticam recens patrio sermone editam (tamže p. 395), 13 dist.

17. Arma nobiliss. et vetustiss. gentis Waldsteinianae (1594 při Historii církevní Kassiodora), 3 dist.

18. Pachner Ambros., Honori nupt. (1594, č. 2), 7 dist.

19. Kolnický Sim., Pro nupt. (1594, č. 1), 6 dist.

20. Rosacius Adam, Epithal. (1594), *a*) Siracides capite XXVI. *b*) Chorus Musarum.

21. Dentulinus Vít, Epithal. (1594, č. 5), 13 dist.

22. Muldatynaeus Adam., Gratulationes in natalem Judithae filiae (1595, č. 2), 27 dvojverší.

23. Týž, Epigramma consolatorium (1595, č. 3), 11 dist.

24. Carmina gratulatoria bakal. (1595, 13. Sept. č. 1), 7 dist.

25. Carm. gratul. magistrům (1596, 7. Oct.), 12 dvojverší.

26. Strialius Boh., Nuptiis (1596, č. 5), 3 dist.

27. Epitaphium Pauli Grylli a Gryllova (Gryll Jon., Quatuor anni partium descriptio 1596, č. 8), 12 dist.

28. Trčka Jan Rud. Theod., Exequiae (1596), několik čísel.

29. Gryllus Joan. jun., Hymen. (1596, č. 4: Ode ad M. Joh. Gryllum sponsum et adfinem cariss.), 12 str. Alk. a eteost.

30. Lugubria Adama z Hradce 1596. — Sbírku sestavil Carolides.

31. Ad arma gentilicia illustriss. a Rosenbergk et Nova Domo baronum (1596, při Hubrově Herbáři), 8 dist.

32. „Ad M. Danielem Adamum a Veleslavina herbarium opus Matthioli a d. Joach. Camerario locupletatum in lingua Boemica edentem" (Huber, Herbář 1596 na konci), 14 dist.

33. z Říčan Václ., Exequiae (1597, č. 2), 7 dist.

34. Epitaphium Georgii senioris a Sudetis, 1597 (Rkp. sborník M. Marka Bydžovského fol. 353).

35. Epitaphium d. Matthiae Molesini a Dielnpergk, 1597. (Tamže.)

36. Nigellus Trojan, Ethica (1597, v úvodě) „Candido lectori Officiorum Divi Ambrosii", 9 str. Sapf.

37. Pieczkonius Joan., In lauream (1597, č. 2), 2 dist.

38. Barvitius, Carm. nupt. (1597, č. 3), „Ode Jonica", 5 str.

39. Carmina gratulatoria bakalářům (1597, 21. Mai), 14 dist.

40. Saucupiades, Epitaph. (1597, č. 2, „Oda in obitum"), 20 strof. Alk.

41. Trčka Burj. Ladisl., Epitaph. (1598, č. 1, 2), 3 dist. na znak a potěšný přípis otci.

42. Ibid. č. 8: „Psalmi XV. paraphrasis gratia Georg. Dicasti facta: Quis habitabit in adjutorio", 19 sen.

43. Mathebaeus Christoph., *Ζωγραφία* (1598, č. 1), 5 dist.

44. Betengl Christoph., Epithal. (1598, č. 1), 3 dist.

45. Arconatus, Jaurini descriptio (1598, č. 5): „Divo Rodulpho II., invictissimo Romanorum imperatori, Hungariae ac Bohemiae regi serenissimo etc., domino meo clementissimo, ob recuperatum Jaurinum 29. Mart. 1598 gratul. ponebam" — 40 hex. Též při skladbě „Sophonias propheta" (1612).

46. Thobiae Valent., conjug. (1598, č. 1), 3 dist.

47. Hanuš Pavel, Epitaph. (1598, 5 čísel).

48. Cerasinus Sim., Carm. in obitum (1598, č. 1), 3 dist.[1])

49. z Varvažova Matthias, Epitaphia (1598, 3 čísla).

50. Hana, Epitaph. (1598 na titule) 3 dist.

51. Slavata Henr., Elegia (1599, 2 čísla).

52. Žalud, Gratulatorium (1599, č. 4), „Christophoro Mathebaeo", 3 dist.

53. Straconicenus Valent., Justa (1599, č. 3), 5 dist.

54. Šternberk Jan Alb., Exequiae (1599, č. 1 a 6), 5 dist.

55. z Veleslavína Dan. Adam, Lugubria (1599, I.), první část sbírky sestavil s Havlíkem z Varvažova. Ze skladeb položena tam od něho čís. 2 [2]) a 11, v nichž oceňuje činnost Veleslavínovu.

56. Grylhus Joan. senior, Epitaph. (1599, čís. 5), 17 dist.

57. Kanha Joan., Justa funeb. (1599, čís. 2), 10 dist.

58. Carmina gratulatoria bakal. (1599, 20. Aug. č. 1), 11 str.

59. Hanuš Georg., Natalitia (1600, č. 5): „In emblema et symbolum d. Georgii Hanussii, verbi divini in dioecesi Henricana Neo-Pragae ministri orthodoxi".

60. Rosinus Elias, Epithalam. (1601, č. 1): „Oda anagrammatica".

61. Carmina gratulatoria bakal. (1601, 13. Aug.), 22 fal.

62. Mathebaeus Christoph., Psychomachia (1602, na titule), 2 dist.

63. Huber Dan., Carm. exequ. (1602, č. 2), 5 dist.

---

[1]) Srv. Winter, Školy partikulární, str. 763.

[2]) Viz otisk v Rozumově Staročeské bibliothéce II. úvod str. XLVI.

64. Trubka Venc., Secund. nupt. (1603, č. 2), 7 dist.

65. Vlaverinus, Clar. nupt. (1604, č. 2), 3 dist.

66. Palma Sixt. Biblion temit. (1606, č. 7, 8, 9 a 12).

67. Chorinus Joan., Aestas (1604), 2 dist.

68. Vodňanský Nathanael, Theatrum mundi minoris (1605): „Ad lectorem", 10 dist.

69. Clingerius Henr., Abies (1605, č. 8), 2 dist.

70. Carmina gratul. bakal. (1605, 25. Mai), „Ad M. Sim. Skalam professorem et decanum etc."

71. Carm. gratulat. bakal. (1607, 29. Mai: **τιμὴ πέφυκε πᾶσι παιδεία βροτοῖς**) 9 dist.

72. Carmina gratulat. bakal. (1607, 7. Aug.) 2 čísla 17 iamb. + 4 el. dist.

73. Luteola Henr. Somno divino (1607, čís. 1), 5 dist.

74. Encomia poetica na věž Sušickou (1607, č. 1, 5, 7), 36 dist.

75. Harant Krišt., Putování, v úvodě 3 čísla (1608), 23 dist.

76. Majus Nicol., Carm. nupt. (1608, 7 čís.; mezi nimi též „Paraphrasis Psalmi 128: Beati omnes, qui timent Dominum").

77. z Paumberka Václ., Exequiae (1608, č. 8), 10 dist.

78. Pieček Mich., Akcí (1609: „Ad lectorem libelli"), 16 fal.

79. Audax Joan., Justa exequalia (1609, čís. 4), 21 dist. Carolides byl původcem sbírky.

80. Krupský, Biotanatographia (1609, na rubu titule), 18 v. troch.

81. Havlík Bartol., Exequiae (1609, č. 2), 25 hex. a eteost.

82. Artopaei Kašp., Synopsis Psalmi XXII. (1610 pod znakem pánů z Donína), 3 dist.

83. z Michalovic Joan. Smil, De redintegr. Acad. Prag., 1610, 8 dist. Nově otištěno v Silva carminum (1612).

84. Gessinius Dan., Carm. vot. (1610, č. 1), 4 dist.

85. Carmina gratulatoria bakal. (1611, 23. Aug.), 13 dist.

86. Grenzer Thom., Epicedia (1611, č. 2), 28 ver. iamb.

87. Rosacinus Matth. Carol., Genethlia (1611, č. 3).

88. Luteola Joan., Nuptiis (1612, č. 1), 17 dist. — Psáno v těžké nemoci.

89. Ve sbírce básní Alžběty Johanny Vestonie „Parthenicon" (1606) obsažena jest řada skladeb Carolidových s nadpisem: „Ad nobilem et doctissimam virginem Elisabetham Johannam Vestoniam Anglam Epigrammata Georgii Carolidae a Carlsperga", na znamení vzájemného přátelství. Známost povstala skrze lékaře Nového Města Matouše Deníka (Denichia), jenž Carolidovi r. 1601 byl dodal báseň od Vestonie „Meditatio in diem Natalium Salvatoris nostri". Carolides skladatelku nadšeně pochválil, nazývaje ji „Lesbií". Odtud vznikla čilá výměna básní, z nichž některé (od Vestonie) byly uveřejněny v Carolidových Parentaliích, a jiné (od Carolida) ve sbírce „Parthenicon" I. na konci. Charakteristický ráz antisemitický na obou stranách vyniká.

Napřed učiněna zmínka, že povýšení Carolida k hodnosti magisterské uctěno bylo blahopřáním od přátel Norimberských. Publikace má titul: „Gratulationes honorum magisterii philosophici, quos viris ornatissimis et doctissimis Georgio Carolidae Pragensi a Karolsperga et Sophoniae Rosacio Suticensi magnificus et clarissimus vir d. magister Trojanus Nigellus ab Oskorzina, Academiae Pragensis rector, conferebat die 10. Novembris, stylo novo, anno 1593: scriptae et missae ab amicis in academia Noribergensium, quae est Altorphii. Noribergae, typis Gerlachianis." — 6 l. ve 4⁰. — Strahov.

Účastníci:

1. Conrad Rittershusius
2. Philip. Heinr. Homagius,
3. Mathias Nizolius
4. Nicol. Ladirius Piscenus.

Domácí veršovci spatřovali ve věci té urážlivou ješitnost a kritisovali verše poznámkami v exemplářích rozesílaných.[1])

První sňatek Carolidův se Salomenou dne 1. Mai 1594 provázen byl řadou blahopřání, jež obsažena jsou ve sborníku: „In honorem coniugum doctiss. viri dni. Magistri Georgii Carolidae a Karlspergka etc., et honestae viduae Salomenae, superstitis ab obitu piae memoriae Viti Selinii Bydžovini, contrahentium matrimonium Calendis Mais Anni 1594 carmina boni ominis ergo ab amicis scripta. — Pragae Excudebat Joannes Schuman. Anno 1594." — 4 l. ve 4⁰. (Mus., Strahov.)

Účastníci:

1. M. Ioan. Vocorineus
2. M. Soph. Rosacius
3. M. Ioan. iun. Gryllus
4. Ioan. Sturmius
5. Ioan. Briccinus
6. Venc. Pogonius
7. Ioan. Pieczek
8. Georg. Tichistes.

Podobně úmrtí manželčina z různých stran bylo želeno. Carolides sbírku sám pojal do Parentalií (A. 1, 3) nadepsav ji: „Salomena, Georgii Carolidae a Carlsperga coniux, tabe 10 mensium consumpta, obiit Pragae 21. Decembr. hora 22. Anno Christi 1599 aetatis 46., coniugii secundi 5., mense 8., die 21."

Skladatelé jsou:

1. Georg. Carolides, manžel
2. Bartol. Havlík
3. Sam. Albinus
4. Ioan. Pithopaeus
5. Ioan. Campanus
6. Venc. Ziabonius
7. Matthias Companus
8. Ioan. Makovinus.

---

[1]) Na př. v bibl. Strahovské při básni Homagiově, nadepsané „*εὐφημία*" poznámka: „*ἡ κακοφημία*" Scilicet placuit maledico poetae malo carmine gratulari. Bene res habet."

Tamže připojeny též potěšné skladby za příčinou ztrát rodinných: „Ad ornatissi. spectatae virtutis et doctrinae virum M. Georgium Carolidem a Carlsperga, Poetam Lau. Caes., civem et notarium Novae urbis Pragensis, moestum ob defunctos socerum, patrem et uxorem uno anno eoque pestifero 1599 abreptos." Napsali:

1. Georg. Hanussius
2. Henr. Clingerius
3. Ios. Porzicenus
4. Nicol. Ladirius
5. Christoph. Mathebaeus.

Epicedií souborných na smrt Carolidovu nebylo vydáno. Jednotlivě nalezli jsme od českých skladatelů verše Prokopa Poenia v Miscellaneích (1613, č. 59), jimiž podává zprávu primasovi Německobrodskému Václ. Vodičkovi z Karlsperka „De obitu M. Georgii Carolidae 21. Octob." (!) Z cizích na památku jeho věnoval vzpomínku prof. Norimberský, starý přítel Konr. Rittershusius na konci epicedií Bacháčkových (Memoriae M. Bachacii 1613): „Memoriae Georgii Carolidae a Carlsperga Pragensis, P. C. et N. P. ac reip. patriae decurionis, amici antiquissimi et desideratissimi", 9 distich řeckých s překladem lat. Zač.:

Ζεκχιαδῶν ἐξηράνθη μόρῳ ἄνθος ἀοιδῶν,
"Αλφα φίλων πιστῶν 'Ριττερισου,ιάδου
Καρολίδης· αἶ αἶ θανάτου ὅτι οὔτις ἄλυξις
τοῖς δ' αγαθοῖς τε κακοῖς δ' οὗτος ἐπικρίμαται."

Sloh Carolidův bývá dosti nesnadný, zejména pro strojené slov přestavování; často vyskytují se též archaismy a soloecismy, jako na př. miseri loquutuleji, uls crepidam, creduat, produxe liberorum nomina, potisset ducere, differitas, conjuga, poetari a mn. j.

Srv. Balbin, Bohem. docta ed. Ungar II., 261. — Pelcel, Abbildungen III., 60. — Jireček, Rukověť I., 338. — Rybička, ČČM. 1892. — Smolík, Archaelogické Památky XV., 252. — Zíbrt, Bibliografie české historie, I., 399, čís. 12185, IV., 152, čís. 2769.

Carolides **Jiří Karel**, jediný syn básníka Jiřího Carolida, nar. 7. Jul. 1595 v Praze. Konal studia vedením otcovým nejprve v Praze, potom ve Slaném, maje praeceptorem Jak. Hanisia; tam v březnu r. 1609 přestál těžkou nemoc. R. 1608. nalézáme od něho příspěvek v epithalamiích, pořízených k oslavě sňatku Mikol. Maja, cís. rady při appellacích, přítele otcova: (Carm. nupt. 1608) „Isidorus super Matth. 19. cap. . . .", 22 hex. Zahynul při vyhození zámku Jičínského (1620). Kapihorský, Historie kláštera Sedleckého (1630) str. 107.

Carolides **z Karlsperka Daniel**, syn Karla Mělnického, bratr básníka Jiřího Carolida, knihtiskař pražský. Za manželku pojal r. 1609 Lidmilu Prohořenou, což bratr Jiří oslavil básní „Nuptiae Danielis Caroli a Carls-

perga cum Lidmila Prohorzena, 20. Octob. An. 1609. celebratae" (Silva carminum 1612, č. 8.). Z knih u něho vytištěných (viz Rukověť Jirečkovu I. 337.) zaznamenáváme: „Elementa grammaticae latinae Philippo-Rameae pro inferioribus classibus bohemicae pubis collecta atque nunc primum evulgata. — Pragae studio et opera Danielis Carolidae a Carlsperka. 1614." — 92 l. v 8⁰. Obsahuje ve dvou knihách *a*) tvarosloví se vzory a příklady vedle latiny též českými a *b*) syntaxis (pouze latinsky). Mimo to připojeny většinou v lat. hexametrech některé zprávy kalendářní a církevního roku, cisiojan, latinský přehled evangelií a epištol nedělních od adventu do sv. Trojice a v českých rýmech pořad všech evangelií a epištol po celý rok. (Rozbor viz u Wintra, Školy partikulární str. 522 a násl.). — Jeho Žalmové aneb Zpěvové Svatého Davida, božského proroka Judského a Izraelského krále, v české rytmy složení a v způsob zpívání na čtyry hlasy sformování l. P. 1618" — fol. — obsahují za předmluvou latinské skladby od

a) Jana Campana,

b) Sim. Strobelia,

e) Matyáše Borbonia.

Po bitvě bělohorské Car. byl jako příznivec strany evangelické vyšetřován a pokutou 490 kop. gr. potrestán. Za dalšího útisku reformačního opustil Prahu a odešel do vyhnanství: do Čech vrátil se ještě jednou při vpádu Sasů r. 1631 a dle zprávy tehdejšího cís. rychtáře zdržoval se pokoutně v městech Pražských spolu s bratrem Samuelem. Další stopy po něm zcela se ztrácejí.

Viz: Rybička v ČČM. 1892, 118: „Něco o rodině erbovní Karolidesů z Karlsperku." — Smolík v Památkách archaeologických XV. 251.

Carolidova Kateřina, dcera Karla Mělnického, sestra básníka Jiřího, nar. v Praze r. 1585, zemřela svobodná 18. Dec. r. 1606. Bratr věnoval jí epitafium ve spise Liber epigrammatum (1609 ke konci), 7 dist.

Carolides z Karlsperka Václav vlastní bratr básníka Jiřího Carolida, nar. v Praze r. 1571, byl bratrův věrný pomocník a zástupce ve věcech hospodářských. Zemřel v náručí bratrově r. 1604 29. Nov. Vřelou vzpomínku věnoval mu Carolides v epitafiu (Lib. epigram. 1609 ke konci).

Carolides Matěj Planický studoval v Praze u sv. Jindřicha, kdež postihla jej smrt r. 1599 28. Sept., krátce před promocí bakalářskou. Měl účastenství při skladbách pohřebních *a*) na smrt syna p. Joachima z Těchenic (In obitum 1598 č. 3.), *b*) na smrt synáčka Jiřího Nigrina z Nigropontu (In obitum 1598 č. 3.), *c*) na smrt Pavla Hanuše, učitele na Vratslavi (Epitaphia 1598 č. 6.) a při epithalamiích Viktorina Manetínského (Nuptiis 1599 č. 4.). Vzpomínku naň zachoval Campanus ve svých Epitaphiích r. 1599 č. 20.

Carolides Matouš, bratr předešlého, studoval v Jihlavě, potom vyučoval v Čáslavi a r. 1599 se oženil, ale za několik dní po svatbě zemřel dne 3. Novemb. Campanus i jemu věnoval epitafium (Epitaphia 1599 č. 35.).

Carolides Václav, bratr předešlých, sukcentor v sv. Jakuba v Hoře Kutné, zemřel r. 1601 17. květ. Haldius Melich. věnoval mu pohřební skladbu (Strenae 1602 č. 11.); také Campanus ho připomíná (Anni 1601 descriptio č. 6.). Napsal skladby k sňatku Václ. Laurina Unhošťského, učitele v Litoměřicích (Honori nuptiarum 1620 č. 9.) a Zikm. Doctora, prorektora školy v Hradci Králové (1598).

Carolus David z Rožnavy v Uhrách, soukromý učitel v šlechtických bohatých rodinách pražských, zejména u Teufenbachů a Hrocha z Mezilesic. R. 1599 vydal se svými chovanci Teufenbachem, Triglerem a Zellerem několik příležitostních skladeb, táhnoucích se k rytíři Samuelovi Hrochovi z Mezilesic („Elegiolae aliquot in obitum equitis Samuelis Hrochii Zmezilesicii", 18 l. v 16⁰); z nich jedna jest řecká.

Carolus Jiří Heřmanoměstecký, učitel, přispěl k epicediu na smrt dcerušky kněze Jiřího Hanuše (Natalis ac obitus Benignulae, 1607 č. 17.). R. 1608 byl Bacháčkem poslán do Prostějova za správce školy (Dvorský, Paměti str. 414. a 418.).

Casaubonus Isák, proslulý humanista, professor v Ženevě r. 1596, provázel vřelou pochvalou řečnický pokus Václava ze Zástřizel („Oratio de viro nobili"), posílaný na Moravu Fridrichovi z Žerotína (17 trimetrů iamb. řeckých).

Caselius Petr, Kralohradečan, r. 1590 stal se učitelem v Lounech po Danieli Mitisovi Žateckém, zprvu jako náměstek, potom jako správce školy. R. 1592 na Tři Krále přijat jest za předního písaře městského po M. Adamu Cholossiovi, napřed provisorně a počátkem října definitivně. R. 1593 12. Oct. oženil se, pojav za manželku vdovu po Adamu Cholossiovi. Zemřel r. 1598 27. Decemb. — K sňatku jeho vydána byla epithalamia:

„Felici coniugio clarissimi viri domini Petri Caselii Reginae Hradeceni, protonotarii reipub. Launensis, sponsi et honestissimae Margarethae, clarissimi viri dn. M. Cholosii viduae, sponsae, observantiae et debitae gratitudinis ergo scribebant. Pragae Excudebat Johannes Schuman. Anno 1593." — 5 l. ve 4⁰. — Klement. — Strahov. — Účastníci:

1. Mathias Mnissek
2. Martinus Sswantle, Piscenus
3. Paulus Rhaphius, Lithomysslenus
4. Gregorius Zhorský, Kladrubenus
5. Iacob. Ioachimides, Trebenicenus
6. Ioan. Turca, Slanaeus
7. Anonymus.

Srv. Štědrý, Školy v Lounech, Sborník hist. kroužku 1901 str. 81.

Casselius Jeroným, Kralovický, r. 1612 učiněn správcem školy v Litomyšli; r. 1613 byl conrectorem v Žatci a r. 1616 praetorem tamže. Pochvalné verše od něho má řeč Jana Fel. Streicia Rokycanského „Oratio in introductione in scholam Zatecensem" (1613). Galerinus Ioan. věnoval jemu a jiným svůj „Discursus" (1616).

Cassius (K a š k a) Tomáš, ze Skutče, úředník panství Rychmburského, měl syny bakaláře Jana (1614 1. Aug. za Campana, thema disputační: An verum, per veneficas tonitrua et grandines excitari?) a Zdeňka (1615, 4. Aug., thema disput.: „Spectra sintne animae defunctorum?"), kteří oba společně s bratrem Adamem provázeli blahopřáním sňatek své sestry Lidmily s Janem Organistou Vysokomýtským („In honorem nuptiarum" 1614 14. Oct.).

Castallio Sebast. Jeho „Dialogorum Sacrorum libri", oblíbené i ve školách domácích (srv. Winter, Školy partikulární p. 617, pozn. 3.) vydány byly i v Praze u Georg. Jakobida Dačického r. 1604 (str. 290 v 8⁰).

Catharinus (K a t a r y n) z Kataru Jan, šlechtic Moravský, byl r. 1601 v Basileji a přispěl ku blahopřáním, jež podána byla Janu Weidnerovi ze Šprotavy, vychovateli u Diviše Lacemboka Slavaty z Chlumu a na Košmberce, při jeho promoci na doktora lékařství („*Εὐφημίαι*, 1601, 10 Sept.), Basileae, „Typis Ioan. Schroeteri". Podobně učinil, když Nathanu Voithovi ze Srbiště, praeceptoru Věžníkův, v Basileji byl udělen 1604 10 Maji titul doktora lékařství („Laurea Asclepiadea").

Catullus Valerius. Napodobení a parodie básní Catullových nezřídka se vyskytují; na př. u Zalužanského (Rosacius Adam, Sacrum nuptiis, 1594 č. 1. a Rosinus Elias, Epithalamia 1601 č. 4.) a Ursa Jana Alb. (Poemata gamelia Stehlicii 1602 č. 2.), u Essinia parodie v gratulacích Tajovskému 1605 č. 3 „commendo tibi me" a „ad Phasellum" v insigniích na Gabr. Svěchina (1605 č. 2.) „Suechinus, cui favetis auspices"; u Hubra z Rysenpachu Jana na smrt bratra Daniela („Multas per gentes et multa per aequora vectus"), u Mikul. Grenzera, Luteola. Nuptiis (1612) a j.

Caucalius Nicol. z Roudného, chovanec školy Písecké, přispěl k epithalamiím Mikul. Hausky Píseckého při sňatku s Ludmilou Pistoriovou r. 1608 21. Oct. (Hymenaeus 1608 č. 8.).



